

ΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ: Σ.Δ.Ο.
ΤΜΗΜΑ: Δ.Μ.Τ.Α.

Πτυχιακή Εργασία

Θέμα

«Μετανάστες και τρόποι παρέμβασης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
Η περίπτωση του Δήμου Αθηναίων.»

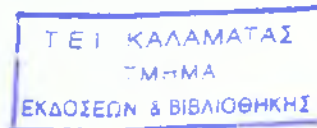
Σπουδάστρια : Αγάθη-Μαρία Ζόμπολα

Α.Μ. : 2001280

Έτος : 2009

Επόπτης Καθηγητής : Κ. Διονύσιος Θωμάς

ΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΣΧΟΛΗ: Σ.Δ.Ο.

ΤΜΗΜΑ: Δ.Μ.Τ.Α.

Πτυχιακή Εργασία

Θέμα

***«Μετανάστες και τρόποι παρέμβασης της Τοπικής
Αυτοδιοίκησης. Η περίπτωση του Δήμου Αθηναίων.»***

Σπουδάστρια : Αγάθη-Μαρία Ζόμπολα

Α.Μ. : 2001280

Έτος : 2009

Επόπτης Καθηγητής : Κ. Διονύσιος Θωμάς

Ευχαριστίες

Η ολοκλήρωση της παρούσας εργασίας, πραγματοποιήθηκε με τη συμβολή αρκετών ανθρώπων τους οποίους θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά. Ιδιαίτερα όμως, ευχαριστώ τον καθηγητή κ. Διονύσιο Θωμά που με την καθοδήγηση του συλλέχθηκαν όλα εκείνα τα απαραίτητα στοιχεία για την όσο το δυνατόν πληρέστερη εκπόνηση και παρουσίαση της συγκεκριμένης εργασίας.

Περίληψη

Το φαινόμενο της μετανάστευσης είναι τόσο παλαιό όσο και η ιστορία της ανθρωπότητας. Μετανάστες υπήρχαν ανέκαθεν. Υπάρχουν και σήμερα και θα συνεχίσουν να υπάρχουν. Η οικονομική και η κοινωνική ιστορία γράφεται και από τους μετανάστες. Κάθε μετακίνηση ανθρώπων από τόπο σε τόπο προκαλούσε και εξακολουθεί να προκαλεί πάντοτε προβλήματα. Η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια έχει δεχθεί ένα σημαντικό αριθμό μεταναστών. Έχει μετατραπεί από χώρα αποστολής μεταναστών σε χώρα υποδοχής μεταναστών.

Η Ελλάδα δέχεται συνεχώς ολοένα και μεγαλύτερο αριθμό μεταναστών, οι οποίοι εντάσσονται στην παραγωγική διαδικασία και επηρεάζουν την οικονομική ανάπτυξη. Φυσικά εικάζεται ότι οι μετανάστες συνεισφέρουν θετικά στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Το θέμα της μετανάστευσης είναι τόσο σημαντικό στις μέρες μας που προβληματίζει κάθε έλληνα πολίτη. Ιδιαίτερα στο Δήμο Αθηναίων οι μεταναστευτικοί πληθυσμοί είναι τόσο μεγάλοι που ο δήμος έχει αποκτήσει μια νέα πολύ-πολιτισμική εικόνα.

Στα πλαίσια αυτής της εργασίας γίνεται μια προσπάθεια διερεύνησης των επιπτώσεων της μετανάστευσης στην ελληνική κοινωνία και ειδικότερα στο Δήμο Αθηναίων. Ο σκοπός της εργασίας είναι, αρχικά, να αποτελέσει μια αναλυτική αναφορά για την μετανάστευση στη χώρα μας και κατά δεύτερον να αξιολογήσει τον επηρεασμό της μετανάστευσης στην τοπική κοινωνία του Δήμου Αθηναίων.

Η εργασία ξεκινάει με το πρώτο κεφάλαιο που αναφέρει τον ορισμό, τα είδη, τα αίτια, την ιστορική αναδρομή και το σήμερα της μετανάστευσης. Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται η θέση της Ελλάδας ως χώρας υποδοχής μεταναστών. Ειδικότερα, γίνεται αναφορά στον απόδημο Ελληνισμό, παρουσιάζονται διαγράμματα απογραφής μεταναστών στην Ελλάδα καθώς και το νομοθετικό πλαίσιο για τη μετανάστευση. Στο τρίτο κεφάλαιο αναλύεται ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης και των δήμων στην ένταξη των μεταναστών και παράλληλα αναφέρονται οι αρμοδιότητές στη διαδικασία χορήγησης και ανανέωσης αδειών διαμονής. Στο τέταρτο κεφάλαιο αναλύεται η παρέμβαση της τοπικής αυτοδιοίκησης στο Δήμο Αθηναίων. Στο πέμπτο κεφάλαιο και τελευταίο της εργασίας γίνεται ανάλυση της έρευνας που πραγματοποιήθηκε στο Δήμο Αθηναίων καθώς και τα συμπεράσματα που εξήχθησαν.

Πίνακας Περιεχομένων

Ευχαριστίες	2
Περίληψη	3
Πίνακας Περιεχομένων	4
Εισαγωγή.....	7

Κεφάλαιο 1^ο Μετανάστευση

1.1. Ορισμός μετανάστευσης.....	9
1.2. Είδη μετανάστευσης	9
1.3. Αιτία της μετανάστευσης	10
1.4. Ιστορική αναδρομή της μετανάστευσης	13
1.5. Η μετανάστευση σήμερα.....	17
1.6. Απόδημος Ελληνισμός	21

Κεφάλαιο 2^ο Η Ελλάδα ως χώρα υποδοχής

2.1 Η Ελλάδα ως χώρα υποδοχής	24
2.2 Το νομοθετικό πλαίσιο για τη μετανάστευση στην Ελλάδα (σύντομη ιστορική αναδρομή).....	28
2.2.1. Ο πρώτος νόμος για τη μετανάστευση, Ν.4310 του 1929.....	28
2.2.2. Ο νόμος 1975 του 1991.....	29
2.2.3. Το πρώτο πρόγραμμα νομιμοποίησης 1997, εφαρμογή 1998.....	30
2.2.4. Η «επιχείρηση σκούπα», 1999.....	31
2.2.5. Ο νόμος 2910/2001.....	32
2.2.6. Ίση μεταχείριση για τους υπηκόους των νέων χωρών-μελών της Ε.Ε. εάν αποδείξουν 12 μήνες διαμονής στη χώρα, 2004.....	34
2.2.8. Νόμος 3304/2005 για ίση μεταχείριση στην εργασία και την απασχόληση και στη παροχή αγαθών και υπηρεσιών (25/10/2005).....	35
2.2.9. Νόμος 3386/2005: Τρίτο πρόγραμμα νομιμοποίησης	35

2.2.10. Νόμος 3536/2007 και ο νόμος 3731/2008 συμπληρώσεις και τροποποιήσεις	38
2.3. Διαγράμματα απογραφής μεταναστών στην Ελλάδα.....	43
2.3.1 Δομή του πληθυσμού.....	43
2.3.2 Οικογενειακή κατάσταση.....	45
2.3.3 Τόπος εγκατάστασης.....	46
2.3.4. Μορφωτικό επίπεδο.....	47
2.3.5. Χώρες προέλευσης.....	47
2.3.6 Λόγοι εγκατάστασης.....	49

Κεφάλαιο 3^ο Τοπική αυτοδιοίκηση και μετανάστευση

3.1. Ο ρόλος της Τ.Α. ως προς την ένταξη των μεταναστών	52
3.2. Οι φορείς για την προστασία των μεταναστών.....	54
3.3.Ο ρόλος των δήμων στα ζητήματα αλλοδαπών και μετανάστευσης....	57
3.4 Οι αρμοδιότητες στο πλαίσιο της διαδικασίας χορήγησης και ανανέωσης αδειών διαμονής.....	60
3.5 Στελέχωση, λειτουργία και υλικοτεχνικός εξοπλισμός.....	63
3.6 Προτάσεις για την επίλυση των προβλημάτων	65

Κεφάλαιο 4^ο Η περίπτωση του Δήμου Αθηναίων

4.1 Ο Δήμος Αθηναίων.....	66
4.2 Η παρέμβαση της τοπικής αυτοδιοίκησης στο Δήμο Αθηναίων	67
4.3 Κέντρο Εξυπηρέτησης Αλλοδαπών Δήμου Αθηναίων.....	69
4.4 Προγράμματα ένταξης αλλοδαπών στην τοπική κοινωνία	70

Κεφάλαιο 5^ο Η ανάλυση της έρευνας στο Δήμο Αθηναίων

5.1 Περιγραφή έρευνας	74
5.2 Έρευνα στους δημότες του Δήμου Αθηναίων	74
5.2.1 Περιγραφή πληθυσμού έρευνας.....	75

Το φαινόμενο της μετανάστευσης είναι τόσο παλαιό όσο και η ιστορία της ανθρωπότητας. Μετανάστες υπήρχαν ανέκαθεν. Υπάρχουν και σήμερα και θα συνεχίσουν να υπάρχουν. Η οικονομική και η κοινωνική ιστορία γράφεται και από τους μετανάστες. Κάθε μετακίνηση ανθρώπων από τόπο σε τόπο προκαλούσε και εξακολουθεί να προκαλεί πάντοτε προβλήματα. Η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια έχει δεχθεί ένα σημαντικό αριθμό μεταναστών. Έχει μετατραπεί από χώρα αποστολής μεταναστών σε χώρα υποδοχής μεταναστών.

Η Ελλάδα δέχεται συνεχώς ολοένα και μεγαλύτερο αριθμό μεταναστών, οι οποίοι εντάσσονται στην παραγωγική διαδικασία και επηρεάζουν την οικονομική ανάπτυξη. Φυσικά εικάζεται ότι οι μετανάστες συνεισφέρουν θετικά στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Το θέμα της μετανάστευσης είναι τόσο σημαντικό στις μέρες μας που προβληματίζει κάθε Έλληνα πολίτη. Ιδιαίτερα στο Δήμο Αθηναίων οι μεταναστευτικοί πληθυσμοί είναι τόσο μεγάλοι που ο δήμος έχει αποκτήσει μια νέα πολύ-πολιτισμική εικόνα.

Στα πλαίσια αυτής της εργασίας γίνεται μια προσπάθεια διερεύνησης των επιπτώσεων της μετανάστευσης στην ελληνική κοινωνία και ειδικότερα στο Δήμο Αθηναίων. Ο σκοπός της εργασίας είναι, αρχικά, να αποτελέσει μια αναλυτική αναφορά για την μετανάστευση στη χώρα μας και κατά δεύτερον να αξιολογήσει τον επηρεασμό της μετανάστευσης στην τοπική κοινωνία του Δήμου Αθηναίων.

Η εργασία ξεκινάει με το πρώτο κεφάλαιο που αναφέρει τον ορισμό, τα είδη, τα αίτια, την ιστορική αναδρομή και το σήμερα της μετανάστευσης. Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται η θέση της Ελλάδας ως χώρας υποδοχής μεταναστών. Ειδικότερα, γίνεται αναφορά στον απόδημο Ελληνισμό, παρουσιάζονται διαγράμματα απογραφής μεταναστών στην Ελλάδα καθώς και το νομοθετικό πλαίσιο για τη μετανάστευση. Στο τρίτο κεφάλαιο αναλύεται ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης και των δήμων στην ένταξη των μεταναστών και παράλληλα αναφέρονται οι αρμοδιότητές στη διαδικασία χορήγησης και ανανέωσης αδειών διαμονής. Στο τέταρτο κεφάλαιο αναλύεται η παρέμβαση της τοπικής αυτοδιοίκησης στο Δήμο Αθηναίων. Στο πέμπτο κεφάλαιο και τελευταίο της εργασίας γίνεται ανάλυση της έρευνας που πραγματοποιήθηκε στο Δήμο Αθηναίων καθώς και τα συμπεράσματα που εξήχθησαν.

5.2.2 Παρουσίαση αποτελεσμάτων ερωτηματολογίου και ανάλυση....	76
5.2.3 Αποτελέσματα έρευνας	90
5.3 Έρευνα στους συλλόγους μεταναστών του Δήμου Αθηναίων.....	91
5.3.1 Περιγραφή πληθυσμού έρευνας.....	91
5.3.2 Παρουσίαση αποτελεσμάτων και ανάλυση.....	92
5.3.3 Αποτελέσματα έρευνας	109
5.4 Συμπεράσματα συνολικής έρευνας	110
Επίλογος.....	111
Βιβλιογραφία.....	113
Παράρτημα.....	114

Εισαγωγή

Το πρόβλημα της μετανάστευσης είναι τεράστιο, πολύπλοκο και είναι ασφαλώς αντικείμενο κοινωνιολογικής έρευνας, αλλά και ιστορικής μελέτης για το μέλλον των χωρών της Ευρώπης μέσα στα νέα πλαίσια που την τελευταία δεκαετία δημιουργήθηκαν. Αποτελεί κοινωνικό φαινόμενο, με ιδιαιτερότητες που εκδηλώνεται διαχρονικά και σε παγκόσμια κλίμακα.

Τα αίτια της μετανάστευσης είναι πολύμορφα. Οι άνθρωποι μεταναστεύουν για πολλούς λόγους, εκ των οποίων ο κυριότερος είναι για να αποφύγουν τους πιεστικούς παράγοντες της ζωής αναζητώντας καλύτερες συνθήκες διαβίωσης και κοινωνική ανεξαρτησία. Έρευνες δείχνουν ότι μεταναστεύουν για οικονομικούς, κοινωνικούς, πολιτικούς, θρησκευτικούς αλλά κι για πολιτιστικούς λόγους.

Στη σημερινή εποχή, το πρόβλημα της μετανάστευσης έχει πάρει τεράστιες διαστάσεις λόγω των σημαντικών πολιτικών και κοινωνικών αλλαγών που συντελέστηκαν στον κόσμο και ιδιαίτερα στην Ανατολική Ευρώπη και στην Βαλκανική και όσον αφορά την ελληνική πραγματικότητα παρουσιάζεται με αντεστραμμένους όρους. Δηλαδή η Ελλάδα από χώρα αποστολής μεταναστών τις δεκαετίες 1920 - 1950, έγινε τώρα χώρα υποδοχής μεταναστών. Αυτό δημιουργεί ένα επιπλέον πρόβλημα στον τόπο μας που έχει να κάνει με την αύξηση των φαινομένων ξενοφοβίας και ρατσισμού τα οποία τείνουν να πάρουν ανησυχητικές διαστάσεις.

Η εγκατάσταση και απασχόληση στην Ελλάδα ενός μεγάλου αριθμού μεταναστών την τελευταία δεκαπενταετία, αποτελεί αναμφισβήτητα ένα από τα σημαντικά γεγονότα που επηρέασαν τις εξελίξεις στην χώρα στο τέλος του 20^{ου} και στην αρχή του 21^{ου} αιώνα. Το μέγεθος αυτής της μετανάστευσης, όπως και η ταχύτητα με την οποία απορροφήθηκαν τα νέα εργατικά χέρια από σημαντικούς κλάδους της οικονομίας, απαιτεί αλλαγή της οπτικής γωνίας με την οποία μέχρι τώρα προσεγγίζεται το θέμα. Ερωτήματα, όπως το κατά πόσο είναι επιθυμητή η παρουσία των αλλοδαπών εργαζομένων, το κατά πόσο συμβάλουν στην οικονομική ανάπτυξη ή το κατά πόσο ευθύνονται οι εργαζόμενοι αυτοί για την

ανεργία, είναι πλέον εκ των πραγμάτων ξεπερασμένα. Κατά την τελευταία δεκαπενταετία η μετανάστευση είχε σαν αποτέλεσμα την αύξηση κατά ένα ποσοστό που μπορεί να φθάνει το 35 με 40% του δυναμικού των μισθωτών στην Ελλάδα, διαμορφώνοντας μια κατάσταση μη αναστρέψιμη, που επηρέασε προφανώς με θετικό τρόπο τις γενικότερες μακροοικονομικές εξελίξεις.

Επομένως, οι μετανάστες αποτελούν σήμερα για την Ελλάδα μια αναμφισβήτητη πραγματικότητα. Η ίδια η ελληνική πολιτεία, παρά τους δισταγμούς και τις σοβαρές γραφειοκρατικές ανεπάρκειες, μέσω των τριών διαδικασιών νομιμοποίησης των παράνομων μεταναστών, θα πρέπει να θεωρήσει την παρουσία τους όχι ως παροδική αλλά ως μόνιμη πλέον. Η πρωτοφανής αυτή κατάσταση για την Ελλάδα, η οποία παραδοσιακά αποτελούσε χώρα αποστολής και όχι χώρα υποδοχής μεταναστών που έρχονται από όλα τα μέρη της γης, θέτει καινούργιες προκλήσεις οι οποίες πρέπει να αντιμετωπιστούν εγκαίρως. Η αντιμετώπισή τους καθίσταται αναγκαία, ώστε να τεθούν οι βάσεις για την προώθηση, την κατακύρωση και την ισχυροποίηση μιας κοινωνίας ανοχής και συνοχής, χωρίς κοινοτισμούς, εθνοτικά γκέτο και αδυσώπητες εθνοτικές συγκρούσεις.

Κεφάλαιο 1^ο Μετανάστευση

1.1. Ορισμός μετανάστευσης

Μετανάστευση είναι η γεωγραφική μετακίνηση των ανθρώπων από ένα τόπο σ' έναν άλλο για μόνιμη ή προσωρινή εγκατάσταση που γίνεται εκούσια με βαθύτερα αίτια, την αλλαγή του τρόπου ζωής και την αναζήτηση καλύτερης τύχης.

Η έννοια προέρχεται από το ρήμα «μεταναστεύω», μετοικώ, και αποτελεί γενικά, μια μορφή πληθυσμιακής κινητικότητας μέσα στο περιβάλλοντα χώρο. Άλλη βασική μορφή αυτής της κινητικότητας είναι η λεγόμενη «κοινωνική μετανάστευση» που συντελείται στα πλαίσια ενός κοινωνικού συστήματος και αποτελεί την μετακίνηση ενός ή μιας ολοκληρωμένης ομάδας ατόμων από μια κοινωνική τάξη ή ένα κοινωνικό στρώμα σ' ένα άλλο.

Στην γεωγραφική κοινότητα διακρίνονται τα παρακάτω τέσσερα βασικά είδη.

1. Η ημερήσια παλίνδρομη μετακίνηση
2. Η μετοικεσία (κινητικότητα κατοικίας)
3. Η περιήγηση
4. Η μετανάστευση ή παλιννόστηση

ΠΗΓΗ: <http://el.wikipedia.org>

1.2. Είδη μετανάστευσης

Τα βασικά είδη της γεωγραφικής μετανάστευσης είναι συνήθως τα παρακάτω.

1. Ατομική ή Ομαδική όταν μεμονωμένα άτομα η ομάδες εγκαταλείπουν το τόπο τους και εγκαθίστανται σε κάποιον άλλο.
2. Εσωτερική ή Εξωτερική όταν η μετανάστευση γίνεται στα όρια ενός κράτους ή πέρα απ' αυτό.

3. **Εκούσια ή «Αναγκαστική»** με σκοπό να μειωθούν οι στερήσεις και να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις διαβίωσης των μεταναστών. Συντάσσεται και το φαινόμενο της «αναγκαστικής» μετανάστευσης .
4. **Προσωρινή ή Μόνιμη** όταν η μετανάστευση γίνεται για ορισμένο χρονικό διάστημα, με γνώμονα τον χρόνο που απαιτείται για την διευθέτηση των υποθέσεων, καθώς υπάρχει πάντα η πρόθεση της επανόδου. Όταν η μετανάστευση είναι αδύνατον να καθοριστεί χρονικά ή είναι αβέβαιης διάρκειας ή δεν υπάρχει πρόθεση επανόδου από τον μετανάστη, τότε θεωρείται μόνιμη.

Σχετικά η «Εθνική Στατιστική Υπηρεσία» της χώρας μας ορίζει σαν προσωρινή την μετανάστευση σε μια χώρα του εξωτερικού για παραμονή μικρότερη από ένα έτος ή την αναχώρηση λόγω ναυτολόγησης και σαν μόνιμη την μετάβαση σε μια ξένη χώρα για εγκατάσταση που διαρκεί πάνω από ένα έτος.

5. **Ηπειρωτική ή Υπερπόντια** ανάλογα, με το αν στη μετακίνηση από χώρα σε χώρα, παρεμβάλλεται ή όχι θάλασσα ή η χώρα της μετανάστευσης ανήκει σε άλλη ήπειρο. Σήμερα, γίνεται πιο επιλεκτική διάκριση ανάμεσα στις ενδοηπειρωτικές και διηπειρωτικές μεταναστεύσεις και διατηρείται πιο έντονη η εικόνα της ενότητας ή της ασυνέχειας της γεωγραφικής περιοχής όπου κινείται συνήθως ο μετανάστης.

ΠΗΓΗ: <http://el.wikipedia.org>

1.3. Αιτία της μετανάστευσης

Πολλοί λόγοι είναι εκείνοι που ώθησαν τα άτομα, τις φυλές ή τις άλλες ομάδες του πληθυσμού μιας χώρας να μετασταθμεύσουν. Τα βασικά κίνητρα των πρώτων μεταναστών ήταν η ανάγκη εξεύρεσης τροφής, η επιβίωση από τις καιρικές συνθήκες ή φυσικές καταστροφές και τέλος ο φόβος μιας ισχυρότερης δύναμης. Αργότερα όμως, λειτούργησαν και άλλα κίνητρα για τις μετακινήσεις τους όπως, η θρησκευτική καταδίωξη, η πολιτική καταπίεση, οι οικονομικές δυσκολίες και η αποφυγή των κυρώσεων του νόμου.

Τα βασικά όμως αιτία μετακινήσεις του ανθρώπου ήταν τα παρακάτω.

1. **Το Περιβάλλον**, καθότι η γεωγραφική θέση του τόπου παραμονής πολλών φυλών δεν ευνοούσε την διαβίωση τους. Αν βρισκόταν, π.χ., κοντά στην έρημο ή μέσα σ' αυτή, ήταν αδύνατον να καλλιεργήσουν τη γη ή αν βρίσκονταν σε πεδιάδες, ήταν εκτεθειμένοι στις καιρικές συνθήκες, τις επιδρομές του εχθρού ή άλλους κίνδυνους. Παρατηρήθηκαν έτσι, μετακινήσεις και εγκαταστάσεις ολόκληρων λαών σε πιο εύφορα εδάφη ή χώρους που **προφυλάσσονταν** από βουνά.
Πολλά προϊόντα επίσης, διάφορων άλλων τόπων προσέλκυαν περιστασιακά τον άνθρωπο. Το εμπόριο της γούνας στην Σιβηρία, την Αλάσκα και το βόρειο τμήμα του Καναδά υπήρξε ισχυρό κίνητρο για την εγκατάσταση λαών στις περιοχές αυτές ενώ, το εμπόριο του ελεφαντόδοντου και του καουτσούκ προσέλκυσε πολλούς Ευρωπαίους στην Αφρική και την Νότια Αμερική. Παράλληλα, ο χρυσός και ο άργυρος ώθησαν πολλά άτομα στην Βόρεια Σιβηρία, την Νότια Αφρική, την Αυστραλία και το Περού.
2. **Οι Πληθυσμιακές πιέσεις**, καθότι η έκταση της γης που δεν ήταν συχνά αρκετή για να θρέψει τον πληθυσμό ενός τόπου ανάγκαζε πολλούς να φύγουν. Το φαινόμενο αυτό παρατηρείται συνήθως στα νησιά που η καλλιεργήσιμη γη περιορίζεται από τη θάλασσα και η αύξηση του πληθυσμού οδηγεί στην ανεπάρκεια των αγαθών. Όταν λοιπόν, ο νησιωτικός πληθυσμός αυξάνεται, παρατηρείται έντονο το φαινόμενο της **οργανωμένης μετανάστευσης** των ανθρώπων που φεύγουν αναζητώντας **καινούργιες πατρίδες**.
3. **Οι Φυσικές καταστροφές**. Οι πλημμύρες, η ξηρασία και ο παγετός που καταστρέφουν τις καλλιέργειες και ακόμη χειρότερα οι σεισμοί και τα ηφαίστεια εξαναγκάζουν συχνά τα άτομα να μετακινηθούν για εύρεση τροφής και προστασίας σε πιο γόνιμες και ασφαλείς περιοχές.
4. **Η θρησκευτική καταδίωξη**. Λέγεται ότι είναι στην ανθρώπινη φύση η προσπάθεια του ανθρώπου να πείθει τους αλλόθρησκους να υιοθετούν την δική του πίστη και να **καταδιώκει** και να προσπαθεί να εξολοθρεύσει κάποιους που δεν συμμορφώνονται. Χαρακτηριστικά παραδείγματα θρησκευτικής καταδίωξης υπάρχουν πολλά στην ιστορία της ανθρωπότητας, αρκεί να σκεφτεί κανείς, την δίωξη των Χριστιανών από τους Ρωμαίους ή την αναγκαστική εξάπλωση του Μωαμεθανισμού. Η θρησκευτική καταδίωξη ήταν επίσης, ένας από τους κύριους λόγους **αποικισμού** στην Αμερική. Άλλα παρόμοια

παραδείγματα υπάρχουν στις πληθυσμιακές μετακινήσεις με θρησκευτικό κίνητρο στο Βουδισμό .. Ένα μεγάλο πλήθος ανθρώπων μεταναστεύει για να διατηρήσει την θρησκευτική του ελευθερία .Επίσης τα θρησκευτικά προσκυνήματα και οι ιεραποστολές συντελούν στην μετανάστευση των λαών.

5. Τα Πολιτικά κίνητρα. Οι μεταναστεύσεις με πολιτικά κίνητρα, που συναντώνται συχνά ακόμα και στην εποχή μας, συνέβαιναν ίσως από την εποχή της ανάπτυξης των πρώτων κρατών που ήταν αρκετά ισχυρά, ώστε να υποτάσσουν ή να εκδιώκουν τις μειονότητες.

Στη Παλιά Διαθήκη παρατηρείται η φυγή των Εβραίων από την Αίγυπτο και η αναζήτηση πατρίδας στην Γη της Επαγγελίας, ο διωγμός τους από εκεί από τους Ρωμαίους, ενώ τον 20ο αιώνα τράπηκαν πάλι σε φυγή από την Ευρώπη αναζητώντας την πατρική γη.

Πρόσφατο παράδειγμα των πολιτικών κινήτρων μετανάστευσης αποτελούν οι Έλληνες που διασκορπίστηκαν σε διάφορα μέρη της γης κατά την διάρκεια της επτάχρονης στρατιωτικής δικτατορίας στη χώρα.

Μετά το τέλος του Τρωικού πόλεμου επίσης, οι ηττημένοι από τους Έλληνες Τρώες, οδηγούμενοι από τον Αινεία μετανάστευσαν στην Ιταλία και ίδρυσαν, στην περιοχή του Λατίου , τη Ρώμη.

Παράλληλα, το δουλεμπόριο συντέλεσε στο διασκορπισμό των λαών καθώς, οι αιχμάλωτοι πωλούντο συχνά σαν δούλοι ανά τον κόσμο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η αγοροπωλησία των νέγρων της Αφρικής. Παρόμοιο φαινόμενο, συναντάται στην Αρχαία Ελλάδα και τη Ρώμη με την συστηματική πώληση των αιχμάλωτων από τους πολέμους.

Τέλος, μετά τον Εμφύλιο πόλεμο του 1947 από την χώρα μας μετακινήθηκε προς τη Σοβιετική Ένωση και άλλες πρώην ανατολικές χώρες ένα μεγάλο πλήθος ανθρώπων ,κυρίως Ελλήνων ομοϊδεατών τους, για καθαρά πολιτικά αίτια.

6. Τα Εργασιακά αιτία. Η έλλειψη εργασίας στον τόπο καταγωγής αναγκάζει περιστασιακά πολλά άτομα να ξενιτεύονται σε τόπους που οι ευκαιρίες ανεύρεσης εργασίας είναι καλύτερες.

7. **Τα Οικονομικά αίτια.** Πολλά άτομα μεταναστεύουν συνήθως, όταν οι οικονομικές συνθήκες απασχόλησης στην χώρα υποδοχής είναι πιο ευνοϊκές από τις συνθήκες στην χώρα αποστολής και εκτός από τις υψηλότερες αμοιβές, παρέχονται με **συμβόλαια εργασίας**, η ανάλογη **ασφαλιστική κάλυψη**, **οικογενειακά επιδόματα**, **ιατροφαρμακευτική περίθαλψη**, **στέγη** και άλλα μέσα που δημιουργούν στον μετανάστη **συναίσθημα ασφάλειας** όμοιο και πολλές φορές **καλύτερο** απ' εκείνο που είχε στην πατρίδα του.
8. **Εκπαιδευτικοί λόγοι.** Είναι σε όλους μας γνωστό ότι οι λόγοι αυτοί έχουν οδηγήσει μεγάλο αριθμό νέων ανθρώπων να μεταναστεύουν στο εσωτερικό ή το εξωτερικό μιας χώρας προκειμένου να τύχουν Ανώτερης ή Ανώτατης Εκπαίδευσης η καλούμενη «**Φοιτητική Μετανάστευση**»
9. **Άλλοι κοινωνικοί λόγοι.** Η μετανάστευση γίνεται επίσης και για **οικογενειακούς λόγους**, όταν οι γονείς θέλουν να ζήσουν κοντά στα παιδιά τους ή τα εγγόνια τους, για λόγους **ανεύρεσης συντρόφου** και την δημιουργία οικογένειας, ειδικά για τις γυναίκες, που επιθυμούν να ξεφύγουν από το συχνά στενό κοινωνικό και οικογενειακό περιβάλλον.

ΠΗΓΗ: <http://el.wikipedia.org>

1.4. Ιστορική αναδρομή της μετανάστευσης

Η μετανάστευση των ανθρώπων είναι πανάρχαιο φαινόμενο και κάθε εποχή καθορίζεται από διαφορετικούς παράγοντες . Στα προϊστορικά ακόμη χρόνια, οι διάφορες ανθρώπινες φυλές ήταν αναγκασμένες να μεταναστεύουν από τον έναν τόπο στον άλλο, προσπαθώντας να επιβιώσουν. Από τα κρύα κλίματα πήγαιναν στα πιο ζεστά, από τα ορεινά στα πεδινά, από τα φτωχά σε καρπούς και κνήγι στα περισσότερο πλούσια .Βλέπουμε λοιπόν πως ο κύριος λόγος που δικαιολογούσε τη σταθερή μετανάστευση στη εποχή αυτή, ήταν η προσπάθεια επιβίωσης.

Ενώ στα προϊστορικά χρόνια ήταν γενικό φαινόμενο η μετανάστευση κι αναγκαστικό πολλές φορές, στην ιστορική εποχή πια αρχίζει να διαφοροποιείται, χωρίς να σταματά βέβαια. Τώρα, μεγάλες ομάδες ανθρώπων μεταφέρονται από τον

ένα τόπο στον άλλο, μέσα στα πλαίσια κυριαρχίας και κατάκτησης καινούργιων χωρών με στόχο την συναναστροφή και το εμπόριο.

Αυτό ισχύει κατά τον αποικισμό από τους αρχαίους Έλληνες μεγάλων περιοχών της Μεσογείου, πράγμα που γενικεύεται κατά τους Αλεξανδρινούς χρόνους, με στόχο την συναναστροφή και τον εκπολιτισμό, υποβοηθούμενο από την κατακτητική και εκπολιτιστική πολιτική των Ελλήνων βασιλιάδων της εποχής αυτής.

Παρόμοιοι λόγοι ισχύουν σε σημαντικό βαθμό μέχρι και σήμερα, που η μετανάστευση εμφανίζεται με καινούργιες μορφές.

Φοβερά μεγάλη ήταν η μετανάστευση των Ευρωπαίων προς την Αμερική, Αφρική και Ασία, μετά την ανακάλυψη αυτών των ηπείρων και του φυσικού πλούτου που διάθεταν. Η μετανάστευση που άρχισε αυτά τα χρόνια και συνεχίζεται για αρκετούς αιώνες, έπαιξε καθοριστικό ρόλο στην όλη εξέλιξη της ανθρώπινης κοινωνίας. Ο κόσμος πήρε μια άλλη όψη κι οι ήπειροι αυτές έχασαν σε σημαντικό βαθμό το δικό τους καθαρό χαρακτήρα. Παράλληλα, τα αποτελέσματα αυτής της μετανάστευσης για τους λαούς των αποικιών ήταν μοιραία, γιατί ουσιαστικά οι μετανάστες μετέτρεψαν τους αυτόχθονες σε δούλους τους.

Μετά τον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο, η μετανάστευση παίρνει καινούργιες μορφές. Ο πόλεμος αυτός προκάλεσε συνθήκες οικονομικής δυσχέρειας στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης τις συνέπειες της οποίας προσπάθησε να αποφύγει σημαντικός αριθμός κατοίκων, μεταναστεύοντας στις ΗΠΑ, που δεν είχαν θιγεί άμεσα από την παγκόσμια σύρραξη και βάδιζαν σταθερά κι ανοδικά προς την κατάκτηση της παγκόσμιας ηγεμονίας..

Καινούργιο κύμα μετανάστευσης έχουμε στη διάρκεια του Β΄ Παγκόσμιου πολέμου, όπου χιλιάδες άτομα ξεκληρίστηκαν, ξεσηκώθηκαν και κυνηγήθηκαν από τους τόπους τους και μεταφέρθηκαν, εθελοντικά είτε κυρίως με τη βία, στα πιο απίθανα μέρη της γης.

Παρόλα τα μέτρα που πάρθηκαν από τις κυβερνήσεις, η διαρροή των φτωχών Ευρωπαίων προς τη μεγάλη ήπειρο συνεχίστηκε και μετά το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο.

Το πρόβλημα της μετανάστευσης, που για την Ελλάδα είναι αρκετά σοβαρό, στη σύγχρονη εποχή είναι αρκετά πολύπλευρο κι ιδιόμορφο.

Μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, στην Ευρώπη η Γερμανία και στην Αμερική οι ΗΠΑ κι ο Καναδάς, άρχισαν σιγά-σιγά να γίνονται οι παγκόσμιες αγορές εργατικής δύναμης, που τα απαραίτητα εργατικά χέρια εξασφαλιζόνταν από τα φτωχά και οικονομικά κατεστραμμένα σαν την Ελλάδα κράτη εξ αιτίας τόσο του πολέμου όσο και του εμφυλίου που ακολούθησε, την Ισπανία, την Τουρκία, ορισμένα κράτη της Ασίας κ.ά. Η δυνατότητα απορρόφησης όλων αυτών των μισθωτών εργατών από αλλού, δόθηκε στις παραπάνω χώρες με την τεράστια οικονομικοτεχνική ανάπτυξη που χαρακτηρίζει τα μεταπολεμικά χρόνια και την εναρμονισμένη στόχευση των επενδύσεων και ανασυγκρότησης της βιομηχανοποίησης τους. Οι ΗΠΑ βγήκαν οικονομικά ενισχυμένες από τον πόλεμο, σαν νικητές. Το ίδιο και η Δυτική Γερμανία, η οποία παρότι νικήθηκε κατόρθωσε, μέσα σε λίγο διάστημα, με την οικονομική στήριξη των ΗΠΑ, να γίνει μια από τις μεγαλύτερες βιομηχανικές χώρες της Ευρώπης. Έτσι λοιπόν έχουμε το «θαύμα» της Δυτικής Γερμανίας, που άνοιξε τις πόρτες της στους μετανάστες από όλη την Ευρώπη, εκμεταλλευόμενη με αυτό τον τρόπο τη δυνατότητα αγοράς φτηνότερης εργατικής δύναμης. Τεράστιος αριθμός Ελλήνων, κυρίως από τις βόρειες αγροτικές περιοχές της χώρας μας, μεταναστεύει εκείνη την εποχή στην Ευρώπη και κυρίως στη Δυτική Γερμανία, ζητώντας δουλειά στις εκεί αγορές. Όσο η ζήτηση από τα κράτη αυτά ήταν μεγάλη, τα προβλήματα αποκατάστασης τους ήταν σχετικά εύκολα, θα μπορούσαμε να πούμε, ενώ μόλις όμως, η γενικευμένη οικονομική κρίση θίγει και την Γερμανία, μεγάλος αριθμός μεταναστών του μεταπολεμικού ρεύματος αναγκάζεται να επαναπατριστεί ή παλεύει με διάφορους τρόπους να προσαρμοστεί στις καινούριες δυσκολίες.

Σε γενικό επίπεδο τα έτη 1973-1974 οι σημαντικές κοινωνικές και οικονομικές αλλαγές που συμβαίνουν διεθνώς, έχουν ως αποτέλεσμα να οδηγηθεί σε κρίση το μακροχρόνιο μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης που είναι γνωστό ως «φορντισμός». Το μοντέλο αυτό χαρακτηρίζεται από **μαζική παραγωγή και κατανάλωση τυποποιημένων προϊόντων. Οι λόγοι της κρίσης αυτής είναι η εντατικοποίηση της εργασίας που οδηγεί στην αντίδραση του εργατικού δυναμικού, ο κορεσμός των αγορών, η μείωση της παραγωγικότητας και της ζήτησης καθώς και η πετρελαϊκή κρίση του 1973.**

Η κρίση του ισχυρού αυτού οικονομικού μοντέλου είχε **σοβαρές επιπτώσεις** όχι μόνο στη διεθνή οικονομία αλλά και στο ήδη υπάρχον θέμα της **μαζικής και οργανωμένης μετανάστευσης** που απασχόλησε κυρίως την Ευρώπη. Η αντίδραση των ευρωπαϊκών κρατών ήταν άμεση καθώς η Γερμανία έκλεισε τα σύνορά της το Νοέμβριο του 1973 και η Γαλλία τον Ιούλιο του 1974. Εξαιρέση αποτέλεσαν η Ελβετία και η Μεγάλη Βρετανία που είχαν ήδη ξεκινήσει τις προσπάθειες να περιορίσουν τη μετανάστευση.

Η κατάρρευση των οικονομιών των Ανατολικών Ευρωπαϊκών και ενοποίηση της Ανατολικής και της Δυτικής Γερμανίας δημιούργησαν νέο κύμα μετανάστευσης. Το εργατικό δυναμικό «περισσεύει» στην Γερμανία. Οι Έλληνες μετανάστες, σαν μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πλήττονται μεν αλλά το ρεύμα επαναπατριsmού είναι περιορισμένο.

Το φαινόμενο αντιστρέφεται πλέον για την χώρα μας και από χώρα αποστολής αλλάζει ρόλο σε χώρα υποδοχής μεταναστών.

Επιπλέον δρομολογούνται οικονομικές αλλαγές και ξεκινά η διαδικασία αναδιάρθρωσης και διεθνοποίησης της παραγωγής, οι οικονομικές ενοποιήσεις καθώς και εξερχόμενης μετανάστευσης.

Ο πίνακας που ακολουθεί περιγράφει συνοπτικά τα μεταναστευτικά ρεύματα στην Ευρώπη.

χώρα προέλευσης	%επί συνόλου	%στο σύνολο των ανδρών	%στο σύνολο των γυναικών	% ανδρών στο σύνολο των 2φύλων
ΑΛΒΑΝΙΑ	65,5	72,5	43,7	82,6
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	6,7	3,9	15	42,6
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	4,5	4,2	5,5	69
ΠΑΚΙΣΤΑΝ	2,9	3,9	0,1	99,5
ΟΥΚΡΑΝΙΑ	2,7	0,7	8,3	19,5
ΠΟΛΩΝΙΑ	2,3	1,8	4	56,2
ΓΕΩΡΓΙΑ	2	1	5	37
ΙΝΔΙΑ	1,7	2,3	0,1	98
ΑΙΓΥΠΤΟΣ	1,7	2,1	0,4	94,3
ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ	1,5	0,3	4,7	17,2

Πηγή. Χατζόπουλος Β.

1.5. Η μετανάστευση σήμερα

Η μετανάστευση στην Ενωμένη Ευρώπη αφορά τόσο τους **Ευρωπαίους που μεταναστεύουν** σε άλλες χώρες εντός ή εκτός Ευρώπης όσο και τους μετανάστες και αιτούντες άσυλο από άλλες χώρες εκτός Ενωμένης Ευρώπης ή και άλλες **Ηπείρους**. Ταυτόχρονα σχεδόν σε όλες τις χώρες υπάρχουν οι ομάδες των παλιννοστούντων και των ομογενών με τους τελευταίους που αποτελούν μέλη των κοινοτήτων της διασποράς, να έχουν ιδιαίτερο καθεστώς στη χώρα καταγωγής. Όμως **το ζήτημα το οποίο απασχολεί τις ευρωπαϊκές χώρες και κυρίως αυτές που ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι η είσοδος, παραμονή και εγκατάσταση μεταναστών και αιτούντων άσυλο από τρίτες χώρες.**

Από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο μέχρι το 1970, οι ευρωπαϊκές χώρες μπορούσαν να χωριστούν σε χώρες αποστολής και χώρες υποδοχής μεταναστών. **Τα τελευταία τριάντα χρόνια αυτός ο διαχωρισμός δεν υφίσταται αφού οι χώρες είναι ταυτόχρονα αποστολής και υποδοχής μεταναστών.**

Βέβαια η μετανάστευση προς κάθε χώρα παρουσιάζει διαφορές όσον αφορά τις χώρες προέλευσης, το καθεστώς υποδοχής και εγκατάστασης, τα δικαιώματα των μεταναστών κ.λπ.

Οι αυξανόμενες οικονομικές ανισότητες και οι συγκρούσεις σε παγκόσμιο επίπεδο έχουν εντείνει τη μετανάστευση ενώ τα **κράτη μέλη της ΕΕ έχουν υιοθετήσει αυστηρά μέτρα** για την είσοδο των μεταναστών και **περιορίζει τα ποσοστά αναγνώρισης των προσφύγων** γεγονός που οδηγεί τους μετανάστες και τους αιτούντες άσυλο να εισέρχονται **ανεπίσημα** στα κράτη μέλη.

Τα τελευταία χρόνια έχει επιτραπεί η είσοδος εξειδικευμένων μεταναστών στη Γερμανία και στο Ηνωμένο Βασίλειο ενώ έχει αναγνωριστεί η ανάγκη ανειδίκευτων εργατών σε κάποιες άλλες χώρες όπως πχ στην Ιταλία.

Παρά τις διαφορές των κρατών συγχρονικά και διαχρονικά, **κοινά σημεία της μεταναστευτικής πολιτικής των κρατών μελών της ΕΕ σε εθνικό επίπεδο φαίνεται να είναι η αποκλειστική σύνδεση της μετανάστευσης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και ο διττός λόγος για τη μετανάστευση.** Το πρώτο αφορά προβλήματα που αναδύθηκαν σχετικά με την ευρύτητα των δικαιωμάτων των μεταναστών, με τη

αποκλειστική σύνδεση της εθνικότητας με την ιδιότητα του πολίτη, με την αναγνώριση της πολιτισμικής και εθνοτικής ταυτότητας των μεταναστευτικών ομάδων και την θέση τους στην κοινωνία. **Ο διττός λόγος σημαίνει ότι το καθεστώς των μεταναστών και τα δικαιώματά τους συνδέονται άρρηκτα με τα χρόνια εγκατάστασής τους διαχωρίζοντας τα δικαιώματα μεταξύ νέο-αφιχθέντων μεταναστών και αιτούντων άσυλο και μακροχρόνια εγκατεστημένων μεταναστών και προσφύγων αποκλείοντας τους πρώτους από μια σειρά δικαιωμάτων, από την μόνιμη εγκατάσταση και από την ίση μεταχείριση και συμμετοχή στην κοινωνία υποδοχής και υιοθετώντας αυστηρούς έλεγχους των αφίξεων από τη μια και μέτρα κατά των διακρίσεων καθώς και μέτρα για την ένταξη από την άλλη.**

Παρά το γεγονός ότι η πολιτισμική ποικιλία δεν είναι καινούργια στα πλαίσια των κρατών αφού υπήρχαν περιφερειακές, γλωσσικές ιδιαιτερότητες, θρησκευτικές και εθνοτικές μειονότητες, **οι κοινωνίες των κρατών μελών της ΕΕ ανακάλυψαν την πολύ-πολιτισμικότητα μέσω της μετανάστευσης.**

Μία έννοια μέσω της οποίας μπορούμε να κατανοήσουμε τα προβλήματα που δημιουργούνται π.χ. στη σχέση της εκπαίδευσης και της μετανάστευσης, είναι αυτή των συνόρων τα οποία ορίζουν και διαιρούν τον κοινωνικό χώρο ρυθμίζοντας τις κοινωνικές σχέσεις.

Η εκπαίδευση παίζει σημαντικό ρόλο στην οργάνωση των θρησκευτικών-φυλετικών-εθνοτικών συνόρων μέσω της διατήρησης και νομιμοποίησης των άνισων κοινωνικών σχέσεων, όπως αυτές οργανώνονται μέσα από το πολιτικό πλαίσιο του εθνικού κράτους, κατασκευάζοντας έμπρακτες ταυτότητες μέσω της γλώσσας και των συμβόλων για τη σημασία της εδαφικότητας και της ιστορικής συνέχειας.

Στα πλαίσια του εθνικού κράτους η ιδιότητα του πολίτη είναι συνυφασμένη με την εθνικότητά του. Όμως τα τελευταία χρόνια μια σειρά φαινομένων όπως π.χ. η παγκοσμιοποίηση, η πολιτική οργάνωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και η εγκατάσταση μεταναστών και προσφύγων σε χώρες διαφορετικές της καταγωγή τους και η 2η ή και 3η γενιά των μεταναστών, **επαναπροσδιορίζουν τη σχέση εθνικότητας, εθνικισμού και της ιδιότητας του πολίτη.**

Η ιδιότητα του πολίτη συνδέεται άμεσα ή έμμεσα με την εθνικότητα ανάλογα με την ιστορία κάθε εθνικού κράτους με το κράτος να έχει αποκλειστική και μοναδική εξουσία καθορισμού της. Βάσει της ιδιότητας του πολίτη αλλά και του εθνικισμού

χαράσσονται τα σύνορα μεταξύ του ‘εμείς’ και του ‘άλλου’ και κατασκευάζεται η εθνική ταυτότητα. Η εγκατάσταση των μεταναστών στη χώρα υποδοχής και η κοινωνική συμβίωση θέτει σε αμφισβήτηση τη δεδομένη οργάνωση των συνόρων

επαναπροσδιορίζοντας το περιεχόμενο τόσο του εμείς όσο και του άλλου.

Γενικά στον ευρωπαϊκό χώρο η πολιτική για τη μετανάστευση συνδέεται άμεσα με την εκπαίδευση των παιδιών των μεταναστών και αποτελεί ένα σημαντικό πεδίο διαπραγμάτευσης και ένταξης των μεταναστών στη χώρα εγκατάστασης.

Η διαδικασία και ο τρόπος ένταξης των μεταναστών εξαρτάται από την πολιτική που ακολουθεί κάθε κράτος αλλά και από τον τρόπο επίλυσης των αντιφάσεων και των συγκρούσεων που προκύπτουν από τη συγκεκριμένη οργάνωση των σχέσεων μεταξύ κοινωνικών ομάδων και τη θέση τους στην κοινωνία. Η μελέτη της εφαρμογής διαφορετικών μοντέλων μεταναστευτικής πολιτικής για την ένταξη των μεταναστών

αποδεικνύει ότι δεν υπάρχει ένα επιτυχημένο μοντέλο αλλά ότι η ένταξη είναι μια διαδικασία που μπορεί να είναι επιτυχημένη σε έναν τομέα όπως πχ στην απόκτηση της ιδιότητας του πολίτη ενώ παράλληλα να είναι αποτυχημένη σε έναν άλλο, όπως π.χ. στην απασχόληση. Ο ρατσισμός, οι διακρίσεις και οι ανισότητες σε όλους τους τομείς είναι ο συχνότερος ανασταλτικός παράγοντας της αναίρεσης της ίσης συμμετοχής των μεταναστών στην κοινωνία υποδοχής.

Είναι δυνατόν να διακρίνουμε τρία βασικά μοντέλα ένταξης των μεταναστών στην Ευρώπη και ιδιαίτερα στα κράτη μέλη της ΕΕ. Πρέπει βέβαια να επισημάνουμε ότι τα μοντέλα δεν εφαρμόστηκαν ή δεν εφαρμόζονται απόλυτα, πολλές φορές

συνδυάζονται αλλά και δεν παραμένουν αναλλοίωτα. Τα τρία μοντέλα είναι ο διαφοροποιημένος αποκλεισμός (ή λειτουργική αφομοίωση) η πολιτική ενσωμάτωση και το πλουραλιστικό (ή πολυπολιτισμικό) μοντέλο.

Ο διαφοροποιημένος αποκλεισμός αναφέρεται στις χώρες που αντιμετωπίζουν τη μετανάστευση ως προσωρινή και οι μετανάστες μπορεί να είναι ενταγμένοι σε έναν τομέα αλλά γενικά δεν απολαμβάνουν ένα ασφαλές νομικό καθεστώς. Η Γερμανία,

Αυστρία, Δανία, Ελλάδα και Ιταλία είναι παραδείγματα τέτοιων χωρών. Παρόλο που η έμφαση μπορεί να δοθεί στις πολιτισμικές και πολιτικές αξίες και όχι στις αξίες του έθνους, όπως πρόσφατα στην Γερμανία, **οι πολιτικές ένταξης αφορούν κυρίως την ένταξη στην αγορά εργασίας.**

Το δεύτερο μοντέλο αναπτύχθηκε στην Γαλλία και αφορά την **πολιτική αφομοίωση των ατόμων σε ένα εθνικό σύνολο βάσει θεμελιωδών αξιών και δικαιωμάτων δεσμευτικών για όλους. Θρησκευτικές, εθνοτικές και πολιτισμικές ταυτότητες ανήκουν στην ιδιωτική σφαίρα και δεν αναγνωρίζονται τέτοιου είδους διαφορές στους γάλλους πολίτες.**

Το τρίτο μοντέλο **δίνει έμφαση στη πολιτική των ίσων ευκαιριών και της κατοχύρωσης της μη διάκρισης_αναγνωρίζοντας την ύπαρξη διαφορετικών εθνοτικών και φυλετικών ομάδων και διευκολύνοντας την επικοινωνία και**

κατανόηση μεταξύ τους κυρίως, σε τοπικό επίπεδο. Αυτό το μοντέλο ακολουθούν το Ηνωμένο Βασίλειο, η Σουηδία και Ολλανδία.

Τα μοντέλα αυτά συνδέονται και με την πολιτική που ακολούθησαν ή ακολουθούν τα κράτη στην εκπαίδευση για τα παιδιά των μεταναστών ή για την εκπαίδευση της 2^{ης} και 3^{ης} γενιάς μεταναστών. **Τα πρότυπα στην εκπαίδευση είναι το αφομοιωτικό, το πρότυπο της ενσωμάτωσης, το πολυπολιτισμικό και το αντιρατσιστικό. Το αφομοιωτικό πρότυπο συνδέεται αποκλειστικά με την παρακολούθηση του επίσημου σχολείου της χώρας υποδοχής και την εγκατάλειψη της μητρικής γλώσσας όπως και κάθε άλλου στοιχείου που αφορά τον πολιτισμό της χώρας καταγωγής, με στόχο την ταχύτερη αφομοίωση του στην κοινωνία υποδοχής και τη επίτευξη της ισότητας των ευκαιριών. Το πρότυπο ενσωμάτωσης υιοθετεί ως προτεραιότητα την παρακολούθηση του επίσημου σχολείου της χώρας υποδοχής αλλά και τη διγλωσσία μέσα από εθελούσια παρακολούθηση μαθημάτων στην μητρική γλώσσα. Το πολυπολιτισμικό πρότυπο βασίζεται στην εκπαίδευση της μητρικής γλώσσας με στόχο τη διατήρηση διαφορετικών πολιτισμικών στοιχείων σε μια πλουραλιστική κοινωνία. Τέλος, το αντιρατσιστικό πρότυπο βασίζεται σε προγράμματα ευαισθητοποίησης και ίση συμμετοχή των μαθητών και εκπαιδευτικών από τις εθνοτικές μειονότητες καθώς και ισοδύναμες σχολικές επιτυχίες. Τα μοντέλα της μετανάστευσης και τα πρότυπα της εκπαίδευσης που παρουσιάστηκαν διαμορφώνονται μέσα από την πολιτική του εθνικού κράτους και την οργάνωση και συμμετοχή των ίδιων των μεταναστών.**

2.1. Απόδημος Ελληνισμός

Η Ελλάδα υπήρξε μια χώρα, που πρόσφερε στις Η.Π.Α. το μεγαλύτερο ποσοστό του δυναμικού της, καθώς από το 1900 έως το 1921 μετανάστευσαν συνολικά **384.000** άτομα. Η υπερπόντια αυτή μεταναστευτική δύναμη αναχαιτίστηκε όμως μετά τον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο, με τα περιοριστικά μέτρα που έλαβε για να εμποδίσει την εισροή και άλλων μεταναστών, η κυβέρνηση των Η.Π.Α. το 1920.

Τα κενά όμως που δημιούργησε η υπερπόντια αυτή μετανάστευση, στην Ελλάδα, ήρθε να καλύψει ο πληθυσμός που μετακινήθηκε με την **Μικρασιατική καταστροφή**. Συνολικά την περίοδο αυτή επέστρεψαν στην χώρα πάνω από **1.300.000** πρόσφυγες. Οι επιπτώσεις δε, του μεγάλου αυτού αριθμού των προσφύγων ήταν μακροπρόθεσμα πολύ θετικές καθώς, οι πιο πολλοί ήταν κάτοικοι πόλεων (Επιστήμονες, Έμποροι, Τεχνίτες ή Εργάτες) που με την πείρα τους στην βιομηχανία, την βιοτεχνία, το εμπόριο και τις τραπεζικές συναλλαγές αναζωογόνησαν την ελληνική οικονομία. **Εμφανίστηκαν** έτσι, την περίοδο του μεσοπολέμου, πολλές **βιομηχανίες** αύξησαν τις ευκαιρίες για **απασχόληση** των εργατών που έμεναν σε αδράνεια ή υποαπασχόληση, **μειώνοντας** παράλληλα την **επιθυμία** πολλών να **μεταναστεύσουν** σε άλλες χώρες, καθώς είναι γεγονός ότι, την περίοδο αυτή, με τα πλούσια μεταναστευτικά εμβάσματα από τις Η.Π.Α. υπήρχε έντονο το συναίσθημα της ξενιτιάς. Στην αναχαίτιση του υπερπόντιου αυτού μεταναστευτικού ρεύματος συντέλεσε πολύ με τις καταστρεπτικές του συνέπειες, ο Β΄ Παγκόσμιος πόλεμος. Από το 1950 αρχίζει έτσι πάλι, η **μετακίνηση** κυρίως, προς την Αμερική, την Αυστραλία και τον Καναδά, λόγω της **υποαπασχόλησης και της ανεργίας** στην χώρα πολλών Ελλήνων. Θεωρείται ότι μόνο στο διάστημα 1953-1964 μετανάστευσαν σε υπερπόντιες χώρες **250.000** Έλληνες.

Πολλά **δυτικό-Ευρωπαϊκά** κράτη που αποκαταστάθηκαν κοινωνικά, μετά τις ζημιές του πολέμου και αύξησαν ραγδαία την οικονομία τους, **απορρόφησαν** όχι μόνο το δικό τους **εργατικό δυναμικό** αλλά δημιούργησαν ανάγκες για **ξένα εργατικά χέρια**. Τα κράτη αυτά προσέλκυσαν έτσι, πολλούς Έλληνες όχι μόνο για τα **ημερομίσθια** που ήταν αρκετά **υψηλά**, αλλά και γιατί βρίσκονταν πιο κοντά στην πατρίδα και με τις συχνότερες επισκέψεις μετριαζόταν η νοσταλγία των ξενιτεμένων ενώ η μετακίνηση τους στοίχιζε λιγότερο. Η **Γαλλία** υπήρξε η **πρώτη** χώρα που

ενδιαφέρθηκε για Έλληνες εργαζόμενους και υπέγραψε με την χώρα μας ειδικές μεταναστευτικές συμβάσεις που κατοχύρωναν τα δικαιώματα των μεταναστών και της οικογένειάς τους που άφηναν φεύγοντας. Παρόμοιες μεταναστευτικές συμβάσεις έγιναν αργότερα, στο Βέλγιο, την Γερμανία και άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Η μεγαλύτερη όμως απορρόφηση του ελληνικού εργατικού δυναμικού έγινε από την Γερμανία. Γενικά, σύμφωνα με στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας, από το 1995 και μετά μετανάστευσαν στην Ευρώπη πάνω από 750.000 άτομα, το 80% των οποίων εγκαταστάθηκαν στη Δ. Γερμανία και το 4% στην Ιταλία ενώ, ένα πολύ μικρό αριθμό συγκέντρωσαν άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Η μεγαλύτερη όμως μεταναστευτική κίνηση προς την Ευρώπη παρατηρείται στις περιόδους 1962-1965 και 1969-1970. Μετά το 1970 αρχίζει κάποια βαθμιαία κάμψη και παρατηρείται αντίθετα ανάμεσα στους Έλληνες μετανάστες μια τάση επιστροφής στην πατρίδα. Το φαινόμενο αυτό μερικώς, ερμηνεύεται από το γεγονός ότι ο ρυθμός ανάπτυξης στις χώρες υποδοχής υποχώρησε και η οικονομική κατάσταση των χωρών αποστολής, όπως η Ελλάδα, βελτιώθηκε σημαντικά ευνοώντας τον επαναπατρισμό.

Ενδεικτικά η Ελληνική εξωτερική μετανάστευση στις παρακάτω χαρακτηριστικές περιόδους:

Περίοδος πριν από το 1900. Η μετανάστευση κατευθύνεται κυρίως προς την λεκάνη της Μεσογείου, της Μαύρης Θάλασσας, την Αίγυπτο κ.λ.π. και έχει σποραδικό χαρακτήρα.

Περίοδος 1900-1921. Παρατηρείται μεταναστευτική κίνηση με αποκλειστική σχεδόν κατεύθυνση τις Η.Π.Α. για λόγους κυρίως οικονομικούς και σχετική πληθυσμιακή πίεση.

Περίοδος 1945-1950. Υπήρξε υποχρεωτική μετακίνηση για πολιτικούς λόγους 1.000.000 Ελλήνων περίπου προς τις γειτονικές χώρες του ανατολικού BLOCK, σαν αποτέλεσμα του εμφύλιου πολέμου. Παράλληλα, υπάρχει μετακίνηση μέρους του πληθυσμού προς τις Η.Π.Α. Την ίδια περίοδο επιστρέφουν από τα Βαλκάνια 15.000 περίπου Έλληνες.

Περίοδος 1950-1960. Παρατηρείται μετακίνηση Ελλήνων μεταναστών λόγω της ανεργίας και της υποαπασχόλησης στην χώρα, προς την Αμερική, την Αυστραλία και τον Καναδά. Ταυτόχρονα, και ειδικά το 1955 υπάρχει μεγάλη μεταναστευτική κίνηση

προς τις δυτικό- Ευρωπαϊκές χώρες και κυρίως στο Βέλγιο και τη Δυτική Γερμανία. Αντίθετα από τις άλλες μεταναστευτικές κινήσεις, η μετανάστευση προς την Γερμανία χαρακτηρίζεται σαν μια καλά οργανωμένη διάρθρωση, εργατική επιλογή και συμβατικές υποχρεώσεις. Υπολογίζεται ότι κατά την διάρκεια της 10ετίας αυτής μετανάστευσαν συνολικά **312.000** Έλληνες, από τους οποίους **185.000** εκτός Ευρώπης.

Περίοδος 1961-1973. Παρατηρείται γενικά, μεγάλη μεταναστευτική κίνηση προς την Ευρώπη. Από τους **965.000** Έλληνες που εγκατέλειψαν την χώρα, οι **650.000** ή το **68%** περίπου κατευθύνθηκε κυρίως προς την Δυτική Γερμανία και κατόπιν στην Σουηδία και το Βέλγιο.

Περίοδος 1974-Σήμερα. Αρχίζει η βαθμιαία κάμψη της μετανάστευσης ενώ, αντίθετα παρατηρείται ολοένα αυξανόμενη παλιννόστηση Ελλήνων μεταναστών. Γενικά, έχει παρατηρηθεί ότι οι Έλληνες που μεταναστεύουν στην Δυτική Ευρώπη προέρχονται κυρίως (**70%** περίπου) από τις αγροτικές περιοχές της Βόρειας Ελλάδας, ενώ οι Έλληνες που ξενιτεύονται στην Αμερική, τον Καναδά και την Αυστραλία προέρχονται κυρίως από τη Νότια Ελλάδα και τα νησιά. Το μεγαλύτερο όμως ποσοστό (**60%** περίπου) των Ελλήνων μεταναστών είναι άντρες από **15-44** ετών και το **55%-60%** απ' αυτούς πριν από την αναχώρησή τους ήταν στην χώρα **οικονομικά ενεργοί**.

ΠΗΓΗ: Γιώργος Κρητικίδης

Κεφάλαιο 2^ο

Η Ελλάδα ως χώρα υποδοχής

2.1 Η Ελλάδα ως χώρα υποδοχής

Ενώ η μετατροπή της Ελλάδας από χώρα αποστολής σε χώρα υποδοχής μεταναστών γίνεται σταδιακά, αυτή η αλλαγή γίνεται αντιληπτή μετά το 1989. Τα μεταναστευτικά ρεύματα των δεκαετιών του '70 και '80 όπως μετανάστες εργάτες με συμβόλαιο στη βιομηχανία χημικών και στην αλιεία, μετανάστευση των γυναικών από τις Φιλιππίνες και η διέλευση πολιτικών προσφύγων (κυρίως από την Μέση Ανατολή και αργότερα από την Πολωνία) όπως και η μετεγκατάσταση τους σε τρίτες χώρες από διεθνείς οργανισμούς δεν είχαν γίνει αντιληπτά ως θέματα που αφορούσαν την μετανάστευση προς την Ελλάδα, γιατί πιθανόν οι ρυθμοί προσέλευσης μεταναστών ήταν χαμηλοί.

Η Ελληνική Μεταναστευτική Πολιτική ήταν **προσανατολισμένη** μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του '90 αποκλειστικά σε **θέματα διασποράς ή 'απόδημου ελληνισμού'**, στη μετανάστευση εργατικού δυναμικού από την Ελλάδα και στην επιστροφή του. Κατά την διάρκεια αυτής της περιόδου ασχολείται με την είσοδο των ξένων εργατών ή αιτούντων άσυλο μέσω έκδοσης περιορισμένου αριθμού βραχυπρόθεσμων αδειών εργασίας και παραμονής και βραχυπρόθεσμης παραμονής αιτούντων ασύλου ή προσφύγων. **Η είσοδος ξένων εργατών αντιμετωπίζεται με τη λογική της προσωρινότητας και των εποχιακών οικονομικών αναγκών.** Στο θέμα των αιτούντων **άσυλο** και προσφύγων υιοθετείται η πολιτική του **ενδιάμεσου σταθμού** και η διευθέτηση αυτού του ζητήματος μέσω της λειτουργίας **Διεθνών Οργανώσεων** στα πλαίσια της ελληνικής επικράτειας.

Στο τέλος της δεκαετίας του '80, η δομή της ελληνικής κοινωνίας καθώς και μια σειρά διεθνών αλλαγών συνετέλεσαν στην αύξηση της εισόδου μεταναστών αλλά και έθεσαν τέλος στο ρόλο της Ελλάδας ως χώρα προσωρινής διαμονής ή ενδιάμεσου σταθμού. Αυτές οι αλλαγές σχετίζονταν με τη **συμμετοχή της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα** και την επικρατούσα πρακτική αυστηρών μέτρων κατά της

εισόδου νέων μεταναστών εκτός των κρατών μελών στα πλαίσια της εναρμόνισης των πολιτικών για τη μετανάστευση, με την κατάργηση των 'κομμουνιστικών' καθεστώτων στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, με τον πόλεμο στην πρώην Γιουγκοσλαβία και γενικότερα με τις εθνικιστικές αναταραχές στα Βαλκάνια. Η μετανάστευση από τις πρώην κομμουνιστικές χώρες έπαψε να αντιμετωπίζεται ως πολιτική, προκαλώντας την επιβολή αυστηρότερων μέτρων και ελέγχων στα σύνορα των κρατών μελών κυρίως της Νότιας Ευρώπης τα οποία θεωρήθηκαν ευάλωτα στην είσοδο της 'παράνομης' οικονομικής μετανάστευσης. Παράλληλα, η ύπαρξη της παραοικονομίας, η κυριαρχία τομέων όπως ο τουρισμός, οι κατασκευές, η γεωργία, η κυριαρχία μικρομεσαίων οικογενειακών επιχειρήσεων στην οικονομία, ο ρόλος της οικογένειας και της εκπαίδευσης στην ελληνική κοινωνία και το περιορισμένο κράτος πρόνοιας και οι άτυπες κοινωνικές και πολιτικές σχέσεις ήταν παράγοντες που ευνόησαν την ανάπτυξη της παράνομης μετανάστευσης.

Ο τρόπος και η μαζική άφιξη των μεταναστών, κυρίως από την Αλβανία σε συνδυασμό με τις αλλαγές στην Ευρώπη και με τη δομή της ελληνικής κοινωνίας διαμόρφωσαν την ελληνική μεταναστευτική πολιτική σε αυταρχική βάση πέραν της αποδοχής της υπάρχουσας κατάστασης, δηλαδή της ύπαρξης μεταναστών εντός της ελληνικής κοινωνίας. Η υιοθέτηση δρακόντειων μέτρων και η άσκηση εκτεταμένων εσωτερικών και εξωτερικών ελέγχων νομιμοποίησε τον ρόλο της αστυνομίας ως κυρίαρχου μηχανισμού χωρίς όμως να επιτύχει τον επιδιωκόμενο στόχο, δηλαδή την καταπολέμηση της παράνομης εισόδου μεταναστών στην Ελλάδα, επιτρέποντας-εκτός από τη λειτουργία παρανομών δικτύων εμπορίας μεταναστών -την διαμόρφωση των κοινωνικών σχέσεων σε άτυπη βάση, πέρα ενός θεσμικού πλαισίου.

Ενώ το 1989 σημειώνεται μία αυξητική τάση των μεταναστών, ο αριθμός των αδειών εργασίας μειώνεται και αυτή η πρακτική επικυρώνεται με την ψήφιση του νόμου 1975 του 1991 περί Αλλοδαπών. Το κύριο βάρος δίνεται στη πάταξη των 'λαθρομεταναστών' συνθέτοντας και νομιμοποιώντας αυτή τη κατηγορία στη δημόσια συζήτηση. Ταυτόχρονα οι αιτούντες άσυλο αντιμετωπίζονται με καχυποψία και θεωρούνται μετανάστες με οικονομικά κίνητρα αντί πολιτικοί πρόσφυγες.

Οι επιχειρήσεις 'σκούπας' και η συζήτηση για αθρόα και ανεξέλεγκτη εισροή μεταναστών διαμόρφωσε τις συνθήκες κάτω από τις οποίες η μετανάστευση συνδέθηκε τόσο με την 'εγκληματικότητα' όσο και με ταύτιση της μετανάστευσης με μία εθνική ομάδα κυρίως με τους Αλβανούς μετανάστες.

Με τον νόμο 1975/199126 περί Αλλοδαπών, η ελληνική νομοθεσία **εναρμονίζεται με την κοινοτική** ως προς τα μεταναστευτικά και προσφυγικά θέματα με απώτερο σκοπό την **ισότιμη συμμετοχή της Ελλάδας** στην χάραξη κοινής πολιτικής και αποδοχής της αλλά **διαμορφώνει ένα εχθρικό περιβάλλον** μεταξύ των **μεταναστών και των γηγενών**. Οι αυξημένες αρμοδιότητες του Υπουργείου Δημοσίας Τάξης και η ενίσχυση του ρόλου της αστυνομίας δείχνουν τη βάση πάνω στην οποία θα οικοδομηθεί η μετανάστευση στην Ελλάδα. Θα αγνοηθεί οποιαδήποτε πολιτική παρέμβαση στο θέμα της εγκατάστασης των μεταναστών στην ελληνική κοινωνία και της προστασίας των δικαιωμάτων τους και **οι μετανάστες θα αντιμετωπιστούν ως οι εν δυνάμει εγκληματίες και απειλή για τη Δημόσια Τάξη και Ασφάλεια.**

Αυτή η μεταναστευτική πολιτική **διαμορφώνει έμμεσα ή άμεσα κατηγοριοποιήσεις της μετανάστευσης** και νομιμοποιεί την **διαφορετική τους μεταχείριση** στην ελληνική κοινωνία. Έτσι οι **μετανάστες από τις πλούσιες χώρες**, οι κοινοτικοί αλλά και αυτοί με **ελληνική καταγωγή** αποτελούν **προνομιακές κατηγορίες** ενώ οι κατηγορίες **'λαθρομεταναστών'** – στο πολιτικό λόγο – και αιτούντων άσυλο **είναι ανεπιθύμητοι**, εκδιώκονται ή αφήνονται να **επιβιώσουν χωρίς καμία προστασία των δικαιωμάτων τους.**

Οι μετανάστες, στη δεκαετία του '90 απασχολούνται κυρίως στην παραοικονομία σε **κακοπληρωμένες, ανασφάλιστες και επικίνδυνες εργασίες**, στο πρωτογενή και τριτογενή τομέα. Οι γυναίκες απασχολούνται, κυρίως, σε εργασίες οικιακού βοηθού ενώ ένα σημαντικό τμήμα της γυναικείας και παιδικής μετανάστευσης συμμετέχει στη βιομηχανία του θεάματος. **Το εκπαιδευτικό τους επίπεδο**, πολλές φορές αρκετά υψηλό και **η εργασιακή τους εμπειρία** από τη χώρα καταγωγής τους, **φαίνεται να μην παίζει κανένα ρόλο** στην απασχόληση τους στην Ελλάδα. Η πλειοψηφία των μεταναστών διαμένει στα αστικά κέντρα. Γενικά **δεν είναι δυνατό να γνωρίζουμε τον ακριβή αριθμό των αλλοδαπών και τα χαρακτηριστικά τους**, αρχικά λόγω του περιορισμένου αριθμού των νόμιμων μεταναστών, αλλά και της συλλογής και

επεξεργασίας των στοιχείων από διάφορες πηγές. Μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι υπάρχουν μόνο εκτιμήσεις αφού τα στοιχεία από διαφορετικές επίσημες πηγές ποικίλουν και δεν θεωρούνται αξιόπιστα.

Σύμφωνα με την ανάλυση των στοιχείων του πρώτου προγράμματος νομιμοποίησης, το 1997, οι χώρες προέλευσης μεταναστών παρουσιάζουν μεγάλη ποικιλία αλλά οι κυριότερες χώρες αποστολής για την Ελλάδα είναι η **Αλβανία**- οι μετανάστες από την Αλβανία αποτελούν την πολυπληθέστερη ομάδα και ο αριθμός τους είναι πολύ μεγαλύτερος από τη δεύτερη ομάδα μεταναστών- **Βουλγαρία, Αίγυπτος, Ρουμανία, Ουκρανία, Πολωνία, Γεωργία, Ινδία, Φίλιππίνες, Μπαγκλαντές, Συρία και Νιγηρία**. 371.000 αλλοδαποί υπέβαλαν αίτηση για άδεια προσωρινής διαμονής. Τα Προεδρικά Διατάγματα ρύθμιζαν τις προϋποθέσεις χορήγησης προσωρινής άδειας παραμονής και τις προϋποθέσεις χορήγησης άδειας παραμονής μικρής (1-3 έτη) και μεγάλης διάρκειας (5 έτη).

Βάσει των διαθέσιμων επίσημων στοιχείων, το 1999 εισήλθαν παράνομα στη χώρα 88.819 Αλβανοί, 3.843 Ιρακινοί και 1.535 Ρουμάνοι. Σύμφωνα με επίσημη εκτίμηση του 2002, η Ελλάδα δέχεται ετησίως την πίεση 250.000 λαθρομεταναστών. Ως προς τους πρόσφυγες, κατά το υπουργείο Δημόσιας Τάξης στις 31/12/2000 ζούσαν στη χώρα 6.653 άτομα με αναγνωρισμένη την προσφυγική ιδιότητα, ενώ την ίδια περίοδο ο μέσος όρος των νέων αιτούντων άσυλο ήταν περίπου 250 το μήνα. Τα κύρια σημεία εισόδου των προσφύγων είναι η μεθόριος με την Τουρκία και τα νησιά του ανατολικού Αιγαίου.

Η ψήφιση του νέου νόμου, του 2910, για τη ρύθμιση των θεμάτων της μετανάστευσης και το δεύτερο πρόγραμμα νομιμοποίησης πραγματοποιήθηκε το 2001. Το πιο σημαντικό σημείο του νέου νόμου είναι η μεταβίβαση των θεμάτων της μετανάστευσης- αλλά όχι των θεμάτων του ασύλου- στο Υπουργείο Εσωτερικών από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης. Ο Νόμος 2910/2001 διατηρεί τα δύο ξεχωριστά έγγραφα ως απαραίτητα, την άδεια παραμονής και την άδεια εργασίας. Ρυθμίζει τα θέματα επανένωσης μετά από 2 χρόνια παραμονής με τη προϋπόθεση ο αρχηγός της οικογένειας να έχει ένα ελάχιστο εισόδημα, κατάλληλη στέγαση και κοινωνική ασφάλεια για την οικογένεια του. Ως μέλη της οικογένειας ορίζονται η σύζυγος και τα ανήλικα παιδιά αλλά δεν έχουν το δικαίωμα απασχόλησης για 3 χρόνια.

Μετά το 1990, οι παλιννοστούντες ομογενείς, που είναι Έλληνες από τις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης (Πόντιοι), κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις μπορούν να αποκτήσουν την ελληνική υπηκοότητα. Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν κυρίως οι ελληνοπόντιοι αφορούν τη γλώσσα, τη γραφειοκρατία, τη στέγαση, την εγκατάλειψη σχολείου από τα παιδιά παλιννοστούντων στην Ελλάδα, την ετεροαπασχόληση λόγω αναντιστοιχίας ισοτιμιών, προσόντων και ειδικοτήτων, και την ανεργία. Ο Νόμος 2434/1996 αφορά μέτρα για την επαγγελματική εκπαίδευση, την κατάρτιση και την απασχόληση τους. Εκτιμάται ότι ένας μεγάλος αριθμός ελληνοποντίων ζει παράνομα και είναι συγκεντρωμένος σε συγκεκριμένες περιοχές της Αττικής και της Θεσσαλονίκης. Παλιννοστούντες θεωρούνται και οι Έλληνες από την Αλβανία (Βορειοηπειρώτες). Οι Έλληνες από την Αλβανία αντιμετωπίζονται με καχυποψία και ρατσισμό και ταυτίζονται με τους μετανάστες από την Αλβανία, αντιμετωπίζοντας προβλήματα στην απασχόληση, στέγαση και την κοινωνική αποδοχή (Χαρακτηριστικό παράπονό τους «Στην Αλβανία ήμουν Έλληνας και στην Ελλάδα είμαι Αλβανός λαθρομετανάστης»)

Ο αριθμός των Ελλήνων από τις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης υπολογίζεται στις 250.000 ενώ των Ελλήνων από την Αλβανία στις 80.000.

2.2. Το νομοθετικό πλαίσιο για τη μετανάστευση στην Ελλάδα (σύντομη ιστορική αναδρομή)

2.2.1. Ο πρώτος νόμος για τη μετανάστευση, Ν.4310 του 1929

Ο πρώτος Νόμος για τη μετανάστευση εμφανίζεται το 1929 και ονομάζεται χαρακτηριστικά «εγκατάσταση και κινητικότητα των αλλοδαπών στην Ελλάδα, αστυνομικός έλεγχος διαβατηρίων, απελάσεις και μετακινήσεις-μεταθέσεις».

Ο Νόμος αυτός επικυρώνεται για να καλύψει το νομοθετικό κενό που δημιούργησε η μαζική άφιξη των προσφύγων της Μικρασιατικής Καταστροφής, αλλά παραμένει σε ισχύ μέχρι το 1991. Ωστόσο, δεν εφαρμόζεται κατά γράμμα, μια που ο αριθμός των αλλοδαπών μέχρι το τέλος της δεκαετίας του '80 είναι τόσο

ασήμαντος, που το κράτος δεν ασχολείται, ούτε ανησυχεί για τη νομιμότητα ή μη της παραμονής τους στο ελληνικό έδαφος. Το ίδιο άλλωστε συμβαίνει και με την κοινή γνώμη. Η έκφραση «λαθρομετανάστες» είναι ανύπαρκτη μέχρι τότε.

(Μαυράκη, Παρανόγλου & Παύλου από το Μετανάστες στη Ελλάδα, εκδ. Ελληνικά Γράμματα,2001).

2.2.2. Ο νόμος 1975 του 1991

Ο Νόμος 1975 του 1991-«είσοδος-έξοδος, παραμονή, εργασία, απέλαση αλλοδαπών και διαδικασία αναγνώρισης αλλοδαπών προσφύγων»-, ο οποίος τίθεται σε ισχύ το 1992, αποτελεί μια πρώτη απόπειρα διατύπωσης μεταναστευτικής πολιτικής. Χαρακτηρίζεται από την εμπλοκή ενός υπέρογκου αριθμού υπηρεσιών (Υπουργεία, όλες οι υπηρεσίες Αστυνομικού χαρακτήρα, ΟΑΕΔ κλπ.), η οποία καθιστά τον έλεγχο και το χειρισμό της εισόδου και της παραμονής αλλοδαπών μια πραγματικά δαιδαλώδη κατάσταση. Πράγματι, στο Νόμο αυτό διατυπώνονται μια σειρά από διαδικασίες ιδιαίτερα χρονοβόρες και περίπλοκες, τόσο για την απόκτηση της προσωρινής άδειας, όσο και για την άδεια παραμονής (η καθεμιά από αυτές απαιτεί μια ατελείωτη σειρά από δικαιολογητικά έγγραφα, τα οποία, ως επί το πλείστον, εμπλέκουν πολλές υπηρεσίες). Η απαγόρευση εισόδου χωρίς την προαπαιτούμενη προσωρινή άδεια εργασίας (ισχύος ενός έτους) που εκδίδεται από το ελληνικό προξενείο της χώρας αναχώρησης, η οποία είχε καθοριστεί από τον προηγούμενο νόμο (1929), παραμένει και συμπληρώνεται από μια σειρά από απαγορεύσεις και ποινικοποιήσεις, που απευθύνονται στους μη νόμιμα διαμένοντες στο ελληνικό έδαφος αλλοδαπούς.

Πρόκειται για μια αστυνομικού τύπου και απολύτως αμυντική προσέγγιση της οποίας στόχος είναι να εμποδίσει και να αποθαρρύνει τους αλλοδαπούς τρίτων χωρών να έρθουν να εγκατασταθούν στην Ελλάδα, ή να τους οδηγήσει στη φυγή από αυτήν. Ενδεικτικά, ο Νόμος παραχωρεί στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης πλήρη εξουσία-εξουσιοδότηση για τη διαχείριση της μετανάστευσης και της εφαρμογής του νόμου (παίρνει όλες τις τελικές αποφάσεις). Επίσης, ενδεικτικά, ο νομοθέτης διατάζει τη δημιουργία ειδικών ομάδων για τη «δίωξη παράνομων αλλοδαπών» και για την «απέλαση» τους. Αυτή η πρώτη προσέγγιση, η οποία ευθυγραμμίζεται

με αυτή της Ε.Ε., αντικατοπτρίζει μια αμυντική στάση απέναντι στη μετανάστευση, παντελή απουσία κατανόησης της έκτασης αλλά και του πολύπλοκου χαρακτήρα της στην Ελλάδα, αλλά και άρνηση για την κατάρτιση ενός βραχυπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου σχεδιασμού μιας ολοκληρωμένης μεταναστευτικής πολιτικής.

Η αναποτελεσματικότητα αυτής της αμυντικού τύπου περιοριστικής πολιτικής, της οποίας τα αστυνομικά μέτρα και ο γραφειοκρατικός μηχανισμός δεν επιφέρουν την έξοδο των μεταναστών από τη χώρα, αλλά ούτε και αποτρέπουν την είσοδο νέων μεταναστών, υποχρεώνει το κράτος να υιοθετήσει το **Πρώτο Πρόγραμμα Νομιμοποίησης**.

2.2.3. Το πρώτο πρόγραμμα νομιμοποίησης 1997, εφαρμογή 1998

Το Ελληνικό κράτος περιμένει πεισματικά –έξι ολόκληρα χρόνια- μέχρι να υιοθετήσει τα **Προεδρικά Διατάγματα 358 και 359 του 1997**, με τα οποία ξεκινά η διαδικασία νομιμοποίησης των μέχρι τότε μη νόμιμων αλλοδαπών. Πιο συγκεκριμένα, το **Πρώτο Πρόγραμμα Νομιμοποίησης** προβλέπει την κατ' αρχήν απογραφή τους και σε δεύτερο στάδιο τη –μερική- νομιμοποίησή τους. Η πρώτη φάση (**Προεδρικό Διάταγμα 358/1997, απογραφή**), δια της αίτησης που κατατίθεται στον ΟΑΕΔ, οδηγεί στην «**απογραφή των αλλοδαπών που διαμένουν παράνομα στην Ελλάδα και που εργάζονται ή ψάχνουν για εργασία**». Κατά τη διάρκεια της πρώτης φάσης, 370.000 παράνομοι αλλοδαποί καταθέτουν αίτηση για προσωρινή άδεια παραμονής («λευκή κάρτα», ισχύος τριών μηνών).

Από τους 370.000, οι 213.000 λαμβάνουν την προσωρινή άδεια παραμονής και συνεχίζουν τη διαδικασία νομιμοποίησης τους περνώντας στη δεύτερη φάση, χάρις στην οποία θα μπορούν, με τη συμπλήρωση των απαιτούμενων ημερών εργασίας (δηλαδή, συνήθως με τον προαπαιτούμενο αριθμό ενσήμων) να αποκτήσουν την πολυπόθητη «**πράσινη κάρτα**», της οποίας η ισχύ κυμαίνεται από ένα έως τρία χρόνια, ανάλογα με την περίπτωση.

Μεταφράζοντας τη διαδικασία αυτή σε ποσοστά «επιτυχίας», μόνο ένα 40% των αλλοδαπών που συμμετείχαν στο **Πρώτο Πρόγραμμα Νομιμοποίησης νομιμοποιούνται** (με την απόκτηση λευκής μόνο ή λευκής και στη συνέχεια

πράσινης κάρτας). Με άλλα λόγια το 60% των αλλοδαπών που συμμετείχαν στη διαδικασία παραμένει σε καθεστώς παρανομίας.

2.2.4. Η «επιχείρηση σκούπα», 1999

Του πρώτου Προγράμματος Νομιμοποίησης, έπεται, ένα μόλις χρόνο μετά, η εφαρμογή του μέτρου περί «μαζικού ελέγχου νομιμότητας». Το μέτρο αυτό, το οποίο υιοθετείτε με αφορμή την απαγωγή Ελμπασάν, βαπτίζεται από τα ΜΜΕ – χωρίς καμία αντίδραση από το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, τον πολιτικό κόσμο και την κοινή γνώμη- «επιχείρηση σκούπα». Έχει ως στόχο την «εκκαθάριση» της χώρας από τους παράνομα διαμένοντες μετανάστες και ως αποτέλεσμα τη σύλληψη και την απέλαση δεκάδων χιλιάδων αλλοδαπών, σύμφωνα με τη λογική της «μηδενικής ανοχής».

Το άρθρο των Γ. Μαρνέλλου, Κ. Κυριακόπουλου αποτυπώνει τα χαρακτηριστικά αυτού του «μαζικού ελέγχου νομιμότητας». Οι δύο δημοσιογράφοι γράφουν: *«Επιχείρηση 'σκούπα' για λαθρομετανάστες και ειδικά Αλβανούς, ξεκινά το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, υλοποιώντας εισηγήσεις των επιτελικών στελεχών της αστυνομίας, μετά την πολλαπλή απαγωγή που κατέληξε στην τραγωδία του Ελμπασάν. Ανώτατα πολιτικά στελέχη του μεγάρου της Κατεχάκη έχουν δώσει εντολές να ξεκινήσουν οι επιχειρήσεις. Σύμφωνα με το σχέδιο, θα απελαύνονται αμέσως όσοι δε διαθέτουν νομιμοποιητικά έγγραφα, αλλά και όσοι παρουσιάζουν έστω και τυπικές ελλείψεις σε διαδικασίες που ήδη έχουν ξεκινήσει για τη νομιμοποίησή τους. Θα εκδιώκονται επίσης και όσοι έχουν νομιμοποιητικά έγγραφα, αλλά δεν μπορούν να αποδείξουν, κατά τη στιγμή του ελέγχου τους, ότι ισχύουν οι προϋποθέσεις που έχουν δηλώσει. Θα επιδειχθεί ανοχή μόνο σε όσους αποδεδειγμένα ζουν φιλήσυχα και είναι οικογενειάρχες. Κυβερνητικοί παράγοντες γνωρίζουν, όπως λένε, ότι σε τέτοιες περιπτώσεις μπορεί να γίνουν και αδικίες. Ωστόσο, είναι αποφασισμένοι, «για λόγους δημοσίου συμφέροντος και ασφάλειας», να προχωρήσουν στην υλοποίηση των σκληρών αυτών μέτρων».*

Έκτοτε, οι επιχειρήσεις απέλασης συνεχίζονται. Σύμφωνα με τον **Baldwin Edwards M.** (*εγκληματικότητα και μετανάστευση: Μύθοι και πραγματικότητες*) και μέχρι το 2001, περισσότεροι από δύο εκατομμύρια αλλοδαποί μη νόμιμα διαμένοντες στη χώρα απελαύνονται. Επίσης το 1999, η Ελλάδα κατέχει την πρώτη θέση στην

Ευρώπη (με ποσοστό 46%) στην αναλογία φυλακίσεων ημεδαπών και αλλοδαπών. Σύμφωνα με έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου του 2001, το 25% (μέσος όρος) των τροφίμων φυλακών σε κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι αλλοδαποί, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό σχεδόν διπλασιάζεται στην Ελλάδα. Μια μελέτη του Baldwin Edwards M. παρουσιάζει τους λόγους του υψηλού αυτού ποσοστού, αναδεικνύοντας την αυστηρότητα της Ελληνικής Δικαιοσύνης απέναντι σε παραπτώματα τυπικής φύσεως (π.χ. ληγμένες άδειες παραμονής).

2.2.5. Ο Νόμος 2910/2001

Ο Νόμος 2910/2001, ο οποίος ανοίγει το δρόμο για το Δεύτερο Πρόγραμμα Νομιμοποίησης, αποτελεί σταθμό στη θεσμοθέτηση μιας νομοθεσίας για τη μετανάστευση. Μέχρι τότε, ο νομοθέτης εστιάζει τους στόχους του στον επαναπατρισμό των ομογενών σε ένα πρώτο στάδιο και στη συνέχεια στον έλεγχο και την απομάκρυνση των αλλοδαπών που διαμένουν παράνομα στη χώρα. Ωστόσο και αυτός ο νέος νόμος (2910) μαρτυρά ακόμα τη σύγκρουση μεταξύ μεταναστευτικής πολιτικής και αντιεγκληματικής/ποινικής πολιτικής, δύο διαστάσεις που αποτελούν, στην ουσία τις δύο όψεις του ίδιου νομίσματος. Επίσης, συνδυάζει τα άρθρα του νόμου 2910 (άρθρα 19 μέχρι 24, που αφορούν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για την απόκτηση της άδειας εργασίας και παραμονής για τους μελλοντικούς μετανάστες) με τα Προεδρικά Διατάγματα του 1997 (άρθρα 65-66, τα οποία διακηρύσσουν τη διεξαγωγή ενός Δεύτερου Προγράμματος Απογραφής και Νομιμοποίησης, μια δεύτερη ευκαιρία νομιμοποίησης για τους αλλοδαπούς που διαμένουν ήδη στην Ελλάδα υπό παράνομο καθεστώς).

Ωστόσο, εκτός της αναγγελίας του προγράμματος νομιμοποίησης, ο Νόμος αυτός εισάγει μια νέα σειρά μέτρων, όπως είναι: η αποσαφήνιση των ορισμών (διάκριση μετανάστη/πρόσφυγα) η ίδρυση των πρώτων οργάνων/υπηρεσιών αρμόδιων αποκλειστικά για θέματα μετανάστευσης η είσοδος των αλλοδαπών εργαζομένων στη χώρα έχοντας προηγουμένως καταβάλει αίτηση στο Ελληνικό Προξενείο της χώρας τους, η μείωση της ελάχιστης διάρκειας παραμονής ως προϋπόθεσης για την απόκτηση της άδειας αόριστης διάρκειας, σε συνδυασμό με τη συνδρομή του ΟΑΕΔ.

Επίσης, θέσπιζει μια σειρά από δικαιώματα, όπως είναι: η πρόσβαση όλων των παιδιών των αλλοδαπών στην εκπαίδευση, τα ίσα δικαιώματα μεταξύ Ελλήνων και αλλοδαπών τρίτων χωρών σε ό,τι αφορά τη νόμιμη εργασία και την κοινωνική ασφάλιση, τη διευκόλυνση στις διαδικασίες οικογενειακής επανένωσης κ.τ.λ. Τέλος, ξενοφοβικές ή ρατσιστικές συμπεριφορές/πράξεις γίνονται για πρώτη φορά ποινικά αδικήματα.

Παρόλα αυτά, το κείμενο είναι ελλιπές σε ό,τι αφορά πάγια δικαιώματα και θέτει επίσης πολλούς περιοριστικούς όρους και απαγορευτικές προϋποθέσεις. Ακόμα και στην περίπτωση της θέσπισης του δικαιώματος των αλλοδαπών παιδιών στη Δημόσια Εκπαίδευση, θέτει ως όρο την προσκόμιση εγγράφων που οι γονείς δεν είναι πάντα σε θέση να διαθέσουν, δίνοντας τη δυνατότητα έτσι σε Διευθυντές σχολείων να αρνηθούν, με το πρόσχημα ελλιπών στοιχείων, την εγγραφή κάποιων παιδιών στα σχολεία της χώρας. Η σύνταξη του εν λόγω κειμένου καθρεφτίζει τη θέληση του κράτους να αποθαρρύνει τους αλλοδαπούς στη διαδικασία νομιμοποίησης τους (που ολοκληρώνεται με τη απόκτηση της άδειας εργασίας ενός έτους). Διαδικασία, η οποία είναι και ιδιαίτερα δαιδαλώδης και εξαιρετικά ακριβή.

Το Δεύτερο Πρόγραμμα Νομιμοποίησης 2001

Ο Νόμος 2910 επικυρώνεται στις 2 Μαΐου 2001 και στο πλαίσιο του προγράμματος νομιμοποίησης, η ημερομηνία κατάθεσης των αιτήσεων ορίζεται στις 2 Αυγούστου της ίδιας χρονιάς. Μέσα σε τρεις μήνες, 351.000 αλλοδαποί καταθέτουν την αίτησή τους για να αποκτήσουν, σε μια πρώτη φάση, μια προσωρινή κάρτα παραμονής, ισχύος έξι μηνών. Κατατίθενται 153.282 αιτήσεις στην Αττική και 80.000 από τους αιτούντες είναι Αλβανικής υπηκοότητας .

Η δεύτερη φάση νομιμοποίησης ξεκινά το Σεπτέμβριο. Όσοι απόκτησαν την προσωρινή κάρτα παραμονής, καλούνται να ανανεώσουν την αίτησή τους, για να αποκτήσουν μια άδεια που, αυτή τη φορά, ισχύει για ένα χρόνο, και να καταθέσουν αίτηση για απόκτηση άδειας εργασίας –προσκομίζοντας την απόδειξη μιας σταθερής εργασίας (σύμβαση) και την απόδειξη της συνεισφοράς τους στον εκάστοτε Ασφαλιστικό Φορέα του επαγγελματικού τους τομέα– άδεια η οποία θα διαρκεί και αυτή, ένα χρόνο.

Το χάος που προκαλείται από τα πλήθη των αιτούντων μπροστά στις Νομαρχίες –και ιδιαίτερα μπροστά σε αυτή του Δ. Αθηναίων– αλλά και από τη δυσκολία που αντιμετωπίζουν οι υπάλληλοι στην ερμηνεία του Νόμου, ο οποίος προβλέπει δεκάδες περιπτώσεις, αναγκάζουν το Κράτος να επιμηκύνει την περίοδο ισχύος των προσωρινών αδειών που έχουν δοθεί κατά τη διάρκεια της πρώτης φάσης νομιμοποίησης. (Ιανουάριος 2002, Απρίλιος 2002, Ιανουάριος 2003).

Επίσης, λόγω της πολυπλοκότητας των άρθρων του αλλά και των γραφειοκρατικών προβλημάτων που προκύπτουν κατά την εφαρμογή του, ο Νόμος τροποποιήθηκε δεκάδες φορές στα τέσσερα χρόνια εφαρμογής του.

Τέλος, λόγω των χρονοβόρων διαδικασιών αλλά και της γραφειοκρατίας, πολλές άδειες παραμονής εκδίδονται και παραλαμβάνονται αφού έχουν ήδη λήξει! Αν και το πρόβλημα αυτό ομολογείται από τους ίδιους τους Υπουργούς, η πρόταση του Συναγώρου του Πολίτη για έναρξη ισχύος της άδειας από τη στιγμή της παραλαβής της, την οποία υποστηρίζουν και οι Σύλλογοι των Μεταναστών, δεν εισακούεται και το πρόβλημα παραμένει και παρατείνεται.

2.2.6 Ίση μεταχείριση για τους υπηκόους των νέων χωρών-μελών της Ε.Ε. εάν αποδείξουν 12 μήνες νόμιμης διαμονής στη χώρα, 2004

Σύμφωνα με τους όρους της εγκυκλίου (ν. 37, 10014/04) του Υπουργείου Δικαιοσύνης, οι υπήκοοι των οχτώ νέων ευρωπαϊκών χωρών-μελών, θα τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης με τους υπηκόους της Ε.Ε. των 15, με την προϋπόθεση ότι διαθέτουν στοιχεία που αποδεικνύουν τη δωδεκάμηνη νόμιμη παραμονή τους και εργασία τους στη χώρα. Όσοι αδυνατούν να προσκομίσουν τα απαιτούμενα αποδεικτικά συνεχίζουν να αντιμετωπίζονται όπως όλοι οι υπήκοοι τρίτων χωρών: δεν προστατεύονται από απελάσεις και οφείλουν να ανανεώνουν τις άδειες εργασίας και παραμονής τους.

Περίπου 40.000 με 50.000 υπήκοοι των νέων Ευρωπαϊκών χωρών ζουν και εργάζονται νόμιμα στην Ελλάδα, αλλά δεν είναι σαφές πόσοι από αυτούς μπορούν να αποδείξουν την παρουσία τους στην Ελλάδα για σύνολο δώδεκα μηνών.

2.2.7 Νόμος 3304/ 2005 για ίση μεταχείριση στην εργασία και την απασχόληση και στην παροχή αγαθών και υπηρεσιών(25/01/2005)

Ο Νόμος αυτός ενσωματώνει στην Ελληνική νομοθεσία τις Ευρωπαϊκές οδηγίες 43/2000 και 78/2000 και τίθεται σε εφαρμογή από τον **Φεβρουάριο του 2005**. Σύμφωνα με το άρθρο 16 του Ν.3304 που αφορά τις «Ποινικές κυρώσεις», «*όποιος παραβιάζει την κατά τον παρόντα νόμο απαγόρευση της διακριτικής μεταχείρισης για λόγους εθνοτικής ή φυλετικής καταγωγής ή θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού, κατά τη συναλλακτική διάθεση αγαθών ή προσφορά υπηρεσιών στο κοινό, τιμωρείται με φυλάκιση 6 μηνών μέχρι 3 ετών και με χρηματική ποινή 1.000 έως 5.000 ευρώ*». Επίσης, το άρθρο 19 του ίδιου Νόμου που αφορά στους «φορείς προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης» ορίζει: ως φορέα προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης –στις περιπτώσεις που αυτή παραβιάζεται από Δημόσιες Υπηρεσίες– το **Συνήγορο του Πολίτη** ως φορέα προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης –στις περιπτώσεις που αυτή παραβιάζεται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα– την **Επιτροπή Ίσης Μεταχείρισης**, της οποίας η σύσταση ορίζεται στον ίδιο νόμο (άρθρο 21) τέλος, «στον τομέα απασχόλησης και εργασίας, φορέας προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης στις περιπτώσεις που αυτή παραβιάζεται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα [...] ορίζεται το **Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.)**»

2.2.8 Νόμος 3386/2005. Τρίτο πρόγραμμα νομιμοποίησης

Ο Νόμος 3386/2005, ο οποίος ψηφίστηκε στις 23 Αυγούστου 2005, αποτελεί την αναγγελία ενός τρίτου προγράμματος νομιμοποίησης, και ορίζει τις νέες προϋποθέσεις για την απόκτηση άδειας παραμονής.

Α. Προϋποθέσεις απόκτησης άδειας παραμονής

Σύμφωνα με το κείμενο, η άδεια παραχωρείται σε υπηκόους τρίτων χωρών (υπό την προϋπόθεση ότι δεν αποτελούν κίνδυνο για τη Δημόσια τάξη και ασφάλεια της χώρας) που διέμεναν στην Ελλάδα μέχρι και τις 31 Δεκεμβρίου 2004, και που διαθέτουν ένα από τα παρακάτω αποδεικτικά στοιχεία της –συνεχούς– παρουσίας τους στην Ελλάδα μέχρι την ημερομηνία αυτή:

- α) την προσκόμιση ενός εγγράφου εισόδου στη χώρα (βίζα),
- β) την ημερομηνία κατάθεσης αίτησης άδειας παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους,
- γ) την προσκόμιση ενός αριθμού φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.),
- δ) έγγραφο ενός ασφαλιστικού ταμείου, που βεβαιώνει συνεισφορά του αιτούντος στο ταμείο που να αντιστοιχεί σε 150 μέρες εργασίας,
- ε) έγγραφο στο οποίο αναγράφεται η ημερομηνία απόρριψης της αίτησης πολιτικού ασύλου.

Οι αλλοδαποί που πληρούν μια από τις παραπάνω προϋποθέσεις (που κατέχουν ένα από τα παραπάνω έγγραφα) καλούνται να παρουσιαστούν στις αρμόδιες Δημοτικές υπηρεσίες του τόπου διαμονής τους, από την 1η Οκτωβρίου μέχρι και τις 31 Δεκεμβρίου 2005, προκειμένου να καταθέσουν την αίτηση νομιμοποίησής τους. Η άδεια παραμονής που θα τους δοθεί θα ισχύει για ένα χρόνο και θα έχει και την αξία άδειας εργασίας.

Επίσης, μια ατομική άδεια παραμονής θα εκδίδεται σε κάθε παιδί 14 χρονών και άνω, καθώς και στον/στη σύζυγο του αιτούντος/της αιτούσης, εφόσον διαμένει μαζί της/του στην Ελλάδα. Τέλος, τα παιδιά κάτω των 14 ετών θα συνδέονται στην άδεια παραμονής του αιτούντος γονέα.

B. Περιορισμοί στη διαδικασία απόκτησης άδειας παραμονής

Ο Νόμος αποκλείει εξαρχής από το δικαίωμα στη νομιμοποίηση όσους διαμένουν χρόνια στην Ελλάδα, αλλά δεν κατέχουν έγγραφα (διαβατήριο, ταυτότητα), και στη χώρα προέλευσης των οποίων δεν υπάρχει Ελληνικό Προξενείο ή Πρεσβεία. Έτσι, φωτογραφίζει τους αλλοδαπούς τους οποίους, ανάλογα με τη χώρα προέλευσής τους, εντάσσει ή αποκλείει από τη διαδικασία νομιμοποίησης. Επίσης, αποκλείονται από τη διαδικασία όσοι εισήλθαν στη χώρα μετά τις 31 Δεκεμβρίου του 2004.

Ο νομοθέτης επιβάλλει σε κάθε εργαζόμενο αλλοδαπό να δηλώνει στο Δημαρχείο του τόπου διαμονής του, τη φύση της εργασίας του, και του δίδεται άδεια παραμονής ισχύος ενός έτους για τη φύση της εργασίας που δήλωσε και

μόνο, καθώς και για τη γεωγραφική περιφέρεια (Νομό) όπου υπάγεται η εργασία του και μόνο. Δε δικαιούται να αλλάξει επάγγελμα (ειδικότητα), ούτε γεωγραφική περιφέρεια κατά τη διάρκεια της άδειας παραμονής του και εάν επιθυμεί ή χρειάζεται να αλλάξει τόπο εργασίας ή και διαμονής, έχει υποχρέωση να το δηλώσει στις αρμόδιες αρχές και να καταθέσει εκ νέου αίτηση άδειας παραμονής, αφού η άδεια που του έχει παραχωρηθεί παύει να ισχύει.

Το κόστος παράβολου για την κατάθεση αίτησης άδειας και ανανέωση άδειας παραμονής παραμένει ιδιαίτερα υψηλό: η αίτηση για άδεια διάρκειας ενός έτους (πρώτη κάρτα) κοστίζει περίπου 150 ευρώ, η άδεια ισχύος δύο χρόνων 300 ευρώ (ανανέωση άδειας παραμονής), τριών χρόνων 450 ευρώ. Το κόστος της αίτησης άδειας μακράς διάρκειας ή μόνιμης διαμονής (την οποία δικαιούνται μόνο όσοι διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα για πέντε συνεχόμενα χρόνια, από την ημερομηνία ισχύος του νόμου) αγγίζει τα 900 ευρώ! Τα παραπάνω χρηματικά ποσά δεν επιστρέφονται σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στην αίτηση.

Γ. Οικογενειακή επανένωση

Σε ότι αφορά την οικογενειακή επανένωση, ο αιτών, αφού προσκομίσει τα αποδεικτικά στοιχεία της νόμιμης και συνεχούς διαμονής στη χώρα για τα δύο τελευταία χρόνια, πρέπει να προσκομίσει φορολογική δήλωση που αποδεικνύει ότι διαθέτει σταθερές χρηματικές πηγές, αρκετές για τη συντήρηση των μελών της οικογένειάς του. Ο νομοθέτης ορίζει τις πηγές αυτές ως ελάχιστο εισόδημα ανάλογο με το νόμιμο χαμηλότερο εισόδημα που ορίζει ο νόμος, στο οποίο προστίθενται 20% για το/τη σύζυγο, και 15% για κάθε παιδί.

Δ. Κοινωνική ένταξη των μεταναστών

Το Κεφάλαιο XII του Νόμου 3386, που έχει ως τίτλο «Κοινωνική Ένταξη», δεν κάνει τίποτα άλλο από το να υπενθυμίζει το δικαίωμα στην «ισότιμη συμμετοχή των αλλοδαπών τρίτων χωρών στην οικονομική, κοινωνική και πολιτισμική ζωή της χώρας» [...] «με παράλληλη διατήρηση της εθνικής τους ταυτότητας», ενώ αναγγέλλει ένα «Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης» το οποίο θα αποτελείται από τους ακόλουθους πυλώνες:

A) την πιστοποιημένη γνώση της ελληνικής γλώσσας,

Β) την επιτυχή παρακολούθηση εισαγωγικών μαθημάτων σχετικά με την ιστορία, τον πολιτισμό και τον τρόπο ζωής της ελληνικής κοινωνίας,

Γ) την ένταξη στην ελληνική αγορά εργασίας, και

Δ) την ενεργό κοινωνική συμμετοχή.

2.2.9 Νόμος 3536/2007 και νόμος 3731/08. συμπληρώσεις και τροποποίησης

Νόμος 3536/2007

Το Φ.Ε.Κ. στις 23 Φεβρουαρίου 2007 δημοσίευσε το Ν. 3536/07 «Ειδικές ρυθμίσεις θεμάτων μεταναστευτικής πολιτικής και λοιπών ζητημάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης», οι διατάξεις του οποίου συμπληρώνουν και τροποποιούν διατάξεις του ν.3386/05

A. Προϋποθέσεις ανανέωσης άδειας διαμονής

Σύμφωνα με το κείμενο, ο υπήκοος τρίτης χώρας μπορεί πλέον να υποβάλει αίτηση για ανανέωση της άδειας διαμονής του, μέσα σε χρονικό διάστημα δύο μηνών πριν από τη λήξη της. Καθώς, του δίνετε το δικαίωμα υποβολής αιτήσεων για ανανέωση άδειας διαμονής έως και για ένα μήνα από τη λήξη της προηγούμενης. Με επιβάρυνση καταβολή προστίμου ίσου με το 1/3 που έχει να πληρώσει. Μετά τη πάροδο του ενός μηνός εάν δεν έχει υποβληθεί το αίτημα για ανανέωση της άδειας διαμονής, ο υπήκοος τρίτης χώρας θεωρείται μη νόμιμα διαμένον και δεν έχει τη δυνατότητα κατάθεσης σχετικής αίτησης.

Ο υπήκοος τρίτης χώρας εφόσον ο φάκελος του είναι πλήρης, θα πρέπει να υποβάλει σχετική αίτηση στο Δήμο ή την Κοινότητα του τόπου μόνιμης διαμονής, για την ανανέωση της άδειας διαμονής του.

B. Θέματα αδειών διαμονής για λόγους σπουδών

Τα παιδιά των υπηκόων τρίτων χωρών που έχουν γίνει δεκτά για λόγους οικογενειακής επανένωσης, έχουν τη δυνατότητα να μεταβάλουν την άδεια διαμονής τους για σπουδές. Των οποίων όταν τελειώσουν μπορούν να παραμένουν

στην Ελλάδα και να μεταβάλλουν την άδεια διαμονής τους για όποιον λόγο επιθυμούν.

Καθώς και για τον υπήκοο τρίτης χώρας, που έρχεται στη χώρα μας για λόγους σπουδών. Μπορεί από τη στιγμή που τις τελειώσει να γίνεται δεκτός από το Ελληνικό ίδρυμα για μεταπτυχιακές σπουδές.

Γ. Οικογενειακή επανένωση

Τα ανήλικα τέκνα των υπηκόων τρίτων **απαλλάσσονται** από την υποχρέωση καταβολής παράβολου για χορήγηση ή ανανέωση άδειας διαμονής.

Δ. Θέματα εργασίας

Προσπαθώντας να επιλύσουν **προβλήματα** που προέκυψαν κατά την εφαρμογή του άρθρου 15 του ν.3386/05 οι διατάξεις στο **άρθρο 6** συμπληρώνουν και τροποποιούν τα εξής:

1. Καθιστούν την **όχι απαραίτητη** προσκόμιση της **σύμβασης εργασίας** ή βεβαίωσης του εργοδότη. Σε όσους εργάζονται σε γεωργικές εργασίες, σε οικιακές εργασίες, σε οικοδομές και ως αποκλειστικοί νοσοκόμοι. Καθώς, εργάζονται με περισσότερους του ενός εργοδότη και δεν μπορούν να προσκομίσουν σύμβαση εργασίας.
2. Δίνεται η **δυνατότητα** στον υπήκοο τρίτης χώρας να προβεί στη **εξαγορά ημερών ασφάλισης, μέχρι 20%** του απαιτούμενου για κάθε κατηγορία αριθμό ημερών ασφάλισης του. Έτσι μπορεί να ανανεώσει την άδεια διαμονής του συμπληρώνοντας τον απαιτούμενο αριθμό.
3. **Ο αριθμός ασφάλισης** του σε περιπτώσεις ανανέωσης διετούς άδειας διαμονής του μπορεί να **συντρέχει αθροιστικά και όχι ετησίως**, όπως ίσχυε.
4. Διευκολύνει την κινητικότητα του, καθώς **μπορεί να εργαστεί σε άλλο νομό** της ίδιας ή διαφορετικής περιφέρειας. Με υποχρέωση να δηλώνεται στη υπηρεσία του Δήμου ή Κοινότητας του νομού στον οποίο μεταβαίνει, την **διεύθυνση** του και το **είδος απασχόλησης** του. Αντίστοιχα ο εργοδότης του θα πρέπει να εκδηλώσει την πρόσληψή του.

5. Επιλύονται τα προβλήματα για όσους **δεν κατέχουν έγγραφα (διαβατήριο, ταυτότητα)**, κατά τη φάση ανανέωσης της άδειας διαμονής τους. Αρκεί όταν ο μετανάστης υποβάλλει την αίτηση για ανανέωση άδειας διαμονής του πρώτον να συνοδεύεται από **υπεύθυνη δήλωση**, στην οποία θα αναφέρονται οι **λόγοι και συγκεκριμένη αιτιολογία για την αδυναμία εφοδιασμού τους**, και δεύτερον να προσκομίσει ένα **έγγραφο δημόσιας αρχής**, ελληνικής ή της χώρας προέλευσης του. Από το οποίο θα αντλούνται **τα στοιχεία ταυτότητας του**.

Νόμος 3731/2008

A. υποχρεώσεις υπηκόου τρίτων χωρών

Ο υπήκοος τρίτης χώρας **υποχρεούται να δηλώσει** στις υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης

1. **Κάθε μεταβολή της διεύθυνσης κατοικίας του.**
2. **Κάθε μεταβολή της προσωπικής του κατάστασης** (αλλαγή ιθαγένειας, σύναψη ή ακύρωση γάμου ή γέννηση τέκνου.
3. Την **απώλεια ή την ανανέωση ή μεταβολή των στοιχείων του διαβατηρίου** του ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου.
4. Την **απώλεια του δελτίου διαμονής ή μόνιμης διαμονής**
5. **Κάθε μεταβολή στο προσωπικό του εργοδότη και το είδος της απασχόλησης του.**
6. Την **καταγγελία της σύμβασης εργασίας του.**

Όσοι **δεν εκπληρώνουν** τις παραπάνω υποχρεώσεις εντός του διαστήματος που ορίζει ο νόμος επιβάλλονται με **πρόστιμο 200 ευρώ**, φτιάχνοντας ο νομοθέτης, μία **ελεγχόμενη κατάσταση**.

B. Άδειες δεκαετούς διάρκειας

Με το νόμο 3731/08 οι άδειες διαμονής αόριστης διάρκειας μετατρέπονται σε άδεια διαμονής δεκαετούς διάρκειας. Το παράβολο που καταβάλλεται 900 ευρώ. Αναnevώνεται για ισόχρονο διάστημα χωρίς να καταβάλλεται ξανά το παράβολο.

Σκοπός του νομοθέτη είναι να απεικονίσει τον αριθμό τους στην Ελλάδα, τη γεωγραφική διασπορά τους, το επάγγελμα τους, καθώς και άλλων στοιχείων. Με λίγα λόγια σκοπός του νομοθέτη είναι ο έλεγχος και η παρακολούθηση του υπηκόου τρίτης χώρας.

Γ. Απόδοση της ιδιότητας του επί μακρόν διαμένοντος σε τέκνα μεταναστών που γέννιούνται στην Ελλάδα

Στα παιδιά αυτά που έχουν διδαχτεί την Ελληνική παιδία και έχουν ενταχθεί στη ελληνική κοινωνία, τους δίνεται το δικαίωμα της άδειας διαμονής του επί μακρόν διαμένοντος. Διαρκεί μόνο για πέντε έτη.

Δ. Χορήγηση άδειας διαμονής σε υπηκόους των οποίων απορρίπτεται ή ανακαλείται το Ειδικό Δελτίο Ταυτότητας Ομογενούς

Δίνετε η δυνατότητα χορήγησης άδειας διαμονής στους υπηκόους της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και στους υπηκόους της Αλβανίας, των οποίων απορρίφθηκε η αίτηση για απόκτηση Ελληνικής Ιθαγένειας ή χορήγηση Ε.Δ.Τ.Ο., λόγω μη απόδειξης της ομογενής τους ιδιότητας,

Συμπεράσματα από το τρίτο πρόγραμμα νομιμοποίησης :

ΤΟ τρίτο πρόγραμμα νομιμοποίησης ν.3386/05 έκανε ρυθμίσεις και αλλαγές με τους ν.3536/07 και ν.3731/08 ώστε να επιλυθούν προβλήματα και δυσκολίες οι οποίες συναντηθήκαν κατά την εφαρμογή τους. Παρόλα αυτά από τη μία μεριά παραμένει, ελλιπής και άπρακτο ως προς τα δικαιώματα των μεταναστών. Ενώ από την δε άλλη δημιουργεί μια ελεγχόμενη κατάσταση απέναντι τους. Επίσης σημαντικό είναι να συμβιωθούν τα παρακάτω:

- Δεν προβλέπεται κανένα πολιτικό δικαίωμα στους νόμιμα διαμένοντες αλλοδαπούς. Το δικαίωμα στην ψήφο στις δημοτικές εκλογές δεν αναφέρεται

πουθενά, ούτε άλλωστε και το δικαίωμα του εκλέγεσθαι στις εθνικές εκλογές. Σε ό,τι αφορά το τελευταίο, ο νόμος έρχεται σε αντίθεση με Οδηγία της ΕΕ.

- Δεν προβλέπονται ειδικά δικαιώματα για τους επί μακρόν διαμένοντες, ούτε και μείωση του κόστους ανανέωσης της άδειας παραμονής τους.

- Δεν προβλέπονται ειδικές διατάξεις ως προς το δικαίωμα απόκτησης της ελληνικής υπηκοότητας.

- Ο Νόμος περιορίζει δραματικά την ελευθερία μετακίνησης αλλά και εργασίας των αλλοδαπών τρίτων χωρών, αφού τους υποχρεώνει να διαμένουν και να εργάζονται σε συγκεκριμένη ειδικότητα –αυτοί και τα μέλη της οικογένειάς τους– στο Νομό για τον οποίο εκδόθηκε η άδεια παραμονής και εργασίας, και αυτό, καθ' όλη τη διάρκεια της ισχύος της.

- Τέλος, και ίσως πιο σημαντικό απ' όλα, δεν προβλέπεται τίποτα απολύτως για τα παιδιά των μεταναστών, και για τη λεγόμενη δεύτερη γενεά μεταναστών (δηλαδή, για τα παιδιά των αλλοδαπών, που γεννιούνται στην Ελλάδα), σε ό,τι αφορά τα πολιτικά τους δικαιώματα, την εκπαίδευσή τους, την προστασία από την απέλαση. Μάλιστα, τα παιδιά αυτά υφίστανται την πρώτη μεγάλη διάκριση εις βάρος τους από την πρώτη κιόλας μέρα της γέννησής τους. *«Σύμφωνα με το γράμμα του νόμου», (ή μάλλον με την ερμηνεία που δίνεται σ' αυτόν), τα παιδιά των μεταναστριών, τα οποία γεννιούνται στη χώρα μας, δεν μπορούν να αποκτήσουν πιστοποιητικό γέννησης, παρά μόνο ένα χαρτί νοσοκομείου, που επιτρέπει την εγγραφή του νεογέννητου στο Ληξιαρχείο.* Επιπλέον, σε μια πρόσφατη εγκύκλιο, προβλέπεται ότι για οποιαδήποτε εγγραφή σε ασφαλιστικό φορέα, παιδικό σταθμό ή σχολείο, το πιστοποιητικό γέννησης των παιδιών πρέπει να εκδοθεί από τη χώρα προέλευσης των γονέων, όσο μακριά κι αν βρίσκεται αυτή και ασχέτως από το χρόνο διαμονής των γονέων στην Ελλάδα.

Νόμιμες και μη μετανάστριες, για να αποκτήσουν το πιστοποιητικό γέννησης των παιδιών τους αναγκάζονται να ακολουθήσουν μια χρονοβόρα διαδικασία, η οποία προβλέπει μετάφραση της ληξιαρχικής πράξης γέννησης από το υπουργείο Εξωτερικών, εγγραφή στα δημοτολόγια της χώρας προέλευσης (κάτι ιδιαίτερα πολύπλοκο, όταν οι γονείς δεν είναι παρόντες και δεν υπάρχουν άλλοι συγγενείς να το φροντίσουν). Στην περίπτωση δε που οι γονείς διώκονται στη χώρα

τους ή η πατρίδα τους βρίσκεται σε εμπόλεμη κατάσταση, η συγκεκριμένη διαδικασία καθίσταται ανέφικτη, με αποτέλεσμα σε αρκετές περιπτώσεις τα παιδιά των μεταναστών να φαίνεται ότι γεννήθηκαν στη χώρα του ποτέ και του πουθενά! Η έλλειψη πιστοποιητικού γεννήσεως συνοδεύει τα παιδιά για όλη τους τη ζωή. Δυσχεραίνει τη δυνατότητα να αποκτήσουν στην ενηλικίωση άδεια παραμονής στη χώρα όπου γεννήθηκαν, μεγάλωσαν και πήγαν σχολείο. Στη συνέχεια, αποκλείει τη δυνατότητα πρόσβασης στην ανώτατη εκπαίδευση, ακόμη και τη σύναψη γάμου, και δημιουργεί προβλήματα στις όποιες συναλλαγές με το Δημόσιο.

2.3. Διαγράμματα απογραφής μεταναστών στην Ελλάδα

2.3.1 Δομή του πληθυσμού

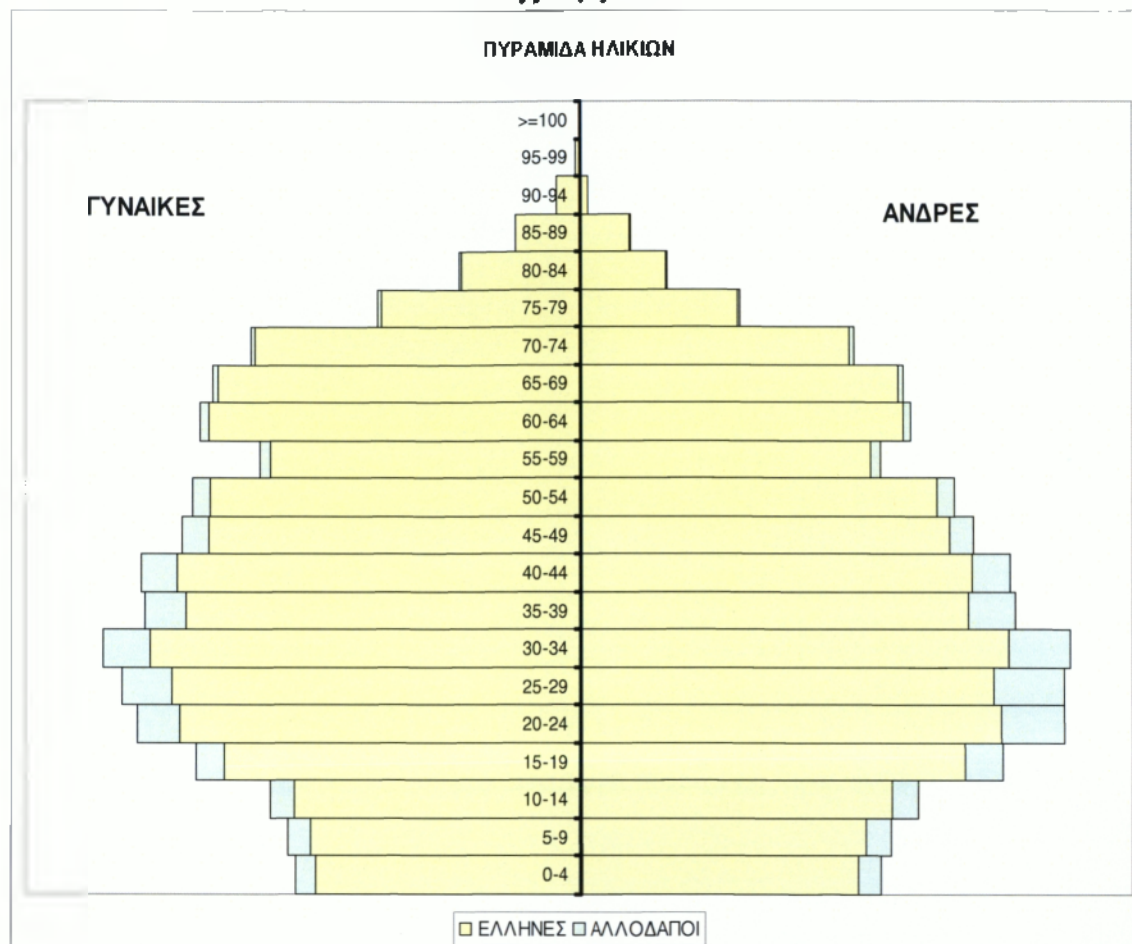
Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2001, στην χώρα μας βρίσκονται 762.191 μετανάστες, 415.552 άνδρες και 346.639 γυναίκες, (54,5% άνδρες και 45,5% γυναίκες).

Ο αριθμός των μεταναστών αντιστοιχεί στο 7,0% του πληθυσμού της χώρας, ενώ η αναλογία στην κατά φύλο εξέταση είναι μεγαλύτερη στους άνδρες έναντι των γυναικών (7,7% έναντι 6,3%).

Ο κύριος όγκος των μεταναστών, περίπου 80%, βρίσκεται στις παραγωγικές ηλικίες 15-64 ετών, περίπου 17% αυτών είναι ηλικίας 0-14 ετών και το 3,5% είναι γεροντικός πληθυσμός (≥ 65 ετών). Οι μετανάστες δε οι οποίοι ανήκουν στον παραγωγικό πληθυσμό, ηλικίας από 20 μέχρι 44 ετών, αποτελούν πάνω από το ήμισυ του συνολικού πληθυσμού αυτών σε άνδρες και γυναίκες .

Η δομή του πληθυσμού των μεταναστών ανά 5ετή ομάδα ηλικιών και φύλο, σε σχέση με την αντίστοιχη δομή του ελληνικού πληθυσμού, δίνεται στο παρακάτω διάγραμμα I

Διάγραμμα 1

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή πληθυσμού 2001, Δομή του πληθυσμού διάγραμμα 1. Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης).

Αποτέλεσμα των παραπάνω αναλογιών είναι η συμμετοχή των μεταναστών στον συνολικό πληθυσμό να είναι αυξημένη στον νεανικό και παραγωγικό πληθυσμό έναντι του γεροντικού πληθυσμού (7,6%, 8,1% και 1,5% αντίστοιχα). Οι αντίστοιχες αναλογίες στην κατά φύλο εξέταση είναι μεγαλύτερες για τους άνδρες μετανάστες έναντι των γυναικών μεταναστριών.

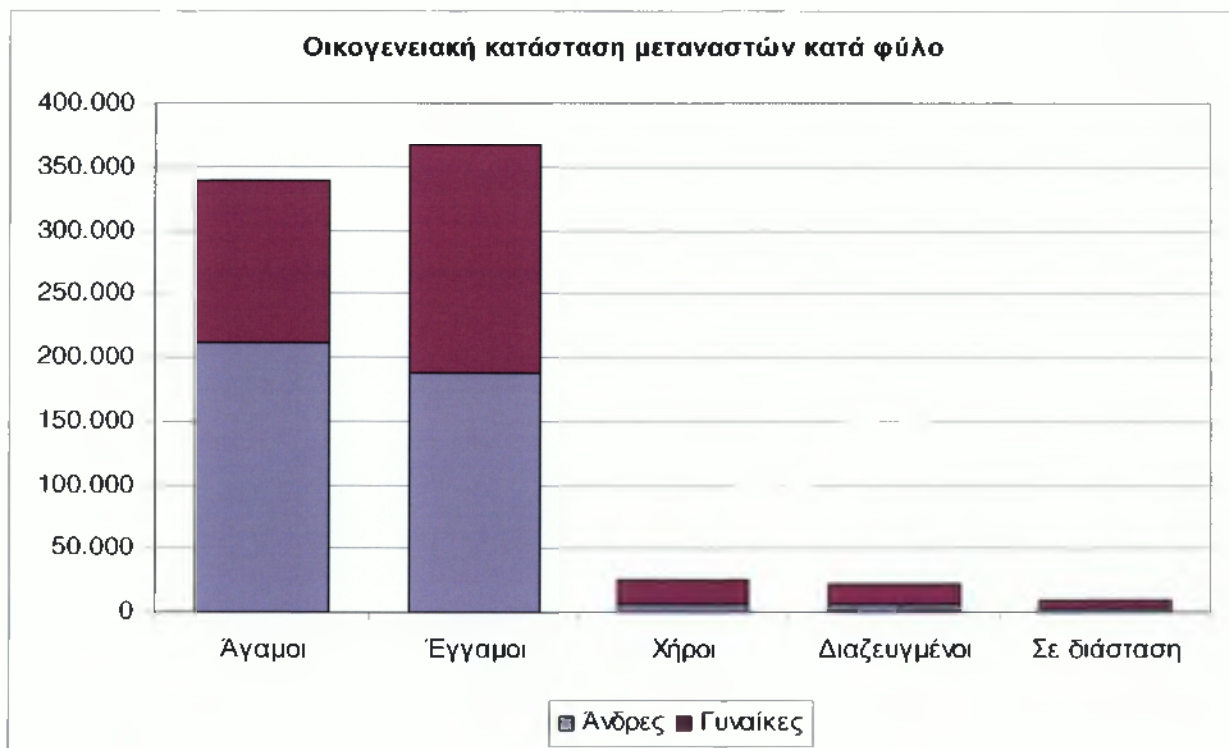
Επιπρόσθετα, ακόμη μεγαλύτερη είναι η συμμετοχή των μεταναστών ηλικίας από 20 μέχρι 44 ετών του παραγωγικού πληθυσμού, στον αντίστοιχο συνολικό πληθυσμό (10,9%), σε άνδρες (11,9%) και σε γυναίκες (9,4%).

2.3.2 Οικογενειακή κατάσταση

Περίπου το ήμισυ των μεταναστών είναι έγγαμοι (48,2%), το 44,3% άγαμοι, χήροι το 3,3%, διαζευγμένοι το 3,0% και σε διάσταση το 1,2% αυτών. Στους άνδρες το 51% είναι άγαμοι, το 45% έγγαμοι ενώ οι υπόλοιπες κατηγορίες έχουν μικρότερα ποσοστά έναντι του συνόλου των μεταναστών. Στις γυναίκες το 52% είναι έγγαμες, το 36,4% άγαμες, χήρες το 5,6% και διαζευγμένες το 4,6% αυτών.

Οι διαφορετικές αναλογίες αναλόγως της οικογενειακής κατάστασης στην κατά φύλο εξέταση των μεταναστών, έχουν ως αποτέλεσμα και την διαφοροποίηση από τη μέση αναλογία ανδρών/γυναικών αυτών στις παρακάτω κατηγορίες. Όπως διαπιστώνουμε από το διάγραμμα 2, μικρότερη από την μέση αναλογία των γυναικών έχει μόνο η κατηγορία των αγάμων όπου αντιστοιχούν 37 γυναίκες έναντι 45 του συνόλου των γυναικών. Όσον αφορά τις άλλες κατηγορίες, περίπου το ήμισυ των εγγάμων είναι γυναίκες (49%), το 60% των εν διαστάσει, το 70% των διαζευγμένων και το 77% των χήρων είναι γυναίκες.

Διάγραμμα 2

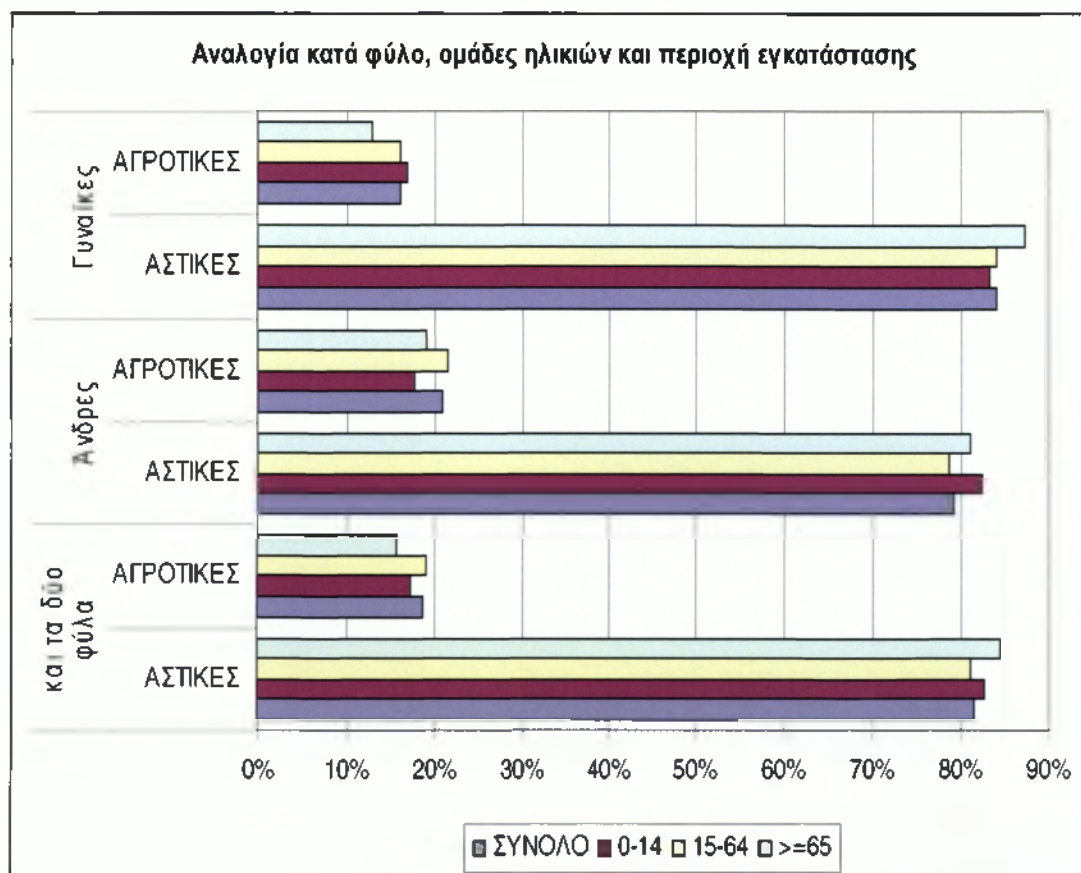

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή πληθυσμού 2001, διάγραμμα 2. Αλλοδαποί κατά φύλο, οικογενειακή κατάσταση και 5ετείς ομάδες ηλικιών. Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης).

2.3.3 Τόπος Εγκατάστασης

Οι αστικές περιοχές αποτελούν κυρίως τον τόπο εγκατάστασης των μεταναστών, καθώς πάνω από 80% αυτών επιλέγουν να εγκατασταθούν στις εν λόγω περιοχές, ενώ το υπόλοιπο σε αγροτικές περιοχές (18,6%), όπως διαπιστώνεται στο διάγραμμα 3. Στους άνδρες η αναλογία αστικών/αγροτικών περιοχών είναι λίγο μικρότερη (79/21) ενώ στις γυναίκες υψηλότερη (84/16), με αποτέλεσμα η αναλογία των γυναικών να είναι μεγαλύτερη στις αστικές έναντι των αγροτικών περιοχών (48 - 39), ενώ των ανδρών στις αγροτικές περιοχές (52 - 61).

Διάγραμμα 3

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογράφη πληθυσμού 2001, διάγραμμα 3. Αλλοδαποί κατά φύλο, οικογενειακή κατάσταση και 5ετείς ομάδες ηλικιών. Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης).

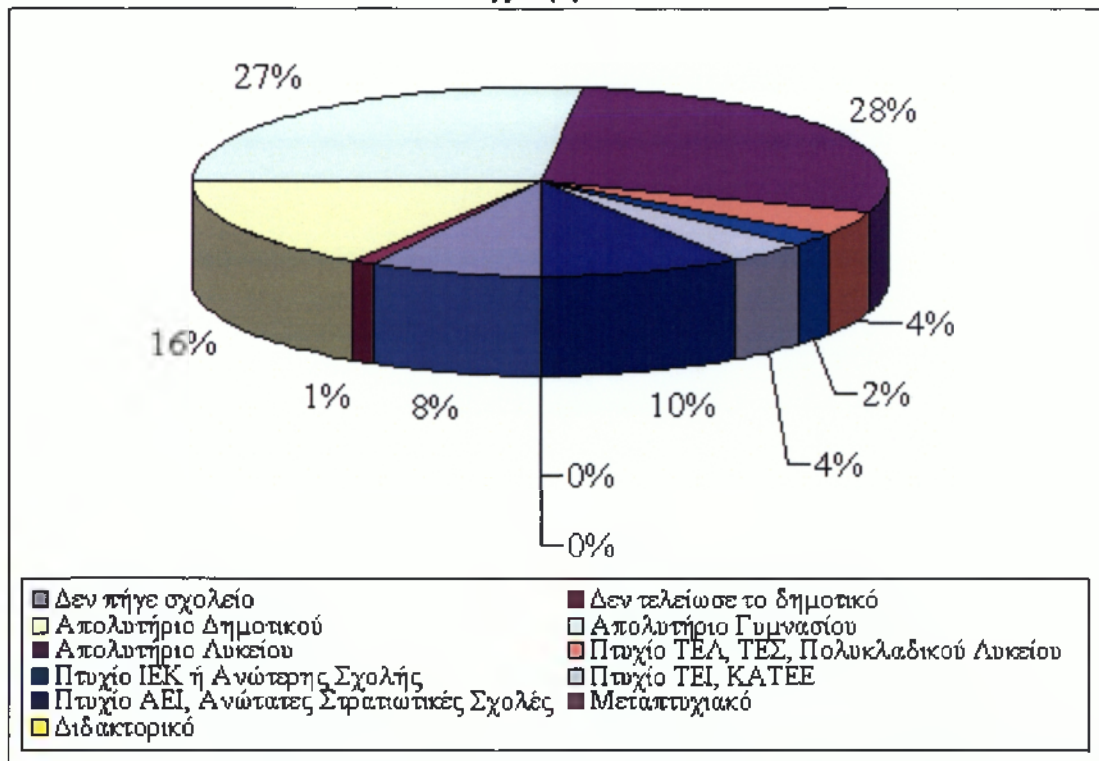
Οι παραπάνω αναλογίες διαφοροποιούνται στην εξέταση κατά φύλο και ηλικιακές ομάδες, καθώς οι άνδρες που δεν ανήκουν στον παραγωγικό πληθυσμό είναι εγκαταστημένοι σε μεγαλύτερο βαθμό έναντι του συνόλου των ανδρών σε αστικές περιοχές. Στις γυναίκες, ο γεροντικός πληθυσμός είναι εγκαταστημένος

σε μεγαλύτερο βαθμό από αυτόν του συνόλου των γυναικών σε αστικές περιοχές, και ο νεανικός γυναικείος πληθυσμός είναι εγκαταστημένος σε μεγαλύτερο βαθμό έναντι του συνόλου των γυναικών σε αγροτικές περιοχές.

2.3.4 Μορφωτικό Επίπεδο

Το μορφωτικό επίπεδο είναι μεγαλύτερο στις εκπαιδευτικές βαθμίδες των αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και γυμνασίου. Σημαντική σύγκριση παρατηρείται στα ποσοστά των ατόμων που δεν έχουν πάει σχολείο και στα ποσοστά των αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Διάγραμμα 4

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογράφη πληθυσμού 2001, διάγραμμα 4. Επίπεδο μόρφωσης μεταναστών στην Ελλάδα Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης).

2.3.5 Χώρες Προέλευσης

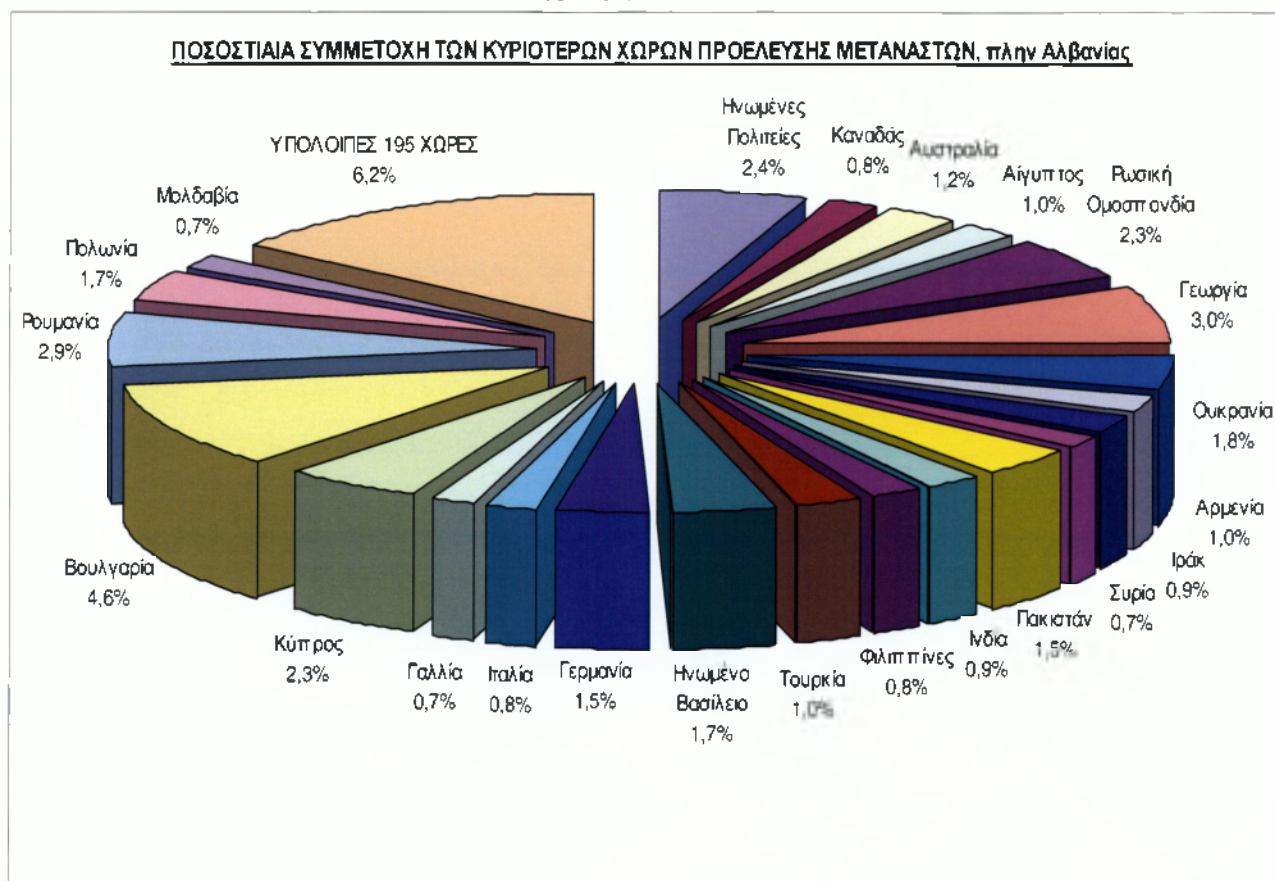
Το μεγαλύτερο ποσοστό των μεταναστών προέρχεται από την Αλβανία 57,5% (438.036 άτομα), πάνω από το 1/4 των μεταναστών προέρχεται από 11 χώρες, των οποίων ο αριθμός των μεταναστών ανά χώρα υπερβαίνει τα 10.000 άτομα, ενώ πάνω από 10,0% προέρχεται από 12 ακόμη χώρες των οποίων το μέγεθος κυμαίνεται μεταξύ 5.000 και 10.000 ατόμων. Κατά συνέπεια το μεγαλύτερο μέρος (93,8%) του

πληθυσμού των μεταναστών προέρχεται από 24 χώρες, ενώ από τις υπόλοιπες 195 χώρες το υπόλοιπο 6,2%.

Από τις 24 κυριότερες χώρες προέλευσης/αποστολής οι 10 είναι από την Ευρώπη, 10 από την Ασία, 2 από την Βόρεια Αμερική, μία χώρα από την Αυστραλία και μία από την Αφρική. Τα 3/4 των μεταναστών προέρχονται από την Ευρώπη, (57,5% Αλβανία και 17% οι υπόλοιπες 9 χώρες). Το 14% από τις χώρες τις Ασίας. Από τις Ηνωμένες Πολιτείες και τον Καναδά το 3,2%. Από την Αυστραλία το 1,2%, από την Αφρική το 1% και το υπόλοιπο 6,2% από τις υπόλοιπες χώρες, διάγραμμα 8

Από τις 15 χώρες μέλη της ΕΕ, η συμμετοχή των μεταναστών ανέρχεται στο 6,1%. Στις 10 προς ένταξη χώρες στην ΕΕ, το 2004 αναλογεί το 4,2%, ενώ στις προς ένταξη 2 χώρες το 2007, (Βουλγαρία και Ρουμανία), αναλογεί το 7,5% του πληθυσμού των μεταναστών.

Διάγραμμα 5

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή πληθυσμού 2001. Ποσοστιαία συμμετοχή των κυριότερων χωρών προέλευσης μεταναστών, πλην την Αλβανία, διάγραμμα 5. Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης).

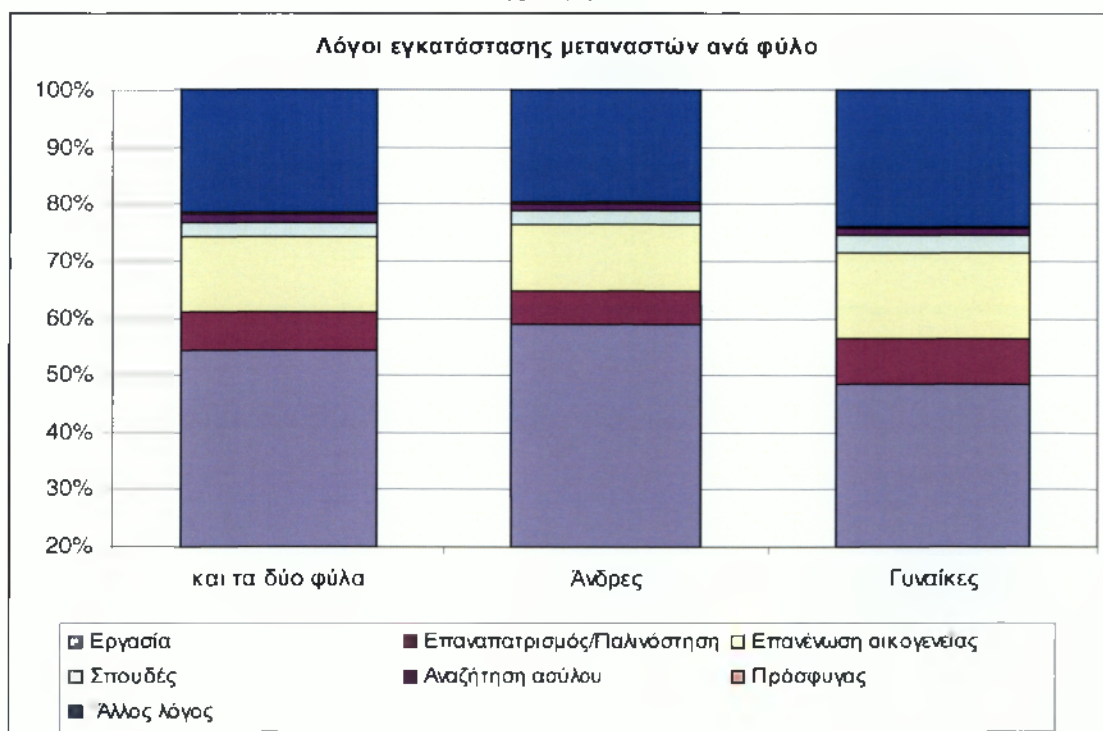
2.3.6 Λόγοι Εγκατάστασης

Οι λόγοι εγκατάστασης, όπως αυτοί δηλώθηκαν από τους μετανάστες, πάνω από το ήμισυ είναι η **ανεύρεση εργασίας (54,2%)**. Ένα σημαντικό μέρος μεταναστών, οποίο ξεπερνά το 1/5, δήλωσε **άλλο λόγο**. Την **επανεένωση οικογένειας** ως λόγο εγκατάστασης, δήλωσε το **13%** και για **επαναπατρισμό ή παλιννόστηση** περίπου το **7%**. Την **αναζήτηση ασύλου** ή ως **πρόσφυγες** δήλωσαν το **1,3%** και το **0,3%** αντίστοιχα, ενώ για **σπουδές** έχει εισέλθει το **2,7%** των μεταναστών.

Στους **άνδρες μετανάστες**, μεγαλύτερο είναι το ποσοστό που δήλωσε ως λόγο εγκατάστασης την **εργασία 58,9%**, ενώ μικρότερα είναι τα ποσοστά στους υπόλοιπους λόγους εγκατάστασης.

Αντίστοιχα οι **γυναίκες** έχουν μικρότερο ποσοστό που δήλωσε ως λόγο εγκατάστασης την **εργασία 48,6%**, ενώ μεγαλύτερα είναι τα ποσοστά στους υπόλοιπους λόγους εγκατάστασης.

Διάγραμμα 6

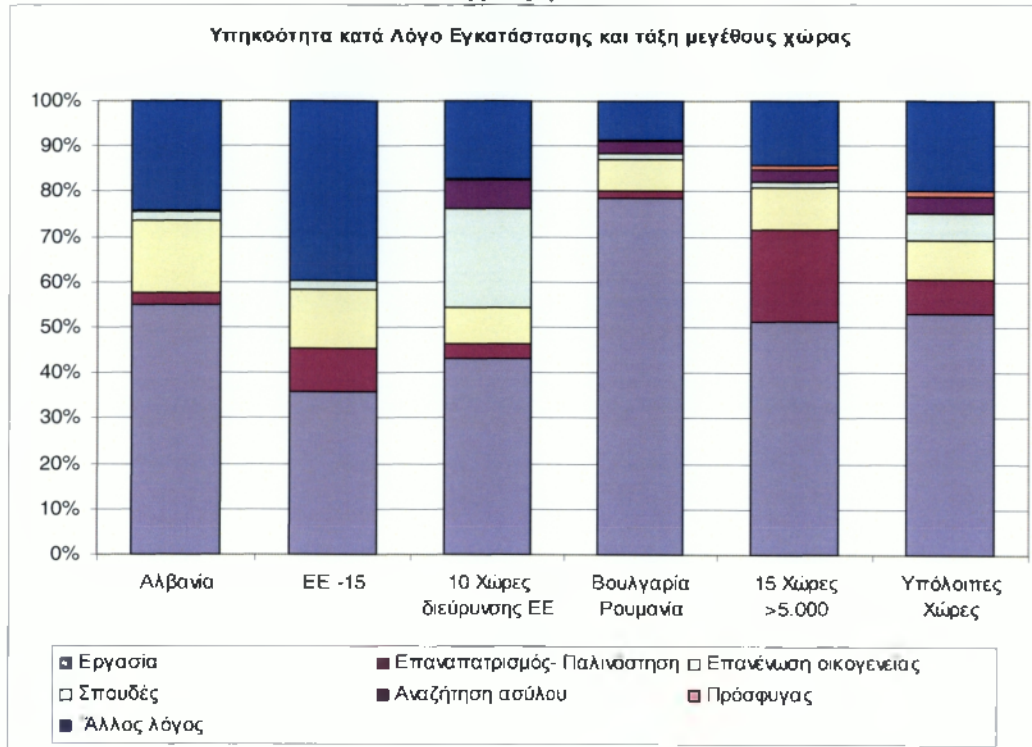

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή πληθυσμού 2001, διάγραμμα 6. Λόγοι εγκατάστασης μεταναστών ανά φύλο, στην Ελλάδα. Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης).

Οι παραπάνω αναλογίες ως προς τους λόγους εγκατάστασης διαφοροποιούνται στην ανάλυση ανά υπηκοότητα.

- Οι μετανάστες που προέρχονται από την Αλβανία, οι οποίοι αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των μεταναστών πάνω από το ήμισυ ο λόγος εγκατάστασης είναι η εργασία (55%), περίπου το 1/4 δήλωσε άλλοι λόγοι (24,3%) και ένα 16% την επανένωση οικογένειας.
- Από τις 15 χώρες της Ε.Ε, το μεγαλύτερο μέρος, περίπου το 40% αυτών, ο λόγος εγκατάστασης είναι οι άλλοι λόγοι, πάνω από το 1/3 για εργασία (35,7%), το 13,5% την επανένωση οικογένειας και το 9,5% για επαναπατρισμό - παλιννόστηση.
- Από τις 10 χώρες με τις οποίες θα διευρυνθεί η Ε.Ε., η εργασία ως λόγος εγκατάστασης έχει το μεγαλύτερο μερίδιο, 43,2%, δεύτερος κατά σειρά λόγος είναι οι σπουδές, 21,8%, οι άλλοι λόγοι αντιστοιχούν στο 17,2% και στο 7,8% η επανένωση οικογένειας.
- Από τις 2 ακόμα χώρες με τις οποίες θα διευρυνθεί η Ε.Ε. (Βουλγαρία, Ρουμανία), το 78,5% ως λόγο εγκατάστασης δήλωσε την εργασία, το 8,6% άλλους λόγους και το 7,1% την επανένωση οικογένειας
- Από τις 15 χώρες όπου οι μετανάστες ξεπερνούν τις 5.000 και δεν ανήκουν στις παραπάνω υπηκοότητες, λίγο μεγαλύτερο από το ήμισυ ως λόγο εγκατάστασης δήλωσε την εργασία (51,3%), το 1/5 τον επαναπατρισμό - παλιννόστηση, το 14,2% άλλους λόγους και το 9,3% την επανένωση οικογένειας
- Τέλος από τις υπόλοιπες χώρες πάνω από το ήμισυ δήλωσε την εργασία ως κύριο λόγο εγκατάστασης ενώ το 1/5 άλλους λόγους, (53% και 20% αντίστοιχα). Οι κατηγορίες επανένωση οικογένειας και επαναπατρισμός - παλιννόστηση αθροιστικά αντιστοιχεί το 16% αυτών, για σπουδές το 5,5%, για αναζήτηση ασύλου το 3,8% και το υπόλοιπο 1% ως πρόσφυγες

Διάγραμμα 7

Πηγή: ΕΣΥΕ, Απογραφή πληθυσμού 2001, διάγραμμα 7. Αλλοδαποί κατά υπηκοότητα και κύριο λόγο εγκατάστασης στην Ελλάδα. Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης).

ΠΗΓΗ: Γιώργος Κρητικίδης

ΠΗΓΕΣ: <http://www.et.gr>

<http://www.hlhr.gr>

www.enet.gr

Κεφάλαιο 3^ο Τοπική αυτοδιοίκηση και μετανάστευση

3.1 Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης ως προς την ένταξη των μεταναστών

Κατά τις διατάξεις του ν.2503/1997, οι Περιφέρειες αποτελούν ενιαίες αποκεντρωμένες μονάδες διοίκησης του κράτους, οι οποίες οργανώνονται, διοικούνται και στελεχώνονται με προϊσταμένους τους Γενικούς Γραμματείς Περιφερειών, οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για την άσκηση της κυβερνητικής πολιτικής.

Ο Γενικός Γραμματέας προϊστανται όλων των Υπηρεσιών της Περιφέρειας, κατευθύνει, συντονίζει, εποπτεύει και ελέγχει τη δράση των υπηρεσιών και των υπαλλήλων της Περιφέρειας. Σ' αυτούς ανήκουν αποκλειστικά οι αρμοδιότητες που έχουν ανατεθεί ή μεταβιβαστεί στις υπηρεσίες της Περιφέρειας, καθώς και κάθε άλλη αρμοδιότητα που του παρέχει ο νόμος ή ανατίθεται σ' αυτόν βάσει νόμου.

Μεταξύ των ανωτέρω αρμοδιοτήτων περιλαμβάνεται και η εποπτεία των ΟΤΑ α' και β' βαθμού της Περιφέρειας και ειδικότερα για τις αρμοδιότητες που τους έχουν ανατεθεί με βάση του ν.3386/05.

Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι ο στόχος της ως προς την ικανοποίηση των ενδιαφερόντων των πολιτών για την «κοινωνική, πολιτισμική και πολιτιστική ανάπτυξη». Μέσα σ' αυτούς τους υπάγεται και η ένταξη των μεταναστών.

Η «νέα πατρίδα» πατρίδα για τον μετανάστη, είτε της πρώτης, είτε της δεύτερης γενιάς, είναι στην ουσία η τοπική κοινωνία. Είναι το καινούργιο περιβάλλον, το οποίο ο μετανάστης καλείται να υιοθετήσει, να αποκωδικοποιήσει και να προσαρμοστεί σε αυτό. Στην τοπική κοινωνία επεξεργάζεται και διαπραγματεύεται την ταυτότητα του.

Σ' αυτήν τέλος γεννιούνται οι παρεξηγήσεις, οι αρνήσεις οι συγκρούσεις και οι αποκλεισμοί που καθορίζουν την αυτό εικόνα του και την εικόνα που εκείνος διαμορφώνει για την κοινωνία υποδοχής,

Η ένταξη είναι σε μεγάλο βαθμό ευθύνη της χώρας υποδοχής. Οι μετανάστες παίζουν θεμελιακό ρόλο για την ανάπτυξη της κοινωνίας, η επιθυμία της πολιτείας να εντάξει όλες αυτές τις ομάδες σε ένα εθνικό σύνολο εκφράζεται με πολιτικές και στρατηγικές μη διαχωριστικών γραμμών, ομογενοποίησης και κοινωνικής συνοχής των ομάδων αυτών.

Το ζήτημα της ένταξης των μεταναστών όμως, συσχετίζεται και με άλλα κοινωνικά προβλήματα. Έτσι, το **κοινωνικό πρόβλημα** που φαίνεται να είναι το πιο συναφές είναι το **πρόβλημα της ανεργίας**. Όσο διογκώνεται το **πρόβλημα της ανεργίας**, διογκώνεται και το **πρόβλημα της ένταξης των μεταναστών**. Επίσης, σημαντικό πρόβλημα της ένταξης των μεταναστών είναι η «**ξενοφοβία**», των «**κοινωνικών ανισοτήτων**» και της «**φτώχειας**». Άρα, όσο διογκώνεται η ξενοφοβία, οι κοινωνικές ανισότητες και η φτώχεια, τόσο διογκώνεται και το **πρόβλημα της ένταξης των μεταναστών**.

Η ένταξη σε ένα σύγχρονο κράτος με δημοκρατικό καθεστώς μπορεί να δημιουργήσει μια **διαλογική κατάσταση**, όπου οι **αρχές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων** γίνονται κοινός παρανομαστής για όλες τις ομάδες και τα άτομα που συνθέτουν το κράτος. Για να είναι συμπαγής έστω και λίγο αυτού του είδους η κοινωνία, είναι απαραίτητοι κοινοί παρονομαστές. Η **ένταξη περνάει** κυρίως μέσα από την **απασχόληση** για τις σύγχρονες κοινωνίες. Η **ένταξη των μεταναστών** είναι γενικώς μια **πολύπλοκη διαδικασία**, για την οποία υπάρχουν «**προϋποθέσεις**» για να πραγματοποιηθεί τόσο από την πλευρά της χώρας υποδοχής και την κοινωνία της όσο και από τους ίδιους τους μετανάστες. Η κοινωνική ένταξη των μεταναστών **στην Ελλάδα περνά μέσα:**

1. από τη **νομιμοποίηση της μετανάστευσής τους στην Ελλάδα** και,
2. από την **ένταξή τους στην ελληνική αγορά εργασίας**, οπότε αποκτούν εκείνα τα **οικονομικά μέσα** που θα τους επιτρέψουν να **εκπληρώσουν τους λόγους της μετανάστευσής τους**

ΠΗΓΗ: Εγκύκλιος αριθ:16 Υπουργείο Εσωτερικών

<http://www.et.gr>

3.2 Οι φορείς για την προστασία των μεταναστών

Το φαινόμενο της μετανάστευσης, άρχισε να **απασχολεί έντονα** την ελληνική κοινωνία από τα μέσα της προηγούμενης δεκαετίας. Σταδιακά με την **αύξηση του αριθμού** των μεταναστών πολλοί φορείς άρχισαν να **παρέχουν υπηρεσίες** προς τους μετανάστες. **Πρωτοπόροι** στην παροχή υπηρεσιών προς τους μετανάστες ήταν ιδίως **οι μη κυβερνητικές οργανώσεις**, στην προσπάθειά τους να **καλύψουν τις πρώτες βασικές ανάγκες** και να **υποστηρίξουν την κοινωνική ένταξη** των μεταναστών. Οι προσπάθειες αυτές εστιάστηκαν σε **υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας και κάλυψης των αναγκών διαβίωσης** (ξενώνες και καταυλισμοί).

Σταδιακά, με **πρώτους τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.)**, άρχισε και η ελληνική πολιτεία να **σχεδιάζει και να αναπτύσσει υπηρεσίες και προγράμματα** για τους μετανάστες κυρίως και πάλι για την **κάλυψη εκτάκτων αναγκών υγείας και πρόνοιας**.

Παράλληλα με την εξέλιξη του θεσμικού πλαισίου που αφορά τους μετανάστες, εξελίχθηκαν και **αναπτύχθηκαν νέοι φορείς και θεσμοί**, που παρέχουν σχετικές υπηρεσίες. Το θεσμικό πλαίσιο στην δεκαετία του '90 καθοριζόταν από τον **νόμο 1975/1991**, ο οποίος εναρμόνιζε την ελληνική νομοθεσία με την νομοθεσία της τότε Ε.Ο.Κ. και προσπαθούσε να θέσει όρια στην παράνομη μετανάστευση.

Τον νόμο **1975/91** εξειδίκευσαν μια σειρά από υπουργικές αποφάσεις και προεδρικά

διατάγματα ως το **1996**, οπότε και τροποποιήθηκε με τον **2452/1996** ο οποίος μεταξύ άλλων, προέβλεπε την δημιουργία ειδικού σώματος συνοριακών φρουρών και τις διαδικασίες νομιμοποίησης των μεταναστών.

Ο **ν.2452/1996** αντικαταστάθηκε από τον **ν.2910 του 2001** ο οποίος μετά από ένα έτος εφαρμογής τροποποιήθηκε με νέο νόμο που ψηφίσθηκε στην Βουλή το Μάιο του 2002. Στο πλαίσιο και του σύγχρονου θεσμικού πλαισίου, **οι φορείς που προσεγγίστηκαν** στα πλαίσια της έρευνας που διεξήχθη και **οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες προς τους μετανάστες κατηγοριοποιούνται ως εξής:**

1. Δημόσιοι Φορείς.

- Η Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α.
- Το Υπουργείο Δικαιοσύνης.
- Το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης.
- Το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.
- Το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας.
- Το Υπουργείο Εργασίας
- Ο Ο.Α.Ε.Δ.
- Ο Οργανισμός Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ο.Ε.Ε.Κ).
- Ο Οργανισμός Εργατικής Εστίας.
- Το Ι.Κ.Α.
- Ο Ο.Γ.Α.
- Τα Ελληνικά Προξενεία.
- Τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών.
- Εθνικό Σύστημα Υγείας (Νοσοκομεία, Κέντρα Υγείας).
- Το Κέντρο Ελέγχου Ειδικών Λοιμώξεων.
- Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης.
- Ε.Ρ.Α.
- ΚΕ.Θ.Ε.Α.

2. Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, σύλλογοι και κοινότητες μεταναστών.

Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός.

- Εθνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες.
- ACT UP.
- Διεθνής Κοινωνική Υπηρεσία.
- Γιατροί του Κόσμου.
- Γιατροί Χωρίς Σύνορα.
- Χαμόγελο του Παιδιού.
- Ινστιτούτο Φιλανθρωπίας.
- Δίκτυο Κοινωνικής Υποστήριξης Προσφύγων και Μεταναστών.
- Κοινότητες- Σύλλογοι Μεταναστών.

3. **Φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Περιφέρειες, Νομαρχίες, Δήμοι – Κοινότητες)**
 - Τα τμήματα Αλλοδαπών και Μετανάστευσης των Περιφερειών της χώρας.
 - Οι Διευθύνσεις Εργασίας των Νομαρχιών.
 - Οι Δήμοι – Κοινότητες.
 - Κοινωνικές Υπηρεσίες Δήμων – Δημοτικά Ιατρεία.
4. **Διεθνείς Οργανισμοί.**
 - Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης.
5. **Συνδικαλιστικές Οργανώσεις.**
 - Γ.Σ.Ε.Ε.
 - Εργατικό Κέντρο Αθήνας.
 - Εργατικό Κέντρο Πειραιά.

ΠΗΓΗ: <http://www.et.gr>

3.3 Ο ρόλος των Δήμων στα ζητήματα αλλοδαπών και μετανάστευσης

Η επιλογή ανάθεσης στους Δήμους συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων διοικητικής φύσης ως προς τα ζητήματα αλλοδαπών και μετανάστευσης, ιδίως κατά τη διαδικασία χορήγησης και ανανέωσης των αδειών διαμονής των αλλοδαπών, είναι σχετικά πρόσφατη και ανατρέχει στο ν.2910/2001. Με το ν.3386/2005 οι Δήμοι, μολονότι υπήρξαν κάποιες αντίθετες σκέψεις, διατήρησαν, και μάλλον ενίσχυσαν, τις αρμοδιότητες αυτές. Η μελλοντική εξέλιξη εξαρτάται, σε μεγάλο βαθμό, από το εάν οι Δήμοι καταφέρουν να βελτιώσουν τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους προς τους αλλοδαπούς κατοίκους τους. Στο πλαίσιο αυτό, κρίσιμης σημασίας είναι το πώς αντιλαμβάνονται οι ίδιοι οι Δήμοι το ρόλο τους στο χειρισμό των ζητημάτων αλλοδαπών και μετανάστευσης. Ένας ρόλος που δεν περιορίζεται στη διεκπεραίωση μόνο του διοικητικής φύσης έργου τους, αλλά, όπως αναγνωρίζεται πλέον και στο νέο Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, επεκτείνεται και στον τομέα της κοινωνικής ένταξης, ο οποίος στο άρθρο 75 αναγνωρίζει για πρώτη φορά ότι στις αρμοδιότητες των Δήμων και Κοινοτήτων περιλαμβάνεται, επίσης, «Ο σχεδιασμός και εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη αθίγγανων, παλιννοστούντων ομογενών, μεταναστών και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας».

Οι Δήμοι, ούτως ή άλλως, βαρύνονται εκ των πραγμάτων με σημαντική ευθύνη στα ζητήματα αλλοδαπών και μετανάστευσης. Και τούτο διότι είναι σε επίπεδο τοπικής, κυρίως, κοινωνίας που ο αλλοδαπός βιώνει την καθημερινότητά του, εργάζεται, συντηρεί την οικογένεια και ανατρέφει τα παιδιά του, δραστηριοποιείται και συνάπτει σχέσεις και δεσμούς με άτομα και συλλογικότητες. Στο επίπεδο αυτό διαμορφώνει κατά πρώτο λόγο τη σχέση του με την ελληνική κοινωνία και σε μεγάλο βαθμό εδώ κρίνεται η επιτυχία ή η αποτυχία της κοινωνικής του ένταξης.

Οι Δήμοι οφείλουν, με βάση την έως σήμερα εμπειρία και με γνώμονα, τελικά, την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, να προχωρήσουν σε μία συνεκτική αντιμετώπιση των ζητημάτων αλλοδαπών και μετανάστευσης που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους. Οφείλουν, συνεπώς, να υιοθετήσουν τολμηρά βήματα για τη

δημιουργία ή την οργανωτική και ουσιαστική αναβάθμιση των διοικητικών τους μονάδων που απευθύνονται στους αλλοδαπούς κατοίκους της περιοχής τους.

Πρωταρχική ανάγκη είναι η βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών διοικητικής φύσης, ιδίως ως προς τα ζητήματα που αφορούν τη διαδικασία χορήγησης αδειών διαμονής και εργασίας. Εξίσου σημαντική, όμως, είναι και η αποτελεσματική οργάνωση και παροχή στοχευμένων υπηρεσιών για την ένταξή τους στην ελληνική κοινωνία.

Οι Δήμοι αποδεικνύουν ότι δεν ήταν προετοιμασμένοι από άποψη στελέχωσης και υποδομών να διαχειριστούν λειτουργικά και αποτελεσματικά τις αρμοδιότητες που τους ανατέθηκαν με το ν. 2910/2001, ούτε βέβαια να παράσχουν ποιοτικές υπηρεσίες ένταξης στους ενδιαφερόμενους αλλοδαπούς, καθώς κατακλύστηκαν αιφνιδιαστικά με έναν τεράστιο όγκο αιτημάτων και κλήθηκαν να εφαρμόσουν ένα περίπλοκο και συνεχώς μεταβαλλόμενο ρυθμιστικό πλαίσιο. Οι Δήμοι προσπάθησαν να αντιμετωπίσουν την κατάσταση, βελτιώνοντας, σε γενικές γραμμές, με την πάροδο του χρόνου τις αρχικά απογοητευτικές επιδόσεις τους. Καθοριστικό ρόλο έπαιξε ο αριθμός των αιτημάτων που κλήθηκε να χειριστεί ο κάθε Δήμος, οι δυνατότητές του σε επίπεδο προσωπικού, στελέχωσης και χρηματοδότησης, αλλά και οι προτεραιότητες και η πολιτική βούληση της κάθε δημοτικής αρχής.

Τυχόν αποτυχία των αυτοδιοικητικών αρχών στη διαχείριση των ζητημάτων αλλοδαπών και μετανάστευσης, και ιδίως όσον αφορά το διοικητικό έργο που τους αναθέτει ο νομοθέτης, θα σήμαινε πλήγμα στην αξιοπιστία και την συνολικότερη επάρκειά τους να υπηρετήσουν με συνέπεια τη δική τους διακηρυγμένη και στρατηγικού χαρακτήρα επιδίωξη γενικότερης ενίσχυσης του ρόλου και των αρμοδιοτήτων τους.

Έτσι, υλοποιείτε η δημιουργία από τους Δήμους ειδικών υπηρεσιακών μονάδων για τους αλλοδαπούς υπό την μορφή και την ονομασία Κέντρα Εξυπηρέτησης Αλλοδαπών (Κ.Ε.Α.). Τα Κ.Ε.Α. μπορεί, με κριτήριο τον αριθμό του αλλοδαπού πληθυσμού μιας δεδομένης περιοχής, να συγκροτούνται είτε σε επίπεδο Δήμου είτε σε διαδημοτικό επίπεδο. Στόχος είναι να καταστούν σημείο αναφοράς για το σύνολο των αλλοδαπών κατοίκων της περιοχής τους στεγάζοντας διοικητικά, ως ενιαία μονάδα, το σύνολο των υπηρεσιών των Δήμων που απευθύνονται κυρίως

σε αλλοδαπούς, είτε πρόκειται για υπηρεσίες διοικητικής φύσης, είτε για υπηρεσίες στον τομέα της κοινωνικής ένταξης. Βασική αποστολή των Κ.Ε.Α. προτείνεται κατά πρώτο λόγο η εύρυθμη και αποτελεσματική διεκπεραίωση των διοικητικής φύσης αρμοδιοτήτων των Δήμων, ιδίως των καθηκόντων που τους ανατίθενται κατά τη διαδικασία αρχικής χορήγησης και ανανέωσης των αδειών διαμονής και εργασίας των πολιτών τρίτων χωρών. Με δεδομένο, πάντως, ότι ζητούμενο, τελικά, είναι η προώθηση της κοινωνικής ένταξης, θα πρέπει να αναζητηθούν οι αρμοδιότητες και τα μέσα ανάπτυξης αντίστοιχων στοχευμένων δράσεων, είτε σε περιορισμένη κλίμακα, είτε σε διευρυμένο πεδίο, ανάλογα και με τις δυνατότητες και την πολιτική εκτίμηση των αυτοδιοικητικών αρχών. Τα δημοτικά ή διαδημοτικά Κ.Ε.Α. υλοποιούνται σε τρεις διαφορετικές εκδοχές: α) σύσταση Κ.Ε.Α. με αρμοδιότητα διεκπεραίωσης μόνο του διοικητικού έργου που ανατίθεται στους Δήμους από το νόμο, β) σύσταση Κ.Ε.Α. με επιπλέον περιορισμένης έκτασης αρμοδιότητες στα ζητήματα κοινωνικής ένταξης (λ.χ. συντονισμός και ευαισθητοποίηση κοινωνικών υπηρεσιών των Δήμων στα θέματα αλλοδαπών, παροχή συμβουλευτικών και υποστηρικτικών υπηρεσιών), γ) σύσταση Κ.Ε.Α. στα οποία θα ενταχθεί και η λειτουργία ειδικής υπηρεσίας κοινωνικής ένταξης με διευρυμένες αρμοδιότητες.

Λίγοι είναι οι Δήμοι που συνέστησαν ειδικά Τμήματα Αλλοδαπών ή αυτοτελή γραφεία αλλοδαπών με αρμοδιότητα την διεκπεραίωση των καθηκόντων που τους αναθέτει η ισχύουσα νομοθεσία στα ζητήματα χορήγησης και ανανέωσης αδειών διαμονής. Για την άσκηση της συγκεκριμένης αρμοδιότητας οι περισσότεροι Δήμοι δημιούργησαν γραφεία αλλοδαπών, τα οποία λειτουργούν στο πλαίσιο των Τμημάτων Διοικητικών Υπηρεσιών ή Δημοτικής και Αστικής Κατάστασης. Δεν λείπουν, όμως, και Δήμοι που, πιθανόν λόγω του μικρού αριθμού των αιτημάτων που διαχειρίζονται, δεν επέδειξαν το ανάλογο ενδιαφέρον. Δεν είναι σπάνιες οι περιπτώσεις μικρών σε μέγεθος Δήμων, και ιδίως Κοινοτήτων, που η αρμοδιότητα στα ζητήματα διαμονής αλλοδαπών δεν εγγράφεται ρητά στο κατάλογο αρμοδιοτήτων των υπηρεσιών τους, όπως αυτές καταγράφονται στα οργανογράμματά τους. Στις περισσότερες από αυτές τις περιπτώσεις τα σχετικά καθήκοντα ανατίθενται στα τοπικά Κ.Ε.Π., χωρίς, μάλιστα, η συγκεκριμένη διαδικασία να περιλαμβάνεται στον κύκλο των εργασιών που μπορούν να διεκπεραιωθούν μέσω των Κ.Ε.Π., ενώ σε άλλες ανατίθενται στο διαθέσιμο

διοικητικό υπάλληλο, που, μεταξύ πολλών άλλων αρμοδιοτήτων, επιφορτίζεται και με τη συγκεκριμένη.

Όσον αφορά την παροχή στοχευμένων υπηρεσιών και τα μέτρα και τις δράσεις στον τομέα της κοινωνικής ένταξης, στις εξαιρετικά σπάνιες περιπτώσεις που υπάρχουν, αναπτύσσονται συνήθως στο πλαίσιο των όποιων γενικότερων δομών διαθέτει ο κάθε Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού και είναι αρμόδιες για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, και όχι στο πλαίσιο των μονάδων για τους αλλοδαπούς ή ειδικών μονάδων κοινωνικής ένταξης.

Η κατάσταση στις υπηρεσίες αλλοδαπών των δήμων, δεν είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντική παρά τις σημαντικές προσπάθειες που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια. Καθώς υπάρχουν προβλήματα, γραφειοκρατίας, δυσκολίες στην ερμηνεία του νόμου στελέχωσης, υποδομών, υλικοτεχνικού εξοπλισμού και λειτουργίας.

3.4 Οι αρμοδιότητες στο πλαίσιο της διαδικασίας χορήγησης και ανανέωσης αδειών διαμονής.

Όπως προκύπτει από το ν.3386/2005, αλλά κι από την διοικητική πρακτική, οι **αρμοδιότητες που έχουν ανατεθεί στους δήμους στο πλαίσιο της διαδικασίας χορήγησης αδειών διαμονής και εργασίας πολιτών τρίτων χωρών είναι κατά κύριο λόγο οι εξής :**

- 1. Πληροφορούν τους ενδιαφερόμενους αλλοδαπούς σχετικά με τις διαδικασίες και τις προϋποθέσεις χορήγησης και ανανέωσης των αδειών διαμονής και εργασίας. Παραλαμβάνουν τις αιτήσεις για την αρχική χορήγηση και την ανανέωση των αδειών διαμονής. Οι αιτούντες καταθέτουν τις σχετικές αιτήσεις στο δήμο ή την κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής τους. Εξαιρούνται μόνο σχετικά περιορισμένες στον αριθμό αιτήσεις που διεκπεραιώνονται από τη Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μεταναστών του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. και αφορούν κυρίως στελέχη εταιρειών, μέλη ξένων αρχαιολογικών σχολών, ανάπτυξη επενδυτικής δραστηριότητας, ανθρωπιστικούς λόγους και δημόσιο συμφέρον.**

2. **Ελέγχουν την ποιότητα των κατά περίπτωση προβλεπόμενων δικαιολογητικών.**
3. **Εκδίδουν και χορηγούν** βεβαίωση κατάθεσης αίτησης για άδεια διαμονής.. Οι βεβαιώσεις που καλούνται να χορηγήσουν οι υπηρεσίες των δήμων διακρίνονται σε **τρεις τύπους με διαφορετικές προϋποθέσεις και διαφορετικά δικαιώματα** για τους κατόχους του κάθε τύπου βεβαίωσης. Συγκεκριμένα, οι εν λόγω βεβαιώσεις διακρίνονται σε : βεβαιώσεις **χρώματος μπλε**, οι οποίες χορηγούνται σε όσοι υποβάλλουν **αίτηση** συνοδευόμενη από **πλήρη δικαιολογητικά** και καθιστούν τη διαμονή του κατόχου τους στην Ελλάδα νόμιμη έως ότου αποφανθεί η διοίκηση για το αίτημα τους, βεβαίωση **χρώματος ροζ**, οι οποίες χορηγούνται σε όσους υποβάλλουν αίτηση με **ελλιπή δικαιολογητικά** και έχουν περιορισμένη χρονική ισχύ και απλές βεβαιώσεις. **Αποδεικτικά αριθμού πρωτοκόλλου** οι οποίες χορηγούνται όταν ο ενδιαφερόμενος **προσέρχεται εκπρόθεσμα** χωρίς να επικαλείται λόγο ανωτέρας βίας ή όταν το αίτημα τους κρίνεται **αβάσιμο και καταχρηστικό**, δηλαδή **δεν πληρεί τις νόμιμες προϋποθέσεις**.
4. **Καταχωρούν τα στοιχεία** της αίτησης του ενδιαφερομένου **στο ηλεκτρονικό σύστημα** διεκπεραίωσης αιτήσεων, που προωθεί το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. και υποχρεούνται, **εντός δεκαπέντε ημερών να διαβιβάσουν την αίτηση** με το σύνολο των υποβληθέντων δικαιολογητικών στην αρμόδια υπηρεσία αλλοδαπών της οικείας περιφέρειας.
5. **Διαμεσολαβούν μεταξύ των ενδιαφερομένων και της περιφέρειας.** Στο πλαίσιο της αρμοδιότητας αυτής ιδιαίτερη σημασία έχει η παροχή **ενημέρωσης** τους σχετικά με την πορεία της υπόθεσής τους. Η ενημέρωση αυτή, με δεδομένες τις καθυστερήσεις στη διαδικασία εξέτασης των αιτημάτων, συνιστά βασική πλευρά των υπηρεσιών των δήμων προς τους αλλοδαπούς και **στο μέλλον προβλέπεται να διεκπεραιώνεται μέσω της on line πρόσβασης** τους στα διαθέσιμα στοιχεία των αρμόδιων κρατικών αρχών. Επίσης, οι δήμοι διεκπεραιώνουν τη σχετική αλληλογραφία μεταξύ ενδιαφερομένων και περιφέρειας, πληροφορώντας τους με κάθε πρόσφορο μέσο για τυχόν απαντητικά έγγραφα της περιφέρειας που τους αφορούν, προσκομίζουν στη περιφέρεια νέο υποβληθέντα δικαιολογητικά. **Στόχος του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. είναι οι δήμοι να καταστούν προοδευτικά το μοναδικό σημείο επαφής πολίτη τρίτης χώρας και διοίκησης.**

6. **Οι δήμοι παραλαμβάνουν** τις άδειες διαμονής από την περιφέρεια και καλούν τους ενδιαφερομένους με κάθε πρόσφορο μέσο να τις παραλάβουν. Με τον ίδιο τρόπο γίνεται και η επίδοση τυχόν απορριπτικών αποφάσεων.

Άλλες διοικητικές υπηρεσίες ή υπηρεσίες ενταξιακού περιεχομένου

Πέραν των αρμοδιοτήτων στο πλαίσιο των διαδικασιών χορήγησης και ανανέωσης των αδειών διαμονής και εργασίας, **οι δήμοι παρέχουν** στους ενδιαφερόμενους αλλοδαπούς και άλλες διοικητικές υπηρεσίες ή υπηρεσίες ενταξιακού περιεχομένου, που είτε απευθύνονται ειδικά σε αυτούς είτε ανάγονται στο πεδίο των γενικότερων αρμοδιοτήτων τους και απευθύνονται στους κατοίκους της περιοχής αρμοδιότητάς τους. Συγκεκριμένα, **οι δήμοι :**

1. **Εμπλέκονται στη διαδικασία πολιτογράφησης**, καθώς είναι επιφορτισμένοι από τον νόμο με την παραλαβή των σχετικών αιτημάτων.
2. **Διενεργούν της οικείες πράξεις ληξιαρχικού χαρακτήρα** που αφορούν την αστική κατάσταση των αλλοδαπών.
3. **Προσφέρουν** στους αλλοδαπούς κατοίκους, στο πλαίσιο της κείμενης νομοθεσίας, τις γενικότερες **υπηρεσίες τους, διοικητικές και κοινωνικές.**
4. Οι πιο δραστήριοι και ευαισθητοποιημένοι από αυτούς, υπηρετώντας ενεργά το στόχο της κοινωνικής ένταξης, προσφέρουν στους αλλοδαπούς κατοίκους της περιοχής τους ειδικές και **στοχευόμενες υπηρεσίες** με ενταξιακό περιεχόμενο. Ως βασική συνιστώσα έχουν την **παροχή ενημέρωσης, συμβουλών και καθοδήγησης για ζητήματα θεσμικά, νομικά, εργασιακά, καθώς επίσης και την ψυχοκοινωνική υποστήριξη τους.**
5. **Δράσεις** με περιεχόμενο διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας και την εξοικείωση των αλλοδαπών με τις **αντίληψεις, τις συνήθειες και τις πραγματικότητες της ελληνικής κοινωνίας.**
6. **Η δημιουργία από το Δήμο Αθηναίων διαπολιτισμικών παιδικών σταθμών.**

3.5 Στελέχωση, λειτουργία, υποδομές και υλικοτεχνικός εξοπλισμός

A. Στελέχωση, λειτουργία

Οι υπηρεσίες αλλοδαπών των Δήμων θεωρούνται από την πλευρά των υπαλλήλων, είναι δύσκολες. Έχουν ιδιαίτερο φόρτο εργασίας, απαιτούν υπομονή και ικανότητα διαχείρισης εντάσεων, καθώς και ιδιαίτερες γνώσεις. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με τις γενικότερες ελλείψεις προσωπικού που αντιμετωπίζουν οι Δήμοι, έχει σαν αποτέλεσμα την ποσοτικά και ποιοτικά μη επαρκή στελέχωση των εν λόγω υπηρεσιών. Για την αντιμετώπιση της κατάστασης πολλοί Δήμοι έχουν οδηγηθεί στη λύση της πρόσληψης συμβασιούχων, στους οποίους και ανατίθεται η διεκπεραίωση των υποθέσεων των αλλοδαπών, υπό την ευθύνη, βέβαια, μόνιμων διοικητικών υπαλλήλων. Η λύση αυτή, όμως, έχει ένα χαρακτήρα προσωρινότητας και προχειρότητας, καθώς αποβλέπει στην τρέχουσα διαχείριση μιας οξυμμένης κατάστασης, χωρίς να δημιουργεί τις προϋποθέσεις στελέχωσης της υπηρεσίας με έμπειρο και κατάλληλο ποσοτικά και ποιοτικά προσωπικό.

Ως προς τον τρόπο λειτουργίας των υπηρεσιών διαπιστώνεται ότι:

α) διαπράττονται συχνά σφάλματα ερμηνείας και εφαρμογής των ρυθμίσεων, ενώ υπάρχει απουσία αποτελεσματικού συντονισμού μεταξύ τους, αλλά και με τις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες σε επίπεδο Περιφέρειας και Υπουργείου. Το γεγονός αυτό έχει προφανείς δυσμενείς συνέπειες για τους άμεσα ενδιαφερόμενους, οι οποίοι, κάποιες φορές, μπορεί να οδηγηθούν, χωρίς δική τους υπαιτιότητα, έως και στην έκπτωσή τους από τη νομιμότητα ή σε κάθε περίπτωση μεγάλης ανασφάλειας.

β) παρατηρείται περιοδική υπερφόρτωση των υπηρεσιών, καθώς μεγάλος αριθμός των αδειών διαμονής λήγουν την ίδια χρονική περίοδο, οπότε και συρρέουν μαζικά οι ενδιαφερόμενοι προκειμένου να υποβάλουν αιτήσεις ανανέωσης. Αυτό έχει σαν συνέπεια, κατά την περίοδο της υπερφόρτωσης, το κανονικό προσωπικό των υπηρεσιών να αδυνατεί να ανταπεξέλθει στις συγκυριακά αυξημένες ανάγκες,

γ) τα λειτουργικά προβλήματα επιτείνονται πολλές φορές και από την **αδυναμία συνεννόησης μεταξύ αλλοδαπών και υπηρεσίας λόγω γλώσσας**. Συχνά οι ενδιαφερόμενοι αδυνατούν να κατανοήσουν και να εκφραστούν στα ελληνικά, ενώ σπάνια έως **ανύπαρκτη είναι η απασχόληση** στις υπηρεσίες στελεχών που **κατανοούν και εκφράζονται** με επάρκεια στη γλώσσα των συναλλασσόμενων.

B. Υποδομές και υλικοτεχνικός εξοπλισμός

Οι χώροι που στεγάζουν τις υπηρεσίες αλλοδαπών των Δήμων συνήθως δεν είναι οι κατάλληλοι. Συχνά, δημιουργείται **συνωστισμός, δυσφορία των υπαλλήλων και των ενδιαφερόμενων, καθώς και εντάσεις**. Ενδεικτικό της κατάστασης είναι ότι πολλές φορές, και ιδίως **σε περιόδους φόρτου εργασίας**, κρίνεται απαραίτητη η παρουσία **προσωπικού ασφάλειας** προκειμένου να επιβάλλεται στοιχειώδης τάξη. Αξίζει, επίσης, να σημειωθεί ότι, λόγω του **μεγάλου αριθμού των εξυπηρετούμενων προσώπων** από τις υπηρεσίες αλλοδαπών και λόγω των **ανεπαρκών σε μέγεθος χώρων**, η συστέγαση των υπηρεσιών αυτών με άλλες μονάδες οδηγεί συχνά **σε λειτουργικά προβλήματα** για το σύνολο των συστεγαζόμενων δημοτικών υπηρεσιών.

Η **ελλιπής μηχανοργάνωση** των υπηρεσιών, καθώς και γενικότερα οι **ελλείψεις στον τεχνικό εξοπλισμό**, είναι επίσης μία πραγματικότητα σε πολλές περιπτώσεις. Το πρόβλημα αυτό **λαμβάνει μεγαλύτερες διαστάσεις** για τους Δήμους στο μέτρο που από πλευράς κράτους (ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. και Περιφέρειες) εντείνεται η προσπάθεια για την **εγκατάσταση και λειτουργία ενιαίου και σύγχρονου online πληροφοριακού συστήματος** για τη διαχείριση των αιτήσεων διαμονής των πολιτών τρίτων χωρών. Ήδη το σχετικό πρόγραμμα, το οποίο **έχει αναπτυχθεί** από την επιχείρηση μηχανογράφησης του **Δήμου Αθηναίων (Δ.Α.Ε.Μ.)**, έχει αποσταλεί δωρεάν από το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. στους Δήμους και **βαθμιαία ενεργοποιείται** από πλευράς Υπουργείου. Το πρόγραμμα αυτό είναι **προσαρμοσμένο στις διαδικασίες του ν.3386/2005** και φιλοδοξεί να παρέχει τη δυνατότητα γρήγορης διεκπεραίωσης όλων των διαδικασιών, καθώς και βελτιστοποίηση της ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ των εμπλεκόμενων υπηρεσιών, με στόχο τη σύντμηση του χρόνου για την έκδοση της άδειας διαμονής. Απαιτεί, όμως, μηχανοργάνωση υψηλών προδιαγραφών από τους Δήμους, την οποία συχνά δεν διαθέτουν, με συνέπεια η εγκατάσταση και η μερική, έστω, λειτουργία του να μην έχει έως σήμερα προχωρήσει σε ικανοποιητικό βαθμό.

3.6 Προτάσεις για την επίλυση των προβλητών

1. η στέγαση των Κ.Ε.Α. σε ειδικούς, σύγχρονους και λειτουργικούς χώρους για την υποδοχή των αλλοδαπών.
2. Ο εφοδιασμός τους με τον κατάλληλο τεχνικό εξοπλισμό,
3. Η μηχανοργάνωσή τους με υψηλές προδιαγραφές, έτσι ώστε, σε κάθε περίπτωση, να καταστεί εφικτή η λειτουργία του νέου ηλεκτρονικού συστήματος διαχείρισης των αιτήσεων των αλλοδαπών και η οπ line σύνδεση με τις λοιπές εμπλεκόμενες υπηρεσίες (ιδίως Περιφέρεια), ως μορφή ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.
4. Η ανάγκη αντιστοίχισης του αριθμού των υπαλλήλων των Κ.Ε.Α. με τον αριθμό των εξυπηρετούμενων αλλοδαπών, αλλά και το εύρος των αρμοδιοτήτων τους. Λαμβάνοντας υπόψη, εξάλλου, το γεγονός της περιοδικής υπερφόρτωσης των υπηρεσιών, επισημαίνεται ότι ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στην κάλυψη των αυξημένων κατά περιόδους αναγκών με τη διάθεση, για τη δεδομένη κάθε φορά χρονική περίοδο, επαρκούς εποχικού προσωπικού.
5. Για τις περιόδους υπερφόρτωσης των υπηρεσιών, χρήσιμη θα μπορούσε να φανεί, εκτός από την προσωρινή διάθεση προσωπικού, και η πρακτική της χορήγησης αριθμών πρωτοκόλλου και μεταγενέστερων ραντεβού στους προσερχόμενους εμπρόθεσμα αλλοδαπούς. Με τον τρόπο αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί η αποσυμφόρηση των υπηρεσιών κατά την επίμαχη περίοδο και η ομαλοποίηση και ορθολογικοποίηση της διαδικασίας.
6. Η ποιοτική επάρκεια και η κατάρτιση του προσωπικού, το οποίο πρέπει να έχει γνώσεις και εξοικείωση με τα θέματα αλλοδαπών και μετανάστευσης, καθώς και γνώση ξένων γλωσσών και χρήσης ηλεκτρονικών υπολογιστών.
7. Η πρόσληψη νέων στελεχών με γνώσεις, κατάρτιση και διάθεση να ασχοληθούν με τα ζητήματα των αλλοδαπών θα συμβάλει σημαντικά στην αποδοτικότερη λειτουργία τους.
8. Η απασχόληση καταρτισμένων αλλοδαπών από τις σημαντικότερες πληθυσμιακές ομάδες που κατοικούν στα όρια αρμοδιότητας των Κ.Ε.Α..
9. Η σύνταξη ενός οδηγού για τους υπαλλήλους των Κ.Ε.Α., που θα περιείχε κατά τρόπο συστηματικό και λεπτομερή όλες τις απαραίτητες οδηγίες για την εκπλήρωση της αποστολής τους.

Κεφάλαιο 4^ο Η περίπτωση του Δήμου Αθηναίων

4.1 Ο Δήμος Αθηναίων

Η Αθήνα, όπως και άλλες πόλεις στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση, καλούνται να αντιμετωπίσουν την μεταναστευτική πολιτική. Αν και οι πολιτικές για την μετανάστευση αποφασίζονται σε επίπεδο κεντρικής εξουσίας και Ευρωπαϊκής Ένωσης, **οι τοπικές κοινωνίες είναι αυτές που εν τέλει καλούνται να εφαρμόσουν πολιτικές ένταξης σε μικρή κλίμακα.** Οι πόροι για την εφαρμογή αυτών των πολιτικών είναι, τις περισσότερες φορές, στην διάθεση της κεντρικής εξουσίας η οποία και αποφασίζει για την κατανομή τους.

Ο Δήμος Αθηναίων ως ο πρώτος Δήμος της Ελλάδας έχει αποτελέσει κύριο προορισμό για τους μετανάστες. Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΣΥΕ περίπου 140.626 μετανάστες ζουν συνολικά στο Δήμο Αθηναίων. Στο Δήμο Αθηναίων οι μετανάστες διατρέχουν υψηλό κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού, ανεργίας και φτώχειας. Ο Δήμος Αθηναίων καλείτε να αναπτύξει δράσεις που θα κατοχυρώνουν τις ίσες ευκαιρίες ως προς τη συμμετοχή και εξέλιξη στην κοινωνική, πολιτική και οικονομική ζωή. Έτσι ώστε να αισθανθούν την Αθήνα δική τους πόλη και να τη σεβαστούν. Το αποτέλεσμα της κοινωνικής ένταξης των μεταναστών θα είναι **η τήρηση των νόμων και η εκπλήρωση των υποχρεώσεων που έχουν ζώντας στην πόλη αυτή.**

Ο Δήμος Αθηναίων έχει υιοθετήσει ένα πλαίσιο δράσης για την ένταξη των μεταναστών.

Το πλαίσιο αυτό βασίζεται σε δύο αρχές:

- Η μετανάστευση δεν συνιστά προβλήματα, εφόσον τύχει σωστής διαχείρισης.
- Ένταξη τις περισσότερες φορές σημαίνει περισσότερα από κοινωνική ενσωμάτωση (όπως η ισότητα ευκαιριών, δικαίωμα στην ιθαγένεια κλπ.)

Ο Δήμος Αθηναίων εργάζεται σε δύο τρόπους:

- Προσπαθεί να προσεγγίσει τον μετανάστη μεμονωμένα αλλά και μέσω της κοινότητας στην οποία ανήκει.
- Ενθαρρύνει τη συμμετοχή και αντιπροσώπευση τους από συλλόγους, μη κυβερνητικούς φορείς και ενώσεις μεγαλύτερης εμβέλειας.

ΠΗΓΗ: <http://www.cityofathens.gr>

4.2 Η παρέμβαση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο Δήμο Αθηναίων

Η εμπλοκή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε ζητήματα αλλοδαπών και μετανάστευσης είναι πλέον αναγκαία. Αφού ο αλλοδαπός βιώνει την καθημερινότητα του, εργάζεται, μεγαλώνει τα παιδιά του και ευημερεί στην πόλη.

Ο Δήμος Αθηναίων το Δεκέμβριο του 2007 υπέγραψε Μνημόνιο Συνεργασίας με την Υπατη Αρχή Αρμοστεία του ΟΗΕ αναλαμβάνοντας τη δημιουργία και στελέχωση μιας ειδικής υπηρεσίας κοινωνικής στήριξης για περιπτώσεις προσφύγων και αιτούντων άσυλο στο κέντρο της Αθήνας.

Η ειδική υπηρεσία παρέχει, πληροφόρηση, ενημέρωση και συμβουλευτική αγωγή στον τομέα εύρεσης εργασίας, στέγης ή την παραπομπή σε τυχόν αντίστοιχες υπηρεσίες του Δήμου Αθηναίων για την κάλυψη βασικών καθημερινών αναγκών, κυρίως τροφής και ρουχισμού.

Το τμήμα Κοινωνικής Μέριμνας ενεργοποιήθηκε το 2008.

Όλοι οι αλλοδαποί που κατοικούν στα 7 Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου Αθηναίων έχουν πρόσβαση:

- Σε όλες τις υπηρεσίες προνομιακού και κοινωνικού χαρακτήρα , όπως οι Δημοτικοί παιδικοί σταθμοί, τα Δημοτικά Ιατρεία, το Κέντρο Σίτισης Αστέρων Δήμου Αθηναίων, τον Ξενώνα για τα Θύματα Κακοποίησης και

Οικογενειακής Βίας, το Γραφείο Ισότητας, ενισχύσεις των οικονομικά αδυνάτων μέσω της Δ/σης Κοινωνικής Μέριμνας.

- Σε πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις της πόλης. (προγράμματα εθελοντισμού, δραστηριότητες σε επίπεδο γειτονιάς, κ.λ.π.)
- Στους δημοτικούς χώρους για την υποστήριξη εκδηλώσεων, με τη συνεργασία διακρατικών και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, μεταναστευτικών κοινοτήτων και πρεσβειών.
- Στα πολύγλωσσα προγράμματα μέσω του προγράμματος στο Ρ/Σ 104,4 ο οποίος εκπέμπει σε 13 γλώσσες και το Ρ/Σ Αθήνα 9,84.
- Το 1595 τη γραμμή εξυπηρέτησης του δημότη.

Ο Δήμος Αθηναίων, σκοπεύοντας σε θέματα κοινωνικής πολιτικής και στοχεύοντας στην ομαλή ένταξη και ενσωμάτωση των μεταναστών στην πόλη της Αθήνας.. Πήρε την πρωτοβουλία να συγκροτήσει και να λειτουργήσει το **Συμβούλιο Μεταναστών**.

Το Συμβούλιο Μεταναστών που θα δημιουργηθεί, θα είναι δεκαπενταμελές με πρόεδρο το Δήμαρχο Αθηναίων και θα συνεδριάζει τουλάχιστον μια φορά το μήνα. Για την αποτελεσματικότερη λειτουργία του, θα δημιουργηθούν επίσης 7 επιτροπές για τα αντίστοιχα Διαμερίσματα του Δήμου Αθηναίων, η κάθε μία θα ορίσει έναν εκπρόσωπο στο Συμβούλιο. Σε αυτές τις επιτροπές σκοπεύετε να συνεδριάζουν συνολικά 49 επιλεγμένοι ενεργοί αλλοδαποί και ημεδαποί πολίτες. Ακόμα όμως δεν έχει διασαφηνιστεί ο τρόπος και τα κριτήρια της επιλογής τους.

Έργο του Συμβουλίου Μεταναστών, η καταγραφή, η ανάδειξη και η παρακολούθηση των αναγκών και των προβλημάτων των μεταναστών σε τοπικό επίπεδο, η λήψη πρωτοβουλιών και δραστηριοτήτων για την ένταξη και τη συμμετοχή των μεταναστών στη τοπική ζωή της πόλης.

Στόχος του, η αλληλοκατανόηση και ο εποικοδομητικός διάλογος μεταξύ όλων των πολιτών της πόλης καθώς και η λήψη αποφάσεων και μέτρων με σκοπό τη βελτίωση και εναρμόνιση των σχέσεων μεταξύ των μεταναστών και τους αρμόδιους φορείς τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το Συμβούλιο Μεταναστών αναλαμβάνει τη δημιουργία δικτύων επικοινωνίας και συνεργασίας με όλους τους αρμόδιους φορείς της χώρας όπως ΥΠ.ΕΣ. , ΥΠ.ΕΞ. , Μ.Ο.Κ. κ.α. και εκπονεί το κείμενο της Χάρτας των Μεταναστών το οποίο έχει προγραμματικό χαρακτήρα και προσδιορίζει τους βασικούς άξονες γύρω από τους οποίους υλοποιούνται συγκεκριμένες δράσεις για τους μετανάστες

ΠΗΓΗ: <http://www.cityofathens.gr>

4.3 Κέντρο Εξυπηρέτησης Αλλοδαπών Δήμου Αθηναίων

Αρχικά στο Δήμο Αθηναίων λειτούργησαν **επτά κέντρα** υποδοχής αλλοδαπών και κατατέθηκαν περίπου **55.000** αιτήσεις, οι οποίες διαβιβάστηκαν στη Περιφέρεια Αττικής για την έκδοση ή μη των αδειών διαμονής .Τα 7 κέντρα **διαλύθηκαν σταδιακά** και λειτούργησε **ένα κέντρο στην οδό Σοφοκλέους 70 και Πειραιώς.**

Το τέλος του 2001 όταν πλέον κατατίθετο από τους υπηκόους τρίτων χωρών περισσότερο αιτήσεις ανανέωσης της άδειας διαμονής τους, αιτήσεις αλλαγής στοιχείων κ.λ.π., **δημιουργήθηκε το Τμήμα Εξυπηρέτησης Αλλοδαπών,** υπαγόμενο στη Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας και Υγείας. Το έτος **2002** κατατέθηκαν περίπου **30.000** αιτήσεις, το **2003** περίπου **70.000** και το έτος **2004** κατατέθηκαν **60.000.** Σε περιόδους μεγάλης κοσμοσυρροής η υπηρεσία εργαζόταν και Σαββατοκύριακα.

Στα μέσα του έτους **2003** **ξεκίνησε η μηχανοργάνωση** της υπηρεσίας, η οποία το **2004** αναβαθμίστηκε και πλέον οι αιτήσεις διαβιβάζονται ηλεκτρονικά στην Περιφέρεια Αττικής. Αυτό έδωσε τη δυνατότητα να υπάρχουν πλέον πλήρη στατιστικά στοιχεία.

Τον Ιανουάριο του 2005 το Τμήμα Εξυπηρέτησης Αλλοδαπών **μεταφέρθηκε** σε νέο μεγαλύτερο κτήριο **επί της οδού Ψαρρών και Μαιζώνος 45,** προκειμένου να εξυπηρετηθούν καλύτερα οι αυξημένες πλέον ανάγκες της υπηρεσίας.

Έτσι, με το νέο οργανισμό του Δήμου το **Τμήμα Εξυπηρέτησης Αλλοδαπών** έγινε Διεύθυνση Αλλοδαπών στην οποία περιλαμβάνονται τα εξής τμήματα:

- **Τμήμα Διοικητικής Εξυπηρέτησης Αλλοδαπών**
- **Τμήμα Γραμματείας και Αρχείου**
- **Τμήμα Κοινωνικής Μέριμνας Αλλοδαπών**

Η νέα διεύθυνση εξυπηρετεί περίπου **1.000 άτομα ημερησίως** και για το έτος του **2008** καταγράφηκε ότι εξυπηρέτησε **120.000** συνολικά.

Το **Κ.Ε.Α.** στο Δήμο Αθηναίων, είναι ένα από τα καλά οργανωμένα και ειδικευμένα κέντρα της Ελλάδος. Ο εξοπλισμός του είναι σύγχρονος και επαρκής ενώ το προσωπικό απασχολείται χρόνια με τα ζητήματα αλλοδαπών, με αποτέλεσμα να έχει αποκτήσει τη **κατάλληλη εμπειρία και εξειδίκευση** που χρειάζεται, καθώς παράλληλα **ενημερώνεται** συνέχεια με **σεμινάρια** για τις νέες διατάξεις και **αλλαγές του νόμου**. Στο προσωπικό του υπάρχουν μετανάστες, κάτοχοι της Ελληνικής Υπηκοότητας και συγκεκριμένα αυτή τη περίοδο απασχολεί δύο άτομα από την Αλβανία, ένα από την Αίγυπτο και ένα από τη Ρωσία. Αυτό βοηθάει αρκετά την επικοινωνία που υπάρχει ανάμεσα στην υπηρεσία και τον αλλοδαπό.

4.4 Προγράμματα ένταξης αλλοδαπών στην τοπική κοινωνία

Το 2008 δημιουργήθηκε το **Διαπολιτισμικό Κέντρο της Διεύθυνσης Αλλοδαπών** του Δήμου Αθηναίων που μέσω πολλαπλών δράσεων και ενεργειών έχει ως στόχο **την ομαλή ενσωμάτωση και αρμονική συνύπαρξη των μεταναστών στην τοπική κοινωνία**. Τα προγράμματα απευθύνονται σε όλους τους μετανάστες που διαμένουν νόμιμα στα 7 Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου Αθηναίων, και **αποσκοπούν στην εκμάθηση της Ελληνικής γλώσσας**

Σχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν τα παρακάτω προγράμματα:

- **Η μαμά μαθαίνει ελληνικά**

Το 2008 σχεδίασε και υλοποίησε, σε συνεργασία με το **Ινστιτούτο της Μεταναστευτικής Πολιτικής (Ι.ΜΕ.ΠΟ.)** , ένα πρόγραμμα εκμάθησης ελληνικής γλώσσας **«η μαμά μαθαίνει ελληνικά»**, το οποίο απευθύνεται σε αλλοδαπές μητέρες των παιδιών που είναι εγγεγραμμένα στους παιδικούς σταθμούς του Δήμου Αθηναίων.

Οι Στόχοι του προγράμματος είναι:

- I. Η εκμάθηση και η διάδοση της ελληνικής γλώσσας.**
- II. Η απόκτηση γνώσεων ούτως ώστε οι μητέρες να είναι σε θέση να βοηθούν τα παιδιά τους κατά τη διάρκεια της μαθητικής τους πορείας και κατά συνέπεια, ο περιορισμός και η μείωση της σχολικής αποτυχίας και διαρροής.**
- III. Η αποτελεσματική επικοινωνία με εκπαιδευτικούς και με φορείς**
- IV. Η εξοικείωση με τις κοινωνικές συνήθειες, την καθημερινή ζωή και τις συνθήκες διαβίωσης.**

Ένα αξιοσημείωτο είναι ότι, το πρόγραμμα πραγματοποιείται σε παιδικούς σταθμούς του Δήμου και ότι τα παιδιά των μητέρων απασχολούνται **δημιουργικά**, από εξειδικευμένους παιδαγωγούς, σε **διπλανή αίθουσα**. Συνολικά **το 2008 δημιουργήθηκαν 8** απογευματινά **τμήματα** και **επωφελήθηκαν 147** μητέρες καθώς και **136** παιδιά ηλικίας από 10 μηνών έως 6 ετών. Εκτιμάται ότι το 2009, με την επέκταση του προγράμματος και σε άλλους παιδικούς σταθμούς, τουλάχιστον **720** μητέρες θα παρακολουθήσουν τα μαθήματα του προγράμματος.

Αξίζει να σημειωθεί ότι σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης του Υπουργείου Παιδείας, **το πρόγραμμα θα συμπεριλαμβάνει τη διδακτέα ύλη που απαιτείται για την πιστοποίηση ελληνομάθειας, δίνοντας τη δυνατότητα στις μητέρες να συμμετέχουν εντελώς δωρεάν στις εξετάσεις που διοργανώνει βάσει νόμου ο φορέας.**

- **Εκμάθηση ηλεκτρονικών υπολογιστών**

Σε συνεργασία με το Ελληνικό Δίκτυο Επαγγελματιών Πληροφορικής , στο πλαίσιο του προγράμματος της «*Απεριόριστες Δυνατότητες*»(Unlimited Potential), διοργανώνει για τους μετανάστες, πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο, πρόγραμμα εκμάθησης και πιστοποίησης σε βασικές δεξιότητες στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές σύμφωνα με το πρότυπο ECDL. Το πρόγραμμα, διάρκειας 60 ωρών περιλαμβάνει τα παρακάτω γνωστά αντικείμενα: *Επεξεργασία Κειμένου, Υπολογιστικά Φύλλα, Υπηρεσίες Διαδικτύου και Χρήση του Η/Υ και διαχείριση αρχείων*. Με τη λήξη του πρώτου κύκλου προγράμματος, 100 καταρτιζόμενοι θα έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν εντελώς δωρεάν το διεθνώς αναγνωρισμένο πιστοποιητικό ECDL. Στόχος του προγράμματος είναι ν' αποκτήσουν οι επωφελούμενοι δεξιότητες που θα βελτιώσουν τη θέση τους στην αγορά εργασίας και συμβάλλοντας στην ομαλή ένταξη τους στο κοινωνικό σύνολο.

- *1^η διαπολιτισμική ημέρα επιχειρηματικότητας*

Στα πλαίσια της Παγκόσμιας Εβδομάδας Επιχειρηματικότητας, διοργάνωσε τον Νοέμβριο στο Πολιτισμικό Κέντρο «*Μελίνα*», μια εκδήλωση την οποία παρακολούθησαν 250 άτομα μετανάστες (νεοαφιχθέντες, μακροχρόνια διαμένοντες και μετανάστες της δεύτερης γενιάς) και η οποία προσέφερε έγκυρη πληροφόρηση σχετικά με το «*επιχειρείν*».

Κύριοι στόχοι της εκδήλωσης ήταν η ενημέρωση των μεταναστών που ενδιαφέρονται για την ανάπτυξη επιχειρηματικών δράσεων, η ενθάρρυνση του απευθείας διαλόγου και της ανταλλαγής απόψεων και εμπειριών μεταξύ επιχειρηματιών, επιχειρήσεων, φορέων και μεταναστών.

- *Διαπολιτισμικοί παιδικοί σταθμοί*

Όπου φιλοξενούνται περίπου σε ποσοστό 25% παιδιά από άλλες χώρες

- *Ένταξη στον προσκοπισμό «Υπεύθυνοι μικροί πολίτες»*

Στόχος του η εξωσχολική διαπαιδαγώγηση, στην διάπλαση ηθικού χαρακτήρα και στην καλλιέργεια ομαδικού πνεύματος συνεργασίας.

- *Συμμετοχή ου Δήμου Αθηναίων σε διεθνή δίκτυα*

Συμμετοχή σε ευρωπαϊκά δίκτυα πόλεων, το Clir και Eurocities, τα οποία στοχεύν στην ανταλλαγή εμπειριών και καλών πρακτικών μεταξύ ευρωπαϊκών πόλεων για την ένταξη των μεταναστών.

- **R/Σ AIR 104.4 community radio**

Προγράμματα που παρουσιάζονται σε διάφορες γλώσσες π.χ. . Ρωσικά, Αλβανικά, Βουλγαρικά, Πολωνικά, Φιλιππινέζικα, Μεξικάνικα κ.α.

- **Φεστιβάλ εθνοτήτων**

Για τέσσερις μέρες λειτούργησε στις 26 έως 29 Ιουνίου στον πεζόδρομο της Ερμού, το **φεστιβάλ εθνοτήτων**. Σκοπός του ήταν η να **προβάλλει τον πολιτισμό, τα ήθη και έθιμα**, των διαφορετικών εθνοτήτων που ζουν στην πόλη της Αθήνας, με στόχο να δοθεί μια ευκαιρία **στους Έλληνες να γνωρίσουν τους μετανάστες** ώστε να **αποβάλλουν το ρατσισμό και την ξενοφοβία** που έχουν απέναντι τους .

ΠΗΓΗ: <http://www.cityofathens.gr>

Κεφάλαιο 5^ο Η ανάλυση της έρευνας στο Δήμο Αθηναίων

5.1 Περιγραφή έρευνας

Η ερευνά μου βασίζεται στο πληθυσμό που διαμένει στο Δήμο Αθηναίων. Στόχος της είναι να φωτίσει και να καταγράψει την εικόνα που παρουσιάζεται βασιζόμενη στην πολύπολιτισμικότητα που υπάρχει και το ρόλο που παίζει η τοπική αυτοδιοίκηση στο Δήμο Αθηναίων.

Για να μπορέσουμε να φτάσουμε στο στόχο της έρευνας, η εργασία χωρίστηκε σε δύο μέρη. Το πρώτο βασίζεται σε ερωτηματολόγια τα οποία μοιράστηκαν σε γηγενείς δημότες του Δήμου Αθηναίων, ενώ το δεύτερο βασίζεται σε ερωτηματολόγια που μοιράστηκαν σε συλλόγους μεταναστών.

Με το αποτέλεσμα της θα μπορέσουμε να δούμε εάν λειτουργούν σαν σύνολο ή ξεχωριστές ομάδες μέσα στο Δήμο Αθηναίων. Υπό αυτή την οπτική γωνία θα μπορέσουμε να συμπεράνουμε εάν το έργο της τοπικής αυτοδιοίκησης βοηθάει την ένταξη των μεταναστών μέσα στο Δήμο Αθηναίων ή όχι.

5.2 Έρευνα στους δημότες του Δήμου Αθηναίων

5.2.1 Περιγραφή πληθυσμού έρευνας

Ο πληθυσμός από τον οποίο επιλέχθηκε το δείγμα, αποτελείται από γηγενείς ανθρώπους που μένουν και ζούνε στο Δήμο Αθηναίων. Η μεθοδολογία της έρευνας σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να χαρακτηριστεί αντιπροσωπευτική του συνόλου των δημοτών του Δήμου Αθηναίων. Το κριτήριο των ερωτηθέντων ήταν να είναι γηγενείς και να διαμένουν στο Δήμο Αθηναίων. Οδηγήθηκα στη συλλογή 51 ερωτηματολογίων.

Στόχος της έρευνας είναι να αποτυπώσει την άποψη των γηγενών για τους μετανάστες, με αποτέλεσμα να διαπιστωθεί ποιές είναι η σχέσεις που έχουν με τους μετανάστες, η γνώμη τους για τη σχέση και ο ρόλο που πρέπει να έχουν οι μετανάστες στο Δήμο και κατά πόσο τους έχουν αποδεχτεί σαν σύνολο ή όχι.

5.2.2 Παρουσίαση αποτελεσμάτων ερωτηματολογίου και ανάλυση

1. ΦΥΛΟ

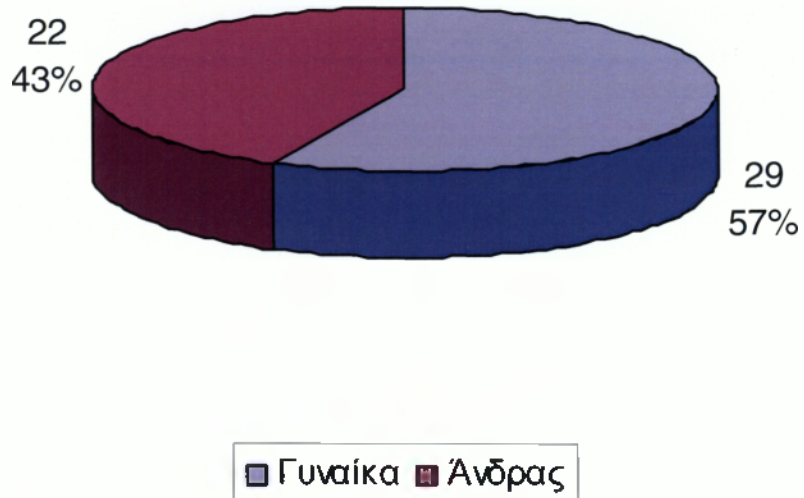
Από άποψη φύλου, οι **γυναίκες** αποτελούν το **μεγαλύτερο** κομμάτι του δείγματος. Το ποσοστό τους ήταν **57%** ενώ αντίστοιχα των **ανδρών** ήταν **43%**.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Ερώτηση 1	Φύλο	
	Γυναίκα	Ανδρας
Σύνολο απαντήσεων	29	22
Ποσοστό	57%	43%

ΓΡΑΦΗΜΑ 1

Φύλο ερωτώμενων

2. ΗΛΙΚΙΑ

Από άποψη ηλικίας, τα 18 και άνω έτη με ποσοστό 71% βρίσκονται στη πρώτη θέση. Ακολουθούν τα έτη 50 και άνω με ποσοστό 25% και τέλος οι νεαρές ηλικίες κάτω των 18 ετών με ποσοστό 4%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Ερώτηση 2	Ηλικία		
	<18	>18	>50
Σύνολο απαντήσεων	2	36	13
Ποσοστό	4%	71%	25%

ΓΡΑΦΗΜΑ 2

3. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

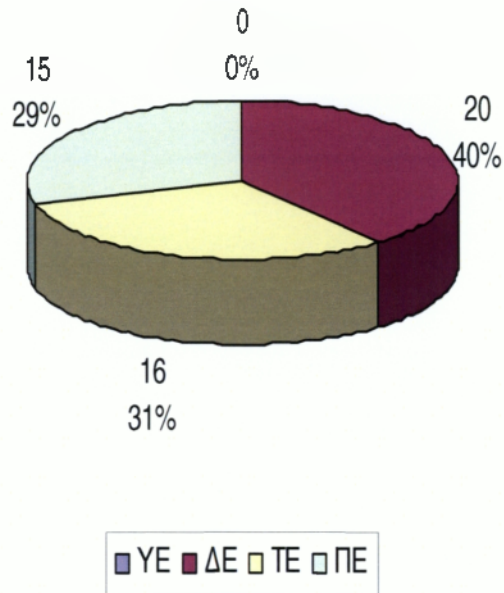
Από τις τιμές παρουσιάζεται το επίπεδο εκπαίδευσης των ερωτηθέντων. Το 40% έχει δευτεροβάθμια εκπαίδευση, το 31% τεχνική εκπαίδευση και το 29% έχει πανεπιστημιακή εκπαίδευση.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Ερώτηση 3	Επίπεδο εκπαίδευσης			
	ΥΕ	ΔΕ	ΤΕ	ΠΕ
Σύνολο απαντήσεων	0	20	16	15
Ποσοστό	0%	40%	31%	29%

ΓΡΑΦΗΜΑ 3

Επίπεδο εκπαίδευσης

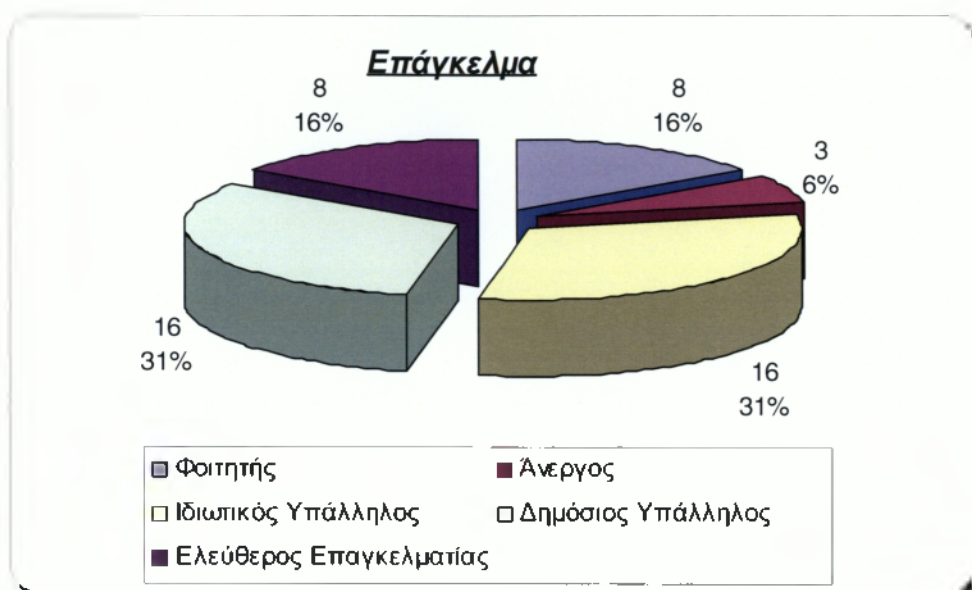
4. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

Από άποψη επαγγέλματος, οι **ιδιωτικοί υπάλληλοι** με τους **δημόσιους υπαλλήλους** είναι στο ίδιο ποσοστό **31%** αντίστοιχα , ακολουθούν **οι φοιτητές** και **οι ελεύθεροι επαγγελματίες** με **16%** αντίστοιχα και τέλος **οι άνεργοι** με **6%**.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Ερώτηση 4	Επάγγελμα				
	Φοιτητής	Άνεργος	Ιδιωτικός Υπάλληλος	Δημόσιος Υπάλληλος	Ελεύθερος Επαγγελματίας
Σύνολο απαντήσεων	8	3	16	16	8
Ποσοστό	16%	6%	31%	31%	16%

ΓΡΑΦΗΜΑ 4

5. Η ΑΠΟΨΗ ΤΟΥΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ

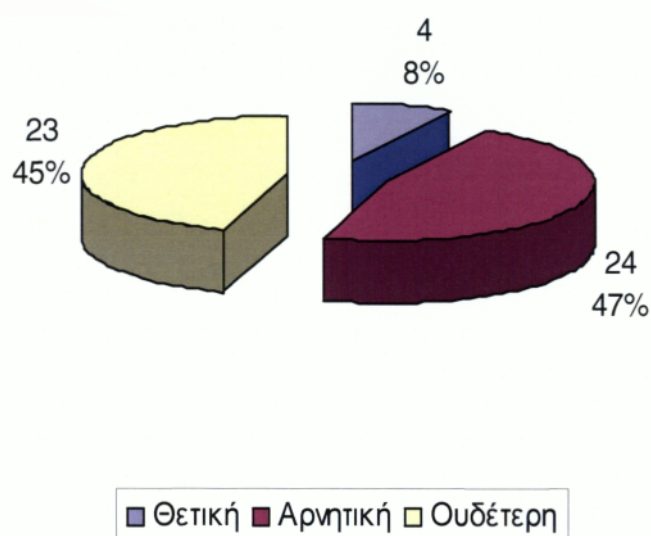
Παρατηρούμε ότι το **47%** έχει αρνητική θέση, το **45%** ουδέτερη και τέλος το **8%** θετική άποψη.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

Ερώτηση 5	Γνώμη για τους μετανάστες		
	Θετική	Αρνητική	Ουδέτερη
Σύνολο απαντήσεων	4	24	23
Ποσοστό	8%	47%	45%

ΓΡΑΦΗΜΑ 5

Αποψη για τους μετανάστες

6. ΕΑΝ ΣΤΟ ΚΤΙΡΙΟ Η ΣΤΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΤΟΥΣ ΕΧΟΥΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ

Σε αυτήν την ερώτηση όλοι απάντησαν ότι έχουν μετανάστες είτε στο κτίριο τους είτε στη γειτονιά τους .

7. ΟΙ ΕΠΑΦΕΣ ΜΑΖΙ ΤΟΥΣ

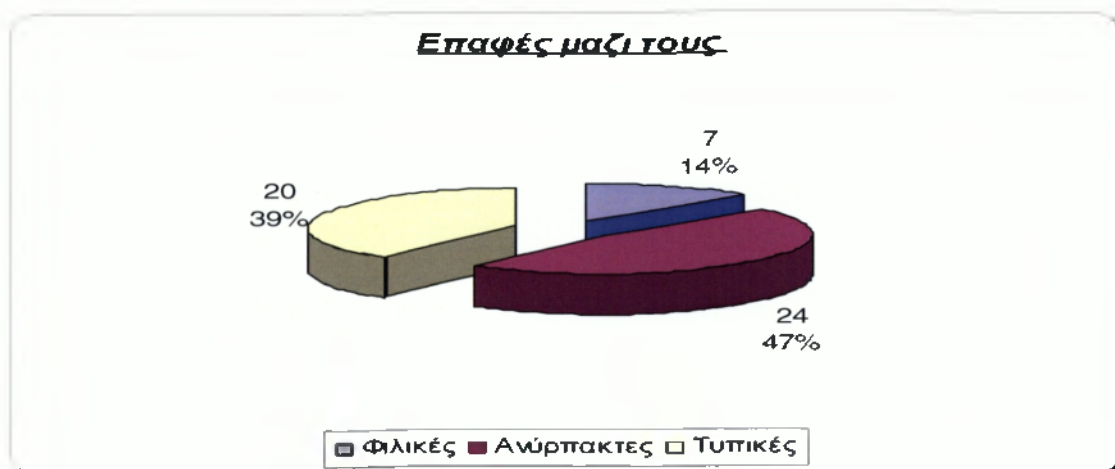
Ως προς τις επαφές που έχουν με τους μετανάστες το 47% απάντησε **ανύπαρκτες** το 39% **τοπικές** και το 14% **φιλικές**.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

Ερώτηση 7	Επαφές μαζί τους
-----------	------------------

	Φιλικές	Ανύπαρκτες	Τυπικές
Σύνολο απαντήσεων	7	24	20
Ποσοστό	14%	47%	39%

ΓΡΑΦΗΜΑ 6

8. ΠΑΡΑΠΟΝΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ

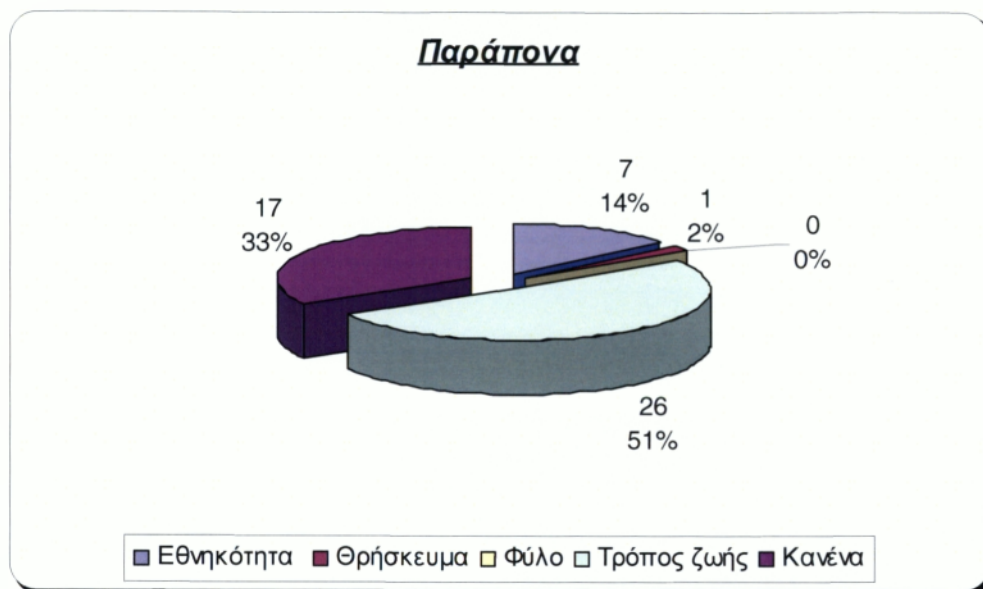
Το **51%** απάντησε στον **τρόπο ζωής τους**, το **33%** σε **κανένα** το **14%** στην **εθνικότητα**, το **2%** στο **θρήσκευμα**. Ενώ κανένας δεν έχει πρόβλημα με το φύλο τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

Ερώτηση 8	Παράπονα				
	Εθνικότητα	Θρήσκευμα	Φύλο	Τρόπος ζωής	Κανένα

Σύνολο απαντήσεων	7	1	0	26	17
Ποσοστό	14%	2%	0%	51%	33%

ΓΡΑΦΗΜΑ 7

9. ΣΥΜΒΟΛΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Εδώ παρατηρούμε ότι, το **39%** των ερωτηθέντων πιστεύει **καθόλου**, το **35%** προς το χειρότερο, το **16%** το ίδιο με τους γηγενείς και το **10%** προς το καλύτερο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

Ερώτηση 9	Συμβολή στην ανάπτυξη του Δήμου			
	Προς το καλύτερο	Προς το χειρότερο	Το ίδιο με τους γηγενείς	Καθόλου
Σύνολο απαντήσεων	5	18	8	20

Ποσοστό	10%	35%	16%	39%
---------	-----	-----	-----	-----

ΓΡΑΦΗΜΑ 8

10. ΠΩΣ ΒΛΕΠΟΥΝ ΤΟ ΒΙΟΤΙΚΟ ΤΡΟΠΟ ΖΩΗΣ ΤΟΥΣ

Ως προς την άποψη αυτή το 53% πιστεύει ότι είναι αρκετά χαμηλός, το 39% μέτριος, 4% αρκετά καλός και 4% καλός.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

Ερώτηση 10	Βιοτικός τρόπος ζωής			
	Αρκετά καλός	Καλός	Μέτριος	Αρκετά χαμηλός
Σύνολο απαντήσεων	2	2	20	27

Ποσοστό	4%	4%	39%	53%
---------	----	----	-----	-----

ΓΡΑΦΗΜΑ 9

11. ΕΑΝ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΝΤΑΞΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Στην ερώτηση αυτή το **69%** (35 άτομα), απάντησε ότι δεν το γνωρίζει. Ενώ το **31%** (16 άτομα), ότι το γνωρίζει.

12. ΠΟΙΑ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ

Από το 31% που απάντησε ότι το γνωρίζει τα 4 άτομα ξέρουν την εκμάθηση Η/Υ, τα 6 τους διαπολιτισμικούς σταθμούς, τα 5 το ότι η μαμά μαθαίνει Ελληνικά και μόνο 1 άτομο ήξερε και τα τρία προγράμματα.

13. Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Σε αυτή την ερώτηση, το 69% (37 άτομα), θεωρεί ότι η Ελλάδα ταλαιπωρεί και δεν βοηθάει τους μετανάστες να ενσωματωθούν στην Ελληνική πραγματικότητα . Ενώ το 31% (14 άτομα), θεωρούνε ότι τους βοηθάει να ενσωματωθούν στην Ελληνική πραγματικότητα.

14. ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

Στο πώς αντιλαμβάνονται τις συνθήκες εργασίας και παραμονής των μεταναστών το 52% θεωρεί ότι είναι δύσκολες, το 18% αρκετά δύσκολες, το 16% εύκολες και το 14% ίδιες με τις δικές τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 10

Ερώτηση 14	Συνθήκες εργασίας και παραμονής			
	Ίδιες με τις δικές μας	Εύκολες	Δύσκολες	Αρκετά δύσκολες
Σύνολο απαντήσεων	7	8	27	9
Ποσοστό	14%	16%	52%	18%

ΓΡΑΦΗΜΑ 10

15. ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΨΗΦΟΥ ΣΤΗ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Εδώ παρουσιάζεται ότι το 49% θεωρεί ότι δεν θα έπρεπε να δοθεί το δικαίωμα ψήφου, το 31% είναι ουδέτερο και το 20% είναι θετικό ως προς το δικαίωμα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 11

Ερώτηση 15	Δικαίωμα ψήφου		
	Ναι	Όχι	Δεν με ενδιαφέρει
Σύνολο απαντήσεων	10	25	16
Ποσοστό	20%	49%	31%

ΓΡΑΦΗΜΑ 11

16. ΠΩΣ ΕΠΗΡΕΑΖΕΤΕ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ένα μεγάλο ποσοστό το **68%** θεωρεί ότι η οικονομία επηρεάζεται **αρνητικά**. Ενώ το **22%** θεωρεί **θετικά** και τέλος το **5%** θεωρεί **καθόλου**.

ΠΙΝΑΚΑΣ 12

Ερώτηση 16	Επηρεασμός οικονομίας		
	Θετικά	Αρνητικά	Καθόλου
Σύνολο απαντήσεων	11	35	5
Ποσοστό	22%	68%	10%

ΓΡΑΦΗΜΑ 12

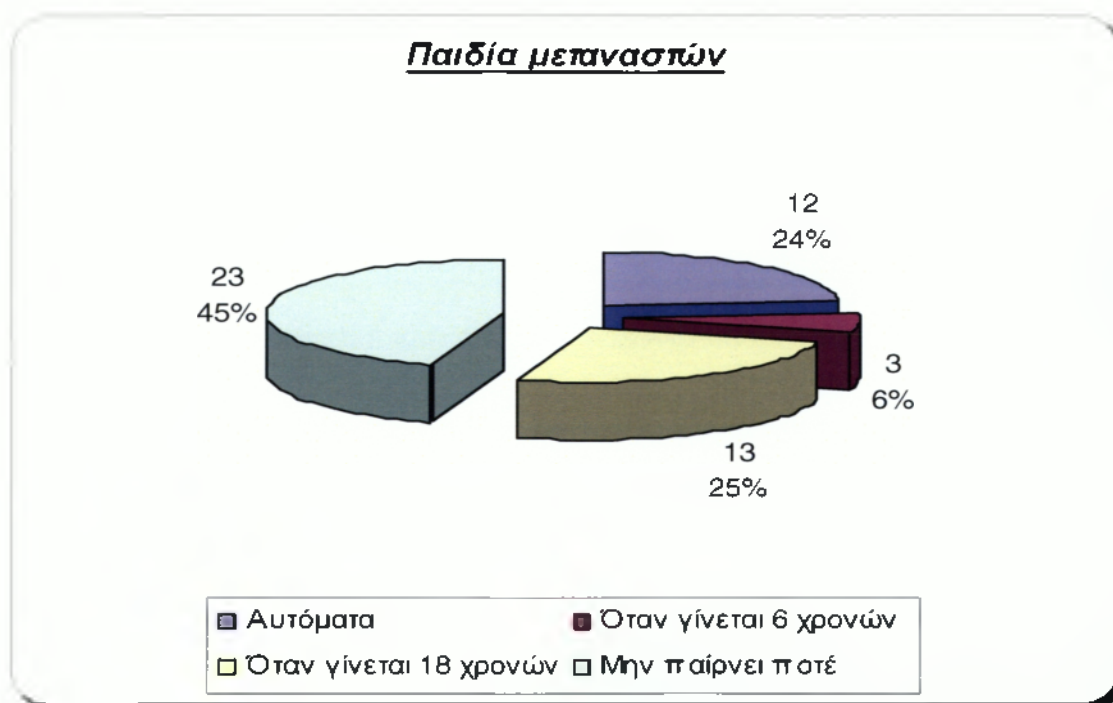
17. ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΠΟΥ ΓΕΝΝΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Το **45%** θεωρεί να μην παίρνει ποτέ την Ελληνική Ιθαγένεια, το **25%** όταν γίνεται **18** χρονών και το **6%** όταν γίνεται **6** χρονών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 12

Ερώτηση 17	Παιδιά μεταναστών			
	Αυτόματα	Όταν γίνεται 6 χρονών	Όταν γίνεται 18 χρονών	Μην παίρνει ποτέ
Σύνολο απαντήσεων	12	3	13	23
Ποσοστό	24%	6%	25%	45%

ΓΡΑΦΗΜΑ 12

18 ΕΑΝ ΟΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΕΧΟΥΝ ΕΝΤΑΧΘΕΙ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

Το 53% πιστεύει ότι ναι αναγκαστικά, το 39% ναι και το 8% όχι .

ΠΙΝΑΚΑΣ 13

Ερώτηση 18	Έναρξη στη ζωή τους		
	Ναι	Αναγκαστικά	Όχι
Σύνολο απαντήσεων	20	27	4
Ποσοστό	39%	53%	8%

ΓΡΑΦΗΜΑ 13

5.2.3 Συμπεράσματα έρευνας

Από την έρευνα μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι το **μεγαλύτερο ποσοστό των γηγενών είναι αρνητικό με τους μετανάστες. Κρατάει αποστάσεις και δεν ανοίγεται και ας είναι πλέον κομμάτι της καθημερινής ζωής τους, έστω και αναγκαστικά. Έχουν πρόβλημα με τον τρόπο ζωής τους και πιστεύουν ότι έχουν χαμηλό βιοτικό επίπεδο.**

Γενικώς η άποψη του γηγενή πολίτη δεν είναι φιλική απέναντι στο μετανάστη. Πιστεύει ότι δεν έχει δικαίωμα στο Δήμο και στην ψηφοφορία και ότι δεν συμβάλει στην ανάπτυξη του Δήμου. Ενώ για τα παιδιά των μεταναστών που γεννιούνται στην Ελλάδα πιστεύει ότι δεν θα πρέπει να παίρνουν την Ελληνική Ιθαγένεια.

Μπορούμε να παρατηρήσουμε ένα **μεγάλο πρόβλημα** που θα πρέπει να το αντιμετωπίσει η πολιτεία και αυτό είναι ο **διαχωρισμός** που υπάρχει μεταξύ «**γγενών-ξένων**». Το πρόβλημα εμφανίστηκε από τη στιγμή που οι **πολιτικές που εφαρμόστηκαν** για τους γηγενείς -ξένους έως τώρα στη τοπική αυτοδιοίκηση **δεν έχουν φέρει καμία συνοχή μεταξύ αυτών των ομάδων.**

5.3 Έρευνα στους συλλόγους μεταναστών του Δήμου Αθηναίων

5.3.1 Περιγραφή πληθυσμού έρευνας

Το δεύτερο μέρος της ερευνάς βασίστηκε σε συλλόγους μεταναστών, οι οποίοι εδρεύουν στην Αθήνα. Το δείγμα της έρευνας σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να χαρακτηριστεί αντιπροσωπευτικό του συνόλου των μεταναστών του Δήμου Αθηναίων, αφού αποτελεί ένα μικρό ποσοστό του. Η εύρεση και η επαφή μαζί τους ήταν δύσκολη έως και ακατόρθωτη. Αρκετοί σύλλογοι είχαν κλείσει και άλλοι είχαν αλλάξει διεύθυνση χωρίς να έχουν αφήσει τα νέα στοιχεία. Τελικά συναντήθηκαν με δώδεκα (12) συλλόγους συνολικά. Η επικοινωνία με ορισμένους συλλόγους ήταν αρίστη και κατανοητή ενώ με άλλους δύσκολη, αφού δεν είχαν την κατάλληλη γνώση των ελληνικών.

Με βάση το γεωγραφικό προσδιορισμό έχω διαχωρίσει τους συλλόγους ως εξής: σε συλλόγους από Α) Αφρική Β) Ευρώπη Γ) Ασία και Δ) Αμερική. Στόχος είναι η παρατήρηση τυχόν διαφορών μεταξύ τους, λόγω εθνικότητας για την ομαλή ένταξή τους στη τοπική κοινωνία.

5.3.2 Παρουσίαση αποτελεσμάτων ερωτηματολογίου και ανάλυση

1. ΟΝΟΜΑΤΑ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

A) Σύλλογοι από Αφρική:

1. Αιγυπτιακή κοινότητα
2. Κοινότητα πολιτών Γουινέας
3. Κοινότητα Γκάνας
4. Αιθιοπική κοινότητα
5. Κοινότητα Σουδανών

B) Σύλλογοι από Ευρώπη

1. Σύλλογος Αλβανών
2. Ελληνο-Μολδαβικός σύνδεσμος
3. Ελληνο-Βουλγαρικός σύλλογος
4. Ελληνο-Ουκρανικός σύλλογος
5. Ρουμανική κοινότητα

Γ) Σύλλογοι από Ασία

1. Ένωση Φιλιππινέζων Ελλάδος

Δ) Σύλλογοι από Αμερική

1. Σύλλογος “EL SOL DE CUBA”

2.ΜΕΛΗ

Στον πίνακα 14 μπορούμε να παρατηρήσουμε ξεχωριστά τους συλλόγους ανάλογα με την γεωγραφική θέση τους και τις χώρες από τις οποίες αποτελούνται.

ΠΙΝΑΚΑΣ 14

Ερώτηση 2	Μέλη				
	α) ΑΦΡΙΚΗ				
	ΑΙΓΥΠΤΟΣ	ΓΟΥΙΝΕΑ	ΓΚΑΝΑ	ΑΙΘΙΟΠΙΑ	ΣΟΥΔΑΝ
Σύνολο	150	45	100	30	150
Ποσοστό	32%	9%	21%	6%	32%
	β) ΕΥΡΩΠΗ				
	ΑΛΒΑΝΙΑ	ΜΟΛΔΑΒΙΑ	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΟΥΚΡΑΝΙΑ	ΡΟΥΜΑΝΙΑ
	Σύνολο	450	500	300	400
Ποσοστό	21%	25%	14%	19%	21%
	γ) ΑΣΙΑ				
	ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ				
	Σύνολο	1250			
	δ) ΑΜΕΡΙΚΗ				
	ΚΟΥΒΑ				
	Σύνολο	100			

Μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι στους συλλόγους από την Αφρική, τα περισσότερα μέλη προέρχονται από την Αιγυπτιακή και τη Σουδανική κοινότητα με ποσοστό 32% αντίστοιχα. Ενώ ακολουθούν η κοινότητα Γκάνας με ποσοστό 21%, η κοινότητα πολιτών Γουινέας με ποσοστό 9% και τέλος με ποσοστό 6% η Αιθιοπική κοινότητα.

Στους συλλόγους από την Ευρώπη παρατηρούμε ότι ο Μολδαβικός σύνδεσμος προηγείται από τους υπολοίπους με ποσοστό 25%, ακολουθεί ο σύλλογος Αλβανών με τη Ρουμανική κοινότητα με ποσοστό 21% αντίστοιχα. Ύστερα ο Ουκρανικός σύλλογος με ποσοστό 19% και τέλος ο Βουλγαρικός σύλλογος με ποσοστό 14%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 15

Ερώτηση 2	Μέλη			
	ΑΦΡΙΚΗ	ΕΥΡΩΠΗ	ΑΣΙΑ	ΑΜΕΡΙΚΗ
Σύνολο	475	2100	1250	100
Ποσοστό	12%	53%	32%	3%

Στον πίνακα 15 παρατηρούμε τα σύνολα των μελών των συλλόγων ανάλογα με την γεωγραφική τους θέση . Το ποσοστό που υπερτερεί είναι της Ευρώπης με ποσοστό 53%, ακολουθεί της Ασίας με ποσοστό 32%, της Αφρικής με ποσοστό 12% και τέλος της Αμερικής με ποσοστό 3%.

3.ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΑΠΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

Στο ερώτημα για τους λόγους που απευθύνονται στο σύλλογο τους τα μέλη τους, είχα τοποθετήσει 4 κριτήρια από τα οποία θα μπορούσαν να επιλέξουν. Τα κριτήρια είναι ως εξής 1.για να ζητήσουν εύρεση εργασίας, 2. για να κάνουν παράπονα ή καταγγελίες, 3.για ζητήσουν βοήθεια νομικής, οικονομικής ή ιατρικής φύσης και 4. για να συναντηθούν με τους ομοεθνείς τους

ΠΙΝΑΚΑΣ 16

Ερώτηση 3	Λόγοι που απευθύνονται στο σύλλογο				
	α) ΑΦΡΙΚΗ				
	ΑΙΓΥΠΤΟΣ	ΓΟΥΙΝΕΑ	ΓΚΑΝΑ	ΑΙΘΙΟΠΙΑ	ΣΟΥΔΑΝ
Αριθμός απάντησης	3+4	3+4	3+4	3+4	3+4
	β) ΕΥΡΩΠΗ				
	ΑΛΒΑΝΙΑ	ΜΟΛΔΑΒΙΑ	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΟΥΚΡΑΝΙΑ	ΡΟΥΜΑΝΙΑ
	Αριθμός απάντησης	4	3+4	3+4	3+4
	γ) ΑΣΙΑ				
	ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ				
	Αριθμός απάντησης	3+4			
	δ) ΑΜΕΡΙΚΗ				
	ΚΟΥΒΑ				
	Αριθμός απάντησης	1+4			

Μέσα από τον πίνακα 16 παρατηρούμε ότι η πλειοψηφία απάντησε στο (3)να ζητήσουν βοήθεια νομικής, οικονομικής ή ιατρικής φύσης και (4) για να συναντηθούν με τους ομοεθνείς τους. Ενώ ο σύλλογος Αλβανών απάντησε μόνο στο να συναντηθούν με τους ομοεθνείς τους και ο Σύλλογος "EL SOL DE CUBA" στο (1) για να ζητήσουν εύρεση εργασίας και (4) για να συναντηθούν με τους ομοεθνείς τους.

4.ΕΑΝ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Ός προς τη γνώση της ελληνικής γλώσσας βλέπουμε ότι οι σύλλογοι από την Ασία και υστέρα από την Αφρική έχουν το μεγαλύτερο πρόβλημα ένταξης στην ελληνική κοινωνία, αφού τα μέλη τους γνωρίζουν ελάχιστα έως μέτρια ελληνικά. Στη συνέχεια οι σύλλογοι από Ευρώπη όπου τα μέλη τους γνωρίζουν από μέτρια έως καλά ελληνικά. Ενώ στο σύλλογο από την Αμερική τα μέλη του γνωρίζουν καλά ελληνικά και η ένταξη τους στη ελληνική κοινωνία θα είναι ποιο εύκολη.

ΠΙΝΑΚΑΣ 17

Ερώτηση 4	Γνωρίζουν Ελληνικά				
	α) ΑΦΡΙΚΗ				
	ΑΙΓΥΠΤΟΣ	ΓΟΥΙΝΕΑ	ΓΚΑΝΑ	ΑΙΘΙΟΠΙΑ	ΣΟΥΔΑΝ
Αριθμός απάντησης	1 καλά	4 ελάχιστα	4 ελάχιστα	4 ελάχιστα	3 μέτρια
Ερώτηση 4	β) ΕΥΡΩΠΗ				
	ΑΛΒΑΝΙΑ	ΜΟΛΔΑΒΙΑ	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΟΥΚΡΑΝΙΑ	ΡΟΥΜΑΝΙΑ
	Αριθμός απάντησης	1 καλά	3 μέτρια	1 καλά	3 μέτρια
Ερώτηση 4	γ) ΑΣΙΑ				
	ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ				
	Αριθμός απάντησης	4 ελάχιστα			
Ερώτηση 4	δ) ΑΜΕΡΙΚΗ				
	ΚΟΥΒΑ				
	Αριθμός απάντησης	1 καλά			

Με βάση το γεωγραφικό προσδιορισμό, στους συλλόγους από την Αφρική παρατηρούμε ότι τα μέλη της Αιγυπτιακής κοινότητας γνωρίζουν καλά ελληνικά ακολουθεί η κοινότητα Σουδανών, όπου τα μέλη της γνωρίζουν μέτρια ελληνικά και τέλος η κοινότητα πολιτών Γουινέας, η κοινότητα Γκάνας και η Αιθιοπική κοινότητα όπου γνωρίζουν ελάχιστα ελληνικά.

Στους συλλόγους από την Ευρώπη παρατηρούμε ότι τα μέλη στο σύλλογο Αλβανών και στον Βουλγαρικό σύλλογο γνωρίζουν καλά ελληνικά. Ενώ στο Μολδαβικό σύνδεσμο, στον Ουκρανικό σύλλογο και στη Ρουμανική κοινότητα γνωρίζουν μέτρια ελληνικά.

5.ΤΙ ΣΚΕΦΟΝΤΑΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΝ

Η ερώτηση 5 βασίζεται στο εάν σκέφτονται για 1. μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα ή 2. να επιστέψουν πίσω στην πατρίδα τους.

Εδώ παρατηρούμε ότι οι σύλλογοι από την **Αφρική**, την **Ασία** και την **Αμερική** σκέφτονται για **μόνιμη εγκατάσταση** στην Ελλάδα. Οι λόγοι προφανώς είναι ότι χώρες αυτές είναι οικονομικά αδύναμες και οι συνθήκες ζωής τους ποιο δύσκολες σε σχέση με την Ελλάδα.

Ενώ από την **Ευρώπη** δήλωσαν ότι κάποια στιγμή σκέφτονται να **γυρίσουν πίσω**.

ΠΙΝΑΚΑΣ 18

Ερώτηση 5	Εκέφτονται για				
	α) ΑΦΡΙΚΗ				
	ΑΙΓΥΠΤΟΣ	ΓΟΥΙΝΕΑ	ΓΚΑΝΑ	ΑΙΘΙΟΠΙΑ	ΣΟΥΔΑΝ
Αριθμός απάντησης	1 μόνιμη	1 μόνιμη	1 μόνιμη	1 μόνιμη	1 μόνιμη
	β) ΕΥΡΩΠΗ				
	ΑΛΒΑΝΙΑ	ΜΟΛΔΑΒΙΑ	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΟΥΚΡΑΝΙΑ	ΡΟΥΜΑΝΙΑ
Αριθμός απάντησης	2 επιστέψου ν	2 επιστέψουν	2 επιστέψουν	2 επιστέψου ν	2 επιστέψου ν
	γ) ΑΣΙΑ				
	ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ				
Αριθμός απάντησης	1 μόνιμη				
	δ) ΑΜΕΡΙΚΗ				
	ΚΟΥΒΑ				
Αριθμός απάντησης	1 μόνιμη				

6. ΛΟΓΟΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ

Εδώ ρωτήθηκαν εάν μετανάστευσαν για, 1.οικονομικούς, 2.πολιτικούς, 3.εργασιακούς, 4.εκπαιδευτικούς ή 5.άλλους κοινωνικούς λόγους .

Οι απαντήσεις ήταν ότι στους συλλόγους από την **Αφρική** τα μέλη στις περιοχές της **Γουινέας, της Γκάνας και Αιθιοπίας** μετανάστευσαν για **οικονομικούς λόγους**, ενώ για **εργασιακούς λόγους** από την **Αίγυπτο** και **πολιτικούς λόγους** από το **Σουδάν**.

Στους συλλόγους από την Ευρώπη παρατηρούμε ότι τα μέλη όλων των συλλόγων μετανάστευσαν για **εργασιακούς λόγους**.

Τα μέλη με καταγωγή την **Ασία** μετανάστευσαν για **οικονομικούς λόγους** και τα μέλη με καταγωγή την **Αμερική** μετανάστευσαν για **άλλους κοινωνικούς λόγους**.

ΠΙΝΑΚΑΣ 19

Ερώτηση 6	Λόγος της μετανάστευσης				
	α) ΑΦΡΙΚΗ				
	ΑΙΓΥΠΤΟΣ	ΓΟΥΙΝΕΑ	ΓΚΑΝΑ	ΑΙΘΙΟΠΙΑ	ΣΟΥΔΑΝ
Αριθμός απάντησης	3 εργασιακούς	1 οικονομικούς	1 οικονομικούς	1 οικονομικούς	2 πολιτικούς
	β) ΕΥΡΩΠΗ				
	ΑΛΒΑΝΙΑ	ΜΟΛΔΑΒΙΑ	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΟΥΚΡΑΝΙΑ	ΡΟΥΜΑΝΙΑ
	3 εργασιακούς	3 εργασιακούς	3 εργασιακούς	3 εργασιακούς	3 εργασιακούς
	γ) ΑΣΙΑ				
	ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ				
	1 οικονομικούς				
	δ) ΑΜΕΡΙΚΗ				
	ΚΟΥΒΑ				
	5 άλλους κοινωνικούς λόγους				

7.ΕΠΑΦΕΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΓΗΓΕΝΕΙΣ

Στην ερώτηση για τις επαφές τους με τους γηγενείς εάν είναι 1.φιλικές, 2.επαγγελματικές, 3.τυπικές ή 4.ανύπαρκτες, η πλειοψηφία απάντησε τυπικές. Εκτός από το σύλλογο **Αλβανών, Βουλγαρικό** και την ένωση **Φιλιππινέζων** όπου απάντησε επαγγελματικές επαφές και ο Σύλλογος **“EL SOL DE CUBA”** φιλικές επαφές.

ΠΙΝΑΚΑΣ 20

Ερώτηση 7	Οι επαφές που έχετε με τους γηγενείς				
	α) ΑΦΡΙΚΗ				
	ΑΙΓΥΠΤΟΣ	ΓΟΥΙΝΕΑ	ΓΚΑΝΑ	ΑΙΘΙΟΠΙΑ	ΣΟΥΔΑΝ
Αριθμός απάντησης	3 τυπικές	3 τυπικές	3 τυπικές	3 τυπικές	3 τυπικές
	β) ΕΥΡΩΠΗ				
	ΑΛΒΑΝΙΑ	ΜΟΛΔΑΒΙΑ	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΟΥΚΡΑΝΙΑ	ΡΟΥΜΑΝΙΑ
	2 επαγγελματικές	3 τυπικές	2 επαγγελματικές	3 τυπικές	3 τυπικές
	γ) ΑΣΙΑ				
	ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ				
	2 επαγγελματικές,				
	δ) ΑΜΕΡΙΚΗ				
	ΚΟΥΒΑ				
	1 φιλικές				

8. ΠΩΣ ΑΙΣΘΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στην ερώτηση για το αν αισθάνονται 1. πολύ, 2. αρκετά, 3. όχι και τόσο ή 4. καθόλου ασφαλείς η πλειοψηφία των συλλόγων απάντησε **αρκετά ασφαλείς** εκτός των συλλόγων από την Αίγυπτο και τις Φιλιππίνες που **δεν** αισθάνονται και τόσο ασφαλείς στην Ελλάδα

ΠΙΝΑΚΑΣ 21

Ερώτηση 8	Στην Ελλάδα αισθάνονται				
	α) ΑΦΡΙΚΗ				
	ΑΙΓΥΠΤΟΣ	ΓΟΥΙΝΕΑ	ΓΚΑΝΑ	ΑΙΘΙΟΠΙΑ	ΣΟΥΔΑΝ
Αριθμός απάντησης	3 όχι και τόσο ασφαλείς	2 αρκετά ασφαλείς	2 αρκετά ασφαλείς	2 αρκετά ασφαλείς	2 αρκετά ασφαλείς
Ερώτηση 8	β) ΕΥΡΩΠΗ				
	ΑΛΒΑΝΙΑ	ΜΟΛΔΑΒΙΑ	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΟΥΚΡΑΝΙΑ	ΡΟΥΜΑΝΙΑ
	2 αρκετά ασφαλείς	2 αρκετά ασφαλείς	2 αρκετά ασφαλείς	2 αρκετά ασφαλείς	2 αρκετά ασφαλείς
Ερώτηση 8	γ) ΑΣΙΑ				
	ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ				
	3 όχι και τόσο ασφαλείς				
Ερώτηση 8	δ) ΑΜΕΡΙΚΗ				
	ΚΟΥΒΑ				
	2 αρκετά ασφαλείς				

9.ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΜΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ

Στις συνθήκες σε ζητήματα εργασίας και παραμονής το εάν είναι 1. ίδιες με τους γηγενείς, 2. εύκολες, 3. δύσκολες ή 4. σκληρές. Οι σύλλογοι από χώρες της **Αφρικής** και τη **Αμερική** βρίσκουν τις συνθήκες εργασίας και παραμονής τους στην Ελλάδα **σκληρές**. Ενώ οι σύλλογοι από χώρες της **Ευρώπης** και της **Ασίας** τις βρίσκουν **εύκολες**

ΠΙΝΑΚΑΣ 22

Ερώτηση 9	Συνθήκες με ζητήματα εργασίας και παραμονής				
	α) ΑΦΡΙΚΗ				
	ΑΙΓΥΠΤΟΣ	ΓΟΥΙΝΕΑ	ΓΚΑΝΑ	ΑΙΘΙΟΠΙΑ	ΣΟΥΔΑΝ
Αριθμός απάντησης	4 σκληρές	4 σκληρές	4 σκληρές	4 σκληρές	4 σκληρές
	β) ΕΥΡΩΠΗ				
	ΑΛΒΑΝΙΑ	ΜΟΛΔΑΒΙΑ	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΟΥΚΡΑΝΙΑ	ΡΟΥΜΑΝΙΑ
	2 εύκολες,	2 εύκολες,	2 εύκολες,	2 εύκολες,	2 εύκολες,
	γ) ΑΣΙΑ				
	ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ				
	2 εύκολες,				
	δ) ΑΜΕΡΙΚΗ				
	ΚΟΥΒΑ				
	4 σκληρές				

10. Ο ΒΙΟΤΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΖΩΗΣ

Εάν είναι 1. αρκετά καλός, 2. καλός, 3. μέτριος ή 4. αρκετά χαμηλός. Το χαμηλότερο βιοτικό τρόπο ζωής το έχουν οι χώρες από την Αφρική, αφού οι σύλλογοι από την Αίγυπτο και το Σουδάν έχουν μέτριο βιοτικό τρόπο ζωής, ενώ οι σύλλογοι από τη Γουινέα, τη Γκάνα και την Αιθιοπία έχουν αρκετά χαμηλό βιοτικό τρόπο ζωής. Ακολουθεί ο σύλλογος από την Ασία με μέτριο βιοτικό τρόπο ζωής, υστερά από την Ευρώπη με το σύλλογο από την Μολδαβία που τα μέλη του έχουν μέτριο βιοτικό τρόπο ζωής και τους συλλόγους από την Αλβανία, τη Βουλγαρία, την Ουκρανία και τη Ρουμανία με καλό βιοτικό τρόπο ζωής. Τέλος έρχεται ο σύλλογος από την Αμερική ο οποίος έχει αρκετά καλό βιοτικό τρόπο ζωής.

ΠΙΝΑΚΑΣ 23

Ερώτηση 10	Ο βιοτικός τρόπος ζωής				
	α) ΑΦΡΙΚΗ				
	ΑΙΓΥΠΤΟΣ	ΓΟΥΙΝΕΑ	ΓΚΑΝΑ	ΑΙΘΙΟΠΙΑ	ΣΟΥΔΑΝ
Αριθμός απάντησης	3 μέτριος	4 αρκετά χαμηλός	4 αρκετά χαμηλός	4 αρκετά χαμηλός	3 μέτριος
	β) ΕΥΡΩΠΗ				
	ΑΛΒΑΝΙΑ	ΜΟΛΔΑΒΙΑ	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΟΥΚΡΑΝΙΑ	ΡΟΥΜΑΝΙΑ
	2. καλός,	3 μέτριος	2. καλός,	2. καλός,	2. καλός,
	γ) ΑΣΙΑ				
	ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ				
	3 μέτριος				
	δ) ΑΜΕΡΙΚΗ				
	ΚΟΥΒΑ				
	1 αρκετά καλός				

11.ΤΟ ΠΟΙΟ ΕΝΤΟΝΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Στην ερώτηση για το ποιο έντονο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν στην αρχή της παραμονής τους στην Ελλάδα στο εάν είναι 1.η γραφειοκρατία, 2.η εκμετάλλευση, 3. η γλώσσα ή 4.ο ρατσισμός . Είχαμε δύο βασικά προβλήματα τα οποία δεν τα ξεχωρίσαμε και τα βάλαμε μαζί ως τα ποιο βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Τα οποία είναι η γραφειοκρατία και η γλώσσα εκτός από τους συλλόγους από την Αλβανία και Βουλγαρία που θεωρούνε τη γραφειοκρατία ως βασικό πρόβλημα. Ίσως γιατί η Ελληνική γλώσσα τους είναι ποιο οικία σε σχέση με τις άλλες χώρες.

ΠΙΝΑΚΑΣ 24

Ερώτηση 11	Το ποιο έντονο πρόβλημα				
	α) ΑΦΡΙΚΗ				
	ΑΙΓΥΠΤΟΣ	ΓΟΥΙΝΕΑ	ΓΚΑΝΑ	ΑΙΘΙΟΠΙΑ	ΣΟΥΔΑΝ
Αριθμός απάντησης	1+3	1+3	1+3	1+3	1+3
	β) ΕΥΡΩΠΗ				
	ΑΛΒΑΝΙΑ	ΜΟΛΔΑΒΙΑ	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΟΥΚΡΑΝΙΑ	ΡΟΥΜΑΝΙΑ
	1	1+3	1	1+3	1+3
	γ) ΑΣΙΑ				
	ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ				
	3+1				
	δ) ΑΜΕΡΙΚΗ				
	ΚΟΥΒΑ				
	1				

12 Ο ΦΟΡΕΑΣ ΠΟΥ ΤΟΥΣ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΕΚΕΤΑΙ

Στην ερώτηση εάν τους συμπαραστέκεται 1. κανένας, 2. τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου 3. οι ιδιωτικοί φορείς 4. η νομαρχία ή 5. ο δήμος, οι περισσότεροι σύλλογοι απάντησαν πως οι ιδιωτικοί φορείς τους συμπαραστέκονται ενώ οι σύλλογοι από την Αλβανία, τη Μολδαβία και την Κούβα θεωρούνε ότι δεν τους συμπαραστέκεται κάποιος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 25

Ερώτηση 12	Ο φορέας που σας συμπαραστέκεται				
	α) ΑΦΡΙΚΗ				
	ΑΙΓΥΠΤΟΣ	ΓΟΥΙΝΕΑ	ΓΚΑΝΑ	ΑΙΘΙΟΠΙΑ	ΣΟΥΔΑΝ
Αριθμός απάντησης	3 ιδιωτικοί φορείς	3 ιδιωτικοί φορείς	3 ιδιωτικοί φορείς	3 ιδιωτικοί φορείς	3 ιδιωτικοί φορείς
	β) ΕΥΡΩΠΗ				
	ΑΛΒΑΝΙΑ	ΜΟΛΔΑΒΙΑ	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΟΥΚΡΑΝΙΑ	ΡΟΥΜΑΝΙΑ
Αριθμός απάντησης	1 κανένας	1 κανένας	3 ιδιωτικοί φορείς	3 ιδιωτικοί φορείς	3 ιδιωτικοί φορείς
	γ) ΑΣΙΑ				
	ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ				
Αριθμός απάντησης	3 ιδιωτικοί φορείς				
	δ) ΑΜΕΡΙΚΗ				
	ΚΟΥΒΑ				
Αριθμός απάντησης	1 κανένας				

13.Ο ΤΡΟΠΟΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΕΤΑΙ Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Στο εάν θεωρούνε ότι ο τρόπος που εφαρμόζεται η μεταναστευτική πολιτική 1.τους βοηθάει να ενσωματωθούν, 2.τους ταλαιπωρεί και δεν τους βοηθά να ενταχθούν ή 3.του αναγκάζει να φύγουν για άλλες χώρες. Οι σύλλογοι από την Ευρώπη θεωρούνε ότι τους ταλαιπωρεί και δεν τους βοηθά να ενταχθούν. Από τις χώρες της Αφρικής οι σύλλογοι από τη Γκάνα και την Αιθιοπία θεωρούνε ότι τους ταλαιπωρεί και δεν τους βοηθά να ενταχθούν ενώ από την Αίγυπτο, τη Γουινέα και το Σουδάν θεωρούνε ότι του αναγκάζει να φύγουν για άλλες χώρες.

ΠΙΝΑΚΑΣ 26

Ερώτηση 13	Ο τρόπος που εφαρμόζεται η μεταναστευτική πολιτική				
	α) ΑΦΡΙΚΗ				
	ΑΙΓΥΠΤΟΣ	ΓΟΥΙΝΕΑ	ΓΚΑΝΑ	ΑΙΘΙΟΠΙΑ	ΣΟΥΔΑΝ
Αριθμός απάντησης	3	3	2	2	3
	β) ΕΥΡΩΠΗ				
	ΑΛΒΑΝΙΑ	ΜΟΛΔΑΒΙΑ	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΟΥΚΡΑΝΙΑ	ΡΟΥΜΑΝΙΑ
	2	2	2	2	2
	γ) ΑΣΙΑ				
	ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ				
	3				
	δ) ΑΜΕΡΙΚΗ				
	ΚΟΥΒΑ				
	1				

14 ΕΑΝ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

Εδώ παρατηρούμε ότι σχεδόν όλοι οι σύλλογοι γνωρίζουν για το συμβούλιο μεταναστών το οποίο σκοπεύει να συντάξει ο Δήμος Αθηναίων, εκτός από την κοινότητα πολιτών Γουινέας, την κοινότητα Γκάνας και την Αιθιοπική κοινότητα. Ίσως γιατί είναι μικροί σύλλογοι και δεν έχουν την κατάλληλη ενημέρωση.

ΠΙΝΑΚΑΣ 27

Ερώτηση 14	Γνωρίζεται για το Ευμβούλιο Μεταναστών				
	α) ΑΦΡΙΚΗ				
	ΑΙΓΥΠΤΟΣ	ΓΟΥΙΝΕΑ	ΓΚΑΝΑ	ΑΙΘΙΟΠΙΑ	ΣΟΥΔΑΝ
Αριθμός απάντησης	1	2	2	2	1
	β) ΕΥΡΩΠΗ				
	ΑΛΒΑΝΙΑ	ΜΟΛΔΑΒΙΑ	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΟΥΚΡΑΝΙΑ	ΡΟΥΜΑΝΙΑ
Αριθμός απάντησης	1	1	1	1	1
	γ) ΑΣΙΑ				
	ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ				
Αριθμός απάντησης	1				
	δ) ΑΜΕΡΙΚΗ				
	ΚΟΥΒΑ				
Αριθμός απάντησης	1				

15.ΕΑΝ ΓΝΩΡΙΖΟΥΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΝΤΑΞΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

Όλοι οι σύλλογοι γνωρίζουν για τα προγράμματα ένταξης μεταναστών. Αυτό είναι θετικό διότι βλέπουμε ότι υπάρχει ενημέρωση των προγραμμάτων για την ένταξη τους στην ελληνική κοινωνία που έχει δημιουργήσει ο Δήμος Αθηναίων.

16. ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΨΗΦΟΥ

Όλοι οι σύλλογοι θεωρούν ότι θα έπρεπε να δοθεί το δικαίωμα ψήφου στις εκλογές της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στις εκλογές για το Ελληνικό και Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή και στις δύο στους μετανάστες που αποδεδειγμένα διαμένουν στη χώρα για ορισμένα χρόνια. Καθώς το δικαιούνται βάση νόμου της ευρωπαϊκής ένωσης.

17.ΟΤΑΝ ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΓΕΝΝΙΕΤΑΙ ΣΤΗ ΕΛΛΑΔΑ

Όλοι θεωρούν ότι θα έπρεπε να παίρνει αυτόματα την Ελληνική Ιθαγένεια, όπως γίνεται και σε άλλες χώρες.

18.ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Σε αυτή την ερώτηση συνέλλεξα όλες τις απαντήσεις για τα προβλήματα που συναντάνε στην ελληνική νομοθεσία και τα παρουσιάζω όπως μου τα έθεσαν.

- Ότι μετά το 2005 δεν μπορούν οι μετανάστες να πάρουν άδεια παραμονής. Με αποτέλεσμα να υπάρχουν αρκετοί λαθρομετανάστες .
- Ότι περιορίζεται αρκετά η άδεια διαμονής στο εξωτερικό.
- Ότι δεν είναι εύκολο να γίνουν Έλληνες πολίτες αυτοί που διαμένουν χρόνια στη Ελλάδα .
- Ότι δεν υπάρχουν άδειες για ειδικές ανθρωπιστικές περιπτώσεις
- Ότι η γραφειοκρατία ταλαιπωρεί και είναι χρονοβόρα.
- Ότι δεν υπάρχει ενημέρωση όταν βγαίνουν καινούργια διατάγματα ή γίνονται αλλαγές στο νόμο. Με αποτέλεσμα να πληρώνουν πρόστιμα ή να τους στερείται η άδεια παραμονής και εργασίας.
- Τα παιδιά γεννιούνται στην Ελλάδα και δεν μπορούν να πάρουν πιστοποιητικό γεννήσεως και υπηκοότητα Ελληνική.

- Ότι πολλές φορές τα μέσα μαζικής ενημέρωσης τους χρεώνουνε πράγματα που δεν έχουνε κάνει. Με αποτέλεσμα οι γηγενείς να φοβούνται, να κλείνονται και να τους αντιπαθούνε.
- Ότι δεν έχουν μέρος να προσευχηθούν και να ταφούν.
- Και ότι η τιμή του παράβολου είναι αρκετά αυξημένη σε σχέση με άλλες χώρες.

5.3.3 Συμπεράσματα έρευνας

Τα συμπεράσματα που βγάλαμε από την δεύτερη έρευνα είναι ότι οι λόγοι που απευθύνονται κυρίως στους συλλόγους είναι για να συναντηθούν με ομοεθνείς τους, να ζητήσουν βοήθεια νομικής, οικονομικής ή ιατρικής φύσεως καθώς δεν έχουν άλλο φορέα για να ζητήσουν βοήθεια. Οι κύριοι λόγοι εγκατάστασης είναι εργασιακοί και οικονομικοί, ενώ ο βιοτικός τρόπος ζωής τους είναι καλός έως μέτριος. Το ποιο έντονο πρόβλημα για την ένταξη τους στην ελληνική κοινωνία είναι η γλώσσα και η γραφειοκρατία καθώς και ο τρόπος που εφαρμόζεται η μεταναστευτική πολιτική και τους ταλαιπωρεί και δεν τους βοηθάει να ενταχθούν. Παρόλα αυτά οι περισσότεροι εκτός των συλλόγων της Ευρώπης σκοπεύουν τη μόνιμη εγκατάσταση τους στη Ελλάδα.

Οι σύλλογοι από την Ευρώπη και την Αμερική φαίνονται πιο ευνοημένοι σε σχέση με θέματα γλώσσας, συνθήκες εργασίας και παραμονής.

Μία άλλη σημαντική παρατήρηση είναι ότι όλοι θέλουν να έχουν το δικαίωμα ψήφου στις εκλογές της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και στις εκλογές για το Ελληνικό και Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο καθώς και το δικαίωμα στα παιδιά που γεννιούνται στην Ελλάδα να μπορούν αυτόματα να παίρνουν την ελληνική υπηκοότητα.

5.4 Συμπεράσματα συνολικής έρευνας

Ένα βασικό πρόβλημα που συνάντησα από την έρευνα είναι ότι, ανάμεσα στους γηγενείς πολίτες και τους μετανάστες υπάρχει τεράστια έλλειψη ενημέρωσης και επαφής , καθώς είναι δύσκολο για τους γηγενείς να δεχτούνε την ένταξη των μεταναστών στην κοινωνία τους. Το θεωρώ αρκετά λογικό διότι δεν είναι εύκολο να υιοθετήσεις και να δεχτείς ένα νέο πληθυσμό στην τοπική κοινωνία σου από τη στιγμή που υπάρχουν αρκετά προβλήματα μεταξύ των γηγενών. Έτσι παρατηρούμε ανύπαρκτες, τυπικές και επαγγελματικές σχέσεις.

Ο γηγενής θεωρεί ότι ο βιοτικός τρόπος ζωής του μετανάστη είναι αρκετά χαμηλός γεγονός που τον ενοχλεί έντονα. Επίσης πιστεύει ότι η παρουσία τους στο Δήμο είναι αρνητική και δεν τον βοηθάει να αναπτυχθεί. Συνεπώς βλέπουμε μία αρνητική αντιμετώπιση των γηγενών απέναντι στους μετανάστες γι' αυτό η πολιτεία πρέπει να συμβάλει στην ενίσχυση θετικών αντιλήψεων και απόψεων.

Άλλο ένα χάσμα που δημιουργείται είναι σχετικά με τα δικαιώματα που πρέπει να αποκτήσουν οι μετανάστες. Από τη μία πλευρά οι γηγενείς θεωρούνε ότι δεν πρέπει να δοθεί το δικαίωμα ψήφου στους μετανάστες στις εκλογές της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και στις εκλογές για το Ελληνικό και Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο καθώς και το δικαίωμα στο να παίρνουν την ελληνική υπηκοότητα, τα παιδιά που γεννιούνται στην Ελλάδα. Ενώ από την αντίθετη μεριά οι μετανάστες το θεωρούνε δικαίωμα τους. Ίσως εδώ οι γηγενείς θα έπρεπε να σκεφτούν ότι κάποια στιγμή οι μετανάστες θα ζήσουν νόμιμα σε αυτή τη χώρα και θα πρέπει να αποκτήσουν όλα τα συνταγματικά τους δικαιώματα.

Άλλο ένα πρόβλημα της ένταξης των μεταναστών στην ελληνική κοινωνία είναι η γραφειοκρατία που υπάρχει στην ελληνική νομοθεσία. Η ελληνική πολιτεία θα πρέπει να βρει λύσεις απέναντι σε αυτό το πρόβλημα και να βοηθήσει τους μετανάστες να ενσωματωθούν ομαλά και σύντομα στην τοπική μας κοινωνία. Πρέπει λοιπόν να συνειδητοποιήσει και να αποδεχτεί σταδιακά ότι σημαντικό μέρος των αλλοδαπών που διαμένουν στην Ελλάδα πρόκειται να παραμείνουν για πολύ ακόμα ή/και μόνιμα στη χώρα μας.

Επίλογος

Η ελληνική κοινωνία πρέπει να συνειδητοποιήσει και αποδεχτεί σταδιακά ότι σημαντικό μέρος των αλλοδαπών που διαμένουν στην Ελλάδα είναι και θα παραμείνουν για πολύ ή μόνιμα στη χώρα. Μια χώρα την οποία θεωρούν δεύτερη πατρίδα τους και τόπο στον οποίο θα ζήσουν αυτοί και τα παιδιά τους. Λαμβάνοντας υπόψη αυτή την πραγματικότητα, η ελληνική πολιτεία πλέον πρέπει να υιοθετήσει, σε επίπεδο τουλάχιστον νομικών ρυθμίσεων, την προσέγγιση της προώθησης της ομαλής ένταξης τους στην ελληνική κοινωνία.

Η υλοποίηση της επλογής αυτής, η οποία απαιτεί χρόνο και την πολυεπίπεδη συνεργεία πολλών παραγόντων, έχει ως σημείο αφετηρίας την τακτοποίηση του καθεστώτος της διαμονής των αλλοδαπών. Στο πλαίσιο αυτό, ο νόμος έχει αναθέσει στους δήμους την κρίσιμη, για την ευρυθμία και λειτουργικότητα της όλης διαδικασίας, αρμοδιότητες παραλαβής των αιτημάτων χορήγησης και ανανέωσης των αδειών διαμονής και εργασίας πολιτών τρίτων χωρών, καθώς και της διαμεσολάβησης μεταξύ των ενδιαφερομένων και της αποφασίζουσας υπηρεσίας της περιφέρειας.

Οι δήμοι καλούνται να χειριστούν με υπευθυνότητα την εν λόγω διοικητικής φύσης αρμοδιότητα, προκειμένου να διασκεδάσουν τις επιφυλάξεις που εκφράζονται κατά καιρούς για την ικανότητα και αποτελεσματικότητα τους στα ζητήματα αυτά. Ενδεχόμενη αποτυχία, που θα είχε ως αποτέλεσμα την αφαίρεση της συγκεκριμένης αρμοδιότητας από τους δήμους και την ανάθεση της σε άλλη υπηρεσία, θα αντανακλούσε, άλλωστε, στη γενικότερη αξιοπιστία των δήμων και θα έπληττε την στρατηγικού χαρακτήρα επιδίωξη τους και ενίσχυση του ρόλου και των αρμοδιοτήτων τους.

Η ευθύνη τους όμως, δεν εξαντλείται στη διεκπεραίωση του διοικητικού τους έργου. Αντίθετα, μπορούν και οφείλουν να λειτουργήσουν, περαιτέρω, ως μηχανισμοί κοινωνικής ένταξης. Προς αυτή την κατεύθυνση αναγκαία είναι η εκ μέρους τους ανάληψη πρωτοβουλιών για την ανάπτυξη δράσεων με ενταξιακό χαρακτήρα όπως για παράδειγμα παροχή συμβουλευτικών και υποστηρικτικών υπηρεσιών προς τους αλλοδαπούς κατοίκους της περιφέρειας τους, διοργάνωση μαθημάτων ελληνικής γλώσσας και ελληνικού πολιτισμού, σεμινάρια πολιτικής αγωγής, ψυχοκοινωνική

υποστήριξη στους μετανάστες και τις οικογένειες τους, μέριμνα για τα προβλήματα της δεύτερης γενιάς και γενικότερα των ανήλικων αλλοδαπών.

Ανεξάρτητα από τις όποιες επιλογές ως προς τις διοικητικές δομές, οι δήμοι βαρύνονται με την ευθύνη να διασφαλίσουν ένα ελάχιστο επίπεδο ποιότητας στη διεκπεραίωση των αρμοδιοτήτων που τους ανατίθενται. Αν η ανάληψη πρωτοβουλιών στον τομέα της κοινωνικής ένταξης εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια και την πολιτική πρωτοβουλία των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, η λειτουργική, φιλική προς τον ενδιαφερόμενο και αποτελεσματική διοικητική διεκπεραίωση συνιστά ανελαστική υποχρέωση που απορρέει από το νόμο.

Σε κάθε περίπτωση, για την επιτυχία κάθε προσπάθειας επιβεβλημένη είναι η ευαισθητοποίηση των δήμων, αλλά και της τοπικής κοινωνίας κάθε δήμου, καθώς επίσης και η συνειδητοποίηση εκ μέρους της πολιτείας, στο σύνολο της, της ανάγκης να διαμορφώσει και να εφαρμόσει για τους αλλοδαπούς μια πολιτική που αρμόζει σε μια σύγχρονη ευνομούμενη πολιτεία.

Βιβλιογραφία

- ↓ Ανώνυμος (13/11/2005), Άρθρο «Η μετανάστευση στην Ελλάδα», Εφημερίδα Ελευθεροτυπία, Αθήνα
- ↓ Ελληνικό Κέντρο Ευρωπαϊκών Μελετών και Ερευνών, (11/2003), «Ρατσισμός-Ξενοφοβία», Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου με τη συνεργασία Γ.Σ.Ε.Ε., Α.Δ.Ε.Δ.Υ., Σ.Ε.Β.
- ↓ Επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου Αθηναίων www.cityofathens.gr
- ↓ Επίσημη ιστοσελίδα του εθνικού τυπογραφείου www.et.gr
- ↓ Επίσημη ιστοσελίδα τα δικαιώματα του ανθρώπου www.hlhr.gr
- ↓ Επίσημη ιστοσελίδα της Ελευθεροτυπίας www.enet.gr
- ↓ Καπλάνι Γ. κ.ά., (2007), «Τοπική αυτοδιοίκηση και μετανάστες», Εκδόσεις Παπαζήσης, Αθήνα
- ↓ Νόμος 2910/2001 (ΦΕΚ 91, Τεύχος Α'), «Είσοδος και παραμονή αλλοδαπών στην Ελληνική Επικράτεια. Κτήση της Ελληνικής Ιθαγένειας με πολιτογράφηση και άλλες διατάξεις»
- ↓ Νόμος 3386/2005 (ΦΕΚ 212 Α'/23-08-2005), «Είσοδος, διαμονή και κοινωνική ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών στην Ελληνική Επικράτεια»

- I. Στην εθνικότητα
 - II. Στο θρήσκευμα
 - III. Το φύλο
 - IV. Τον τρόπο ζωής
 - V. Κανένα
9. Οι μετανάστες πώς συμβάλουν στην ανάπτυξη του Δήμου:
- I. Προς το καλύτερο
 - II. Προς το χειρότερο
 - III. Καθόλου
 - IV. Το ίδιο με τους γηγενείς
10. Πως βρίσκετε το επίπεδο ζωής τους :
- I. Αρκετά καλό
 - II. Καλό
 - III. Μέτριο
 - IV. Αρκετά χαμηλό
11. Γνωρίζετε για τα προγράμματα ένταξης μεταναστών στην Ελληνική κοινωνία :
- I. Ναι
 - II. Όχι
12. Εάν ναι, πείτε μου ποια γνωρίζετε :
- I. Η μαμά μαθαίνει Ελληνικά
 - II. Εκμάθηση Η/Υ
 - III. Διαπολιτισμικοί παιδικοί σταθμοί
 - IV. Η ένταξη στον προσκοπισμό «Υπεύθυνοι μικροί πολίτες»
 - V. Διαπολιτισμική ημέρα επιχειρηματικότητας
13. Ο τρόπος που εφαρμόζεται η μεταναστευτική πολιτική στην Ελλάδα:

- I. Βοηθά τους μετανάστες να ενσωματωθούν
- II. Ταλαιπωρεί τους μετανάστες και δεν τους βοηθά να ενταχθούν

14. Πως αντιλαμβάνεστε τις συνθήκες που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες στην καθημερινή ζωή τους σε σχέση με ζητήματα εργασίας και παραμονής τους στην Ελλάδα:

- I. Δύσκολες
- II. Πόλη δύσκολες
- III. Εύκολες
- IV. Ίδιες με τις δικές μας

15. Νομίζετε ότι θα έπρεπε να δοθεί το δικαίωμα ψήφου στις εκλογές της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στις εκλογές για το Ελληνικό και Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή και στις δύο στους μετανάστες που αποδεδειγμένα διαμένουν στη χώρα για ορισμένα χρόνια :

- I. Ναι
- II. Όχι
- III. Δεν με ενδιαφέρει

16. Η οικονομία επηρεάζεται με την παρουσία τους προς το :

- I. Θετικό
- II. Αρνητικό
- III. Καμία

17. Όταν ένα παιδί μεταναστών γεννιέται στην Ελλάδα θα πρέπει κατά τη γνώμη σας να:

- I. Παίρνει αυτόματα την Ελληνική Ιθαγένεια
 - II. Παίρνει την Ελληνική Ιθαγένεια όταν γίνετε έξη χρονών
 - III. Παίρνει την Ελληνική Ιθαγένεια όταν γίνετε δεκαοκτώ χρονών
 - IV. Μην παίρνει ποτέ την Ελληνική Ιθαγένεια
18. Πιστεύετε ότι πλέον έχουν ενταχθεί στην καθημερινή ζωή μας;
- I. Όχι
 - II. Ναι
 - III. Αναγκαστικά

ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

1. Το όνομα του συλλόγου σας;

2. Από πόσα μέλη αποτελείτε;

3. Οι λόγοι που απευθύνονται στον σύλλογο σας είναι:
 - I. Για να ζητήσουν εύρεση εργασίας
 - II. Για να κάνουν παράπονα ή καταγγελίες
 - III. Για ζητήσουν βοήθεια νομικής, οικονομικής ή ιατρικής φύσης
 - IV. Για να συναντηθούν με τους ομοεθνείς τους

4. Κατά μέσο όρο γνωρίζουν Ελληνικά:
 - I. Καλά
 - II. Πολύ καλά
 - III. Μέτρια

IV. Ελάχιστα

V. Καθόλου

5. Σκέφτονται για :

I. μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα

II. να επιστρέψουν πίσω

6. Ο βασικός λόγος της μετανάστευσης τους είναι:

I. Οικονομικός

II. Πολιτικός

III. Εργασιακός

IV. Εκπαιδευτικός

V. Άλλοι κοινωνικοί λόγοι

7. Οι επαφές που έχετε με τους γηγενείς συνήθως είναι:

I. Φιλικές

II. Επαγγελματικές

III. Τυπικές

IV. Ανύπαρκτες

8. Στην Ελλάδα αισθάνονται:

- I. Πολύ ασφαλείς
 - II. Αρκετά ασφαλείς
 - III. Όχι και τόσο ασφαλείς
 - IV. Καθόλου ασφαλείς
9. Πώς αντιλαμβάνεστε τις συνθήκες που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες στην καθημερινή ζωή τους σε σχέση με ζητήματα εργασίας και παραμονής τους στην Ελλάδα;
- I. Ίδιες με τους γηγενείς
 - II. Εύκολες
 - III. Δύσκολες
 - IV. Σκληρές
10. Ο βιοτικός τρόπος ζωής τους είναι:
- V. Αρκετά καλός
 - VI. Καλός
 - VII. Μέτριος
 - VIII. Αρκετά χαμηλός
11. Το ποιο έντονο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν στην αρχή της παραμονής τους στην Ελλάδα είναι:
- I. Γραφειοκρατία
 - II. Εκμετάλλευση
 - III. Γλώσσα
 - IV. Ρατσισμός
12. Ο φορέας που σας συμπαραστέκεται κατά κύριο λόγο είναι;
- I. Κανένας
 - II. Νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου

- III. Ιδιωτικοί φορείς
- IV. Περιφέρεια
- V. Νομαρχία
- VI. Δήμος

13. Ο τρόπος που εφαρμόζεται η μεταναστευτική πολιτική στην Ελλάδα:

- I. Βοηθά τους μετανάστες να ενσωματωθούν
- II. Ταλαιπωρεί τους μετανάστες και δεν τους βοηθά να ενταχθούν
- III. Τους αναγκάζει να φύγουν για άλλες χώρες

14. Γνωρίζεται για το Συμβούλιο Μεταναστών, που σκοπεύει να συντάξει ο Δήμος Αθηναίων;

- I. Ναι
- II. Όχι

15. Γνωρίζεται τα προγράμματα ένταξης μεταναστών στην Ελληνική κοινωνία;

- I. Ναι
- II. Όχι

16. Νομίζετε ότι θα έπρεπε να δοθεί το δικαίωμα ψήφου στις εκλογές της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στις εκλογές για το Ελληνικό και Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή και στις δύο στους μετανάστες που αποδεδειγμένα διαμένουν στη χώρα για ορισμένα χρόνια;

- I. Ναι
- II. Όχι
- III. Δεν με ενδιαφέρει

17. Όταν ένα παιδί μεταναστών γεννιέται στην Ελλάδα θα πρέπει κατά τη γνώμη σας να:

- V. Παίρνει αυτόματα την Ελληνική Ιθαγένεια
- VI. Παίρνει την Ελληνική Ιθαγένεια όταν γίνετε έξη χρονών
- VII. Παίρνει την Ελληνική Ιθαγένεια όταν γίνετε δεκαοκτώ χρονών
- VIII. Μην παίρνει ποτέ την Ελληνική Ιθαγένεια

18. Ποια προβλήματα συναντάται κατά κύριο λόγο στην Ελληνική νομοθεσία και κοινωνία;

.....

.....

.....

.....

.....

Ερωτήσεις για

ΚΕΑ στο Δ. Αθηναίων

1. Ποιος ο αριθμός προσωπικού που απασχολείτε στην υπηρεσία;
100 άτομα
2. Υπάρχουν μετανάστες απασχολούμενοι στην υπηρεσία;

Ναι, όσοι έχουν την Ελληνική Υπηκοότητα μπορούν να απασχοληθούν. Εμείς απασχολούμε 2 άτομα από την Αλβανία, 1 από την Αίγυπτο και 1 από τη Ρωσία

3. *Η υπηρεσία σας είναι καλά οργανωμένη/ εξειδικευμένη στο προσωπικό;*

Ναι, διότι λειτουργεί και ασχολείται με τα ζητήματα μετανάστευσης αρκετά χρόνια. Με αποτέλεσμα να έχει αποκτήσει τη κατάλληλη εμπειρία και εξειδίκευση που χιάζετε.

4. *Με πόσους μετανάστες έρχεται σε επαφή η υπηρεσία σας ημερησίως;*
1.000 περίπου

5. *Με πόσους ήρθε για το έτος 2008*
120.000

6. *Ποιο φύλο και ποια χώρα υπερέχει;*
Η Αλβανία έρχεται πρώτη. Και τα δυο φύλα, δεν έχει παρατηρηθεί κάποια αισθητή διαφορά.

7. *Υπάρχει κατανόηση των οδηγιών σας;*

- I. Πλήρη
- II. Ελάχιστη
- III. Μέτρια
- IV. Καθόλου

8. *Κατά μέσο όρο γνωρίζουν Ελληνικά;*

- I. Καλά
- II. Πολύ καλά
- III. Μέτρια
- IV. Ελάχιστα
- V. Καθόλου

N. 3386/2005
Είσοδος, διαμονή και κοινωνική ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών
στην Ελληνική Επικράτεια

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α
ΟΡΙΣΜΟΙ - ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 1

Ορισμοί

Για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού:

- α. Αλλοδαπός**, είναι το φυσικό πρόσωπο που δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια ή που δεν έχει ιθαγένεια.
- β. Υπήκοος τρίτης χώρας**, είναι το φυσικό πρόσωπο που δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια ούτε την ιθαγένεια άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 17 παρ. 1 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.
- γ. Αν ιθαγενής**, είναι το φυσικό πρόσωπο που πλήρη τις προϋποθέσεις της Σύμβασης της Ν. Υόρκης του 1954 περί του καθεστώτος των αν ιθαγενών, η οποία έχει κυρωθεί
- δ. Άδεια διαμονής**, είναι κάθε είδους πιστοποίηση που παρέχεται από τις ελληνικές αρχές και με βάση την οποία επιτρέπεται σε υπήκοο τρίτης χώρας να διαμένει νόμιμα στην Ελληνική Επικράτεια, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 2 περίπτ. α' του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1030/2002 του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2002 "Για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους υπηκόους τρίτων χωρών" (ΕΕΙ_157/15.6.2002).
- ε. Οικογενειακή επανένωση**, είναι η είσοδος και η διαμονή στη Χώρα των μελών της οικογένειας υπηκόου τρίτης χώρας που διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα, προκειμένου να διατηρηθεί η ενότητα της οικογένειάς του, ασχέτως εάν οι οικογενειακοί δεσμοί δημιουργήθηκαν πριν ή μετά την είσοδο του στη Χώρα.
- στ. Συντηρών**, είναι ο υπήκοος τρίτης χώρας που διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα και υποβάλλει αίτηση οικογενειακής επανένωσης, προκειμένου να επιτραπεί η είσοδος και η διαμονή στα μέλη της οικογένειάς του στην Ελλάδα, όπως αυτά προσδιορίζονται στον παρόντα νόμο.
- ζ. Επί μακρών διαμένων**, είναι ο υπήκοος τρίτης χώρας που αποκτά την ανωτέρω ιδιότητα, σύμφωνα με το άρθρο 67 του παρόντος.
- η. Σπουδαστής**, είναι ο υπήκοος τρίτης χώρας που έγινε δεκτός σε ένα από τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, όπως αυτά ορίζονται στον παρόντα νόμο, και στον οποίο έχει επιτραπεί η είσοδος και διαμονή στο έδαφος της Χώρας, προκειμένου να έχει ως κύρια δραστηριότητα του την παρακολούθηση προγράμματος σπουδών.
- θ. Ασυνόδευτος ανήλικος**, είναι ο υπήκοος τρίτης χώρας ή αν ιθαγενής που δεν έχει συμπληρώσει τα 18ο έτος της ηλικίας του και ο οποίος είτε εισέρχεται στην Ελληνική Επικράτεια χωρίς να συνοδεύεται από τον κατά το νόμο ή το έθιμο υπεύθυνο για την επιμέλεια του ενήλικο και για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η ανωτέρω κατάσταση είτε βρέθηκε χωρίς συνοδεία μετά την είσοδο του στη Χώρα.
- ι. Θύμα εμπορίας ανθρώπων**, είναι το φυσικό πρόσωπο που κατέστη θύμα των εγκλημάτων, τα οποία προβλέπονται στα άρθρα 323, 323 Α', 349, 351 και 351 Α' του Ποινικού Κώδικα, ανεξάρτητα από το εάν έχει εισέλθει στη Χώρα νόμιμα ή παράνομα.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Οι διατάξεις του νόμου αυτού δεν έχουν εφαρμογή στις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε επί μέρους διατάξεις του: **α. Στους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, κατά την έννοια του άρθρου 17 παρ. 1 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, όπως αυτό τροποποιήθηκε και ισχύει. **β. Στους διαπιστευμένους σε Πρεσβείες, Προξενεία ή διεθνείς οργανισμούς με έδρα την Ελλάδα υπαλλήλους**, καθώς και στους υπηκόους τρίτων χωρών που προσλαμβάνονται στις ως άνω υπηρεσίες ως διοικητικό προσωπικό, στις συζύγους και τα τέκνα αυτών. **γ. Στους πρόσφυγες** και στα πρόσωπα που έχουν υποβάλει αίτηση για την αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα, κατά την έννοια της Σύμβασης της Γενεύης του 1951, η οποία έχει κυρωθεί με το ν.δ. 3989/1959 (ΦΕΚ 201 Α'), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. **δ. Στα πρόσωπα που έχουν την άδεια να παραμείνουν στην Ελλάδα με βάση προσωρινή προστασία ή ζήτησαν την άδεια να παραμείνουν για το λόγο αυτόν και αναμένουν τη σχετική απόφαση.** **ε. Στα πρόσωπα που έχουν την άδεια να παραμείνουν στην Ελλάδα με βάση επικουρικές μορφές προστασίας**, σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις και την εθνική νομοθεσία, ή ζήτησαν την άδεια να παραμείνουν για το λόγο αυτόν και αναμένουν τη σχετική απόφαση.
2. **Πρόσωπα που έχουν περισσότερες ιθαγένειες**, από τις οποίες η μία είναι ελληνική, ή κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης θεωρούνται Έλληνες ή πολίτες των κρατών μελών αντίστοιχα και εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του νόμου αυτού.
3. **Πρόσωπα που έχουν περισσότερες ιθαγένειες**, στις οποίες δεν συμπεριλαμβάνεται η ελληνική, είναι υποχρεωμένα να επιλέξουν ιθαγένεια, με δήλωση τους στην αρμόδια Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης, εφόσον είναι εφοδιασμένοι με διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο του οικείου κράτους.
4. Ο νόμος αυτός εφαρμόζεται, με την επιφύλαξη ευνοϊκότερων ρυθμίσεων που προβλέπονται. Σε διμερείς και πολυμερείς συμφωνίες μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της αφ' ενός, και τρίτων χωρών αφ' ετέρου. **β. Σε διμερείς και πολυμερείς συμφωνίες μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και τρίτων χωρών**, πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου αυτού, υπό τον όρο της αμοιβαιότητας. **γ. Στον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη της 18ης Οκτωβρίου 1961**, ο οποίος κυρώθηκε με το ν. 1426/1984 (ΦΕΚ 32 Α).

Άρθρο 3

Σύσταση Διυπουργικής Επιτροπής Παρακολούθησης της Μεταναστευτικής Πολιτικής

1. Για το συντονισμό της μεταναστευτικής πολιτικής στην Ελλάδα συνιστάται Διυπουργική Επιτροπή, αποτελούμενη από τους Υπουργούς Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Ανάπτυξης, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Δικαιοσύνης, Πολιτισμού, Δημόσιας Τάξης και Εμπορικής Ναυτιλίας, η οποία συνέρχεται τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο."
2. Έργο της Επιτροπής είναι η επεξεργασία θεμάτων μετανάστευσης (νόμιμης και παράνομης), με βάση την εξελικτική πορεία του φαινομένου, η έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών με σκοπό το συντονισμό των κατά περίπτωση εμπλεκόμενων φορέων, η παρακολούθηση του έργου τους και η εισήγηση μέτρων θεσμικού και τεχνικού χαρακτήρα προς την κατεύθυνση αποτελεσματικής αντιμετώπισης των σχετικών προβλημάτων. Η Επιτροπή συντονίζει την εκπόνηση και την εφαρμογή των Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Δράσης του άρθρου 66, για την κοινωνική ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών.
3. Για τη διευκόλυνση του έργου της, η Διυπουργική Επιτροπή επικουρείται από Ειδική Επιτροπή, η οποία συνέρχεται τουλάχιστον μία φορά ανά τρίμηνο, και έχει ως έργο την προετοιμασία των θεμάτων που εξετάζονται, καθώς και την εισήγηση των κατάλληλων μέτρων. Η ανατέρω Ειδική Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και αποτελείται από τεχνοκράτες, εμπειρογνώμονες και στελέχη των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 του παρόντος Υπουργείων. "Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο Πρόεδρος και η γραμματειακή της υποστήριξη."
4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Ανάπτυξης, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, Δικαιοσύνης, Δημόσιας Τάξης και Εμπορικής Ναυτιλίας καθορίζονται τα ειδικότερα θέματα λειτουργίας της Επιτροπής της παραγράφου 1 και η γραμματειακή της υποστήριξη."

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΤΙΣ ΜΕΘΟΡΙΑΚΕΣ ΔΙΑΒΑΣΕΙΣ

Άρθρο 4

Σημεία εισόδου-εξόδου

1. Σε κάθε πρόσωπο επιτρέπεται να εισέρχεται στο ελληνικό έδαφος και να εξέρχεται από αυτό μόνον από τις ελεγχόμενες μεθοριακές διαβάσεις.
2. Η είσοδος και η έξοδος εκτός των μεθοριακών διαβάσεων της προηγούμενης παραγράφου μπορεί να επιτραπεί κατά περίπτωση, για εξαιρετικούς λόγους, με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, που καθορίζει και τον τρόπο διενέργειας του ελέγχου.
3. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης, είναι δυνατόν να καθορίζονται στα σύνορα της Χώρας προσωρινά σημεία διέλευσης προσώπων, για λόγους δημόσιου συμφέροντος, υπό την προϋπόθεση ότι θα πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την άσκηση ελέγχου της κυκλοφορίας των διερχόμενων προσώπων. Οι ώρες και ο συνολικός χρόνος λειτουργίας αυτών των σημείων καθορίζονται με βάση τις ιδιαίτερες συνθήκες που επιβάλλουν την ανάγκη λειτουργίας τους και σε καμία περίπτωση δεν θα υπερβαίνει τους οκτώ μήνες, εκτός και αν εξαιρετικοί λόγοι δημόσιου συμφέροντος επιβάλλουν τη λειτουργία τους για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Άρθρο 5

Άσκηση ελέγχου-είσοδου

1. Κάθε πρόσωπο που εισέρχεται στο ελληνικό έδαφος ή εξέρχεται από αυτό υποβάλλεται σε έλεγχο κατά την άφιξη και την αναχώρησή του.
2. Ο έλεγχος των προσώπων που εισέρχονται στο ελληνικό έδαφος ή εξέρχονται από αυτό ανήκει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και ενεργείται από τις κατά τόπους αρμόδιες, για το σκοπό αυτόν, αστυνομικές αρχές.
3. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Δικαιοσύνης, Μεταφορών και Επικοινωνιών, Δημόσιας Τάξης και Εμπορικής Ναυτιλίας καθορίζονται οι αερολιμένες, οι λιμένες και τα χερσαία σημεία στα σύνορα της Χώρας, μέσω των οποίων επιτρέπεται η είσοδος προσώπων στο ελληνικό έδαφος και η έξοδος από αυτό, καθώς και το περιεχόμενο του κάθε μορφής ελέγχου, τα όργανα ελέγχου και η διαδικασία εφαρμογής των δικαστικών και διοικητικών πράξεων, που έχουν σχέση με την είσοδο και

την έξοδο προσώπων από τη Χώρα. Με όμοια απόφαση είναι δυνατόν να καθορίζεται απλούστερη διαδικασία ελέγχου προσώπων που μετέχουν περιηγητικού πλου (κρουαζιέρας) ή επιβαίνουν πλοίων αναψυχής ή αεροσκαφών ειδικά ναυλωμένων, καθώς και οι προϋποθέσεις και η διαδικασία εισόδου και εξόδου των υπό ναυτολόγηση ή απόλυση ναυτικών.

4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης, καθορίζονται τα έγγραφα, με τα οποία πρέπει να εφοδιάζονται οι υπήκοοι τρίτων χωρών που στερούνται ταξιδιωτικών εγγράφων και δεν καθίσταται δυνατός ο έγκαιρος εφοδιασμός τους από τις διπλωματικές αρχές της Χώρας τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣΟΔΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΥΠΗΚΟΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ

Άρθρο 6

Θεώρηση εισόδου

1. Υπήκοος τρίτης χώρας, ο οποίος εισέρχεται στο ελληνικό έδαφος οφείλει να έχει διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο που αναγνωρίζεται από διεθνείς συμβάσεις.
2. Τα έγγραφα αυτά πρέπει να φέρουν, εφόσον αυτό απαιτείται από τις ισχύουσες διεθνείς συμβάσεις, το κοινοτικό δίκαιο και τις εθνικές ρυθμίσεις, θεώρηση εισόδου (VISA).
3. Η θεώρηση εισόδου χορηγείται από την προξενική αρχή, στην οποία υπάγεται ο τόπος κατοικίας του υπηκόου τρίτης χώρας, αφού ληφθούν υπόψη λόγοι που αφορούν ιδίως στη δημόσια τάξη και ασφάλεια της Χώρας και τη δημόσια υγεία και διακρίνεται σε θεώρηση βραχείας διαμονής (θεώρηση "Σένγκεν") και σε θεώρηση μακράς διαμονής (εθνική θεώρηση).
4. Η εθνική θεώρηση εκδίδεται βάσει των αντίστοιχων για την άδεια διαμονής νομοθετικών ρυθμίσεων του παρόντος και η διάρκεια της συναρτάτε, κατά περίπτωση, με εκείνη της προβλεπόμενης διαμονής.
5. Υπήκοοι τρίτων χωρών, που δεν έχουν υποχρέωση θεώρησης εισόδου, επιτρέπεται να εισέρχονται και να παραμένουν στην Ελληνική Επικράτεια μέχρι τρεις μήνες συνολικά ή τμηματικά εντός διαστήματος έξι μηνών από την ημερομηνία της πρώτης εισόδου.
6. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, θεώρηση εισόδου επιτρέπεται να χορηγηθεί από τις υπηρεσίες ελέγχου διαβατηρίων κατά την άφιξη του υπηκόου τρίτης χώρας στο σημείο εισόδου, ύστερα από απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης.
7. Με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών καθορίζονται οι προϋποθέσεις, τα δικαιολογητικά και η διαδικασία χορήγησης των θεωρήσεων εισόδου.

Άρθρο 7

Διέλευση υπηκόων τρίτων χωρών

1. Για την εφαρμογή του νόμου αυτού δεν συνιστά είσοδο στο ελληνικό έδαφος η διαμονή υπηκόου τρίτης χώρας στη ζώνη διερχομένων αερολιμένος ή λιμένος της Χώρας με σκοπό να συνεχίσει το ταξίδι του στην αλλοδαπή, με το ίδιο ή άλλο αεροσκάφος ή πλοίο.
2. Για τη διαμονή στη ζώνη διερχομένων απαιτείται θεώρηση εισόδου σε όσες περιπτώσεις προβλέπεται από την κοινοτική νομοθεσία.
3. Ο υπήκοος τρίτης χώρας, που παραμένει στη ζώνη διερχομένων, υποχρεούται να αναχωρήσει. Αν δεν αναχωρήσει, επιβιβάζεται σε αεροσκάφος ή πλοίο, με φροντίδα της αστυνομικής αρχής. Οι αερολιμενικές ή λιμενικές αρχές είναι υποχρεωμένες να συνδράμουν, εφόσον τους ζητηθεί.
4. Οι αρμόδιες αστυνομικές, τελωνειακές, λιμενικές και υγειονομικές αρχές διατηρούν το δικαίωμα να ελέγχουν τα πρόσωπα που παραμένουν στη ζώνη διερχομένων, εφόσον κρίνουν τούτο αναγκαίο.
5. Οι ελληνικές αρχές ελέγχου μπορεί να υποχρεώσουν σε άμεση αναχώρηση διερχόμενο υπήκοο τρίτης χώρας αν διαπιστώσουν ότι δεν έχει θεώρηση εισόδου, όταν αυτή απαιτείται, και εισιτήριο για τη συνέχιση του ταξιδιού του, τόσο για τη χώρα προορισμού όσο και τις ενδιάμεσες χώρες, από το έδαφος των οποίων κατ' ανάγκη θα διέλθει.

Άρθρο 8

Άρνηση εισόδου

1. Οι αποφάσεις απόρριψης αιτημάτων χορήγησης θεώρησης εισόδου, που λαμβάνονται από τις διπλωματικές και προξενικές αρχές, δεν χρήζουν ειδικής αιτιολογίας, εκτός από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στις ακόλουθες κατηγορίες υπηκόων τρίτων χωρών και υπό την επιφύλαξη της συνδρομής λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας: α. Υπηκόους

- τρίτων χωρών, μέλη οικογένειας Έλληνα. β. Υπηκόους τρίτων χωρών, μέλη οικογένειας πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. γ. Υπηκόους τρίτων χωρών, των οποίων η είσοδος, διαμονή, εγκατάσταση και απασχόληση στην Ελλάδα ζητείται κατ' εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου. δ. Αναγνωρισμένους πρόσφυγες και τα μέλη της οικογένειάς τους. ε. Υπηκόους τρίτων χωρών, που απασχολούνται σε επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μετακινούνται στην Ελλάδα για την εκτέλεση εργασίας ή έργου, στο πλαίσιο σχετικής συμβατικής υποχρέωσης.
2. Οι ελληνικές αρχές ελέγχου μπορούν να απαγορεύσουν, αιτιολογημένα, την είσοδο στην Ελλάδα υπηκόου τρίτης χώρας που έχει θεώρηση εισόδου, εφόσον διαπιστώσουν ότι στο πρόσωπο αυτού συντρέχει μία, τουλάχιστον, από τις παρακάτω περιπτώσεις: α. Περιλαμβάνεται στον κατάλογο των υπηκόων τρίτων χωρών, για τους οποίους υπάρχει απαγόρευση εισόδου σύμφωνα με το άρθρο 82 του νόμου αυτού. β. Η είσοδος του μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία. γ. Το διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο που κατέχει δεν εξασφαλίζει την επάνοδο του στη Χώρα προέλευσης ή ιθαγένειας του ή σε τρίτη χώρα. δ. Έρχεται με σκοπό να παραμείνει στην Ελλάδα για λόγο, ως προς τον οποίο απαιτείται η έκδοση άδειας διαμονής και δεν έχει την απαιτούμενη ειδική θεώρηση εισόδου. ε. Δεν κατέχει τα απαραίτητα έγγραφα για να δικαιολογήσει το σκοπό του ταξιδιού του και τα αναγκαία για τη συντήρηση του οικονομικά μέσα. Είναι, όμως, δυνατόν ημεδαπός, με δήλωση υποδοχής που συντάσσεται σε ειδικό προς τούτο έντυπο και κατατίθεται ως δικαιολογητικό στις αρμόδιες για το διαβατηριακό έλεγχο αρχές, να αναφέρει το σκοπό του ταξιδιού του υπηκόου τρίτης χώρας και να εγγυηθεί, με την κατάθεση στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ποσού που καλύπτει τις δαπάνες επαναπροώθησής του ή απέλασής του και ποσού ίσου με τριμηνιαίες αποδοχές του ανειδίκευτου εργάτη για την κάλυψη μέρους ή του συνόλου των αναγκών για τη συντήρηση του εξόδων. Σε περίπτωση συνδρομής μίας εκ των ανωτέρω περιπτώσεων επιδίδεται στον υπήκοο τρίτης χώρας το προβλεπόμενο από τις διεθνείς συμβάσεις και κανονισμούς σχετικό έντυπο άρνησης εισόδου. Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης μπορεί, με απόφασή του, να επιτρέπει στις ελεγχόμενες μεθοριακές διαβάσεις και στα προσωρινά σημεία διέλευσης προσώπων την είσοδο υπηκόου τρίτης χώρας, παρά την ύπαρξη απαγορευτικού λόγου της παραγράφου αυτής, εφόσον τούτο επιβάλλεται για σπουδαίους λόγους δημόσιου συμφέροντος ή ανωτέρας βίας ή διευκόλυνσης κίνησης ελληνικού πλοίου, η οποία δεν μπορεί να εξυπηρετηθεί με άλλο τρόπο.
3. Υπήκοος τρίτης χώρας, που έχει εισέλθει στην Ελλάδα από τη ζώνη διερχομένων και δεν του επιτρέπεται η είσοδος στη Χώρα προορισμού, δεν γίνεται δεκτός για επανείσοδο, εάν δεν πληροί εκ νέου τις προϋποθέσεις του παρόντος, εφόσον κατά την επιστροφή του μεσολάβησε είσοδος του σε τρίτη, ενδιάμεση, χώρα.
4. Δεν απαγορεύεται η είσοδος στην Ελλάδα πρόσωπα που αποδεικνύεται ότι έχει την ελληνική ιθαγένεια ή την ιθαγένεια κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αν ακόμη στερείται διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου.
5. Οι ελληνικές αρχές ελέγχου εφόσον, κατά την είσοδο στην Ελλάδα υπηκόου τρίτης χώρας που είναι κάτοχος άδειας διαμονής, διαπιστώσουν τη συνδρομή λόγων που δικαιολογούν την ανάκληση της, οφείλουν να το γνωστοποιήσουν αμέσως στην αρμόδια Υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης, προκειμένου να κινηθεί η σχετική διαδικασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΑΔΕΙΩΝ ΔΙΑΜΟΝΗΣ

Άρθρο 9

Τύποι αδειών διαμονής

- Υπήκοος τρίτης χώρας, που έχει λάβει θεώρηση εισόδου στην Ελλάδα για έναν από τους λόγους που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος, οφείλει να ζητήσει άδεια διαμονής για τον ίδιο λόγο, εάν πληροί τις προβλεπόμενες από το νόμο αυτόν προϋποθέσεις.
- Καθιερώνονται οι παρακάτω κατηγορίες αδειών διαμονής, καθώς και οι τύποι αδειών που περιλαμβάνονται σε αυτές. Οι τύποι αδειών διαμονής παρέχουν στον κάτοχο το δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας κατά τις ειδικότερες ρυθμίσεις του νόμου αυτού:

- Α) Άδεια διαμονής για εργασία:
- A1. Εξηρητημένη εργασία ή παροχή υπηρεσιών ή έργου
 - A2. Εποχιακή εργασία
 - A3. Στελέχη εταιριών
 - A4. Προσωρινή μετακίνηση για παροχή υπηρεσίας

A5. Αθλητές Προπονητές
A6. Μέλη καλλιτεχνικών συγκροτημάτων
A7. Πνευματικοί δημιουργοί
A8. Μέλη ξένων αρχαιολογικών σχολών
B) Άδεια διαμονής για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα:
B1. Ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα **B2.** Ανάπτυξη επενδυτικής δραστηριότητας
Γ) Άδεια διαμονής για ειδικούς λόγους:
Π. Σπουδές
Γ2. Επαγγελματική κατάρτιση
Γ3. Υπότροφοι Ειδικά προγράμματα
Γ4. Σπουδές σε στρατιωτικές σχολές
Γ5. Απόκτηση ιατρικής ειδικότητας
Γ6. Οικονομικά ανεξάρτητα άτομα
Γ7. Ενήλικα τέκνα διπλωματικών υπαλλήλων
Γ8. Υπηρετικό προσωπικό διπλωματικών αποστολών
Γ9. Ανταποκριτές ξένου τύπου
Γ10. Λειτουργοί γνωστών θρησκειών
Γ11. Αθωνιάδα Σχολή
Π 2. Σπουδή, γνωριμία και άσκηση του μοναχικού βίου
Π 3. Αρχηγοί οργανωμένων ομάδων τουρισμού
Π4. Ερευνητές
Δ) Άδεια διαμονής για εξαιρετικούς λόγους:
Δ1. Ανθρωπιστικοί **Δ2.** Δημόσιο Συμφέρον **Δ3.** Θύματα εμπορίας
Ε) Άδεια διαμονής για οικογενειακή επανένωση:
Ε1. Μέλη οικογένειας υπηκόου τρίτης χώρας
Ε2. Αυτοτελής άδεια διαμονής μελών οικογένειας υπηκόου τρίτης Χώρας
Ε3. Μέλη οικογένειας Έλληνα ή πολίτη Ε.Ε.
ΣΤ) Άδεια διαμονής αόριστης διάρκειας.
Ζ) Άδεια διαμονής επί μακρών διαμένοντος.

3. Οι παραπάνω άδειες εκδίδονται με τη μορφή αδειών διαμονής ενιαίου τύπου κατ' εφαρμογή του **Κανονισμού ΕΚ 1030/2002**, με εξαίρεση τις άδειες τύπου **Ε3**, οι οποίες εκδίδονται με τη μορφή **Δελτίου Διαμονής και Δελτίου Μόνιμης Διαμονής**. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης καθορίζεται η μορφή και το περιεχόμενο των αναπάνω Δελτίων.
4. Σε κάθε άδεια διαμονής αναγράφεται εάν επιτρέπεται στον κάτοχο η πρόσβαση στην αγορά εργασίας, με επιφύλαξη των ειδικών ρυθμίσεων του νόμου αυτού.

Άρθρο 10

Γενικές προϋποθέσεις δικαιώματος διαμονής

Το δικαίωμα διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών που εισέρχονται νόμιμα στην Ελλάδα, για έναν από τους λόγους του νόμου αυτού, τελεί υπό τις εξής προϋποθέσεις:

- α) Να είναι κάτοχοι ισχύοντος διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου που αναγνωρίζεται από διεθνείς συμβάσεις.
- β) Να μη συντρέχει κίνδυνος για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια. Η εξέταση λόγων που αφορούν στη δημόσια τάξη και ασφάλεια της Χώρας αποτελεί προαπαιτούμενο στοιχείο κατά την αρχική χορήγηση της άδειας διαμονής του υπηκόου τρίτης χώρας, για την υπαγωγή στο καθεστώς του επί μακρών διαμένοντος και για τη χορήγηση άδειας διαμονής αόριστης διάρκειας, κατά την πρόβλεψη της παρ. 2 του άρθρου 91. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης των Περιφερειών υποχρεούνται στο τέλος κάθε μήνα να αποστέλλουν στις κατά τόπους αστυνομικές διευθύνσεις ή διευθύνσεις ασφάλειας της Ελληνικής Αστυνομίας καταστάσεις με τα ακριβή στοιχεία των υπηκόων τρίτων χωρών, των οποίων ανανεώθηκαν οι άδειες διαμονής. "Εφόσον συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η έκδοση τελεσίδικης καταδικαστικής απόφασης για κακούργημα ή πλημμέλημα σε ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους, η αρμόδια υπηρεσία μπορεί να αρνηθεί τη χορήγηση ή ανανέωση της άδειας διαμονής. Η συνδρομή λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας που ανακύπτουν μετά τη χορήγηση της άδειας διαμονής συνιστούν λόγο ανάκλησης της. Εάν στο πρόσωπο του υπηκόου τρίτης χώρας συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας, για τους οποίους δεν υφίσταται τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση ή εγγραφή

του στον κατάλογο ανεπιθύμητων που προβλέπεται στο άρθρο 49 του ν. 2910/2001 (ΦΕΚ 91 Α'), τότε οι λόγοι αυτοί θα πρέπει να μνημονεύονται ειδικώς και αιτιολογημένως στη σχετική απόφαση."

γ) Να μην αποτελούν κίνδυνο για τη δημόσια υγεία. Οι μόνες ασθένειες που μπορούν να δικαιολογήσουν άρνηση εισόδου ή του δικαιώματος διαμονής είναι εκείνες που προβλέπονται από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, καθώς και άλλες λοιμώδεις, μεταδοτικές ή παρασιτικές ασθένειες, οι οποίες εμβαλλουν τη λήψη μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας. Η διαπίστωση, μετά την έκδοση της αρχικής άδειας διαμονής, ότι ο ενδιαφερόμενος πάσχει από ασθένεια, από την οποία προσβληθεί μετά την είσοδο του στη Χώρα, δεν αποτελεί λόγο για τη μη ανανέωση της άδειας διαμονής του ή την αιρομάκρυνση του από το έδαφος της Χώρας.

δ) Να διαθέτουν πλήρη ασφάλιση ασθένειας, για το σύνολο των κινδύνων που καλύπτονται για τους ημεδαπούς.

ε) Να διαθέτουν πόρους για την κάλυψη των εξόδων επιστροφής τους στη Χώρα προέλευσης. Σε περίπτωση που για την επιστροφή τους προκαλείται δημόσια δαπάνη, υποχρεούνται να την καλύψουν.

Άρθρο 11

Υποβολή αίτησης για χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής

1. Ο υπήκοος τρίτης χώρας που αιτείται τη χορήγηση άδειας διαμονής στην Ελλάδα, για έναν από τους λόγους του νόμου αυτού, οφείλει, μετά την είσοδο του στη Χώρα και πριν από τη λήξη της θεώρησης εισόδου, εκτός αν από τις διατάξεις του παρόντος ορίζεται διαφορετικά, να υποβάλει αίτηση για τη χορήγηση της. "Για την ανανέωση της άδειας διαμονής, ο υπήκοος τρίτης χώρας οφείλει, μέσα σε χρονικό διάστημα δύο μηνών πριν από τη λήξη της άδειας διαμονής, να υποβάλει σχετική αίτηση. Εκπρόθεσμες αιτήσεις για ανανέωση άδειας διαμονής, μπορούν να κατατεθούν μέχρι και ένα μήνα από τη λήξη της. Στην περίπτωση αυτή δεν εφαρμόζεται η παρ. 3 του άρθρου 73 και ο υπήκοος τρίτης χώρας υπόκειται στην καταβολή προστίμου υπέρ του Δημοσίου ίσον με το ένα τρίτο του παράβολου της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 92 του ν. 3386/2005. Μετά την πάροδο μηνός από τη λήξη της άδειας διαμονής δεν είναι δυνατή η κατάθεση σχετικής αίτησης.". Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η Υπηρεσία Αλλοδαπών της Περιφέρειας που λειτουργεί στο νομό του τόπου κατοικίας ή διαμονής του. Οι αιτήσεις για τη χορήγηση και ανανέωση των αδειών διαμονής κατατίθενται στο δήμο ή την κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του αιτούντος. Οι δήμοι και οι κοινότητες ελέγχουν την πληρότητα των δικαιολογητικών και διαβιβάζουν το σχετικό φάκελο στην αρμόδια Υπηρεσία Αλλοδαπών της Περιφέρειας, το αργότερα εντός δεκαπέντε ημερών, αφότου υποβληθούν. Για τις άδειες διαμονής που εκδίδονται από το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Η σχετική αίτηση κατατίθεται στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου.
2. Μαζί με την αίτηση χορήγησης ή ανανέωσης άδειας διαμονής, ο αιτών πρέπει να καταθέτει παράβολο, όπως τούτο ορίζεται στο άρθρο 92 του νόμου αυτού, και να επισυνάπτει τα απαιτούμενα για κάθε περίπτωση δικαιολογητικά που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Με όμοια απόφαση καθορίζεται ο τύπος και το περιεχόμενο των αιτήσεων, η διαδικασία επίδοσης των αδειών διαμονής στους δικαιούχους, καθώς και ο τύπος της βεβαίωσης της επόμενης παραγράφου.
3. Η αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, καθώς και οι δήμοι και οι κοινότητες, εφόσον τα απαιτούμενα δικαιολογητικά είναι πλήρη, χορηγούν στον υπήκοο τρίτης χώρας σχετική βεβαίωση κατάθεσης.
4. Ο υπήκοος τρίτης χώρας, ο οποίος κατέθεσε εμπρόθεσμα αίτηση χορήγησης ή ανανέωσης της άδειας διαμονής με όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και έχει λάβει τη βεβαίωση της προηγούμενης παραγράφου, θεωρείται ότι νομίμως διαμένει στη Χώρα, έως ότου η Διοίκηση αποφανθεί επί του αιτήματος του. Σε περίπτωση έκδοσης απορριπτικής απόφασης, η ανωτέρω βεβαίωση παύει, αυτοδικαίως, να ισχύει.

Άρθρο 12

Διαδικασία χορήγησης και ανανέωσης άδειας διαμονής

1. Η Περιφέρεια, αφού λάβει υπόψη της λόγους που αφορούν στη δημόσια τάξη και ασφάλεια της Χώρας, μπορεί να καλέσει, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου αυτού, τον υπήκοο τρίτης χώρας για συνέντευξη σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο, ενώπιον της Επιτροπής Μετανάστευσης. Εάν δεν εμφανισθεί προς συνέντευξη, η αίτηση απορρίπτεται. Η σχετική απόφαση εκδίδεται από την Περιφέρεια μέσα σε δύο μήνες από την περιέλευση σε αυτήν του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών. "Εκπρόθεσμες αιτήσεις, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 11, απορρίπτονται, εκτός εάν συντρέχουν, αποδεδειγμένα, λόγοι ανωτέρας βίας."
2. Η κλήση του υπήκοου τρίτης χώρας για συνέντευξη ενώπιον της Επιτροπής Μετανάστευσης γίνεται με απόδειξη. Μη εμφάνιση του δικαιολογείται μόνο για λόγους ανωτέρας βίας. Στην περίπτωση αυτή, ο υπήκοος τρίτης χώρας καλείται εκ νέου για

συνέντευξη κατά την ανωτέρω διαδικασία και, εφόσον δεν εμφανισθεί, η αίτηση απορρίπτεται.

5. Η Επιτροπή Μετανάστευσης παρέχει τη γνώμη της για κάθε περίπτωση που της ζητηθεί από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας.
4. Η άδεια διαμονής χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας. (5. Δεν επιτρέπεται, κατά την ανανέωση άδειας διαμονής, η μετατροπή της από άδεια για εξηρημένη εργασία σε ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα και το αντίστροφο, πριν από την παρέλευση τριετίας από την έναρξη ισχύος της αρχικής άδειας διαμονής. Σε περίπτωση ανανέωσης, κατά τα ανωτέρω, δεν απαιτείται η αντίστοιχη για το σκοπό αυτόν ειδική θεώρηση εισόδου).
5. Η ισχύς της αρχικής άδειας διαμονής, με την επιφύλαξη ειδικών ρυθμίσεων του νόμου αυτού, είναι ετήσια και η εκάστοτε ανανέωση της διετής, έως την πλήρωση των προϋποθέσεων για τη χορήγηση άδειας διαμονής αόριστης διάρκειας ή για την υπαγωγή στο καθεστώς του επί μακρών διαμένοντος.
6. Σε κάθε περίπτωση δεν επιτρέπεται η αλλαγή σκοπού για τους κατόχους αδειών διαμονής για τους λόγους που προβλέπονται στα άρθρα 16 έως και 23, 28, 30, 32, 33, 34, 36 έως και 43 και 45 του νόμου αυτού.

Άρθρο 13

Γνωμοδοτική Επιτροπή Μετανάστευσης

1. Σε κάθε νομό της Περιφέρειας συνιστάται πενταμελής Επιτροπή Μετανάστευσης, η οποία αποτελείται από τέσσερις υπαλλήλους της αρμόδιας Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας, από τους οποίους ο ένας είναι ο προϊστάμενος της, ο οποίος και προεδρεύει, και από έναν εκπρόσωπο της αστυνομικής αρχής. Για την Περιφέρεια Αττικής, συνιστάται μία Επιτροπή για κάθε αρμόδια Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, συγκροτείται η Επιτροπή και ορίζονται τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη της, ο γραμματέας με τον αναπληρωτή του, καθώς και ο εισηγητής, χωρίς δικαίωμα ψήφου, μαζί με τον αναπληρωτή του. Ο εισηγητής και ο γραμματέας είναι υπάλληλοι της αρμόδιας Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μετανάστευσης. "Με αποφάσεις των Γενικών Γραμματέων των Περιφερειών Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, αντίστοιχα, μπορεί να συνιστώνται, σε κάθε υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας Αττικής και στο Νομό Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, μέχρι δύο επιπλέον, Επιτροπές Μετανάστευσης, εφόσον τούτο επιβάλλεται για την ταχύτερη διεκπεραίωση του έργου τους." Η συγκρότηση των Επιτροπών, σε κάθε Νομό Περιφέρειας, μπορεί να γίνεται και με υπαλλήλους της, που υπηρετούν σε οποιαδήποτε υπηρεσία του ίδιου Νομού, εφόσον δεν επαρκεί το προσωπικό της αντίστοιχης Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μετανάστευσης."
2. Έργο της Επιτροπής Μετανάστευσης είναι η διατύπωση γνώμης για τη χορήγηση ή ανανέωση της άδειας διαμονής του υπηκόου τρίτης χώρας. Η Επιτροπή, για να διαμορφώσει τη γνώμη της, λαμβάνει υπόψη τα προβλεπόμενα από τις επί μέρους διατάξεις του νόμου αυτού στοιχεία και την εν γένει προσωπικότητα του υπηκόου τρίτης χώρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε

ΑΔΕΙΑ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ

Άρθρο 14

Διαδικασία μετάκλησης υπηκόου τρίτης χώρας για εργασία

1. Επιτρέπεται η είσοδος υπηκόου τρίτης χώρας στην Ελλάδα για απασχόληση με σχέση εξηρημένης εργασίας σε συγκεκριμένο εργοδότη και για ορισμένο είδος απασχόλησης, εφόσον του έχει χορηγηθεί η αντίστοιχη θεώρηση εισόδου.
2. Στην έδρα κάθε Περιφέρειας συγκροτείται Επιτροπή, η οποία αποτελείται από: α. Τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή τον Διευθυντή της αρμόδιας Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μετανάστευσης, ως πρόεδρο. β. Τον προϊστάμενο του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.). γ. Εκπρόσωπο της Ένωσης Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδος (Ε.Ν.Α.Ε.). δ. Εκπρόσωπο του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.). ε. Εκπρόσωπο του Εργατικού Κέντρου της έδρας της Περιφέρειας. στ. Εκπρόσωπο των τοπικών Επιμελητηρίων. ζ. Εκπρόσωπο της Γενικής Συνομοσπονδίας Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε.) ή της Πανελληνίας Συνομοσπονδίας Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.), ως τακτικά μέλη μαζί με τους υποδεικνυόμενους, αντίστοιχους, αναπληρωτές τους. ***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Βλ. σχετική αποφ.οικ.7639/2005 Γεν. Γραμματέα Περιφ.Στερεάς Ελλάδας (ΦΕΚ 1419 Β'/2005) "η.

Εκπρόσωπο της Πανελληνίας Ένωσης Πλοιοκτητών Μέσης Αλιείας θ. Εκπρόσωπο της Ένωσης Πλοιοκτητών "Γρι - Γρι" Αιγαίου και Ιονίου Πελάγους."

3. **Η Επιτροπή συγκροτείται** με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας το **Δεκέμβριο κάθε δεύτερου έτους**, η θητεία της είναι διετής και **αρχίζει την 1 η Ιανουαρίου** του επόμενου έτους. Σε περίπτωση που δεν υποδειχθούν τα μέλη από τους οικείους φορείς της προηγούμενης παραγράφου, μέσα σε τριάντα ημέρες αφότου υποβληθεί σχετικό αίτημα, ο ορισμός γίνεται από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας. **Έργο της Επιτροπής είναι η κατάρτιση**, κατά το τελευταίο τρίμηνο κάθε έτους, έκθεσης στην οποία καταχωρίζονται οι **υπάρχουσες ανάγκες σε εργατικό δυναμικό στην Περιφέρεια** και οι κενές θέσεις εργασίας ανά ειδικότητα, νομό και διάρκεια απασχόλησης, που μπορεί να καλυφθούν από υπήκοο τρίτης χώρας. Η ανωτέρω έκθεση **διαβιβάζεται στο Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας**, το οποίο επισπεύδει την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης της επόμενης παραγράφου. Η ίδια έκθεση κοινοποιείται και στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης "Με την απόφαση του πρώτου εδαφίου ορίζονται εισηγητές και γραμματέας της Επιτροπής, οι οποίοι είναι υπάλληλοι της Διεύθυνσης Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας."
4. Με βάση την έκθεση της ανωτέρω παραγράφου **καθορίζεται**, με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, **ο ανώτατος αριθμός αδειών διαμονής για εργασία**, που χορηγούνται κάθε έτος σε υπηκόους τρίτων χωρών, ανά νομό, ιθαγένεια, είδος και διάρκεια απασχόλησης, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια. Η απόφαση αυτή διαβιβάζεται **στις οικείες Περιφέρειες, στον Ο.Α.Ε.Δ.**, στα συναρμόδια Υπουργεία, καθώς και στις οικείες ελληνικές προ ξενικές αρχές.
5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Δημόσιας Τάξης **καθορίζονται τα κριτήρια** που λαμβάνονται υπόψη, η **διαδικασία** κατάρτισης της έκθεσης της παραγράφου 3, καθώς και οι ειδικότεροι όροι **για τη μετάκληση** για εξαρτημένη εργασία των υπηκόων τρίτων χωρών στη χώρα."
6. **Κάθε εργοδότης**, με βάση τον κατάλογο της προηγούμενης παραγράφου, **καταθέτει** στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του **αίτηση** για να προσλάβει προσωπικό με **σύμβαση εξηρητημένης εργασίας**, η οποία συνοδεύεται από εγγυητικές επιστολές τράπεζας ή του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων και οι οποίες αντιστοιχούν σε ποσό ίσο τουλάχιστον με **τις τριμηνιαίες αποδοχές** ανειδίκευτου εργάτη για την κάλυψη των δαπανών τρίμηνης διαβίωσης του υπηκόου τρίτης χώρας στην Ελλάδα και σε ποσό που καθορίζεται με την κοινή υπουργική απόφαση της **παρ. 2 του άρθρου 90** του νόμου αυτού, που καλύπτει τις δαπάνες επαναπροώθησης του ή απέλασης του στη Χώρα προέλευσης. Η εγγυητική επιστολή, που αντιστοιχεί στις τριμηνιαίες αποδοχές του ανειδίκευτου εργάτη, επιστρέφεται στον εργοδότη μετά την έκδοση της άδειας διαμονής **και όχι πριν** από την πάροδο τριμήνου από την έναρξη ισχύος της. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η οικεία Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας. 6.
7. Ο Γενικός Γραμματέας Περιφέρειας εκδίδει πράξη, με την οποία εγκρίνεται η απασχόληση του υπηκόου τρίτης χώρας για παροχή εργασίας σε συγκεκριμένο εργοδότη, την οποία και διαβιβάζει στην αρμόδια ελληνική προξενική αρχή
8. Με **προεδρικό διάταγμα**, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας μπορεί να συνιστώνται, σε έδρες πρεσβειών και έμμισθων ελληνικών προξενικών αρχών, στο πλαίσιο διμερών συμφωνιών και με την επιφύλαξη των διεθνών υποχρεώσεων της Χώρας, Γραφεία Εύρεσης Εργασίας, να **καθορίζονται** οι αρμοδιότητες τους, να **προβλέπονται** οι οργανικές θέσεις προσωπικού, να **προσδιορίζονται** οι κατηγορίες, οι κλάδοι και τα προσόντα του εν λόγω προσωπικού, ο τρόπος πλήρωσης των ανωτέρω οργανικών θέσεων και να ρυθμίζεται κάθε συναφές θέμα.
9. Οπου στις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου αναφέρεται η οικεία ελληνική προξενική αρχή, μετά τη σύσταση των **Γραφείων Εύρεσης Εργασίας** εξωτερικού της προηγούμενης παραγράφου, νοούνται, εφεξής, τα ανωτέρω Γραφεία.

Άρθρο 15

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής για εξηρητημένη εργασία

1. Στον υπήκοο τρίτης χώρας, που έχει λάβει θεώρηση εισόδου για την παροχή εξηρητημένης εργασίας στην Ελλάδα, **χορηγείται άδεια διαμονής** για εξηρητημένη εργασία, εφόσον έχει συνάψει **σύμβαση εργασίας** από την οποία προκύπτει ότι η αμοιβή του είναι **ίση**, τουλάχιστον, με **τις μηνιαίες αποδοχές** του ανειδίκευτου εργάτη και προσκομίζει τα

- απαιτούμενα δικαιολογητικά** που καθορίζονται με την απόφαση του άρθρου 11 παρ. 2 του νόμου αυτού.
2. Για την ανανέωση άδειας διαμονής για εξηρητημένη εργασία, ο υπήκοος τρίτης χώρας οφείλει, μέσα σε χρονικό διάστημα δύο μηνών πριν από τη λήξη της άδειας διαμονής, να καταθέσει στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του αίτηση και δικαιολογητικά από τα οποία να προκύπτει:
 - α. Η εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων.
 - β. Η συνδρομή των προϋποθέσεων που προβλέπονται στην προηγούμενη παράγραφο. "Ειδικά για την περίπτωση απασχόλησης ατόμων σε γεωργικές εργασίες, οικοδόμων, αποκλειστικών νοσοκόμων και προσωπικού εργαζομένου κατ' οίκων, με σχέση εξαρτημένης εργασίας σε περισσότερους του ενός μη σταθερούς εργοδότες, δεν απαιτείται προσκόμιση σύμβασης εργασίας."
 - γ. Η πραγματοποίηση ελάχιστου αριθμού ημερομισθίων στον οικείο ασφαλιστικό φορέα, όπως αυτά καθορίζονται στην απόφαση του άρθρου 90 παρ. 1 του νόμου αυτού. "Εάν ο υπήκοος τρίτης χώρας έχει πραγματοποιήσει μικρότερο αριθμό ημερομισθίων, μπορεί να προβεί στην εξαγορά αριθμού ημερών ασφάλισης μέχρι ποσοστού 20% του απαιτούμενου βάσει της ανωτέρω απόφασης αριθμού. Σε περίπτωση ανανέωσης διετούς άδειας διαμονής, η προϋπόθεση αυτή πρέπει να συντρέχει αθροιστικά για το σύνολο της διετίας." Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η οικεία Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας.
 3. Ο υπήκοος τρίτης χώρας επιτρέπεται να συνάπτει σύμβαση εργασίας με άλλο εργοδότη κατά τη διάρκεια ισχύος της αρχικής άδειας διαμονής του, με την προϋπόθεση ότι δεν επέρχεται μεταβολή της ειδικότητας, για την οποία του χορηγήθηκε η ειδική θεώρηση εισόδου, καθώς και του ασφαλιστικού φορέα. Σε περίπτωση αλλαγής εργοδότη, κατά τα ανωτέρω, ο εργαζόμενος οφείλει να ενημερώσει την αρμόδια Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας, σε χρονικό διάστημα τριάντα ημερών από τη σύναψη της νέας σύμβασης. Η Περιφέρεια ενημερώνει για την ανωτέρω μεταβολή την Επιτροπή του άρθρου 14 παρ. 2 του νόμου αυτού.
 4. Ο κάτοχος άδειας διαμονής για εργασία μπορεί να εργασθεί σε άλλο νομό της ίδιας ή διαφορετικής Περιφέρειας μετά την πάροδο ενός έτους από τη χορήγηση της αρχικής άδειας διαμονής."
 5. Μετά την πάροδο ενός έτους από τη χορήγηση άδειας διαμονής για εξηρητημένη εργασία, επιτρέπεται η ανανέωση της άδειας διαμονής για την παροχή υπηρεσιών ή έργου, εφόσον ο υπήκοος τρίτης χώρας έχει εκπληρώσει τις φορολογικές υποχρεώσεις και έχει πραγματοποιήσει ελάχιστο αριθμό ημερομισθίων στον οικείο ασφαλιστικό φορέα, που καθορίζονται στην απόφαση του άρθρου 90 παρ. 1 του νόμου αυτού. Η κατά τα ανωτέρω χορηγούμενη άδεια διαμονής για παροχή υπηρεσιών ή έργου έχει διετή διάρκεια και είναι δυνατόν να ανανεώνεται ανά διετία. Περαιτέρω μεταβολή της ανωτέρω άδειας για παροχή υπηρεσιών ή έργου σε αντίστοιχη εξηρητημένης εργασίας δεν είναι δυνατή κατά το χρόνο ισχύος της, παρά μόνο κατά την ανανέωση της. "Δεν επιτρέπεται η ανανέωση της άδειας διαμονής για εξηρητημένη εργασία σε άδεια διαμονής για άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας, πριν από την παρέλευση τριετίας από την έναρξη ισχύος της αρχικής άδειας διαμονής."*** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.5 προστέθηκε με την παρ.4 άρθρου 6 Ν.3536/2007,ΦΕΚ Α 42/23.2.2007.

Άρθρο 16

Εποχιακή εργασία υπηκόων τρίτων χωρών

1. Εποχιακή εργασία υπηκόου τρίτης χώρας είναι η απασχόληση του στην Ελλάδα για χρονικό διάστημα μέχρι έξι συνολικά μήνες, ανά ημερολογιακό έτος, σε τομέα δραστηριότητας που συναρτάτε με πρόσοκιμη, εποχιακού χαρακτήρα, απασχόληση. Ο εποχιακά απασχολούμενος συμβάλλεται με συγκεκριμένο εργοδότη με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου. Στην οικεία σύμβαση θα πρέπει να αναφέρεται, ρητώς, το είδος απασχόλησης.
2. Ο εργοδότης, που επιθυμεί να απασχολήσει υπήκοο τρίτης χώρας για εποχιακή εργασία και προκειμένου να χορηγηθεί η αντίστοιχη θεώρηση εισόδου, οφείλει να λάβει προηγούμενη έγκριση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, εφόσον προβλέπονται αντίστοιχες θέσεις στην απόφαση του άρθρου 14 του νόμου αυτού, ύστερα από αίτηση του που κατατίθεται στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του, τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από την έναρξη των εργασιών του, εφαρμοζόμενης, κατά τα λοιπά, της διαδικασίας του άρθρου 11 του νόμου αυτού. Μαζί με την αίτηση, ο εργοδότης καταθέτει εγγυητική επιστολή τράπεζας ή του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων που αντιστοιχεί στις αποδοχές ενός μηνός του ανειδίκευτου εργάτη, η οποία επιστρέφεται στον εργοδότη μετά τη λήξη της άδειας διαμονής και την αναχώρηση του υπηκόου τρίτης χώρας από την Ελλάδα. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η οικεία Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας.

3. Δεν επιτρέπεται η ανανέωση άδειας διαμονής που έχει χορηγηθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, για οποιονδήποτε από τους λοιπούς λόγους του νόμου αυτού.
4. Κατά τα λοιπά, η είσοδος, διαμονή και το χρονικό διάστημα απασχόλησης υπηκόων τρίτων χωρών για εποχιακή εργασία στην Ελλάδα ρυθμίζονται από διμερείς ή πολυμερείς διεθνείς συμφωνίες, οι οποίες και κατισχύουν.

"Άρθρο 16 Α

Μετάκληση αλιεργατών

1. Ο εργοδότης που επιθυμεί να απασχολήσει υπηκόους τρίτης χώρας, ως αλιεργάτες, με σχέση εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου και προκειμένου να χορηγηθεί η αντίστοιχη θεώρηση εισόδου, οφείλει να λάβει προηγούμενη έγκριση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, εφόσον προβλέπονται αντίστοιχες θέσεις στην απόφαση του άρθρου 14 αυτού του νόμου, ύστερα από αίτηση του που κατατίθεται στο Δήμο ή την Κοινότητα του νομού στον οποίο είναι εγκαταστημένη η επιχείρησή του ή στην έδρα νηολογίου του σκάφους του, τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από την έναρξη της αλιευτικής περιόδου. Μαζί με την αίτηση ο εργοδότης καταθέτει εγγυητική επιστολή τράπεζας ή του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων που αντιστοιχεί στις αποδοχές ενός μηνός του ανειδίκευτου εργάτη, η οποία επιστρέφεται στον εργοδότη μετά τη λήξη της άδειας διαμονής. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η οικεία υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας.
2. Η διάρκεια ισχύος της άδειας διαμονής είναι ισόχρονη με τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης εργασίας και δεν μπορεί να υπερβεί τους δέκα μήνες ούτε να ανανεωθεί. Κατά τη διάρκεια ισχύος της άδειας διαμονής δεν επιτρέπεται αλλαγή εργοδότη. Σε περίπτωση λύσης ή διακοπής της σύμβασης εργασίας, η άδεια διαμονής ανακαλείται και ο υπήκοος τρίτης χώρας υποχρεούται να αναχωρήσει από τη Χώρα.
3. Ειδικά για όσους υπάγονται στις ρυθμίσεις της διμερούς συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου, η οποία έχει κυρωθεί με το ν.1453/1984 (ΦΕΚ 88 Α), σε περίπτωση λύσης της σύμβασης εργασίας ή διακοπής με οποιονδήποτε τρόπο της σχέσης εργασίας, κατά το διάστημα ισχύος της άδειας διαμονής τους, επιτρέπεται η σύναψη νέας σύμβασης εργασίας με άλλον εργοδότη για το υπόλοιπο διάστημα μέχρι τη λήξη της άδειας διαμονής. Εάν δεν συναφθεί νέα σύμβαση εργασίας, η άδεια διαμονής εξακολουθεί να ισχύει για διάστημα τριών μηνών και πάντως μέχρι τη λήξη της."*** Το άρθρο 16α προστέθηκε με το άρθρου 7 Ν.3536/2007,ΦΕΚ Α 42/23.2.2007. Ισχύς από 1.1.2008.

Άρθρο 17

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής σε μέλη διοικητικού συμβουλίου, διαχειριστές και προσωπικό εταιριών

1. Επιτρέπεται να εισέλθουν στη Χώρα, αφού προηγουμένως λάβουν ειδική θεώρηση εισόδου: "α. Υπήκοοι τρίτων χωρών, μέλη διοικητικών συμβουλίων, διαχειριστές, νόμιμοι εκπρόσωποι και ανώτατα διευθυντικά στελέχη (γενικοί διευθυντές, διευθυντές και υποδιευθυντές) θυγατρικών εταιριών και υποκαταστημάτων αλλοδαπών εταιριών που ασκούν νόμιμα εμπορική δραστηριότητα στην Ελλάδα."*** Η περ.α' αντί κατακτήθηκε ως άνω με το άρθρου 8 παρ.1 Ν.3536/2007, ΦΕΚ Α 42/23.2.2007."β. Το αλλοδαπό υπαλληλικό προσωπικό και οι νόμιμοι εκπρόσωποι που απασχολούνται αποκλειστικά σε εταιρίες που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις των νόμων 3427/2005 (ΦΕΚ 312 Α'), 378/1968 (ΦΕΚ 82 Α) και του άρθρου 25 του ν. 27/1975 (ΦΕΚ 77 Α), όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 4 του ν. 2234/1994 (ΦΕΚ 142 Α'), καθώς και σε επιχειρήσεις του ν.δ. 2687/1953 (ΦΕΚ 317 Α').*** Η περ.β' αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρου 8 παρ.2 Ν.3536/2007, ΦΕΚ Α 42/23.2.2007. γ. Υπήκοοι τρίτων χωρών τεχνικοί, που απασχολούνται σε βιομηχανίες ή μεταλλεία υπό τους όρους που προβλέπονται στον α.ν. 448/1968 (ΦΕΚ 130 Α').δ. Το αλλοδαπό προσωπικό, που απασχολείται αποκλειστικά σε εταιρίες, οι οποίες εγκαθιδρύονται στην Ελλάδα κατ' εφαρμογή του άρθρου 26 του παρόντος. "ε. Αλλοδαπό εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό που απασχολείται σε αλλοδαπές εταιρίες, οι οποίες έχουν υποκαταστήματα ή θυγατρικές εταιρίες στην Ελλάδα και ασκούν νόμιμα εμπορική δραστηριότητα, καθώς και σε εταιρίες που συνδέονται με αντίστοιχες στην Ελλάδα κατά την έννοια του άρθρου 42ε του κ.ν. 2190/1920 (ΦΕΚ 37 Α), θα μπορεί να μετακινείται για απασχόληση στα υποκαταστήματα ή τις θυγατρικές της οικείας εταιρίας ή στις συνδεδεμένες εταιρίες στην Ελλάδα, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις: αα. Η επιχείρηση που είναι εγκατεστημένη στην Ελλάδα να απασχολεί τουλάχιστον εκατό (100) ημεδαπούς εργαζόμενους. ββ. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών που πρόκειται να μετακινηθούν για απασχόληση στις ανωτέρω επιχειρήσεις θα πρέπει να διαθέτουν επιστημονικές γνώσεις στον τομέα τους, των οποίων στερούνται ημεδαποί ή κοινοτικοί εργαζόμενοι ή νομίμως

διαμένοντες στη χώρα υπήκοοι τρίτων χωρών. Ο αριθμός των απασχολούμενων δεν μπορεί να υπερβεί ποσοστό ανώτερο του 5% των ημεδαπών εργαζομένων. Η άδεια διαμονής χορηγείται αρχικά για χρονικό διάστημα ενός έτους με δυνατότητα ανανέωσης για δύο ακόμη έτη.*** Η περ.ε' προστέθηκε με το άρθρου 8 παρ.3 Ν.3536/2007, ΦΕΚ Α 42/23.2.2007.

2. Η άδεια διαμονής για εργασία χορηγείται για χρονικό διάστημα μέχρι ενός έτους και μπορεί να ανανεώνεται ανά διετία με την επιφύλαξη ειδικών σχετικών ρυθμίσεων.*** Η παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρου 8 παρ.4 Ν.3536/2007, ΦΕΚ Α 42/23.2.2007.
3. Οι παραπάνω υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να συνοδεύονται και από τα κατά την παρ. 1 του άρθρου 54 μέλη της οικογένειάς τους, στα οποία χορηγείται ατομική άδεια διαμονής που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής των συντηρούντων.
4. Η σχετική αίτηση για τη χορήγηση και ανανέωση της άδειας διαμονής, καθώς και για την οικογενειακή επανένωση των υπηκόων τρίτων χωρών της παρ. 1 του νόμου αυτού, υποβάλλονται στη Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και η σχετική άδεια εκδίδεται από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Η εξέταση λόγων που αφορούν τη δημόσια τάξη και ασφάλεια δεν αποτελεί προαπαιτούμενο στοιχείο για τη χορήγηση των ανωτέρω αδειών. Εάν από την έρευνα των αρμόδιων αστυνομικών αρχών προκύψουν σχετικοί λόγοι, ανεξαρτήτως του χρονικού σημείου στο οποίο αναφέρονται, η άδεια διαμονής ανακαλείται.***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Βλ.σχετικά παρ.4 κεφ.Α της ΚΥΑ 160/2006 (ΦΕΚ Β' 6)***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Βλ.σχετικές ΥΑ οικ.7395/06 (ΦΕΚ 559 Β'/2006) ΥΑ 7393/2006 (ΦΕΚ 574 Β'/2006),ΥΑ οικ.9408/06 (ΦΕΚ 669 Β'/2006), ΥΑ οικ.8901/2006 (ΦΕΚ 695 Β'/2006), ΥΑ Οικ.10977/06 (ΦΕΚ 803 Β'/2006), ΥΑ οικ.10976/06 (ΦΕΚ 798 Β'/2006), ΥΑ οικ.12762/06 (ΦΕΚ 881 Β'/2006), ΥΑ οικ.12762/06 (ΦΕΚ 881 Β'/2006) και ΥΑ 11962/06 (ΦΕΚ 928 Β'/2006)

Άρθρο 18

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής σε υπηκόους τρίτων χωρών που μετακινούνται από επιχείρηση εγκατεστημένη σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, με σκοπό την παροχή υπηρεσίας

1. Σε υπήκοο τρίτης χώρας, που απασχολείται νόμιμα σε επιχείρηση εγκατεστημένη σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και πρέπει να μετακινηθεί στην Ελλάδα για παροχή συγκεκριμένης υπηρεσίας, στο πλαίσιο σχετικής συμβατικής υποχρέωσης μεταξύ της ανωτέρω επιχείρησης και του αντισυμβαλλομένου, ο οποίος ασκεί τις δραστηριότητες του στην Ελλάδα, χορηγείται άδεια διαμονής, εφόσον, πέραν των προϋποθέσεων του άρθρου 10 πληρούνται και οι ακόλουθες ειδικές προϋποθέσεις: α. Έχει λάβει ειδική θεώρηση εισόδου, εφόσον το προβλεπόμενο διάστημα διαμονής υπερβαίνει τους τρεις μήνες. β. Αποδεικνύει τη νόμιμη διαμονή του στο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο οποίο είναι εγκατεστημένη η επιχείρηση από την οποία μετακινείται. γ. Η επιχείρηση από την οποία μετακινείται ο υπήκοος τρίτης χώρας αποδεικνύει ότι τον απασχολεί νόμιμα στο έδαφος του κράτους μέλους, στο οποίο είναι εγκατεστημένη. δ. Η επιχείρηση, από την οποία μετακινείται ο υπήκοος τρίτης χώρας έχει συνάψει σύμβαση για την παροχή της συγκεκριμένης υπηρεσίας με τον αντίστοιχο αντισυμβαλλόμενο στην Ελλάδα, στην οποία αναφέρονται ο σκοπός και το προβλεπόμενο διάστημα της μετακίνησης, καθώς και η ανάληψη των εξόδων διαμονής, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και επιστροφής του.
2. Η αίτηση για τη χορήγηση άδειας διαμονής κατατίθεται στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου, στον οποίο είναι εγκατεστημένος ο αντισυμβαλλόμενος. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η αντίστοιχη Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας.
3. Η άδεια διαμονής χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας για το χρόνο που απαιτείται για την εκπλήρωση της αναλυθείσας συμβατικής υποχρέωσης από την επιχείρηση και δεν μπορεί να υπερβαίνει συνολικά το ένα έτος. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εφόσον τούτο δικαιολογείται από την ανάγκη εκπλήρωσης της συμβατικής υποχρέωσης της επιχείρησης, η ανωτέρω άδεια διαμονής μπορεί να ανανεωθεί για έξι, επιπλέον, μήνες.
4. Οι παραπάνω υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να συνοδεύονται και από τα κατά την παρ. 1 του άρθρου 54 μέλη της οικογένειάς τους, στα οποία χορηγείται ατομική άδεια διαμονής που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής των συντηρούντων.***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Βλ.σχετικά παρ.4 κεφ.Α της ΚΥΑ 160/2006 (ΦΕΚ Β' 6)*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 28 παρ.8 Ν.3613/2007,ΦΕΚ Α 263/23.11.2007:"8. Για τους υπηκόους τρίτων χωρών που επιθυμούν να υποβάλουν αίτηση παραγωγής στη διαδικασία της παρ. 4 του άρθρου 18 του ν. 3536/2007 δεν απαιτείται προηγούμενη χορήγηση αριθμού φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.) για την εξαγορά ενσήμων από οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα".

Άρθρο 19

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής σε υπηκόους τρίτων χωρών που μετακινούνται από επιχείρηση εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα με σκοπό την παροχή υπηρεσίας

1. Σε υπήκοο τρίτης χώρας, που απασχολείται ως εξειδικευμένο τεχνικό προσωπικό σε επιχείρηση, η οποία είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα και για τον οποίο προβλέπεται η παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών, στο πλαίσιο σύμβασης προμήθειας, μεταξύ της ανωτέρω επιχείρησης και της αντίστοιχης που ασκεί τις δραστηριότητες της στην Ελλάδα, χορηγείται άδεια διαμονής, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις: α. Είναι κάτοχος ισχύοντος διαβατηρίου και έχει λάβει ειδική θεώρηση εισόδου και β. Η επιχείρηση, από την οποία μετακινείται ο υπήκοος τρίτης χώρας, έχει συνάψει σύμβαση προμήθειας, με την οποία προβλέπεται η παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών που αναφέρονται, αποκλειστικός, στην εγκατάσταση, δοκιμαστική λειτουργία και συντήρηση των προμηθευόμενων ειδών, το διάστημα παροχής των υπηρεσιών, ο αριθμός και η ειδικότητα των ατόμων που θα απασχοληθούν, καθώς και η ανάληψη των εξόδων διαμονής, πλήρους ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και επιστροφής τους.
2. Η αίτηση για τη χορήγηση άδειας διαμονής κατατίθεται στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου στον οποίο είναι εγκατεστημένη η ημεδαπή επιχείρηση. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η αντίστοιχη Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας.
3. Η άδεια διαμονής χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας για το χρόνο που απαιτείται για την εκπλήρωση της αναλυθείσας και μόνο συμβατικής υποχρέωσης από την επιχείρηση και δεν μπορεί να υπερβαίνει, συνολικά, τους έξι μήνες. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, εφόσον τούτο δικαιολογείται από την ανάγκη εκπλήρωσης της συμβατικής υποχρέωσης, η ανωτέρω άδεια διαμονής μπορεί να ανανεωθεί για έξι, επιπλέον, μήνες. ***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Βλ.σχετικά παρ.4 κεφ.Α της ΚΥΑ 160/2006 (ΦΕΚ Β'6)

Άρθρο 20

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής αθλητών και προπονητών

1. Η είσοδος και διαμονή στη Χώρα υπηκόων τρίτων χωρών, αθλητών και προπονητών αθλήματος, που έχει αναγνωρισθεί από τις ελληνικές αθλητικές αρχές, για την εγγραφή, μεταγραφή ή πρόσληψη τους σε αναγνωρισμένο αθλητικό σωματείο σε Αθλητική Ανώνυμη Εταιρία (Α.Α.Ε.) ή σε Τμήμα Αμειβόμενων Αθλητών (Τ.Α.Α.), επιτρέπεται, ύστερα από έγκριση της ελληνικής αθλητικής ομοσπονδίας του οικείου αθλήματος και χορήγηση ειδικής θεώρησης εισόδου.
2. Αθλητής ή προπονητής, υπήκοος τρίτης χώρας, που επιθυμεί να έλθει στην Ελλάδα εν όψει εγγραφής, μεταγραφής ή πρόσληψης, καταθέτει αίτηση στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του, εφόσον έχει εγγραφεί, μεταγραφεί ή προσληφθεί σε ελληνικό αθλητικό σωματείο, Α.Α.Ε. ή Τ.Α.Α. και πληρούνται οι λοιπές, προβλεπόμενες από το νόμο, προϋποθέσεις. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η οικεία Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας.
3. Η άδεια διαμονής χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας για χρονικό διάστημα μέχρι ενός έτους και μπορεί να ανανεώνεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, για όσο χρονικό διάστημα διατηρείται σε ισχύ έγγραφη συμφωνία συνεργασίας ή σύμβαση εργασίας του υπηκόου τρίτης χώρας.
4. Οι παραπάνω υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να συνοδεύονται και από τα κατά την παρ. 1 του άρθρου 54 μέλη της οικογένειάς τους, στα οποία χορηγείται, ύστερα από αίτησή τους, ατομική άδεια διαμονής που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής των συντηρούντων.
5. Επιτρέπεται η είσοδος στη Χώρα, για προετοιμασία εν όψει συμμετοχής σε διεθνείς αθλητικές διοργανώσεις, σε αθλητές, υπηκόους τρίτων χωρών, τους προπονητές και λοιπό εξειδικευμένο προσωπικό που τους συνοδεύει, ύστερα από έγκριση της ελληνικής ομοσπονδίας του αντίστοιχου αθλήματος που είναι αναγνωρισμένο από τις ελληνικές αθλητικές αρχές. Η είσοδος επιτρέπεται, αφού λάβουν ειδική θεώρηση εισόδου, και αποδεικνύουν ότι διαθέτουν επαρκείς πόρους διαβίωσης και πλήρη ασφάλιση ασθένειας. Η άδεια διαμονής χορηγείται για όσο χρονικό διάστημα ισχύει η έγκριση της ελληνικής ομοσπονδίας του οικείου αθλήματος και δεν μπορεί να υπερβεί το έτος. Ανανέωση δεν είναι επιτρεπτή. ***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Βλ.σχετικά παρ.4 κεφ.Α της ΚΥΑ 160/2006 (ΦΕΚ Β'6)

Άρθρο 21

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής σε μέλη καλλιτεχνικών συγκροτημάτων

1. Υπήκοοι τρίτων χωρών, οι οποίοι είναι μέλη καλλιτεχνικών συγκροτημάτων και οι εργαζόμενοι σε αυτά επιτρέπεται να εισέλθουν στη Χώρα, εφόσον αποδεικνύουν την ανωτέρω ιδιότητα και εργασιακή σχέση τους και αφού λάβουν ειδική θεώρηση εισόδου.
2. Στους υπηκόους τρίτων χωρών της προηγούμενης παραγράφου χορηγείται άδεια διαμονής για εργασία, λαμβανομένης υπόψη και της ενιαίας δομής του καλλιτεχνικού συγκροτήματος.
3. Η άδεια διαμονής για εργασία χορηγείται για χρονικό διάστημα μέχρι ενός έτους και μπορεί να ανανεώνεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, για όσο χρονικό διάστημα πρόκειται να διαρκέσουν οι παραστάσεις ή οι εκδηλώσεις στις οποίες συμμετέχουν. ***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Βλ.σχετικά παρ.4 κεφ.Α της ΚΥΑ 160/2006 (ΦΕΚ Β'6)

Άρθρο 22

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής σε πνευματικούς δημιουργούς

1. Υπήκοοι τρίτων χωρών, οι οποίοι είναι πνευματικοί δημιουργοί, ιδίως συγγραφείς, λογοτέχνες, σκηνοθέτες, ζωγράφοι, γλύπτες, ηθοποιοί, μουσικοί, τραγουδιστές, χορογράφοι και σκηνογράφοι, επιτρέπεται να εισέλθουν στη Χώρα εφόσον έχουν συνάψει για το σκοπό αυτόν σχετική σύμβαση διάρκειας μεγαλύτερης των τριών μηνών με επιχείρηση ή οργανισμό, το αντικείμενο του οποίου συνίσταται σε δραστηριότητες εκμετάλλευσης ή δημιουργίας προϊόντων πνευματικής ιδιοκτησίας και αφού λάβουν ειδική θεώρηση εισόδου.
2. Στους υπηκόους τρίτων χωρών της προηγούμενης παραγράφου χορηγείται άδεια διαμονής για εργασία, για χρονικό διάστημα μέχρι ενός έτους και μπορεί να ανανεώνεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, για όσο χρονικό διάστημα ανανεώνεται η σύμβαση τους. ***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Βλ.σχετικά παρ.4 κεφ.Α της ΚΥΑ 160/2006 (ΦΕΚ Β'6)

Άρθρο 23

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής σε μέλη ξένων αρχαιολογικών σχολών

1. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Πολιτισμού επιτρέπεται να χορηγείται σε υπήκοο τρίτης χώρας, μέλος ξένης αρχαιολογικής σχολής, η επιστημονική δραστηριότητα της οποίας υπάγεται στην εποπτεία του Υπουργείου Πολιτισμού, άδεια διαμονής για εργασία στο πλαίσιο της δραστηριότητας της σχολής, εφόσον προηγουμένως έχει λάβει ειδική θεώρηση εισόδου από την αρμόδια ελληνική προξενική αρχή του τόπου κατοικίας του.
2. Η σχετική αίτηση κατατίθεται στην αρμόδια Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, εφόσον ο υπήκοος τρίτης χώρας έχει γίνει δεκτός ως μέλος της οικείας αρχαιολογικής σχολής και πληρούνται οι λοιπές προϋποθέσεις, που προβλέπονται στο νόμο αυτόν.
3. Στους υπηκόους τρίτων χωρών της παραγράφου 1 χορηγείται άδεια διαμονής για εργασία, για χρονικό διάστημα μέχρι ενός έτους και μπορεί να ανανεώνεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η επιστημονική τους δραστηριότητα.
4. Οι παραπάνω υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να συνοδεύονται και από τα κατά την παρ. 1 του άρθρου 54 μέλη της οικογένειάς τους, στα οποία χορηγείται ατομική άδεια διαμονής που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής των συντηρούντων.
***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Βλ.σχετικά παρ.4 κεφ.Α της ΚΥΑ 160/2006 (ΦΕΚ Β'6)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ

ΑΔΕΙΑ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΓΙΑ ΑΣΚΗΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ

Άρθρο 24

Άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας

1. Επιτρέπεται η είσοδος υπηκόου τρίτης χώρας στη Χώρα, προκειμένου αυτός να ασκήσει ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, εφόσον πληρούνται, σωρευτικά, οι παρακάτω προϋποθέσεις: α. Διαθέτει επαρκείς πόρους για την άσκηση της δραστηριότητας και κατ'ελάχιστο εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ, κατατεθειμένα σε λογαριασμό στο όνομα του αιτούντος, που τηρείται σε αναγνωρισμένο τραπεζικό ίδρυμα. Μετά τη χορήγηση της ειδικής θεώρησης εισόδου, απαιτείται η κατάθεση του ανωτέρω ποσού σε αντίστοιχο ίδρυμα της ημεδαπής. β. Η δραστηριότητα συμβάλλει στην ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας και γ. Κατέχει ειδική θεώρηση εισόδου. ***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Βλέπε σχετικά την ΥΑ 1751/9-14.2.2006 (ΦΕΚ Β' 218).
2. Η αίτηση για τη χορήγηση άδειας εισόδου προς άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας υποβάλλεται στην ελληνική προξενική αρχή του τόπου κατοικίας του υπηκόου τρίτης χώρας μαζί με αντίστοιχη οικονομοτεχνική μελέτη.
3. Η αίτηση, μαζί με την ανωτέρω οικονομοτεχνική μελέτη και τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά, διαβιβάζεται στην αρμόδια Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας στην οποία υπάγεται ο δήμος ή η κοινότητα, όπου ο ενδιαφερόμενος προτίθεται να εγκατασταθεί και να ασκήσει τη δραστηριότητα.
4. Η αρμόδια Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής της επόμενης παραγράφου, εγκρίνει την άσκηση της συγκεκριμένης οικονομικής δραστηριότητας και αποστέλλει τη σχετική πράξη στην αρμόδια ελληνική προξενική αρχή, η οποία τη γνωστοποιεί στον ενδιαφερόμενο και χορηγεί την αντίστοιχη ειδική θεώρηση εισόδου. Σε περίπτωση απόρριψης του αιτήματος του, ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν μπορεί να υποβάλει νέα αίτηση πριν από την παρέλευση ενός έτους.
5. Στην έδρα κάθε Περιφέρειας, συνιστάται επταμελής Επιτροπή που συγκροτείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, στην οποία συμμετέχουν :α) Ο προϊστάμενος της αρμόδιας Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας, ως πρόεδρος β) Ένας προϊστάμενος τμήματος της ίδιας υπηρεσίας .γ) Ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Σχεδιασμού και Ανάπτυξης της Περιφέρειας .δ) Ένας υπάλληλος της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ) της έδρας της Περιφέρειας. ε) Ένας εκπρόσωπος της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης (Ν.Α.) της έδρας της Περιφέρειας. στ) Ένας εκπρόσωπος της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Ε.Δ.Κ.) του νομού που εδρεύει η Περιφέρεια και ζ) Ένας εκπρόσωπος Επιμελητηρίου της έδρας της Περιφέρειας ως τακτικά μέλη, μαζί με τα υποδεικνυόμενα αντίστοιχα αναπληρωματικά τους.***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Βλ.σχετική αποφ.οικ.7639/2005 Γεν. Γραμματέα Περιφ.Στερεάς Ελλάδας (ΦΕΚ 1419 Β'/2005)**ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Βλ.σχετική αποφ. 13306/2005 Γεν. Γραμματέα Περιφ.Δυτ.Ελλάδας (ΦΕΚ 1973 Β'/2005)

Η ανωτέρω Επιτροπή γνωμοδοτεί, μέσα σε ένα μήνα αφότου υποβληθεί το σχετικό αίτημα, αναφορικά με τη σκοπιμότητα άσκησης της δραστηριότητας. Ειδικότερα, εξετάζει την αρτιότητα και δυνατότητα εφαρμογής της οικονομοτεχνικής μελέτης, τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, τις επιχειρηματικές εμπειρίες του υπηκόου τρίτης χώρας, το ύψος του διαθέσιμου κεφαλαίου και τις επιπτώσεις στην απασχόληση, καθώς και τους ειδικούς περιορισμούς που επιβάλλονται από την ισχύουσα νομοθεσία. "Με την ίδια απόφαση ορίζονται ο εισηγητής και ο γραμματέας της Επιτροπής, οι οποίοι είναι υπάλληλοι της Διεύθυνσης Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας. Ειδικότερα για την Περιφέρεια Αττικής ο εισηγητής ορίζεται από την αρμόδια Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης ανάλογα με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης."*** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.5 προστέθηκε με το άρθρο 9 παρ.1 Ν.3536/2007, ΦΕΚ Α 42/23.2.2007.

Άρθρο 25

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής

1. Ο υπήκοος τρίτης χώρας, μετά την είσοδο του στη Χώρα, και στο πλαίσιο ισχύος της ειδικής θεώρησης εισόδου για τη δραστηριότητα του προηγούμενου άρθρου, καταθέτει αίτηση για χορήγηση άδειας διαμονής στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του, συνοδευόμενη από επικυρωμένο φωτοαντίγραφο του διαβατηρίου του. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η οικεία Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας.Η σχετική άδεια διαμονής εκδίδεται από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας και ισχύει για δύο έτη. ***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Βλέπε σχετικά την ΥΑ 1751/9-14.2.2006 (ΦΕΚ Β' 218).
2. Η ανωτέρω απόφαση κοινοποιείται στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης.
3. "Η άδεια διαμονής μπορεί να ανανεώνεται, για δύο έτη κάθε φορά εφόσον":"α. Η εγκριθείσα δραστηριότητα εξακολουθεί να ασκείται και εφόσον αποδεικνύεται ότι έχει διατεθεί για το σκοπό αυτόν το ποσό της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου."*** Η περ.α' αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 9 παρ.2

- N.3536/2007, ΦΕΚ Α 42/23.2.2007.*** Το πρώτο εδάφιο της παρ.3 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 28 παρ.2 Ν.3613/2007,ΦΕΚ Α 263/23.11.2007. β. Πρόκειται για την ίδια δραστηριότητα. γ. Έχουν εκληρωθεί οι φορολογικές και ασφαλιστικές υποχρεώσεις και δ. Η δραστηριότητα εξακολουθεί να ασκείται εντός των ορίων του ίδιου νομού.
4. Δεν επιτρέπεται αλλαγή σκοπού πριν από την παρέλευση διετίας από την έναρξη ισχύος της αρχικής άδειας διαμονής. Μετά την ανανέωση της και εφόσον επέλθει αποδεδειγμένα διακοπή της συγκεκριμένης δραστηριότητας, μπορεί να γίνει οποτεδήποτε αλλαγή σκοπού.*** Η άνω νέα παρ.4 προστέθηκε και η παρ.4 αναριθμήθηκε σε παρ.5 με το άρθρο 8 παρ.3 Ν.3536/2007,ΦΕΚ Α 42/23.2.2007.
 5. Αν η άδεια διαμονής ανακληθεί ή δεν ανανεωθεί, επιτρέπεται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, να χορηγηθεί στον υπήκοο τρίτης χώρας προθεσμία μέχρι έξι μήνες για την αναχώρηση του από την Ελλάδα, εφόσον τούτο κρίνεται αναγκαίο για την εκκαθάριση της επιχείρησής του.

Άρθρο 26

Άδεια διαμονής για ανάπτυξη επενδυτικής δραστηριότητας

1. Επιτρέπεται η είσοδος υπηκόου τρίτης χώρας στην Ελλάδα, προκειμένου να πραγματοποιήσει επένδυση ύψους τριακοσίων χιλιάδων (300.000) ευρώ, τουλάχιστον, που θα έχει θετικές επιπτώσεις στην εθνική οικονομία.
***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Βλέπε σχετικά την ΥΑ 1751/9-14.2.2006 (ΦΕΚ Β' 218).
2. Η αίτηση για τη χορήγηση της άδειας διαμονής υποβάλλεται στην ελληνική προξενική αρχή του τόπου κατοικίας του υπηκόου τρίτης χώρας.
3. Η αίτηση μαζί με απαιτούμενα δικαιολογητικά διαβιβάζεται στη Διεύθυνση Κεφαλαίων Εξωτερικού (Τμήμα Παρακολούθησης Ξένων Αμέσων Επενδύσεων) του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών. Τα δικαιολογητικά του προηγούμενου εδαφίου προσδιορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών.
4. Εντός προθεσμίας είκοσι ημερών, το αργότερο, από την περιέλευση του φακέλου στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών διαβιβάζει στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης πρόταση, κατόπιν αιτιολογημένης εισήγησης του Τμήματος Παρακολούθησης Ξένων Αμέσων Επενδύσεων του Υπουργείου, για τη σκοπιμότητα χορήγησης άδειας διαμονής στον αλλοδαπό, σε σχέση με την επένδυση. Ο Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης αποφασίζει για την έγκριση της άδειας διαμονής.
5. Η έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης διαβιβάζεται στην αρμόδια ελληνική προξενική αρχή, η οποία χορηγεί την ειδική θεώρηση εισόδου με την επιφύλαξη του άρθρου 8 του παρόντος. Σε περίπτωση μη χορήγησης της έγκρισης της προηγούμενης παραγράφου, δεν μπορεί να υποβληθεί νέα αίτηση πριν από την παρέλευση ενός έτους.
6. Ο επενδυτής οφείλει να ενημερώνει το Τμήμα Παρακολούθησης Ξένων Αμέσων Επενδύσεων τόσο για την πραγματοποίηση της επένδυσης όσο και κατ' έτος για την πρόοδο υλοποίησης αυτής, αντίστοιχα. Εάν μετά την πάροδο ενός έτους διαπιστωθεί ότι είτε δεν πραγματοποιήθηκε η επένδυση ή ότι δεν υπήρξε ανάλογη πρόοδος, ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών, με την ίδια διαδικασία της παραγράφου 4 του παρόντος, διαβιβάζει πρόταση στον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, προκειμένου να αποφασίσει για την ανάκληση ή μη της άδειας διαμονής, κατά τους όρους του άρθρου αυτού.
7. Με αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών ρυθμίζονται τα ειδικότερα ζητήματα τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα, που αναφέρονται είτε στην υλοποίηση της επένδυσης είτε στην άδεια διαμονής κατά τους όρους του άρθρου αυτού.

Άρθρο 27

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής

1. Ο υπήκοος τρίτης χώρας, μετά την είσοδο του στη Χώρα και στο πλαίσιο ισχύος της ειδικής θεώρησης εισόδου του, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του προηγούμενου άρθρου, υποβάλλει αίτηση για χορήγηση άδειας διαμονής στη Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, συνοδευόμενη από επικυρωμένο φωτοαντίγραφο του διαβατηρίου.
2. Η σχετική άδεια διαμονής εκδίδεται από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ισχύει για τρία έτη και η οικεία απόφαση κοινοποιείται στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών.
3. Η άδεια διαμονής μπορεί να ανανεώνεται για ισόχρονο διάστημα, εφόσον: α. Η εγκριθείσα δραστηριότητα εξακολουθεί να ασκείται. β. Πρόκειται για την ίδια δραστηριότητα ή επέκταση της αρχικής και γ. Έχουν εκπληρωθεί οι φορολογικές και ασφαλιστικές υποχρεώσεις.
4. Αν η άδεια διαμονής ανακληθεί ή δεν ανανεωθεί, επιτρέπεται να χορηγηθεί, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, στον υπήκοο τρίτης χώρας προθεσμία μέχρι έξι μήνες για την αναχώρηση του από την Ελλάδα, εφόσον τούτο κρίνεται αναγκαίο για την εκκαθάριση της επιχείρησής του.
5. Οι παραπάνω υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να συνοδεύονται και από τα κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 54 μέλη της οικογένειάς τους, στα οποία χορηγείται ατομική άδεια διαμονής που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής των συντηρούντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΓΙΑ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ

Άρθρο 28

Χορήγηση άδειας διαμονής για λόγους σπουδών

1. Η είσοδος υπηκόου τρίτης χώρας στην Ελλάδα για σπουδές σε Πανεπιστήμια, Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.), Ανώτερες Εκκλησιαστικές Σχολές και Εκκλησιαστικές Σχολικές Μονάδες, Ανώτερα Σχολή Εκπαιδευτικών Τεχνολόγων Μηχανικών της Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (Α.Σ.Ε.Τ.Ε.Μ./Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε.), στην Ανώτερη Σχολή Τουριστικών Επαγγελματιών του Ε.Ο.Τ. και σε Τεχνικά Επαγγελματικά Εκπαιδευτήρια (Τ.Ε.Ε.) επιτρέπεται εφόσον προηγουμένως λάβει ειδική θεώρηση εισόδου. Στις σπουδές περιλαμβάνονται και οι μεταπτυχιακές. Στην έννοια των σπουδών εντάσσεται και ο κύκλος προετοιμασίας, εφόσον αυτός προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία, ως τμήμα των σπουδών αυτών.
2. Υπήκοος τρίτης χώρας, που έχει λάβει ειδική θεώρηση εισόδου για σπουδές στην Ελλάδα, μπορεί να ζητήσει άδεια διαμονής για το σκοπό αυτόν, εφόσον συντρέχουν, σωρευτικά, οι εξής προϋποθέσεις: α. Έχει εγγραφεί στο οικείο εκπαιδευτικό ίδρυμα ή έχει γίνει αποδεκτός προσεγγραφή. β. Διαθέτει επαρκείς πόρους για την κάλυψη των εξόδων διαμονής και σπουδών για το χρόνο που ισχύει η άδεια διαμονής και γ. Έχει καταβάλει τα απαιτούμενα τέλη εγγραφής στο εκπαιδευτικό ίδρυμα. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η οικεία Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας.
3. Δεν χορηγείται άδεια διαμονής για λόγους σπουδών στους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν στη Χώρα ως εργαζόμενοι ή ασκούντες ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα με εξαίρεση όσους έχουν γίνει δεκτοί για λόγους οικογενειακής επανένωσης.

*** Η παρ.3 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 10 παρ.1 Ν.3536/2007,ΦΕΚ Α 42/23.2.2007.

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Σχετική η ΚΥΑ 11702/2006 (ΦΕΚ Β'892/12.7.2006):

"Καθορισμός της διαδικασίας και των προϋποθέσεων υπαγωγής στις ρυθμίσεις του ν. 3386/2005 των υπηκόων τρίτων χωρών που φοιτούν ή έχουν αποφοιτήσει από δημόσια εκπαιδευτικά ιδρύματα".

Άρθρο 29

Διάρκεια και ανανέωση της άδειας διαμονής

1. Η άδεια διαμονής για σπουδές ισχύει για ένα έτος και μπορεί να ανανεώνεται για ισόχρονο διάστημα, εφόσον ο κάτοχος της εξακολουθεί να πλήρη τις προϋποθέσεις του προηγούμενου άρθρου. Αν η διάρκεια του προγράμματος σπουδών είναι κατώτερη του ενός έτους, η άδεια διαμονής ισχύει για τη διάρκεια του προγράμματος σπουδών. Ο συνολικός χρόνος διαμονής δεν μπορεί να υπερβεί την προβλεπόμενη από τις οικείες διατάξεις συνολική διάρκεια σπουδών προσαυξημένη κατά το ήμισυ. Στο χρόνο αυτόν προστίθεται έναεπιπλέον έτος για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, εφόσον αυτό έχει

ζητηθεί από το οικείο εκπαιδευτικό ίδρυμα. "Υπήκοοι τρίτων χωρών, οι οποίοι μετά το πέρας των σπουδών τους έγιναν δεκτοί από ανώτερα ή ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της Χώρας για μεταπτυχιακές σπουδές, μπορούν να ανανεώσουν την άδεια διαμονής τους για όσο χρονικό διάστημα απαιτείται για την ολοκλήρωση των σπουδών τους χωρίς την υποχρέωση προσκόμισης αντίστοιχης ειδικής θεώρησης εισόδου."*** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.1 προστέθηκε με το άρθρο 10 παρ.2 Ν.3536/2007,ΦΕΚ Α 42/23.2.2007.

2. Για την ανανέωση της άδειας διαμονής, ο υπήκοος τρίτης χώρας οφείλει, δύο τουλάχιστον μήνες πριν από τη λήξη της, να καταθέσει αίτηση στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του που συνοδεύεται από βεβαίωση του αντίστοιχου εκπαιδευτικού ιδρύματος, από την οποία να προκύπτει η εγγραφή του και συμμετοχή του στις εξετάσεις, καθώς και από πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας από το οποίο προκύπτει η γενικότερη πρόοδος των σπουδών του.

Άρθρο 30

Επαγγελματική κατάρτιση

1. Επαγγελματική κατάρτιση, για την εφαρμογή του παρόντος, είναι η φοίτηση σε Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ν. 2009/1992 (ΦΕΚ18 Α), όπως κάθε φορά ισχύει. Της εν λόγω κατάρτισης μπορεί να προηγηθεί, όπου απαιτείται, με βάση το πρόγραμμα σπουδών της απαιτούμενης ειδικότητας, ένα προπαρασκευαστικό έτος εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας.
2. Η είσοδος υπηκόου τρίτης χώρας στην Ελλάδα για κατάρτιση σε δημόσια ή ιδιωτικά Ι.Ε.Κ. επιτρέπεται, εφόσον ο υπήκοος τρίτης χώρας γίνει δεκτός από αυτά και χορηγηθεί σχετική έγκριση φοίτησης από τον Οργανισμό Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ο.Ε.Ε.Κ.). Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και ύστερα από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Ε.Ε.Κ., καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και τα πιστοποιητικά απόδειξης της γλωσσομάθειας όπου απαιτούνται για την έγκριση αυτή.
3. Στο πλαίσιο εφαρμογής του νόμου αυτού επιτρέπεται η είσοδος υπηκόων τρίτων χωρών και για την παρακολούθηση αδιαβάθμητου εκπαιδευτικού επιπέδου προ γραμμάτων σε εργαστήρια ελευθέρων σπουδών, εφόσον ο υπήκοος τρίτης χώρας γίνει δεκτός σε αυτά και υπό την προϋπόθεση ότι τα ανωτέρω προγράμματα απαιτούν κανονική και όχι εξ αποστάσεως φοίτηση. Η σχετική βεβαίωση του εργαστηρίου ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας γίνεται δεκτός, καθώς και η διάρκεια των σχετικών προγραμμάτων θεωρείται από την αρμόδια Υπηρεσία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.
4. Η οικεία ειδική θεώρηση εισόδου και η αντίστοιχη άδεια διαμονής, καθώς και η ανανέωση της, χορηγούνται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 28 και 29 του νόμου αυτού, που εφαρμόζονται αναλόγως.

Άρθρο 31

Αλλαγή κατεύθυνσης σπουδών

Υπήκοος τρίτης χώρας, ο οποίος έχει λάβει θεώρηση εισόδου ή άδεια διαμονής για σπουδές ή για επαγγελματική κατάρτιση στην Ελλάδα, μπορεί να αλλάξει εκπαιδευτικό ίδρυμα, δημόσιο ή ιδιωτικό ινστιτούτο επαγγελματικής κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) ή εργαστήριο ελευθέρων σπουδών, καθώς και κατεύθυνση σπουδών ή επαγγελματικής κατάρτισης, μόνο μία φορά και εντός του πρώτου έτους σπουδών του, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και υπό την πρόσθετη προϋπόθεση ότι δεν θα υπάρξει υπέρβαση του χρόνου διαμονής, που προβλεπόταν για τις αρχικές σπουδές.

Άρθρο 32

Σπουδές σε στρατιωτικές σχολές

Υπήκοοι τρίτων χωρών, που έχουν λάβει ειδική θεώρηση εισόδου και έχουν γίνει δεκτοί για φοίτηση στις Σχολές και τα Ειδικά Σχολεία των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφαλείας ή Ακαδημίες του Εμπορικού Ναυτικού λαμβάνουν, κατ' εξαίρεση, άδεια διαμονής για όσο χρόνο διαρκεί η φοίτηση τους σε αυτές. Όσοι έχουν γίνει δεκτοί προς φοίτηση ως υπότροφοι των ανωτέρω Σχολών και Ειδικών Σχολείων δεν υποχρεούνται στην καταβολή παράβολου.

Άρθρο 33

Απόκτηση ιατρικής ειδικότητας

1. Για την απόκτηση ιατρικής ειδικότητας από υπήκοο τρίτης χώρας απαιτείται ειδική θεώρηση εισόδου και χορηγείται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας άδεια διαμονής διάρκειας ενός έτους, η οποία μπορεί να ανανεώνεται ανά διετία και μέχρι την απόκτηση της. Προϋπόθεση για τη χορήγηση της άδειας διαμονής αποτελεί και η προσκόμιση βεβαίωσης από νοσηλευτικό ίδρυμα που, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, παρέχει ειδικότητα, ότι γίνεται δεκτός προς απόκτηση της.
2. Οι παραπάνω υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να συνοδεύονται και από τα κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 54 μέλη της οικογένειάς τους, στα οποία χορηγείται, ύστερα από αίτησή τους, ατομική άδεια διαμονής που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής των συντηρούντων.

Άρθρο 34

Συμμετοχή σε ειδικά προγράμματα

1. Υπήκοοι τρίτων χωρών, που μετέχουν σε προγράμματα ανταλλαγών στο πλαίσιο διακρατικών συμφωνιών, σε προγράμματα συνεργασίας με χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και υπότροφοι υπηρεσιών, οργανισμών, κοινωφελών ιδρυμάτων και του Ι.Κ. Υ, γίνονται δεκτοί για διαμονή στη Χώρα, εφόσον έχουν λάβει ειδική θεώρηση εισόδου. Η ειδική θεώρηση εισόδου χορηγείται, εφόσον προσκομισθεί στην αρμόδια ελληνική προξενική αρχή βεβαίωση του φορέα πραγματοποίησης του αντίστοιχου προγράμματος ή χορήγησης της υποτροφίας.
2. Η άδεια διαμονής χορηγείται για χρονικό διάστημα ίσο με το διάστημα εκτέλεσης του προγράμματος ή διάρκειας της υποτροφίας. Οι υπότροφοι της προηγούμενης παραγράφου δεν υποχρεούνται στην καταβολή παράβολου.
3. Με την επιφύλαξη των κείμενων διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, σε υπηκόους τρίτων χωρών φοιτητές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, που συμμετέχουν σε προγράμματα με σκοπό την πρακτική άσκηση στο αντικείμενο των σπουδών τους, έναντι αποζημίωσης, χορηγείται άδεια διαμονής, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, η οποία παρέχει πρόσβαση στην αγορά εργασίας, για διάστημα έως έξι μηνών, με δυνατότητα ισόχρονης παράτασης, εφόσον προηγουμένως έχουν λάβει ειδική θεώρηση εισόδου για το σκοπό αυτόν και με την προϋπόθεση ότι υφίσταται βεβαίωση του αρμόδιου κατά περίπτωση φορέα ανταλλαγών, από την οποία προκύπτει ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας γίνεται αποδεκτός στο πρόγραμμα για πρακτική άσκηση στο αντικείμενο των σπουδών του σε συγκεκριμένη επιχείρηση και για ορισμένο χρονικό διάστημα."*** Η παρ.3 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 10 παρ.3 Ν.3536/2007, ΦΕΚ Α 42/23.2.2007.

Άρθρο 35

Επαγγελματική δραστηριότητα σπουδαστών υπηκόων τρίτων χωρών

Υπήκοοι τρίτων χωρών, που έχουν λάβει άδεια διαμονής για λόγους σπουδών, σύμφωνα με τα άρθρα 28, 30, 32 και 34 του παρόντος, με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 του προηγούμενου άρθρου, επιτρέπεται να εργάζονται μόνο με καθεστώς μερικής απασχόλησης, σύμφωνα με τους όρους της οικείας νομοθεσίας. Για το σκοπό αυτόν χορηγείται στον ενδιαφερόμενο υπήκοο τρίτης χώρας σχετική έγκριση από την Περιφέρεια με την επίδειξη της άδειας διαμονής του. Η διάρκεια της ανωτέρω έγκρισης είναι ισόχρονη με την άδεια διαμονής και μπορεί να ανανεώνεται παράλληλα με αυτήν.

Άρθρο 36

Χορήγηση άδειας διαμονής σε οικονομικά ανεξάρτητα άτομα

1. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, χορηγείται άδεια διαμονής για ένα έτος σε υπήκοο τρίτης χώρας, εφόσον έχει λάβει ειδική θεώρηση εισόδου και διαθέτει επαρκείς πόρους, σε επίπεδο σταθερού ετήσιου εισοδήματος για την κάλυψη των δαπανών διαβίωσης, η οποία μπορεί να ανανεώνεται ανά έτος, εφόσον πληρούνται οι λοιπές, προβλεπόμενες από το νόμο, προϋποθέσεις. Το ύψος των επαρκών πόρων καθορίζεται με κοινή υπουργική απόφαση σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 90 του νόμου αυτού.
2. Ο παραπάνω υπήκοος τρίτης χώρας μπορεί να συνοδεύεται και από τα κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 54 μέλη της οικογένειάς του, στα οποία χορηγείται, ύστερα από αίτησή τους, ατομική άδεια διαμονής που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής του συντηρούντος. Η προϋπόθεση των επαρκών πόρων διαβίωσης θα πρέπει να συντρέχει είτε στο πρόσωπο του κάθε μέλους της οικογένειας είτε αθροιστικά για όλα τα μέλη αυτής.

Άρθρο 37

Χορήγηση άδειας διαμονής σε ενήλικα τέκνα διπλωματικών υπαλλήλων και σε υπηκόους τρίτης χώρας που υπηρετούν ως υπηρετικό προσωπικό διπλωματικών αποστολών

1. Στα ενήλικα τέκνα διπλωματικών υπαλλήλων που υπηρετούν στην Ελλάδα χορηγείται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, άδεια διαμονής για χρονικό διάστημα ίσο με το χρόνο υπηρεσίας των γονέων τους. Η ανωτέρω άδεια δεν παρέχει δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας.
2. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας χορηγείται άδεια διαμονής σε υπηκόους τρίτων χωρών, οι οποίοι βρίσκονται στο εξωτερικό και καλούνται στην Ελλάδα, προκειμένου να εργασθούν ως ιδιωτικοί υπηρέτες μελών Διπλωματικών Αποστολών, σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος η' της Σύμβασης της Βιέννης του 1961 "Περί των Διπλωματικών Σχέσεων", η οποία έχει κυρωθεί με το ν.δ. 503/1970 (ΦΕΚ 108 Α).
3. Η άδεια διαμονής των υπηκόων τρίτων χωρών της προηγούμενης παραγράφου χορηγείται για χρονικό διάστημα ίσο με το χρόνο που διαρκεί η σχέση τους με το μέλος της Διπλωματικής Αποστολής.

Άρθρο 38

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής σε ανταποκριτές ξένου τύπου

1. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας χορηγείται άδεια διαμονής στους ανταποκριτές ξένου τύπου, εφόσον κατέχουν ειδική θεώρηση εισόδου και έχουν διαπιστώσει στη Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης. Οι ανωτέρω υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να συνοδεύονται και από τα κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 54 μέλη της οικογένειάς τους για τα οποία χορηγείται, ύστερα από αίτησή τους, ατομική άδεια διαμονής που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής των συντηρούντων.
2. Η άδεια διαμονής χορηγείται για χρονικό διάστημα μέχρι ένα έτος και μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά για ισόχρονο διάστημα. Η αίτηση για τη χορήγηση της άδειας διαμονής της παραγράφου αυτής κατατίθεται στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του, συνοδευόμενη από αντίγραφο διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου του υπηκόου τρίτης χώρας με την ειδική θεώρηση εισόδου και βεβαίωση της Γενικής Γραμματείας Ενημέρωσης για την ανωτέρω ιδιότητα του υπηκόου τρίτης χώρας και για το χρονικό διάστημα της διαπίστευσης του. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η οικεία Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας.

Άρθρο 39

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής σε λειτουργούς των γνωστών θρησκειών

1. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας επιτρέπεται να χορηγείται άδεια διαμονής σε λειτουργούς όλων των γνωστών θρησκειών, υπηκόους τρίτων χωρών, για ένα έτος που μπορεί να ανανεώνεται ανά διετία και εφόσον έχουν λάβει ειδική θεώρηση εισόδου. Η ειδική θεώρηση εισόδου δύναται να χορηγείται, εφόσον προσκομισθεί στην αρμόδια ελληνική προξενική αρχή βεβαίωση του οικείου μητροπολίτη, προκειμένου για λειτουργούς της επικρατούσας θρησκείας ή του οικείου εκπροσώπου της γνωστής θρησκείας στη Χώρα, ότι οι ανωτέρω λειτουργοί θα ασκήσουν αποκλειστικά ιερατικά καθήκοντα. Η αίτηση για τη χορήγηση της άδειας διαμονής θα πρέπει να συνοδεύεται από αντίστοιχη βεβαίωση ανάληψης των εξόδων διαβίωσης και πλήρους ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.
2. Οι ως άνω υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να συνοδεύονται και από τα κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 54 μέλη της οικογένειάς τους, στα οποία χορηγείται, ύστερα από αίτησή τους, ατομική άδεια διαμονής που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής των συντηρούντων.

Άρθρο 40

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής για φοίτηση στην Αθωνιάδα Εκκλησιαστική Ακαδημία του Αγίου Όρους

1. Η είσοδος ομόδοξου υπηκόου τρίτης χώρας για φοίτηση στην Αθωνιάδα Εκκλησιαστική Ακαδημία του Αγίου Όρους επιτρέπεται, εφόσον προηγουμένως ο υπήκοος τρίτης χώρας λάβει ειδική θεώρηση εισόδου.

2. Ο υπήκοος τρίτης χώρας οφείλει, δύο τουλάχιστον μήνες πριν από τη λήξη της θεώρησης εισόδου, να υποβάλει στην Ιερά Επιστοπία του Αγίου Όρους αίτηση για τη χορήγηση άδειας διαμονής. Μαζί με την αίτηση πρέπει να καταθέσει: α. Αντίγραφο διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου με την ειδική θεώρηση εισόδου. β. Βεβαίωση εγγραφής στην Αθωνιάδα Εκκλησιαστική Ακαδημία. γ. Βεβαίωση Ιεράς Μονής ή ιδρύματος ή ιδιώτη ότι αναλαμβάνουν την κηδεμονία, τα έξοδα σπουδών και διαβίωσης του στο Άγιον Όρος. δ. Βεβαίωση της Ιεράς Επιστοπίας ή της Ιεράς Μονής ή του ιδρύματος ή του ιδιώτη, που έχουν αναλάβει την κηδεμονία του, ότι υποχρεούται προς πλήρη κάλυψη της ιατροφαρμακευτικής περιθαλψής και των εξόδων νοσηλείας του, καθώς και ε. Πιστοποιητικό υγείας, που εκδίδεται από ημεδαπά κρατικά νοσηλευτικά ιδρύματα ή κέντρα υγείας ή θεραπευτήρια και ιατρεία του Ι.Κ.Α., ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν πάσχει από νόσημα, το οποίο, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια υγεία
3. Η άδεια διαμονής του υπήκοου τρίτης χώρας χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, ύστερα από εισήγηση της Ιεράς Επιστοπίας.
4. Η άδεια διαμονής χορηγείται για το χρονικό διάστημα των ετών φοίτησης και μπορεί να ανανεώνεται για ένα ακόμη έτος.

Άρθρο 41

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής για σπουδή, γνωριμία και άσκηση του μοναχικού βίου

1. α. Σε υπήκοο τρίτης χώρας, ο οποίος έχει λάβει ειδική θεώρηση εισόδου, επιτρέπεται η χορήγηση άδειας διαμονής στην περιοχή του Αγίου Όρους για σπουδή ή γνωριμία του Αγιορείτικου μοναχικού βίου, ύστερα από αίτηση του προς μία από τις είκοσι Ιερές Μονές του Αγίου Όρους και εισήγηση της Ιεράς Κοινότητας. Η άδεια εκδίδεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, εφόσον η φιλοξενούσα Ιερά Μονή βεβαιώνει ότι αναλαμβάνει να του παρέχει κατάλυμα, τροφή και λοιπά έξοδα διαβίωσης και να τον ασφαλίσει για την κάλυψη των εξόδων νοσηλείας και πλήρους ιατροφαρμακευτικής περιθαλψής. β. Η φιλοξενούσα Ιερά Μονή του Αγίου Όρους διαβιβάζει στην αρμόδια Διεύθυνση της Περιφέρειας την εισήγηση της Ιεράς Κοινότητας με την παραπάνω αίτηση του ενδιαφερομένου. γ. Η άδεια έχει ισχύ ένα έτος και μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά για ίσο χρονικό διάστημα.
2. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας επιτρέπεται να χορηγείται άδεια διαμονής για ένα έτος, που μπορεί να ανανεώνεται για ισόχρονο διάστημα, σε υπήκοο τρίτης χώρας ο οποίος επιθυμεί να γνωρίσει το μοναχικό βίο ή να μονάσει, εφόσον έχει λάβει ειδική θεώρηση εισόδου. Η ειδική θεώρηση εισόδου χορηγείται, εφόσον προσκομισθεί στην αρμόδια ελληνική προξενική αρχή βεβαίωση της οικείας Ιεράς Μονής ότι έχει γίνει δεκτός για να γνωρίσει το μοναχικό βίο ή να μονάσει. Η αίτηση για τη χορήγηση της άδειας διαμονής θα πρέπει να συνοδεύεται από αντίστοιχη βεβαίωση ανάληψης των εξόδων ιατροφαρμακευτικής περιθαλψής.

Άρθρο 42

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής σε αρχηγούς οργανωμένων Ομάδων Τουρισμού

1. Χορηγείται ειδική θεώρηση εισόδου σε αρχηγούς οργανωμένων Ομάδων Τουρισμού, μετά από σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν σχετική αίτηση στην αρμόδια ελληνική προξενική αρχή του τόπου κατοικίας τους.
2. Ο υπήκοος τρίτης χώρας οφείλει, πριν τη λήξη της θεώρησης εισόδου, να καταθέσει στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του αίτηση για χορήγηση άδειας διαμονής συνοδευόμενη από τα σχετικά δικαιολογητικά." Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η οικεία Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας.
3. Η ανωτέρω άδεια διαμονής, η οποία επιτρέπει στον κάτοχο της να ασκεί την εργασία για την οποία εισήλθε στη Χώρα, χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας για χρονικό διάστημα έως οκτώ μηνών και δεν ανανεώνεται εντός του ίδιου έτους.

Άρθρο 43

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής σε υπηκόους τρίτων χωρών για την εκπόνηση ερευνητικού προγράμματος

1. Σε υπήκοο τρίτης χώρας που επιθυμεί να διαμείνει στην Ελλάδα, με σκοπό τη συμμετοχή του σε ερευνητικά προγράμματα σε δημόσιο ερευνητικό οργανισμό ή άλλους αντίστοιχους ερευνητικούς φορείς του δημόσιου τομέα ή Ν.Π.Ι.Δ., που εποπτεύονται από δημόσια αρχή, χορηγείται άδεια διαμονής για την εκπόνηση ερευνητικού προγράμματος, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 10 του νόμου αυτού και έχει συνάψει σύμβαση συνεργασίας με τον ερευνητικό οργανισμό, στην οποία αναγράφονται οι όροι συνεργασίας, ο χρόνος ολοκλήρωσης της, καθώς και η ανάληψη των εξόδων διαμονής και επιστροφής του από τον αυτό οργανισμό.
2. Ο ενδιαφερόμενος υπήκοος τρίτης χώρας, αφού προηγουμένως λάβει ειδική θεώρηση εισόδου, καταθέτει αίτηση στο δήμο ή την κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η οικεία Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας. Η άδεια διαμονής χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, είναι ετήσιας διάρκειας και μπορεί να ανανεώνεται κατ' έτος και για τον ίδιο λόγο, μέχρι την ολοκλήρωση του ερευνητικού προγράμματος.
3. Οι παραπάνω υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να συνοδεύονται και από τα κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 54 μέλη της οικογένειάς τους, στα οποία χορηγείται, ύστερα από αίτησή τους, ατομική άδεια διαμονής που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής των συντηρούντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η **ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΑΔΕΙΩΝ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΓΙΑ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ**

Άρθρο 44

Χορήγηση και ανανέωση αδειών διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους

1. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, επιτρέπεται να χορηγείται άδεια διαμονής για λόγους ανθρωπιστικής φύσεως σε υπηκόους τρίτων χωρών: α. Θύματα εργατικών ατυχημάτων και λοιπών ατυχημάτων, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η θεραπεία ή συνταξιοδοτούνται για την ίδια αιτία. "β. Θύματα εγκληματικών πράξεων, οι οποίες προβλέπονται στα άρθρα 1 έως 3 του ν. 927/1979 (ΦΕΚ 139 Α'), εφόσον έχει ασπασθεί γι' αυτές ποινική δίωξη και μέχρι να εκδοθεί δικαστική απόφαση. Εάν τα ανωτέρω πρόσωπα υποβάλλονται σε θεραπευτική αγωγή, η άδεια διαμονής εξακολουθεί να χορηγείται για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η θεραπεία τους." γ. Πρόσωπα, τα οποία φιλοξενούνται σε ιδρύματα και σε νομικά πρόσωπα κοινωφελούς σκοπού. δ. Ανήλικα, την επιμέλεια των οποίων έχουν ελληνικές οικογένειες ή οικογένειες υπηκόων τρίτων χωρών με νόμιμη διαμονή στη Χώρα ή για τα οποία είναι εκκρεμής διαδικασία υιοθεσίας. ε. Πρόσωπα που πάσχουν από σοβαρά προβλήματα υγείας. Η συνδρομή σοβαρών προβλημάτων υγείας, καθώς και η διάρκεια της θεραπείας, διαπιστώνονται με πρόσφατο πιστοποιητικό κρατικού νοσοκομείου ή νοσοκομείου του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Σε περίπτωση κατά την οποία το πρόβλημα υγείας αναφέρεται σε λοιμώδες νόσημα, για την έκδοσή της ανωτέρω απόφασης απαιτείται σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ότι δεν συντρέχει κίνδυνος για τη δημόσια υγεία. Προϋπόθεση για τη χορήγηση της ανωτέρω άδειας στις περιπτώσεις α', β' και ε' είναι η προηγούμενη κατοχή από τον αιτούντα άδειας διαμονής. Η διάρκεια της άδειας είναι μέχρι ένα έτος και μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά για ισόχρονο διάστημα.
2. Σε περίπτωση συνδρομής λόγων που δεν εμπίπτουν στις ρυθμίσεις της προηγούμενης παραγράφου και οι οποίοι καθιστούν αναγκαία την παραμονή υπηκόου τρίτης χώρας, είναι δυνατή η χορήγηση άδειας διαμονής, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής της παραγράφου 1 του άρθρου 89 του παρόντος. Η διάρκεια της ανωτέρω άδειας δεν μπορεί να υπερβεί τους έξι μήνες και δεν ανανεώνεται για την ίδια αιτία παρά μόνο για έναν από τους λοιπούς λόγους που προβλέπονται στις διατάξεις του παρόντος. "Προϋπόθεση για τη χορήγηση της ανωτέρω άδειας είναι η κατοχή διαβατηρίου με θεώρηση εισόδου (visa) στη χώρα, ανεξάρτητα από την ισχύ αυτής ή Έ άδεια διαμονής, και η αποδεδειγμένη επίκληση του συγκεκριμένου λόγου που καθιστά αναγκαία τη διαμονή του υπηκόου τρίτης χώρας στην Ελληνική Επικράτεια."*** Τα άνω εντός " " εδάφια προστέθηκαν με το άρθρο 11 παρ.1 Ν.3536/2007, ΦΕΚ Α 42/23.2.2007 και
3. Αρμόδια υπηρεσία για την υποβολή των παραπάνω αιτήσεων είναι η Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.
4. Στις περιπτώσεις των προσώπων της παραγράφου 1 που τα μέλη της οικογένειάς τους είναι κάτοχοι άδειας διαμονής για λόγους οικογενειακής επανένωσης είναι δυνατή η ανανέωση της άδειας διαμονής τους για ίσο χρονικό διάστημα με την ισχύ της άδειας για ανθρωπιστικούς λόγους. Η σχετική απόφαση εκδίδεται από τον Γενικό Γραμματέα της

- Περιφέρειας. Στην περίπτωση που δεν πληρούνται η προϋπόθεση της περίπτωσης γ' του άρθρου 53, η άδεια μπορεί να χορηγηθεί κατά παρέκκλιση της διάταξης αυτής.
5. Η άδεια διαμονής που χορηγείται για ανθρωπιστικούς λόγους μπορεί να ανανεωθεί για έναν από τους λοιπούς λόγους του νόμου αυτού, εφόσον εκλείψουν οι λόγοι για τους οποίους εκδόθηκαν ή εφόσον τούτο έχει οριστεί με την απόφαση χορήγησης της.
 6. Οι άδειες διαμονής του παρόντος άρθρου παρέχουν στον υπήκοο τρίτης χώρας δικαίωμα πρόσβασης στη μισθωτή απασχόληση και στην παροχή υπηρεσιών ή έργου. Δυνατότητα άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας παρέχεται μόνο στην περίπτωση που ο κάτοχος της ανωτέρω άδειας διαμονής κατείχε προηγουμένως άδεια διαμονής η οποία του επέτρεπε την άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας και η δραστηριότητα εξακολουθεί να υφίσταται. Για την ανανέωση των αδειών διαμονής του προηγούμενου εδαφίου θα εξετάζεται η συνδρομή των προϋποθέσεων ανανέωσης αδειών διαμονής για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα."
 7. Οι άδειες διαμονής της παραγράφου δεν υπόκεινται στην καταβολή παράβολου.

Άρθρο 45

Χορήγηση άδειας διαμονής για δημόσιο συμφέρον

1. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εξωτερικών χορηγείται άδεια διαμονής σε υπηκόους τρίτων χωρών, εφόσον αιτιολογημένα συντρέχει δημόσιο συμφέρον. Η ανωτέρω άδεια διαμονής παρέχει στον υπήκοο τρίτης χώρας δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας. Η άδεια διαμονής χορηγείται για χρονικό διάστημα ενός έτους και μπορεί να ανανεώνεται για ισόχρονο διάστημα. Η αίτηση για τη χορήγηση της άδειας διαμονής της παραγράφου αυτής υποβάλλεται στη Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.
2. Οι παραπάνω υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να συνοδεύονται και από τα κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 54 μέλη της οικογένειάς τους, στα οποία χορηγείται ατομική άδεια διαμονής που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής των συντηρούντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΣΕ ΘΥΜΑΤΑ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Άρθρο 46

1. Σε υπήκοο τρίτης χώρας, που έχει χαρακτηριστεί θύμα εμπορίας ανθρώπων με πράξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών κατά την έννοια της περίπτωσης Γ του άρθρου 1 του νόμου αυτού και ύστερα από αίτηση του θύματος που υποβάλλεται είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω του αρμόδιου Εισαγγελέα χορηγείται σχετική άδεια διαμονής, για την οποία δεν απαιτείται η καταβολή παράβολου.
2. Η άδεια αυτή χορηγείται με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις των επόμενων άρθρων και σύμφωνα με τις διατάξεις της Οδηγίας 2004/81/ΕΚ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε. L 261 της 6.8.2004).*** Η παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 11 παρ.2 Ν.3536/2007, ΦΕΚ Α 42/23.2.2007.

Άρθρο 47

Ενημέρωση θυμάτων και ειδική μέριμνα για ανήλικους

1. Σε περίπτωση που οι αρμόδιες αστυνομικές ή εισαγγελικές αρχές πιθανολογήσουν ότι υπήκοος τρίτης χώρας εμπίπτει στην κατηγορία των θυμάτων, όπως αυτά ορίζονται σύμφωνα με την περίπτωση Γ του άρθρου 1 του παρόντος, τον ενημερώνουν για τη δυνατότητα χρήσης άδειας διαμονής περιορισμένης ισχύος, εφόσον συνεργάζεται στην καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων. Την ενημέρωση αυτή μπορεί να παρέχουν και οι αρμόδιοι φορείς κοινωνικής στήριξης που προβλέπονται στο παράρτημα του π.δ. 233/2003 (ΦΕΚ 248 Α), όπως κάθε φορά ισχύει.
2. Στην περίπτωση υπηκόων τρίτων χωρών που είναι ασυνόδευτοι ανήλικοι, οι αρμόδιες εισαγγελικές ή αστυνομικές αρχές λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για να προσδιορίσουν την ταυτότητα και την ιθαγένειά τους και να θεμελιώσουν το γεγονός ότι δεν συνοδεύονται. Επίσης, καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για τον ταχύτερο δυνατό εντοπισμό της οικογένειάς τους και λαμβάνουν αμέσως τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσουν τη νομική τους εκπροσώπηση και, εφόσον χρειάζεται, την εκπροσώπηση τους στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας.

Άρθρο 48
Προθεσμία περίσκεψης

1. Στα πρόσωπα των προηγούμενων διατάξεων παρέχεται, με πράξη της αρμόδιας εισαγγελικής αρχής, προθεσμία περίσκεψης, ώστε να συνέλθουν και να είναι σε θέση να διαφύγουν από την επιρροή των δραστών των σχετικών αδικημάτων, για να μπορούν να λάβουν ανεπηρέαστη απόφαση σχετικά με τη συνεργασία τους με τις διοικητικές αρχές.
2. Η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ένα μήνα. Ειδικά για τους ανήλικους, η ίδια προθεσμία μπορεί να παρατείνεται για έναν ακόμη μήνα με απόφαση της αρμόδιας εισαγγελικής αρχής και με κριτήριο την εξυπηρέτηση του συμφέροντος του ανηλίκου.
3. Μόνη η προθεσμία περίσκεψης δεν θεμελιώνει δικαίωμα διαμονής στη Χώρα. "Κατά το ίδιο διάστημα, τα ανωτέρω πρόσωπα δεν απελαύνονται και τυχόν διαταχθείσα απέλαση αναστέλλεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 3064/2002 (ΦΕΚ 248 Α')."*** Το δεύτερο εδάφιο της παρ.3 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρου 11 παρ.2 Ν.3536/2007, ΦΕΚ Α 42/23.2.2007.
4. Με απόφαση της εισαγγελικής αρχής, η προθεσμία περίσκεψης μπορεί να τερματίζεται πριν από τη λήξη της, εφόσον: α. διαπιστωθεί από την οικεία εισαγγελική ή αστυνομική αρχή ότι το ανωτέρω πρόσωπο εκουσίως επανασυνδέσσει τις σχέσεις του με τους δράστες των εγκλημάτων της περίπτωσης ι' του άρθρου 1 του νόμου αυτού ή β. για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας.

Άρθρο 49
Περίθαλψη και παροχές κατά την περίοδο περίσκεψης

1. Κατά τη διάρκεια της περιόδου περίσκεψης, τα ανωτέρω πρόσωπα έχουν πρόσβαση στην περίθαλψη, σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 7 του π.δ. 233/2003, όπως κάθε φορά ισχύει.
2. Στα ίδια πρόσωπα διασφαλίζονται ικανές συνθήκες διαβίωσης, εφόσον δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους.
3. Οι αρμόδιες εισαγγελικές και αστυνομικές αρχές φροντίζουν, κατά προτεραιότητα, για την προστασία και ασφάλεια των προσώπων αυτών, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις. Επίσης, παρέχονται υπηρεσίες μετάφρασης και διερμηνείας, όταν τα θύματα αγνοούν την ελληνική γλώσσα, καθώς και κάθε αναγκαία νομική βοήθεια.

Άρθρο 50
Προϋποθέσεις χορήγησης και ανανέωσης άδειας διαμονής

1. Μετά την πάροδο της προθεσμίας περίσκεψης ή και πριν παρέλθει αυτή, εφόσον συντρέξει η περίπτωση β' της παραγράφου αυτής, ο αρμόδιος Εισαγγελέας εξετάζει εάν πληρούνται μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις και συντάσσει σχετική έκθεση: α. Εάν κρίνεται σκόπιμη η παράταση της διαμονής του εν λόγω προσώπου στην Ελληνική Επικράτεια, προς διευκόλυνση της διενεργούμενης έρευνας ή της ποινικής διαδικασίας. β. Εάν το ανωτέρω πρόσωπο έχει επιδείξει σαφή βούληση συνεργασίας και γ. Εάν το ίδιο πρόσωπο έχει διακόψει κάθε σχέση με τους φερόμενους ως δράστες των αδικημάτων της περίπτωσης ι' του άρθρου 1 του νόμου αυτού.
2. Η εξέταση της αίτησης για τη χορήγηση της άδειας διαμονής γίνεται κατά προτεραιότητα και η χορήγηση της διενεργείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Με την επιφύλαξη λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας, εκδίδεται άδεια διαμονής διάρκειας δώδεκα μηνών, εάν συντρέχει μία από τις προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου και η οποία ανανεώνεται κάθε φορά για ισόχρονο διάστημα, εφόσον συνεχίζουν να πληρούνται οι ίδιες προϋποθέσεις.
3. Η ανωτέρω άδεια διαμονής διασφαλίζει δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας, η οποία ισχύει μόνο κατά τη διάρκεια της, στις παροχές και την περίθαλψη του άρθρου 49 του νόμου αυτού, καθώς και στις προϋποθέσεις επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης, σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις του άρθρου 6 του π.δ. 233/2003.

Άρθρο 51
Ειδικοί λόγοι μη ανανέωσης και ανάκλησης της άδειας διαμονής
Η άδεια διαμονής δεν ανανεώνεται ή ανακαλείται, εφόσον συντρέχει μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α. Εάν ο δικαιούχος επανασυνδέσει τις σχέσεις του ενεργώς και εκουσίως με τους εικαζόμενους δράστες των πράξεων που έχει καταγγείλει.
- β. Εάν η αρμόδια αρχή κρίνει ότι η συνεργασία ή η καταγγελία του θύματος είναι δόλια ή καταχρηστική.

γ. Όταν το θύμα παύει να συνεργάζεται.

δ. Εάν με πρωτοβουλία της αρμόδιας εισαγγελικής ή δικαστικής αρχής η σχετική διαδικασία διακοπεί.

ε. Όταν έχει εκδοθεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση, με την οποία περατώνεται και η σχετική διαδικασία.

Άρθρο 52

Αλλαγή σκοπού διαμονής

Μέσα σε ένα μήνα από την περάτωση της σχετικής διαδικασίας με την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης, μπορεί να χορηγείται στον κάτοχο άδειας διαμονής, με την ιδιότητα του θύματος εμπορίας ανθρώπων, άδεια διαμονής για έναν από τους λόγους και υπό τις αντίστοιχες προϋποθέσεις που προβλέπονται στο νόμο αυτόν, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΓΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΕΠΑΝΕΝΩΣΗ

Άρθρο 53

Προϋποθέσεις για την οικογενειακή επανένωση

Ο υπήκοος τρίτης χώρας που κατοικεί νόμιμα στην Ελλάδα επί δύο τουλάχιστον έτη δικαιούται να ζητήσει την είσοδο και διαμονή στη χώρα μελών της οικογένειάς του, εφόσον πληρούνται, σωρευτικά, οι κατωτέρω προϋποθέσεις:

α. Αποδεικνύει την ύπαρξη της οικογενειακής σχέσης.

β. Τα μέλη της οικογένειάς του πρόκειται να κατοικήσουν μαζί του.

γ. Αποδεικνύει ότι διαθέτει ετήσιο προσωπικό εισόδημα σταθερό και τακτικό, επαρκές για τις ανάγκες της οικογένειάς του, το οποίο δεν προέρχεται από προσφυγή στο σύστημα κοινωνικής αρωγής της Χώρας. Το εισόδημα αυτό δεν μπορεί να είναι μικρότερο από τις ετήσιες αποδοχές του ανειδίκευτου εργάτη, προσαυξημένο κατά 20% για τη σύζυγο και κατά 15% για κάθε τέκνο. Σε περίπτωση κατά την οποία και οι δύο σύζυγοι διαμένουν, νομίμως, στη Χώρα, εφόσον πρόκειται για επανένωση των τέκνων τους, δεν απαιτείται η ανωτέρω προσαύξηση, κατά 15%, για κάθε τέκνο.

δ. Διαθέτει πλήρη ασφάλιση ασθένειας ως προς το σύνολο των κινδύνων που καλύπτονται για τους ημεδαπούς, η οποία να μπορεί να καλύψει και τα μέλη της οικογένειάς του.

Άρθρο 54

Μέλη οικογένειας

1. Ως μέλη οικογένειας υπηκόου τρίτης χώρας που εισέρχονται στη Χώρα, στο πλαίσιο της οικογενειακής επανένωσης, νοούνται: α. Οι σύζυγοι, εφόσον έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους, καθώς και τα κάτω των 18 ετών άγαμα, κοινά τέκνα τους, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που έχουν υιοθετηθεί. β. Τα λοιπά, κάτω των 18 ετών, άγαμα τέκνα του συντηρούντος ή του ετέρου των συζύγων, συμπεριλαμβανομένων των τέκνων που έχουν υιοθετηθεί, εφόσον του έχει ανατεθεί η άσκηση της γονικής μέριμνας.
2. Σε περίπτωση πολυγαμίας, αν ο συντηρών έχει ήδη σύζυγο που ζει μαζί του στην Ελλάδα, δεν επιτρέπεται η οικογενειακή επανένωση με άλλη σύζυγο. Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 1 περίπτωση β', δεν επιτρέπεται η οικογενειακή επανένωση ανήλικων τέκνων του συντηρούντος και άλλης συζύγου, πέραν των ανήλικων τέκνων αυτού με τη σύζυγο με την οποία έχει ήδη επανενωθεί στη Χώρα, σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου.

Άρθρο 55

Υποβολή και εξέταση της αίτησης για οικογενειακή επανένωση

1. Ο συντηρών καταθέτει αίτηση στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του για την έγκριση οικογενειακής επανένωσης. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η αντίστοιχη Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας.
2. Η αίτηση γίνεται δεκτή, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις των άρθρων 53 και 54 του νόμου αυτού. Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας υποχρεούται να ζητήσει προηγουμένως τη γνώμη της οικείας αστυνομικής αρχής για θέματα που αφορούν στη δημόσια τάξη και ασφάλεια της Χώρας, καθώς και τη γνώμη της αρμόδιας ελληνικής

προξενικής αρχής προς διακρίβωση ύπαρξης της οικογενειακής σχέσης. Οι ανωτέρω γνώμες παρέχονται εντός διμήνου αφότου ζητηθούν.

3. Η απόφαση του Γενικού Γραμματέα, με την οποία εγκρίνεται η αίτηση για οικογενειακή επανένωση διαβιβάζεται στην οικεία ελληνική προξενική αρχή, η οποία χορηγεί στα μέλη της οικογένειας του υπηκόου τρίτης χώρας τις απαιτούμενες ειδικές θεωρήσεις εισόδου, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 8 του παρόντος.

Άρθρο 56

Χορήγηση άδειας διαμονής

1. Τα μέλη της οικογένειας του συντηρούντος, μετά την είσοδο τους στη Χώρα και πριν από τη λήξη της θεώρησης εισόδου, καταθέτουν αίτηση στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του για χορήγηση άδειας διαμονής για οικογενειακή επανένωση. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η αντίστοιχη Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας. Κατά την εξέταση της αίτησης του παρόντος και του επόμενου άρθρου εκτιμάται ιδιαίτερος και το συμφέρον των ανήλικων τέκνων.
2. Για τα ανήλικα τέκνα η αίτηση για τη χορήγηση ατομικής άδειας διαμονής υποβάλλεται από εκείνον που ασκεί τη γονική μέριμνα χωρίς να απαιτείται η καταβολή παράβολου.*** Η παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 13 Ν.3536/2007, ΦΕΚ Α 42/23.2.2007.
3. Οι αιτούμενες άδειες διαμονής χορηγούνται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας το αργότερο μέσα σε εννέα μήνες, αφότου υποβλήθηκαν οι σχετικές αιτήσεις με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

Άρθρο 57

Διάρκεια και ανανέωση της άδειας διαμονής

1. Στα μέλη της οικογένειας χορηγείται ατομική άδεια διαμονής για χρονικό διάστημα ενός έτους, την οποία μπορούν να ανανεώνουν ανά διετία.
2. Το μέλος της οικογένειας, που επιθυμεί την ανανέωση της άδειας διαμονής για λόγους οικογενειακής επανένωσης υποχρεούται, δύο τουλάχιστον μήνες πριν από τη λήξη της, να καταθέσει αίτηση στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η αντίστοιχη Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 11 του νόμου αυτού.
3. Κατά την ανανέωση της άδειας διαμονής, όταν ο συντηρών δεν έχει επαρκείς πόρους χωρίς προσφυγή στο σύστημα κοινωνικής αρωγής της Χώρας, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 περίπτωση γ' του άρθρου 53 του νόμου αυτού, λαμβάνονται υπόψη οι συνεισφορές των μελών της οικογένειας στο συνολικό εισόδημα της.

Άρθρο 58

Ανάκληση άδειας διαμονής

1. Η άδεια διαμονής για οικογενειακή επανένωση δεν χορηγείται ή ανακαλείται ή δεν ανανεώνεται, εκτός από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 75 του νόμου αυτού και στις ακόλουθες περιπτώσεις: α. Ο συντηρών και τα μέλη της οικογένειας του έπαυσαν να διηγούν πραγματικό συζυγικό ή οικογενειακό βίο. β. Διαπιστωθεί ότι η οικογενειακή σχέση, ιδίως ο γάμος, η υιοθεσία ή η αναγνώριση τέκνων έχει συναφθεί με σκοπό την καταστρατήγηση των διατάξεων του νόμου αυτού, προκειμένου να αποκτηθεί η άδεια διαμονής. Η οικογενειακή σχέση θεωρείται ότι έχει συναφθεί για το σκοπό αυτόν, ιδίως όταν δεν υπάρχει συμβίωση των μελών της οικογένειας ή δεν υφίσταται δυνατότητα επικοινωνίας τους ή όταν ο ένας σύζυγος αγνοεί θέματα που σχετίζονται με την προσωπική κατάσταση του ετέρου των συζύγων. γ. Η διαμονή του συντηρούντος τερματισθεί και το μέλος της οικογένειας δεν διαθέτει αυτοτελές δικαίωμα διαμονής, σύμφωνα με το άρθρο 60 του νόμου αυτού.
2. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της οικείας Περιφέρειας, που λειτουργούν στο νομό του τόπου κατοικίας ή διαμονής του, διενεργούν τους κατάλληλους σχετικούς ελέγχους, ιδίως μέσω προσωπικών συνεντεύξεων με τον συντηρούντα και τα μέλη της οικογένειας του, τόσο κατά την αρχική χορήγηση όσο και κατά την ανανέωση των αδειών διαμονής. Έλεγχοι μπορούν να διενεργούνται σε κάθε περίπτωση που περιέρχεται στη γνώση των ανωτέρω υπηρεσιών και για οποιοδήποτε περιστατικό που μπορεί να δικαιολογήσει ανάκληση της άδειας διαμονής.

3. Πριν από την απόρριψη αίτησης, την ανάκληση ή την άρνηση ανανέωσης της άδειας διαμονής ή σε περίπτωση λήψης μέτρου απομάκρυνσης εις βάρος του συντηρούντος ή μελών της οικογένειάς του, λαμβάνονται υπόψη ο χαρακτήρας και η σταθερότητα των οικογενειακών δεσμών του προσώπου, η διάρκεια διαμονής του στη Χώρα, καθώς και η ύπαρξη οικογενειακών, πολιτιστικών και κοινωνικών δεσμών με τη χώρα καταγωγής του.

Άρθρο 59

Δικαιώματα μελών οικογένειας υπηκόου τρίτης χώρας

Τα μέλη της οικογένειας του συντηρούντος έχουν, κατ' αντιστοιχία με αυτόν, δικαιώματα:

α. Πρόσβασης στην εκπαίδευση.

β. Πρόσβασης στη μισθωτή εργασία και σε ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα. Η πρόσβαση αυτή, κατά το δωδεκάμηνο διάστημα διαμονής από τη χορήγηση της αρχικής άδειας, κατά την παράγραφο Ι του άρθρου 57 του νόμου αυτού, τελεί υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που θα καθοριστούν με την κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου Ι του άρθρου 90 του νόμου αυτού.

***ΠΑΡΑΤΗΡΙΣΗ:Βλ .σχετική ΥΑ 160 /2006 (ΦΕΚ 6 Β /2006)

γ. Πρόσβασης στον επαγγελματικό προσανατολισμό, στη βασική και περαιτέρω κατάρτιση, καθώς και στην επανακατάρτιση.

Άρθρο 60

Αυτοτελής άδεια διαμονής μελών οικογένειας

1. Πρόσωπα που έχουν γίνει δεκτά για λόγους οικογενειακής επανένωσης δικαιούνται να αποκτήσουν αυτοτελή άδεια διαμονής στην Ελλάδα στις ακόλουθες περιπτώσεις: α. Παρέλευσης πενταετίας από τη χορήγηση της άδειας διαμονής για οικογενειακή επανένωση, εφόσον δεν έχει χορηγηθεί άδεια διαμονής για έναν από τους λοιπούς λόγους του άρθρου αυτού. β. Ενηλικίωσης. γ. Θανάτου του συντηρούντος, εφόσον τα μέλη της οικογένειας διαμένουν στη Χώρα τουλάχιστον επί ένα έτος πριν το θάνατο του. δ. Σε περίπτωση διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου ή αποδεδειγμένης διακοπής της έγγαμης συμβίωσης, εφόσον: ι. Ο γάμος διήρκεσε, έως την έναρξη της δίκης έκδοσης διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου ή αποδεδειγμένης διακοπής της έγγαμης συμβίωσης, επί τρία, τουλάχιστον, έτη από τα οποία το ένα έτος έχει διανυθεί στη Χώρα. Ν. Συντρέχουν ιδιαιτέρως δυσχερείς καταστάσεις, όπως σε περίπτωση που το μέλος της οικογένειας κατέστη θύμα οικογενειακής βίας, εν όσω υφίστατο ο γάμος.
2. Η διάρκεια της αυτοτελούς άδειας διαμονής δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος. Περαιτέρω ανανέωση της επιτρέπεται σύμφωνα με τις προβλέψεις του νόμου αυτού.
3. Στις ανωτέρω περιπτώσεις, το δικαίωμα διαμονής των ανήλικων τέκνων ακολουθεί την τύχη του δικαιώματος διαμονής του γονέα, στον οποίο έχει ανατεθεί η επιμέλεια.
4. Για τα τέκνα, η διάρκεια της αυτοτελούς άδειας διαμονής δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος και μπορεί να ανανεώνεται ανά έτος, και σε κάθε περίπτωση έως και τη συμπλήρωση του 21 ου έτους της ηλικίας τους. Περαιτέρω ανανέωση της επιτρέπεται σύμφωνα με τις προβλέψεις του νόμου αυτού. Εάν η ανανέωση της δεν πραγματοποιηθεί μέσα σε προθεσμία ενός έτους, ο υπήκοος τρίτης χώρας υποχρεούται να εγκαταλείψει το ελληνικό έδαφος. Σε περίπτωση που η ανωτέρω αυτοτελής άδεια διαμονής ανανεωθεί για σπουδές, ο υπήκοος τρίτης χώρας μπορεί, μετά το πέρας των σπουδών του, να την ανανεώσει σύμφωνα με τις προβλέψεις και τις προϋποθέσεις του νόμου αυτού.
5. Στους συζύγους επαναπατρισθέντος ή παλιννοστήσαντος ή ομογενούς, που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, χορηγείται άδεια διαμονής διάρκειας πέντε (5) ετών, η οποία παρέχει δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας. "Οι χήρες και τα ανήλικα τέκνα, εφόσον ο αποβιώσας σύζυγος ήταν επαναπατρισθείς ή παλιννοστήσας ή ομογενής, λαμβάνουν αυτοτελή άδεια διαμονής, διάρκειας πέντε ετών. Οι άδειες διαμονής της παρούσας χορηγούνται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, είναι δυνατόν να ανανεώνονται, κάθε φορά, για ισόχρονο διάστημα και δεν υπόκεινται στην καταβολή παράβολου.*** Το πρώτο εδάφιο της παρ.5 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 38 Ν.3731/2008,ΦΕΚ Α 263/23.12.2008.
6. α. Οι σύζυγοι επαναπατρισθέντος ή παλιννοστή-σα-ντος ή ομογενούς, που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, δικαιούνται να αποκτήσουν αυτοτελή άδεια διαμονής, εφόσον: ι. Εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου και εφόσον ο γάμος διήρκεσε, έως την ημερομηνία κατάθεσης της αγωγής διαζυγίου ή της αγωγής ακύρωσης του γάμου, επί τρία, τουλάχιστον, έτη από τα οποία το ένα έτος έχει διανυθεί στην Ελλάδα. ιι. Συντρέχουν ιδιαιτέρως δυσχερείς καταστάσεις, όπως σε περίπτωση που το μέλος της οικογένειας κατέστη θύμα οικογενειακής βίας, εν όσω υφίστατο ο γάμος. Η διάρκεια της αυτοτελούς άδειας διαμονής δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος. Περαιτέρω ανανέωση της επιτρέπεται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού. β. Στις ανωτέρω περιπτώσεις, το δικαίωμα διαμονής των ανήλικων τέκνων ακολουθεί την τύχη του δικαιώματος διαμονής

του γονέα, στον οποίο έχει ανατεθεί η επιμέλεια. γ. Στις ρυθμίσεις της παρούσας υπάγονται και οι αλλογενείς σύζυγοι ομογενών από την Αλβανία, το καθεστώς διαμονής των οποίων ρυθμίζεται από τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 4000/3/10-δ/9.5.2005 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και Δημόσιας Τάξης, όπως ισχύει. δ. Οι διατάξεις της παρούσας εφαρμόζονται και στους υπηκόους τρίτων χωρών που συνεχίζουν να διαμένουν στη χώρα, ανεξαρτήτως εάν τα γεγονότα της περίπτωσης α' της παρούσας έλαβαν χώρα πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος, εφόσον οι σχετικές αιτήσεις υποβληθούν εντός έτους από την έναρξη ισχύος της παρούσας."

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΥΠΗΚΟΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΜΕΛΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΕΛΛΗΝΑ Ή ΠΟΛΙΤΗ ΤΗΣ Ε.Ε.

Άρθρο 61

Δελτίο διαμονής σε υπηκόους τρίτων χωρών, μέλη οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε.

1. Σε μέλη οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, τα οποία τον συνοδεύουν ή επιθυμούν να τον συναντήσουν, εφόσον αυτός διαμένει νόμιμα στη Χώρα και η διάρκεια διαμονής τους υπερβεί τους τρεις μήνες, χορηγείται "Δελτίο Διαμονής μέλους οικογένειας Έλληνα ή πολίτη κράτους μέλους της Ε.Ε.". Το Δελτίο αυτό, το οποίο είναι ατομικό, για τα μέλη της οικογένειας της επόμενης παραγράφου, χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, υπό την επιφύλαξη εξέτασης λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας και συνδρομής των προϋποθέσεων της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού. Το ανωτέρω Δελτίο έχει διάρκεια πέντε έτη, ή την προβλεπόμενη περίοδο διαμονής του πολίτη κράτους μέλους της Ε.Ε., εφόσον αυτή είναι μικρότερη των πέντε ετών. Οι κάτοχοι του Δελτίου Διαμονής δικαιούνται να εργάζονται.
2. Ως μέλη οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. νοούνται: α. Οι σύζυγοι, καθώς και τα κάτω των 21 ετών κοινά τέκνα τους, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που έχουν υιοθετηθεί ή ανεξαρτήτως ηλικίας, εφόσον συντηρούνται από αυτούς. β. Τα λοιπά τέκνα του Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. ή του ενός εκ των συζύγων, τα οποία δεν έχουν συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας τους, συμπεριλαμβανομένων των τέκνων που έχουν υιοθετηθεί, εφόσον του έχει ανατεθεί η άσκηση της γονικής μέριμνας, ή ανεξαρτήτως ηλικίας, όταν συντηρούνται από αυτούς. γ. Οι απευθείας ανιόντες του Έλληνα ή πολίτη κράτους μέλους της Ε.Ε. και του ετέρου των συζύγων, που συντηρούνται από αυτούς.
3. Εφόσον πρόκειται για πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε., που διαμένει στη Χώρα για λόγους σπουδών, ως μέλη της οικογένειας του νοούνται μόνον οι σύζυγοι και τα συντηρούμενα τέκνα.
4. Το μέλος της οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. που επιθυμεί τη χορήγηση Δελτίου Διαμονής, κατά την παράγραφο 1, οφείλει να καταθέσει αίτηση στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του σε διάστημα τριών μηνών από την ημερομηνία άφιξης του στη Χώρα, εφόσον: α. Είναι κάτοχος ισχύοντος διαβατηρίου, β. Αποδεικνύει εγγράφως την οικογενειακή του σχέση με τον Έλληνα ή πολίτη κράτους μέλους της Ε.Ε., γ. Αποδεικνύει τη νόμιμη διαμονή του πολίτη κράτους μέλους της Ε.Ε. στη Χώρα. δ. Αποδεικνύει στις περιπτώσεις β' και γ' της παραγράφου 2 ότι συντρέχει η προϋπόθεση του συντηρούμενου μέλους. Εάν υπάρχουν σχετικές σοβαρές ενδείξεις, ζητείται από τις αρμόδιες αρχές να υποβληθεί ο ενδιαφερόμενος σε δωρεάν ιατρικές εξετάσεις, προκειμένου να πιστοποιηθεί ότι δεν πάσχει από ασθένειες που προβλέπονται από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (Π.Ο.Υ.), καθώς και άλλες λοιμώδεις, μεταδοτικές ή παρασιτικές ασθένειες, οι οποίες δικαιολογούν τη λήψη μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η οικεία Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας, η οποία και χορηγεί το Δελτίο Διαμονής το βραδύτερο μέσα σε έξι μήνες αφότου υποβληθεί η σχετική αίτηση.
5. Το Δελτίο Διαμονής δεν χορηγείται ανακαλείται ή δεν ανανεώνεται, εκτός από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 75 του νόμου αυτού και εφόσον: α. Ο Έλληνας ή πολίτης άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. και τα μέλη της οικογένειας του έπαισαν να διάγουν πραγματικό συζυγικό ή οικογενειακό βίο. β. Διαπιστωθεί ότι η οικογενειακή σχέση, ιδίως ο γάμος, η υιοθεσία ή η αναγνώριση τέκνων έχει συναφθεί με κύριο σκοπό την καταστρατήγηση των διατάξεων του νόμου αυτού, προκειμένου να αποκτηθεί το Δελτίο Διαμονής ή Μόνιμη Διαμονής. Η οικογενειακή σχέση θεωρείται ότι έχει συναφθεί για το σκοπό αυτόν ιδίως όταν δεν υπάρχει συμβίωση των μελών της οικογένειας ή δεν

υφίσταται δυνατότητα επικοινωνίας τους ή όταν ο ένας σύζυγος αγνοεί στοιχεία της ταυτότητας του ετέρου συζύγου. Τα στοιχεία αυτά γνωστοποιούνται και στη Διεύθυνση Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Άρθρο 62

Προϋποθέσεις διατήρησης δικαιώματος διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών, μελών οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε.

1. Τα μέλη οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. διατηρούν προσωποπαγές δικαίωμα διαμονής όταν: α. Ο Έλληνας ή πολίτης άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. αποβιώσει και τα μέλη της οικογένειας διαμένουν στην Ελλάδα επί ένα έτος τουλάχιστον πριν από το θάνατο του. β. Εκδοθεί απόφαση διαζυγίου και ο γάμος διήρκεσε τρία τουλάχιστον έτη, εκ των οποίων το ένα έτος στην Ελλάδα ή η επιμέλεια των τέκνων έχει ανατεθεί νομίμως σε έναν από τους συζύγους που είναι υπήκοος τρίτης χώρας. γ. Συντρέχουν ιδιαίτερες δυσχερείς καταστάσεις, όπως σε περίπτωση που το μέλος της οικογένειας κατέστη θύμα οικογενειακής βίας, ενόσω υφίστατο ο γάμος. δ. Ο ένας των συζύγων απολαύει νομίμως του δικαιώματος επικοινωνίας με ανήλικο τέκνο, υπό τον όρο ότι από τη σχετική δικαστική απόφαση ή την έγγραφη συμφωνία των συζύγων προκύπτει ότι οι επισκέψεις πρέπει να πραγματοποιούνται στην Ελλάδα και για όσο διάστημα απαιτείται.
2. Πριν από την απόκτηση του δικαιώματος μόνιμης διαμονής, κατά το επόμενο άρθρο, το δικαίωμα διαμονής εξακολουθεί υπό την προϋπόθεση ότι οι πολίτες άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. αποδεικνύουν πως έχουν εισόδημα από ασκούμενη δραστηριότητα στη Χώρα ή δια θέτουν επαρκείς πόρους για τους ίδιους και τα μέλη της οικογένειας τους, ώστε να μην επιβαρύνουν κατά τη διάρκεια της διαμονής τους το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας, καθώς και να έχουν πλήρη ασφαλιστική κάλυψη ασθένειας.
3. Σε περίπτωση που ο Έλληνας ή πολίτης άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. αναχωρήσει από τη Χώρα ή αποβιώσει, τα τέκνα και ένας των συζύγων, ο οποίος έχει την επιμέλεια τους, διατηρούν το δικαίωμα διαμονής, εφόσον τα τέκνα είναι εγγεγραμμένα σε εκπαιδευτικό ίδρυμα και για όσο χρόνο υπολείπεται μέχρι την ολοκλήρωση του κύκλου σπουδών, τον οποίο παρακολουθούν.

Άρθρο 63

Δελτίο μόνιμης διαμονής σε υπηκόους τρίτων χωρών, μέλη οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ε. Ε.

1. Τα μέλη οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε., τα οποία διαμένουν νομίμως στη Χώρα με τον Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για συνεχές χρονικό διάστημα πέντε ετών, έχουν δικαίωμα μόνιμης διαμονής στη Χώρα. Στην περίπτωση αυτή χορηγείται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας και υπό την επιφύλαξη λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας, "Δελτίο Μόνιμης Διαμονής", το οποίο ανανεώνεται αυτοδικαίως ανά δεκαετία και παρέχει στον κάτοχο δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας.
2. Κατά παρέκκλιση της προηγούμενης παραγράφου, εφόσον αναγνωριστεί στον πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. δικαίωμα μόνιμης διαμονής πριν από τη συμπλήρωση συνεχούς διαστήματος πέντε ετών, τα μέλη της οικογένειας που διαμένουν μαζί του αποκτούν δικαίωμα μόνιμης διαμονής.
3. Το μέλος της οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. που επιθυμεί τη χορήγηση Δελτίου Μόνιμης Διαμονής, κατά τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου αυτού, οφείλει να υποβάλει σχετική αίτηση δύο μήνες πριν από τη λήξη της ισχύος του Δελτίου Διαμονής του.
4. Διακοπή της διαμονής, η οποία δεν υπερβαίνει τα δύο συνεχόμενα έτη, δεν θίγει την ισχύ του Δελτίου Μόνιμης Διαμονής.
5. Σε περίπτωση που ο πολίτης άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. απεβίωσε, ενόσω ακόμη εργαζόταν, αλλά πριν αποκτήσει το καθεστώς μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα δυνάμει της παραγράφου 2, τα μέλη της οικογένειας του που διέμεναν μαζί του στη Χώρα, έχουν δικαίωμα μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα, υπό την προϋπόθεση ότι: α. Ο πολίτης άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. είχε διαμείνει στη Χώρα μέχρι το χρόνο του θανάτου του επί δύο συνεχή έτη ή β. Ο θάνατος του οφείλεται σε εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια.
6. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 2 και 5 του άρθρου αυτού, τα μέλη της οικογένειας Έλληνα ή πολίτη κράτους μέλους της Ε.Ε. που εμπίπτουν στην παράγραφο 1 περιπτώσεις α' και β' του προηγούμενου άρθρου και πληρούν τις αντίστοιχες προϋποθέσεις αποκτούν δικαίωμα μόνιμης διαμονής εάν έχουν διαμείνει νομίμως στη Χώρα για πέντε συνεχή έτη.

Άρθρο 63

Δελτίο μόνιμης διαμονής σε υπηκόους τρίτων χωρών, μέλη οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ε. Ε.

1. Τα μέλη οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε., τα οποία διαμένουν νομίμως στη Χώρα με τον Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για συνεχές χρονικό διάστημα πέντε ετών, έχουν δικαίωμα μόνιμης διαμονής στη Χώρα. Στην περίπτωση αυτή χορηγείται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας και υπό την επιφύλαξη λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας, "Δελτίο Μόνιμης Διαμονής", το οποίο ανανεώνεται αυτοδικαίως ανά δεκαετία και παρέχει στον κάτοχο δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας.
2. Κατά παρέκκλιση της προηγούμενης παραγράφου, εφόσον αναγνωριστεί στον πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. δικαίωμα μόνιμης διαμονής πριν από τη συμπλήρωση συνεχούς διαστήματος πέντε ετών, τα μέλη της οικογένειας που διαμένουν μαζί του αποκτούν δικαίωμα μόνιμης διαμονής.
3. Το μέλος της οικογένειας Έλληνα ή πολίτη άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. που επιθυμεί τη χορήγηση Δελτίου Μόνιμης Διαμονής, κατά τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου αυτού, οφείλει να υποβάλει σχετική αίτηση δύο μήνες πριν από τη λήξη της ισχύος του Δελτίου Διαμονής του.
4. Διακοπή της διαμονής, η οποία δεν υπερβαίνει τα δύο συνεχόμενα έτη, δεν θίγει την ισχύ του Δελτίου Μόνιμης Διαμονής.
5. Σε περίπτωση που ο πολίτης άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. απεβίωσε, ενόσω ακόμη εργαζόταν, αλλά πριν αποκτήσει το καθεστώς μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα δυνάμει της παραγράφου 2, τα μέλη της οικογένειας του που διέμεναν μαζί του στη Χώρα, έχουν δικαίωμα μόνιμης διαμονής στην Ελλάδα, υπό την προϋπόθεση ότι: α. Ο πολίτης άλλου κράτους μέλους της Ε.Ε. είχε διαμείνει στη Χώρα μέχρι το χρόνο του θανάτου του επί δύο συνεχή έτη ή β. Ο θάνατος του οφείλεται σε εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια.
6. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 2 και 5 του άρθρου αυτού, τα μέλη της οικογένειας Έλληνα ή πολίτη κράτους μέλους της Ε.Ε. που εμπύπτουν στην παράγραφο 1 περιπτώσεις α' και β' του προηγούμενου άρθρου και πληρούν τις αντίστοιχες προϋποθέσεις αποκτούν δικαίωμα μόνιμης διαμονής εάν έχουν διαμείνει νομίμως στη Χώρα για πέντε συνεχή έτη.

Άρθρο 64

Γενικές διατάξεις περί Δελτίων Διαμονής υπηκόων τρίτης χώρας, μελών οικογένειας Έλληνα ή πολίτη κράτους μέλους της Ε. Ε.

1. Η ισχύς του Δελτίου Διαμονής, καθώς και το αδιάλειπτο της διαμονής, δεν θίγονται από προσωρινές απουσίες που δεν υπερβαίνουν τους έξι μήνες ετησίως ούτε από απουσίες μεγαλύτερης διάρκειας για την εκ πλήρωσης υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας ή από απουσία δώδεκα συνεχόμενων μηνών κατ' ανώτατο όριο για σοβαρούς λόγους, ιδίως εγκυμοσύνης και μητρότητας, σοβαρής ασθένειας, σπουδών ή επαγγελματικής κατάρτισης ή μετακίνησης σε άλλο κράτος μέλος της Ε.Ε. ή τρίτη χώρα.
2. Η έκδοση του Δελτίου Διαμονής και του Δελτίου Μόνιμης Διαμονής δεν υπόκειται σε καταβολή παράβολου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ

Άρθρο 65

Πεδίο εφαρμογής

1. Η κοινωνική ένταξη αποσκοπεί στη χορήγηση δικαιωμάτων στους υπηκόους τρίτων χωρών, τα οποία διασφαλίζουν αφ' ενός την αναλογικώς ισότιμη συμμετοχή τους στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ζωή της Χώρας και, αφ' ετέρου, αποβλέπουν στην υποχρέωση σεβασμού των θεμελιωδών κανόνων και αξιών της ελληνικής κοινωνίας, ώστε να ικανοποιούνται οι στόχοι των δράσεων του ολοκληρωμένου προγράμματος, σύμφωνα με την πρόβλεψη της παραγράφου 4 του επόμενου άρθρου, με παράλληλη διατήρηση της εθνικής τους ταυτότητας.
2. Οι δράσεις κοινωνικής ένταξης μπορούν να εφαρμόζονται σε όλους τους υπηκόους τρίτων χωρών, των οποίων το νομικό καθεστώς εισόδου και διαμονής ρυθμίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, πρωτίστως δε σε εκείνους που η εργασία τους δεν έχει προσωρινό χαρακτήρα, καθώς και στα μέλη των οικογενειών τους, τα οποία γίνονται δεκτά στο πλαίσιο των ρυθμίσεων για την οικογενειακή επανένωση. Η επιτυχής ολοκλήρωση των δράσεων συναρτάται με τη χορήγηση σε αυτούς συγκεκριμένων δικαιωμάτων αναλόγων με εκείνα των

ημεδαπών. Από τις δράσεις κοινωνικής ένταξης μπορούν να ωφελούνται, επίσης, οι υπήκοοι τρίτων χωρών δεύτερης και τρίτης γενιάς, οι οποίοι έχουν γεννηθεί στη Χώρα μας, καθώς και οι πρόσφυγες και τα άτομα που τελούν υπό καθεστώς διεθνούς προστασίας.

3. Στο πλαίσιο των δράσεων κοινωνικής ένταξης μπο ρεί να συμπεριλαμβάνονται ευεργετικά μέτρα, ικανά να βοηθήσουν την ανάπτυξη της Χώρας προέλευσης των υπηκόων τρίτων χωρών, σε περίπτωση επιστροφής τους σε αυτή.

Άρθρο 66

Βασικές αρχές κοινωνικής ένταξης Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης

1. Για την ομαλή προσαρμογή και ένταξη των υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νομίμως στη Χώρα και με γνώμονα τη διαφορετικότητα και την πολιτισμική τους ιδιαιτερότητα, το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, σε συνεργασία με τα καθ' ύλην συναρμόδια Υπουργεία και φορείς, εφαρμόζει Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης.
2. Οι βασικές αρχές που διέπουν το ανωτέρω Πρόγραμμα και δεσμεύουν όλους τους συμμετέχοντες φορείς είναι οι ακόλουθες: α. Η αποφυγή οποιασδήποτε μορφής διακρίσεων σε βάρος υπηκόων τρίτων χωρών λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, εθνοτικής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετήσιων χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών ή άλλων φρονημάτων, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, περιουσίας, αναπηριών, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. β. Η επιδίωξη εφαρμογής ίσης μεταχείρισης, σε κάθε πτυχή της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ζωής, ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, με στόχο την προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής. γ. Ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους, όπως αυτά διασφαλίζονται από την εσωτερική έννομη τάξη, σχετικά με την προστασία της πολιτισμικής και θρησκευτικής ιδιαιτερότητας. δ. Η υποστήριξη, ανάδειξη και προβολή της προσωπικής τους συμβολής στις ευρύτερες κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές δραστηριότητες, αλλά και των προσπαθειών τους για αυτοεξυπηρέτηση και προσωπική συμμετοχή στη βελτίωση της ποιότητας της ζωής τους. ε. Η υποβοήθηση της συνοχής των οικογενειών τους και η ενίσχυση των υφιστάμενων υποστηρικτικών κοινωνικών δικτύων, στα οποία συμμετέχουν. στ. Η ενίσχυση της ουσιαστικής συμμετοχής τους, ως εταίρων, στο σχεδιασμό, εφαρμογή και αξιολόγηση των πολιτικών κοινωνικής ένταξης και η ανάπτυξη προς τούτο ισχυρών συμβουλευτικών δομών.
3. Το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης διαρθρώνεται σε υποπρογράμματα ανά τομέα ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών στην ελληνική κοινωνία, όπως είναι τα υποπρογράμματα για την παροχή πληροφοριών και διευκολύνσεων, προώθησης στην απασχόληση, εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας, πολιτιστικής και πολιτισμικής στήριξης, παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, ευαίσθητοποίησης της κοινής γνώμης κ.λπ.. Στο πλαίσιο των ανωτέρω υποπρογραμμάτων, το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα και μεριμνά, σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία και φορείς, για την ανάληψη δράσεων και μέτρων πολιτικής, που αφορούν τόσο θεσμικές παρεμβάσεις όσο και την ανάπτυξη των αναγκαίων υποδομών και υπηρεσιών. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και των καθ' ύλην αρμόδιων Υπουργών, καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των ρυθμίσεων του άρθρου αυτού.
4. Οι δράσεις που αναπτύσσονται και τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Προγράμματος αποβλέπουν στην επιτυχή ένταξη του υπηκόου τρίτης χώρας στην ελληνική κοινωνία και καλύπτουν τους ακόλουθους, κυρίως, τομείς: α. την πιστοποιημένη γνώση της ελληνικής γλώσσας, β. την επιτυχή παρακολούθηση εισαγωγικών μαθημάτων σχετικά με την ιστορία, τον πολιτισμό και τον τρόπο ζωής της ελληνικής κοινωνίας, γ. την ένταξη στην ελληνική αγορά εργασίας και δ. την ενεργό κοινωνική συμμετοχή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ

ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΠΙ ΜΑΚΡΩΝ ΔΙΑΜΕΝΟΝΤΟΣ

Άρθρο 67

Προϋποθέσεις απόκτησης της ιδιότητας του επί μακρών διαμένοντος

1. Ο ενήλικος υπήκοος τρίτης χώρας που διαμένει νόμιμα κατά τα πέντε τελευταία έτη στην Ελλάδα μπορεί να αποκτήσει την ιδιότητα του επί μακρών διαμένοντος. Το αντίστοιχο δικαίωμα έχει προσωποπαγή χαρακτήρα. Το ανωτέρω διάστημα πρέπει να είναι συνεχές, υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού. Για την απόκτηση της ανωτέρω ιδιότητας πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις: α. Να διαθέτει για τον ίδιο και για τα εξαρτώμενα μέλη της οικογένειάς του σταθερούς και τακτικούς πόρους, οι οποίοι αξιολογούνται σύμφωνα με τη φύση τους. β. Να διαθέτει για τον ίδιο και τα εξαρτώμενα μέλη της οικογένειάς του πλήρη ασφάλιση ασθένειας. γ. Να διαθέτει κατάλυμα, το οποίο πληροί προδιαγραφές υγιεινής. δ. Να συντρέχουν τα κριτήρια του επόμενου άρθρου.
2. Οι διατάξεις του κεφαλαίου αυτού δεν έχουν εφαρ μογή στις ακόλουθες περιπτώσεις: α. Στους κατόχους άδειας διαμονής για σπουδές, απόκτηση ιατρικής ειδικότητας, καθώς και για επαγγελματική

κατάρτιση. β. Στους κατόχους άδειας διαμονής, η οποία από τη φύση της έχει προσωρινό χαρακτήρα, όπως στις περιπτώσεις των άρθρων 16, 18, 19 και 20 παρ. 5 γ. Στους υπαγόμενους στο καθεστώς της Σύμβασης της Βιέννης του 1961 για τις διπλωματικές σχέσεις, η οποία έχει κυρωθεί με το ν.δ. 503/1970 (ΦΕΚ 108 Α) και της Σύμβασης της Βιέννης του 1963 για τις προξενικές σχέσεις, η οποία έχει κυρωθεί με το ν. 90/1975 (ΦΕΚ 150 ?α).

3. Οι περίοδοι διαμονής για τους λόγους που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο δεν προσμετρώνται για τον υπολογισμό της πενταετούς περιόδου.
4. Περίοδοι απουσίας, εφόσον είναι κατώτερες των έξι διαδοχικών μηνών και δεν υπερβαίνουν συνολικά τους δέκα μήνες εντός της πενταετίας, προσμετρώνται στον υπολογισμό της πενταετίας.
5. Αρμόδιο όργανο για τη χορήγηση της άδειας διαμονής του επί μακρόν διαμένοντος είναι εκείνο που αν ανέωσε την οικεία άδεια διαμονής του πριν από τη συνδρομή των προϋποθέσεων και κριτηρίων απόκτησης της άδειας διαμονής του επί μακρών διαμένοντος.

Άρθρο 68

Κριτήρια απόκτησης της ιδιότητας του επί μακρών διαμένοντος

1. Προς απόκτηση της ιδιότητας του επί μακρόν διαμένοντος θα πρέπει να πληρούνται σωρευτικά και τα ακόλουθα κριτήρια: α. Επαρκής γνώση της ελληνικής γλώσσας, β. Γνώση στοιχείων της ελληνικής ιστορίας και του ελληνικού πολιτισμού.
2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται οι φορείς και η διαδικασία πιστοποίησης της επάρκειας της γνώσης της ελληνικής γλώσσας και της γνώσης στοιχείων της ελληνικής ιστορίας και του ελληνικού πολιτισμού και ρυθμίζονται θέματα διοργάνωσης σχετικών προγραμμάτων, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.*** Η παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 12 Ν.3536/2007, ΦΕΚ Α 42/23.2.2007.

Άρθρο 69

Ρύθμιση ειδικών θεμάτων επί μακρών διαμενόντων

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και Δημόσιας Τάξης και στο πλαίσιο των προβλέψεων της Οδηγίας 2003/109/ΕΚ του Συμβουλίου της 25ης Νοεμβρίου 2003, ρυθμίζονται όλα τα ειδικά θέματα που αναφέρονται στα απαιτούμενα δικαιολογητικά, στη διαδικασία διαπίστωσης της ιδιότητας του επί μακρών διαμένοντος, καθώς και τα αντίστοιχα που αφορούν ζητήματα ανάκλησης ή απώλειας της ανωτέρω ιδιότητας, διασφάλισης των δικαιωμάτων που απορρέουν από αυτήν, οριοθέτησης του δικαιώματος κινητικότητας και ειδικών προϋποθέσεων προστασίας από την απέλαση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΔ

ΟΛΙΓΟΗΜΕΡΗ ΔΙΑΜΟΝΗ

Άρθρο 70

Είσοδος υπηκόων τρίτων χωρών για ολιγοήμερη διαμονή

1. Υπήκοος τρίτης χώρας που εισέρχεται στη Χώρα για τουρισμό, συνέδρια, πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις και γενικά για ολιγοήμερη διαμονή, μπορεί να παραμείνει προσωρινά χωρίς άδεια διαμονής, για όσο χρόνο ισχύει η προξενική θεώρηση ή για χρονικό διάστημα τριών μηνών, εάν πρόκειται για υπήκοο τρίτης χώρας στον οποίο επιτρέπεται η είσοδος χωρίς προξενική θεώρηση.
2. Παράταση του χρόνου διαμονής μέχρι έξι μήνες μπορεί να χορηγηθεί σε υπήκοο τρίτης χώρας για λόγους εξαιρετικούς, ιδιαίτερα λόγω ανωτέρας βίας, ανθρωπιστικών, επαγγελματικών ή σοβαρών προσωπικών λόγων, εφόσον διαθέτει επαρκείς πόρους διαβίωσης. Η αίτηση υποβάλλεται, πριν από τη λήξη της θεώρησης εισόδου ή του ελεύθερου χρόνου διαμονής, στην αστυνομική αρχή του τόπου διαμονής και καταχωρίζεται στο διαβατήριό του υπό μορφή σχετικής σφραγίδας.
3. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης καθορίζεται το ύψος του απαιτούμενου συναλλάγματος για κάθε ημέρα διαμονής του υπηκόου τρίτης χώρας στην Ελλάδα. Με όμοια απόφαση είναι δυνατή η αναπροσαρμογή του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΕ

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΥΠΗΚΟΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ

Άρθρο 71

Δικαιώματα

1. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα ασφαλιζονται στους οικείους ασφαλιστικούς οργανισμούς και έχουν τα ίδια ασφαλιστικά δικαιώματα με τους ημεδαπούς.
2. Οι διατάξεις του ν.δ. 57/1973, όπως κάθε φορά ισχύει, για την κοινωνική προστασία, εφαρμόζονται και στους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα.
3. Οι κρατούμενοι υπήκοοι τρίτων χωρών ενημερώνονται, σε γλώσσα την οποία κατανοούν, αμέσως μετά την εισαγωγή τους σε ίδρυμα, για τους κανόνες διαβίωσης τους σε αυτό, καθώς και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. Διευκολύνεται, επίσης, η επικοινωνία τους με διπλωματικούς ή προξενικούς υπαλλήλους του Κράτους, του οποίου έχουν την ιθαγένεια ή από το οποίο προέρχονται, καθώς και με τους πληρεξούσιους δικηγόρους τους.
4. Οι πράξεις που προβλέπονται στα άρθρα 1 έως 3 του ν. 927/1979 (ΦΕΚ 139 Α) διώκονται αυτεπάγγελλως.
5. Υπήκοος τρίτης χώρας που διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα και εξέρχεται προσωρινά από το ελληνικό έδαφος δικαιούται επανεισόδου, εφόσον η άδεια διαμονής του εξακολουθεί να ισχύει κατά το χρόνο της επανεισόδου του.

Άρθρο 72

Πρόσβαση των ανήλικων υπηκόων τρίτων χωρών στην εκπαίδευση

1. Ανήλικοι υπήκοοι τρίτων χωρών, που διαμένουν στην Ελληνική Επικράτεια, υπάγονται στην υποχρεωτική σχολική φοίτηση, όπως και οι ημεδαποί.
2. Οι ανήλικοι υπήκοοι τρίτων χωρών, που φοιτούν σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, έχουν, χωρίς περιορισμούς, πρόσβαση στις δραστηριότητες της σχολικής ή εκπαιδευτικής κοινότητας.
3. Για την εγγραφή ανήλικων υπηκόων τρίτων χωρών στα δημόσια σχολεία απαιτούνται τα αντίστοιχα με τα προβλεπόμενα για τους ημεδαπούς δικαιολογητικά. Κατ' εξαίρεση, με ελλιπή δικαιολογητικά μπορεί να εγγραφούν στα δημόσια σχολεία και τέκνα υπηκόων τρίτων χωρών, εφόσον: α. Προστατεύονται από το ελληνικό κράτος με την ιδιότητα του πρόσφυγα και όσων τελούν υπό την προστασία της Υπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών. β. Προέρχονται από περιοχές, στις οποίες επικρατεί έκρυθμη κατάσταση. γ. Έχουν υποβάλει αίτηση για τη χορήγηση ασύλου.δ. Είναι υπήκοοι τρίτων χωρών που διαμένουν στην Ελλάδα, ακόμη και αν δεν έχει ρυθμισθεί η νόμιμη διαμονή τους σε αυτήν.
4. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων μπορεί να καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις αναγνώρισης τίτλων σπουδών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που αποκτήθηκαν στη Χώρα προέλευσης και οι προϋποθέσεις κατάταξης σε βαθμίδες του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς και εγγραφής μαθητών, οι οποίοι είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, στα δημόσια σχολεία. Με όμοια απόφαση μπορεί να ρυθμίζονται θέματα προαιρετικής διδασκαλίας της μητρικής γλώσσας και πολιτισμού εκεί όπου υπάρχει ικανός αριθμός μαθητών που ενδιαφέρονται, στο πλαίσιο των ενισχυτικών δράσεων του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και να καθορίζονται η εργασιακή σχέση και τα προσόντα των εκπαιδευτικών που θα διδάσκουν τη μητρική γλώσσα και τα στοιχεία πολιτισμού της Χώρας προέλευσης τους.
5. Υπήκοοι τρίτων χωρών, που έχουν αποφοιτήσει από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα, έχουν πρόσβαση στην πανεπιστημιακή εκπαίδευση, υπό τους αυτούς όρους και προϋποθέσεις, όπως και οι ημεδαποί.

Άρθρο 73

Υποχρεώσεις

1. Με την επιφύλαξη της καθιέρωσης του αυτοτελούς εγγράφου, η υποβολή αίτησης για αρχική χορήγηση άδειας διαμονής ή για κάθε ανανέωση αυτής μπορεί να γίνει είτε με αυτοπρόσωπη παρουσία του υπηκόου τρίτης χώρας είτε με εκπροσώπηση του από πληρεξούσιο δικηγόρο είτε από συζύγους, ανιόντες και ενήλικους κατιόντες. Η πληρεξουσιότητα αποδεικνύεται εγγράφως με θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του εξουσιοδοτούντος αποκλειστικός από αστυνομική αρχή. "Σε κάθε άλλη περίπτωση, η σχετική πληρεξουσιότητα αποδεικνύεται εγγράφως με θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του εξουσιοδοτούντος από αστυνομική αρχή και με την προϋπόθεση τήρησης της παραγράφου 1 του άρθρου 84 του νόμου αυτού. Επίδοση οποιουδήποτε εγγράφου ή δικαιολογητικών για τη χορήγηση της άδειας διαμονής ή της ανανέωσής της, με δικαστικό επιμελητή ή τηλεομοιοτυπία, δεν είναι επιτρεπτή."** Το πρώτο εδάφιο της παρ.1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 14 παρ.1 Ν.3536/2007, ΦΕΚ Α 42/23.2.2007.
2. Ο υπήκοος τρίτης χώρας, κατά τη διάρκεια της διαμονής του στην Ελλάδα, υποχρεούται να δηλώσει στις αρμόδιες Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης: α. Κάθε μεταβολή της διεύθυνσης της κατοικίας του. β. Κάθε μεταβολή της προσωπικής του κατάστασης, ιδίως δε την αλλαγή ιθαγένειας, τη σύναψη, λύση ή ακύρωση γάμου ή τη γέννηση τέκνου."γ. Την απώλεια ή την ανανέωση ή μεταβολή των στοιχείων του διαβατηρίου του ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου."*** Η περ.γ' αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 40 παρ.2α Ν.3731/2008, ΦΕΚ Α 263/23.12.2008. "δ. Την απώλεια του δελτίου διαμονής

ή μόνιμης διαμονής. **** Η περ.δ' αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 40 παρ.2β Ν.3731/2008, ΦΕΚ Α 263/23.12.2008 ε. Κάθε μεταβολή στο πρόσωπο του εργοδότη και στο είδος της απασχόλησης, στ. Την καταγγελία της σύμβασης εργασίας. Ειδικά, η μεταβολή της διεύθυνσης κατοικίας γνωστοποιείται και στο οικείο αστυνομικό τμήμα. "Οι παραπάνω δηλώσεις γίνονται μέσα σε δύο μήνες αφότου συμβεί το αντίστοιχο γεγονός, πλην της περίπτωσης ανανέωσης του διαβατηρίου, η οποία μπορεί να γίνει μέχρι και την ημερομηνία υποβολής αίτησης ανανέωσης της άδειας διαμονής και της δήλωσης γέννησης τέκνου που τελεί υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της περίπτωσης β' της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου. **** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.2 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 40 παρ.2γ Ν.3731/2008, ΦΕΚ Α 263/23.12.2008

3. Υπήκοος τρίτης χώρας, κάτοχος άδειας διαμονής, οφείλει να αναχωρήσει χωρίς άλλη ειδοποίηση μέχρι την τελευταία ημέρα της λήξης της ισχύος της, εκτός αν πριν από τη λήξη της έχει υποβάλει αίτηση για την ανανέωση της και του έχει χορηγηθεί η βεβαίωση των παρα γράφων 3 και 4 του άρθρου 11 του παρόντος.
4. Υπήκοος τρίτης χώρας, στον οποίο δεν εγκρίθηκε η χορήγηση άδειας διαμονής ή η ανανέωση της, καθώς και στην περίπτωση ανάκλησης της άδειας, υποχρεούται να εγκαταλείψει το ελληνικό έδαφος χωρίς άλλες διατυπώσεις εντός τριάντα ημερών από την επίδοση της σχετικής απόφασης. **** Η παρ.4 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 14 παρ.2 Ν.3536/2007, ΦΕΚ Α 42/23.2.2007.
5. "Υπήκοος τρίτης χώρας, που παραμένει στη Χώρα για χρονικό διάστημα άνω των τριάντα ημερών από τη λήξη της άδειας διαμονής του ή παραβιάζει, για χρονικό διάστημα μέχρι τριάντα ημερών, τη διάρκεια του αναγραφόμενου στην κατεχόμενη θεώρηση εισόδου ή του δικαιούμενου ελεύθερου χρόνου διαμονής του, καθώς και την προβλεπόμενη στην ομοίμορφη θεώρηση SCHENGEN διάρκεια διαμονής ή το δικαιούμενο ελεύθερο χρόνο διαμονής του στον Ενιαίο Χώρο, υποχρεούται κατά την αναχώρηση να καταβάλει το τετραπλάσιο του προβλεπόμενου παραβόλου για άδεια διαμονής ετήσιας διάρκειας. **** Το πρώτο εδάφιο της παρ.5 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 14 παρ.3 Ν.3536/2007, ΦΕΚ Α 42/23.2.2007. Εάν ο χρόνος της παράνομης διαμονής είναι μεγαλύτερος των τριάντα ημερών, υποχρεούται να καταβάλει το οκταπλάσιο του προβλεπόμενου παραβόλου για ετήσια άδεια διαμονής Η διαδικασία βεβαίωσης και καταβολής του ανωτέρω προστίμου καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης. "Εξαιρούνται από την επιβολή προστίμων οι ανήλικοι, όσοι έχουν την ιδιότητα του ομογενούς και όσοι παραβιάζουν το νόμιμο χρόνο παραμονής τους στην Ελληνική Επικράτεια για λόγους ανωτέρας βίας, εφόσον αναχωρήσουν εντός τριάντα (30) ημερών από την εξάλειψη του γεγονότος. Για τη συνδρομή του λόγου εξαιρέσεως σε κάθε περίπτωση αποφαινεται η αστυνομική αρχή που πραγματοποιεί τον έλεγχο αναχώρησης του αλλοδαπού. **** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.5 αντικαταστάθηκε ως άνω με την παρ.1 άρθρ.23 Ν.3491/2006, ΦΕΚ Α 207/2.10.2006. Με την παρ.2 του αυτού άρθρου και νόμο ορίζεται ότι: "2. Το προβλεπόμενο από τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 73 του ν. 3386/2005 πρόστιμο δεν επιβάλλεται στους υπηκόους Λιβάνου που παραβίασαν τη διάρκεια της νόμιμης διαμονής τους στη Χώρα μας κατά το χρονικό διάστημα από 12.7.2006 έως 14.8.2006, εφόσον η αναχώρησή τους πραγματοποιηθεί μέχρι την 14.9.2006. Τυχόν επιβληθέντα πρόστιμα βάσει των προαναφερόμενων διατάξεων κατά το διάστημα από 12.7.2006 έως 14.8.2006 σε βάρος υπηκόων Λιβάνου δεν αναζητούνται Η διάταξη της παρούσας παραγράφου ισχύει από 12.7.2006".

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Κ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 92

Παράβολα - Αναπροσαρμογή προστίμων - Επικυρώσεις

1. Η αίτηση για τη χορήγηση και την ανανέωση των αδειών διαμονής συνοδεύεται από παράβολο, το οποίο, αν για λόγους αμοιβαιότητας δεν ορίζεται διαφορετικά, ορίζεται ως ακολούθως: α. Για τις άδειες διάρκειας μέχρι ενός έτους σε εκατόν πενήντα (150) ευρώ. β. Για τις άδειες διάρκειας μέχρι δύο έτη σε τριακόσια (300) Α?ΥΟ. γ. Για τις άδειες διάρκειας μέχρι τρία έτη σε τετρακόσια πενήντα (450) ευρώ. Τα παράβολα του άρθρου αυτού εισπράττονται μόνο με την έκδοση αποδεικτικού διπλοτύπου τύπου Β' από την αρμόδια για την παραλαβή της αίτησης υπηρεσία. "Οι υπαγόμενοι στις ρυθμίσεις της συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 1245/1982 (ΦΕΚ 45 Α') δεν υπόκεινται στην υποχρέωση καταβολής παραβόλου. **** Το τελευταίο εδάφιο της παρ.1 προστέθηκε με το άρθρο 20 παρ.1 Ν.3536/2007, ΦΕΚ Α 42/23.2.2007.
2. Το παράβολο το οποίο καταβάλλεται κατά την υποβολή της αίτησης για την υπαγωγή στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος ανέρχεται στο ποσό των εννιακοσίων (900) ευρώ. Δεν υπόκεινται στην καταβολή του ανωτέρω παραβόλου όσοι κατέχουν ήδη άδεια διαμονής αόριστης διάρκειας και ζητούν να υπαχθούν στο καθεστώς του επί μακρών διαμένοντος. Στο ίδιο παράβολο υπόκειται, όπου προβλέπεται, η δυνατότητα χορήγησης άδειας διαμονής αόριστης διάρκειας.
3. Τα πρόστιμα και τα παράβολα που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο εισπράττονται υπέρ του Δημοσίου και αναπροσαρμόζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης.

4. Τα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα που απαιτούνται από τις διατάξεις του παρόντος πρέπει να είναι επικυρωμένα με την επισημείωση της Σύμβασης της Χάγης, όπου αυτή απαιτείται. Στις περιπτώσεις που δεν απαιτείται επισημείωση, τα έγγραφα αυτά πρέπει να φέρουν επικύρωση, από την ελληνική προξενική αρχή ή το ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών, του γνήσιου της υπογραφής του αλλοδαπού οργάνου
5. Στους υπαλλήλους που κατέχουν οργανικές θέσεις ή είναι αποσπασμένοι στις Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης των Περιφερειών, καθώς και στη Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καταβάλλεται πρόσθετη αμοιβή, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων, το ύψος και ο τρόπος καταβολής της οποίας καθορίζονται ετησίως με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών. *** Η παρ.5 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 20 παρ.1 Ν.3536/2007,ΦΕΚ Α 42/23.2.2007. ***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Βλ.σχετικές ΥΑ 2/68733/0022/2006 (ΦΕΚ Β'38): και ΥΑ 2/69717/0022/2006 (ΦΕΚ 1859 Β'/2006) "Χορήγηση ειδικού επιδόματος παρ.5 άρθρου 92 ν.3386/2005 για το έτος 2006"

*** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 28 παρ.9

Ν.3613/2007,ΦΕΚ Α 263/23.11.2007:"9. Η πρόσθετη αμοιβή της παρ. 5 του άρθρου 92 του ν. 3386/2005, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 3536/2007, καταβάλλεται σε μέχρι τέσσερις (4) υπαλλήλους της Διεύθυνσης Μηχανοργάνωσης και Ηλεκτρονικής Επεξεργασίας Στοιχείων του Υπουργείου Εσωτερικών, οι οποίοι ασχολούνται με τη διαχείριση του ενιαίου πληροφοριακού συστήματος που προβλέπεται από το άρθρο 93 του ν. 3386/2005 και λειτουργεί στην ανωτέρω Διεύθυνση. Οι ανωτέρω υπάλληλοι ορίζονται με απόφαση του αρμόδιου Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών".

***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Βλ.σχετ.ΥΑ 2/81453/0022 (ΦΕΚ Β' 590/01.04.2009)"Χορήγηση πρόσθετης αμοιβής της παρ. 5 άρθρου 92 ν. 3386/2005, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 3536/2007, για το έτος 2009, στους υπαλλήλους που υπηρετούν στις υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης των Περιφερειών."

6. α. Ποσοστό 30% επί των εισπραττόμενων εσόδων από τα παράβολα της παραγράφου 1 μεταφέρεται σε λογαριασμό που τηρείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων με τίτλο "Εσοδα από παράβολα αδειών διαμονής υπέρ Ο.Τ.Α. α' βαθμού". Το προϊόν του λογαριασμού κατανέμεται στους Ο.Τ.Α. με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Στους υπαλλήλους που απασχολούνται στις οικείες υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. για την εξυπηρέτηση των υπηκόων τρίτων χωρών καταβάλλεται επίδομα, το οποίο δεν μπορεί να υπερβεί το 1/3 του ανωτέρω ποσοστού. Το ύψος του επιδόματος ανά κατηγορία δημοτικών και κοινοτικών υπαλλήλων και ο τρόπος καταβολής του καθορίζονται ετησίως με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών, ενώ οι κατηγορίες των δικαιούχων με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Το υπόλοιπο του ανωτέρω ποσοστού διατίθεται αποκλειστικά για την κάλυψη λειτουργικών δαπανών των ίδιων υπηρεσιών." β. Ποσοστό 25% των εσόδων από τα παράβολα των παραγράφων 1 και 2 διατίθεται για την κάλυψη δαπανών Υπουργείων, Περιφερειών και Ν.Π.Δ.Δ. που διαχειρίζονται θέματα μεταναστευτικής πολιτικής, καθώς και για την επιχορήγηση του Ινστιτούτου Μεταναστευτικής Πολιτικής. Από τους ίδιους πόρους καλύπτεται και η δαπάνη για την αποζημίωση των μελών, του γραμματέα και του εισηγητή των συλλογικών οργάνων που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος. Οι σχετικές πιστώσεις εγγράφονται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών. Με όμοια απόφαση καθορίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή των διατάξεων της περίπτωσης αυτής. ***ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:Σύμφωνα με το άρθρο 1 της ΥΑ 18326/14-18.4.2006 (ΦΕΚ Β' 492), ισχύουν τα ακόλουθα: "Στον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης εγγράφονται κατ' έτος στον ΚΑΕ 3299 του Ειδικού Φορέα 07-110, πιστώσεις που αντιστοιχούν στο ποσοστό 25% των εσόδων από τα παράβολα του εισπράχθηκαν υπέρ του Δημοσίου, για τη χορήγηση και ανανέωση των αδειών διαμονής στην Ελληνική Επικράτεια, του άρθρου 92 του ν.3386/2005. Εκ των ως άνω πιστώσεων, ποσοστό 20% κατανέμεται στο Ινστιτούτο Μεταναστευτικής Πολιτικής και ποσοστό 10% στις Περιφέρειες. Ποσοστό 70% διατίθεται από το ΥΠ.Ε.Σ.Δ.Δ.Α. για την κάλυψη της δαπάνης για, την αποζημίωση των μελών των Επιτροπών Μετανάστευσης και την εκπλήρωση λοιπών λειτουργικών υποχρεώσεων και σκοπών στο πλαίσιο της διαχείρισης θεμάτων μεταναστευτικής πολιτικής."

7. Αιτήσεις για τη χορήγηση άδειας διαμονής ανήλικων που φιλοξενούνται σε οποιοδήποτε ίδρυμα ή σε νομικά πρόσωπα κοινωφελούς σκοπού υποβάλλονται από τον οριζόμενο εκπρόσωπο του ιδρύματος ή του νομικού προσώπου.

Άρθρο 93

Ενιαίο πληροφορικό σύστημα-Τήρηση μητρώου

1. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης οργανώνεται ενιαίο πληροφορικό σύστημα και προβλέπεται ενιαίος αριθμός μητρώου για όλους τους υπηκόους τρίτων χωρών που εισέρχονται νόμιμα στη Χώρα.
2. Μέχρι την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης της προηγούμενης παραγράφου, οι αρμόδιες Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης υποχρεούνται να τηρούν μητρώο υπηκόων τρίτων χωρών. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που εκδίδεται ύστερα από γνώμη της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και τηρουμένων πάντοτε των διατάξεων που αφορούν την αρμοδιότητα της, καθορίζονται τα προσωπικά δεδομένα των υπηκόων τρίτων χωρών που ζουν στην Ελλάδα, τα οποία μπορούν να συλλέγουν, αποθηκεύουν και επεξεργάζονται οι αρμόδιες Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης, καθώς και οι δήμοι και οι κοινότητες της Χώρας, προκειμένου να τηρούν μητρώο υπηκόων τρίτων χωρών και να αντιμετωπίζονται λουπές ανάγκης εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας, σύμφωνα με τη ρύθμιση της παραγράφου 1 του άρθρου 41 του ν. 2910/2001. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι διαδικασίες και οι φορείς συλλογής, τήρησης και επεξεργασίας των δεδομένων αυτών, οι προϋποθέσεις κοινοποίησης τους στα δικαιούμενα φυσικά πρόσωπα, στα οποία αφορούν, καθώς και η διαδικασία και οι προϋποθέσεις διασύνδεσης αρχείων. *** ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Κατά το άρθρο 28 παρ.9 Ν.3613/2007,ΦΕΚ Α 263/23.11.2007:"9. Η πρόσθετη αμοιβή της παρ. 5 του άρθρου 92 του ν. 3386/2005, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 3536/2007, καταβάλλεται σε μέχρι τέσσερις (4) υπαλλήλους της Διεύθυνσης Μηχανοργάνωσης και Ηλεκτρονικής Επεξεργασίας Στοιχείων του Υπουργείου Εσωτερικών, οι οποίοι ασχολούνται με τη διαχείριση του ενιαίου πληροφοριακού συστήματος που προβλέπεται από το άρθρο 93 του ν. 3386/2005 και λειτουργεί στην ανωτέρω Διεύθυνση. Οι ανωτέρω υπάλληλοι ορίζονται με απόφαση του αρμόδιου Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών".

Άρθρο 98

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από 1.1.2006, με εξαίρεση τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 89, τις παραγράφους 3, 4, 7, 10 και 11 του άρθρου 91 και την παράγραφο 5 του άρθρου 92, η ισχύς των οποίων αρχίζει από τη δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Άρθρο 1

Εθνική Επιτροπή για την κοινωνική ένταξη των μεταναστών

1. **Συνιστάται Εθνική Επιτροπή για την Κοινωνική Ένταξη των Μεταναστών** υπαγόμενη στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α.). Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
2. Η Επιτροπή αποτελείται από: α) τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ως Πρόεδρο, με αναπληρωτή του τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ο οποίος, όταν παρίσταται ο Υπουργός, συμμετέχει ως μέλος, β) τον Γενικό Γραμματέα Δημοσιονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, τους Γενικούς ή Ειδικούς Γραμματείς των Υπουργείων Εξωτερικών, Ανάπτυξης, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Πολιτισμού και Δημόσιας Τάξης, οι οποίοι προτείνονται από τους οικείους Υπουργούς, γ) τον Πρόεδρο του Ινστιτούτου Μεταναστευτικής Πολιτικής, ως διαμεσολαβητικό σύνδεσμο μεταξύ Εθνικής Επιτροπής και κοινωνίας των πολιτών (όπως ενώσεις μεταναστών, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και άλλους κοινωνικούς εταίρους που ασχολούνται με θέματα μεταναστών), δ) δύο εκπροσώπους της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος (Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.), ε) δύο εκπροσώπους της Ένωσης Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδος (Ε.Ν.Α.Ε.), στ) έναν εκπρόσωπο της Εκκλησίας της Ελλάδος, ο οποίος ορίζεται με απόφαση της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου, ζ) έναν εκπρόσωπο μέλος Δ.Ε.Π. Πανεπιστημίου σε συναφές γνωστικό αντικείμενο, η) έναν εκπρόσωπο από κάθε κοινοβουλευτική ομάδα που αναγνωρίζεται από τον Κανονισμό της Βουλής, θ) δύο εκπροσώπους της Ανώτατης Διοίκησης Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων (Α.Δ.Ε.Δ.Υ), ι) δύο εκπροσώπους της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Ε.), ια) έναν εκπρόσωπο του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών (Σ.Ε.Β.), ιβ) έναν εκπρόσωπο της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.), ιγ) έναν εκπρόσωπο της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ελληνικού Εμπορίου (Ε.Σ.Ε.Ε.), ιδ) έναν εκπρόσωπο του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Αθηνών (Ε.Β.Ε.Α.), ιε) έναν εκπρόσωπο του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης (Δ.Ο.Μ.) και ιστ) έναν εκπρόσωπο του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών.
3. Οι φορείς που εκπροσωπούνται στην Επιτροπή υποχρεούνται να υποδείξουν τους εκπροσώπους τους μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής έγγραφης πρόσκλησης του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Αν δεν υποδειχθούν εκπρόσωποι μέσα στην προθεσμία αυτή, η Επιτροπή συγκροτείται και συνεδριάζει νομίμως με τα λοιπά μέλη έως την υπόδειξη και το διορισμό των εκπροσώπων των φορέων.
4. Έργο της Επιτροπής είναι: α) η εισήγηση προτάσεων και δράσεων που αφορούν την κοινωνική ένταξη των μεταναστών στη Διυπουργική Επιτροπή του άρθρου 3 του ν. 3386/2005 (ΦΕΚ 212 Α'), β) η διεξαγωγή του κοινωνικού διαλόγου και του διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών για τη διαμόρφωση πολιτικών που προάγουν την ένταξη των μεταναστών σε όλους τους τομείς, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και το ευρωπαϊκό κεκτημένο και γ) η κατάρτιση και παρακολούθηση επιχειρησιακών προγραμμάτων, σχετικών με την εφαρμογή της πολιτικής κοινωνικής ένταξης των μεταναστών, ιδίως στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Προγράμματος Κοινωνικής Ένταξης, εφόσον το έργο αυτό της ανατεθεί από τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.
5. Η Επιτροπή, στο πλαίσιο της αποστολής της, συντάσσει ετήσια έκθεση, στην οποία καταγράφονται οι εξελίξεις ως προς τα ζητήματα της κοινωνικής ένταξης των μεταναστών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο και η οποία υποβάλλεται στη Βουλή, καθώς και στη Διυπουργική Επιτροπή του άρθρου 3 του ν. 3386/2005,

μαζί με τις προτάσεις της για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων.

6. **Η διοικητική, επιστημονική και εν γένει τεχνική υποστήριξη** της Επιτροπής του άρθρου 1 ανατίθεται στις υπηρεσίες της Διεύθυνσης Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του Ινστιτούτου Μεταναστευτικής Πολιτικής (Ι.ΜΕ.ΠΟ.). Για την υποβοήθηση του έργου της, μπορεί, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, να **συνιστώνται ειδικές επιτροπές ή ομάδες εργασίας ή έργου με πρόσωπα** που ορίζονται από δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα ή είναι επιστήμονες με εξειδικευμένες γνώσεις ή εμπειρία, ανάλογα με το αντικείμενο του έργου.
7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη λειτουργία της Επιτροπής της παραγράφου 1, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών ορίζεται η αποζημίωση για τα μέλη των επιτροπών ή ομάδων εργασίας ή έργου που προβλέπονται στην παράγραφο 6, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 2

Διυπουργική Επιτροπή Παρακολούθησης της Μεταναστευτικής Πολιτικής

1. Η παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "1. Για το συντονισμό της μεταναστευτικής πολιτικής στην Ελλάδα **συνιστάται Διυπουργική Επιτροπή**, αποτελούμενη από τους Υπουργούς Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Ανάπτυξης, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Δικαιοσύνης, Πολιτισμού, Δημόσιας Τάξης και Εμπορικής Ναυτιλίας, **η οποία συνέρχεται τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο.**"
2. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο Πρόεδρος και η γραμματειακή της υποστήριξη."
3. Η παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Ανάπτυξης, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, Δικαιοσύνης, Δημόσιας Τάξης και Εμπορικής Ναυτιλίας καθορίζονται τα ειδικότερα θέματα λειτουργίας της Επιτροπής της παραγράφου 1 και η γραμματειακή της υποστήριξη."
- 4.

Άρθρο 3

Γενικές προϋποθέσεις

δικαιώματος διαμονής

Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης β' του άρθρου 10 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "Εφόσον συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η έκδοση τελεσίδικης καταδικαστικής απόφασης για κακούργημα ή πλημμέλημα σε ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους, η αρμόδια υπηρεσία μπορεί να ερρηθεί τη χορήγηση ή ανανέωση της άδειας διαμονής. Η συνδρομή λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας που ανακύπτουν μετά τη χορήγηση της άδειας διαμονής συνιστούν λόγο ανάκλησης της. Εάν στο πρόσωπο του υπηκόου τρίτης χώρας συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας, για τους οποίους δεν υφίσταται τελεσίδικη καταδικαστική απόφαση ή εγγραφή του στον κατάλογο ανεπιθύμητων που προβλέπεται στο άρθρο 49 του ν. 2910/2001 (ΦΕΚ 91 Α'), τότε οι λόγοι αυτοί θα πρέπει να μνημονεύονται ειδικώς και αιτιολογημένως στη σχετική απόφαση."

Άρθρο 4

Προϋποθέσεις ανανέωσης

άδειας διαμονής

1. Μετά το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3386/2005 προστίθενται τα ακόλουθα εδάφια: "Για την ανανέωση της άδειας διαμονής, ο υπήκοος τρίτης χώρας οφείλει, μέσα σε χρονικό διάστημα δύο μηνών πριν από τη λήξη της άδειας διαμονής, να υποβάλει σχετική αίτηση. Εκπρόθεσμες αιτήσεις για ανανέωση άδειας διαμονής, μπορούν να κατατεθούν μέχρι και ένα μήνα από τη λήξη της. Στην περίπτωση αυτή δεν εφαρμόζεται η παρ. 3 του άρθρου 73 και ο υπήκοος τρίτης χώρας υπόκειται στην καταβολή προστίμου υπέρ του Δημοσίου ίσου με το ένα τρίτο του παραβολού της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 92 του ν. 3386/2005. Μετά την πάροδο μηνός από τη λήξη της άδειας διαμονής δεν είναι δυνατή η κατάθεση σχετικής αίτησης."
2. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "**Εκπρόθεσμες αιτήσεις, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 11, απορρίπτονται, εκτός εάν συντρέχουν, αποδεδειγμένως, λόγοι ανωτέρας βίας.**"
3. Η παρ. 5 του άρθρου 12 του ν. 3386/2005 καταργείται και οι παράγραφοι 6 και 7 αναριθμούνται σε 5 και 6 αντίστοιχα.
4. Το πέμπτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 3386/2005, όπως συμπληρώθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 34 του ν. 3448/2006 (ΦΕΚ 57 Α'), αντικαθίσταται ως εξής: "**Με αποφάσεις των Γενικών Γραμματέων των Περιφερειών Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, αντίστοιχα, μπορεί να συνιστώνται, σε κάθε υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας Αττικής και στο Νομό Θεσσαλονίκης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, μέχρι δύο επιπλέον, Επιτροπές Μετανάστευσης, εφόσον τούτο επιβάλλεται για την ταχύτερη διεκπεραίωση του έργου τους.**"

Άρθρο 5

Ρυθμίσεις διαδικασίας μετάκλησης

1. Στην παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 3386/2005 προστίθενται περιπτώσεις η' και θ' ως εξής: "η. Εκπρόσωπο της Πανελληνίας Ένωσης Πλοιοκτητών Μέσης Αλιείας θ. Εκπρόσωπο της Ένωσης Πλοιοκτητών "Γρι - Γρι" Αιγαίου και Ιονίου Πελάγους."
2. Στην παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 3386/2005 προστίθεται εδάφιο τελευταίο που έχει ως εξής: "Με την απόφαση του πρώτου εδαφίου ορίζονται εισηγητές και γραμματέας της Επιτροπής, οι οποίοι είναι υπάλληλοι της Διεύθυνσης Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας."
3. Το τέταρτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "Κατά την κατάρτιση της έκθεσης λαμβάνονται υπόψη, υποχρεωτικά, τα κριτήρια που καθορίζονται με την **Κ.Υ.Α.(Κοινή Υπουργική Απόφαση)**, της παραγράφου 5 και το συμφέρον της εθνικής οικονομίας."
4. Η παρ. 5 του άρθρου 14 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "**5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Δημόσιας Τάξης καθορίζονται τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη, η διαδικασία κατάρτισης της έκθεσης της παραγράφου 3, καθώς και οι ειδικότεροι όροι για τη μετάκληση για εξαρτημένη εργασία των υπηκόων τρίτων χωρών στη χώρα.**"
5. Οι παράγραφοι 6 και 7 του άρθρου 14 του ν. 3386/2005 καταργούνται. Οι παράγραφοι 8 και 9 του ίδιου άρθρου αναριθμούνται σε 6 και 7 αντίστοιχως.

Άρθρο 6

Θέματα εξαρτημένης εργασίας

1. Στην περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 3386/2005 προστίθεται εδάφιο που έχει ως εξής: "Ειδικά για την περίπτωση απασχόλησης ατόμων σε γεωργικές εργασίες, οικοδόμων,

αποκλειστικών νοσοκόμων και προσωπικού εργαζομένου κατ' οίκον, με σχέση εξαρτημένης εργασίας σε περισσότερους του ενός μη σταθερούς εργοδότες, δεν απαιτείται προσκόμιση σύμβασης εργασίας."

2. Μετά το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης γ' της παρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 3386/2005 προστίθενται τα ακόλουθα εδάφια: "Εάν ο υπήκοος τρίτης χώρας έχει πραγματοποιήσει μικρότερο αριθμό ημερομισθίων, μπορεί να προβεί στην εξαγορά αριθμού ημερών ασφάλισης μέχρι ποσοστού 20% του απαιτούμενου βάσει της ανωτέρω απόφασης αριθμού. Σε περίπτωση ανανέωσης διετούς άδειας διαμονής, η προϋπόθεση αυτή πρέπει να συντρέξει αθροιστικά για το σύνολο της διετίας."
3. Η παρ. 4 του άρθρου 15 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "4. Ο κάτοχος άδειας διαμονής για εργασία μπορεί να εργασθεί σε άλλο νομό της ίδιας ή διαφορετικής Περιφέρειας μετά την πάροδο ενός έτους από τη χορήγηση της αρχικής άδειας διαμονής."
4. Στην παρ. 5 του άρθρου 15 του ν. 3386/2005 προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής: "Δεν επιτρέπεται η ανανέωση της άδειας διαμονής για εξαρτημένη εργασία σε άδεια διαμονής για άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας, πριν από την παρέλευση τριετίας από την έναρξη ισχύος της αρχικής άδειας διαμονής."

Άρθρο 7

Μετάκληση αλιεργατών

Μετά το άρθρο 16 του ν. 3386/2005 προστίθεται άρθρο 16 Α, το οποίο έχει ως εξής:

"Άρθρο 16 Α Μετάκληση αλιεργατών

1. Ο εργοδότης που επιθυμεί να απασχολήσει υπηκόους τρίτης χώρας, ως αλιεργάτες, με σχέση εξαρτημένης εργασίας ορισμένου χρόνου και προκειμένου να χορηγηθεί η αντίστοιχη θεώρηση εισόδου, οφείλει να λάβει προηγούμενη έγκριση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, εφόσον προβλέπονται αντίστοιχες θέσεις στην απόφαση του άρθρου 14 αυτού του νόμου, ύστερα από αίτηση του που κατατίθεται στο Δήμο ή την Κοινότητα του Νομού στον οποίο είναι εγκαταστημένη η επιχείρηση του ή στην έδρα νηολογίου του σκάφους του, τουλάχιστον τρεις μήνες πριν από την έναρξη της αλιευτικής περιόδου. Μαζί με την αίτηση ο εργοδότης καταθέτει εγγυητική επιστολή τράπεζας ή του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων που αντιστοιχεί στις αποδοχές ενός μηνός του ανειδίκευτου εργάτη, η οποία επιστρέφεται στον εργοδότη μετά τη λήξη της άδειας διαμονής. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η δικεία υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας.
2. Η διάρκεια ισχύος της άδειας διαμονής είναι ισόχρονη με τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης εργασίας και δεν μπορεί να υπερβεί τους δέκα μήνες ούτε να ανανεωθεί. Κατά τη διάρκεια ισχύος της άδειας διαμονής δεν επιτρέπεται αλλαγή εργοδότη. Σε περίπτωση λύσης ή διακοπής της σύμβασης εργασίας, η άδεια διαμονής ανακαλείται και ο υπήκοος τρίτης χώρας υποχρεούται να αναχωρήσει από τη Χώρα.
3. Ειδικά για όσους υπάγονται στις ρυθμίσεις της διμερούς συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου, η οποία έχει κυρωθεί με το ν.1453/1984

(ΦΕΚ 88 Α), σε περίπτωση λύσης της σύμβασης εργασίας ή διακοπής με οποιονδήποτε τρόπο της σχέσης εργασίας, κατά το διάστημα ισχύος της άδειας διαμονής τους, επιτρέπεται η σύναψη νέας σύμβασης εργασίας με άλλον εργοδότη για το υπόλοιπο διάστημα μέχρι τη λήξη της άδειας διαμονής. Εάν δεν συναφθεί νέα σύμβαση εργασίας, η άδεια διαμονής εξακολουθεί να ισχύει για διάστημα τριών μηνών και πάντως μέχρι τη λήξη της."

Άρθρο 8

Θέματα αδειών διαμονής μελών

διοικητικού συμβουλίου, διαχειριστών

και προσωπικού εταιρειών

1. Η περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 17 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "α. Υπήκοοι τρίτων χωρών, μέλη διοικητικών συμβουλίων, διαχειριστές, νόμιμοι εκπρόσωποι και ανώτατα διευθυντικά στελέχη (γενικοί διευθυντές, διευθυντές και υποδιευθυντές) θυγατρικών εταιριών και υποκαταστημάτων αλλοδαπών εταιριών που ασκούν νόμιμα εμπορική δραστηριότητα στην Ελλάδα."
2. Η περίπτωση β' της παρ. 1 του άρθρου 17 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "β. Το αλλοδαπό υπαλληλικό προσωπικό και οι νόμιμοι εκπρόσωποι που απασχολούνται αποκλειστικά σε εταιρίες που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις των νόμων 3427/2005 (ΦΕΚ 312 Α'), 378/1968 (ΦΕΚ 82 Α) και του άρθρου 25 του ν. 27/1975 (ΦΕΚ 77 Α), όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 4 του ν. 2234/1994 (ΦΕΚ 142 Α'), καθώς και σε επιχειρήσεις του ν.δ. 2687/1953 (ΦΕΚ 317 Α')."
3. Στην παρ. 1 του άρθρου 17 του ν.3386/2005 προστίθεται περίπτωση ε' ως ακολούθως: "ε. Αλλοδαπό εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό που απασχολείται σε αλλοδαπές εταιρίες, οι οποίες έχουν υποκαταστήματα ή θυγατρικές εταιρίες στην Ελλάδα και ασκούν νόμιμα εμπορική δραστηριότητα, καθώς και σε εταιρίες που συνδέονται με αντίστοιχες στην Ελλάδα κατά την έννοια του άρθρου 42ε του Κ.Ν. 2190/1920 (ΦΕΚ 37 Α), θα μπορεί να μετακινείται για απασχόληση στα υποκαταστήματα ή τις θυγατρικές της οικείας εταιρίας ή στις συνδεδεμένες εταιρίες στην Ελλάδα, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις: αα. Η επιχείρηση που είναι εγκατεστημένη στην Ελλάδα να απασχολεί τουλάχιστον εκατό (100) ημεδαπούς εργαζόμενους ββ. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών που πρόκειται να μετακινηθούν για απασχόληση στις ανωτέρω επιχειρήσεις θα πρέπει να διαθέτουν επιστημονικές γνώσεις στον τομέα τους, των οποίων στερούνται ημεδαποί ή κοινοτικοί εργαζόμενοι ή νομίμως διαμένοντες στη χώρα υπήκοοι τρίτων χωρών. Ο αριθμός των απασχολούμενων δεν μπορεί να υπερβεί ποσοστό ανώτερο του 5% των ημεδαπών εργαζομένων. Η άδεια διαμονής χορηγείται αρχικά για χρονικό διάστημα ενός έτους με δυνατότητα ανανέωσης για δύο ακόμη έτη."
4. Η παρ. 2 του άρθρου 17 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "2. Η άδεια διαμονής για εργασία χορηγείται για χρονικό διάστημα μέχρι ενός έτους και μπορεί να ανανεώνεται ανά διετία με την επιφύλαξη ειδικών σχετικών ρυθμίσεων."

Άρθρο 9

Ρυθμίσεις για την άσκηση ανεξάρτητης

οικονομικής δραστηριότητας

1. Στην παρ. 5 του άρθρου 24 του ν. 3386/2005 προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής: "Με την ίδια απόφαση ορίζονται ο εισηγητής και ο γραμματέας της Επιτροπής, οι οποίοι είναι υπάλληλοι της Διεύθυνσης Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας. Ειδικότερα για την Περιφέρεια Αττικής ο εισηγητής ορίζεται από την αρμόδια Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης ανάλογα με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης."
2. Η περίπτωση α' της παρ. 3 του άρθρου 25 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "α. Η εγκριθείσα δραστηριότητα εξακολουθεί να ασκείται και εφόσον αποδεικνύεται ότι έχει διατεθεί για το σκοπό αυτόν το ποσό της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου."

3. Στο άρθρο 25 του ν. 3386/2005 προστίθεται παράγραφος 4 ως ακολούθως και η παράγραφος 4 αναριθμείται σε 5: "4. Δεν επιτρέπεται αλλαγή σκοπού πριν από την παρέλευση διετίας από την έναρξη ισχύος της αρχικής άδειας διαμονής. Μετά την ανανέωση της και εφόσον επέλθει αποδεδειγμένα διακοπή της συγκεκριμένης δραστηριότητας, μπορεί να γίνει οποτεδήποτε αλλαγή σκοπού."

Άρθρο 10

Θέματα αδειών διαμονής

για λόγους σπουδών

1. Η παρ. 3 του άρθρου 28 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "3. Δεν χορηγείται άδεια διαμονής για λόγους σπουδών στους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν στη Χώρα ως εργαζόμενοι ή ασκούντες ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα με εξαίρεση όσους έχουν γίνει δεκτοί για λόγους οικογενειακής επανένωσης."
2. Στην παρ. 1 του άρθρου 29 του ν. 3386/2005 προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής: "Υπήκοοι τρίτων χωρών, οι οποίοι μετά το πέρας των σπουδών τους έγιναν δεκτοί από Ανώτερα ή Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Χώρας για μεταπτυχιακές σπουδές, μπορούν να ανανεώσουν την άδεια διαμονής τους για όσο χρονικό διάστημα απαιτείται για την ολοκλήρωση των σπουδών τους χωρίς την υποχρέωση προσκόμισης αντίστοιχης ειδικής θεώρησης εισόδου."
3. Η παρ. 3 του άρθρου 34 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "3. Με την επιφύλαξη των κείμενων διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, σε υπηκόους τρίτων χωρών φοιτητές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, που συμμετέχουν σε προγράμματα με σκοπό την πρακτική άσκηση στο αντικείμενο των σπουδών τους, έναντι αποζημίωσης, χορηγείται άδεια διαμονής, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, η οποία παρέχει πρόσβαση στην αγορά εργασίας, για διάστημα έως έξι μηνών, με δυνατότητα ισόχρονης παράτασης, εφόσον προηγουμένως έχουν λάβει ειδική θεώρηση εισόδου για το σκοπό αυτόν και με την προϋπόθεση ότι υφίσταται βεβαίωση του αρμόδιου κατά περίπτωση φορέα ανταλλαγών, από την οποία προκύπτει ότι ο υπήκοος τρίτης χώρας γίνεται αποδεκτός στο πρόγραμμα για πρακτική άσκηση στο αντικείμενο των σπουδών του σε συγκεκριμένη επιχείρηση και για ορισμένο χρονικό διάστημα."

Άρθρο 11

Ρυθμίσεις αδειών διαμονής για

εξαιρετικούς λόγους καθώς και

για τα θύματα εμπορίας ανθρώπων

1. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 44 του ν. 3386/2005 προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο: "Προϋπόθεση για τη χορήγηση της ανωτέρω άδειας είναι η κατοχή διαβατηρίου με θεώρηση εισόδου (visa) στη Χώρα, ανεξάρτητα από την ισχύ αυτής, και η αποδεδειγμένη επίκληση του συγκεκριμένου λόγου που καθιστά αναγκαία τη διαμονή του υπηκόου τρίτης χώρας στην Ελληνική Επικράτεια. Στην Επιτροπή παραπέμπονται προς παροχή γνώμης μόνον όσες από τις αιτήσεις πληρούν την προϋπόθεση αυτή."
2. Η παρ. 2 του άρθρου 46 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "2. Η άδεια αυτή χορηγείται με τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις των επόμενων άρθρων και σύμφωνα με τις διατάξεις της Οδηγίας 2004/81/ΕΚ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε. L 261 της 6.8.2004)."
3. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 48 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "Κατά το ίδιο διάστημα, τα ανωτέρω πρόσωπα δεν απελαύνονται και τυχόν διαταχθείσα απέλαση αναστέλλεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 3064/2002 (ΦΕΚ 248 Α')."

Άρθρο 12

Διαδικασία για την απόκτηση της ιδιότητας του επί μακρόν διαμένοντος

Η παρ. 2 του άρθρου 68 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται οι φορείς και η διαδικασία πιστοποίησης της επάρκειας της γνώσης της ελληνικής γλώσσας και της γνώσης στοιχείων της ελληνικής ιστορίας και του ελληνικού πολιτισμού και ρυθμίζονται θέματα διοργάνωσης σχετικών προγραμμάτων, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια."

Άρθρο 13

Θέματα οικογενειακής επανένωσης

Η παρ. 2 του άρθρου 56 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "2. Για τα ανήλικα τέκνα η αίτηση για τη χορήγηση ατομικής άδειας διαμονής υποβάλλεται από εκείνον που ασκεί τη γονική μέριμνα χωρίς να απαιτείται η καταβολή παραβόλου."

Άρθρο 14

Υποχρεώσεις υπηκόων τρίτων χωρών

1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 73 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "1. Με την επιφύλαξη της καθιέρωσης του αυτοτελούς εγγράφου, η υποβολή αίτησης για αρχική χορήγηση άδειας διαμονής ή για κάθε ανανέωση αυτής μπορεί να γίνει είτε με αυτοπρόσωπη παρουσία του υπηκόου τρίτης χώρας είτε με εκπροσώπηση του από πληρεξούσιο δικηγόρο είτε από συζύγους, ανιόντες και ενήλικους κατιόντες. Η πληρεξουσιότητα αποδεικνύεται εγγράφως με θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του εξουσιοδοτούντος αποκλειστικώς από αστυνομική αρχή."
2. Η παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "4. Υπήκοος τρίτης χώρας, στον οποίο δεν εγκρίθηκε η χορήγηση άδειας διαμονής ή η ανανέωση της, καθώς και στην περίπτωση ανάκλησης της άδειας, υποχρεούται να εγκαταλείψει το ελληνικό έδαφος χωρίς άλλες διατυπώσεις εντός τριάντα ημερών από την επίδοση της σχετικής απόφασης."
3. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 73 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "Υπήκοος τρίτης χώρας, που παραμένει στη Χώρα για χρονικό διάστημα άνω των τριάντα ημερών από τη λήξη της άδειας διαμονής του ή παραβιάζει, για χρονικό διάστημα μέχρι τριάντα ημερών, τη διάρκεια του αναγραφόμενου στην κατεχόμενη θεώρηση εισόδου ή του δικαιούμενου ελεύθερου χρόνου διαμονής του, καθώς και την προβλεπόμενη στην ομοίμορφη θεώρηση SCHENGEN διάρκεια διαμονής ή το δικαιούμενο ελεύθερο χρόνο διαμονής του στον Ενιαίο Χώρο, υποχρεούται κατά την αναχώρηση να καταβάλει το τετραπλάσιο του προβλεπόμενου παραβόλου για άδεια διαμονής ετήσιας διάρκειας."
4. Στην παρ. 1 του άρθρου 75 του ν. 3386/2005 προστίθεται περίπτωση γ' ως εξής: "γ. Διαπιστωθεί παράβαση των υποχρεώσεων που προβλέπονται στις περιπτώσεις γ' και δ' της παρ. 2 του άρθρου 73 του παρόντος."

Άρθρο 15

Υποχρεώσεις υπηρεσιών, συμβολαιογράφων

και τρίτων - Διοικητικές και ποινικές

κυρώσεις

1. Το τρίτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 84 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "Ειδικά για τις περιπτώσεις κατά τις οποίες, στο πλαίσιο ανανέωσης της άδειας διαμονής, ο υπήκοος τρίτης χώρας αδυνατεί να προσκομίσει ισχύον διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο, είναι δυνατή η ανανέωση της ανωτέρω άδειας, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, εφόσον ο υπήκοος τρίτης χώρας επικαλείται ειδικές και αιτιολογημένες αντικειμενική αδυναμία λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών ή καταστάσεων, κατόπιν εισήγησης του Υπουργείου Εξωτερικών και γνώμης της Επιτροπής της παρ. 1 του άρθρου 89 του παρόντος, εκτός αν συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας. Για το σκοπό αυτόν, στη σύνθεση της Επιτροπής του άρθρου 89 προστίθενται δύο επιπλέον μέλη, εκ των οποίων το ένα είναι ο προϊστάμενος του αρμόδιου Τμήματος της Διεύθυνσης Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και το άλλο ο προϊστάμενος του αρμόδιου τμήματος του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης."
2. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 85 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "1. Κατά την κατάρτιση συμβολαιογραφικών πράξεων, στις οποίες συμβαλλόμενοι ή συμμετέχοντες καθ' οιονδήποτε τρόπο είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, που παρίστανται αυτοπροσώπως ή δηλώνουν κατοικία ή διαμονή στην ημεδαπή, οι συμβολαιογράφοι υποχρεούνται να διαπιστώνουν ότι αυτοί έχουν θεώρηση εισόδου ή άδεια διαμονής ή βεβαίωση της παρ. 3 του άρθρου 11 του νόμου αυτού ότι έχουν καταθέσει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την έκδοση της και να κάνουν σχετική μνεία στην πράξη τους."
3. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 87 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "Στους υπηκόους τρίτων χωρών, οι οποίοι δεν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους που προβλέπονται στις περιπτώσεις α', β', ε' και στ' της παρ. 2 του άρθρου 73 του παρόντος, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους διακοσίων πενήντα ευρώ και πεντακοσίων ευρώ σε περίπτωση υποτροπής."
4. Η παρ. 5 του άρθρου 87 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "5. Όποιος διευκολύνει την είσοδο στο ελληνικό έδαφος ή την έξοδο από αυτό υπηκόου τρίτης χώρας, χωρίς να υποβληθεί στον έλεγχο που προβλέπεται στο άρθρο 5, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και με χρηματική ποινή τουλάχιστον πέντε χιλιάδων ευρώ. Αν ο ανωτέρω ενήργησε εκ κερδοσκοπίας, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον δέκα χιλιάδων ευρώ. Αν δύο ή περισσότεροι από κοινού ενεργώντας διέπραξαν το ανωτέρω αδίκημα εκ κερδοσκοπίας, στο πλαίσιο δράσης εγκληματικής οργάνωσης, όπως ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 187 του Π.Κ., όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 2928/2001 (ΦΕΚ 141 Α), τιμωρούνται με πρόσκαιρη κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων έως πενήντα χιλιάδων ευρώ."
5. Η παρ. 6 του άρθρου 87 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "6. Όποιος διευκολύνει την παράνομη διαμονή υπηκόου τρίτης χώρας ή δυσχεραίνει τις έρευνες των αστυνομικών αρχών για εντοπισμό, σύλληψη και απέλαση του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και με χρηματική ποινή τουλάχιστον πέντε χιλιάδων ευρώ. Αν ο ανωτέρω ενήργησε εκ κερδοσκοπίας, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον δέκα χιλιάδων ευρώ."
6. Η παρ. 8 του άρθρου 87 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "8. Ο υπεύθυνος γραφείου ταξιδιών ή μετανάστευσης ή οποιοσδήποτε άλλος υποβάλλει για λογαριασμό τρίτου στην αρμόδια αρχή δικαιολογητικά εκδόσεως ταξιδιωτικού εγγράφου, με στοιχεία που δεν ανταποκρίνονται στην ταυτότητα του προσώπου αυτού, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και με χρηματική ποινή τουλάχιστον δέκα χιλιάδων ευρώ. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και εκείνος, για λογαριασμό του οποίου υποβάλλονται τα δικαιολογητικά. Με απόφαση του οικείου Νομάρχη επιβάλλεται και τρίμηνη αφαίρεση της άδειας λειτουργίας του γραφείου και, σε περίπτωση υποτροπής, οριστική αφαίρεση της άδειας αυτής."
7. Στον κατάλογο των κακουργημάτων που απαριθμούνται στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 187 του Π.Κ. μετά τη φράση "404 (τοκογλυφία)" προστίθεται η φράση "παράβαση του τελευταίου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 87 του ν. 3386/2005 διευκόλυνση της παρανόμου εισόδου υπηκόου τρίτης χώρας, εκ κερδοσκοπίας πραττόμενη από τρία ή περισσότερα πρόσωπα που είχαν συγκροτήσει ή ενταχθεί σε ομάδα για διαρκή δράση προς τούτο".
8. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης δ' της παρ. 1 του άρθρου 88 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως ακολούθως: "Επιβληθείσα κατάσχεση του μεταφορικού μέσου, που χρησιμοποιήθηκε για τη μεταφορά προσώπων, αίρεται με την απαγγελία στο ακροατήριο της οριστικής αθωωτικής

απόφασης και το μεταφορικό μέσο αποδίδεται στον ιδιοκτήτη του. Σε περίπτωση έκδοσης αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης **δημεύονται τα μεταφορικά μέσα που** χρησιμοποιήθηκαν για τη μεταφορά προσώπων, **εκτός αν** ο κύριος των μέσων **αποδείξει ότι δεν γνώριζε το σκολό** για τον οποίο αυτά χρησιμοποιήθηκαν."

Άρθρο 16

Ειδικές ρυθμίσεις

1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 89 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης **συνιστάται τριμελής Επιτροπή Μετανάστευσης, η οποία γνωμοδοτεί στις περιπτώσεις που παραλέγονται σε αυτήν όταν η άδεια διαμονής χορηγείται ή ανανεώνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης ή με κοινή υπουργική απόφαση, καθώς και στις περιπτώσεις που παραλέγονται σε αυτή σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 84 του παρόντος.**"

Στην παρ. 2 του άρθρου 89 του ν. 3386/2005 προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής: "Μόνιμοι και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου υπάλληλοι Δημοσίων Υπηρεσιών, Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου και Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων **μπορούν να μεταταγούν ή να μεταφερθούν με την ίδια σχέση εργασίας στη Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, καθώς και στις Διευθύνσεις Αστικής Κατάστασης και Αλλοδαπών και Μετανάστευσης των Περιφερειών, με ταυτόχρονη μεταφορά των οργανικών τους θέσεων, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου ή εποπτεύοντος Υπουργού και ύστερα από γνώμη του οικείου Νομάρχη, όταν πρόκειται για υπαλλήλους των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, κατόπιν σχετικής αίτησης των ενδιαφερομένων**

Άρθρο 17

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Η παρ. 1 του άρθρου 90 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Αλασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας **καθορίζεται ο ελάχιστος αριθμός ημερομισθίων ή το ελάχιστο χρονικό διάστημα ασφάλισης, ανά ασφαλιστικό φορέα, προκειμένου να πληρούται η οικεία υποχρέωση στο πλαίσιο ανανέωσης των αδειών διαμονής του παρόντος, τα απαιτούμενα, κατά περίπτωση, δικαιολογητικά, καθώς και κάθε σχετικό θέμα. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις πρόσβασης στην εργασία της περίπτωσης β' του άρθρου 59 του νόμου αυτού.**"
2. Η παρ. 2 του άρθρου 90 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "2. Όπου στις διατάξεις του παρόντος και στις σχετικές κανονιστικές ρυθμίσεις προβλέπεται ως προϋπόθεση η διάθεση επαρκών πόρων, το ύψος τούτων, η αναπροσαρμογή τους και ο τρόπος απόδειξης καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Αλασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας. **Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης καθορίζεται το ύψος της δαπάνης της επαναπροώθησης και των κάθε μορφής εξόδων επιστροφής, καθώς και η διαδικασία απόδοσης του ποσού της σχετικής εγγυητικής επιστολής σε περίπτωση κατάρτισης της υπέρ του Δημοσίου, από το οικείο πιστωτικό ίδρυμα ή το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων στον Κρατικό Προϋπολογισμό.**"
3. Η παρ. 4 του άρθρου 90 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών **καθορίζεται το ύψος της αμοιβής όσων συμμετέχουν στις Επιτροπές των άρθρων 3 παρ. 3, 13, 14 παρ. 2, 24 και 89 παρ. 1 του νόμου αυτού.**"
4. Στο άρθρο 90 του ν. 3386/2005 προστίθεται παράγραφος 6 ως ακολούθως και η παράγραφος 6 αναριθμείται σε 7: "6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης **ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα επανεισόδου υπηκόων τρίτων χωρών στην Ελληνική Επικράτεια.**"

5. Στην παρ. 7 του άρθρου 90 του ν. 3386/2005 προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής: "Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να καθορίζονται οι Δήμοι και οι Κοινότητες στις υπηρεσίες των οποίων θα κατατίθενται οι αιτήσεις των υπηκόων τρίτων χωρών για τη χορήγηση και ανανέωση των αδειών διαμονής τους και να ρυθμίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια."
6. Στο άρθρο 90 του ν. 3386/2005 προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής: "8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, καθορίζεται το αρμόδιο όργανο και η διαδικασία βεβαίωσης των προστίμων του νόμου αυτού."

Άρθρο 18

Μεταβατικές διατάξεις

1. Η παρ. 2 του άρθρου 91 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "2. Υπήκοος τρίτης χώρας, ο οποίος έχει άδεια διαμονής κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, εφόσον συμπληρώσει δεκαετή συνεχή, νόμιμη διαμονή στη Χώρα δικαιούται να λάβει άδεια διαμονής αόριστης διάρκειας, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 10 του παρόντος. Η ανωτέρω άδεια διαμονής χορηγείται και στα ενήλικα, άνω του 21ου έτους της ηλικίας τους, μέλη της οικογένειας του υπηκόου τρίτης χώρας, εφόσον πληρούν αυτοτελώς τις παραπάνω προϋποθέσεις. Η άδεια χορηγείται ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου και απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας και παρέχει πρόσβαση στην αγορά εργασίας."
2. Η παρ. 7 του άρθρου 91 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "7. Εκκρεμείς αιτήσεις που έχουν υποβληθεί για οποιονδήποτε λόγο, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 31 του ν. 3202/2003 (ΦΕΚ 284 Α) εξετάζονται σύμφωνα με τη διαδικασία του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 84 του παρόντος. Ομοίως εξετάζονται και αιτήματα που έχουν υποβληθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 31 του ν.3202/2003 και απορρίφθηκαν από τις αρμόδιες υπηρεσίες των Περιφερειών με την αιτιολογία ότι δεν υφίσταται αντικειμενική αδυναμία εφοδιασμού με διαβατήριο ή ταξιδιωτικό έγγραφο."
3. Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης η` της παρ. 11 του άρθρου 91 του ν. 3386/2005 καταργείται.
4. α. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της αρμόδιας Περιφέρειας χορηγείται άδεια διαμονής σε υπηκόους τρίτων χωρών που διέμεναν μέχρι 31.12.2004 και διαμένουν έκτοτε στην Ελλάδα και δεν συντρέγουν στο πρόσωπο τους λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας. Η απόδειξη της διαμονής τους στη Χώρα γίνεται από:
 - αα) Βεβαίωση εγγραφής ή βεβαίωση εγγραφής τέκνου σε δημόσια εκπαιδευτικά ιδρύματα πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, εφόσον το τέκνο ενεγράφη πριν από την 31.12.2004 και συνεχίζει να φοιτά μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος.
 - ββ) Ληξιαρχική πράξη γέννησης ή ληξιαρχική πράξη γέννησης τέκνου στην Ελλάδα, μέχρι 31.12.2004, εφόσον ο ένας των συζύγων διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα ή
 - γγ) Ληξιαρχική πράξη γάμου που τελέστηκε στην Ελλάδα, μέχρι 31.12.2004, εφόσον ο ένας εκ των συζύγων είναι Έλληνας ή πολίτης άλλου κράτους - μέλους της Ε.Ε. ή υπήκοος τρίτης χώρας, ο οποίος διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα ή
 - δδ) Απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας που απορρίπτει αίτηση για χορήγηση ή ανανέωση άδειας διαμονής, με εξαίρεση τις απορριπτικές αποφάσεις για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας, εφόσον η σχετική αίτηση υποβλήθηκε μέχρι 31.12.2004 ή
 - εε) Απορριπτική απόφαση για τη χορήγηση Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς (Ε.Δ.Τ.Ο.), εφόσον η σχετική αίτηση υποβλήθηκε μέχρι 31.12.2004 ή Ειδικό Δελτίο Ταυτότητας Ομογενούς (Ε.Δ.Τ.Ο.), το οποίο έληξε μέχρι την ίδια ημερομηνία και δεν ανανεώθηκε.

Η ανωτέρω άδεια διαμονής επέχει και θέση άδειας εργασίας και έχει ετήσια ισχύ. Για τη χορήγηση της απαιτείται, εκτός των δικαιολογητικών που θα ορισθούν με την απόφαση της περίπτωσης γ` και βεβαίωση εξαγοράς τυχόν υπολειπόμενων εισφορών για ασφάλιση 150 ημερών από οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα. Οι σχετικές αιτήσεις υποβάλλονται στους οικείους Δήμους μέχρι 30.9.2007, οι οποίοι υποχρεούνται, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο

μηνών από την υποβολή της αίτησης, να διαβιβάσουν τους σχετικούς φακέλους στην αρμόδια Περιφέρεια.

β. Στις ρυθμίσεις της ανωτέρω παραγράφου υπάγονται, αυτοτελώς, οι σύζυγοι των ανωτέρω υπηκόων, καθώς και τα ανήλικα τέκνα αυτών, με μόνη προϋπόθεση ότι συμβιώνουν με τους γονείς τους ή τους συζύγους κατά περίπτωση.

γ. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καθορίζονται τα απαιτούμενα για τη χορήγηση της άδειας διαμονής δικαιολογητικά.

δ. Εγγραφή στους καταλόγους ανεπιθύμητων, αποκλειστικώς για λόγους παράνομης εισόδου, εξόδου, εργασίας και διαμονής στη Χώρα, καθώς και συναφείς εκκρεμείς απελάσεις δεν αποτελούν λόγο που παρακωλύει τη χορήγηση της άδειας διαμονής. Υφιστάμενες για την ανωτέρω αιτία εγγραφές στον κατάλογο ανεπιθύμητων θεωρούνται ότι έχουν αυτοδικαίως αρθεί.

ε. Ανανέωση των ανωτέρω αδειών διαμονής γίνεται για έναν από τους λόγους του ν.3386/2005, χωρίς να απαιτείται ειδική θεώρηση εισόδου.

5. Όσοι υπήκοοι τρίτων χωρών υπέβαλαν ή υποβάλλουν αίτημα για πρώτη ανανέωση της άδειας διαμονής τους μετά την έναρξη ισχύος του ν. 3386/2005 και δεν έχουν πραγματοποιήσει τον ελάχιστο αριθμό ημερών ασφάλισης ή το ελάχιστο χρονικό διάστημα ασφάλισης, που καθορίζεται με την κοινή υπουργική απόφαση της παρ. 1 του άρθρου 90 του ν.3386/2005 μπορούν να προβούν στην εξαγορά μέρους ή του συνόλου των ημερών ασφάλισης που απαιτούνται στον οικείο ασφαλιστικό φορέα ή αντιστοιχούν στο οικείο χρονικό διάστημα εφάπαξ και χωρίς προσαυξήσεις για τη συμπλήρωση των αντίστοιχων προϋποθέσεων. Εάν η σχετική αίτηση εκκρεμεί στην αρμόδια υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Περιφέρειας, η σχετική βεβαίωση εξαγοράς υποβάλλεται στον οικείο Δήμο μέχρι 30.9.2007. Μέχρι την ίδια ημερομηνία υποβάλλεται η ανωτέρω βεβαίωση για επανεξέταση, εφόσον η σχετική αίτηση ανανέωσης της άδειας διαμονής έχει απορριφθεί.

6. Αιτήσεις ανανέωσης αδειών διαμονής, των οποίων η ισχύς έχει λήξει μετά την 1.1.2006 και οι οποίες έχουν απορριφθεί ως εκπρόθεσμες επανεξετάζονται και χορηγούνται οι αντίστοιχες άδειες διαμονής, εφόσον πληρούνται οι λουτές προϋποθέσεις του ν. 3386/2005, όπως ισχύει. Η ανωτέρω ρύθμιση περιλαμβάνει και τις εκκρεμείς αιτήσεις. Προϋπόθεση της ανανέωσης των αδειών διαμονής είναι η προηγούμενη καταβολή προστίμου ίσου με το 1/3 του παραβόλου της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 92 του ν. 3386/2005 για κάθε μήνα καθυστέρησης υποβολής της σχετικής αίτησης. Το πρόστιμο βεβαιώνεται από το αρμόδιο για τη χορήγηση της άδειας διαμονής όργανο.

7. Κατά την πρώτη ανανέωση, βάσει των διατάξεων του ν. 3386/2005, των αδειών διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών που έχουν γίνει δεκτοί στη Χώρα για λόγους οικογενειακής επανένωσης, δεν απαιτείται η απόδειξη των επαρκών πόρων, όπως έχουν καθορισθεί με την αριθ. 4415/17.3.2006 (ΦΕΚ 398 Β') κοινή απόφαση του Υφυπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, του Υφυπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, του Υφυπουργού Εξωτερικών, της Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και του Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

8. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών που είναι κάτοχοι αδειών διαμονής, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2910/2001 (ΦΕΚ 91 Α), για παροχή ανεξάρτητων υπηρεσιών ή έργου, και απασχολούνται με σχέση εξαρτημένης εργασίας σε περισσότερους του ενός μη σταθερούς εργοδότες (οικοδόμοι, αποκλειστικοί νοσοκόμοι και προσωπικό εργαζόμενο κατ' οίκον του εργοδότη), μπορεί, κατά τη διάρκεια ισχύος των αδειών αυτών, να μεταβάλουν την άδεια διαμονής τους για παροχή εξαρτημένης εργασίας σε σταθερό εργοδότη ή σε περισσότερους του ενός μη σταθερούς εργοδότες.

9. Υπήκοοι τρίτων χωρών, που κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του ν.2910/2001 διέμεναν με τους γονείς τους στην Ελλάδα και τους χορηγήθηκε εξαμήνη προσωρινή άδεια διαμονής σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 66 του ίδιου νόμου και οι οποίοι, προκειμένου να την ανανεώσουν για λόγους σπουδών, εφοδιάσθηκαν με ειδική θεώρηση εισόδου, έχουν τη δυνατότητα, μετά το πέρας των σπουδών τους, να την ανανεώσουν για έναν από τους λόγους του ν. 3386/2005.

10. Αιτήσεις υπηκόων τρίτων χωρών, οι οποίοι λόγω αντικειμενικής αδυναμίας στερούνται διαβατηρίου και οι οποίοι υπάγονται είτε στο ρυθμιστικό πεδίο της αριθμ. 11702/23.6.2006 (ΦΕΚ 892 Β') κοινής απόφασης του Υφυπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και της Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων είτε στις διατάξεις της παρ. 4α του παρόντος, γίνονται δεκτές και εξετάζονται σύμφωνα με τη διαδικασία του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 84 του ν. 3386/2005.

Άρθρο 19

Βεβαίωση χρόνου ασφάλισης

Η εκπλήρωση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων του αλλοδαπού, όπου κατά τις διατάξεις του ν. 3386/2005 απαιτείται ορισμένος χρόνος ασφάλισης σε Οργανισμό Κοινωνικής Ασφάλισης για την ανανέωση της άδειας διαμονής, αποδεικνύεται αποκλειστικά με βεβαίωση του οικείου οργανισμού κοινωνικής ασφάλισης, από την οποία προκύπτουν οι ημέρες εργασίας και η διάρκεια της ασφάλισης, καθώς και τα στοιχεία του εργοδότη που ενδεχομένως απασχολεί τον αλλοδαπό. Στην ως άνω βεβαίωση γίνεται ρητή μνεία για την ύπαρξη εκκρεμών ή μη ασφαλιστικών υποχρεώσεων του αλλοδαπού

Άρθρο 20

Παράβολα

1. Η παρ. 5 του άρθρου 92 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "5. Στους υπαλλήλους που κατέχουν οργανικές θέσεις ή είναι αποσπασμένοι στις Υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης των Περιφερειών, καθώς και στη Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καταβάλλεται πρόσθετη αμοιβή, κατά παρέκκλιση των σχετικών διατάξεων, το ύψος και ο τρόπος καταβολής της οποίας καθορίζονται ετησίως με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών."
2. Η περίπτωση α' της παραγράφου 6 του άρθρου 92 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "6.α. Ποσοστό 30% επί των εισπραττόμενων εσόδων από τα παράβολα της παραγράφου 1 μεταφέρεται σε λογαριασμό που τηρείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων με τίτλο "Εσοδα από παράβολα αδειών διαμονής υπέρ Ο.Τ.Α. α' βαθμού". Το προϊόν του λογαριασμού κατανέμεται στους Ο.Τ.Α. με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Στους υπαλλήλους που απασχολούνται στις οικείες υπηρεσίες των Ο.Τ.Α. για την εξυπηρέτηση των υπηκόων τρίτων χωρών καταβάλλεται επίδομα, το οποίο δεν μπορεί να υπερβεί το 1/3 του ανωτέρω ποσοστού. Το ύψος του επιδόματος ανά κατηγορία δημοτικών και κοινοτικών υπαλλήλων και ο τρόπος καταβολής του καθορίζονται ετησίως με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών, ενώ οι κατηγορίες των δικαιούχων με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Το υπόλοιπο του ανωτέρω ποσοστού διατίθεται αποκλειστικώς για την κάλυψη λειτουργικών δαπανών των ίδιων υπηρεσιών."
3. Στην παρ. 1 του άρθρου 92 του ν. 3386/2005 προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής: "Οι υπαγόμενοι στις ρυθμίσεις της συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 1245/1982 (ΦΕΚ 45 Α') δεν υπόκεινται στην υπογρέωση καταβολής παραβόλου."

Άρθρο 21

Σύσταση θέσεων στο Υπουργείο Εσωτερικών,

Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης

Στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης συνιστώνται είκοσι τρεις θέσεις ΠΕ Διοικητικού, τέσσερις θέσεις ΠΕ Μηχανικών, εκ των οποίων δύο ειδικότητας Μηχανολόγων - Ηλεκτρολόγων και δύο ειδικότητας Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών, τέσσερις θέσεις ΠΕ Πληροφορικής, μία θέση ΠΕ Κοινωνιολόγων, τρεις θέσεις ΤΕ Πληροφορικής και δεκαπέντε θέσεις ΔΕ Διοικητικών Γραμματέων.

N.3731/2008

**ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΙΘΑΓΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

Άρθρο 37

**Εποχιακά εργαζόμενοι
σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις**

Στο τέλος της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 15 του ν. 3386/2005 (ΦΕΚ 212 Α'), όπως συμπληρώθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 6 του ν. 3536/2007 (ΦΕΚ 42 Α'), προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο: "Ομοίως, δεν απαιτείται η προσκόμιση επίκαιρης σύμβασης εργασίας σε περιπτώσεις εποχιακά εργαζομένων σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και σε επιχειρήσεις επισιτισμού, εφόσον κατά το διάστημα της ανανέωσης λαμβάνουν επίδομα ανεργίας."

Άρθρο 38

Άδεια διαμονής συζύγων επαναπατρισθέντων , παλιννοοτησάντων, ομογενών

Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 60 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "5. Στους συζύγους επαναπατρισθέντος ή παλιννοοτησάντος ή ομογενούς, που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, χορηγείται άδεια διαμονής διάρκειας πέντε (5) ετών, η οποία παρέχει δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας."

Άρθρο 39

Άδειες διαμονής δεκαετούς διάρκειας

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 91 του ν. 3386/2005, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του ν. 3536/2007 αντικαθίσταται ως εξής: "2. Υπήκοος τρίτης χώρας, ο οποίος έχει άδεια διαμονής κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, εφόσον συμπληρώσει δεκαετή συνεχή νόμιμη διαμονή στη Χώρα, δικαιούται να λάβει άδεια διαμονής διάρκειας δέκα (10) ετών, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 10 του παρόντος, η οποία παρέχει δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας. Η ανωτέρω άδεια διαμονής χορηγείται και στα ενήλικα, άνω του 21ου έτους της ηλικίας τους, μέλη της οικογένειας του υπηκόου τρίτης χώρας, εφόσον πληρούν αυτοτελώς τις παραπάνω προϋποθέσεις. Η άδεια χορηγείται ύστερα από αίτηση του υπηκόου τρίτης χώρας και απόφαση του οργάνου που χορήγησε την τελευταία άδεια διαμονής και μπορεί να ανανεώνεται κατόπιν αίτησης του ενδιαφερομένου, για ισόχρονο διάστημα, εφόσον αποδεικνύει συνεχή διαμονή στην Ελλάδα, η διακοπή της οποίας δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συναπτά έτη και διαβέβαιη πλήρη κάλυψη ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης. Για την ανανέωση της άδειας διαμονής της παρούσας οι υπήκοοι τρίτων χωρών δεν υπόκεινται στην καταβολή παραβόλου."
2. Όπου στις διατάξεις του ν. 3386/2005 ή στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται άδεια διαμονής αόριστης διάρκειας, νοείται η άδεια διαμονής της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 40

Ρυθμίσεις επί μέρους ζητημάτων μεταναστευτικής πολιτικής

1. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 84 του ν. 3386/2005, όπως συμπληρώθηκε από την παράγραφο Γ του άρθρου 15 του ν. 3536/2007, προστίθεται τελευταίο εδάφιο ως εξής: "Στους υπηκόους τρίτων χωρών που ανανεώνουν την άδεια διαμονής τους βάσει των προβλεπόμενων στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 του παρόντος, παρέχεται δικαίωμα οποιασδήποτε συναλλαγής με τις αναφερόμενες στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 υπηρεσίες, μόνο με την επίδειξη της άδειας διαμονής τους."
2. α. Η περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 73 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "γ. Την απώλεια ή την ανανέωση ή μεταβολή των στοιχείων του διαβατηρίου του ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου." β. Η περίπτωση δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 73 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "δ. Την απώλεια του δελτίου διαμονής ή μόνιμης διαμονής." γ. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 73 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "Οι παραπάνω δηλώσεις γίνονται μέσα σε δύο μήνες αφότου συμβεί το αντίστοιχο γεγονός, πλην της περίπτωσης ανανέωσης του διαβατηρίου, η οποία μπορεί να γίνει μέχρι και την ημερομηνία υποβολής αίτησης ανανέωσης της άδειας διαμονής και της δήλωσης γέννησης τέκνου που τελεί υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της περίπτωσης β' της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου."
3. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 87 του ν. 3386/2005, όπως αντικαταστάθηκε από την παράγραφο 6 του άρθρου 28 του ν. 3613/2007 (ΦΕΚ 263Α'), αντικαθίσταται ως εξής: "Στους υπηκόους τρίτων χωρών, οι οποίοι δεν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 73 του παρόντος, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους διακοσίων (200) ευρώ και τετρακοσίων (400) ευρώ σε περίπτωση υποτροπής."
4. α. Σε περιπτώσεις τέλεσης γάμου μεταξύ υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν στη χώρα με άδεια διαμονής, στον ένα εκ των συζύγων και στα κατά το άρθρο 4 του π.δ. 131/2006 (ΦΕΚ 143 Α) μέλη της οικογένειάς τους, που διαμένουν ήδη νόμιμα στη χώρα, μπορεί να χορηγηθεί άδεια διαμονής για οικογενειακή επανένωση, κατέ παρέκκλιση της παραγράφου 2 περίπτωσης β' του άρθρου 5 του ανωτέρω προεδρικού διατάγματος. β. Η διαμονή των ανήλικων τέκνων που γεννιούνται στην Ελλάδα από νόμιμα διαμένοντες στη χώρα γονείς, καλύπτεται από την άδεια διαμονής του συντηρούντος μέχρις ότου υποβληθεί αίτηση για τη χορήγηση άδειας διαμονής τούτων. Αν η αίτηση για τη χορήγηση άδειας διαμονής στο ανήλικο τέκνο υποβληθεί μετά την πάροδο διετίας από τη γέννηση του επιβάλλεται το πρόστιμο που προβλέπεται από τη διάταξη

της παραγράφου 4 του άρθρου 87 του ν. 3386/2005, όπως ισχύει. Οι ρυθμίσεις της ανωτέρω παραγράφου εφαρμόζονται και για τα γεννηθέντα πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος, τέκνα, εφόσον η αίτηση για χορήγηση άδειας διαμονής υποβληθεί εντός διαστήματος δύο ετών από τη γέννηση τους.

5. Με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου οργάνου χορηγείται άδεια διαμονής για οικογενειακή επανένωση σε ανήλικα τέκνα υπηκόων τρίτων χωρών που κατείχαν άδεια διαμονής, η οποία τους είχε χορηγηθεί, είτε για λόγους οικογενειακής επανένωσης είτε βάσει των μεταβατικών διατάξεων της παραγράφου 11 του άρθρου 91 του ν. 3386/2005 και η οποία δεν ανανεώθηκε ταυτόχρονα με εκείνη του συντηρούντος. Οι σχετικές αιτήσεις υποβάλλονται στις οικείες υπηρεσίες μέχρι 30.6.2009. Τυχόν εκκρεμείς αιτήσεις εξετάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.
6. Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, τυχόν βεβαιωθέντα πρόστιμα στις αρμόδιες Δ.Ο.Υ., λόγω μη εμπρόθεσμης δήλωσης, στην οικεία υπηρεσία της Περιφέρειας, των μεταβολών που αφορούν στην ανανέωση διαβατηρίου, διαγράφονται με ατομικά φύλλα έκπτωσης (Α.Φ.ΕΚ.) από την αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας κατά τη διάταξη του άρθρου 98 του π.δ. 16/1989 (Κανονισμός Λειτουργίας των Δ.Ο.Υ.).
7. Τέκνα υπηκόων τρίτων χωρών, τα οποία γεννήθηκαν και διαμένουν στην Ελλάδα και των οποίων οι γονείς εξακολουθούν να διαμένουν νόμιμα στη Χώρα, μετά τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους και εφόσον έχουν διανύσει την πρωτοβάθμια και γυμνασιακή εκπαίδευση, αποκτούν, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, την ιδιότητα του επί μακρόν διαμένοντος, κατά παρέκκλιση της διαδικασίας, των προϋποθέσεων και των κριτηρίων των άρθρων 67 και 68 του ν. 3386/2005 (ΦΕΚ 212 Α), όπως ισχύει, καθώς και του π.δ. 150/2006 (ΦΕΚ 160 Α). Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

Άρθρο 41

Θέματα ελληνικής ιθαγένειας

1. Το προβλεπόμενο στις διατάξεις του άρθρου 5 παράγραφος 1 περίπτωση β' του ν. 3284/2004 (ΦΕΚ 217 Α') κώλυμα που αναφέρεται στη μη ύπαρξη τελεσίδικης καταδίκης, ανεξαρτήτως ποινής και χρόνου έκδοσης καταδικαστικής απόφασης, για παραβάσεις της νομοθεσίας για την εγκατάσταση και κίνηση αλλοδαπών στην Ελλάδα, καταργείται. Η κατάργηση του κωλύματος αυτού καταλαμβάνει και τις εκκρεμείς αιτήσεις πολιτογράφησης.
2. Στο τέλος της παραγράφου 3 του άρθρου 7 του ν. 3284/2004 προστίθεται εδάφιο, ως ακολούθως: "Οι ομογενείς αλλοδαποί δεν καλούνται σε συνέντευξη στην Επιτροπή Πολιτογράφησης, πλην των περιπτώσεων εκείνων για τις οποίες ζητείται η παραπομπή από τον Υπουργό Εσωτερικών."
3. α. Στο άρθρο 15 του ν. 3284/2004 προστίθεται παράγραφος 5 ως ακολούθως: "5. Με την αίτηση για την κτήση της ελληνικής ιθαγένειας ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει και τον εξελληνισμό του ονόματος και του επωνύμου του, αν αυτά είχαν μεταβληθεί ή αλλοιωθεί στη χώρα από την οποία προέρχεται. Στην περίπτωση αυτή, εφόσον ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας συμφωνεί με τον ενδιαφερόμενο ως προς τον τρόπο αποδόσεως στην ελληνική γλώσσα του ονόματος και του επωνύμου του, με την απόφασή του, διατάσσει την εγγραφή στο δημοτολόγιο με το εξελληνισμένο κατά τα ανωτέρω ονοματεπώνυμο. Με τις ίδιες ως άνω προϋποθέσεις γίνεται και ο εξελληνισμός του ονοματεπώνυμου των ανήλικων τέκνων του αιτούντος, τα οποία αποκτούν την ελληνική ιθαγένεια κατά τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου του παρόντος άρθρου." β. Η ανωτέρω ρύθμιση εφαρμόζεται και στις εκκρεμείς, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, αιτήσεις για κτήση της ελληνικής ιθαγένειας.
4. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 17 του ν. 3284/2004 προστίθεται περίπτωση γ' ως ακολούθως: "γ. Αλλοδαπός, ο οποίος απέκτησε την ελληνική ιθαγένεια, λόγω της ιδιότητας του ως δοκίμου ή μοναχού στο Άγιο Όρος, εφόσον εγκατέλειψε, αποδεδειγμένα, τη μονή της εγκαταβίωσης του, καθώς και την Ιερά Κοινότητα του Αγίου Όρους."
5. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 76 του ν. 2910/2001 "Είσοδος και παραμονή αλλοδαπών στην Ελληνική Επικράτεια. Κτήση της Ελληνικής Ιθαγένειας με πολιτογράφηση και άλλες διατάξεις" (ΦΕΚ 91Α') που έχει συμπεριληφθεί στις διατηρούμενες διατάξεις του άρθρου 35 του ν. 3284/2004 αντικαθίσταται, ως ακολούθως: "Με την ίδια διαδικασία αποκτούν ελληνική ιθαγένεια ή ειδικό δελτίο ταυτότητας, ανεξαρτήτως του χρόνου άφιξης τους στη χώρα, γονείς ή τέκνα ομογενών που έχουν ήδη αποκτήσει ειδικό δελτίο ταυτότητας ή ελληνική ιθαγένεια, είτε κατόπιν εκδόσεως σχετικής περί της ελληνικής τους ιθαγένειας διαπιστωτικής πράξης του Νομάρχη κατά το προϊσχύσαν νομικό καθεστώς είτε με σχετική απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας περί κτήσης αυτής."
6. α. Στο άρθρο 1 του ν. δ. 127/1969 (ΦΕΚ 29 Α'), όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 3 του άρθρου 13 του ν. 3345/2005 (ΦΕΚ 138 Α), προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής: "4. Με δελτίο αστυνομικής ταυτότητας μπορούν, κατόπιν αίτησής τους, να εφοδιάζονται και Έλληνες πολίτες που κατοικούν μόνιμα στην Κύπρο. Ως προς τον τύπο του δελτίου ταυτότητας, το χρόνο ισχύος και τα θέματα που αφορούν την ακύρωσή και αντικατάστασή αυτού, εφαρμόζονται οι διατάξεις που

ισχύουν για τα δελτία ταυτότητας των Ελλήνων πολιτών που κατοικούν ή διαμένουν στην Ελλάδα." β. Στο άρθρο 4 του ν.δ. 127/1969, όπως αντί κατακτήθηκε και συμπληρώθηκε με τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 55 του ν. 3585/2007 (ΦΕΚ 148 Α), προστίθενται παράγραφοι 5 και 6 ως εξής: "5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών και Εξωτερικών καθορίζονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις, τα δικαιολογητικά, η διαδικασία, τα αρμόδια για την έκδοση της ταυτότητας όργανα, το ύψος των εξόδων αποστολής που βαρύνουν τον ενδιαφερόμενο, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα αναφορικά με την έκδοση δελτίου ταυτότητας Ελλήνων πολιτών που κατοικούν μόνιμα στην Κύπρο.

7. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών και Εξωτερικών, μπορεί να αναγνωρίζεται δικαίωμα εφοδιασμού με δελτίο αστυνομικής ταυτότητας και σε Έλληνες πολίτες που κατοικούν μόνιμα σε άλλες χώρες.

Άρθρο 45

1. α) Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 42 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "2. Ο υπήκοος τρίτης χώρας οφείλει πριν τη λήξη της θεώρησης εισόδου, να καταθέσει στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου κατοικίας ή διαμονής του αίτηση για χορήγηση άδειας διαμονής συνοδευόμενη από τα σχετικά δικαιολογητικά." β) Η περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 44 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "β. Θύματα εγκληματικών πράξεων, οι οποίες προβλέπονται στα άρθρα 1 έως 3 του ν. 927/1979 (ΦΕΚ 139 Α'), εφόσον έχει ασκηθεί γι' αυτές ποινική δίωξη και μέχρι να εκδοθεί δικαστική απόφαση. Εάν τα ανωτέρω πρόσωπα υποβάλλονται σε θεραπευτική αγωγή, η άδεια διαμονής εξακολουθεί να χορηγείται για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η θεραπεία τους." γ) Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 44 του ν. 3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "Προϋπόθεση για τη χορήγηση της ανωτέρω άδειας είναι η κατοχή διαβατηρίου με θεώρηση εισόδου (visa) στη χώρα, ανεξάρτητα από την ισχύ αυτής άδεια διαμονής, και η αποδεδειγμένη επίκληση του συγκεκριμένου λόγου που καθιστά αναγκαία τη διαμονή του υπηκόου τρίτης χώρας στην Ελληνική Επικράτεια." δ) Η παράγραφος 6 του άρθρου 44 του ν.3386/2005 αντικαθίσταται ως εξής: "6. Οι άδειες διαμονής του παρόντος άρθρου παρέχουν στον υπήκοο τρίτης χώρας δικαίωμα πρόσβασης στη μισθωτή απασχόληση και στην παροχή υπηρεσιών ή έργου. Δυνατότητα άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας παρέχεται μόνο στην περίπτωση που ο κάτοχος της ανωτέρω άδειας διαμονής κατείχε προηγουμένως άδεια διαμονής η οποία του επέτρεπε την άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας και η δραστηριότητα εξακολουθεί να υφίσταται. Για την ανανέωση των αδειών διαμονής του προηγούμενου εδαφίου θα εξετάζεται η συνδρομή των προϋποθέσεων ανανέωσης αδειών διαμονής για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα." ε) Στο άρθρο 60 του ν. 3386/2005 προστίθεται παράγραφος 6 ως ακολούθως: "6. α. Οι σύζυγοι επαναπατρισθέντος ή παλιννοστήσαντος ή ομογενούς, που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών, δικαιούνται να αποκτήσουν αυτοτελή άδεια διαμονής, εφόσον: ι. Εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου και εφόσον ο γάμος διήρκεσε, έως την ημερομηνία κατάθεσης της αγωγής διαζυγίου ή της αγωγής ακύρωσης του γάμου, επί τρία, τουλάχιστον, έτη από τα οποία το ένα έτος έχει διανυθεί στην Ελλάδα. ιι. Συντρέχουν ιδιαίτερες δυσχερείς καταστάσεις, όπως σε περίπτωση που το μέλος της οικογένειας κατέστη θύμα οικογενειακής βίας, εν όσο υφίστατο ο γάμος. Η διάρκεια της αυτοτελούς άδειας διαμονής δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος. Περαιτέρω ανανέωση της επιτρέπεται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού. β. Στις ανωτέρω περιπτώσεις, το δικαίωμα διαμονής των ανήλικων τέκνων ακολουθεί την τύχη του δικαιώματος διαμονής του γονέα, στον οποίο έχει ανατεθεί η επιμέλεια. γ. Στις ρυθμίσεις της παρούσας υπάγονται και οι αλλογενείς σύζυγοι ομογενών από την Αλβανία, το καθεστώς διαμονής των οποίων ρυθμίζεται από τις διατάξεις της υπ' αριθμ. 4000/3/10-δ/9.5.2005 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Εθνικής Αμυνας, Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και Δημόσιας Τάξης, όπως ισχύει. δ. Οι διατάξεις της παρούσας εφαρμόζονται και στους υπηκόους τρίτων χωρών που συνεχίζουν να διαμένουν στη χώρα, ανεξαρτήτως εάν τα γεγονότα της περίπτωσης α' της παρούσας έλαβαν χώρα πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος, εφόσον οι σχετικές αιτήσεις υποβληθούν εντός έτους από την έναρξη ισχύος της παρούσας." στ) Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 83 του ν. 3386/2005 προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο: "Οι κυρώσεις της παρούσας επιβάλλονται και στους πολίτες των κρατών μελών της Ε.Ε." ζ) Στο άρθρο 91 του ν. 3386/2005 προστίθεται παράγραφος 12 ως ακολούθως: "12.α. Υπήκοοι Αλβανίας, οι οποίοι αιτούνται τον εφοδιασμό τους ή την ανανέωση Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς (Ε.Δ.Τ.Ο.) και το αίτημα τους απορρίπτεται, διότι δεν απέδειξαν ομογενειακή ιδιότητα, έχουν τη δυνατότητα υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος, εφόσον.

I. Διαμένουν επί τρία (3) τουλάχιστον έτη στη χώρα

II. Έχει εκδοθεί τελεσίδικη δικαστική απόφαση επί τυχόν ασκηθεί σ'αυτώς αιτήσεως ακυρώσεως της σχετικής απορριπτικής απόφασης.

III. Δεν έχει ασκηθεί σε βάρος τους ποινική δίωξη για χρησιμοποίηση ψευδών πληροφοριών, πλαστών ή παραποιημένων εγγράφων, καθώς και για διάπραξη απάτης.

IV. Δεν υφίστανται σε βάρος τους λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 του ν. 3536/2007 (ΦΕΚ 42 Α').

β. Η αίτηση για τη χορήγηση άδειας διαμονής υποβάλλεται στο δήμο ή στην κοινότητα του τόπου διαμονής του αιτούντος εντός τριών (3) μηνών από την επίδοση της απορριπτικής απόφασης ή της τελεσίδικης δικαστικής απόφασης επί ασκηθείσας αιτήσεως ακυρώσεως. Η ανωτέρω άδεια διαμονής παρέχει στον κάτοχο δικαίωμα πρόσβασης στη μισθωτή απασχόληση και στην παροχή υπηρεσιών ή έργου και έχει ετήσια ισχύ. Δυνατότητα άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας παρέχεται μόνο στην περίπτωση που ο κάτοχος της ανωτέρω άδειας διαμονής ασκούσε ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα και η δραστηριότητα εξακολουθεί να υφίσταται. Για την ανανέωση των αδειών διαμονής του προηγούμενου εδαφίου θα εξετάζεται η συνδρομή των προϋποθέσεων ανανέωσης αδειών διαμονής για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα. Οι άδειες διαμονής της παρούσας μπορούν να ανανεώνονται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία των διατάξεων του νόμου αυτού.

γ. Η ανωτέρω άδεια διαμονής χορηγείται και στα μέλη της οικογένειας του αιτούντος, εφόσον αποδεδειγμένα συγκατοικούσαν με αυτόν και εξακολουθούν να διαμένουν στη χώρα.

δ. Στις ρυθμίσεις της παρούσας υπάγονται και οι υπήκοοι Αλβανίας, τα αιτήματα των οποίων απορρίφθηκαν πριν την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας και συνεχίζουν έκτοτε να διαμένουν στη χώρα, εφόσον οι σχετικές αιτήσεις υποβληθούν εντός έτους από την έναρξη ισχύος του παρούσας.

ε. Δικαίωμα υπαγωγής στην ανωτέρω διαδικασία παρέχεται και στους υπηκόους Αλβανίας των οποίων το αίτημα για χορήγηση ή ανανέωση Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς (ΕΔΤΟ) απορρίφθηκε λόγω προσκόμισης πλαστών ή παραποιημένων εγγράφων, εφόσον υποβάλλουν σχετική αίτηση, εντός τριών (3) μηνών από την έκδοση σχετικής τελεσίδικης αθωωτικής απόφασης για τη διάπραξη των συγκεκριμένων αδικημάτων."

η) Υπήκοοι τρίτων χωρών που διέμεναν νόμιμα στην Ελλάδα για έναν από τους λόγους του ν. 3386/2005 και μετά τη σύναψη γάμου με έτερο υπήκοο τρίτης χώρας ή πολίτη της Ε.Ε. ή Ελλάδα υπήκοο μετέβαλαν το καθεστώς διαμονής τους και έλαβαν είτε άδεια διαμονής για λόγους οικογενειακής επανένωσης είτε δελτίο διαμονής ως μέλη οικογένειας πολίτη της Ε.Ε. ή Ελλάδα, έχουν τη δυνατότητα να επανέλθουν στο προηγούμενο καθεστώς διαμονής τους, εφόσον:

- I. Ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο πολίτης της Ε.Ε. ή ο Έλληνας αποβιώσει και δεν δικαιούνται αυτοτελές ή προσωποπαγές αντίστοιχα δικαίωμα διαμονής.
- II. Εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου και δεν δικαιούνται αυτοτελές ή προσωποπαγές αντίστοιχα δικαίωμα διαμονής. Η ανωτέρω δυνατότητα παρέχεται και σε όσα από τα μέλη της οικογένειας τους διέμεναν νόμιμα στη χώρα και μετέβαλαν αντίστοιχα το καθεστώς διαμονής τους.

2. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 90 του ν. 3386/2005, όπως έχει αναριθμηθεί με την παράγραφο 4 του άρθρου 17 του ν. 3536/2007 (ΦΕΚ 42 Α), αντικαθίσταται, ως ακολούθως: " Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να ανακαθορίζονται οι υπηρεσίες στις οποίες κατατίθενται οι αιτήσεις των υπηκόων τρίτων χωρών για τη χορήγηση και ανανέωση των αδειών διαμονής τους και να ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την αντίστοιχη διαδικασία και το ποσοστό επί των εσόδων από τα εισπραττόμενα παράβολα, που παρακρατείτε κατά το άρθρο 92 παράγραφος 6α του ν. 3386/2005, όπως έχει αντικαταστεί με τα άρθρα 20 παράγραφος 2 του ν. 3536/2007 και 26 παράγραφος 4 του ν. 3613/2007, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια."

3. α. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 176 του ν. 3463/2006 αντικαθίσταται ως εξής: "Στους πιο πάνω περιορισμούς δεν περιλαμβάνονται τα κάθε είδους λοιπά έσοδα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τα οποία είναι δυνατόν να χρησιμοποιούνται για λήψη δανείων, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος, κατά την εκχωρήσεως ή ενεχυρίασεως, με την επιφύλαξη τυχόν ρητής αντίθετης διάταξης."

β. Δανειακές συμβάσεις που έχουν συναφθεί πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, με εκχώρηση ή ενεχυρίαση λοιπών εσόδων, θεωρούνται νόμιμες

ΤΡΑΠΕΖΑ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΝΟΜΟΣ (INTRACOM IT SERVICES)

ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

ΕΥΡΩΠΗ

ΑΛΒΑΝΙΑ	ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΘΗΝΑΣ Υπεύθυνος : Εκπρόσωπος: Διονύσης Κέκαϊ 2 ^{ος} Υπεύθυνος : Μέλος: Φέιν Οσμάν
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΕΛΛΗΝΟ-ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΟΒΟΗΘΕΙΑΣ Διεύθυνση : Σουρμελή 5, 104 38, Αθήνα (Πλ. Βάθης) Υπεύθυνος : Εκπρόσωπος: Ντιλιάνα Πάτσια
ΜΟΛΔΑΒΙΑ	ΕΛΛΗΝΟ-ΜΟΛΔΑΒΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ Διεύθυνση : Πλ. Κάνιγγος 24, 106 77, Αθήνα Υπεύθυνος : Πρόεδρος: Ιον Τσαράνου.

ΟΥΚΡΑΝΙΑ	ΕΛΛΗΝΟ-ΟΥΚΡΑΝΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ Διεύθυνση : Βερανζέρου 1, Αθήνα
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	ΡΟΥΜΑΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ Υπεύθυνος : Ροντίκα Τσαλαβούτα

ΑΦΡΙΚΗ

ΑΙΓΥΠΤΟΣ	ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ (ΚΟΠΕΣ) Διεύθυνση : Αγαθουπόλεος 4, 112 54, Κυψέλη - Αθήνα Υπεύθυνος : Εκπρόσωπος: Γιοζέφ Αζέρ Σαμουέλ
ΑΙΘΙΟΠΙΑ	ΑΙΘΙΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΘΗΝΑΣ Διεύθυνση : Ιμβρου 16, 113 61, Πλ. Αμερικής Email : eth@operamail.com Υπεύθυνος : Πρόεδρος: Getachew Belay
ΓΚΑΝΑ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΓΚΑΝΑΣ Διεύθυνση : Μεσσηνίας 19, 115 26, Αθήνα Υπεύθυνος : Πρόεδρος: Kenneth Boamah, 2 ^{ος} Υπεύθυνος : Σαμσιντίν Ιντρίσου,
ΓΟΥΙΝΕΑ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΟΛΙΤΩΝ ΓΟΥΙΝΕΑΣ Διεύθυνση : Ρόδου 44, 104 46, Κάτω Πατήσια Υπεύθυνος : Πρόεδρος: Λαμίν Κόμπα, 2 ^{ος} Υπεύθυνος : Μέλος: Ντιάλο Μουχάμαντ
ΝΙΓΗΡΙΑ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΝΙΓΗΡΙΑΝΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ Διεύθυνση : Γερανίου 14, 105 52, Αθήνα Υπεύθυνος : Πρόεδρος: Τονάιε Μπρίγκς

ΑΣΙΑ

ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΣ	ΕΝΩΣΗ ΦΙΛΙΠΠΙΝΕΖΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ - KASAPI HELLAS Διεύθυνση : Μηθόμνης 18, Αθήνα Email : kasapi@hol.gr Υπεύθυνος : Προέδρος: Τζο Βαλένθια 2 ^η Υπεύθυνος : Τερέσα Ντίνο
-------------------	--

ΑΜΕΡΙΚΗ

	ΣΥΛΛΟΓΟΣ "EL SOL DE CUBA" Τηλέφωνο : 210-9641319 Email : cibely@internet.gr
--	--

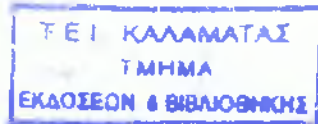
ΚΟΥΒΑ	Υπεύθυνος : Εκπρόσωπος: Πιλάρ Σινάκι
--------------	--------------------------------------

ΑΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

**«ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ: ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟΥΣ
ΑΙΡΕΤΟΥΣ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΠΟΡΟΥ, ΣΠΕΤΣΩΝ ΚΑΙ
ΥΔΡΑΣ»**

Ύδρα

Πόρος

Σπέτσες

ΘΥΜΑΡΑ ΜΑΡΙΑ-ΑΜ:2005290

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΧΡΗΣΙΜΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Καλαμάτα 2011

Ευχαριστίες

Θεωρώ υποχρέωσή μου να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα Καθηγητή κ. **Σταύρο Χρήσιμο**, για την πολύτιμη βοήθειά και καθοδήγησή του.

Επιπλέον θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τους Αιρετούς και το προσωπικό των Δήμων Πόρου, Σπετσών και Ύδρας για την βοήθεια που μου έδωσαν κατά την διαδικασία συγκέντρωσης όλων των απαραίτητων στοιχείων της έρευνάς μου.

Τέλος, οφείλω να αφιερώσω την πτυχιακή μου εργασία στην οικογένειά μου, που μου συμπαρυστάθηκε όλα τα χρόνια της φοίτησής μου στο Α.Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας.

Περίληψη

Στα πλαίσια εκπόνησης πτυχιακών εργασιών του Τμήματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης, της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας, του ΑΤΕΙ Καλαμάτας, συντάχθηκε η παρούσα εργασία με θέμα την Διοικητική Μεταρρύθμιση «Καλλικράτης» και την εφαρμογή της στους Δήμους Ύδρας, Πόρου και Σπετσών.

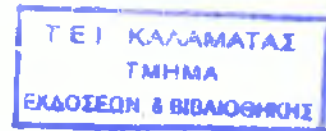
Η εκπόνηση της εργασίας βασίστηκε κυρίως στην έρευνα που πραγματοποιήθηκε στους αιρετούς των Δήμων Πόρου, Ύδρας και Σπετσών. Σκοπός της έρευνας είναι η συγκέντρωση των απόψεων των αιρετών για το νέο σύστημα διοίκησης και της αποτελεσματικής εφαρμογής του στους Δήμους Πόρου, Σπετσών και Ύδρας.

Στο πρώτο μέρος της εργασίας παρουσιάζονται οι τρεις Δήμοι. Πιο συγκεκριμένα δίνονται πληροφορίες για την σύστασή τους, τον πληθυσμό, την μορφολογία των νησιών, την απασχόληση των κατοίκων, τις υποδομές τους και την προσβασιμότητα στα τρία αυτά νησιά.

Στο δεύτερο μέρος της εργασίας παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας που πραγματοποιήθηκε στους αιρετούς των Δήμων Πόρου, Ύδρας και Σπετσών. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται τόσο σε πίνακες όσο και σε διαγράμματα.

Στο τρίτο μέρος της εργασίας παραθέτονται τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την παραπάνω έρευνα και επιπλέον πραγματοποιείται σύγκριση των απόψεων των αιρετών των τριών Δήμων και οι προτάσεις που θα μπορούσαν να βελτιώσουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	iv
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ	ix
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.....	xvi
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο	5
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΥΔΡΑΣ – ΠΟΡΟΥ – ΣΠΕΤΣΩΝ	5
1.1 Ο Δήμος Ύδρας.....	5
1.1.1 Σύσταση δήμου.....	5
1.1.2 Πληθυσμός	6
1.1.3 Μορφολογία	7
1.1.4 Απασχόληση	7
1.1.4.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός.....	8
1.1.4.2 Τομεακή σύνθεση απασχόλησης	8
1.1.5 Υποδομές.....	12
1.1.6 Προσβασιμότητα	13
1.1.7 Αξιολόγηση Δήμου Ύδρας.....	13
1.2 Δήμος Πόρου	14
1.2.1 Σύσταση Δήμου	14
1.2.2 Πληθυσμός	14
1.2.3 Μορφολογία	16
1.2.4 Απασχόληση	16
1.2.4.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός.....	16
1.2.4.2 Τομεακή σύνθεση απασχόλησης	17
1.2.5 Υποδομές.....	19
1.2.6 Προσβασιμότητα	20
1.2.7 Αξιολόγηση Δήμου Πόρου.....	20
1.3 Δήμος Σπετσών.....	21
1.3.1 Σύσταση Δήμου	21
1.3.2 Πληθυσμός	21
1.3.3 Μορφολογία	23
1.3.4 Απασχόληση	24
1.3.4.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός.....	24
1.3.4.2 Τομεακή σύνθεση απασχόλησης	24
1.3.5 Υποδομές.....	26
1.3.6 Προσβασιμότητα	27
1.3.7 Αξιολόγηση Δήμου Σπετσών	27

Η ΕΡΕΥΝΑ ΤΩΝ ΑΙΡΕΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΥΔΡΑΣ28

2.1 Ταυτότητα αιρετών.....	28
2.1.1 Στοιχεία εκλογής	28
2.1.2 Φύλο αιρετών	30
2.1.3 Ηλικιακή Ομάδα (ερωτ. 3)	30
2.1.4 Επίπεδο εκπαίδευσης (ερωτ. 4)	31
2.1.5 Απασχόληση (ερωτ. 5)	32
2.1.6 Προηγούμενη συμμετοχή σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης (ερωτ. 6 & 7).....	33
2.1.7 Προηγούμενη συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα (ερωτ. 8 & 9).....	36
2.1.8 Προηγούμενη συμμετοχή σε τοπικά συλλογικά σχήματα (ερωτ. 10 & 11).....	38
2.1.9 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές (ερωτ. 12).....	40
2.2 Θεσμικό Πλαίσιο Α΄βάθμιας Αυτοδιοίκησης	42
2.2.1 Αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη (ερωτ. 13).....	42
2.2.2 Σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου (ερωτ. 14)	43
2.2.3 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου (ερωτ. 15).....	44
2.2.4 Αντιμισθία αιρετών (ερωτ. 16).....	45
2.2.5 Ασυμβίβαστο δημάρχου (ερωτ. 17)	45
2.2.6 Κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη (ερωτ. 18).....	46
2.2.7 Περιορισμένος αριθμός νομικών προσώπων (ερωτ. 19).....	47
2.2.8 Μορφές επιχειρήσεων (ερωτ. 20).....	48
2.2.9 Συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης (ερωτ. 21).....	49
2.2.10 Σύστημα εποπτείας των αποφάσεων (ερωτ. 22).....	50
2.2.11 Αποφασιστικές αρμοδιότητες (ερωτ. 23)	50
2.2.12 Πρόσθετες αρμοδιότητες για τους νησιωτικούς δήμους (ερωτ. 25)	51
2.2.13 Αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης (ερωτ. 26).....	52
2.3 Εφαρμογή Διοικητικής Μεταρρύθμισης	53
2.3.1 Εδραίωση αποτελεσματικού διοικητικού μηχανισμού (ερωτ. 27).....	53
2.3.2 Είναι έτοιμο το δημοτικό συμβούλιο ή χρειάζεται περίοδο προσαρμογής (ερωτ. 28 & 29);	55
2.3.3 Ικανότητες και πολιτική βούληση του δημοτικού συμβουλίου (ερωτ. 30);	56
2.3.4 Επάρκεια ή και καταλληλότητα στους πόρους (ερωτ. 31).....	57
2.3.5 Εκπαίδευση των στελεχών του δήμου (ερωτ. 32)	58
2.3.6 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου (ερωτ. 34)	59
2.3.7 Διαχείριση των απορριμμάτων (ερωτ. 35)	61
2.3.8 Διαχείριση των υδάτινων πόρων (ερωτ. 36).....	62
2.3.9 Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος (ερωτ. 37).....	64
2.3.10 Βελτίωση της επισκεψιμότητας (ερωτ. 38).....	65
2.3.11 Συνεργασία δήμου με περιφέρεια (ερωτ. 39).....	66
2.3.12 Εταίρος σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας (ερωτ. 40 & 41)	67
2.3.13 Προμήθεια υπηρεσιών από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας (ερωτ. 42 & 43).....	69
2.3.14 Αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών (ερωτ. 44 & 45).....	71
2.4 Οικονομική πολιτική – Προγραμματισμός – Πόροι	73
2.4.1 Ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης των δήμων (ερωτ.46)	73
2.4.2 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων (ερωτ. 47).....	74
2.4.3 Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα (ερωτ. 48&49&50)	75

2.5 Κλείσιμο (ανοικτή ερώτηση).....	77
-------------------------------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο 79

Η ΕΡΕΥΝΑ ΤΩΝ ΑΙΡΕΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΟΡΟΥ 79

3.1 Ταυτότητα αιρετών.....	79
3.1.1 Στοιχεία εκλογής	79
3.1.2 Φύλο αιρετών	81
3.1.3 Ηλικιακή Ομάδα (ερωτ. 3)	81
3.1.4 Επίπεδο εκπαίδευσης (ερωτ. 4)	82
3.1.5 Απασχόληση (ερωτ. 5)	83
3.1.6 Προηγούμενη συμμετοχή σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης (ερωτ. 6 & 7).....	83
3.1.7 Προηγούμενη συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα (ερωτ. 8 & 9).....	86
3.1.8 Προηγούμενη συμμετοχή σε τοπικά συλλογικά σχήματα (ερωτ. 10 & 11).....	88
3.1.9 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές (ερωτ. 12).....	90
3.2 Θεσμικό Πλαίσιο Α΄βάθμιας Αυτοδιοίκησης	92
3.2.1 Αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη (ερωτ. 13).....	92
3.2.2 Σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου (ερωτ. 14)	92
3.2.3 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου (ερωτ. 15).....	94
3.2.4 Αντιμισθία αιρετών (ερωτ. 16).....	95
3.2.5 Ασυμβίβαστο δημάρχου (ερωτ. 17)	95
3.2.6 Κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη (ερωτ. 18).....	96
3.2.7 Περιορισμένος αριθμός νομικών προσώπων (ερωτ. 19).....	97
3.2.8 Μορφές επιχειρήσεων (ερωτ. 20).....	98
3.2.9 Συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης (ερωτ. 21).....	98
3.2.10 Σύστημα εποπτείας των αποφάσεων (ερωτ. 22).....	99
3.2.11 Αποφασιστικές αρμοδιότητες (ερωτ. 23)	100
3.2.12 Πρόσθετες αρμοδιότητες για τους νησιωτικούς δήμους (ερωτ. 25)	100
3.2.13 Αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης (ερωτ. 26).....	101
3.3 Εφαρμογή Διοικητικής Μεταρρύθμισης	102
3.3.1 Εδραίωση αποτελεσματικού διοικητικού μηχανισμού (ερωτ. 27).....	102
3.3.2 Είναι έτοιμο το δημοτικό συμβούλιο ή χρειάζεται περίοδο προσαρμογής (ερωτ. 28 & 29);	103
3.3.3 Ικανότητες και πολιτική βούληση του δημοτικού συμβουλίου (ερωτ. 30);	105
3.3.4 Επάρκεια ή και καταλληλότητα στους πόρους (ερωτ. 31).....	105
3.3.5 Εκπαίδευση των στελεχών του δήμου (ερωτ. 32)	106
3.3.6 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου (ερωτ. 34)	107
3.3.7 Διαχείριση των απορριμμάτων (ερωτ. 35)	109
3.3.8 Διαχείριση των υδάτινων πόρων (ερωτ. 36).....	110
3.3.9 Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος (ερωτ. 37).....	112
3.3.10 Βελτίωση της επισκεψιμότητας (ερωτ. 38)	113
3.3.11 Συνεργασία δήμου με περιφέρεια. (ερωτ. 39).....	114
3.3.12 Εταίρος σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας (ερωτ. 40 & 41)	114

3.3.13 Προμήθεια υπηρεσιών από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας (ερωτ. 42 & 43).....	116
3.3.14 Αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών (ερωτ. 44 & 45).....	118
3.4 Οικονομική πολιτική – Προγραμματισμός – Πόροι	119
3.4.1 Ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης των δήμων (ερωτ.46)	119
3.4.2 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων (ερωτ. 47).....	120
3.4.3 Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα (ερωτ. 48&49&50)	122
3.5 Κλείσιμο (ανοικτή ερώτηση).....	124

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο..... 125

Η ΕΡΕΥΝΑ ΤΩΝ ΑΙΡΕΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΣΠΕΤΣΩΝ..... 125

4.1 Ταυτότητα αιρετών.....	125
4.1.1 Στοιχεία εκλογής	125
4.1.2 Φύλο αιρετών	127
4.1.3 Ηλικιακή Ομάδα (ερωτ. 3)	127
4.1.4 Επίπεδο εκπαίδευσης (ερωτ. 4)	128
4.1.5 Απασχόληση (ερωτ. 5)	129
4.1.6 Προηγούμενη συμμετοχή σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης (ερωτ. 6 & 7)	130
4.1.7 Προηγούμενη συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα (ερωτ. 8 & 9).....	132
4.1.8 Προηγούμενη συμμετοχή σε τοπικά συλλογικά σχήματα (ερωτ. 10 & 11)	134
4.1.9 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές (ερωτ. 12).....	137
4.2 Θεσμικό Πλαίσιο Α'βάθμιας Αυτοδιοίκησης	138
4.2.1 Αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη (ερωτ. 13).....	138
4.2.2 Σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου (ερωτ. 14)	139
4.2.3 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου (ερωτ. 15).....	140
4.2.4 Αντιμισθία αιρετών (ερωτ. 16).....	141
4.2.5 Ασυμβίβαστο δημάρχου (ερωτ. 17)	142
4.2.6 Κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη (ερωτ. 18).....	143
4.2.7 Περιορισμένος αριθμός νομικών προσώπων (ερωτ. 19).....	143
4.2.8 Μορφές επιχειρήσεων (ερωτ. 20).....	144
4.2.9 Συμπαράστατης του δημότη και της επιχείρησης (ερωτ. 21).....	145
4.2.10 Σύστημα εποπτείας των αποφάσεων (ερωτ. 22).....	145
4.2.11 Αποφασιστικές αρμοδιότητες (ερωτ. 23)	146
4.2.12 Πρόσθετες αρμοδιότητες για τους νησιωτικούς δήμους (ερωτ. 25)	147
4.2.13 Αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης (ερωτ. 26).....	147
4.3 Εφαρμογή Διοικητικής Μεταρρύθμισης	148
4.3.1 Εδραίωση αποτελεσματικού διοικητικού μηχανισμού (ερωτ. 27).....	148
4.3.2 Είναι έτοιμο το δημοτικό συμβούλιο ή χρειάζεται περίοδο προσαρμογής (ερωτ. 28 & 29);	149
4.3.3 Ικανότητες και πολιτική βούληση του δημοτικού συμβουλίου (ερωτ. 30);	151
4.3.4 Επάρκεια ή και καταλληλότητα στους πόρους (ερωτ. 31).....	151
4.3.5 Εκπαίδευση των στελεχών του δήμου (ερωτ. 32).....	152

4.3.6 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου (ερωτ. 34)	153
4.3.7 Διαχείριση των απορριμμάτων (ερωτ. 35)	155
4.3.8 Διαχείριση των υδάτινων πόρων (ερωτ. 36).....	156
4.3.9 Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος (ερωτ. 37)	158
4.3.10 Βελτίωση της επισκεψιμότητας (ερωτ. 38)	159
4.3.11 Συνεργασία δήμου με περιφέρεια. (ερωτ. 39)	160
4.3.12 Εταίρος σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας (ερωτ. 40 & 41)	161
4.3.13 Προμήθεια υπηρεσιών από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας (ερωτ. 42 & 43).....	162
4.3.14 Αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών (ερωτ. 44 & 45).....	164
4.4 Οικονομική πολιτική – Προγραμματισμός – Πόροι	165
4.4.1 Ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης των δήμων (ερωτ.46)	165
4.4.2 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων (ερωτ. 47).....	166
4.4.3 Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα (ερωτ. 48&49&50)	168
4.5 Κλείσιμο (ανοικτή ερώτηση).....	170
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο	171
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΥΔΡΑΣ - ΠΟΡΟΥ - ΣΠΕΤΣΩΝ	171
5.1 Αποτελέσματα Δήμου Υδρας	171
5.2 Αποτελέσματα Δήμου Πόρου.....	174
5.3 Αποτελέσματα Δήμου Σπετσών	176
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο	180
ΣΥΓΚΡΙΣΕΙΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ - ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ	180
6.1 Σύγκριση αποτελεσμάτων.....	180
6.2 Διαπιστώσεις –Προτάσεις	182
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	184
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'	185
Ερωτηματολόγιο για τους αιρετούς της Α'βάθμιας Αυτοδιοίκησης	185
Τμήμα Α. Ταυτότητα ερωτώμενου	185
Τμήμα Β. Θεσμικό Πλαίσιο Α'βάθμιας Αυτοδιοίκησης	187
Τμήμα Γ. Εφαρμογή Διοικητικής Μεταρρύθμισης	191
Τμήμα Δ. Οικονομική πολιτική – Προγραμματισμός – Πόροι	195
Τμήμα Ε. Κλείσιμο (ανοικτή ερώτηση)	196

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1.1 Πληθυσμιακή μεταβολή.....	6
Πίνακας 1.2 Επίπεδο εκπαίδευσης.....	6
Πίνακας 1.3 Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός.....	8
Πίνακας 1.4 Τομείς απασχόλησης.....	9
Πίνακας 1.5 Πληθυσμιακή μεταβολή.....	15
Πίνακας 1.6 Επίπεδο εκπαίδευσης.....	15
Πίνακας 1.7 Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός.....	17
Πίνακας 1.8 Τομείς απασχόλησης.....	18
Πίνακας 1.9 Πληθυσμιακή μεταβολή.....	22
Πίνακας 1.10 Επίπεδο εκπαίδευσης.....	22
Πίνακας 1.11 Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός.....	24
Πίνακας 1.12 Τομείς απασχόλησης.....	25
Πίνακας 2.1 Συνδυασμός.....	28
Πίνακας 2.2 Εκλογική ταυτότητα.....	28
Πίνακας 2.3 Αναληφθείσα θέση ευθύνης.....	29
Πίνακας 2.4 Φύλο.....	30
Πίνακας 2.5 Ηλικιακή Ομάδα.....	30
Πίνακας 2.6 Επίπεδο εκπαίδευσης.....	31
Πίνακας 2.7 Απασχόληση.....	32
Πίνακας 2.8 Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση.....	33
Πίνακας 2.9 Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση.....	34
Πίνακας 2.10 Έτη συμμετοχής.....	35
Πίνακας 2.11 Συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα.....	36
Πίνακας 2.12 Συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα.....	37
Πίνακας 2.13 Έτη συμμετοχής.....	37
Πίνακας 2.14 Συμμετοχή σε συλλόγους.....	38
Πίνακας 2.15 Συμμετοχή σε συλλόγους.....	38

Πίνακας 2.16 Έτη συμμετοχής	39
Πίνακας 2.17 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές	40
Πίνακας 2.18 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές	41
Πίνακας 2.19 Αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη	42
Πίνακας 2.20 Σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου.....	43
Πίνακας 2.21 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου	44
Πίνακας 2.22 Αντιμισθία αιρετών	45
Πίνακας 2.23 Ασυμβίβαστο του δημάρχου	45
Πίνακας 2.24 Κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη	46
Πίνακας 2.25 Περιορισμένος αριθμός νομικών προσώπων	47
Πίνακας 2.26 Μορφές επιχειρήσεων	48
Πίνακας 2.27 Ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης	49
Πίνακας 2.28 Εποπτεία των αποφάσεων	50
Πίνακας 2.29 Αποφασιστικές αρμοδιότητες	50
Πίνακας 2.30 Πρόσθετες αρμοδιότητες για νησιωτικούς δήμους.....	51
Πίνακας 2.31 Αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης	52
Πίνακας 2.32 Αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός	54
Πίνακας 2.33 Ετοιμότητα ΔΣ	55
Πίνακας 2.34 Περίοδος προσαρμογής.....	55
Πίνακας 2.35 Ικανότητες και πολιτική βούληση του ΔΣ	56
Πίνακας 2.36 Επάρκεια ή και καταλληλότητα στους πόρους	57
Πίνακας 2.37 Εκπαίδευση των στελεχών του δήμου	58
Πίνακας 2.38 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου.....	59
Πίνακας 2.39 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου.....	60
Πίνακας 2.40 Διαχείριση των απορριμμάτων.....	61
Πίνακας 2.41 Διαχείριση των απορριμμάτων.....	61
Πίνακας 2.42 Διαχείριση των υδάτινων πόρων	62
Πίνακας 2.43 Διαχείριση των υδάτινων πόρων	63
Πίνακας 2.44 Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος	64

Πίνακας 2.45 Βελτίωση της επισκεψιμότητας	65
Πίνακας 2.46 Συνεργασία δήμου με περιφέρεια	66
Πίνακας 2.47 Εταίρος σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας.....	67
Πίνακας 2.48 Τομείς δραστηριοποίησης	68
Πίνακας 2.49 Προμήθεια υπηρεσιών.....	69
Πίνακας 2.50 Τομείς υπηρεσιών.....	70
Πίνακας 2.51 Εθελοντικές υπηρεσίες από τους δήμους.....	71
Πίνακας 2.52 Τομείς εθελοντικών υπηρεσιών	72
Πίνακας 2.53 Ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης των δήμων.....	73
Πίνακας 2.54 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων	74
Πίνακας 2.55 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων	74
Πίνακας 2.56 Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα.....	75
Πίνακας 2.57 Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα	76
Πίνακας 2.58 Υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες.....	77
Πίνακας 3.1 Συνδυασμός.....	79
Πίνακας 3.2 Εκλογική ταυτότητα.....	79
Πίνακας 3.3 Αναληφθείσα θέση ευθύνης.....	80
Πίνακας 3.4 Φύλο	81
Πίνακας 3.5 Ηλικιακή Ομάδα.....	81
Πίνακας 3.6 Επίπεδο εκπαίδευσης.....	82
Πίνακας 3.7 Απασχόληση.....	83
Πίνακας 3.8 Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση	83
Πίνακας 3.9 Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση	84
Πίνακας 3.10 Έτη συμμετοχής	85
Πίνακας 3.11 Συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα	86
Πίνακας 3.12 Συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα	86
Πίνακας 3.13 Έτη συμμετοχής	87
Πίνακας 3.14 Συμμετοχή σε συλλόγους.....	88
Πίνακας 3.15 Συμμετοχή σε συλλόγους.....	89

Πίνακας 3.16 Έτη συμμετοχής	89
Πίνακας 3.17 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές	90
Πίνακας 3.18 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές	91
Πίνακας 3.19 Αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη	92
Πίνακας 3.20 Σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου	93
Πίνακας 3.21 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου	94
Πίνακας 3.22 Αντιμισθία αιρετών	95
Πίνακας 3.23 Ασυμβίβαστο του δημάρχου	95
Πίνακας 3.24 Κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη	96
Πίνακας 3.25 Περιορισμένος αριθμός νομικών προσώπων	97
Πίνακας 3.26 Μορφές επιχειρήσεων	98
Πίνακας 3.27 Ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης	98
Πίνακας 3.28 Εποπτεία των αποφάσεων	99
Πίνακας 3.29 Αποφασιστικές αρμοδιότητες	100
Πίνακας 3.30 Πρόσθετες αρμοδιότητες για νησιωτικούς δήμους	100
Πίνακας 3.31 Αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης	101
Πίνακας 3.32 Αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός	102
Πίνακας 3.33 Ετοιμότητα ΔΣ	103
Πίνακας 3.34 Περίοδος προσαρμογής	104
Πίνακας 3.35 Ικανότητες και πολιτική βούληση του ΔΣ	105
Πίνακας 3.36 Επάρκεια ή και καταλληλότητα στους πόρους	105
Πίνακας 3.37 Εκπαίδευση των στελεχών του δήμου	106
Πίνακας 3.38 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου	107
Πίνακας 3.39 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου	108
Πίνακας 3.40 Διαχείριση των απορριμμάτων	109
Πίνακας 3.41 Διαχείριση των απορριμμάτων	109
Πίνακας 3.42 Διαχείριση των υδάτινων πόρων	110
Πίνακας 3.43 Διαχείριση των υδάτινων πόρων	111
Πίνακας 3.44 Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος	112

Πίνακας 3.45 Βελτίωση της επισκεψιμότητας	113
Πίνακας 3.46 Συνεργασία δήμου με περιφέρεια	114
Πίνακας 3.47 Εταίρος σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας.....	114
Πίνακας 3.48 Τομείς δραστηριοποίησης	115
Πίνακας 3.49 Προμήθεια υπηρεσιών.....	116
Πίνακας 3.50 Τομείς υπηρεσιών.....	117
Πίνακας 3.51 Εθελοντικές υπηρεσίες από τους δήμους.....	118
Πίνακας 3.52 Τομείς εθελοντικών υπηρεσιών	119
Πίνακας 3.53 Ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης των δήμων.....	119
Πίνακας 3.54 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων	120
Πίνακας 3.55 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων	121
Πίνακας 3.56 Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα.....	122
Πίνακας 3.57 Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα	122
Πίνακας 3.58 Υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες.....	123
Πίνακας 4.1 Συνδυασμός.....	125
Πίνακας 4.2 Εκλογική ταυτότητα.....	125
Πίνακας 4.3 Αναληφθείσα θέση ευθύνης.....	126
Πίνακας 4.4 Φύλο	127
Πίνακας 4.5 Ηλικιακή Ομάδα.....	127
Πίνακας 4.6 Επίπεδο εκπαίδευσης.....	128
Πίνακας 4.7 Απασχόληση.....	129
Πίνακας 4.8 Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση	130
Πίνακας 4.9 Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση	130
Πίνακας 4.10 Έτη συμμετοχής	131
Πίνακας 4.11 Συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα	132
Πίνακας 4.12 Συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα	133
Πίνακας 4.13 Έτη συμμετοχής	134
Πίνακας 4.14 Συμμετοχή σε συλλόγους.....	134

Πίνακας 4.15 Συμμετοχή σε συλλόγους.....	135
Πίνακας 4.16 Έτη συμμετοχής	136
Πίνακας 4.17 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές.....	137
Πίνακας 4.18 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές.....	137
Πίνακας 4.19 Αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη.....	138
Πίνακας 4.20 Σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου.....	139
Πίνακας 4.21 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου	140
Πίνακας 4.22 Αντιμισθία αιρετών	141
Πίνακας 4.23 Ασυμβίβαστο του δημάρχου	142
Πίνακας 4.24 Κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη	143
Πίνακας 4.25 Περιορισμένος αριθμός νομικών προσώπων	143
Πίνακας 4.26 Μορφές επιχειρήσεων	144
Πίνακας 4.27 Ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης	145
Πίνακας 4.28 Εποπτεία των αποφάσεων	145
Πίνακας 4.29 Αποφασιστικές αρμοδιότητες	146
Πίνακας 4.30 Πρόσθετες αρμοδιότητες για νησιωτικούς δήμους.....	147
Πίνακας 4.31 Αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης	147
Πίνακας 4.32 Αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός.....	148
Πίνακας 4.33 Ετοιμότητα ΔΣ	149
Πίνακας 4.34 Περίοδος προσαρμογής.....	150
Πίνακας 4.35 Ικανότητες και πολιτική βούληση του ΔΣ	151
Πίνακας 4.36 Επάρκεια ή και καταλληλότητα στους πόρους	151
Πίνακας 4.37 Εκπαίδευση των στελεχών του δήμου	152
Πίνακας 4.38 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου.....	153
Πίνακας 4.39 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου.....	154
Πίνακας 4.40 Διαχείριση των απορριμμάτων.....	155
Πίνακας 4.41 Διαχείριση των απορριμμάτων.....	155
Πίνακας 4.42 Διαχείριση των υδάτινων πόρων.....	156
Πίνακας 4.43 Διαχείριση των υδάτινων πόρων.....	157

Πίνακας 4.44 Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος	158
Πίνακας 4.45 Βελτίωση της επισκεψιμότητας	159
Πίνακας 4.46 Συνεργασία δήμου με περιφέρεια	160
Πίνακας 4.47 Εταίρος σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας.....	161
Πίνακας 4.48 Τομείς δραστηριοποίησης	162
Πίνακας 4.49 Προμήθεια υπηρεσιών.....	163
Πίνακας 4.50 Τομείς υπηρεσιών.....	163
Πίνακας 4.51 Εθελοντικές υπηρεσίες από τους δήμους.....	164
Πίνακας 4.52 Τομείς εθελοντικών υπηρεσιών	165
Πίνακας 4.53 Ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης των δήμων.....	166
Πίνακας 4.54 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων	166
Πίνακας 4.55 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων	167
Πίνακας 4.56 Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα.....	168
Πίνακας 4.57 Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα	168
Πίνακας 4.58 Υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες.....	169

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 1.1 Επίπεδο εκπαίδευσης	7
Διάγραμμα 1.2 Τομείς απασχόλησης.....	10
Διάγραμμα 1.3 Τομεακή ανάλυση.....	10
Διάγραμμα 1.4 Δευτερογενής τομέας	11
Διάγραμμα 1.5 Τριτογενής τομέας	12
Διάγραμμα 1.6 Επίπεδο εκπαίδευσης	16
Διάγραμμα 1.7 Τομείς απασχόλησης.....	19
Διάγραμμα 1.8 Επίπεδο εκπαίδευσης	23
Διάγραμμα 1.9 Τομείς απασχόλησης.....	26
Διάγραμμα 2.1 Συνδυασμός.....	28
Διάγραμμα 2.2 Εκλογική ταυτότητα	29
Διάγραμμα 2.3 Αναληφθείσα θέση ευθύνης.....	29
Διάγραμμα 2.4 Φύλο.....	30
Διάγραμμα 2.5 Ηλικιακή Ομάδα	31
Διάγραμμα 2.6 Επίπεδο εκπαίδευσης	32
Διάγραμμα 2.7 Απασχόληση	33
Διάγραμμα 2.8 Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση	34
Διάγραμμα 2.9 Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση.....	35
Διάγραμμα 2.10 Έτη συμμετοχής.....	36
Διάγραμμα 2.11 Συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα	37
Διάγραμμα 2.12 Συμμετοχή σε συλλόγους.....	38
Διάγραμμα 2.13 Συμμετοχή σε συλλόγους.....	39
Διάγραμμα 2.14 Έτη συμμετοχής.....	40
Διάγραμμα 2.15 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές	41
Διάγραμμα 2.16 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές.....	41
Διάγραμμα 2.17 Αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη.....	42
Διάγραμμα 2.18 Σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου	43

Διάγραμμα 2.19 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου.....	44
Διάγραμμα 2.20 Αντιμισθία αιρετών.....	45
Διάγραμμα 2.21 Ασυμβίβαστο του δημάρχου.....	46
Διάγραμμα 2.22 Κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη.....	47
Διάγραμμα 2.23 Περιορισμένος αριθμός νομικών προσώπων.....	48
Διάγραμμα 2.24 Μορφές επιχειρήσεων.....	49
Διάγραμμα 2.25 Ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης.....	49
Διάγραμμα 2.26 Εποπτεία των αποφάσεων.....	50
Διάγραμμα 2.27 Αποφασιστικές αρμοδιότητες.....	51
Διάγραμμα 2.28 Πρόσθετες αρμοδιότητες για νησιωτικούς δήμους.....	52
Διάγραμμα 2.29 Αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης.....	53
Διάγραμμα 2.30 Αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός.....	54
Διάγραμμα 2.31 Ετοιμότητα ΔΣ.....	55
Διάγραμμα 2.32 Περίοδος προσαρμογής.....	56
Διάγραμμα 2.33 Ικανότητες και πολιτική βούληση του ΔΣ.....	57
Διάγραμμα 2.34 Επάρκεια ή και καταλληλότητα στους πόρους.....	57
Διάγραμμα 2.35 Εκπαίδευση των στελεχών του δήμου.....	58
Διάγραμμα 2.36 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου.....	59
Διάγραμμα 2.37 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου.....	60
Διάγραμμα 2.38 Διαχείριση των απορριμμάτων.....	61
Διάγραμμα 2.39 Διαχείριση των απορριμμάτων.....	62
Διάγραμμα 2.40 Διαχείριση των υδάτινων πόρων.....	63
Διάγραμμα 2.41 Διαχείριση των υδάτινων πόρων.....	64
Διάγραμμα 2.42 Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.....	65
Διάγραμμα 2.43 Βελτίωση της επισκεψιμότητας.....	66
Διάγραμμα 2.44 Συνεργασία δήμου με περιφέρεια.....	67
Διάγραμμα 2.45 Εταίρος σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας.....	68
Διάγραμμα 2.46 Τομείς δραστηριοποίησης.....	69
Διάγραμμα 2.47 Προμήθεια υπηρεσιών.....	70

Διάγραμμα 2.48 Τομείς υπηρεσιών	71
Διάγραμμα 2.49 Εθελοντικές υπηρεσίες από τους δήμους	72
Διάγραμμα 2.50 Τομείς εθελοντικών υπηρεσιών	72
Διάγραμμα 2.51 Ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης των δήμων	73
Διάγραμμα 2.52 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων.....	74
Διάγραμμα 2.53 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων.....	75
Διάγραμμα 2.54 Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα	75
Διάγραμμα 2.55 Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα.....	76
Διάγραμμα 2.56 Υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες	77
Διάγραμμα 3.1 Συνδυασμός.....	79
Διάγραμμα 3.2 Εκλογική ταυτότητα	80
Διάγραμμα 3.3 Αναληφθείσα θέση ευθύνης.....	80
Διάγραμμα 3.4 Φύλο.....	81
Διάγραμμα 3.5 Ηλικιακή Ομάδα	82
Διάγραμμα 3.6 Επίπεδο εκπαίδευσης	82
Διάγραμμα 3.7 Απασχόληση	83
Διάγραμμα 3.8 Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση	84
Διάγραμμα 3.9 Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση	85
Διάγραμμα 3.10 Έτη συμμετοχής.....	85
Διάγραμμα 3.11 Συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα	86
Διάγραμμα 3.12 Συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα	87
Διάγραμμα 3.13 Έτη συμμετοχής.....	88
Διάγραμμα 3.14 Συμμετοχή σε συλλόγους.....	88
Διάγραμμα 3.15 Συμμετοχή σε συλλόγους.....	89
Διάγραμμα 3.16 Έτη συμμετοχής.....	90
Διάγραμμα 3.17 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές.....	91
Διάγραμμα 3.18 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές.....	91
Διάγραμμα 3.19 Αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη.....	92

Διάγραμμα 3.20 Σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου	93
Διάγραμμα 3.21 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου	94
Διάγραμμα 3.22 Αντιμισθία αιρετών	95
Διάγραμμα 3.23 Ασυμβίβαστο του δημάρχου	96
Διάγραμμα 3.24 Κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη	97
Διάγραμμα 3.25 Περιορισμένος αριθμός νομικών προσώπων	97
Διάγραμμα 3.26 Μορφές επιχειρήσεων	98
Διάγραμμα 3.27 Ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης	99
Διάγραμμα 3.28 Εποπτεία των αποφάσεων	99
Διάγραμμα 3.29 Αποφασιστικές αρμοδιότητες	100
Διάγραμμα 3.30 Πρόσθετες αρμοδιότητες για νησιωτικούς δήμους	101
Διάγραμμα 3.31 Αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης	102
Διάγραμμα 3.32 Αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός	103
Διάγραμμα 3.33 Ετοιμότητα ΔΣ	104
Διάγραμμα 3.34 Περίοδος προσαρμογής	104
Διάγραμμα 3.35 Ικανότητες και πολιτική βούληση του ΔΣ	105
Διάγραμμα 3.36 Επάρκεια ή και καταλληλότητα στους πόρους	106
Διάγραμμα 3.37 Εκπαίδευση των στελεχών του δήμου	106
Διάγραμμα 3.38 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου	107
Διάγραμμα 3.39 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου	108
Διάγραμμα 3.40 Διαχείριση των απορριμμάτων	109
Διάγραμμα 3.41 Διαχείριση των απορριμμάτων	110
Διάγραμμα 3.42 Διαχείριση των υδάτινων πόρων	111
Διάγραμμα 3.43 Διαχείριση των υδάτινων πόρων	111
Διάγραμμα 3.44 Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος	112
Διάγραμμα 3.45 Βελτίωση της επισκεψιμότητας	113
Διάγραμμα 3.46 Συνεργασία δήμου με περιφέρεια	114
Διάγραμμα 3.47 Εταίρος σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας	115
Διάγραμμα 3.48 Τομείς δραστηριοποίησης	116

Διάγραμμα 3.49 Προμήθεια υπηρεσιών	117
Διάγραμμα 3.50 Τομείς υπηρεσιών	118
Διάγραμμα 3.51 Εθελοντικές υπηρεσίες από τους δήμους	118
Διάγραμμα 3.52 Τομείς εθελοντικών υπηρεσιών	119
Διάγραμμα 3.53 Ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης των δήμων	120
Διάγραμμα 3.54 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων.....	121
Διάγραμμα 3.55 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων.....	121
Διάγραμμα 3.56 Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα	122
Διάγραμμα 3.57 Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα.....	123
Διάγραμμα 3.58 Υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες	124
Διάγραμμα 4.1 Συνδυασμός.....	125
Διάγραμμα 4.2 Εκλογική ταυτότητα	126
Διάγραμμα 4.3 Αναληφθείσα θέση ευθύνης.....	126
Διάγραμμα 4.4 Φύλο.....	127
Διάγραμμα 4.5 Ηλικιακή Ομάδα	128
Διάγραμμα 4.6 Επίπεδο εκπαίδευσης	128
Διάγραμμα 4.7 Απασχόληση	129
Διάγραμμα 4.8 Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση	130
Διάγραμμα 4.9 Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση	131
Διάγραμμα 4.10 Έτη συμμετοχής.....	132
Διάγραμμα 4.11 Συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα	132
Διάγραμμα 4.12 Συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα	133
Διάγραμμα 4.13 Έτη συμμετοχής.....	134
Διάγραμμα 4.14 Συμμετοχή σε συλλόγους.....	135
Διάγραμμα 4.15 Συμμετοχή σε συλλόγους.....	136
Διάγραμμα 4.16 Έτη συμμετοχής.....	136
Διάγραμμα 4.17 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές.....	137
Διάγραμμα 4.18 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές.....	138

Διάγραμμα 4.19 Αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη.....	139
Διάγραμμα 4.20 Σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου	140
Διάγραμμα 4.21 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου.....	141
Διάγραμμα 4.22 Αντιμισθία αιρετών.....	142
Διάγραμμα 4.23 Ασυμβίβαστο του δημάρχου.....	142
Διάγραμμα 4.24 Κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη.....	143
Διάγραμμα 4.25 Περιορισμένος αριθμός νομικών προσώπων.....	144
Διάγραμμα 4.26 Μορφές επιχειρήσεων.....	144
Διάγραμμα 4.27 Ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης.....	145
Διάγραμμα 4.28 Εποπτεία των αποφάσεων.....	146
Διάγραμμα 4.29 Αποφασιστικές αρμοδιότητες.....	146
Διάγραμμα 4.30 Πρόσθετες αρμοδιότητες για νησιωτικούς δήμους.....	147
Διάγραμμα 4.31 Αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης.....	148
Διάγραμμα 4.32 Αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός.....	149
Διάγραμμα 4.33 Ετοιμότητα ΔΣ.....	150
Διάγραμμα 4.34 Περίοδος προσαρμογής.....	150
Διάγραμμα 4.35 Ικανότητες και πολιτική βούληση του ΔΣ.....	151
Διάγραμμα 4.36 Επάρκεια ή και καταλληλότητα στους πόρους.....	152
Διάγραμμα 4.37 Εκπαίδευση των στελεχών του δήμου.....	152
Διάγραμμα 4.38 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου	153
Διάγραμμα 4.39 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου	154
Διάγραμμα 4.40 Διαχείριση των απορριμμάτων	155
Διάγραμμα 4.41 Διαχείριση των απορριμμάτων	156
Διάγραμμα 4.42 Διαχείριση των υδάτινων πόρων.....	157
Διάγραμμα 4.43 Διαχείριση των υδάτινων πόρων.....	158
Διάγραμμα 4.44 Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.....	159
Διάγραμμα 4.45 Βελτίωση της επισκεψιμότητας.....	160
Διάγραμμα 4.46 Συνεργασία δήμου με περιφέρεια.....	160
Διάγραμμα 4.47 Εταίρος σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας	161

Διάγραμμα 4.48 Τομείς δραστηριοποίησης.....	162
Διάγραμμα 4.49 Προμήθεια υπηρεσιών	163
Διάγραμμα 4.50 Τομείς υπηρεσιών	164
Διάγραμμα 4.51 Εθελοντικές υπηρεσίες από τους δήμους	164
Διάγραμμα 4.52 Τομείς εθελοντικών υπηρεσιών	165
Διάγραμμα 4.53 Ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης των δήμων	166
Διάγραμμα 4.54 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων.....	167
Διάγραμμα 4.55 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων.....	167
Διάγραμμα 4.56 Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα	168
Διάγραμμα 4.57 Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα.....	169
Διάγραμμα 4.58 Υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες	170

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Θέμα της παρούσας πτυχιακής εργασίας είναι το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» και η έρευνα στους αιρετούς των δήμων Πόρου, Σπετσών και Ύδρας.

Σκοπός της έρευνας είναι η συγκέντρωση των απόψεων των αιρετών για το νέο σύστημα διοίκησης και της αποτελεσματικής εφαρμογής του στους δήμους Πόρου, Σπετσών και Ύδρας.

Αντικείμενο της έρευνας αποτελεί η εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης στον πρώτο βαθμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Από τον «Καποδίστρια» στον «Καλλικράτη»

Το 1997 ψηφίστηκε ο νόμος 2539/1997 «Ιωάννης Καποδίστριας». Οι πρωτοβάθμιοι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης επανακαθορίστηκαν με πληθυσμιακά και χωροταξικά κριτήρια. Ειδικότερα, το πρόγραμμα «Καποδίστριας» και οι μεταγενέστερες μικρές τροποποιήσεις του δημιούργησαν 901 δήμους και 130 κοινότητες, από τους 369 δήμους και τις 5.554 κοινότητες που υπήρχαν πριν την μεταρρύθμιση. Οι 748 από τους καποδιστριακούς δήμους προήλθαν από τη συνένωση δήμων και κοινοτήτων, δυο κοινότητες αναγνωρίστηκαν ως δήμοι και σε 151 δήμους δεν σημειώθηκε καμιά αλλαγή. Όσον αφορά τις κοινότητες, οι 108 παρέμειναν αμετάβλητες και 22 προέκυψαν από συνένωση άλλων κοινοτήτων.

Μέχρι και πριν την εφαρμογή της νέας Διοικητικής Μεταρρύθμισης «Καλλικράτης», η χώρα χωριζόταν σε δεκατρείς περιφέρειες και πενήντα δύο νομούς. Τα όρια των νομών, γενικά ορίζονταν και τα διοικητικά όρια των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων που αποτελούσαν τους οργανισμούς τοπικής διοίκησης δεύτερου βαθμού¹.

Το πρόγραμμα Καλλικράτης ψηφίστηκε από την Ελληνική Βουλή το Μάιο του 2010 και στην πλήρη μορφή του, τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2011.

Σύμφωνα με τον Καλλικράτη, οι 901 δήμοι και 130 κοινότητες συνενώθηκαν σε 325 δήμους, οι Νομαρχίες καταργήθηκαν και αντικαταστάθηκαν από 13 περιφέρειες οι οποίες υπάγονται σε 7 αποκεντρωμένες διοικήσεις².

Οι δήμοι έχουν πλέον νέες αρμοδιότητες στους τομείς της γεωργίας, παιδείας, προστασίας, κοινωνικής πρόνοιας και πολεοδομίας. Δηλαδή αναλαμβάνουν την άσκηση των αρμοδιοτήτων εκείνων που προσιδιάζουν στον Β' Βαθμό Αυτοδιοίκησης, ώστε να εξασφαλίζουν την καλύτερη διαχείριση των τοπικών υποθέσεων και βεβαίως την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών.

Οι αλλαγές σε επίπεδο περιφέρειας έχουν να κάνουν με το σύνολο αρμοδιοτήτων που αφορά στον αναπτυξιακό περιφερειακό προγραμματισμό. Οι περιφέρειες σχεδιάζουν,

¹ Σωτηρέλης, Γ., 2005

² Ν. 3852/2010

προγραμματίζουν και υλοποιούν πολιτικές σε περιφερειακό επίπεδο στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, σύμφωνα με τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής της χώρας, λαμβάνοντας υπόψη και τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές.

Επιπλέον πραγματοποιήθηκε συγχώνευση και περιορισμός των ΝΠΔΔ και των επιχειρήσεων στους δήμους και τις περιφέρειες.

Τέλος, με την εφαρμογή του «Καλλικράτη», έγιναν και αλλαγές στο εκλογικό σύστημα. Δημιουργήθηκε ο θεσμός του αιρετού Περιφερειάρχη και του αιρετού περιφερειακού Συμβουλίου. Καταργήθηκε η δυνατότητα εκλογής δημάρχου με ποσοστό 42% από την πρώτη Κυριακή, το οποίο ίσχυε για πρώτη φορά στις προηγούμενες εκλογές του 2006. Τώρα, για να εκλεγεί κάποιος δήμαρχος από την πρώτη Κυριακή, θα πρέπει να συγκεντρώσει το 50% συν 1 ψήφο. Οι δημοτικές και περιφερειακές εκλογές (από τις εκλογές του 2010 και μετά) πραγματοποιούνται κάθε πέντε χρόνια και όχι κάθε τέσσερα που ίσχυε πριν.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε ότι το Πρόγραμμα Καλλικράτης έχει σχεδιαστεί για να βοηθήσει στην ενίσχυση της τοπικής οικονομίας, να βελτιώσει την ποιότητα ζωής των κατοίκων, να συμβάλει στην άμεση επίλυση προβλημάτων που απασχολούν τον κάθε τόπο. Τέλος η νέα διοικητική μεταρρύθμιση θα βελτιώσει τη διαφάνεια στον τρόπο λήψης και υλοποίησης των διοικητικών αποφάσεων.

Ωστόσο διαπιστώνουμε και κάποιες σοβαρές αδυναμίες όσον αφορά την υλοποίηση του Προγράμματος προπάντων σε μικρούς και νησιωτικούς δήμους. Αυτό οφείλετε στο ότι οι δήμοι αδυνατούν να αναλάβουν τις νέες αρμοδιότητες γιατί δεν έχουν ενημερωθεί για το πώς θα τις εφαρμόσουν και παράλληλα δεν έχουν την δυνατότητα να στελεχωθούν με το κατάλληλο προσωπικό, δεν διαθέτουν κτιριακές υποδομές και φυσικά τους κατάλληλους οικονομικούς πόρους.

Μεθοδολογία έρευνας

Όσο αφορά την έρευνα στην οποία αναφερθήκαμε στην αρχή της εργασίας, αποτελεί και την βασική πηγή πρωτογενών στοιχείων. Για την διεξαγωγή της, δόθηκαν συνεντεύξεις από τους αιρετούς των δήμων Πόρου, Σπετσών και Ύδρας στην συντάκτρια της παρούσας εργασίας Θυμαρά Μαρία, στην οποία οι αιρετοί των 3 δήμων απαντούσαν στις ερωτήσεις του ερωτηματολογίου. Έπειτα έγινε συγκέντρωση των στοιχείων των ερωτηματολογίων και μετά από την επεξεργασία τους στα υπολογιστικά φύλλα excel, προέκυψαν διαγράμματα τα οποία θα παρουσιαστούν στο δεύτερο κεφάλαιο.

Πληθυσμός της έρευνας ήταν το σύνολο των αιρετών των 3 δήμων. Στις Σπέτσες από του 18 αιρετούς απάντησαν και οι 18. Ο δήμαρχος και οι 17 δημοτικοί σύμβουλοι (11 ανήκουν στον επιτυχόντα συνδυασμό και οι 7 στον επιλαχόντα συνδυασμό). Στον Πόρο από τους 18 αιρετούς απάντησαν οι 14. Ο δήμαρχος και 13 δημοτικοί σύμβουλοι. Οι 11 ανήκουν στον επιτυχόντα συνδυασμό και οι 3 στον επιλαχόντα. Στην Ύδρα από τους 18 αιρετούς απάντησαν οι 13. Ο δήμαρχος και οι 12 δημοτικοί σύμβουλοι. Οι 11 είναι από τον επιτυχόντα συνδυασμό και οι 2 από τον επιλαχόντα συνδυασμό. Από τους 54 δημοτικούς συμβούλους απάντησαν οι 45 ποσοστό που αγγίζει το 83%.

Όσο αφορά τα προβλήματα / δυσκολίες που παρουσιάστηκαν κατά την διάρκεια της συμπλήρωσης των ερωτηματολογίων, δεν αντιμετώπισα κάποιο ιδιαίτερο πρόβλημα. Οι αιρετοί και των 3 δήμων ήταν συνεργάσιμοι και κατάφερα να πάρω συνέντευξη από τους περισσότερους όταν επισκέφτηκα τα νησιά. Μερικοί ένιωθαν λίγο αμήχανα επειδή δεν ήταν ενημερωμένοι για κάποιες ερωτήσεις και δυσκολευόντουσαν να απαντήσουν έτσι προσπαθούσα να τους εξηγήσω με τι έχει να κάνει η ερώτηση ώστε να μην έρχονται σε δύσκολη θέση. Το μόνο που σχολίασαν αρνητικά ήταν ότι οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου ήταν πολλές και από ένα σημείο και μετά τους κούρασε.

Συμπεράσματα - Προτάσεις - Σύγκριση των 3 δήμων

Για το δήμο Ύδρας οι αιρετοί θεωρούν ότι το πρόγραμμα Καλλικράτης είναι σε σωστή κατεύθυνση αλλά έχει αδυναμίες, όσον αφορά τα κίνητρα συμμετοχής πρώτη προτεραιότητα τους ήταν να εκπροσωπήσουν τους συμπολίτες τους. Σημαντικότερα προβλήματα του θεσμικού πλαισίου πιστεύουν ότι είναι οι αρμοδιότητες χωρίς τους αντίστοιχους πόρους και η έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας. Όλοι οι αιρετοί σχεδόν συμφωνούν με την αντιμισθία που προβλέπεται για πρώτη φορά, με τις μορφές επιχειρήσεων, με το συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης, με το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων. Το Δημοτικό Συμβούλιο θεωρούν ότι χρειάζεται περίοδο προσαρμογής, τουλάχιστον έξι μήνες. Ως κυριότερα ζητήματα της περιοχής τους θεωρούν την διαχείριση των απορριμμάτων, σαν κύριο μέλημα για αυτά είναι η διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης και των υδάτινων πόρων για τους οποίους θα πρέπει να γίνουν έργα αξιοποίησης (φράγματα, γεωτρήσεις κλπ).

Για το δήμο Πόρου οι αιρετοί θεωρούν ότι το πρόγραμμα Καλλικράτης είναι σε σωστή κατεύθυνση αλλά έχει αδυναμίες, όσον αφορά τα κίνητρα συμμετοχής πρώτη προτεραιότητα τους ήταν να εκπροσωπήσουν τους συμπολίτες τους. Σημαντικότερα προβλήματα του θεσμικού πλαισίου είναι οι αρμοδιότητες χωρίς τους αντίστοιχους πόρους και η έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας. Σχεδόν όλοι οι αιρετοί συμφωνούν με την αντιμισθία του δημάρχου που προβλέπεται για πρώτη φορά, το ασυμβίβαστο του δημάρχου, με το περιορισμένο αριθμό των νομικών προσώπων, με τις μορφές των επιχειρήσεων, με το νέο σύστημα εποπτείας αποφάσεων. Το Δημοτικό Συμβούλιο θεωρούν ότι χρειάζεται περίοδο προσαρμογής, τουλάχιστον ενός έτους. Ως κυριότερα ζητήματα της περιοχής τους θεωρούν την διαχείριση των απορριμμάτων, σαν κύριο μέλημα για αυτά είναι η διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης και των υδάτινων πόρων για τους οποίους θα πρέπει να γίνουν έργα αξιοποίησης (φράγματα, γεωτρήσεις κλπ).

Για το δήμο Σπετσών οι αιρετοί θεωρούν ότι το πρόγραμμα Καλλικράτης είναι σε σωστή κατεύθυνση αλλά έχει αδυναμίες, όσον αφορά τα κίνητρα συμμετοχής πρώτη προτεραιότητα τους είναι να συμβάλουν στην επίλυση των τοπικών προβλημάτων και αξιοποίηση δυνατοτήτων. Σημαντικότερα προβλήματα του θεσμικού πλαισίου πιστεύουν ότι είναι οι αρμοδιότητες χωρίς τους αντίστοιχους πόρους και η έλλειψη

οικονομικής αυτοτέλειας. Όλοι οι αιρετοί σχεδόν συμφωνούν με την αντιμισθία που προβλέπεται για πρώτη φορά, με το ασυμβίβαστο του δημάρχου, με το περιορισμένο αριθμό των νομικών προσώπων, με τις μορφές των επιχειρήσεων, με το συμπαραστάτη του δημότη και της επιχείρησης και με το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων. Το Δημοτικό Συμβούλιο θεωρούν ότι χρειάζεται περίοδο προσαρμογής, τουλάχιστον ένα έτος. Ως κυριότερα ζητήματα της περιοχής τους θεωρούν την διαχείριση των απορριμμάτων, σαν κύριο μέλημα για αυτά είναι η διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης και των υδάτινων πόρων για τους οποίους θα πρέπει να υπάρξει μείωση αντλήσεων του υπόγειου νερού.

Οι προτάσεις και για τους τρεις δήμους είναι ότι εφόσον έχουν τις ίδιες ανάγκες θα πρέπει να συνεργαστούν μεταξύ τους για να καταφέρουν να αντιμετωπίσουν κάποια κρίσιμα ζητήματα που επικρατούν και στα τρία νησιά όπως ο τουρισμός και η διαχείριση των υδάτινων πόρων.

Δομή εργασίας

Στο πρώτο μέρος της εργασίας παρουσιάζονται οι τρεις Δήμοι. Πιο συγκεκριμένα δίνονται πληροφορίες για την σύστασή τους, τον πληθυσμό, την μορφολογία των νησιών, την απασχόληση των κατοίκων, τις υποδομές τους και την προσβασιμότητα στα τρία αυτά νησιά.

Στο δεύτερο μέρος της εργασίας παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας που πραγματοποιήθηκε στους αιρετούς των Δήμων Πόρου, Ύδρας και Σπετσών. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται τόσο σε πίνακες όσο και σε διαγράμματα.

Στο τρίτο μέρος της εργασίας παραθέτονται τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την παραπάνω έρευνα και επιπλέον πραγματοποιείται σύγκριση των απόψεων των αιρετών των τριών Δήμων και οι προτάσεις που θα μπορούσαν να βελτιώσουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΥΔΡΑΣ – ΠΟΡΟΥ – ΣΠΕΤΣΩΝ

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζονται οι τρεις Δήμοι. Πιο συγκεκριμένα δίνονται πληροφορίες για την σύστασή τους, τον πληθυσμό, την μορφολογία των νησιών, την απασχόληση των κατοίκων, τις υποδομές τους και την προσβασιμότητα στα τρία αυτά νησιά.

1.1 Ο Δήμος Ύδρας

Το έμβλημα του Δήμου

1.1.1 Σύσταση δήμου

Ο Δήμος Ύδρας περιλαμβάνει το νησί της Ύδρας, το νησί Δοκός, το νησί Άγιος Γεώργιος και άλλες μικρότερες κοντινές του νησίδες. Ανήκει στην Περιφέρεια Αττικής. Συστάθηκε το 1946 και προήλθε από την αναγνώριση σε Δήμο της

Κοινότητας Ύδρας. Τόσο με την εφαρμογή του Καποδίστρια το 1997, όσο και με την εφαρμογή του Καλλικράτη το 2011, δεν υπήρξε καμία αλλαγή στον Δήμο Ύδρας.

1.1.2 Πληθυσμός

Στην Ύδρα παρατηρήθηκε μεγάλη μείωση του πληθυσμού. Η απογραφή του 2011 έδειξε ότι ο πληθυσμός της Ύδρας κινείται περίπου στους 1980 κατοίκους μειωμένος κατά 27% περίπου από το 2001 που είχαν καταγραφεί 2.719 άτομα. Από αυτούς 1.020 είναι άντρες και 960 οι γυναίκες.

Η πυκνότητα πληθυσμού είναι ιδιαίτερα χαμηλή 30 κάτοικοι ανά τ.χ.

Πίνακας 1.1 Πληθυσμιακή μεταβολή

ΕΤΟΣ	1951	1961	1971	1981	1991	2001	2011
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	2843	2794	2538	2652	2387	2719	1980

Πηγή: («ΕΛ.ΣΤΑΤ»)

http://dlib.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/categoryyears?p_cat=10007862&p_to_pic=10007862

Η Ύδρα είναι τουριστικό νησί και το καλοκαίρι ο πληθυσμός αυξάνεται τόσο από τους επισκέπτες όσο και από τους ντόπιους συνταξιούχους κυρίως που τον χειμώνα μένουν στον Πειραιά. Σε αυτό πρέπει να προστεθεί και το γεγονός ότι πολλά σπίτια της Ύδρας έχουν αγοραστεί από αλλοδαπούς και Αθηναίους που μένουν στην Ύδρα το καλοκαίρι.

Παρακάτω παρουσιάζεται το επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού:

Πίνακας 1.2 Επίπεδο εκπαίδευσης

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	
Κάτοχοι Μεταπτυχιακού-Δικτατορικού	24
Πτυχιούχοι Ανώτατων Σχολών	142
Πτυχιούχοι Μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	106
Απόφοιτοι Μέσης εκπαίδευσης	610
Τελείωσαν την Γ' τάξη Γυμνασίου	278
Απόφοιτοι Δημοτικού	823
Δεν τελείωσαν το Δημοτικό αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	217
Δεν γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	128
Σύνολο	2.328

Πηγή: («ΕΛ.ΣΤΑΤ»)

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Διάγραμμα 1.1 Επίπεδο εκπαίδευσης

Όπως παρατηρούμε από τον πίνακα 1.2 και το διάγραμμα 1.1, το επίπεδο εκπαίδευσης είναι χαμηλό. Οι περισσότεροι κάτοικοι του νησιού είναι απόφοιτοι δημοτικού και μέσης εκπαίδευσης.

1.1.3 Μορφολογία

Η Ύδρα έχει έκταση 52 τ. χιλιόμετρα. Βρίσκεται ανάμεσα στο Σαρωνικό και τον Αργολικό κόλπο³. Σε αντίθεση με τα υπόλοιπα νησιά του συμπλέγματος, στην Ύδρα δε υπάρχουν πράσινα τοπία και δασικές εκτάσεις.

Η Ύδρα απέχει 6 ναυτικά μίλια από την νοτιοανατολική ακτή της Αργολίδας. Είναι μια βραχύδης οροσειρά, μήκους 20 χιλιομέτρων και πλάτους από 1,5 χμ. έως 6 χμ. Το νησί είναι άγονο και άνυδρο, με ψηλότερη κορυφή το Έρε (592 μ.) και απέχει 35 ναυτικά μίλια από τον Πειραιά.

1.1.4 Απασχόληση

³ Περιοδικό *Γεωτρόπιο*, τεύχος 62, Ιούνιος 2001

1.1.4.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός

Στην Ύδρα το μέγεθος του οικονομικά ενεργού πληθυσμού αριθμεί 1.092 άτομα, ήτοι το 44,10% του συνολικού πληθυσμού. Όπως αναμενόταν, το μεγαλύτερο μέρος του εργατικού δυναμικού αποτελείται από άρρενες (62,09% επί του συνόλου έναντι 28,57% των γυναικών).

Το 50% του πληθυσμού ασχολείται με την οικοδομική και τα συναφή επαγγέλματα (παραδοσιακοί ξυλουργοί, αγωγιάτες, υδραυλικοί κ.λ.π). Το 25% ασχολείται με τον τουρισμό (ξενοδοχεία, ενοικιαζόμενα, υπάλληλοι τουριστικών επιχειρήσεων, κ.λ.π.). Το 10% του πληθυσμού ασχολείται με την ναυτιλία και την αλιεία και το 15% του πληθυσμού είναι ανενεργός.

Πίνακας 1.3 Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός

Γεωγραφικά διαμερίσματα, νομοί, δήμοι / κοινότητες, δημοτικά / κοινοτικά διαμερίσματα, φύλο, ομάδες ηλικιών	Οικονομικώς ενεργοί				Οικονομικώς μη ενεργοί
	Σύνολο	Απασχολούμενοι	Άνεργοι		
			Σύνολο	Από αυτούς "νέοι"	
ΔΗΜΟΣ ΥΔΡΑΣ	1.092	990	102	35	1.384
Οκτ-14	6	1	5	5	150
15-19	26	15	11	10	123
20-24	131	104	27	16	48
25-29	147	132	15	3	50
30-34	172	158	14	1	55
35-39	154	147	7	0	60
40-44	153	143	10	0	53
45-49	112	105	7	0	58
50-54	107	103	4	0	97
55-59	42	40	2	0	95
60-64	22	22	0	0	129
65-69	15	15	0	0	158
70-74	3	3	0	0	136
75+	2	2	0	0	172

Πηγή: («ΕΛ.ΣΤΑΤ»)

http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/PAGE-themes?p_param=A1604&r_param=SAP06&y_param=2001_00&mytabs=0

1.1.4.2 Τομεακή σύνθεση απασχόλησης

Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικά οι τομείς στους οποίους απασχολούνται οι κάτοικοι του νησιού:

Πίνακας 1.4 Τομείς απασχόλησης

ΤΟΜΕΙΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ
	1.092
Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία	25
Αλιεία	38
Ορυχεία και λατομεία	1
Μεταποιητικές βιομηχανίες	49
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και νερού	3
Κατασκευές	170
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή αυτοκινήτων, οχημάτων, μοτοσυκλετών και ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	157
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	165
Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες	107
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	32
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις και επιχειρηματικές δραστηριότητες	27
Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	60
Εκπαίδευση	41
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	25
Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών υπέρ του κοινωνικού ή ατομικού χαρακτήρα	64
Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό	25
Ετερόδοκοι οργανισμοί και όργανα	1
Νέοι	35
Δήλωσαν ασαφώς ή δεν δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	67

Πηγή: («ΕΛ.ΣΤΑΤ»)

http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/PAGE-themes?p_param=A1602&r_param=SAM04&y_param=2001_00&mvtabs=0

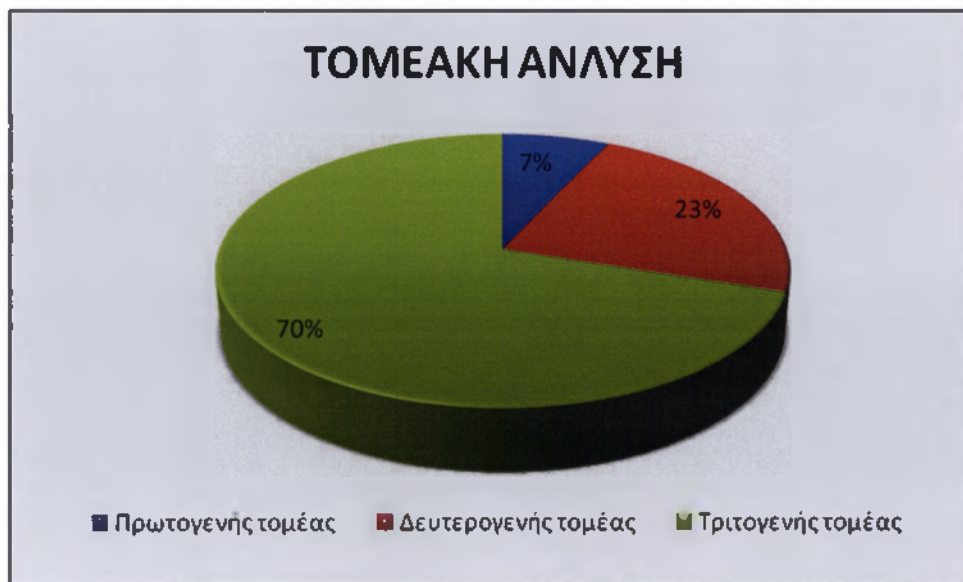

Πηγή: Ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 1.2 Τομείς απασχόλησης

Από τον πίνακα 1.4 και το διάγραμμα 1.2, διαπιστώνουμε ότι οι περισσότεροι κάτοικοι ασχολούνται με τις κατασκευές, το χονδρικό και λιανικό εμπόριο ή απασχολούνται σε ξενοδοχεία και εστιατόρια.

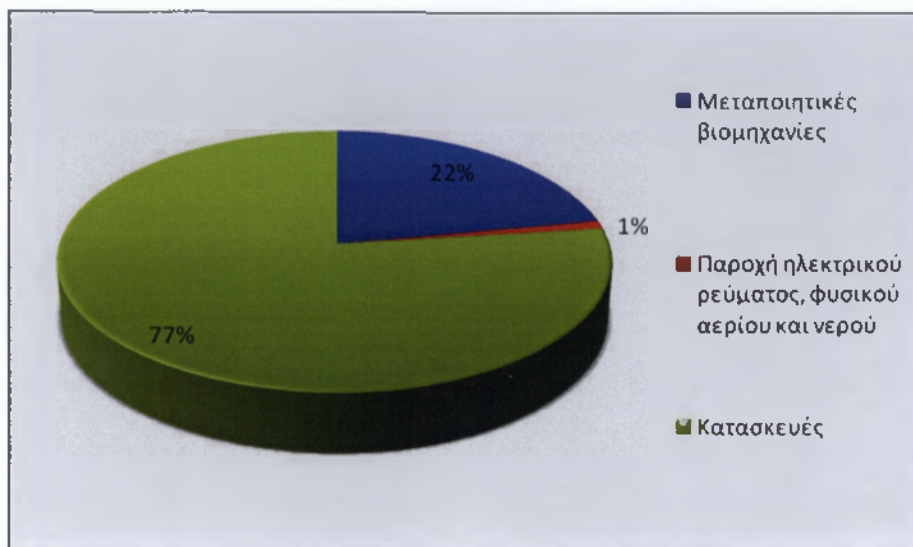
Λόγω του άγονου εδάφους και της έλλειψης φυσικών υδάτινων πόρων ο πρωτογενής τομέας στην περιοχή της Νήσου Ύδρας είναι πολύ περιορισμένος, όπως φαίνεται και στο διάγραμμα παρακάτω. Βασικοί τομείς δραστηριότητας του πρωτογενούς τομέα της περιοχής μελέτης είναι οι μονοετής καλλιέργειες, κυρίως σιτηρά που καλύπτουν μέρος των αναγκών του νησιού. Η αλιεία ασκείται στην περιοχή και αποτελεί σημαντική οικονομική δραστηριότητα.

Πηγή: ΕΣΥΕ 2001

Διάγραμμα 1.3 Τομεακή ανάλυση

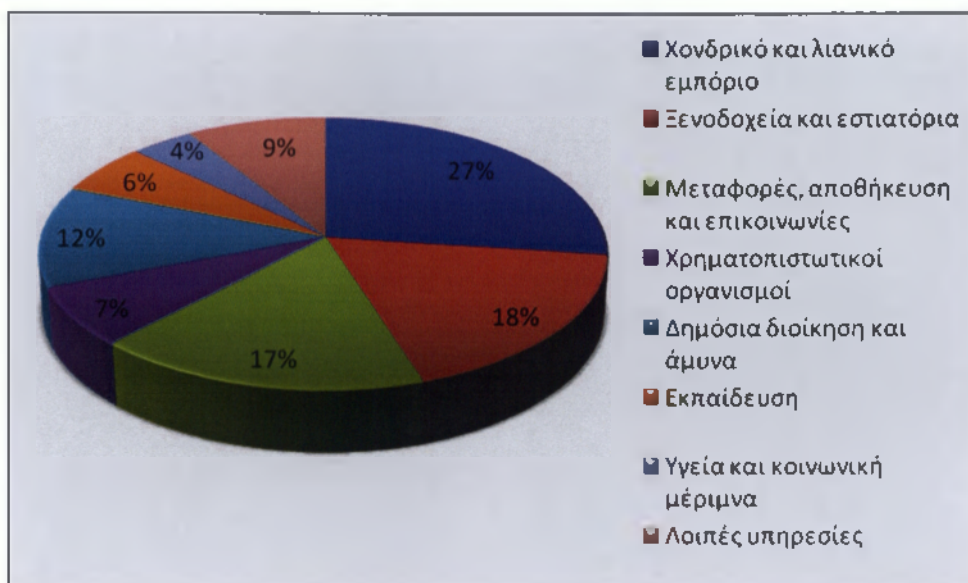
Ο κλάδος των κατασκευών όπως φαίνεται στο διάγραμμα 1.4, αποτελεί τον σημαντικότερο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, τουλάχιστον κατά την τελευταία δεκαετία στο νησί. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο εν λόγω κλάδος καταλαμβάνει το 21,07% του συνόλου των εργαζομένων στην Ύδρα το ποσοστό αυτό είναι μεγαλύτερο τόσο από τον τομέα του χονδρικού και λιανικού εμπορίου (19,45%), όσο και από τον τομέα των ξενοδοχείων και εστιατορίων (20,45%).

Πηγή: ΕΣΥΕ 2001

Διάγραμμα 1.4 Δευτερογενής τομέας

Η συνεισφορά του τριτογενούς τομέα στην οικονομία του νησιού είναι μεγαλύτερη από ότι των προηγούμενων δύο, καταλαμβάνοντας το 70% επί του συνόλου. Οι δραστηριότητες των επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών επικεντρώνονται στον τομέα του τουρισμού. Όπως φαίνεται και στο παρακάτω διάγραμμα 1.5, το εμπόριο, τα ξενοδοχεία τα εστιατόρια και οι μεταφορές καταλαμβάνουν περί του 65% της συνολικής δραστηριότητας.

Πηγή: ΕΣΥΕ 2001

Διάγραμμα 1.5 Τριτογενής τομέας

1.1.5 Υποδομές

Παιδεία

Στην Ύδρα υπάρχουν:

- Δύο Νηπιαγωγεία 30 μαθητές και τα δύο
- Α Δημοτικό 77 μαθητές
- Β Δημοτικό 46 μαθητές
- Γυμνάσιο 59 μαθητές
- Λύκειο 58 μαθητές
- Ακαδημία Εμπορικού Ναυτικού 148 μαθητές

Υπηρεσίες

Η Ύδρα διαθέτει τις εξής υπηρεσίες:

- ΔΕΗ στην οποία βρίσκονται μόνο τεχνικοί. Οι διοικητικές υπηρεσίες βρίσκονται στον Πόρο.
- ΙΚΑ-ΟΑΕΔ έχει συνάψει προγραμματική σύμβαση με τον Δήμο.
- ΟΤΕ στον οποίο υπάρχει μόνο ταμείο για τις εισπράξεις και τεχνικοί.
- Αlpha Τράπεζα, Εθνική Τράπεζα.
- Υπηρεσίες Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου.
- ΔΟΥ η οποία υποβαθμίστηκε σε Δημόσιο Ταμείο και πλέον η Ύδρα υπάγεται στη ΔΟΥ Πόρου.
- Λιμεναρχείο.
- Αστυνομικό Τμήμα.
- Υποθηκοφυλακείο.
- Μητρόπολη.
- 2 Συμβολαιογραφεία.

Υπηρεσίες Υγείας

Η Ύδρα διαθέτει τις εξής υπηρεσίες υγείας:

- Περιφερειακό Ιατρείο με 1 γιατρό και 1 Νοσοκόμα.
- Κουλούρειο Νοσοκομείο το οποίο είναι ΝΠΙΔ της Μητρόπολης με 1 γιατρό, νοσηλεύτριες και γιατρούς ειδικοτήτων κάθε Σάββατο.
- Μονάδα «Βοήθεια στο Σπίτι» που υποστηρίζεται από την Αναπτυξιακή του Δήμου.
- 2 Φαρμακεία

Όσο αφορά τον τομέα του Πολιτισμού, στην Ύδρα υπάρχουν 3 Μουσεία. Το Ιστορικό Αρχείο Μουσείο Ύδρας, το Αρχοντικό του Λαζάρου Κουντουριώτη και τον Αρχοντικό του Παύλου Κουντουριώτη.

1.1.6 Προσβασιμότητα

Στην Ύδρα φτάνει κανείς με ferry boat, με catamaran ή με ιπτάμενο δελφίни από τον Πειραιά. Καθημερινά πραγματοποιούνται αρκετά δρομολόγια. Το ταξίδι διαρκεί από 1 ώρα και 15 λεπτά έως 3, 30 ώρες, ανάλογα με τον τύπο του πλοίου.

1.1.7 Αξιολόγηση Δήμου Ύδρας

Με βάση τα παραπάνω, παρατηρούμε ότι το νησί έχει πλεονεκτήματα, μειονεκτήματα αλλά και κρίσιμα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπισθούν.

Τα πλεονεκτήματα του νησιού είναι ότι αποτελεί τουριστικό νησί και το καλοκαίρι ο πληθυσμός αυξάνεται από τους επισκέπτες, επομένως η συνεισφορά του τριτογενούς τομέα στην οικονομία του νησιού είναι μεγάλη. Επιπλέον η αλιεία που ασκείται στην περιοχή αποτελεί σημαντική οικονομική δραστηριότητα. Σημαντικό πλεονέκτημα αποτελεί και η ύπαρξη μονάδας «Βοήθεια στο Σπίτι», με αποτέλεσμα να παρέχεται βοήθεια στους κατοίκους του νησιού.

Όσο αφορά τα μειονεκτήματα, στην Ύδρα παρατηρείται μεγάλη μείωση του πληθυσμού. Το επίπεδο εκπαίδευσης είναι χαμηλό, υπάρχει έλλειψη μόνιμου προσωπικού στο τομέα της καθαριότητας με αποτέλεσμα η διαχείριση των απορριμμάτων να γίνεται κατά περιόδους από εθελοντές. Επιπλέον λόγω του άγονου εδάφους και της έλλειψης φυσικών υδάτινων πόρων ο πρωτογενής τομέας στην περιοχή είναι πολύ περιορισμένος, με αποτέλεσμα ο δείκτης ανεργίας να αυξάνεται σημαντικά.

Κρίσιμα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπισθούν στον Δήμο Ύδρας, είναι η διαχείριση των απορριμμάτων και των υδάτινων πόρων, καθώς και η βελτίωση των βασικών κοινωνικών υποδομών.

1.2 Δήμος Πόρου

Το έμβλημα του Δήμου Πόρου

1.2.1 Σύσταση Δήμου

Ο Δήμος Πόρου περιλαμβάνει το νησί του Πόρου και τις κοντινές του νησίδες. Συστάθηκε το 1941 (ΦΕΚ 257Α - 31/07/1941) οπότε και η πρώην κοινότητα Πόρου αναγνωρίστηκε σε δήμο. Ανήκει στη Περιφέρεια Αττικής. Παρέμεινε αμετάβλητος στην συνέχεια και με την εφαρμογή του Καποδίστρια το 1997 αλλά και του Καλλικράτη το 2010.

1.2.2 Πληθυσμός

Όσον αφορά το Δήμο Πόρου απογράφηκαν το 2011 4.010 άτομα ενώ το 2001 ήταν 4.348, δηλαδή μια διαφορά της τάξεως περίπου 8%. Από αυτούς 2.230 είναι άντρες (55,6%), ενώ γυναίκες είναι μόλις 1780 (44,4%). Η πυκνότητα του πληθυσμού είναι 80,9 κάτοικοι ανά τ.χ.

Πίνακας 1.5 Πληθυσμιακή μεταβολή

ΕΤΟΣ	1951	1961	1971	1981	1991	2001	2011
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	4117	4422	4.265	4595	3570	4348	4010

Πηγή: («ΕΛ.ΣΤΑΤ»)

http://dlib.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/categoryyears?p_cat=10007862&p_topic=10007862

Η πληθυσμιακή σύσταση του νησιού βαίνει αύξουσα, ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες, περίοδο τουριστικής αιχμής. Ιδιαίτερα κατά την θερινή περίοδο η πληθυσμιακή σύσταση του Δήμου Πόρου πενταπλασιάζεται.

Παρακάτω παρουσιάζεται το επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού:

Πίνακας 1.6 Επίπεδο εκπαίδευσης

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	
Κάτοχοι Μεταπτυχιακού-Δικτατορικού	95
Πτυχιούχοι Ανώτατων Σχολών	328
Πτυχιούχοι Μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	196
Απόφοιτοι Μέσης εκπαίδευσης	1.156
Τελείωσαν την Γ΄ τάξη Γυμνασίου	393
Απόφοιτοι Δημοτικού	1.040
Δεν τελείωσαν το Δημοτικό αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	309
Δεν γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	128
Σύνολο	3.645

Πηγή: («ΕΛ.ΣΤΑΤ»)

http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/PAGE-themes?p_param=A1602&r_param=SAM03&y_param=2001_00&mytabs=0

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Διάγραμμα 1.6 Επίπεδο εκπαίδευσης

Όπως παρατηρούμε από τον πίνακα 1.6 και το διάγραμμα 1.6, το επίπεδο εκπαίδευσης είναι και στον Πόρο χαμηλό, όπως και στην Ύδρα. Οι περισσότεροι κάτοικοι του νησιού είναι απόφοιτοι μέσης εκπαίδευσης και δημοτικού.

1.2.3 Μορφολογία

Ο Πόρος έχει έκταση 49 τ. χιλιόμετρα. είναι ένα καταπράσινο νησί, βρίσκεται νοτιοδυτικά του Σαρωνικού κόλπου και ακριβώς απέναντι από τις ακτές της Πελοποννήσου⁴. Βρίσκεται 32 ν.μ. νότια του Πειραιά. Ηφαιστιογενές νησί με πυκνή βλάστηση, λόφους και γραφικούς κόλπους. Η ψηλότερη κορυφή του νησιού είναι η Βίγλα με υψόμετρο 358μ. Τα πευκοδάση που καλύπτουν τους λόφους φθάνουν μέχρι τις αμμώδεις παραλίες.

1.2.4 Απασχόληση

1.2.4.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός

Παρακάτω παρουσιάζεται ο οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός του Πόρου:

⁴ Περιοδικό *Γεωτρόπιο*, τεύχος 65, Ιούλιος 2001

Πίνακας 1.7 Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός

Γεωγραφικά διαμερίσματα, νομοί, δήμοι / κοινότητες, δημοτικά / κοινοτικά διαμερίσματα, φύλο, ομάδες ηλικιών	Οικονομικώς ενεργοί				Οικονομικώς μη ενεργοί
	Σύνολο	Απασχολούμενοι	Άνεργοι		
			Σύνολο	Από αυτούς "νέοι"	
ΔΗΜΟΣ ΠΟΡΟΥ	1.757	1.495	262	75	2.220
10-14	0	0	0	0	209
15-19	73	42	31	14	187
20-24	339	255	84	38	206
25-29	305	258	47	12	145
30-34	224	192	32	6	57
35-39	206	189	17	1	54
40-44	155	144	11	3	97
45-49	160	147	13	0	72
50-54	127	115	12	1	115
55-59	84	72	12	0	109
60-64	45	42	3	0	210
65-69	29	29	0	0	233
70-74	8	8	0	0	236
75+	2	2	0	0	290

Πηγή: («ΕΛ.ΣΤΑΤ»)

http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/PAGE-themes?p_param=A1604&r_param=SAP06&v_param=2001_00&mytabs=0

1.2.4.2 Τομεακή σύνθεση απασχόλησης

Η πλειοψηφία των κατοίκων του Πόρου ασχολείται με τον τουρισμό και ένα μικρό μέρος τους με τον πρωτογενή τομέα (κυρίως αλιεία, κτηνοτροφία ή γεωργία).

Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικά οι τομείς στους οποίους απασχολούνται οι κάτοικοι του νησιού:

Πίνακας 1.8 Τομείς απασχόλησης

ΤΟΜΕΙΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ
	1.757
Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία	78
Αλιεία	69
Ορυχεία και λατομεία	2
Μεταποιητικές βιομηχανίες	47
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και νερού	8
Κατασκευές	140
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή αυτοκινήτων, οχημάτων, μοτοσυκλετών και ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	190
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	226
Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες	118
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	36
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις και επιχειρηματικές δραστηριότητες	38
Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	560
Εκπαίδευση	73
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	20
Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών υπέρ του κοινωνικού ή ατομικού χαρακτήρα	34
Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό	17
Νέοι	75
Δήλωσαν ασαφώς ή δεν δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	26

Πηγή: («ΕΛ.ΣΤΑΤ»)

http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/PAGE-themes?p_param=A1602&r_param=SAM04&y_param=2001_00&mytabs=0

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Διάγραμμα 1.7 Τομείς απασχόλησης

Από τον πίνακα 1.8 και το διάγραμμα 1.7, διαπιστώνουμε ότι οι περισσότεροι κάτοικοι ασχολούνται με την δημόσια διοίκηση και άμυνα, την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση ή απασχολούνται σε ξενοδοχεία και εστιατόρια.

1.2.5 Υποδομές

Υπηρεσίες

Οι υπηρεσίες που παρέχει μέσα από τα νομικά πρόσωπα στο σύνολο των κατοίκων και επισκεπτών του είναι:

- Κέντρο Ενημέρωσης Πολιτών
- Κέντρο Πληροφόρησης Νέων
- Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο
- Δημοτική Κοινοφελή Επιχείρηση
- Δημοτική Φιλαρμονική
- Δημοτική Ηλεκτρονική Πύλη Εξυπηρέτησης
- Δ.Ο.Υ.
- Πολεοδομία
- Ειρηνοδικείο
- Γραφείο Γεωργικής Ανάπτυξης
- Δασαρχείο
- Υποθηκοφυλακείο
- Ι.Κ.Α.
- Δ.Ε.Η.
- Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο
- Τράπεζες (Εθνική, Alpha, Εμπορική, Αγροτική)

Επιπλέον βρίσκεται στη φάση της δοκιμαστικής λειτουργίας το Εργοστάσιο Βιολογικού Καθαρισμού και η Μονάδα Απονιτροποίησης. Επίσης λειτουργεί (δοκιμαστικά) το κεντρικό δίκτυο του εργοστασίου ΒΙΟΚΑ.

Υπηρεσίες Υγείας

Ο Πόρος διαθέτει τις εξής υπηρεσίες υγείας:

- Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας
- Δημοτική Τράπεζα Αίματος
- Παροχή Πρωτοβάθμιας Υγειονομικής Περίθαλψης με τη λειτουργία Δημοτικών Ιατρείων και του Δημοτικού Φυσιοθεραπευτηρίου

1.2.6 Προσβασιμότητα

Στον Πόρο μπορεί να φτάσει κανείς με ferry boat, με catamaran ή με ιπτάμενο δελφίني από τον Πειραιά. Καθημερινά πραγματοποιούνται τακτικά δρομολόγια που συνδέουν το νησί με το κεντρικό λιμάνι της Αθήνας αλλά και με τα υπόλοιπα νησιά του Σαρωνικού κόλπου. Το ταξίδι με το πλοίο διαρκεί 2:30 ώρες, ενώ με το δελφίني 1:30 ώρα. Επίσης, μπορεί να φτάσει κανείς και οδικώς μέσω Ναυπλίου και Γαλατά και από κει με το ferry boat να μεταβεί στο νησί. Τακτικά δρομολόγια συνδέουν το νησί με την Επίδαυρο, την Ερμιόνη και το Πόρτο Χέλι.

1.2.7 Αξιολόγηση Δήμου Πόρου

Με βάση τα παραπάνω, παρατηρούμε ότι ο Δήμος Πόρου έχει πλεονεκτήματα, μειονεκτήματα αλλά και κρίσιμα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπισθούν.

Βασικό πλεονέκτημα του νησιού είναι η πληθυσμιακή σύσταση του νησιού που βγαίνει αύξουσα, ιδιαίτερα κατά την θερινή περίοδο που πενταπλασιάζεται. Σημαντικό στοιχείο αποτελεί και η λειτουργία του Εργοστασίου Βιολογικού Καθαρισμού και της Μονάδας Απονιτροποίησης.

Μειονέκτημα αποτελεί το χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης των κατοίκων του Πόρου, καθώς και η έλλειψη βασικών υπηρεσιών υγείας.

Τα κρίσιμα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπισθούν στο Δήμο του Πόρου δεν είναι πολλά. Είναι η βελτίωση των βασικών κοινωνικών υποδομών κυρίως στο τομέα της υγείας καθώς δεν υπάρχουν οι βασικοί γιατροί στο νησί και οι βασικές τεχνικές υποδομές.

1.3 Δήμος Σπετσών

Η σημαία των Σπετσών κατά την Ελληνική Επανάσταση 1821

1.3.1 Σύσταση Δήμου

Ο Δήμος Σπετσών περιλαμβάνει το νησί των Σπετσών και τις κοντινές του νησίδες. Συστάθηκε το 1934 προήλθε από την αναγνώριση σε Δήμο της Κοινότητας Σπετσών. Παρέμεινε αμετάβλητος στην συνέχεια και με την εφαρμογή του Καποδίστρια το 1997 αλλά και του Καλλικράτη το 2010. Ανήκει στη Περιφέρεια Αττικής. Τις Σπέτσες απαρτίζουν τρεις ακόμη νησίδες: η Σπετσοπούλα, ο Άγιος Ιωάννης και το Μικρό Μπούρμπουλο.

1.3.2 Πληθυσμός

Σχεδόν 4% αύξηση στην δεκαετία παρουσιάζει ο πληθυσμός των Σπετσών σύμφωνα με τα πρώτα αποτελέσματα που εξέδωσε η Στατιστική Υπηρεσία για την απογραφή του 2011. Ο πληθυσμός των Σπετσών εκτιμήθηκε στους 4.070. Από αυτούς 1990

είναι άντρες (48,9%), ενώ 2.080 είναι (51,1%) είναι γυναίκες. Η πυκνότητα του πληθυσμού ανέρχεται στους 150,1 ανά τ.χ.

Πίνακας 1.9 Πληθυσμιακή μεταβολή

ΕΤΟΣ	1951	1961	1971	1981	1991	2001	2011
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	3172	3378	3469	3802	3509	3916	4070

Πηγή: («ΕΛ.ΣΤΑΤ»)

http://dlib.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/categoryyears?p_cat=10007862&p_topic=10007862

Παρακάτω παρουσιάζεται το επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού:

Πίνακας 1.10 Επίπεδο εκπαίδευσης

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	
Κάτοχοι Μεταπτυχιακού-Δικτατορικού	20
Πτυχιούχοι Ανώτατων Σχολών	191
Πτυχιούχοι Μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	136
Απόφοιτοι Μέσης εκπαίδευσης	870
Τελείωσαν την Γ' τάξη Γυμνασίου	528
Απόφοιτοι Δημοτικού	1.159
Δεν τελείωσαν το Δημοτικό αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	386
Δεν γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	96
Σύνολο	3.386

Πηγή: («ΕΛ.ΣΤΑΤ»)

Πηγή: Ϊδία επεξεργασία

Διάγραμμα 1.8 Επίπεδο εκπαίδευσης

Από τον πίνακα 1.10 και το διάγραμμα 1.8, διαπιστώνουμε ότι και στο τρίτο νησί της έρευνας μας, το επίπεδο εκπαίδευσης είναι χαμηλό. Οι περισσότεροι κάτοικοι του νησιού είναι απόφοιτοι δημοτικού και μέσης εκπαίδευσης ή τελειόφοιτοι της Γ΄ Γυμνασίου.

1.3.3 Μορφολογία

Οι Σπέτσες έχουν έκταση 27 τ. χιλιόμετρα. Το έδαφος είναι κυρίως πευκόφυτο, ενώ μεγάλο μέρος του είναι καλλιεργήσιμο. Σχεδόν όλες οι παραλίες περιβάλλονται από πεύκα⁵. Κύρια προϊόντα που παράγονται είναι ελιές, λάδι, δημητριακά, σταφύλια, αμύγδαλα, σύκα και λίγα κτηνοτροφικά προϊόντα.

⁵ Περιοδικό *Γεωτρόπιο*, τεύχος 15, Ιούλιος 2000

1.3.4 Απασχόληση

1.3.4.1 Οικονομικά ενεργός πληθυσμός

Παρακάτω παρουσιάζεται ο οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός των Σπετσών:

Πίνακας 1.11 Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός

Γεωγραφικά διαμερίσματα, νομοί, δήμοι / κοινότητες, δημοτικά / κοινοτικά διαμερίσματα, φύλο, ομάδες ηλικιών	Οικονομικώς ενεργοί				Οικονομικώς μη ενεργοί
	Σύνολο	Απασχολούμενοι	Άνεργοι		
			Σύνολο	Από αυτούς "νέοι"	
ΔΗΜΟΣ ΣΠΕΤΣΩΝ	1.517	1.381	136	50	2.005
10-14	1	0	1	1	208
15-19	64	40	24	21	141
20-24	177	148	29	23	78
25-29	200	184	16	3	84
30-34	234	218	16	1	111
35-39	214	196	18	1	76
40-44	172	159	13	0	90
45-49	155	148	7	0	106
50-54	171	163	8	0	143
55-59	75	71	4	0	143
60-64	40	40	0	0	181
65-69	12	12	0	0	217
70-74	2	2	0	0	188
75+	0	0	0	0	239

Πηγή: («ΕΛ.ΣΤΑΤ»)

http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/PAGE-themes?p_param=A1604&r_param=SAP06&v_param=2001_00&mytabs=0

1.3.4.2 Τομεακή σύνθεση απασχόλησης

Η κύρια απασχόληση των κατοίκων είναι σε επαγγέλματα που έχουν σχέση με τον τουρισμό (παροχή υπηρεσιών, καταστήματα, εστιατόρια, σκάφη, εμπορικές επιχειρήσεις, εποχικοί εργαζόμενοι κ.λπ.). Παρεμφερή της τουριστικής ανάπτυξης είναι οι οικοδομικές εργασίες αφού η ζήτηση για αγορά γης και κατασκευή κατοικιών παραμένει αμείωτη εδώ και δεκαετίες (πωλήσεις - κατασκευές - εργαζόμενοι). Ένα αρκετά μεγάλο κομμάτι ασχολείται και με την Αλιεία.

Παρακάτω παρουσιάζονται αναλυτικά οι τομείς στους οποίους απασχολούνται οι κάτοικοι του νησιού:

Πίνακας 1.12 Τομείς απασχόλησης

ΤΟΜΕΙΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ
	1.517
Γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα, δασοκομία	38
Αλιεία	48
Μεταποιητικές βιομηχανίες	104
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου και νερού	4
Κατασκευές	305
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή αυτοκινήτων, οχημάτων, μοτοσυκλετών και ειδών ατομικής και οικιακής χρήσης	202
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	264
Μεταφορές, αποθήκευση και επικοινωνίες	124
Ενδιάμεσοι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί	27
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις και επιχειρηματικές δραστηριότητες	61
Δημόσια διοίκηση και άμυνα, υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	67
Εκπαίδευση	48
Υγεία και κοινωνική μέριμνα	13
Δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών υπέρ του κοινωνικού ή ατομικού χαρακτήρα	40
Ιδιωτικά νοικοκυριά που απασχολούν οικιακό προσωπικό	41
Νέοι	50
Δήλωσαν ασαφώς ή δεν δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	81

Πηγή: («ΕΛ.ΣΤΑΤ»)

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Διάγραμμα 1.9 Τομείς απασχόλησης

Από τον πίνακα 1.12 και το διάγραμμα 1.9, διαπιστώνουμε ότι οι περισσότεροι κάτοικοι ασχολούνται με τις κατασκευές, το χονδρικό και λιανικό εμπόριο ή απασχολούνται σε ξενοδοχεία και εστιατόρια.

1.3.5 Υποδομές

Υπηρεσίες

Οι υπηρεσίες του Δήμου Σπετσών είναι:

- Δ.Ο.Υ. Σπετσών
- Τελωνείο
- Υποθηκοφυλακείο
- Παράρτημα Δ.Ε.Η.
- Ειρηνοδικείο
- Υπηρεσίες Ταχυδρομικού Ταμιευτήριου
- Τράπεζες (Εθνική, Alpha, Πειραιώς)
- Αστυνομικό τμήμα
- Λιμεναρχείο
- Περιφερειακό ιατρείο Σπετσών
- Ι.Κ.Α.

Παιδεία

Στις Σπέτσες υπάρχουν:

- Δύο Νηπιαγωγεία
- Ένα Δημοτικό σχολείο
- Ένα Γυμνάσιο
- Ένα Λύκειο

1.3.6 Προσβασιμότητα

Οδικώς στις Σπέτσες μπορεί να φτάσει κανείς μέσω Κρανιδίου. Από την Κόστα με θαλάσσιο ταξί φτάνεις στο νησί σε 5 λεπτά. Ακτοπλοϊκά οι Σπέτσες συνδέονται με τον Πειραιά και τα νησιά του Αργοσαρωνικού. Στις Σπέτσες δεν επιτρέπεται η κυκλοφορία αυτοκινήτων. Επιτρέπεται όμως η κυκλοφορία για μηχανάκια και φυσικά για ποδήλατα.

1.3.7 Αξιολόγηση Δήμου Σπετσών

Με βάση τα παραπάνω, παρατηρούμε ότι ο Δήμος Σπετσών έχει πλεονεκτήματα, μειονεκτήματα αλλά και κρίσιμα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπισθούν.

Πλεονέκτημα αποτελεί η αύξηση του πληθυσμού των Σπετσών και η τουριστική ανάπτυξη του νησιού. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την αύξηση των οικοδομικών εργασιών αφού η ζήτηση για αγορά γης και κατασκευή κατοικιών ολοένα και αυξάνεται. Επιπλέον ένα μεγάλο μέρος του είναι καλλιεργήσιμο και αυτό δίνει ζωή στον πρωτογενή τομέα.

Όσο αφορά τα μειονεκτήματα του νησιού, το κυριότερο είναι η έλλειψη των υπηρεσιών υγείας καθώς οι Σπέτσες διαθέτουν μόνο ένα περιφερειακό ιατρείο, δεύτερο είναι η καθυστέρηση αδειοδοτικών εγκρίσεων για σημαντικά έργα υποδομής όπως η αποκατάσταση της χωματερής, το λιμάνι, ο βιολογικός καθαρισμός και τρίτο τα υψηλά κόμιστρα των ακτοπλοϊκών γραμμών που δυσκολεύουν την μετακίνηση των κατοίκων.

Τα κρίσιμα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπίσει ο Δήμος Σπετσών είναι να υπάρχουν οι βασικοί γιατροί στο νησί, να βρεθεί λύση ώστε η μετακίνηση των κατοίκων να γίνει ευκολότερη καθώς και η ανάπτυξη των βασικών τεχνικών υποδομών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

Η ΕΡΕΥΝΑ ΤΩΝ ΑΙΡΕΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΎΔΡΑΣ

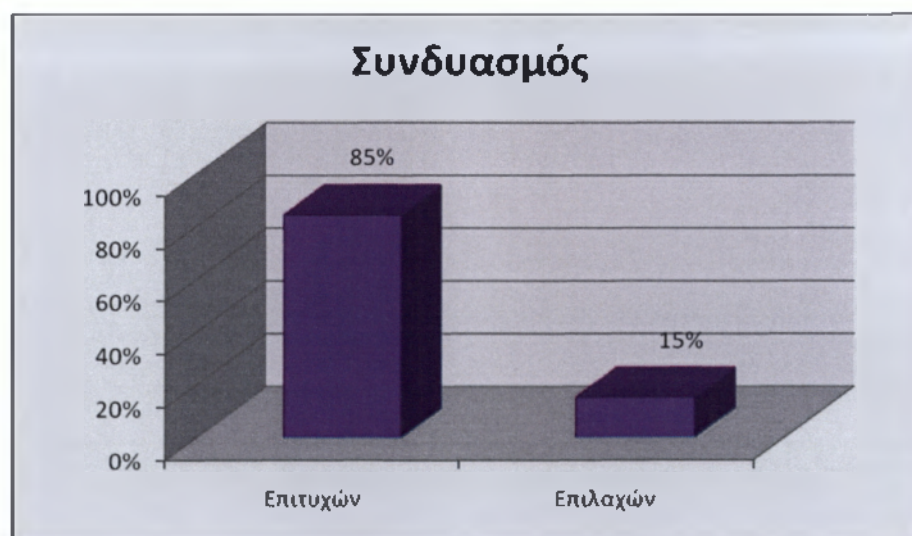
Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας που πραγματοποιήθηκε στους αιρετούς του Δήμου Ύδρας. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται τόσο σε πίνακες όσο και σε διαγράμματα.

2.1 Ταυτότητα αιρετών

2.1.1 Στοιχεία εκλογής

Πίνακας 2.1 Συνδυασμός

Συνδυασμός	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Επιτυχών	11	85%
Επιλαχών	2	15%

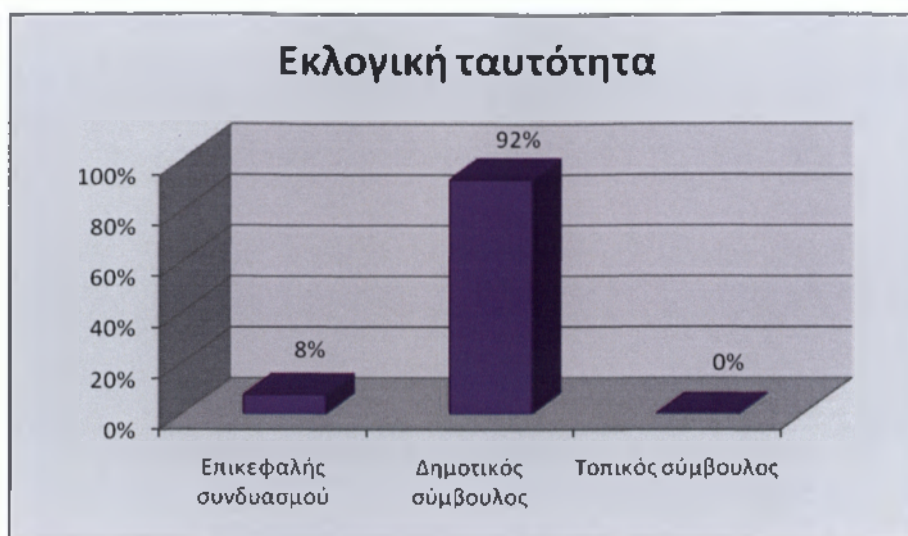

Διάγραμμα 2.1 Συνδυασμός

Σύμφωνα με το διάγραμμα 2.1 το 85% των αιρετών του Δήμου Ύδρας ανήκει στον επιτυχόντα συνδυασμό.

Πίνακας 2.2 Εκλογική ταυτότητα

Εκλογική ταυτότητα	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Επικεφαλής συνδυασμού	1	8%
Δημοτικός σύμβουλος	12	92%
Τοπικός σύμβουλος	0	0%

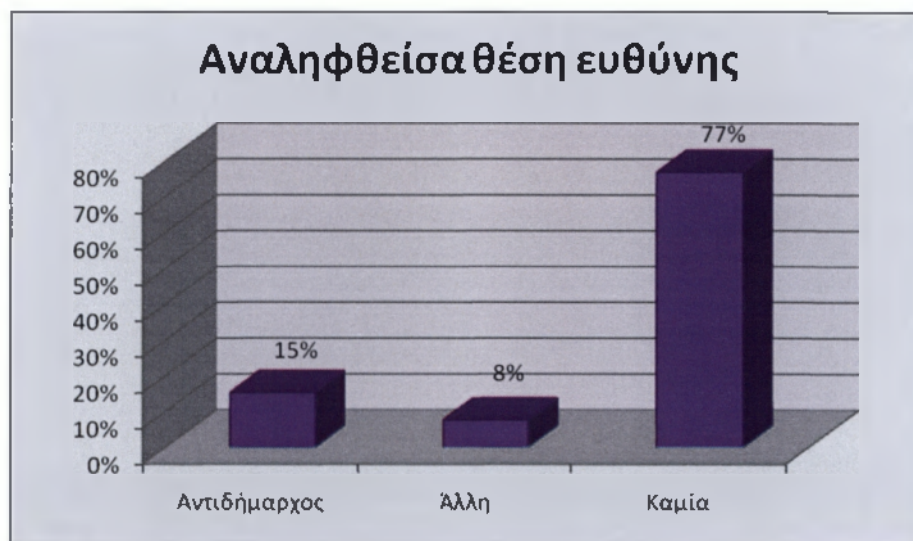

Διάγραμμα 2.2 Εκλογική ταυτότητα

Σχεδόν όλοι οι αιρετοί που έλαβαν μέρος στην έρευνα (92%) είναι δημοτικοί σύμβουλοι.

Πίνακας 2.3 Αναληφθείσα θέση ευθύνης

Αναληφθείσα θέση ευθύνης	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Αντιδήμαρχος	2	15%
Άλλη	1	8%
Καμία	10	77%

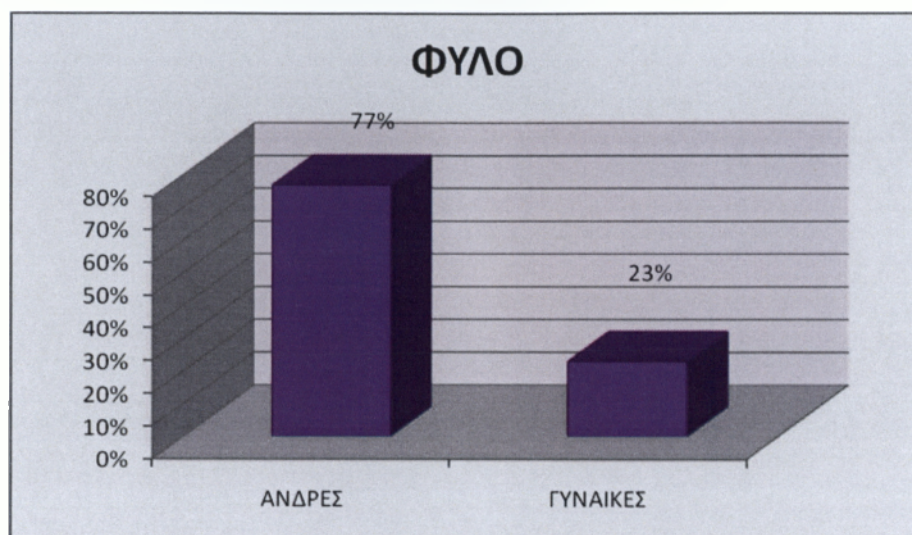
Διάγραμμα 2.3 Αναληφθείσα θέση ευθύνης

Το 77% των αιρετών, σύμφωνα με το διάγραμμα 2.3, δεν έχει αναλάβει κάποια θέση ευθύνης.

2.1.2 Φύλο αιρετών

Πίνακας 2.4 Φύλο

ΦΥΛΟ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΑΝΔΡΕΣ	10	77%
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	3	23%
	13	100%

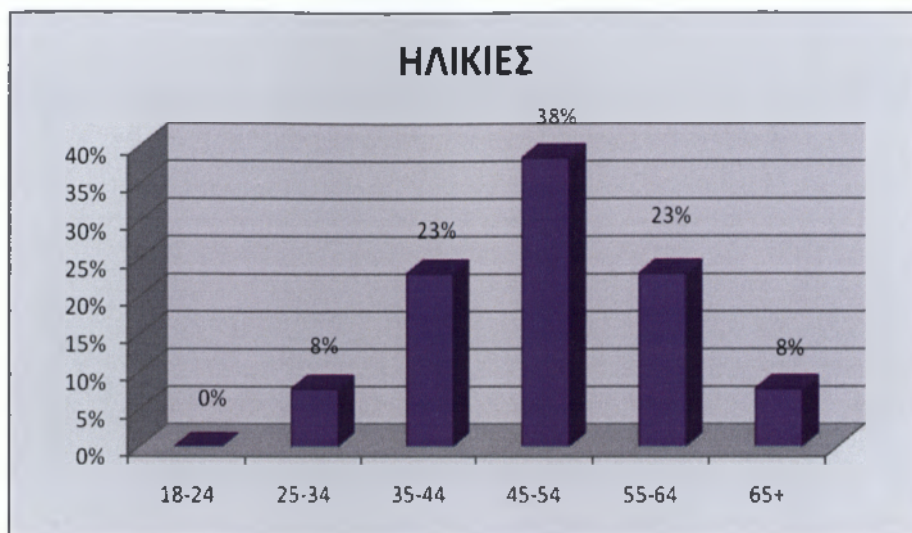
Διάγραμμα 2.4 Φύλο

Οι περισσότεροι αιρετοί του Δήμου Ύδρας που έλαβαν μέρος στην έρευνα είναι άνδρες (77%).

2.1.3 Ηλικιακή Ομάδα (ερωτ. 3)

Πίνακας 2.5 Ηλικιακή Ομάδα

ΗΛΙΚΙΕΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
18-24	0	0%
25-34	1	8%
35-44	3	23%
45-54	5	38%
55-64	3	23%
65+	1	8%
	13	100%

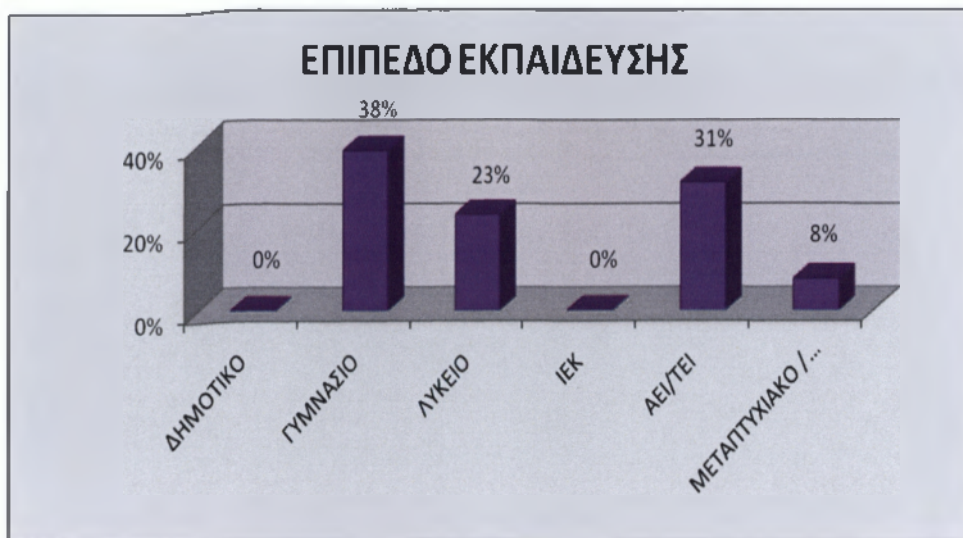
Διάγραμμα 2.5 Ηλικιακή Ομάδα

Η ηλικία που κυριαρχεί στους αιρετούς του Δήμου Ύδρας είναι μεταξύ 45 – 54 έτη.

2.1.4 Επίπεδο εκπαίδευσης (ερωτ. 4)

Πίνακας 2.6 Επίπεδο εκπαίδευσης

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ	0	0%
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	5	38%
ΛΥΚΕΙΟ	3	23%
ΙΕΚ	0	0%
ΑΕΙ/ΤΕΙ	4	31%
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ / ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ	1	8%
	13	100%

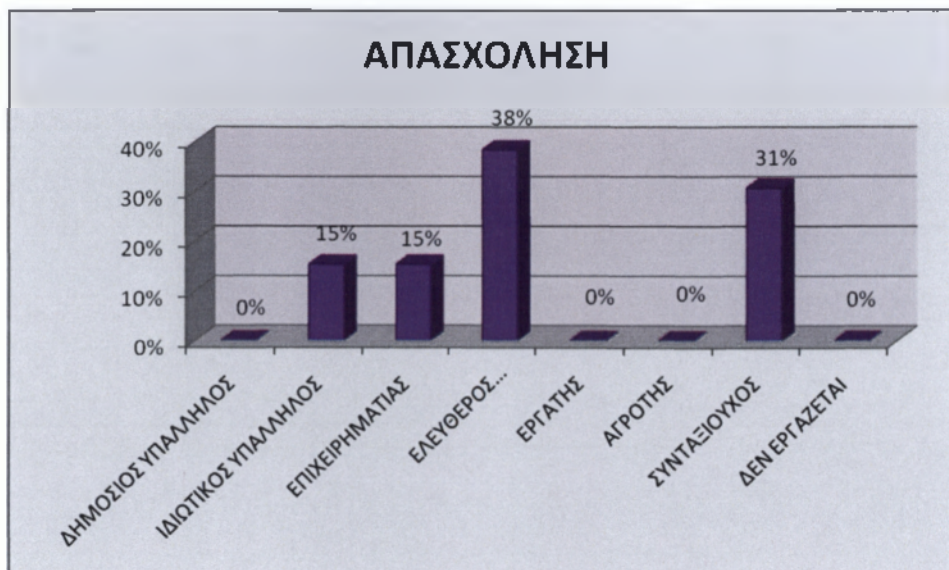
Διάγραμμα 2.6 Επίπεδο εκπαίδευσης

Οι περισσότεροι αιρετοί σύμφωνα με το διάγραμμα 2.6 είναι απόφοιτοι Γυμνασίου (38%). Ένα μεγάλο ποσοστό επίσης είναι απόφοιτοι ΑΕΙ / ΤΕΙ (31%).

2.1.5 Απασχόληση (ερωτ. 5)

Πίνακας 2.7 Απασχόληση

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ	0	0%
ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ	2	15%
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑΣ	2	15%
ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΑΣ	5	38%
ΕΡΓΑΤΗΣ	0	0%
ΑΓΡΟΤΗΣ	0	0%
ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΣ	4	31%
ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΕΤΑΙ	0	0%
	13	100%

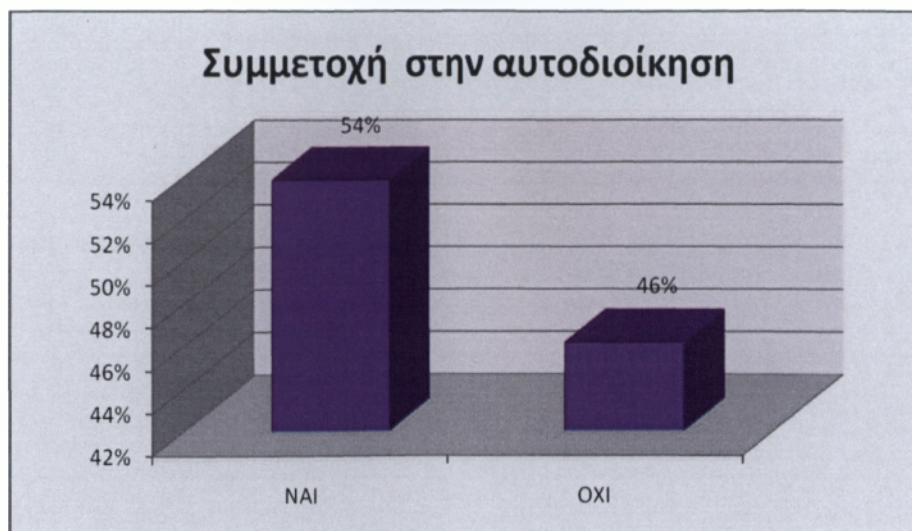
Διάγραμμα 2.7 Απασχόληση

Το μεγαλύτερο ποσοστό των αιρετών πριν την πρόσφατη εκλογή τους, ήταν ελεύθεροι επαγγελματίες (38%) και συνταξιούχοι (31%).

2.1.6 Προηγούμενη συμμετοχή σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης (ερωτ. 6 & 7)

Πίνακας 2.8 Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση

Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	7	54%
ΟΧΙ	6	46%
	13	100%

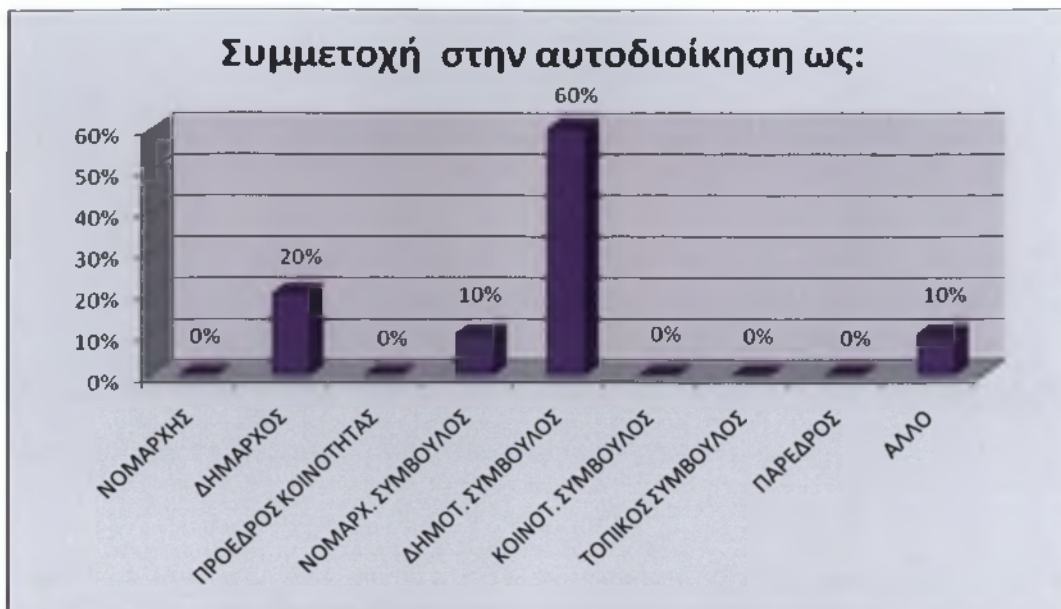

Διάγραμμα 2.8 Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση

Λίγο περισσότεροι από τους μισούς αιρετούς (54%) έχουν συμμετάσχει και παλιότερα σε θέση αιρετών οργάνων Αυτοδιοίκησης.

Πίνακας 2.9 Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση

Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση ως:	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΟΜΑΡΧΗΣ	0	0%
ΔΗΜΑΡΧΟΣ	2	20%
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	0	0%
ΝΟΜΑΡΧ. ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	1	10%
ΔΗΜΟΤ. ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	6	60%
ΚΟΙΝΟΤ. ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	0	0%
ΤΟΠΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	0	0%
ΠΑΡΕΔΡΟΣ	0	0%
ΑΛΛΟ	1	10%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ	10	100%

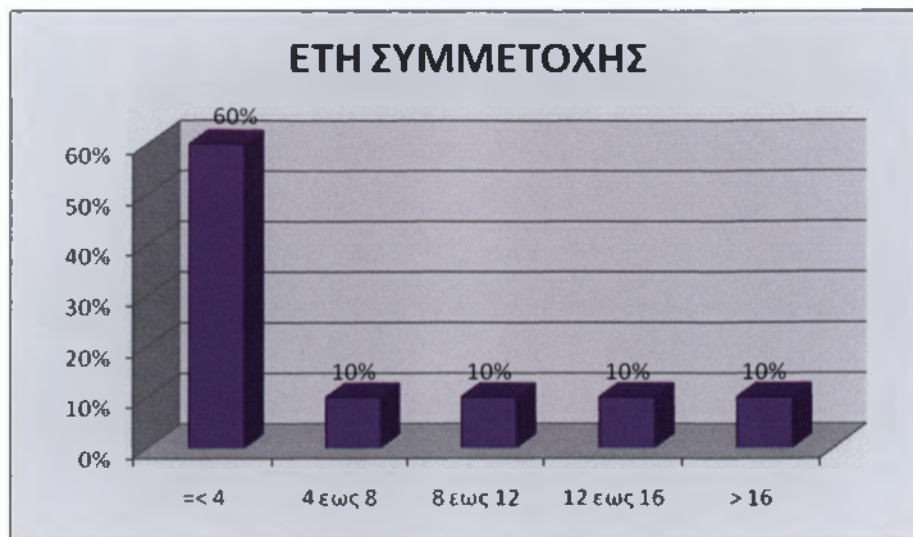

Διάγραμμα 2.9 Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση

Το 60% των αιρετών που έχουν συμμετάσχει και παλιότερα σε θέση αιρετών οργάνων Αυτοδιοίκησης, ήταν δημοτικοί σύμβουλοι.

Πίνακας 2.10 Έτη συμμετοχής

ΕΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
=< 4	6	60%
4-8	1	10%
8-12	1	10%
12-16	1	10%
> 16	1	10%
ΣΥΝΟΛΟ	10	100%

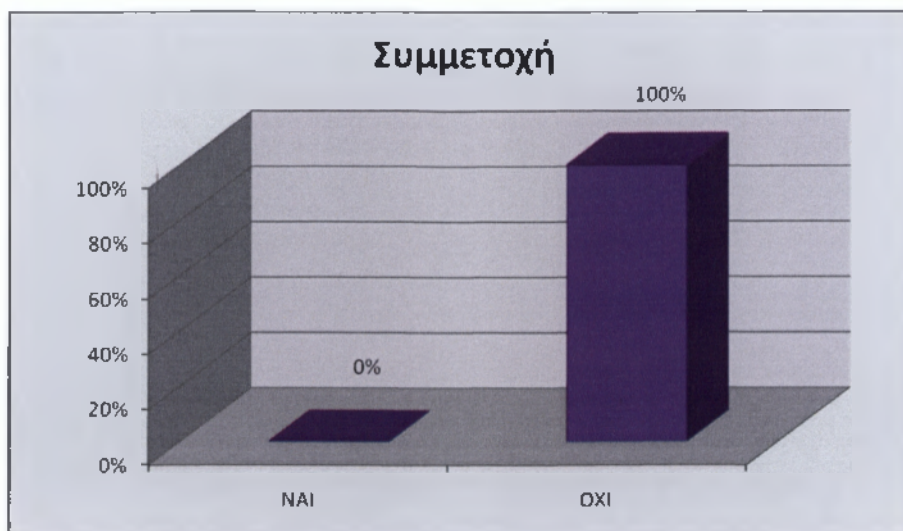
Διάγραμμα 2.10 Έτη συμμετοχής

Όσο για το πόσα έτη συμμετείχαν στη θέση αιρετών οργάνων Αυτοδιοίκησης, το 60% συμμετείχε έως 4 έτη.

2.1.7 Προηγούμενη συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα (ερωτ. 8 & 9)

Πίνακας 2.11 Συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα

Συμμετοχή	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	0	0%
ΟΧΙ	13	100%
	13	100%

Διάγραμμα 2.11 Συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα

Στην ερώτηση για το αν έχουν συμμετάσχει στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα παλαιότερα, όλοι οι αιρετοί του Δήμου Ύδρας απάντησαν αρνητικά.

Πίνακας 2.12 Συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα

ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ, ΩΣ:	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ	0
ΣΤΟ ΔΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ	0
ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	0
ΆΛΛΟ	0
ΣΥΝΟΛΟ	0

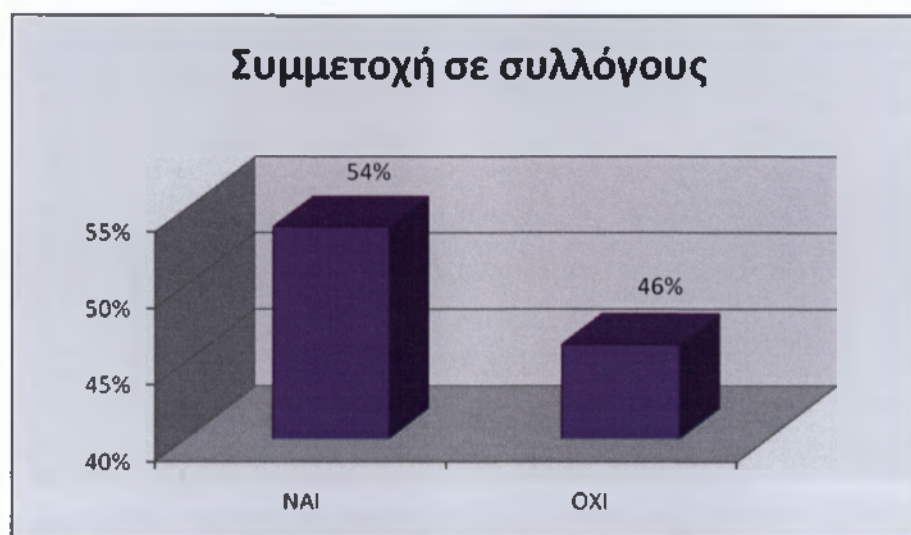
Πίνακας 2.13 Έτη συμμετοχής

ΕΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ
=< 4	0
4-8	0
8-12	0
12-16	0
> 16	0
ΣΥΝΟΛΟ	0

2.1.8 Προηγούμενη συμμετοχή σε τοπικά συλλογικά σχήματα (ερωτ. 10 & 11)

Πίνακας 2.14 Συμμετοχή σε συλλόγους

Συμμετοχή σε συλλόγους	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	7	54%
ΟΧΙ	6	46%
	13	100%

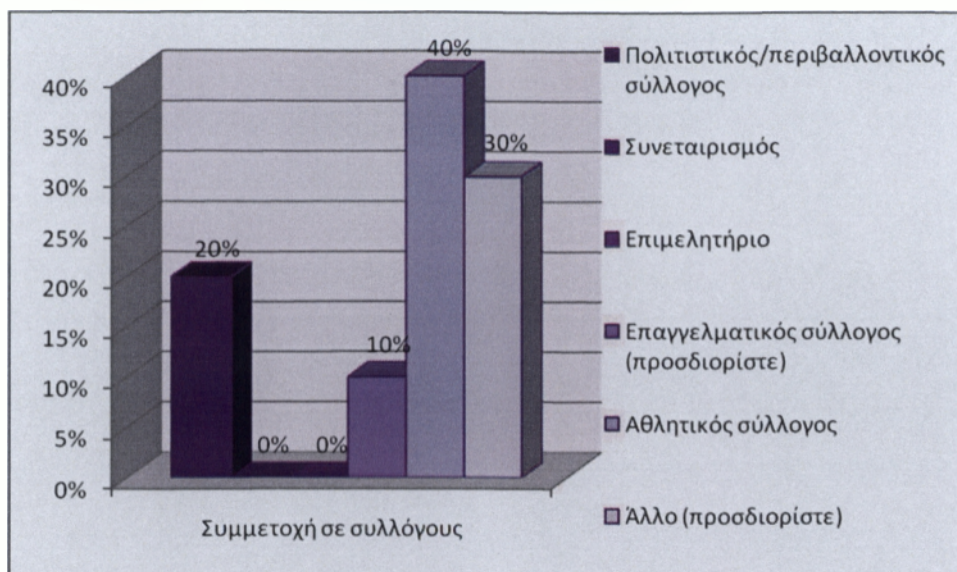

Διάγραμμα 2.12 Συμμετοχή σε συλλόγους

Λίγο περισσότεροι από τους μισούς αιρετούς (54%), έχουν συμμετάσχει παλαιότερα σε τοπικά συλλογικά σχήματα.

Πίνακας 2.15 Συμμετοχή σε συλλόγους

Συμμετοχή σε συλλόγους	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Πολιτιστικός/περιβαλλοντικός σύλλογος	2	20%
Συνεταιρισμός	0	0%
Επιμελητήριο	0	0%
Επαγγελματικός σύλλογος (προσδιορίστε)	1	10%
Αθλητικός σύλλογος	4	40%
Άλλο (προσδιορίστε)	3	30%
ΣΥΝΟΛΟ	10	100%

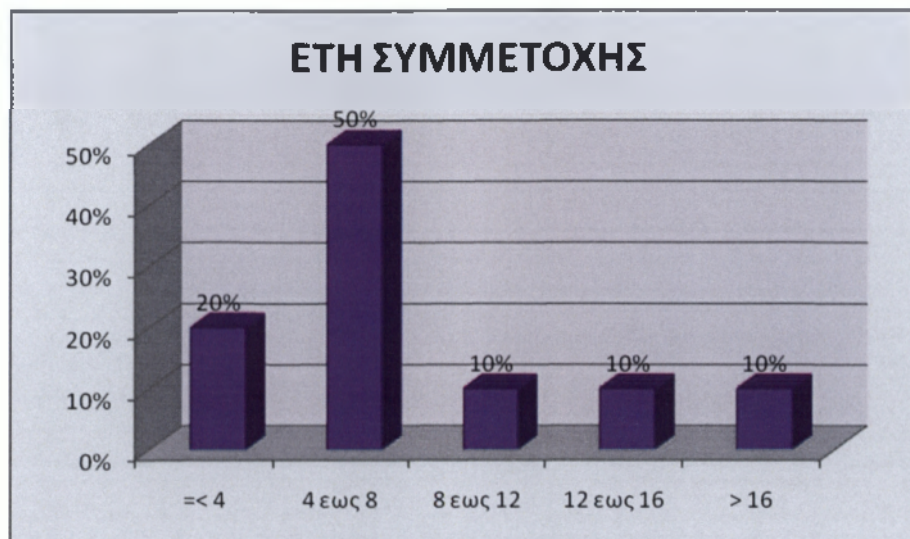

Διάγραμμα 2.13 Συμμετοχή σε συλλόγους

Το 40% των αιρετών που έχει συμμετάσχει σε τοπικά συλλογικά σχήματα, δήλωσε πως ο σύλλογος αυτός ήταν αθλητικός.

Πίνακας 2.16 Έτη συμμετοχής

ΕΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
≤ 4	2	20%
4-8	5	50%
8-12	1	10%
12-16	1	10%
> 16	1	10%
ΣΥΝΟΛΟ	10	100%

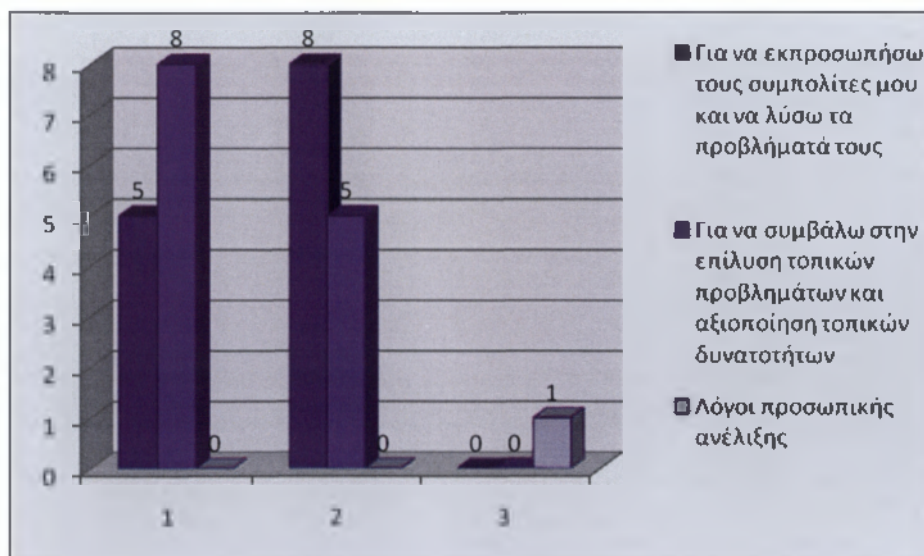
Διάγραμμα 2.14 Έτη συμμετοχής

Όσο για το πόσα έτη συμμετείχαν σε σύλλογο, οι μισοί ακριβώς συμμετείχαν από 4 έως 8 έτη.

2.1.9 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές (ερωτ. 12)

Πίνακας 2.17 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές

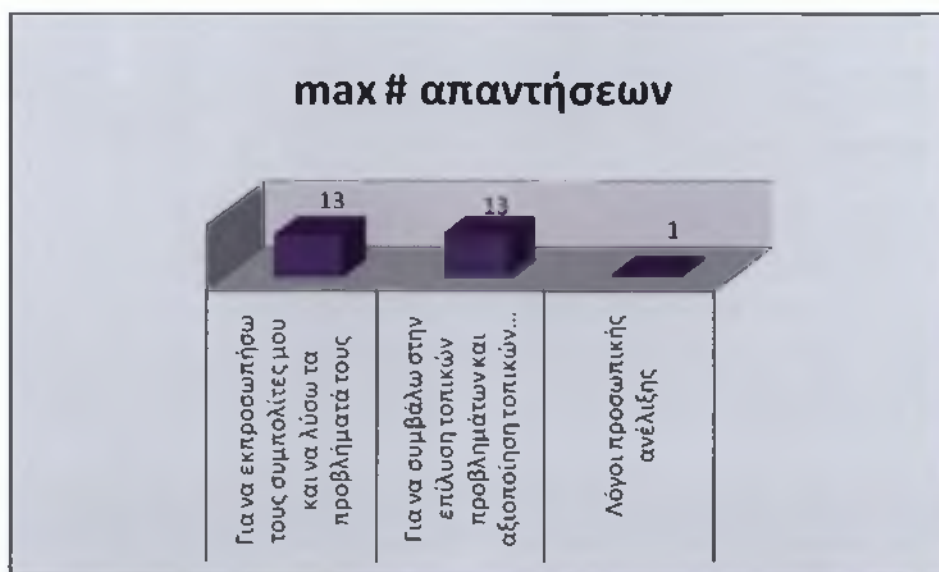
ΙΕΡΑΡΧΗΜΕΝΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΙΡΕΤΩΝ			
ΚΙΝΗΤΡΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ		
	1	2	3
Για να εκπροσωπήσω τους συμπολίτες μου και να λύσω τα προβλήματά τους	5	8	0
Για να συμβάλω στην επίλυση τοπικών προβλημάτων και αξιοποίηση τοπικών δυνατοτήτων	8	5	0
Λόγοι προσωπικής ανέλιξης	0	0	1
max # απαντήσεων	13	13	1

Διάγραμμα 2.15 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές

Πίνακας 2.18 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΚΙΝΗΤΡΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ	max # απαντήσεων
1	Για να εκπροσωπήσω τους συμπολίτες μου και να λύσω τα προβλήματά τους	13
2	Για να συμβάλω στην επίλυση τοπικών προβλημάτων και αξιοποίηση τοπικών δυνατοτήτων	13
3	Λόγοι προσωπικής ανέλιξης	1

Διάγραμμα 2.16 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές

Όσο αφορά τα κίνητρα συμμετοχής των αιρετών στις δημοτικές εκλογές, σύμφωνα με τα διαγράμματα 2.15 και 2.16, παρατηρούμε πως πρώτη προτεραιότητά τους ήταν για να εκπροσωπήσουν τους συμπολίτες τους και να λύσουν τα προβλήματά τους και δεύτερη προτεραιότητα για να συμβάλουν στην επίλυση τοπικών προβλημάτων και αξιοποίηση τοπικών δυνατοτήτων.

2.2 Θεσμικό Πλαίσιο Α'βάθμιας Αυτοδιοίκησης

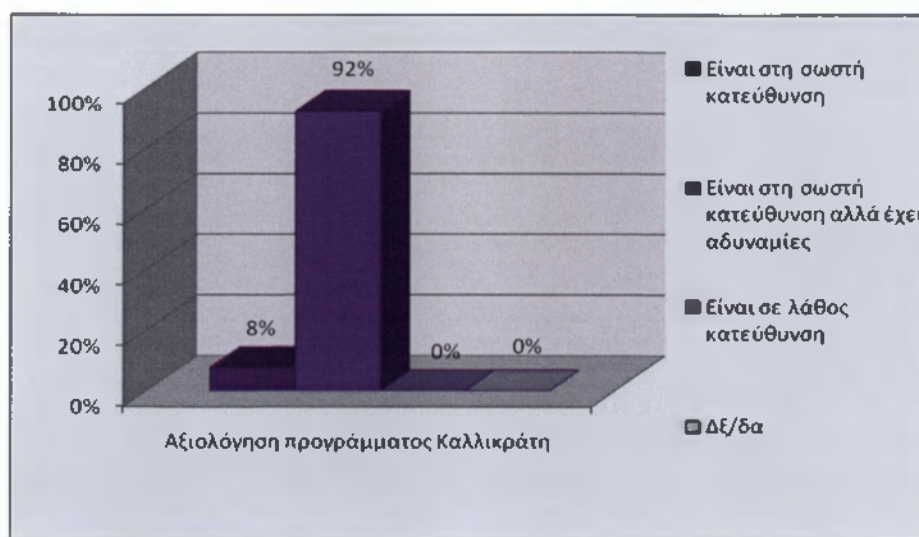
Γενική αξιολόγηση του προγράμματος Καλλικράτης για τους δήμους

2.2.1 Αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη (ερωτ. 13)

Οι αιρετοί ερωτήθηκαν πως κρίνουν το πρόγραμμα Καλλικράτης. Τα αποτελέσματα είναι τα εξής:

Πίνακας 2.19 Αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη

Αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Είναι στη σωστή κατεύθυνση	1	8%
Είναι στη σωστή κατεύθυνση αλλά έχει αδυναμίες	12	92%
Είναι σε λάθος κατεύθυνση	0	0%
Δε/δα	0	0%
	13	100%

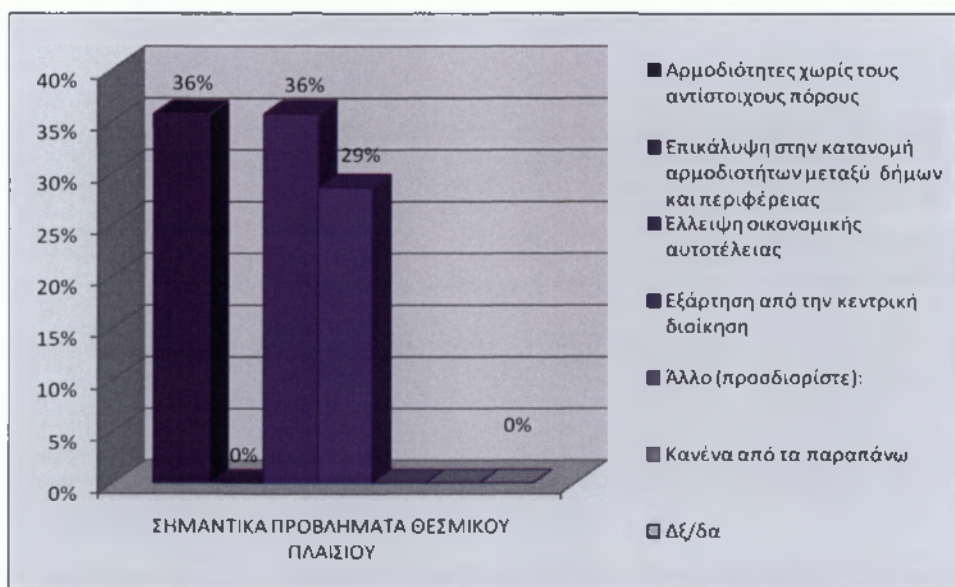
Διάγραμμα 2.17 Αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη

Η συντριπτική πλειοψηφία των αιρετών του Δήμου Ύδρας (92%) θεωρούν ότι το πρόγραμμα Καλλικράτης είναι στη σωστή κατεύθυνση αλλά έχει αδυναμίες.

2.2.2 Σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου (ερωτ. 14)

Πίνακας 2.20 Σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Αρμοδιότητες χωρίς τους αντίστοιχους πόρους	10	36%
Επικάλυψη στην κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ δήμων και περιφέρειας	0	0%
Έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας	10	36%
Εξάρτηση από την κεντρική διοίκηση	8	29%
Άλλο (προσδιορίστε):	0	0%
Κανένα από τα παραπάνω	0	0%
Δξ/δα	0	0%
	28	100%

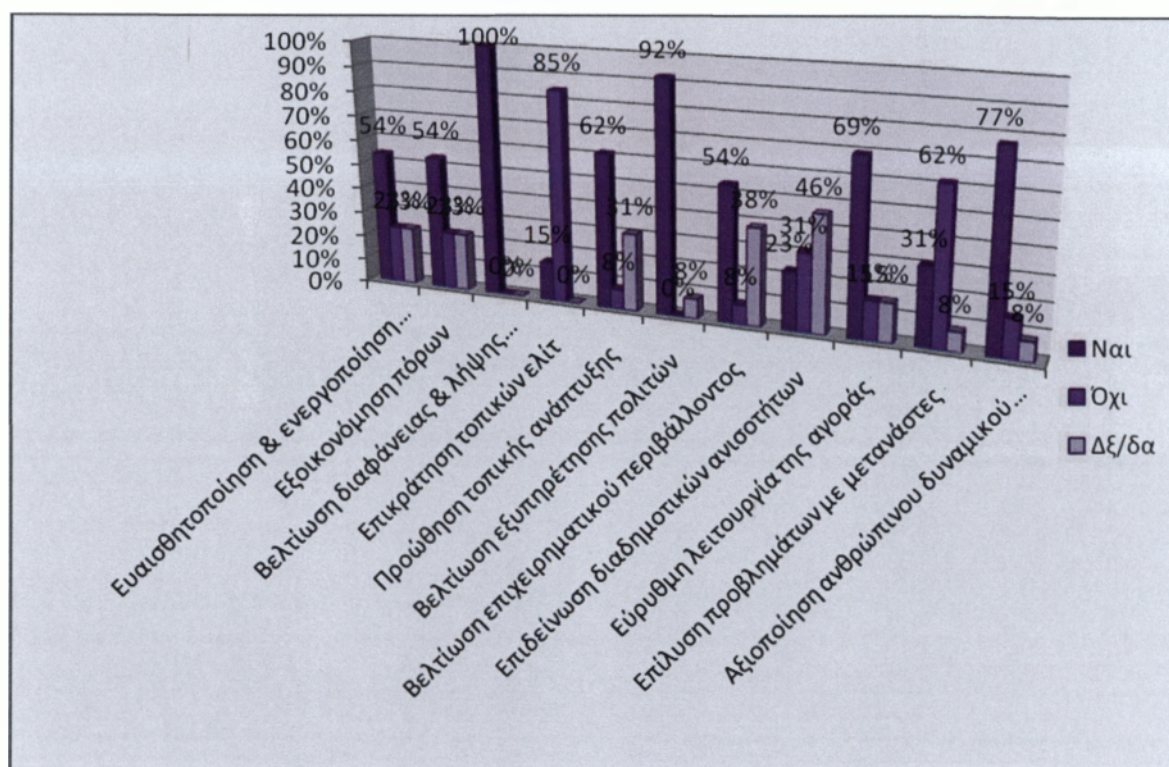
Διάγραμμα 2.18 Σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου

Σύμφωνα με το διάγραμμα 2.18, τα σημαντικότερα προβλήματα του θεσμικού πλαισίου είναι οι αρμοδιότητες χωρίς τους αντίστοιχους πόρους (36%), η έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας (36%) και η εξάρτηση από την κεντρική διοίκηση (29%).

2.2.3 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου (ερωτ. 15)

Πίνακας 2.21 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΞ/ΔΑ
Ευαισθητοποίηση & ενεργοποίηση πολιτών	7	3	3
Εξοικονόμηση πόρων	7	3	3
Βελτίωση διαφάνειας & λήψης αποφάσεων	13	0	0
Επικράτηση τοπικών ελίτ	2	11	0
Προώθηση τοπικής ανάπτυξης	8	1	4
Βελτίωση εξυπηρέτησης πολιτών	12	0	1
Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος	7	1	5
Επιδείνωση διαδημοτικών ανισοτήτων	3	4	6
Εύρυθμη λειτουργία της αγοράς	9	2	2
Επίλυση προβλημάτων με μετανάστες	4	8	1
Αξιοποίηση ανθρώπινου δυναμικού Δήμου	10	2	1

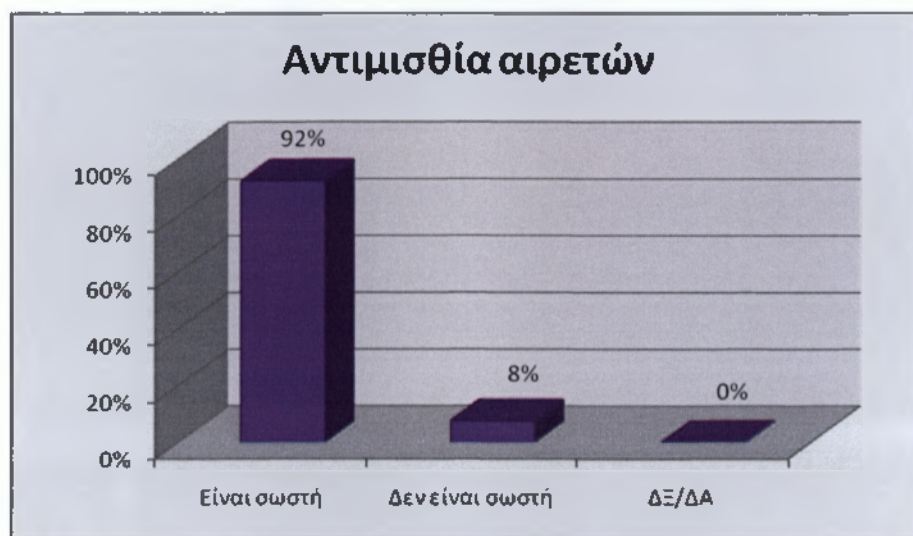
Διάγραμμα 2.19 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου

Όσο αφορά τις επιπτώσεις του θεσμικού πλαισίου, όλοι οι αιρετοί θεωρούν ότι η Α' βάρδια τοπική αυτοδιοίκηση όπως θεσμοθετήθηκε, θα βελτιώσει τη διαφάνεια στον τρόπο λήψης και υλοποίησης των διοικητικών αποφάσεων (100%). Επίσης ότι θα βελτιώσει την εξυπηρέτηση του πολίτη και θα αναβαθμίσει τις συνθήκες της ζωής του (92%).

2.2.4 Αντιμισθία αιρετών (ερωτ. 16)

Πίνακας 2.22 Αντιμισθία αιρετών

Αντιμισθία αιρετών	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Είναι σωστή	12	92%
Δεν είναι σωστή	1	8%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	13	100%

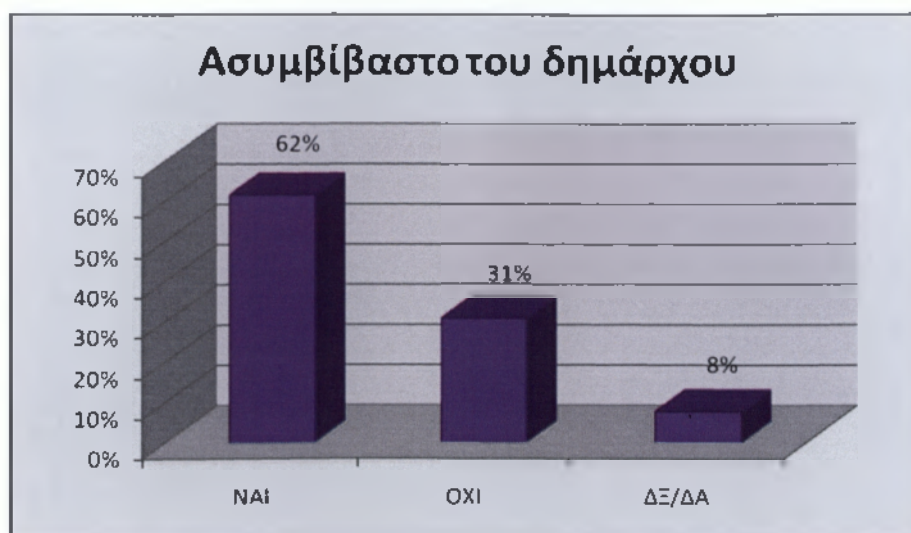
Διάγραμμα 2.20 Αντιμισθία αιρετών

Σχεδόν όλοι οι αιρετοί (92%) θεωρούν ότι η αντιμισθία για τους αιρετούς (Δήμαρχοι / Αντιδήμαρχοι / Πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων) που προβλέπεται για πρώτη φορά, είναι σωστή.

2.2.5 Ασυμβίβαστο δημάρχου (ερωτ. 17)

Πίνακας 2.23 Ασυμβίβαστο του δημάρχου

Ασυμβίβαστο του δημάρχου	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	8	62%
ΟΧΙ	4	31%
ΔΞ/ΔΑ	1	8%
	13	100%

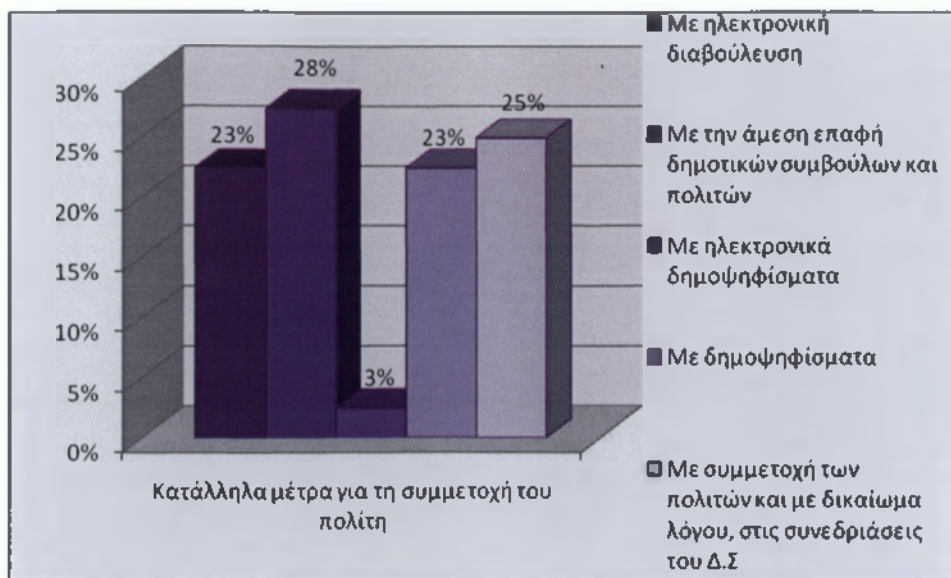
Διάγραμμα 2.21 Ασυμβίβαστο του δημάρχου

Σύμφωνα με το διάγραμμα 2.21, διαπιστώνουμε ότι το 62% των αιρετών συμφωνεί με το ασυμβίβαστο του δημάρχου (μεταξύ δημαρχιακής και επαγγελματικής ιδιότητας).

2.2.6 Κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη (ερωτ. 18)

Πίνακας 2.24 Κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη

Κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Με ηλεκτρονική διαβούλευση	9	23%
Με την άμεση επαφή δημοτικών συμβούλων και πολιτών	11	28%
Με ηλεκτρονικά δημοψηφίσματα	1	3%
Με δημοψηφίσματα	9	23%
Με συμμετοχή των πολιτών και με δικαίωμα λόγου, στις συνεδριάσεις του Δ.Σ	10	25%
	40	100%

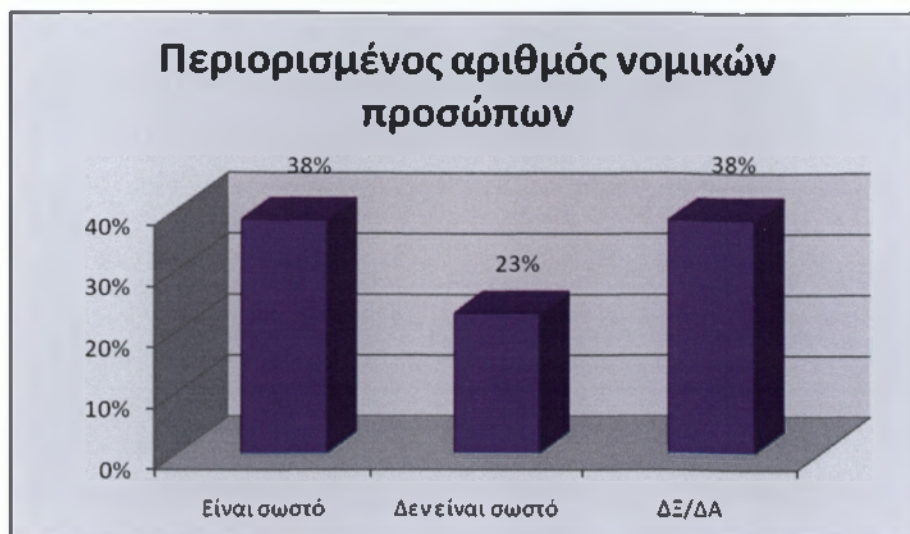
Διάγραμμα 2.22 Κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη

Στην ερώτηση ποια θεωρούν ως πιο κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη στο νέο σύστημα αυτοδιοίκησης, οι απόψεις είναι μοιρασμένες. Το μεγαλύτερο ποσοστό συγκεντρώνει η άμεση επαφή δημοτικών συμβούλων και πολιτών (28%). Ένα μεγάλο ποσοστό επίσης συγκεντρώνει η συμμετοχή των πολιτών και το δικαίωμα λόγου στις συνεδριάσεις του ΔΣ (25%).

2.2.7 Περιορισμένος αριθμός νομικών προσώπων (ερωτ. 19)

Πίνακας 2.25 Περιορισμένος αριθμός νομικών προσώπων

Περιορισμένος αριθμός νομικών προσώπων	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Είναι σωστό	5	38%
Δεν είναι σωστό	3	23%
ΔΞ/ΔΑ	5	38%
	13	100%

Διάγραμμα 2.23 Περιορισμένος αριθμός νομικών προσώπων

Σύμφωνα με το διάγραμμα 2.23 διαπιστώνουμε ότι δεν παίρνουν όλοι οι αιρετοί θέση για το μέτρο για τον περιορισμένο αριθμό των νομικών προσώπων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους. Το 38% πιστεύει ότι το μέτρο αυτό είναι σωστό, ενώ το άλλο 38% δεν ξέρει ή δεν απαντά.

2.2.8 Μορφές επιχειρήσεων (ερωτ. 20)

Πίνακας 2.26 Μορφές επιχειρήσεων

ΜΟΡΦΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	10	77%
ΟΧΙ	3	23%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	13	100%

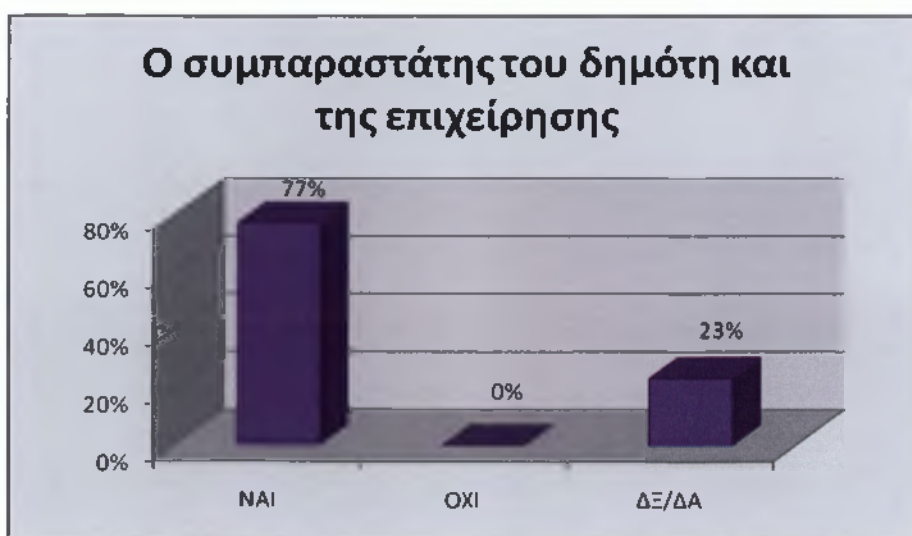
Διάγραμμα 2.24 Μορφές επιχειρήσεων

Όσο για της μορφές των επιχειρήσεων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους, οι περισσότεροι αιρετοί (77%) συμφωνούν με αυτή την απόφαση.

2.2.9 Συμπαρασάτης του δημότη και της επιχείρησης (ερωτ. 21)

Πίνακας 2.27 Ο συμπαρασάτης του δημότη και της επιχείρησης

Ο συμπαρασάτης του δημότη και της επιχείρησης	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	10	77%
ΟΧΙ	0	0%
ΔΞ/ΔΑ	3	23%
	13	100%

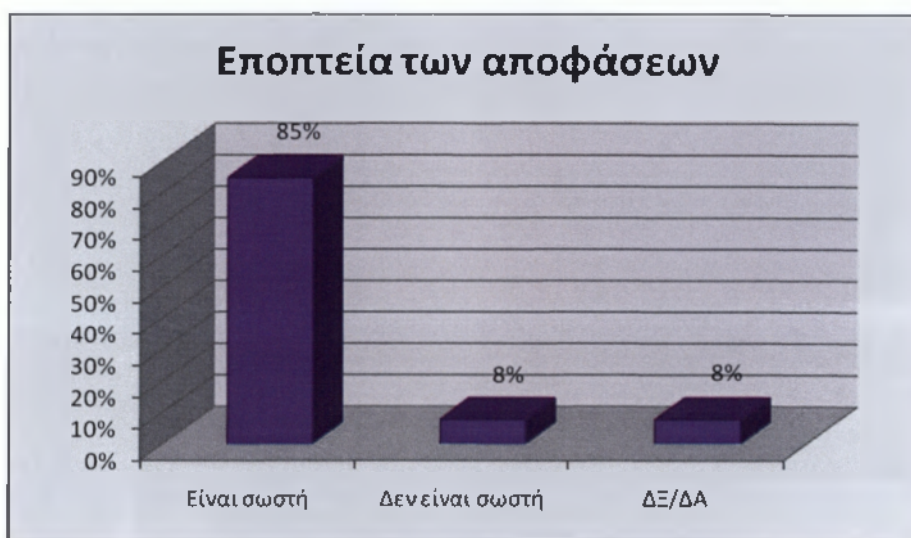
Διάγραμμα 2.25 Ο συμπαρασάτης του δημότη και της επιχείρησης

Το 77% των αιρετών θεωρεί ότι ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης θα βελτιώσει τις σχέσεις μεταξύ δήμου και δημοτών και θα καταπολεμήσει τα φαινόμενα κακοδιοίκησης.

2.2.10 Σύστημα εποπτείας των αποφάσεων (ερωτ. 22)

Πίνακας 2.28 Εποπτεία των αποφάσεων

Εποπτεία των αποφάσεων	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Είναι σωστή	11	85%
Δεν είναι σωστή	1	8%
ΔΞ/ΔΑ	1	8%
	13	100%

Διάγραμμα 2.26 Εποπτεία των αποφάσεων

Ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό των αιρετών (85%) θεωρεί ότι το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων του δήμου είναι σωστό.

2.2.11 Αποφασιστικές αρμοδιότητες (ερωτ. 23)

Πίνακας 2.29 Αποφασιστικές αρμοδιότητες

ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	12	92%
ΟΧΙ	1	8%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	13	100%

Διάγραμμα 2.27 Αποφασιστικές αρμοδιότητες

Σύμφωνα με το διάγραμμα 2.27, το 92% των αιρετών θεωρεί ότι οι δημοτικές και τοπικές κοινότητες θα έπρεπε να είχαν αποφασιστικές αρμοδιότητες.

Αξιολόγηση του προγράμματος Καλλικράτης για το δήμο ΥΔΡΑΣ

2.2.12 Πρόσθετες αρμοδιότητες για τους νησιωτικούς δήμους (ερωτ. 25)

Πίνακας 2.30 Πρόσθετες αρμοδιότητες για νησιωτικούς δήμους

Πρόσθετες αρμοδιότητες για νησιωτικούς δήμους	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	8	62%
ΟΧΙ	2	15%
ΔΞ/ΔΑ	3	23%
	13	100%

Διάγραμμα 2.28 Πρόσθετες αρμοδιότητες για νησιωτικούς δήμους

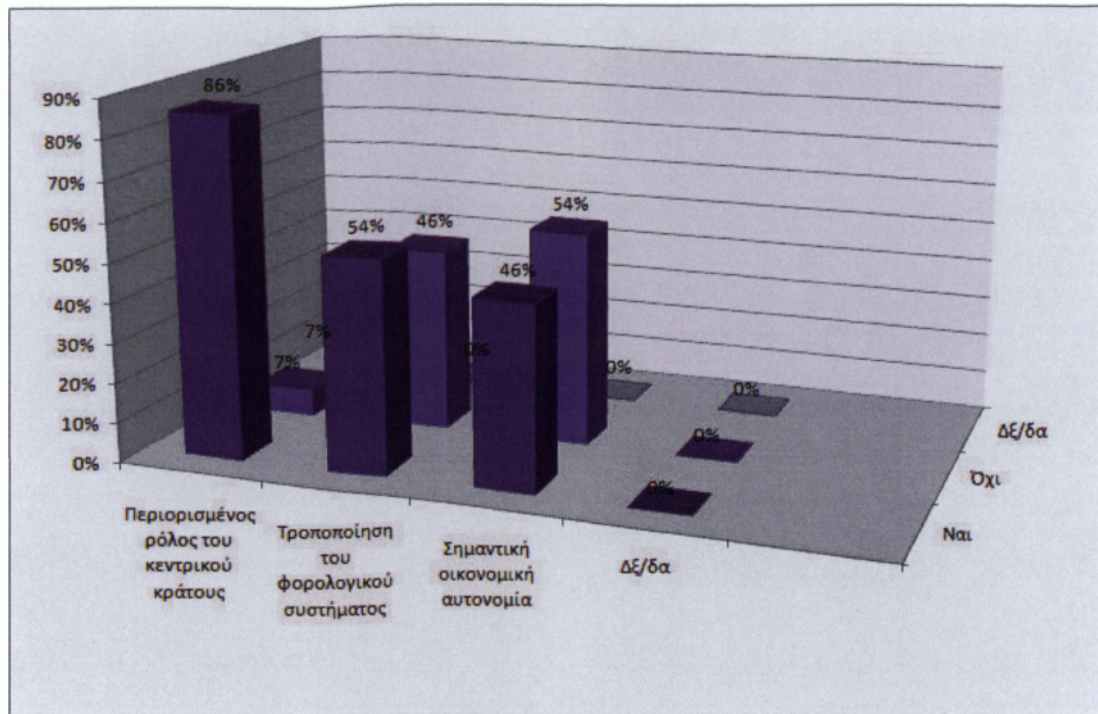
Λίγο περισσότεροι από τους μισούς αιρετούς (62%) θεωρούν ότι είναι εφικτό να εφαρμοσθούν οι πρόσθετες αρμοδιότητες που προβλέπονται για τους νησιωτικούς δήμους.

Αξιολόγηση του συστήματος αποκέντρωσης γενικά

2.2.13 Αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης (ερωτ. 26)

Πίνακας 2.31 Αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΞ/ ΔΑ
Περιορισμένος ρόλος του κεντρικού κράτους	12	1	1
Τροποποίηση του φορολογικού συστήματος	7	6	0
Σημαντική οικονομική αυτονομία	6	7	0
ΔΞ/δα	0	0	0

Διάγραμμα 2.29 Αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης

Στην ερώτηση για το τι πρέπει να περιλαμβάνει ένα αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης, το 86% των αιρετών πιστεύει ότι θα πρέπει να υπάρχει περιορισμένος ρόλος του κεντρικού κράτους [το κράτος να παρέχει μόνο τα δημόσια αγαθά εθνικής εμβέλειας (όπως άμυνα, δικαιοσύνη, θεσμικό/ρυθμιστικό πλαίσιο) και να ασκεί μόνο αρμοδιότητες συντονισμού και κατεύθυνσης στις βασικές κοινωνικές υπηρεσίες (εκπαίδευση, υγεία, κοινωνική αλληλεγγύη, κλπ)].

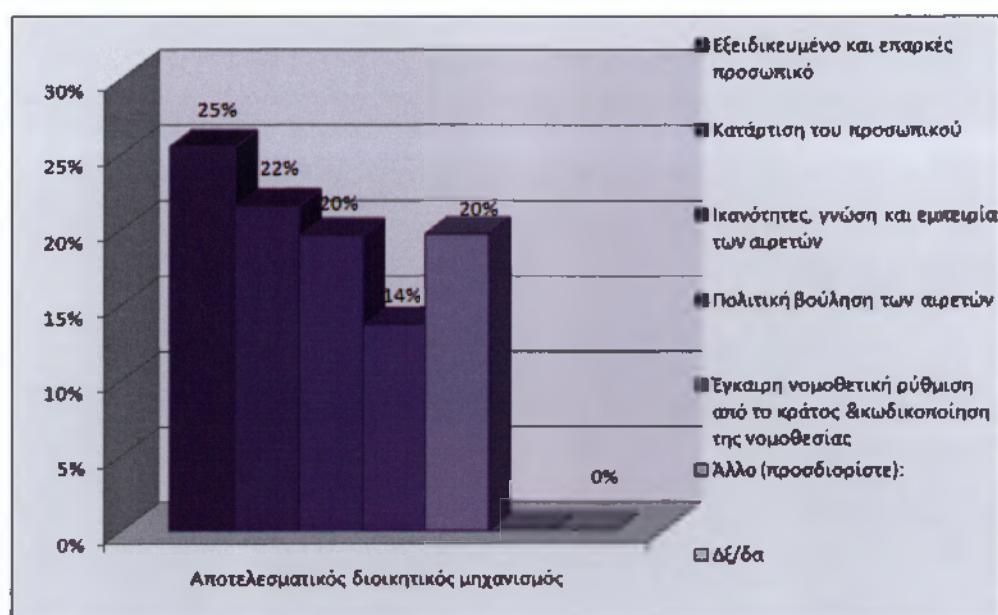
2.3 Εφαρμογή Διοικητικής Μεταρρύθμισης

Γενική αξιολόγηση της προοπτικής αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος Καλλικράτης στην Α' βάρθμια αυτοδιοίκηση

2.3.1 Εδραίωση αποτελεσματικού διοικητικού μηχανισμού (ερωτ. 27)

Πίνακας 2.32 Αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός

Αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Εξειδικευμένο και επαρκές προσωπικό	13	25%
Κατάρτιση του προσωπικού	11	22%
Ικανότητες, γνώση και εμπειρία των αιρετών	10	20%
Πολιτική βούληση των αιρετών	7	14%
Έγκαιρη νομοθετική ρύθμιση από το κράτος & κωδικοποίηση της νομοθεσίας	10	20%
Άλλο (προσδιορίστε):	0	0%
Δέ/δα	0	0%
	51	100%

Διάγραμμα 2.30 Αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός

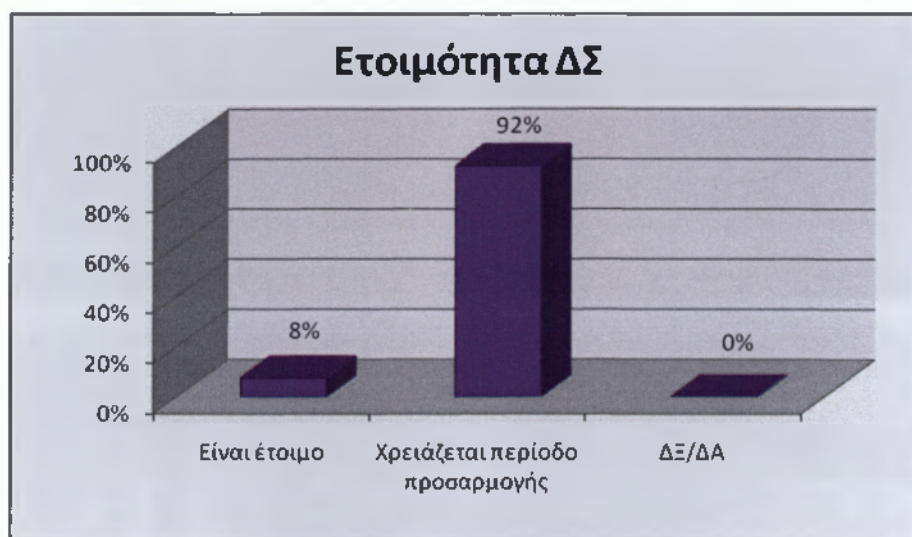
Σύμφωνα με το διάγραμμα 2.30, το μεγαλύτερο ποσοστό των αιρετών (25%) θεωρεί ότι για να εδραιωθεί ένας αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός στην Α' βάρθμια αυτοδιοίκηση θα πρέπει να υπάρχει εξειδικευμένο και επαρκές προσωπικό.

Αξιολόγηση της προοπτικής αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος
Καλλικράτης στο δήμο σας

2.3.2 Είναι έτοιμο το δημοτικό συμβούλιο ή χρειάζεται περίοδο προσαρμογής (ερωτ. 28 & 29);

Πίνακας 2.33 Ετοιμότητα ΔΣ

Ετοιμότητα ΔΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Είναι έτοιμο	1	8%
Χρειάζεται περίοδο προσαρμογής	12	92%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	13	100%

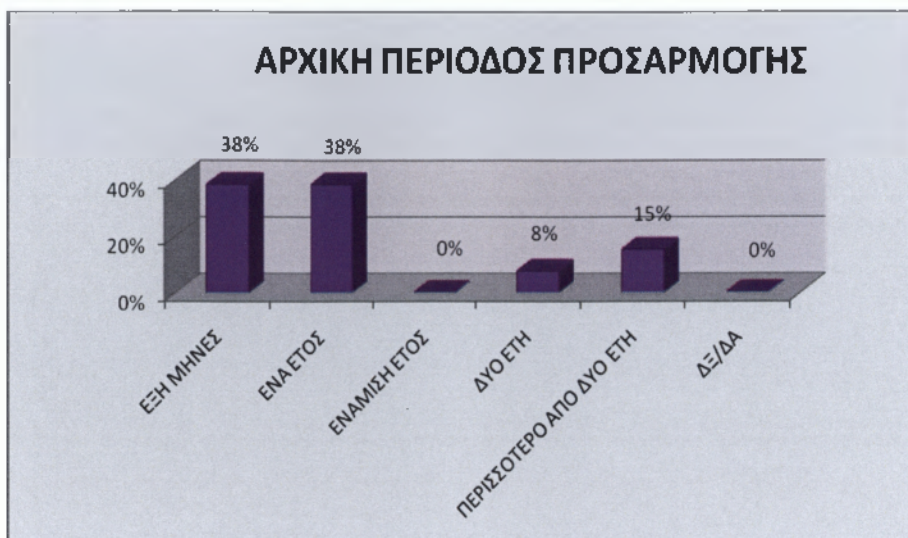

Διάγραμμα 2.31 Ετοιμότητα ΔΣ

Σχεδόν όλοι οι απειρητοί (92%) πιστεύουν ότι το δημοτικό συμβούλιο χρειάζεται περίοδο προσαρμογής για να ανταποκριθεί στην άσκηση των διευρυμένων αρμοδιοτήτων.

Πίνακας 2.34 Περίοδος προσαρμογής

ΑΡΧΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΕΞΗ ΜΗΝΕΣ	5	38%
ΕΝΑ ΕΤΟΣ	5	38%
ΕΝΑΜΙΣΗ ΕΤΟΣ	0	0%
ΔΥΟ ΕΤΗ	1	8%
ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΠΟ ΔΥΟ ΕΤΗ	2	15%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	13	100%

Διάγραμμα 2.32 Περίοδος προσαρμογής

Όσο για το πόσο χρόνο χρειάζεται το δημοτικό συμβούλιο για να προσαρμοστεί, ένα 38% πιστεύει ότι χρειάζεται 6 μήνες και ένα επίσης 38% πιστεύει ότι χρειάζεται 1 έτος.

2.3.3 Ικανότητες και πολιτική βούληση του δημοτικού συμβουλίου (ερωτ. 30);

Πίνακας 2.35 Ικανότητες και πολιτική βούληση του ΔΣ

Ικανότητες και πολιτική βούληση του ΔΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	12	92%
ΟΧΙ	1	8%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	13	100%

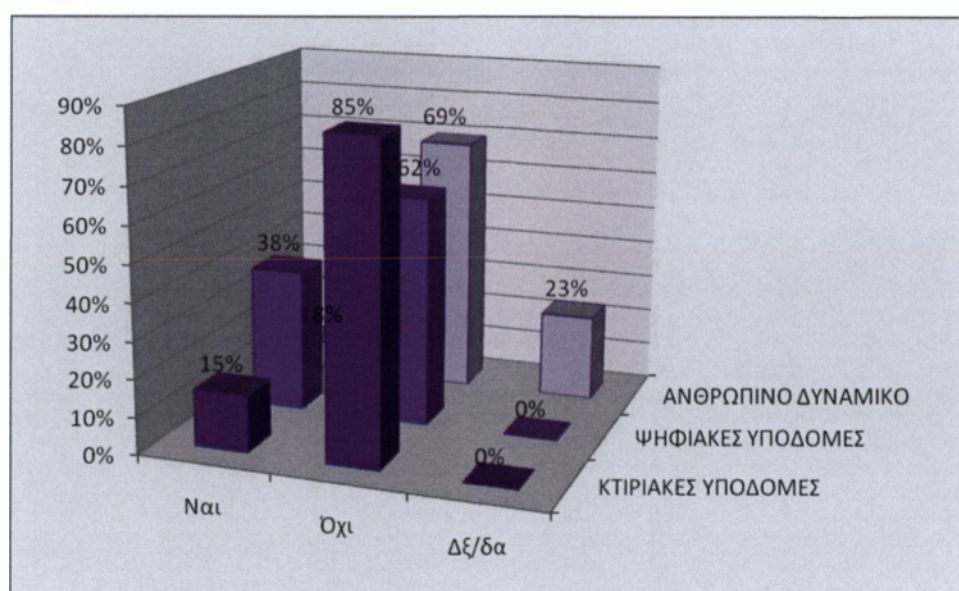
Διάγραμμα 2.33 Ικανότητες και πολιτική βούληση του ΔΣ

Το 92% των αιρετών θεωρεί ότι το δημοτικό συμβούλιο στο δήμο Ύδρας διαθέτει τις ικανότητες και την πολιτική βούληση για να ανταποκριθεί με επιτυχία στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού και επίτευξης των στόχων του.

2.3.4 Επάρκεια ή και καταλληλότητα στους πόρους (ερωτ. 31)

Πίνακας 2.36 Επάρκεια ή και καταλληλότητα στους πόρους

ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΕΠΑΡΚΕΙΑ - ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑ ΠΟΡΩΝ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΞ/ΔΑ	ΣΥΝΟΛΟ
ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	2	11	0	13
ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	5	8	0	13
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	1	9	3	13

Διάγραμμα 2.34 Επάρκεια ή και καταλληλότητα στους πόρους

Σύμφωνα με το διάγραμμα 2.34, το 38% των αιρετών θεωρεί ότι υπάρχει επάρκεια στον Δήμο στις ψηφιακές υποδομές. Όμως το 85% των αιρετών θεωρεί ότι δεν υπάρχει επάρκεια στις κτιριακές υποδομές.

2.3.5 Εκπαίδευση των στελεχών του δήμου (ερωτ. 32)

Πίνακας 2.37 Εκπαίδευση των στελεχών του δήμου

ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	13	100%
ΟΧΙ	0	0%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	13	100%

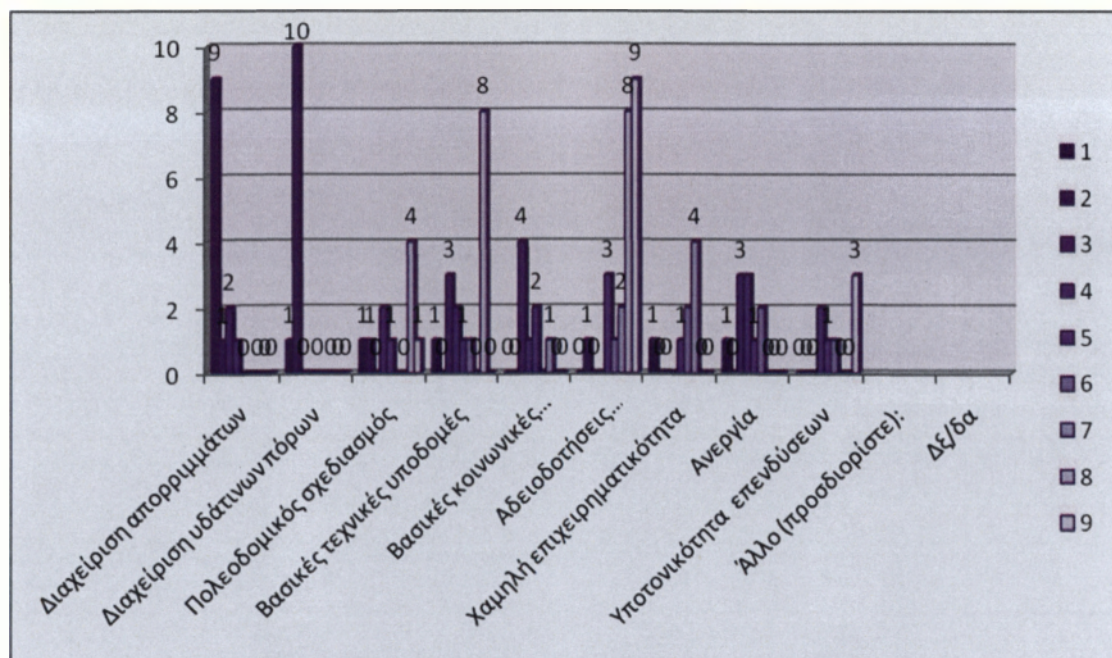
Διάγραμμα 2.35 Εκπαίδευση των στελεχών του δήμου

Όλοι οι αιρετοί του Δήμου Ύδρας (100%) πιστεύουν ότι απαιτείται εκπαίδευση των στελεχών του δήμου σε στρατηγικά θέματα ανάπτυξης, προγραμματισμού και διοίκησης.

2.3.6 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου (ερωτ. 34)

Πίνακας 2.38 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου

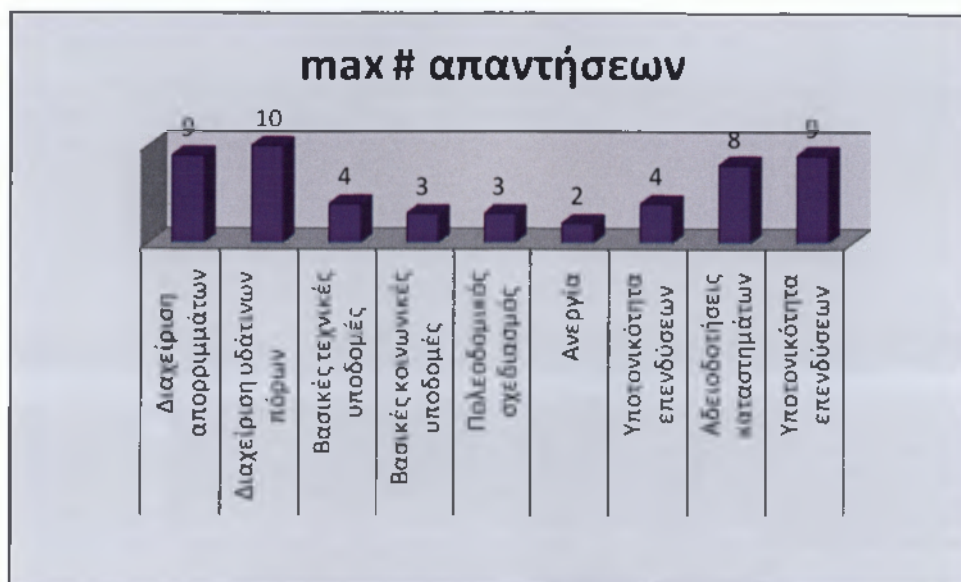
ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΘΟΥΝ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Διαχείριση απορριμμάτων	9	1	2	1	0	0	0	0	0
Διαχείριση υδάτινων πόρων	1	10	0	0	0	0	0	0	0
Πολεοδομικός σχεδιασμός	1	1	0	2	1	0	0	4	1
Βασικές τεχνικές υποδομές	1	0	3	2	1	1	0	8	0
Βασικές κοινωνικές υποδομές	0	0	4	1	2	0	1	0	0
Αδειοδοτήσεις καταστημάτων	0	1	0	0	3	1	2	8	9
Χαμηλή επιχειρηματικότητα	1	0	0	0	1	2	4	0	0
Ανεργία	1	0	3	3	1	2	0	0	0
Υποτονικότητα επενδύσεων	0	0	0	2	1	1	0	0	3
Άλλο (προσδιορίστε): Δέ/δα									
max # απαντήσεων	9	10	4	3	3	2	4	8	9

Διάγραμμα 2.36 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου

Πίνακας 2.39 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου

Προτεραιότητα	Κρίσιμα ζητήματα	max # απαντήσεων
1	Διαχείριση απορριμμάτων	9
2	Διαχείριση υδάτινων πόρων	10
3	Βασικές τεχνικές υποδομές	4
4	Βασικές κοινωνικές υποδομές	3
5	Πολεοδομικός σχεδιασμός	3
6	Ανεργία	2
7	Υποτονικότητα επενδύσεων	4
8	Αδειοδοτήσεις καταστημάτων	8
9	Υποτονικότητα επενδύσεων	9

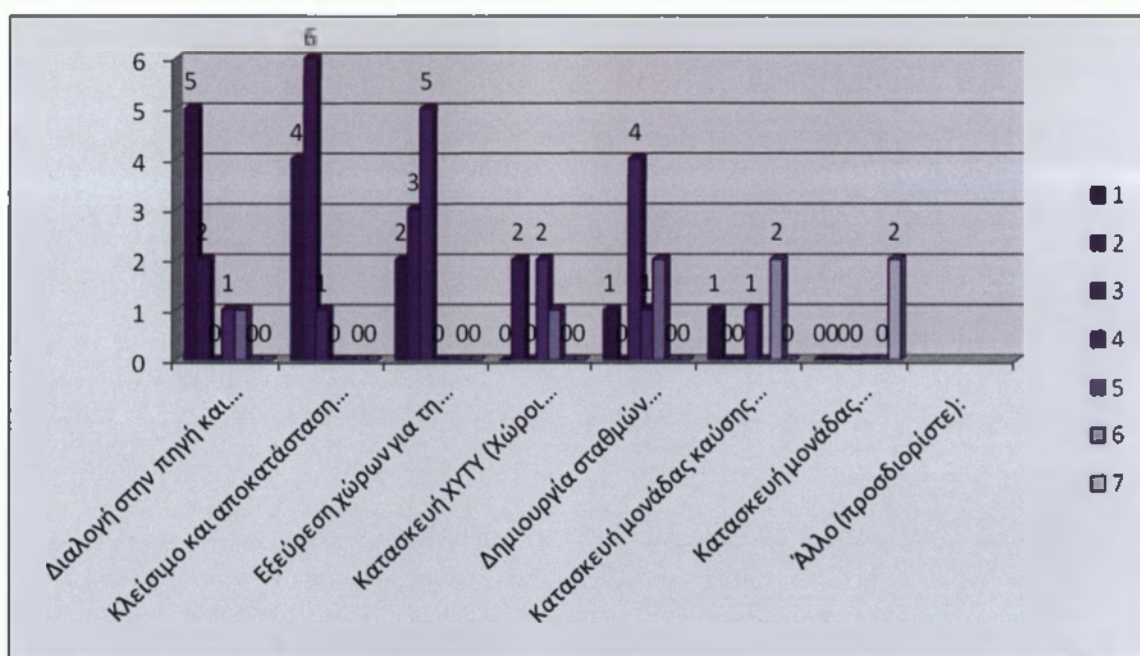
Διάγραμμα 2.37 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου

Σύμφωνα με τα διαγράμματα 2.36 και 2.37, παρατηρούμε ότι οι περισσότεροι αιρετοί θεωρούν ότι τα κρίσιμα ζητήματα της περιοχής τους τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπισθούν, είναι πρώτα η διαχείριση απορριμμάτων και έπειτα η διαχείριση υδάτινων πόρων.

2.3.7 Διαχείριση των απορριμμάτων (ερωτ. 35)

Πίνακας 2.40 Διαχείριση των απορριμμάτων

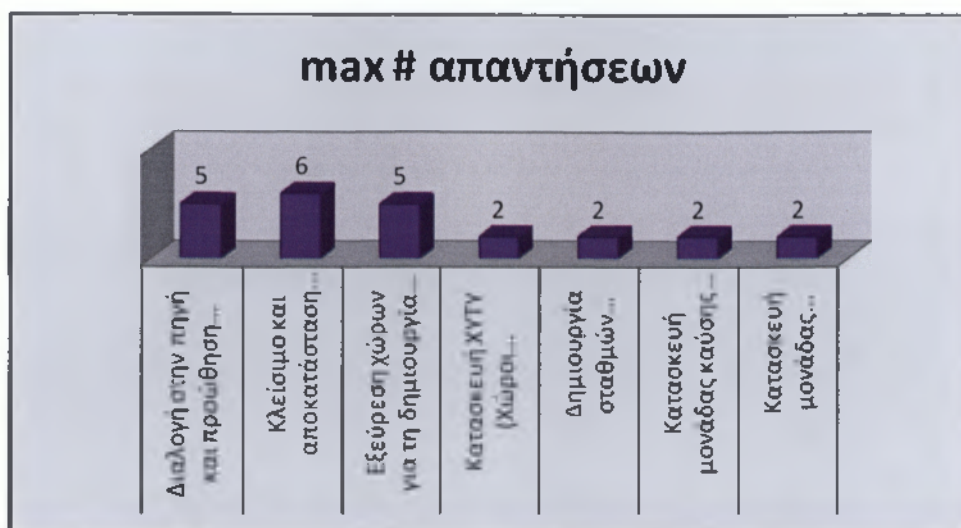
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ						
	1	2	3	4	5	6	7
Διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης	5	2	0	1	1	0	0
Κλείσιμο και αποκατάσταση Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ)	4	6	1	0	0	0	0
Εξεύρεση χώρων για τη δημιουργία μονάδων επεξεργασίας και τελικής διάθεσης υπολειμμάτων	2	3	5	0	0	0	0
Κατασκευή ΧΥΤΥ (Χώροι Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων, για ό,τι μένει μετά την επεξεργασία)	0	2	0	2	1	0	0
Δημιουργία σταθμών μεταφόρτωσης απορριμμάτων	1	0	4	1	2	0	0
Κατασκευή μονάδας καύσης απορριμμάτων	1	0	0	1	0	2	0
Κατασκευή μονάδας λιπασματοποίησης	0	0	0	0	0	0	2
Άλλο (προσδιορίστε):							
max # απαντήσεων	5	6	5	2	2	2	2

Διάγραμμα 2.38 Διαχείριση των απορριμμάτων

Πίνακας 2.41 Διαχείριση των απορριμμάτων

Προτεραιότητα	Διαχείριση Απορριμμάτων	max # απαντήσεων
1	Διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης	5
2	Κλείσιμο και αποκατάσταση Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ)	6
3	Εξεύρεση χώρων για τη δημιουργία μονάδων επεξεργασίας και τελικής διάθεσης υπολειμμάτων	5
4	Κατασκευή ΧΥΤΥ (Χώροι Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων, για ό,τι μένει μετά την επεξεργασία)	2
5	Δημιουργία σταθμών μεταφόρτωσης απορριμμάτων	2
6	Κατασκευή μονάδας καύσης απορριμμάτων	2
7	Κατασκευή μονάδας λιπασματοποίησης	2

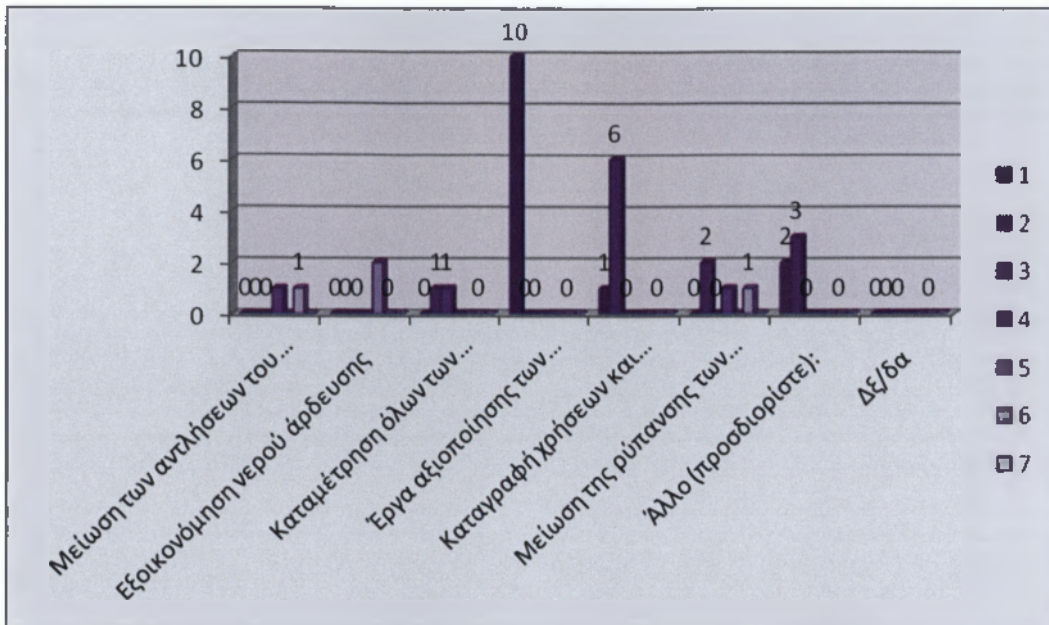
Διάγραμμα 2.39 Διαχείριση των απορριμμάτων

Σύμφωνα με τα διαγράμματα 2.38 και 2.39, παρατηρούμε ότι οι περισσότεροι αιρετοί θεωρούν ότι όσο αφορά τα θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων, το δημοτικό συμβούλιο πρέπει να θέσει σε προτεραιότητα την διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης και έπειτα το κλείσιμο και αποκατάσταση Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ).

2.3.8 Διαχείριση των υδάτινων πόρων (ερωτ. 36)

Πίνακας 2.42 Διαχείριση των υδάτινων πόρων

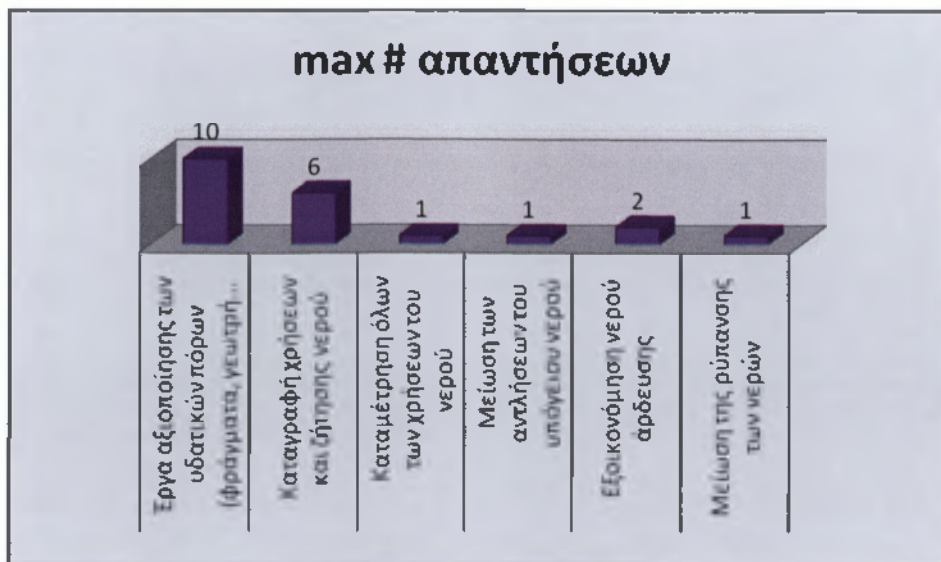
Διαχείριση των υδάτινων πόρων	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ						
	1	2	3	4	5	6	7
Μείωση των αντλήσεων του υπόγειου νερού	0	0	0	1	0	1	0
Εξοικονόμηση νερού άρδευσης	0	0	0	0	2	0	0
Καταμέτρηση όλων των χρήσεων του νερού	0	1	1	0	0	0	0
Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων (φράγματα, γεωτρήσεις κλπ)	10	0	0	0	0	0	0
Καταγραφή χρήσεων και ζήτησης νερού	1	6	0	0	0	0	0
Μείωση της ρύπανσης των νερών	0	2	0	1	0	1	0
Άλλο (προσδιορίστε):	2	3	0	0	0	0	0
Δέ/δα	0	0	0	0	0	0	0
max # απαντήσεων	10	6	1	1	2	1	0

Διάγραμμα 2.40 Διαχείριση των υδάτινων πόρων

Πίνακας 2.43 Διαχείριση των υδάτινων πόρων

Προτεραιότητα	Διαχείριση υδάτινων πόρων	max # απαντήσεων
1	Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων (φράγματα, γεωτρήσεις κλπ)	10
2	Καταγραφή χρήσεων και ζήτησης νερού	6
3	Καταμέτρηση όλων των χρήσεων του νερού	1
4	Μείωση των αντλήσεων του υπόγειου νερού	1
5	Εξοικονόμηση νερού άρδευσης	2
6	Μείωση της ρύπανσης των νερών	1

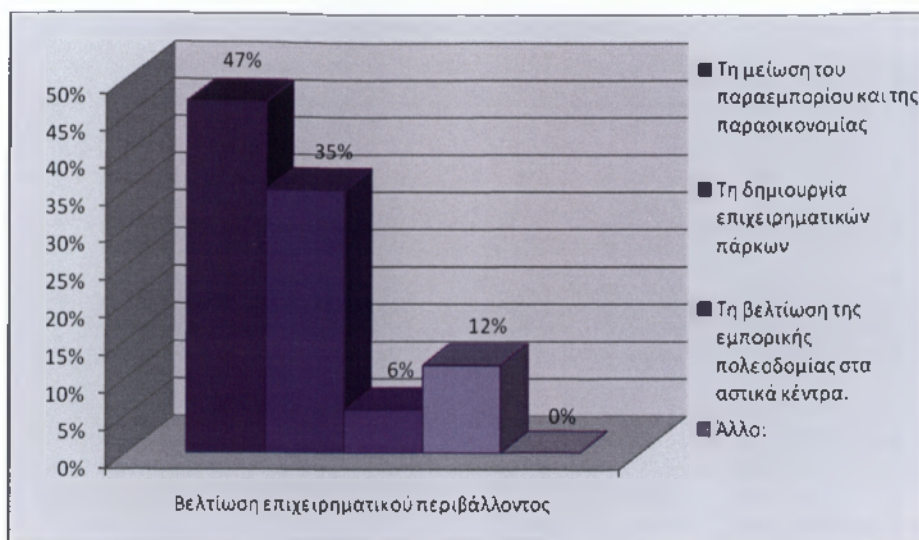
Διάγραμμα 2.41 Διαχείριση των υδάτινων πόρων

Σύμφωνα με τα διαγράμματα 2.40 και 2.41, παρατηρούμε ότι οι περισσότεροι αιρετοί θεωρούν ότι όσο αφορά τα θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων, το δημοτικό συμβούλιο πρέπει να θέσει σε προτεραιότητα τα έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων (φράγματα, γεωτρήσεις κλπ) και έπειτα την καταγραφή χρήσεων και ζήτησης νερού.

2.3.9 Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος (ερωτ. 37)

Πίνακας 2.44 Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος

Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Τη μείωση του παραεμπορίου και της παραοικονομίας	8	47%
Τη δημιουργία επιχειρηματικών πάρκων	6	35%
Τη βελτίωση της εμπορικής πολεοδομίας στα αστικά κέντρα.	1	6%
Άλλο:	2	12%
ΔΕ/δα	0	0%
	17	100%

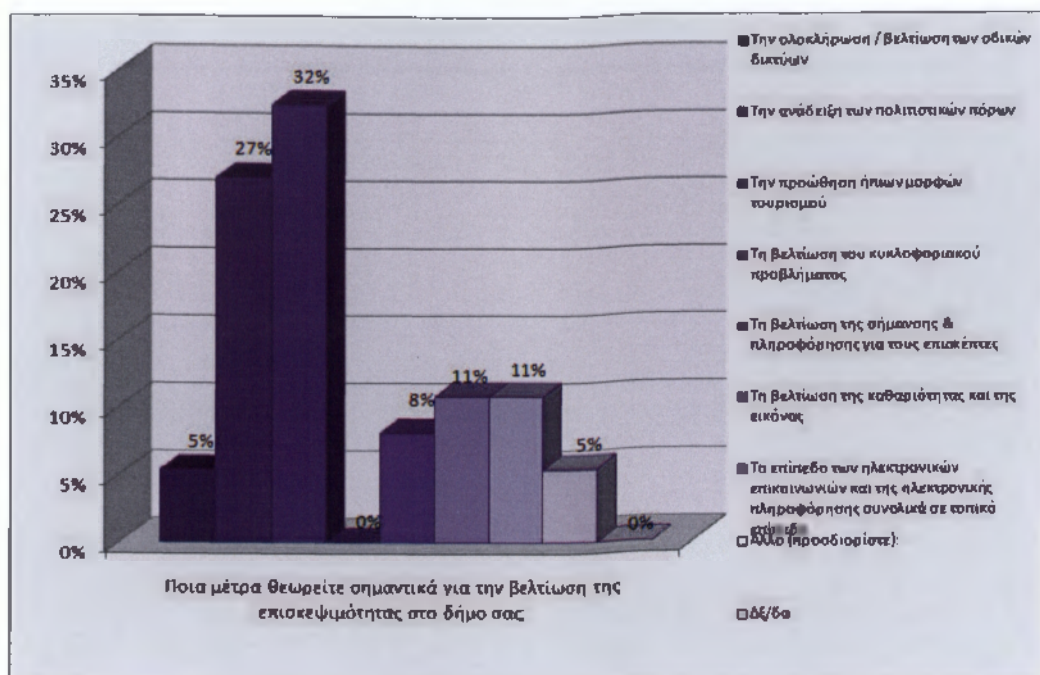
Διάγραμμα 2.42 Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος

Όσο αφορά τα μέτρα για την βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την τόνωση του ιδιωτικού τομέα και της επιχειρηματικότητας στο Δήμο Ύδρας, η μείωση του παραεμπορίου και της παραοικονομίας συγκεντρώνει το 47% και η δημιουργία επιχειρηματικών πάρκων συγκεντρώνει το 35%.

2.3.10 Βελτίωση της επισκεψιμότητας (ερωτ. 38)

Πίνακας 2.45 Βελτίωση της επισκεψιμότητας

Ποια μέτρα θεωρείτε σημαντικά για την βελτίωση της επισκεψιμότητας στο δήμο σας;	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Την ολοκλήρωση / βελτίωση των οδικών δικτύων	2	5%
Την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων	10	27%
Την προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού	12	32%
Τη βελτίωση του κυκλοφοριακού προβλήματος	0	0%
Τη βελτίωση της σήμανσης & πληροφόρησης για τους επισκέπτες	3	8%
Τη βελτίωση της καθαριότητας και της εικόνας	4	11%
Το επίπεδο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και της ηλεκτρονικής πληροφόρησης συνολικά σε τοπικό επίπεδο	4	11%
Άλλο (προσδιορίστε):	2	5%
Δξ/δα	0	0%
	37	100%

Διάγραμμα 2.43 Βελτίωση της επισκεψιμότητας

Όσο αφορά τα μέτρα για την βελτίωση της επισκεψιμότητας στο Δήμο Ύδρας, σύμφωνα με το διάγραμμα 2.43, η προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού συγκεντρώνει το 32% και η ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων συγκεντρώνει το 27%.

2.3.11 Συνεργασία δήμου με περιφέρεια (ερωτ. 39)

Πίνακας 2.46 Συνεργασία δήμου με περιφέρεια

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΔΗΜΟΥ ΜΕ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ	13	100%
ΑΡΚΕΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ	0	0%
ΣΧΕΤΙΚΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ	0	0%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	13	100%

Διάγραμμα 2.44 Συνεργασία δήμου με περιφέρεια

Όλοι οι αιρετοί του Δήμου Ύδρας (100%) θεωρούν ότι η συνεργασία του δήμου με την περιφέρεια για την επίτευξη της τοπικής ανάπτυξης στο δήμο, είναι πολύ σημαντική.

Κοινωνική οικονομία και εθελοντισμός, ως νέοι τομείς προς αξιοποίηση

2.3.12 Εταιρεία σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας (ερωτ. 40 & 41)

Πίνακας 2.47 Εταιρεία σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας

Εταιρεία ο δήμος σε επιχείρηση κοινων. οικον.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	12	92%
ΟΧΙ	0	0%
ΔΞ/ΔΑ	1	8%
	13	100%

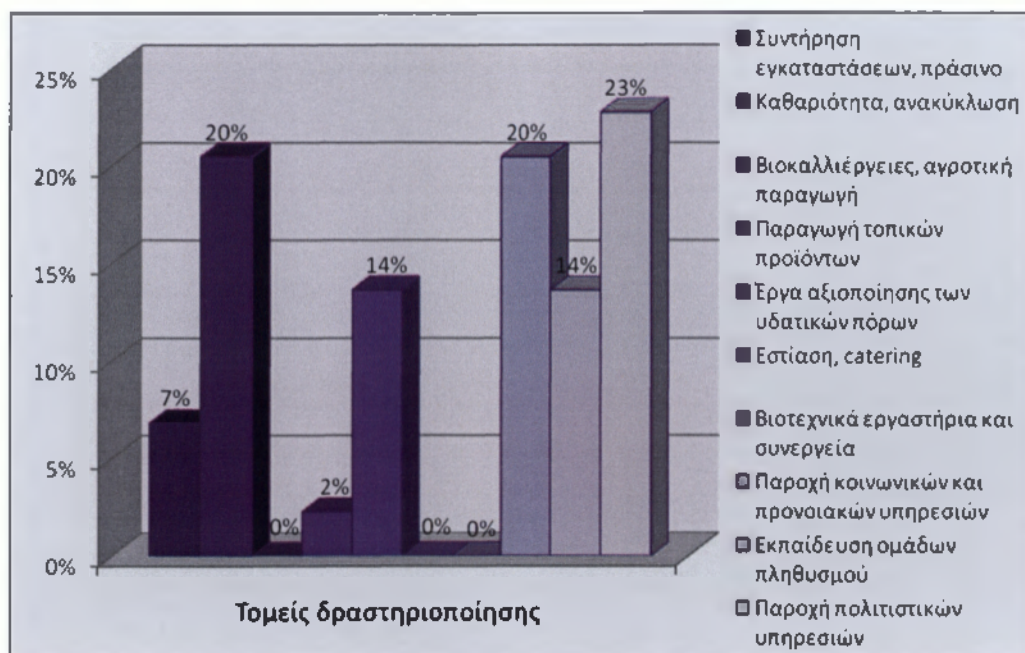

Διάγραμμα 2.45 Εταίρος σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας

Σχεδόν όλοι οι αιρετοί (92%) πιστεύουν ότι ο δήμος τους θα μπορούσε να μετέχει ως εταίρος σε μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας προκειμένου να την ενισχύσει.

Πίνακας 2.48 Τομείς δραστηριοποίησης

Τομείς δραστηριοποίησης	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Συντήρηση εγκαταστάσεων, πράσινο	3	7%
Καθαριότητα, ανακύκλωση	9	20%
Βιοκαλλιέργειες, αγροτική παραγωγή	0	0%
Παραγωγή τοπικών προϊόντων	1	2%
Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων	6	14%
Εστίαση, catering	0	0%
Βιοτεχνικά εργαστήρια και συνεργεία	0	0%
Παροχή κοινωνικών και προνοιακών υπηρεσιών	9	20%
Εκπαίδευση ομάδων πληθυσμού	6	14%
Παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών	10	23%
	44	100%

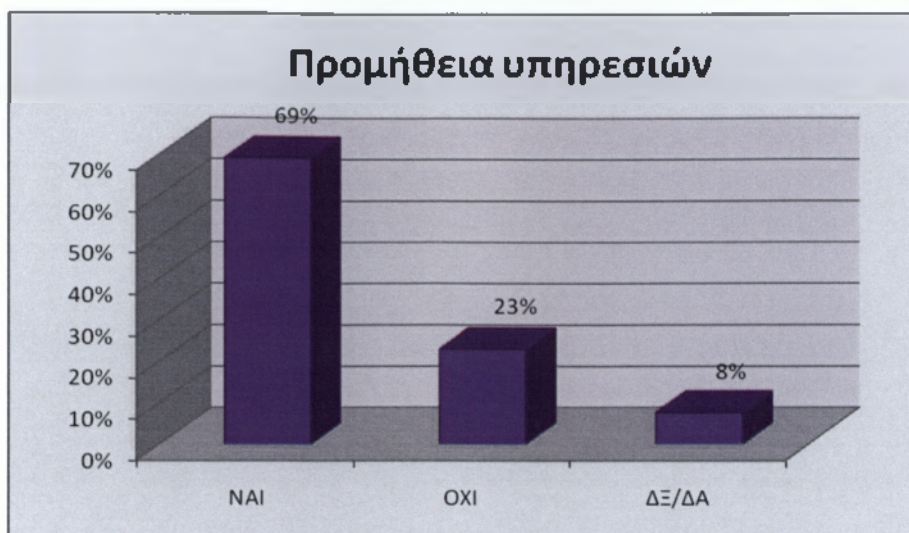
Διάγραμμα 2.46 Τομείς δραστηριοποίησης

Όσο για τους τομείς που θα μπορούσε να δραστηριοποιείται μια κοινωνική επιχείρηση με συμμετοχή του Δήμου, η παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών συγκεντρώνει το 23% και η παροχή κοινωνικών και προνοιακών υπηρεσιών και η καθαριότητα – ανακύκλωση συγκεντρώνουν αντίστοιχα το 20%.

2.3.13 Προμήθεια υπηρεσιών από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας (ερωτ. 42 & 43)

Πίνακας 2.49 Προμήθεια υπηρεσιών

Προμήθεια υπηρεσιών	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	9	69%
ΟΧΙ	3	23%
ΔΞ/ΔΑ	1	8%
	13	100%

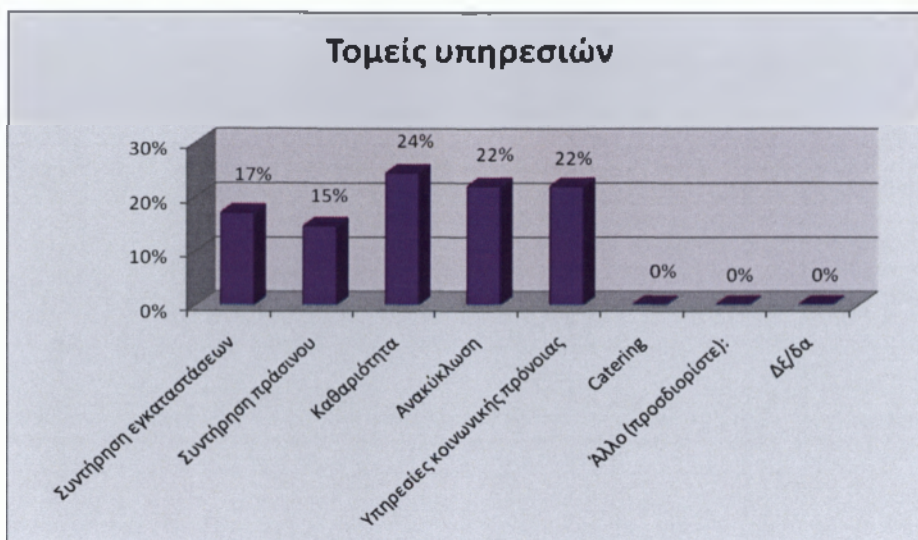

Διάγραμμα 2.47 Προμήθεια υπηρεσιών

Ένα αρκετά υψηλό ποσοστό των αιρετών που φτάνει το 69%, θεωρεί ότι ο Δήμος Ύδρας θα μπορούσε να προμηθεύεται υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας.

Πίνακας 2.50 Τομείς υπηρεσιών

Τομείς υπηρεσιών	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Συντήρηση εγκαταστάσεων	7	17%
Συντήρηση πράσινου	6	15%
Καθαριότητα	10	24%
Ανακύκλωση	9	22%
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας	9	22%
Catering	0	0%
Άλλο (προσδιορίστε):	0	0%
Δέ/δα	0	0%
	41	100%

Διάγραμμα 2.48 Τομείς υπηρεσιών

Όσο για το ποιες υπηρεσίες θα μπορούσε να προμηθεύεται ο Δήμος, η καθαριότητα συγκεντρώνει το 24% και η ανακύκλωση και οι υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας συγκεντρώνουν αντίστοιχα το 22%.

2.3.14 Αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών (ερωτ. 44 & 45)

Εθελοντικές υπηρεσίες από τους δήμους	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΠΟΛΥ ΧΡΗΣΙΜΗ	13	100%
ΣΧΕΤΙΚΑ ΧΡΗΣΙΜΗ	0	0%
ΚΑΘΟΛΟΥ ΧΡΗΣΙΜΗ	0	0%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	13	100%

Πίνακας 2.51 Εθελοντικές υπηρεσίες από τους δήμους

Διάγραμμα 2.49 Εθελοντικές υπηρεσίες από τους δήμους

Σύμφωνα με το διάγραμμα 2.49, όλοι οι αιρετοί (100%) θεωρούν πολύ χρήσιμη την αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών από τους δήμους.

Πίνακας 2.52 Τομείς εθελοντικών υπηρεσιών

Τομείς εθελοντικών υπηρεσιών	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Πράσινο – Καθαριότητα	11	48%
Ανακύκλωση	12	52%
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας	0	0%
Άλλο (προσδιορίστε):	0	0%
Δέ/δα	0	0%
	23	100%

Διάγραμμα 2.50 Τομείς εθελοντικών υπηρεσιών

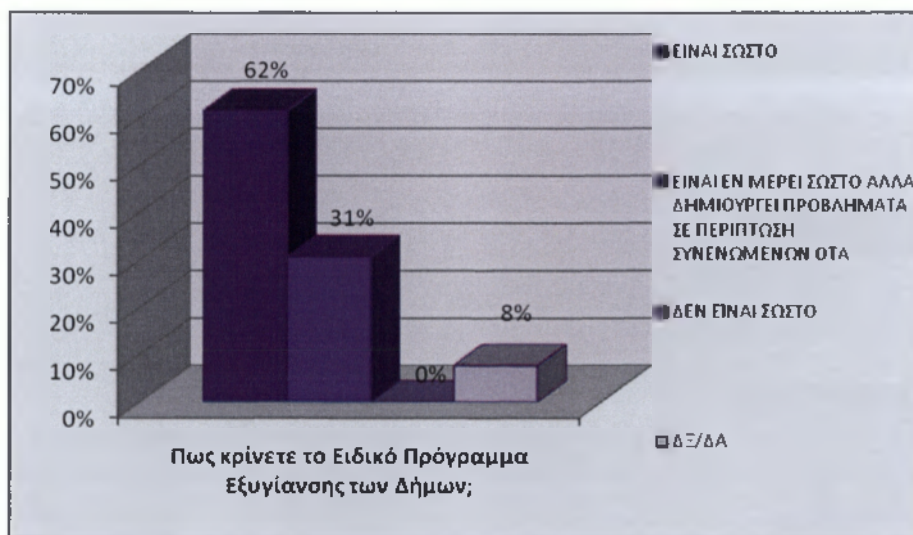
Όσο για το ποιοι τομείς θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν από εθελοντικές οργανώσεις ή πρόσωπα, η ανακύκλωση συγκεντρώνει το 52% και το πράσινο – καθαριότητα συγκεντρώνει το υπόλοιπο 48%.

2.4 Οικονομική πολιτική – Προγραμματισμός – Πόροι

2.4.1 Ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης των δήμων (ερωτ.46)

Πίνακας 2.53 Ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης των δήμων

Πως κρίνετε το Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των Δήμων;	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΕΙΝΑΙ ΣΩΣΤΟ	8	62%
ΕΙΝΑΙ ΕΝ ΜΕΡΕΙ ΣΩΣΤΟ ΑΛΛΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΣΥΝΕΝΩΜΕΝΩΝ ΟΤΑ	4	31%
ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΩΣΤΟ	0	0%
ΔΞ/ΔΑ	1	8%
	13	100%

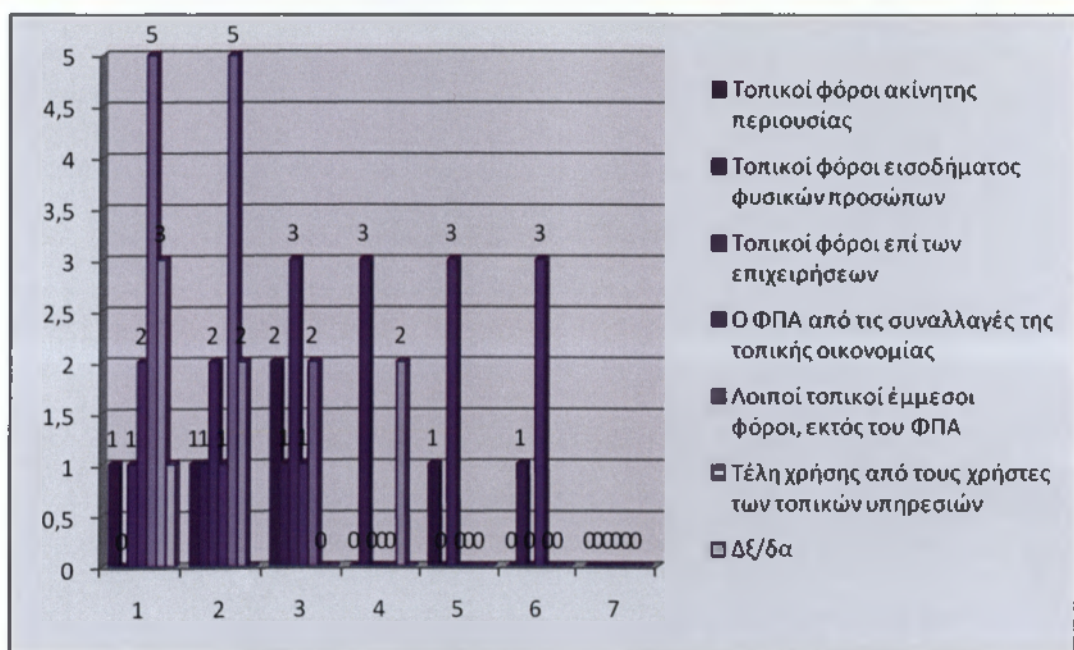
Διάγραμμα 2.51 Ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης των δήμων

Λίγο περισσότεροι από τους μισούς αιρετούς (62%), πιστεύουν ότι το Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των δήμων είναι σωστό. Υπάρχει όμως και ένα 31% που πιστεύει ότι είναι εν μέρει σωστό αλλά δημιουργεί προβλήματα σε περίπτωση συνενωμένων ΟΤΑ.

2.4.2 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων (ερωτ. 47)

Πίνακας 2.54 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων

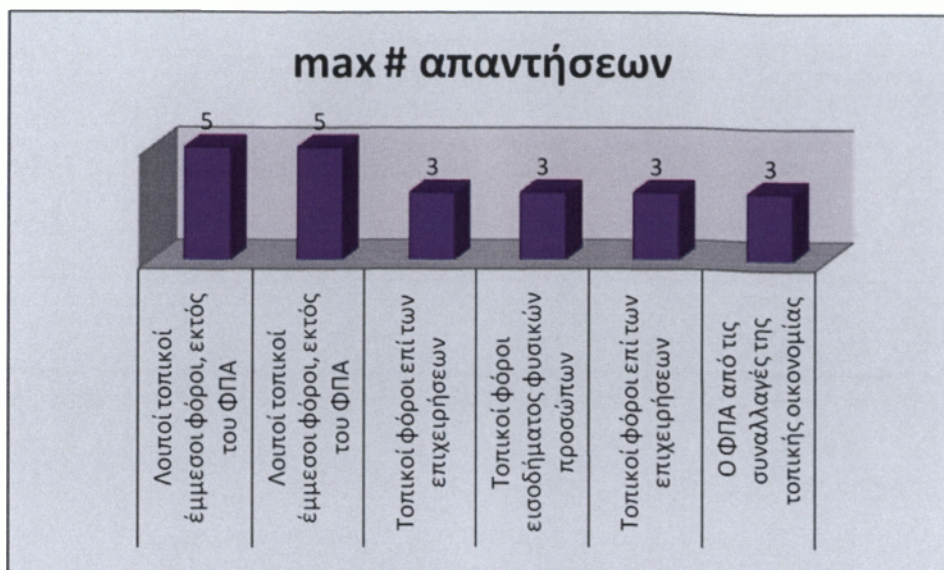
Σημαντικότερα τοπικά έσοδα	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ						
	1	2	3	4	5	6	7
Τοπικοί φόροι ακίνητης περιουσίας	1	1	2	0	1	0	0
Τοπικοί φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων	0	1	1	3	0	1	0
Τοπικοί φόροι επί των επιχειρήσεων	1	2	3	0	3	0	0
Ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας	2	1	1	0	0	3	0
Λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ	5	5	2	0	0	0	0
Τέλη χρήσης από τους χρήστες των τοπικών υπηρεσιών	3	2	0	2	0	0	0
Δξ/δα	1	0	0	0	0	0	0
max # απαντήσεων	5	5	3	3	3	3	0

Διάγραμμα 2.52 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων

Πίνακας 2.55 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων

Προτεραιότητα	ΠΗΓΕΣ ΕΣΟΔΩΝ	max # απαντήσεων
1	Λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ	5
2	Λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ	5
3	Τοπικοί φόροι επί των επιχειρήσεων	3
4	Τοπικοί φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων	3
5	Τοπικοί φόροι επί των επιχειρήσεων	3
6	Ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας	3

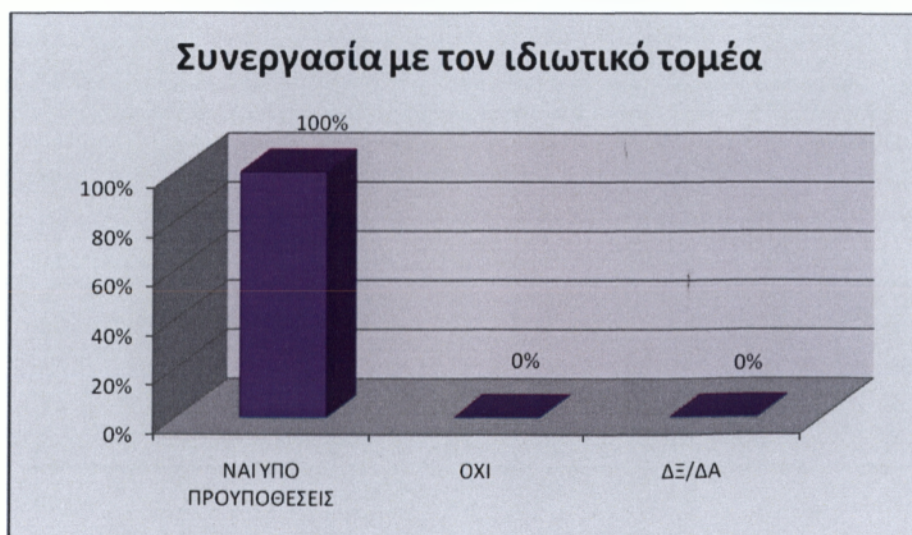
Διάγραμμα 2.53 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων

Σύμφωνα με τα διαγράμματα 2.52 και 2.53, οι αιρετοί θεωρούν ότι σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων για τη χρηματοδότηση των τοπικών υπηρεσιών και έργων, είναι οι λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ.

2.4.3 Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα (ερωτ. 48&49&50)

Πίνακας 2.56 Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα

Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ ΥΠΟ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ	13	100%
ΟΧΙ	0	0%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	13	100%

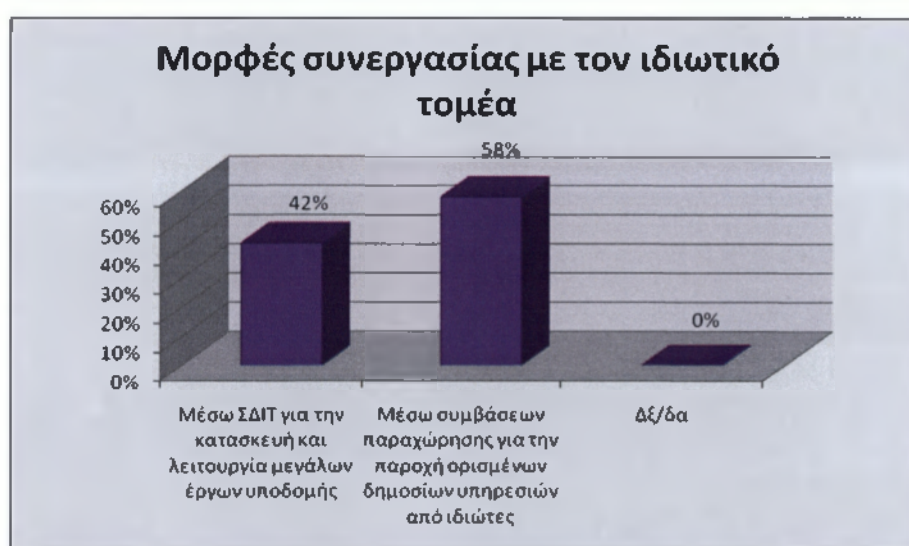

Διάγραμμα 2.54 Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα

Όλοι οι αιρετοί (100%) είναι υπέρ της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα αλλά υπό προϋποθέσεις.

Πίνακας 2.57 Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα

Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Μέσω ΣΔΙΤ για την κατασκευή και λειτουργία μεγάλων έργων υποδομής	8	42%
Μέσω συμβάσεων παραχώρησης για την παροχή ορισμένων δημοσίων υπηρεσιών από ιδιώτες	11	58%
Δέ/δα	0	0%
	19	100%

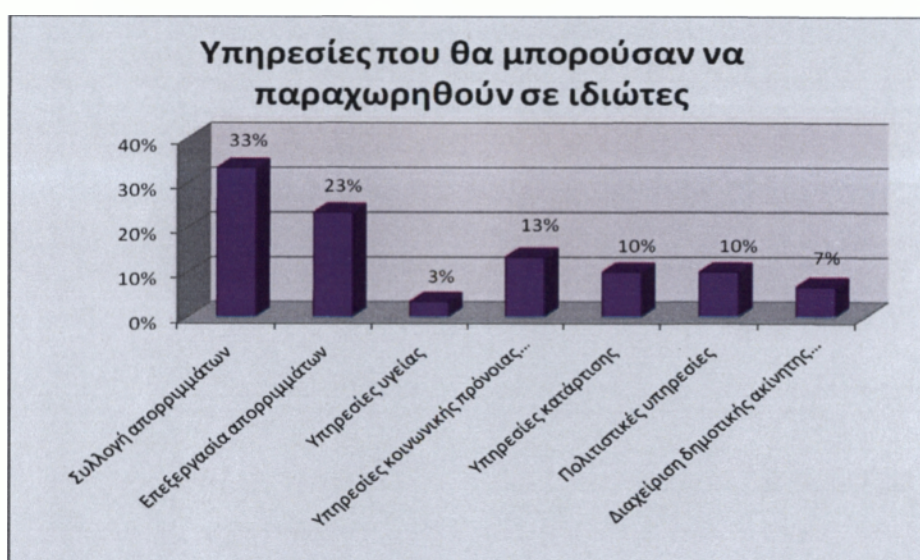

Διάγραμμα 2.55 Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα

Όσο για το με ποιες μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα θα συμφωνούσαν, το 58% συμφωνεί με τις συμβάσεις παραχώρησης για την παροχή ορισμένων δημοσίων υπηρεσιών από ιδιώτες και το υπόλοιπο 42% με ΣΔΙΤ για την κατασκευή και λειτουργία μεγάλων έργων υποδομής.

Πίνακας 2.58 Υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες

Υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Συλλογή απορριμμάτων	10	33%
Επεξεργασία απορριμμάτων	7	23%
Υπηρεσίες υγείας	1	3%
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και αλληλεγγύης	4	13%
Υπηρεσίες κατάρτισης	3	10%
Πολιτιστικές υπηρεσίες	3	10%
Διαχείριση δημοτικής ακίνητης περιουσίας	2	7%
	30	100%

Διάγραμμα 2.56 Υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες

Σύμφωνα με το διάγραμμα 2.56, και τις υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες, η συλλογή απορριμμάτων συγκεντρώνει το 33% και η επεξεργασία απορριμμάτων συγκεντρώνει το 23%.

2.5 Κλείσιμο (ανοικτή ερώτηση)

Ποιο είναι το όραμά σας για το δήμο κατά τη διάρκεια της πρώτης αιρετής διακυβέρνησης του προγράμματος Καλλικράτης;

Στην παραπάνω ερώτηση απάντησαν 5 από τους 13 αιρετούς.

Οι 2 από τους 5 αιρετούς έχουν σαν όραμα να υπάρξει εξυγίανση στα οικονομικά του Δήμου και γενικότερα στην νοοτροπία που μέχρι τώρα λειτουργούσε ο Δήμος και

οι Υπηρεσίες του. Ακόμα να ενεργοποιηθούν οι πολίτες και αυτό θα γίνει μόνο αν διαπιστώσουν ότι κάτι πάει να γίνει στον τόπο τους.

Οι 2 από τους 5 θεωρούν σημαντικό την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής του πολίτη μέσω παρεχόμενων υπηρεσιών, την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού και την συντήρηση παραδοσιακού οικισμού.

Τέλος 1 αιρετός έχει σαν όραμα να ρυθμιστούν τα χρέη του Δήμου της Ύδρας που είναι και βασικό για να συνεχιστούν τα έργα που έχουν σχεδιαστεί. Να βρεθεί λύση για την ύδρευση του νησιού με δημιουργία φραγμάτων, νέας μονάδας αφαλάτωσης και κατασκευή της παλιάς. Να υπάρξει καθαριότητα στο νησί και να γίνει σωστή προβολή του νησιού σε εκθέσεις τουριστικού ενδιαφέροντος, ώστε να τονωθεί η τοπική οικονομία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Η ΕΡΕΥΝΑ ΤΩΝ ΑΙΡΕΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΟΡΟΥ

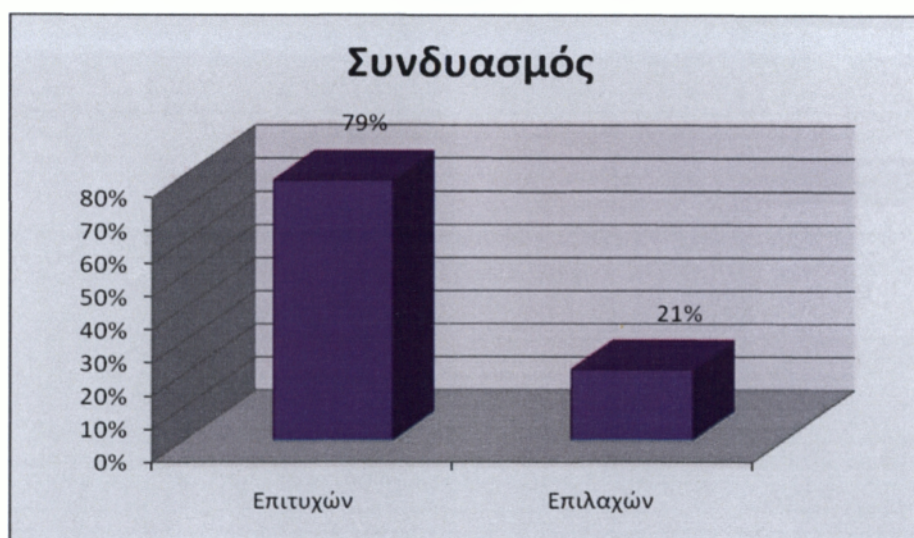
Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας που πραγματοποιήθηκε στους αιρετούς του Δήμου Πόρου. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται τόσο σε πίνακες όσο και σε διαγράμματα.

3.1 Ταυτότητα αιρετών

3.1.1 Στοιχεία εκλογής

Πίνακας 3.1 Συνδυασμός

Συνδυασμός	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Επιτυχών	11	79%
Επιλαχών	3	21%

Διάγραμμα 3.1 Συνδυασμός

Σύμφωνα με το διάγραμμα 3.1 το 79% των αιρετών του Δήμου Πόρου ανήκει στον επιτυχόντα συνδυασμό.

Πίνακας 3.2 Εκλογική ταυτότητα

Εκλογική ταυτότητα	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Επικεφαλής συνδυασμού	1	7%
Δημοτικός σύμβουλος	13	93%
Τοπικός σύμβουλος	0	0%

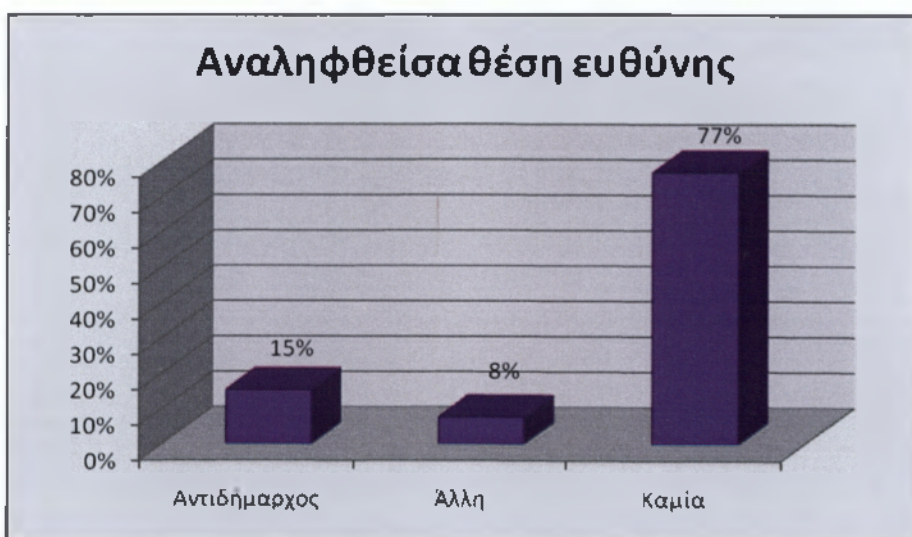

Διάγραμμα 3.2 Εκλογική ταυτότητα

Σχεδόν όλοι οι αιρετοί που έλαβαν μέρος στην έρευνα (93%) είναι δημοτικοί σύμβουλοι.

Πίνακας 3.3 Αναληφθείσα θέση ευθύνης

Αναληφθείσα θέση ευθύνης	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Αντιδήμαρχος	2	15%
Άλλη	1	8%
Καμία	10	77%

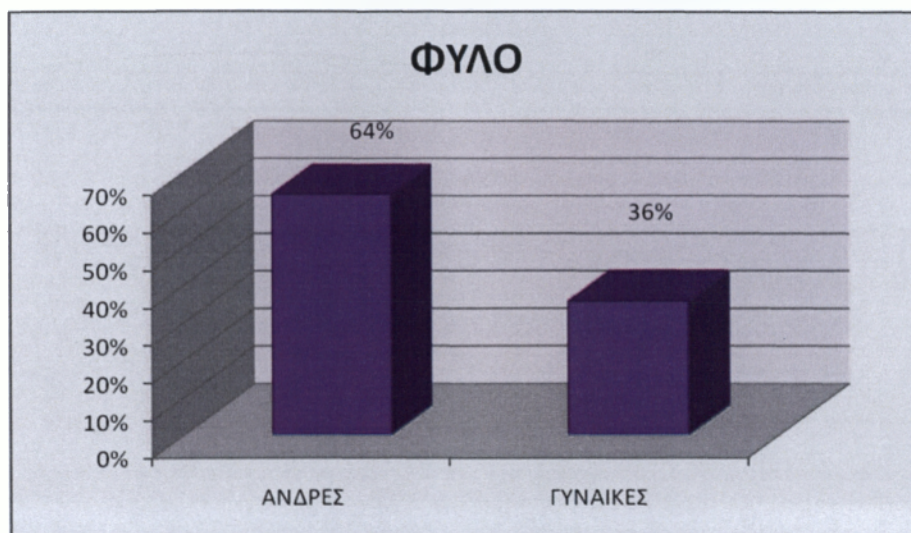
Διάγραμμα 3.3 Αναληφθείσα θέση ευθύνης

Το 77% των αιρετών, σύμφωνα με το διάγραμμα 3.3, δεν έχει αναλάβει κάποια θέση ευθύνης.

3.1.2 Φύλο αιρετών

Πίνακας 3.4 Φύλο

ΦΥΛΟ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΑΝΔΡΕΣ	9	64%
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	5	36%
	14	100%

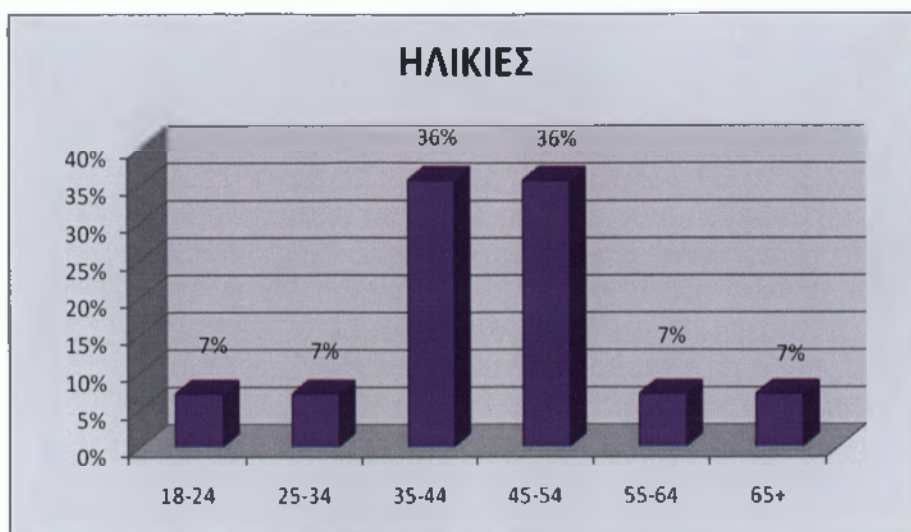
Διάγραμμα 3.4 Φύλο

Οι περισσότεροι αιρετοί του Δήμου Πόρου που έλαβαν μέρος στην έρευνα είναι άνδρες (64%).

3.1.3 Ηλικιακή Ομάδα (ερωτ. 3)

Πίνακας 3.5 Ηλικιακή Ομάδα

ΗΛΙΚΙΕΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
18-24	1	7%
25-34	1	7%
35-44	5	36%
45-54	5	36%
55-64	1	7%
65+	1	7%
	14	100%

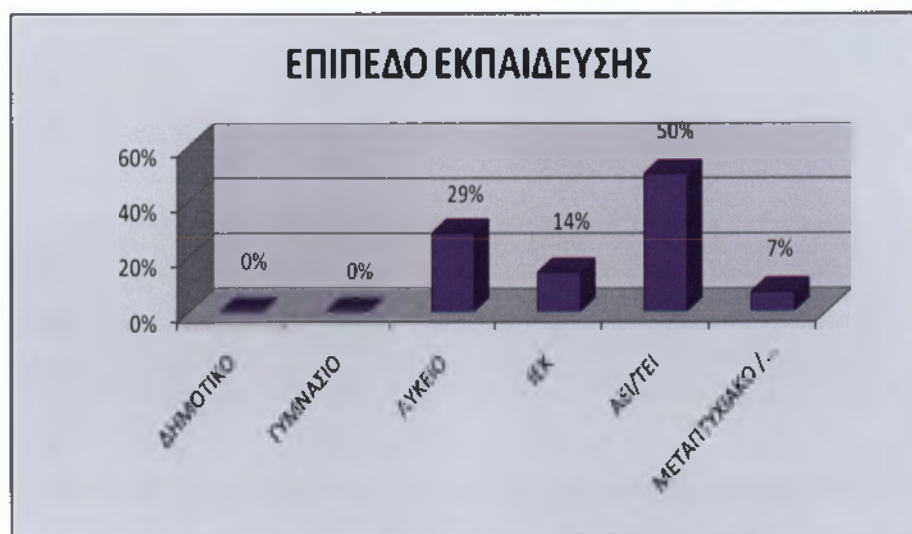
Διάγραμμα 3.5 Ηλικιακή Ομάδα

Η ηλικίες που κυριαρχούν στους αιρετούς του Δήμου Πόρου είναι μεταξύ 35 – 44 έτη και 45 – 54 έτη.

3.1.4 Επίπεδο εκπαίδευσης (ερωτ. 4)

Πίνακας 3.6 Επίπεδο εκπαίδευσης

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ	0	0%
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	0	0%
ΛΥΚΕΙΟ	4	29%
ΙΕΚ	2	14%
ΑΕΙ/ΤΕΙ	7	50%
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ / ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ	1	7%
	14	100%

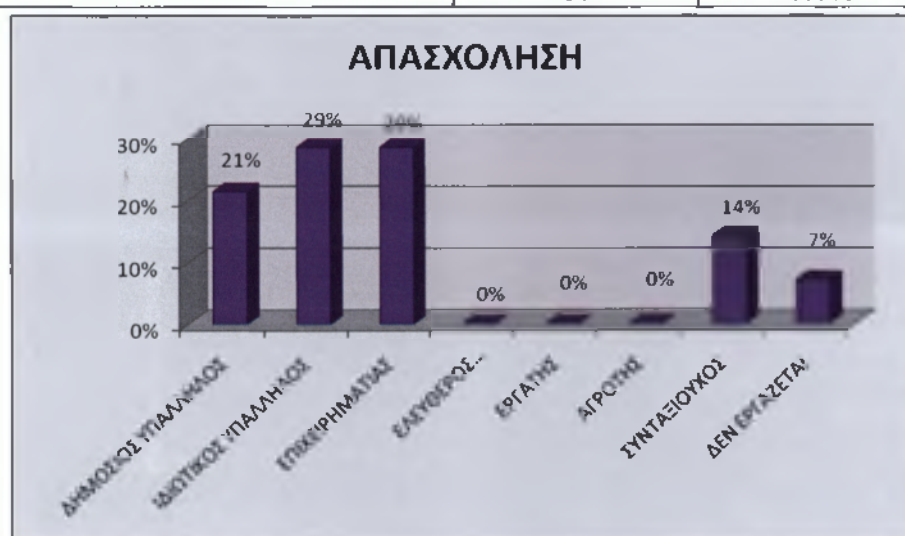
Διάγραμμα 3.6 Επίπεδο εκπαίδευσης

Οι περισσότεροι αιρετοί σύμφωνα με το διάγραμμα 3.6 είναι απόφοιτοι ΑΕΙ / ΤΕΙ (50%). Ένα μεγάλο ποσοστό επίσης είναι απόφοιτοι Λυκείου (29%).

3.1.5 Απασχόληση (ερωτ. 5)

Πίνακας 3.7 Απασχόληση

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ	3	21%
ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ	4	29%
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑΣ	4	29%
ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΑΣ	0	0%
ΕΡΓΑΤΗΣ	0	0%
ΑΓΡΟΤΗΣ	0	0%
ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΣ	2	14%
ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΕΤΑΙ	1	7%
	14	100%

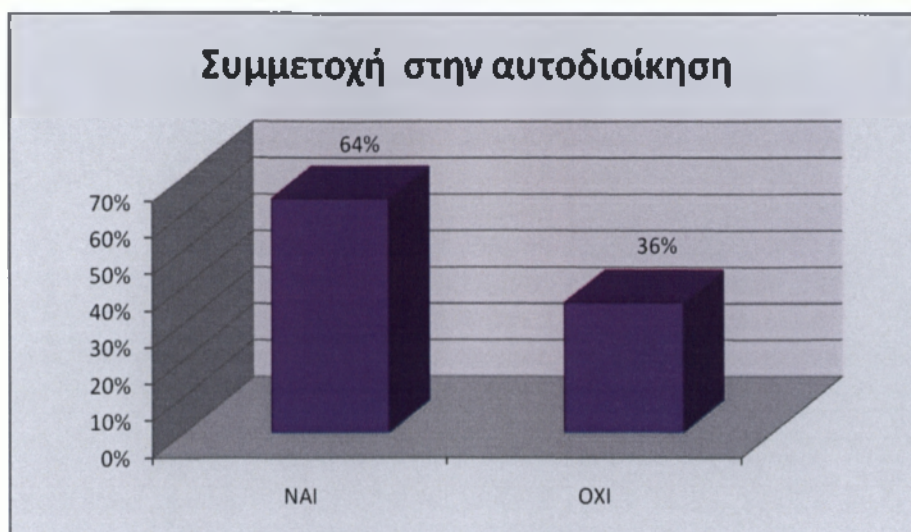
Διάγραμμα 3.7 Απασχόληση

Το μεγαλύτερο ποσοστό των αιρετών πριν την πρόσφατη εκλογή τους, ήταν επιχειρηματίες (29%) και ιδιωτικοί υπάλληλοι (29%).

3.1.6 Προηγούμενη συμμετοχή σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης (ερωτ. 6 & 7)

Πίνακας 3.8 Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση

Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	9	64%
ΟΧΙ	5	36%
	14	100%

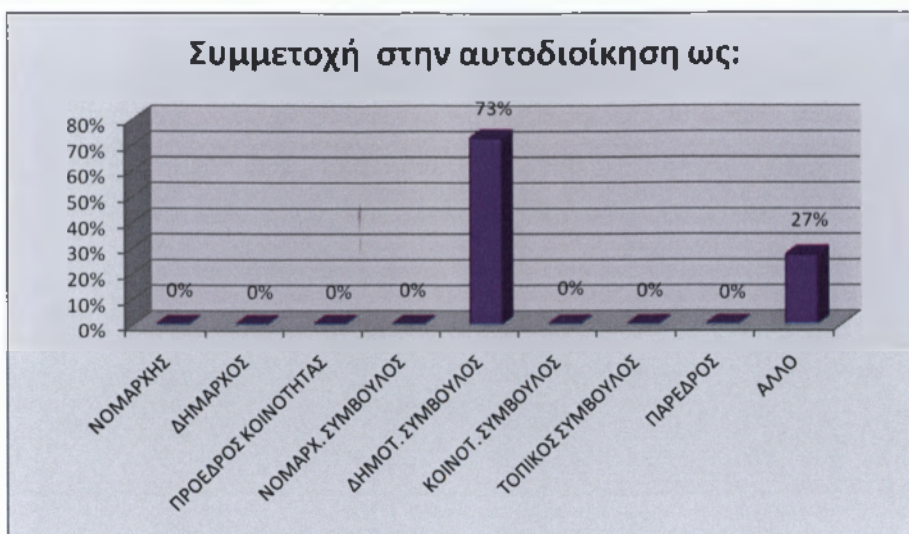

Διάγραμμα 3.8 Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση

Λίγο περισσότεροι από τους μισούς αιρετούς (64%) έχουν συμμετάσχει και παλιότερα σε θέση αιρετών οργάνων Αυτοδιοίκησης.

Πίνακας 3.9 Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση

Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση ως:	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΟΜΑΡΧΗΣ	0	0%
ΔΗΜΑΡΧΟΣ	0	0%
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	0	0%
ΝΟΜΑΡΧ. ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	0	0%
ΔΗΜΟΤ. ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	8	73%
ΚΟΙΝΟΤ. ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	0	0%
ΤΟΠΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	0	0%
ΠΑΡΕΔΡΟΣ	0	0%
ΑΛΛΟ	3	27%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ	11	100%

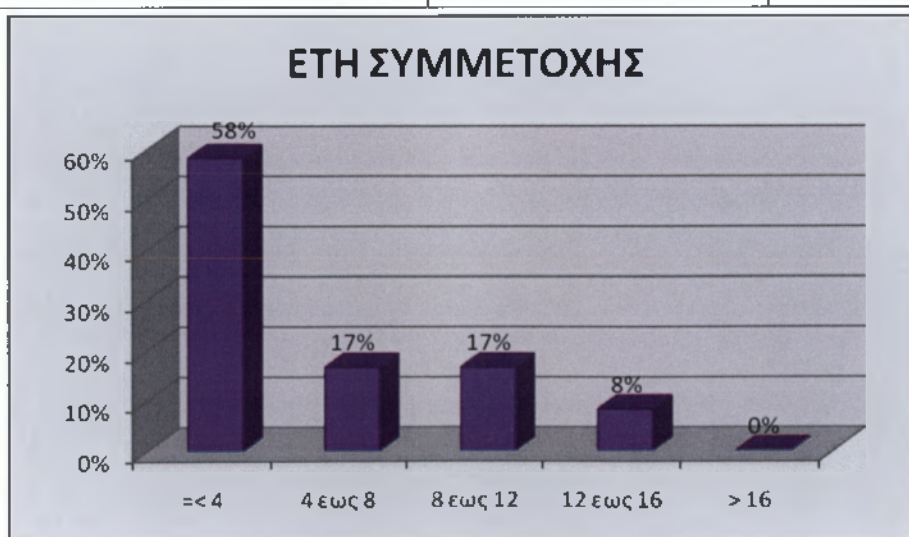

Διάγραμμα 3.9 Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση

Το 73% των αιρετών που έχουν συμμετάσχει και παλιότερα σε θέση αιρετών οργάνων Αυτοδιοίκησης, ήταν δημοτικοί σύμβουλοι.

Πίνακας 3.10 Έτη συμμετοχής

ΕΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
= < 4	7	58%
4-8	2	17%
8-12	2	17%
12-16	1	8%
> 16	0	0%
ΣΥΝΟΛΟ	12	100%

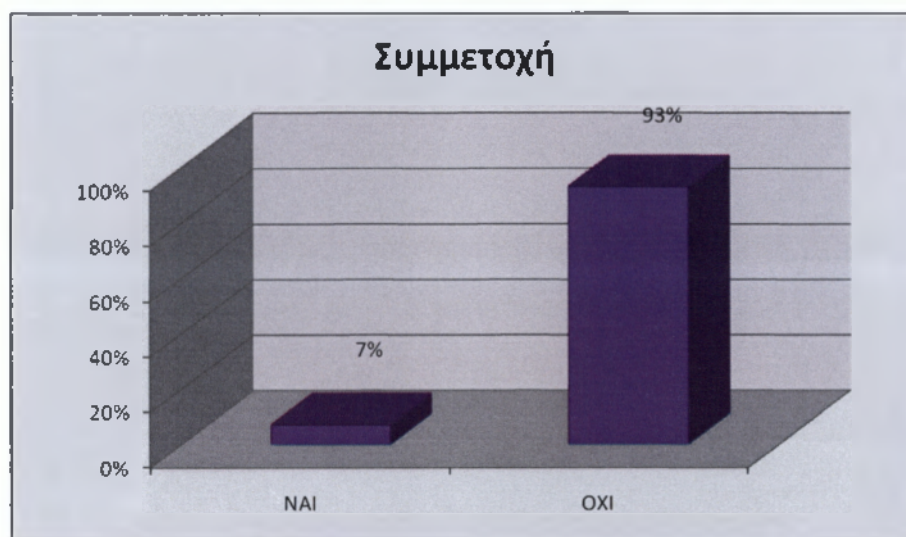
Διάγραμμα 3.10 Έτη συμμετοχής

Όσο για το πόσα έτη συμμετείχαν στη θέση αιρετών οργάνων Αυτοδιοίκησης, το 58% συμμετείχε έως 4 έτη.

3.1.7 Προηγούμενη συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα (ερωτ. 8 & 9)

Πίνακας 3.11 Συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα

Συμμετοχή	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	1	7%
ΟΧΙ	13	93%
	14	100%

Διάγραμμα 3.11 Συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα

Στην ερώτηση για το αν έχουν συμμετάσχει στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα παλαιότερα, σχεδόν όλοι οι αιρετοί του Δήμου Πόρου (93%) απάντησαν αρνητικά.

Πίνακας 3.12 Συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα

ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ, ΩΣ:	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ	0	0%
ΣΤΟ ΔΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ	0	0%
ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	1	100%
ΑΛΛΟ	0	0%
ΣΥΝΟΛΟ	1	100%

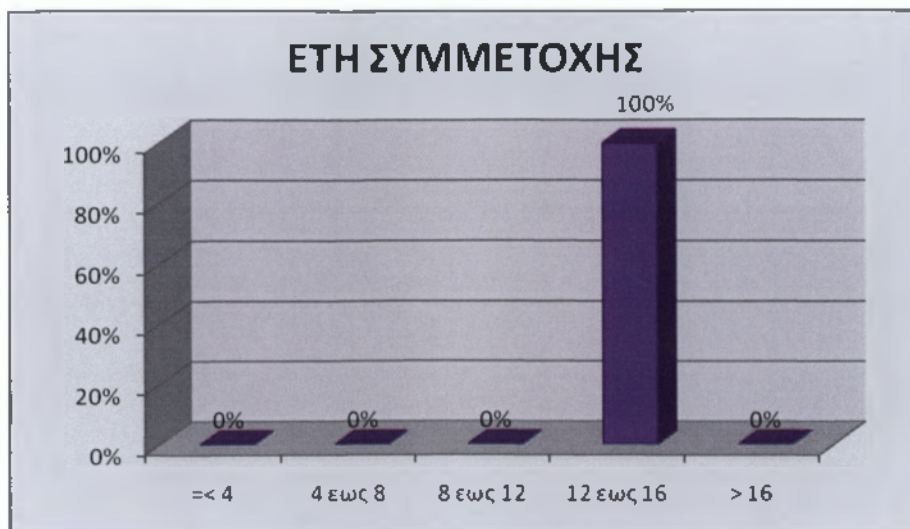

Διάγραμμα 3.12 Συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα

Από το διάγραμμα 3.12 και τον αντίστοιχο πίνακα, διαπιστώνουμε ότι ένα μόνο άτομο συμμετείχε στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα παλαιότερα και η θέση αυτή ήταν επικεφαλής δημόσιας υπηρεσίας.

Πίνακας 3.13 Έτη συμμετοχής

ΕΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
=< 4	0	0%
4-8	0	0%
8-12	0	0%
12-16	1	100%
> 16	0	0%
ΣΥΝΟΛΟ	1	100%

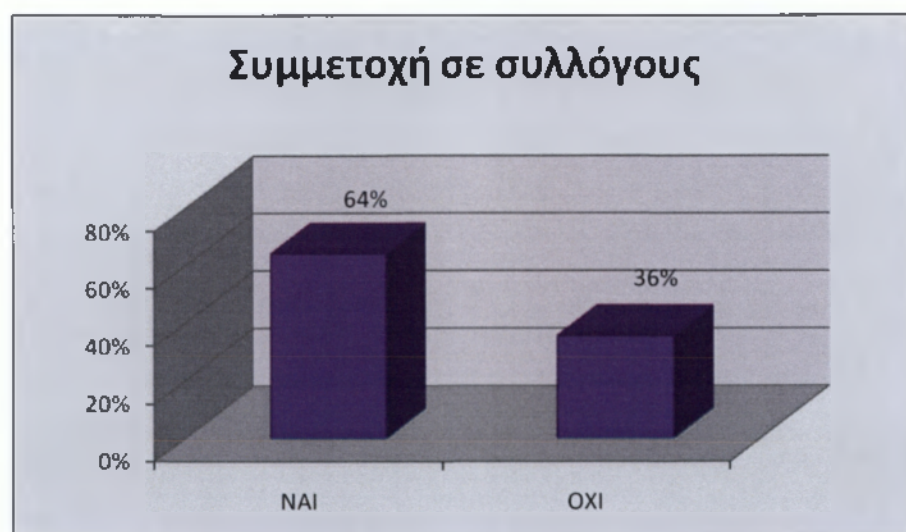
Διάγραμμα 3.13 Έτη συμμετοχής

Όσο για το πόσα έτη ήταν στην θέση αυτή, δήλωσε ότι ήταν 12 έως 16 έτη.

3.1.8 Προηγούμενη συμμετοχή σε τοπικά συλλογικά σχήματα (ερωτ. 10 & 11)

Πίνακας 3.14 Συμμετοχή σε συλλόγους

Συμμετοχή σε συλλόγους	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	9	64%
ΟΧΙ	5	36%
	14	100%

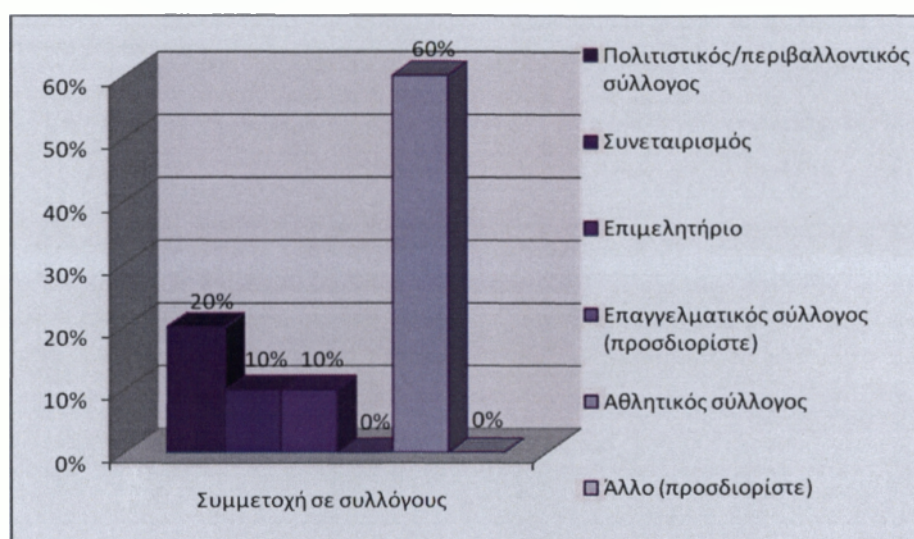

Διάγραμμα 3.14 Συμμετοχή σε συλλόγους

Λίγο περισσότεροι από τους μισούς αιρετούς (64%), έχουν συμμετάσχει παλαιότερα σε τοπικά συλλογικά σχήματα.

Πίνακας 3.15 Συμμετοχή σε συλλόγους

Συμμετοχή σε συλλόγους	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Πολιτιστικός/περιβαλλοντικός σύλλογος	2	20%
Συνεταιρισμός	1	10%
Επιμελητήριο	1	10%
Επαγγελματικός σύλλογος (προσδιορίστε)	0	0%
Αθλητικός σύλλογος	6	60%
Άλλο (προσδιορίστε)	0	0%
ΣΥΝΟΛΟ	10	100%

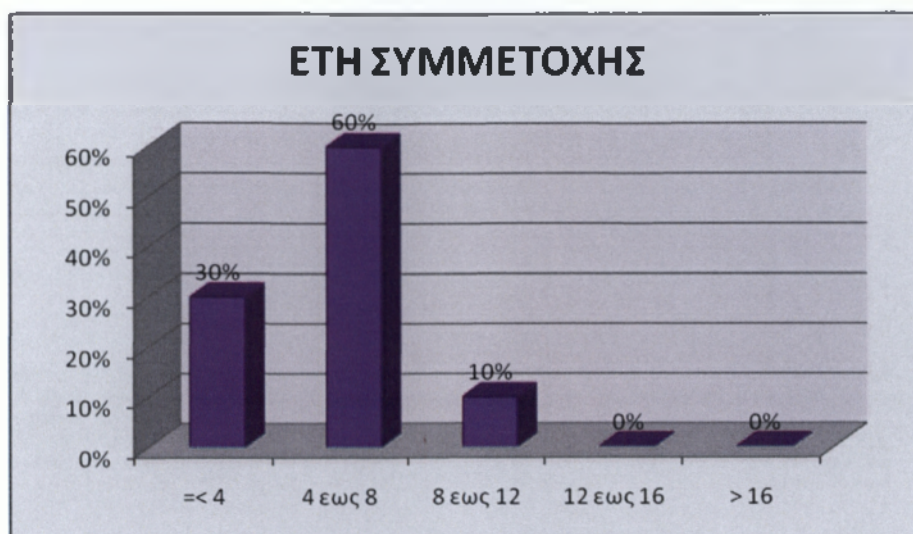

Διάγραμμα 3.15 Συμμετοχή σε συλλόγους

Το 60% των αιρετών που έχει συμμετάσχει σε τοπικά συλλογικά σχήματα, δήλωσε πως ο σύλλογος αυτός ήταν αθλητικός.

Πίνακας 3.16 Έτη συμμετοχής

ΕΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
=< 4	3	30%
4-8	6	60%
8-12	1	10%
12-16	0	0%
> 16	0	0%
ΣΥΝΟΛΟ	10	100%

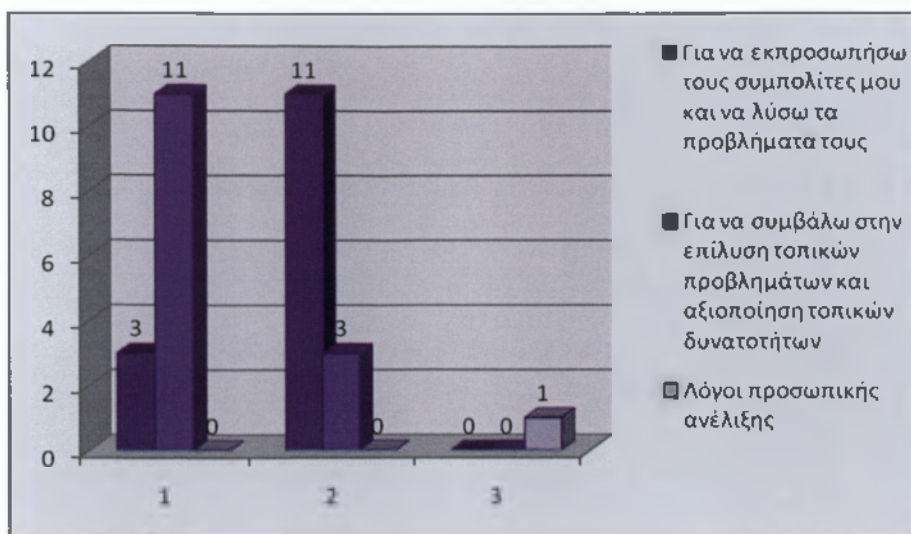
Διάγραμμα 3.16 Έτη συμμετοχής

Όσο για το πόσα έτη συμμετείχαν σε σύλλογο, το 60% συμμετείχε από 4 έως 8 έτη.

3.1.9 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές (ερωτ. 12)

Πίνακας 3.17 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές

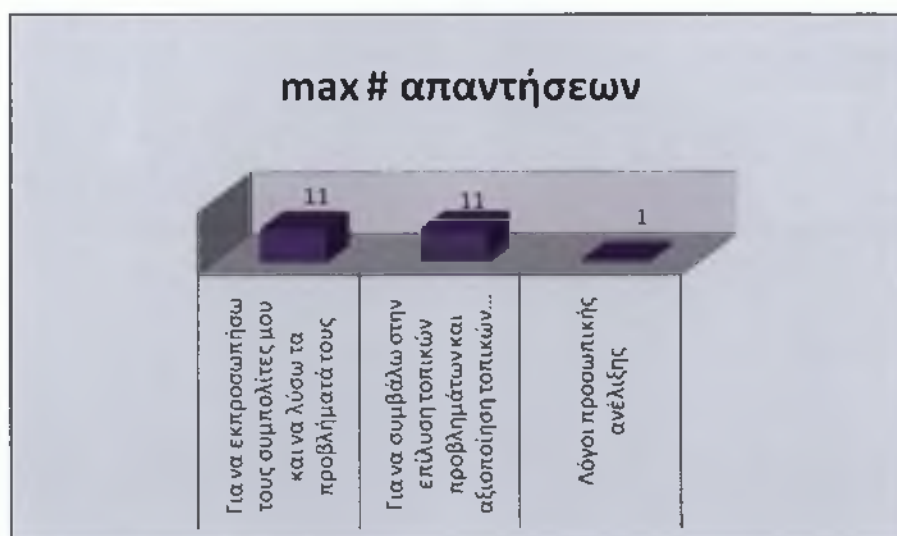
ΙΕΡΑΡΧΗΜΕΝΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΙΡΕΤΩΝ			
ΚΙΝΗΤΡΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ		
	1	2	3
Για να εκπροσωπήσω τους συμπολίτες μου και να λύσω τα προβλήματά τους	3	11	0
Για να συμβάλω στην επίλυση τοπικών προβλημάτων και αξιοποίηση τοπικών δυνατοτήτων	11	3	0
Λόγοι προσωπικής ανέλιξης	0	0	1
max # απαντήσεων	14	14	1

Διάγραμμα 3.17 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές

Πίνακας 3.18 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΚΙΝΗΤΡΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ	max # απαντήσεων
1	Για να εκπροσωπήσω τους συμπολίτες μου και να λύσω τα προβλήματά τους	11
2	Για να συμβάλω στην επίλυση τοπικών προβλημάτων και αξιοποίηση τοπικών δυνατοτήτων	11
3	Λόγοι προσωπικής ανέλιξης	1

Διάγραμμα 3.18 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές

Όσο αφορά τα κίνητρα συμμετοχής των αιρετών στις δημοτικές εκλογές, σύμφωνα με τα διαγράμματα 2.17 και 2.18, παρατηρούμε πως πρώτη προτεραιότητά τους ήταν για να εκπροσωπήσουν τους συμπολίτες τους και να λύσουν τα προβλήματά τους και δεύτερη προτεραιότητα για να συμβάλουν στην επίλυση τοπικών προβλημάτων και αξιοποίηση τοπικών δυνατοτήτων.

3.2 Θεσμικό Πλαίσιο Α΄ βάρθμιας Αυτοδιοίκησης

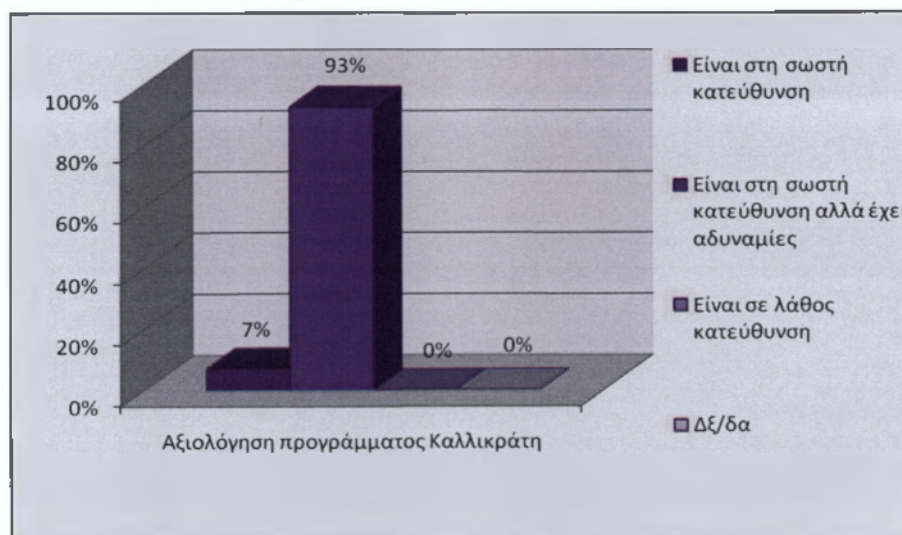
Γενική αξιολόγηση του προγράμματος Καλλικράτης για τους δήμους

3.2.1 Αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη (ερωτ. 13)

Οι αιρετοί ερωτήθηκαν πώς κρίνουν το πρόγραμμα Καλλικράτης. Τα αποτελέσματα είναι τα εξής:

Πίνακας 3.19 Αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη

Αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Είναι στη σωστή κατεύθυνση	1	7%
Είναι στη σωστή κατεύθυνση αλλά έχει αδυναμίες	13	93%
Είναι σε λάθος κατεύθυνση	0	0%
Δέ/δα	0	0%
	14	100%

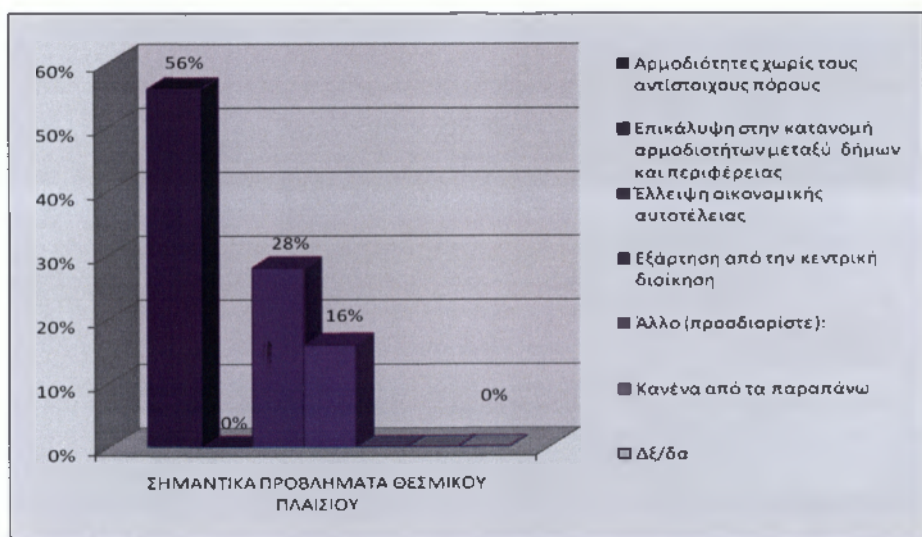
Διάγραμμα 3.19 Αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη

Η συντριπτική πλειοψηφία των αιρετών του Δήμου Πόρου (93%) θεωρούν ότι το πρόγραμμα Καλλικράτης είναι στη σωστή κατεύθυνση αλλά έχει αδυναμίες.

3.2.2 Σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου (ερωτ. 14)

Πίνακας 3.20 Σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Αρμοδιότητες χωρίς τους αντίστοιχους πόρους	14	56%
Επικάλυψη στην κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ δήμων και περιφέρειας	0	0%
Έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας	7	28%
Εξάρτηση από την κεντρική διοίκηση	4	16%
Άλλο (προσδιορίστε):	0	0%
Κανένα από τα παραπάνω	0	0%
Δέ/δα	0	0%
	25	100%

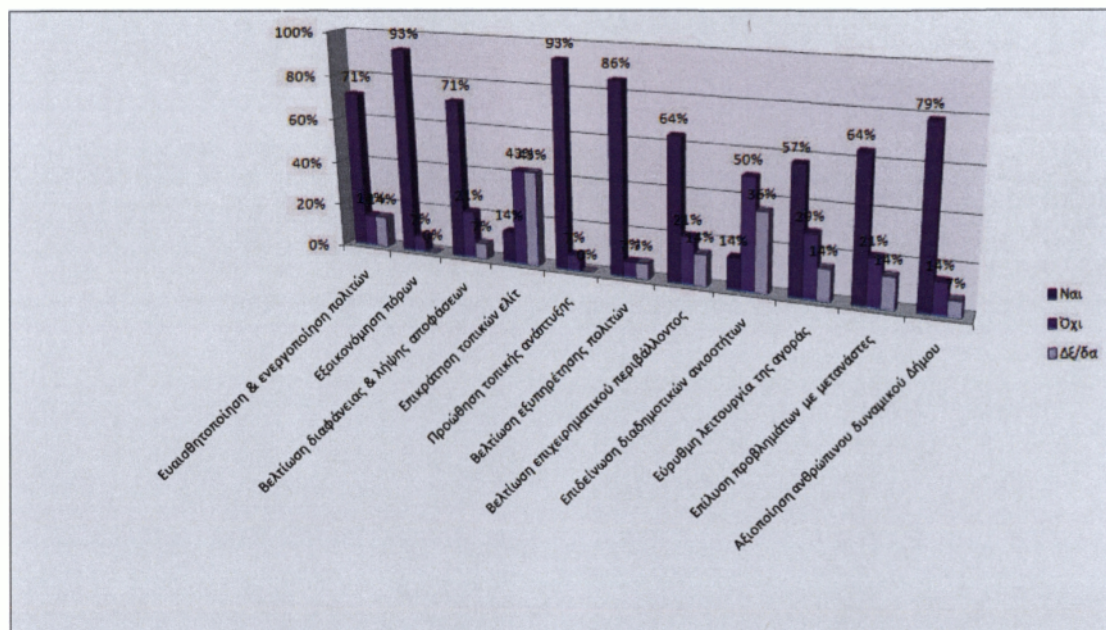
Διάγραμμα 3.20 Σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου

Σύμφωνα με το διάγραμμα 3.20, τα σημαντικότερα προβλήματα του θεσμικού πλαισίου είναι οι αρμοδιότητες χωρίς τους αντίστοιχους πόρους (56%), η έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας (28%) και η εξάρτηση από την κεντρική διοίκηση (16%).

3.2.3 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου (ερωτ. 15)

Πίνακας 3.21 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΞ/ΔΑ
Εναισθητοποίηση & ενεργοποίηση πολιτών	10	2	2
Εξοικονόμηση πόρων	13	1	0
Βελτίωση διαφάνειας & λήψης αποφάσεων	10	3	1
Επικράτηση τοπικών ελίτ	2	6	6
Προώθηση τοπικής ανάπτυξης	13	1	0
Βελτίωση εξυπηρέτησης πολιτών	12	1	1
Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος	9	3	2
Επιδείνωση διαδημοτικών ανισοτήτων	2	7	5
Εύρυθμη λειτουργία της αγοράς	8	4	2
Επίλυση προβλημάτων με μετανάστες	9	3	2
Αξιοποίηση ανθρώπινου δυναμικού Δήμου	11	2	1

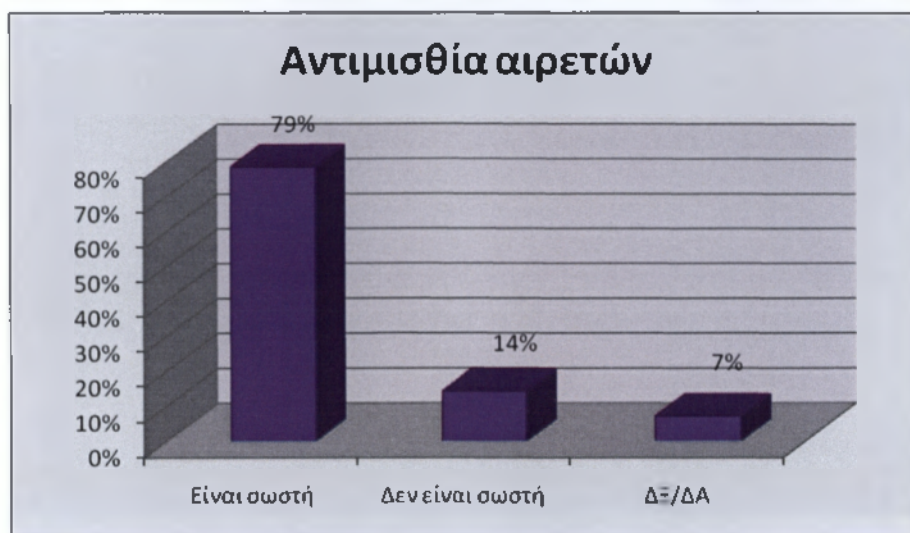
Διάγραμμα 3.21 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου

Όσο αφορά τις επιπτώσεις του θεσμικού πλαισίου, όλοι οι αιρετοί θεωρούν ότι η Α' βάρθμια τοπική αυτοδιοίκηση όπως θεσμοθετήθηκε, θα βελτιώσει την εξοικονόμηση πόρων (93%). Επίσης ότι θα βελτιώσει την προώθηση τοπικής ανάπτυξης (93%).

3.2.4 Αντιμισθία αιρετών (ερωτ. 16)

Πίνακας 3.22 Αντιμισθία αιρετών

Αντιμισθία αιρετών	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Είναι σωστή	11	79%
Δεν είναι σωστή	2	14%
ΔΞ/ΔΑ	1	7%
	14	100%

Διάγραμμα 3.22 Αντιμισθία αιρετών

Οι περισσότεροι αιρετοί (79%) θεωρούν ότι η αντιμισθία για τους αιρετούς (Δήμαρχοι / Αντιδήμαρχοι / Πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων) που προβλέπεται για πρώτη φορά, είναι σωστή.

3.2.5 Ασυμβίβαστο δημάρχου (ερωτ. 17)

Πίνακας 3.23 Ασυμβίβαστο του δημάρχου

Ασυμβίβαστο του δημάρχου	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	11	79%
ΟΧΙ	3	21%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	14	100%

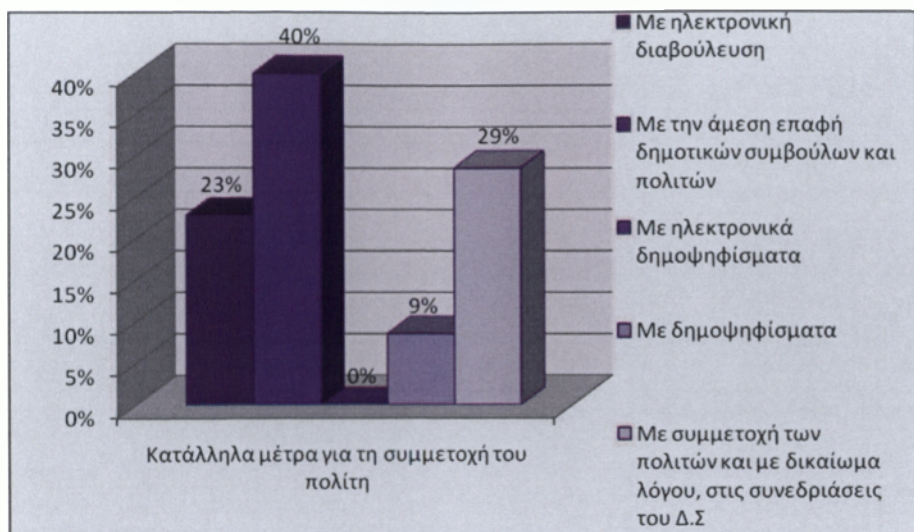
Διάγραμμα 3.23 Ασυμβίβαστο του δημάρχου

Σύμφωνα με το διάγραμμα 3.23, διαπιστώνουμε ότι το 79% των αιρετών συμφωνεί με το ασυμβίβαστο του δημάρχου (μεταξύ δημαρχιακής και επαγγελματικής ιδιότητας).

3.2.6 Κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη (ερωτ. 18)

Πίνακας 3.24 Κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη

Κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Με ηλεκτρονική διαβούλευση	8	23%
Με την άμεση επαφή δημοτικών συμβούλων και πολιτών	14	40%
Με ηλεκτρονικά δημοψηφίσματα	0	0%
Με δημοψηφίσματα	3	9%
Με συμμετοχή των πολιτών και με δικαίωμα λόγου, στις συνεδριάσεις του Δ.Σ	10	29%
	35	100%

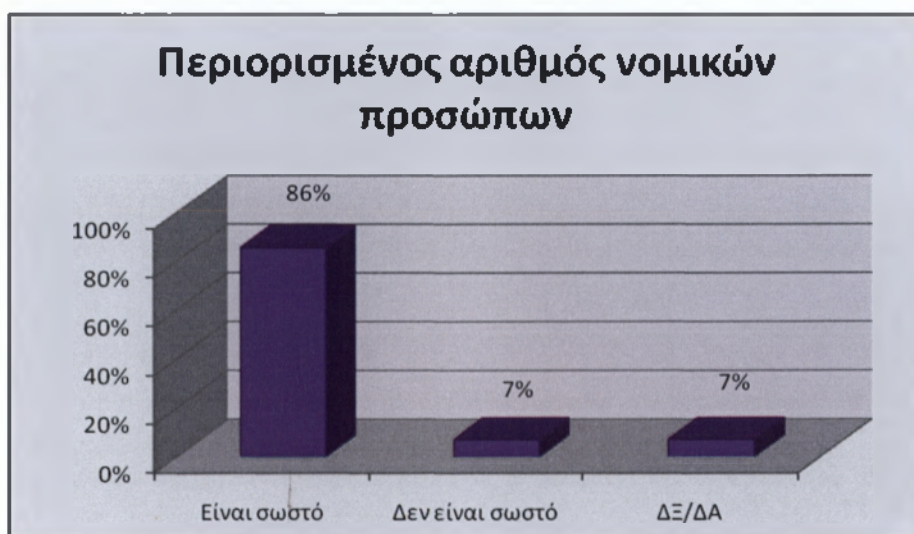
Διάγραμμα 3.24 Κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη

Στην ερώτηση ποια θεωρούν ως πιο κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη στο νέο σύστημα αυτοδιοίκησης, το μεγαλύτερο ποσοστό συγκεντρώνει η άμεση επαφή δημοτικών συμβούλων και πολιτών (40%). Ένα μεγάλο ποσοστό επίσης συγκεντρώνει η συμμετοχή των πολιτών και το δικαίωμα λόγου στις συνεδριάσεις του ΔΣ (29%).

3.2.7 Περιορισμένος αριθμός νομικών προσώπων (ερωτ. 19)

Πίνακας 3.25 Περιορισμένος αριθμός νομικών προσώπων

Περιορισμένος αριθμός νομικών προσώπων	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Είναι σωστό	12	86%
Δεν είναι σωστό	1	7%
ΔΞ/ΔΑ	1	7%
	14	100%

Διάγραμμα 3.25 Περιορισμένος αριθμός νομικών προσώπων

Σύμφωνα με το διάγραμμα 3.25 διαπιστώνουμε ότι το 86% των αιρετών πιστεύει ότι το μέτρο για τον περιορισμένο αριθμό των νομικών προσώπων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους είναι σωστό.

3.2.8 Μορφές επιχειρήσεων (ερωτ. 20)

Πίνακας 3.26 Μορφές επιχειρήσεων

ΜΟΡΦΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	11	79%
ΟΧΙ	0	0%
ΔΞ/ΔΑ	3	21%
	14	100%

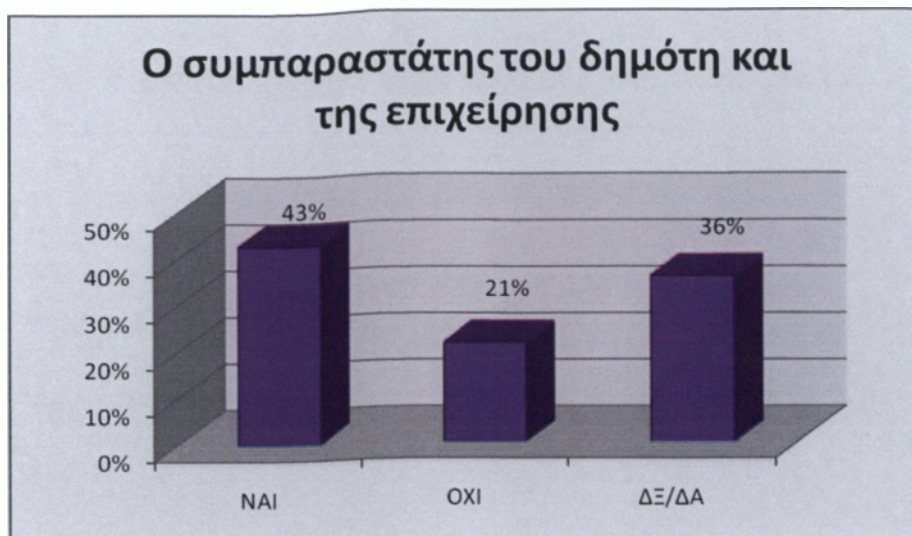
Διάγραμμα 3.26 Μορφές επιχειρήσεων

Όσο για της μορφές των επιχειρήσεων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους, οι περισσότεροι αιρετοί (79%) συμφωνούν με αυτή την απόφαση.

3.2.9 Συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης (ερωτ. 21)

Πίνακας 3.27 Ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης

Ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	6	43%
ΟΧΙ	3	21%
ΔΞ/ΔΑ	5	36%
	14	100%

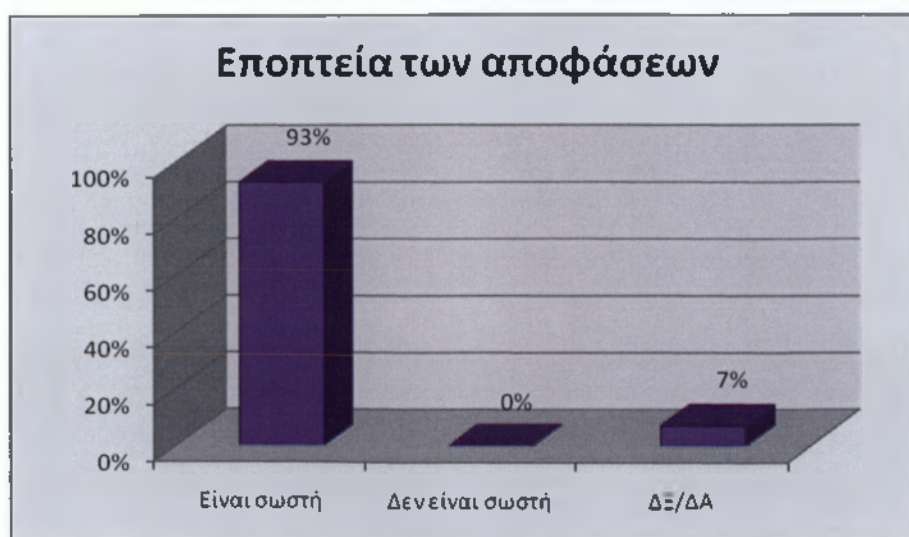
Διάγραμμα 3.27 Ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης

Το 43% των αιρετών θεωρεί ότι ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης θα βελτιώσει τις σχέσεις μεταξύ δήμου και δημοτών και θα καταπολεμήσει τα φαινόμενα κακοδιοίκησης. Υπάρχει όμως και ένα 36% που δεν ξέρει ή δεν απαντά.

3.2.10 Σύστημα εποπτείας των αποφάσεων (ερωτ. 22)

Πίνακας 3.28 Εποπτεία των αποφάσεων

Εποπτεία των αποφάσεων	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Είναι σωστή	13	93%
Δεν είναι σωστή	0	0%
ΔΞ/ΔΑ	1	7%
	14	100%

Διάγραμμα 3.28 Εποπτεία των αποφάσεων

Ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό των αιρετών (93%) θεωρεί ότι το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων του δήμου είναι σωστό.

3.2.11 Αποφασιστικές αρμοδιότητες (ερωτ. 23)

Πίνακας 3.29 Αποφασιστικές αρμοδιότητες

ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	12	86%
ΟΧΙ	0	0%
ΔΞ/ΔΑ	2	14%
	14	100%

Διάγραμμα 3.29 Αποφασιστικές αρμοδιότητες

Σύμφωνα με το διάγραμμα 3.29, το 86% των αιρετών θεωρεί ότι οι δημοτικές και τοπικές κοινότητες θα έπρεπε να είχαν αποφασιστικές αρμοδιότητες.

Αξιολόγηση του προγράμματος Καλλικράτης για το δήμο ΠΟΡΟΥ

3.2.12 Πρόσθετες αρμοδιότητες για τους νησιωτικούς δήμους (ερωτ. 25)

Πίνακας 3.30 Πρόσθετες αρμοδιότητες για νησιωτικούς δήμους

Πρόσθετες αρμοδιότητες για νησιωτικούς δήμους	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	9	64%
ΟΧΙ	4	29%
ΔΞ/ΔΑ	1	7%
	14	100%

Διάγραμμα 3.30 Πρόσθετες αρμοδιότητες για νησιωτικούς δήμους

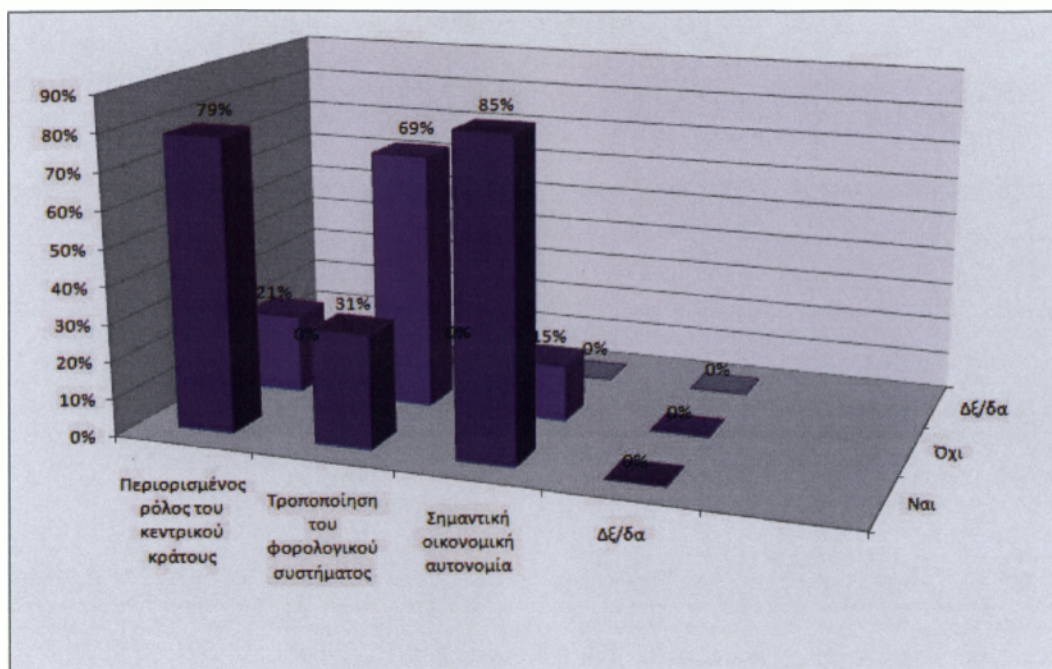
Λίγο περισσότεροι από τους μισούς αιρετούς (64%) θεωρούν ότι είναι εφικτό να εφαρμοσθούν οι πρόσθετες αρμοδιότητες που προβλέπονται για τους νησιωτικούς δήμους.

Αξιολόγηση του συστήματος αποκέντρωσης γενικά

3.2.13 Αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης (ερωτ. 26)

Πίνακας 3.31 Αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΞ/ ΔΑ
Περιορισμένος ρόλος του κεντρικού κράτους	11	3	0
Τροποποίηση του φορολογικού συστήματος	4	9	0
Σημαντική οικονομική αυτονομία	11	2	0
ΔΞ/δα	11	3	0

Διάγραμμα 3.31 Αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης

Στην ερώτηση για το τι πρέπει να περιλαμβάνει ένα αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης, το 85% των αιρετών πιστεύει ότι θα πρέπει να υπάρχει σημαντική οικονομική αυτοτέλεια.

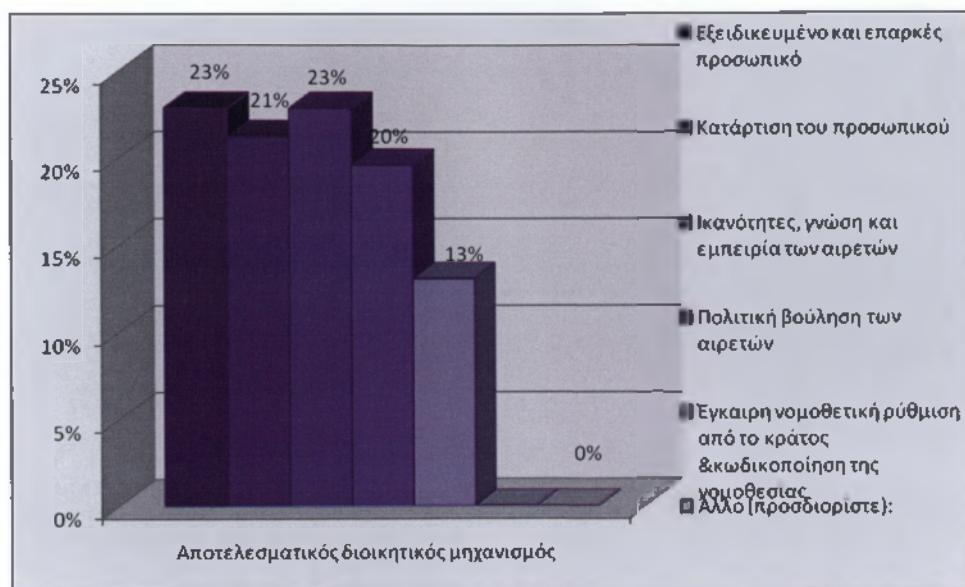
3.3 Εφαρμογή Διοικητικής Μεταρρύθμισης

Γενική αξιολόγηση της προοπτικής αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος Καλλικράτης στην Α' βάρθια αυτοδιοίκηση

3.3.1 Εδραίωση αποτελεσματικού διοικητικού μηχανισμού (ερωτ. 27)

Πίνακας 3.32 Αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός

Αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Εξειδικευμένο και επαρκές προσωπικό	14	23%
Κατάρτιση του προσωπικού	13	21%
Ικανότητες, γνώση και εμπειρία των αιρετών	14	23%
Πολιτική βούληση των αιρετών	12	20%
Έγκαιρη νομοθετική ρύθμιση από το κράτος & κωδικοποίηση της νομοθεσίας	8	13%
Άλλο (προσδιορίστε):	0	0%
Δε/δα	0	0%
		100%

Διάγραμμα 3.32 Αποδοτική διοικητική μηχανισμός

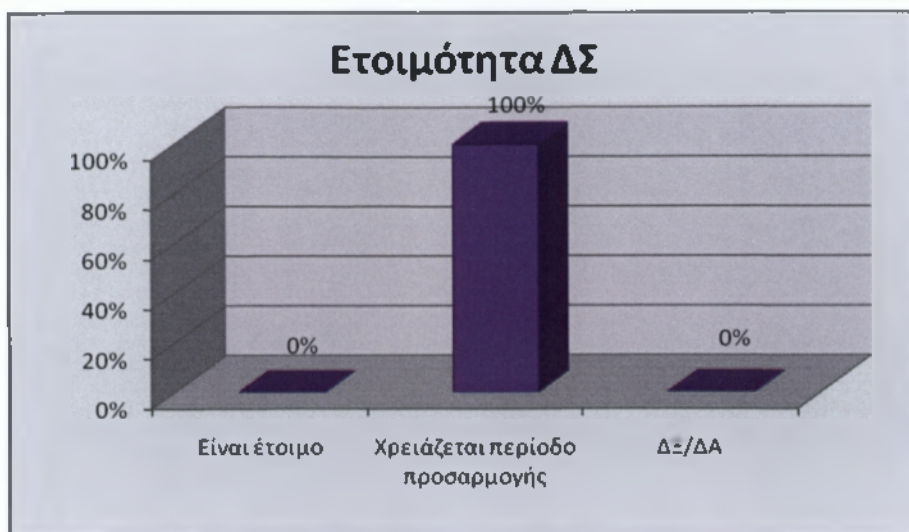
Σύμφωνα με το διάγραμμα 3.32, το μεγαλύτερο ποσοστό των αιρετών (23%) θεωρεί ότι για να εδραιωθεί ένας αποδοτικός διοικητικός μηχανισμός στην Α' βάρια αυτοδιοίκηση θα πρέπει να υπάρχει εξειδικευμένο και επαρκές προσωπικό. Επίσης το ίδιο ποσοστό θεωρεί ότι θα πρέπει να υπάρχουν ικανότητες, γνώση και εμπειρία των αιρετών.

Αξιολόγηση της προοπτικής αποδοτικής εφαρμογής του προγράμματος Καλλικράτης στο δήμο σας

3.3.2 Είναι έτοιμο το δημοτικό συμβούλιο ή χρειάζεται περίοδο προσαρμογής (ερωτ. 28 & 29);

Πίνακας 3.33 Ετοιμότητα ΔΣ

Ετοιμότητα ΔΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Είναι έτοιμο	0	0%
Χρειάζεται περίοδο προσαρμογής	14	100%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	14	100%

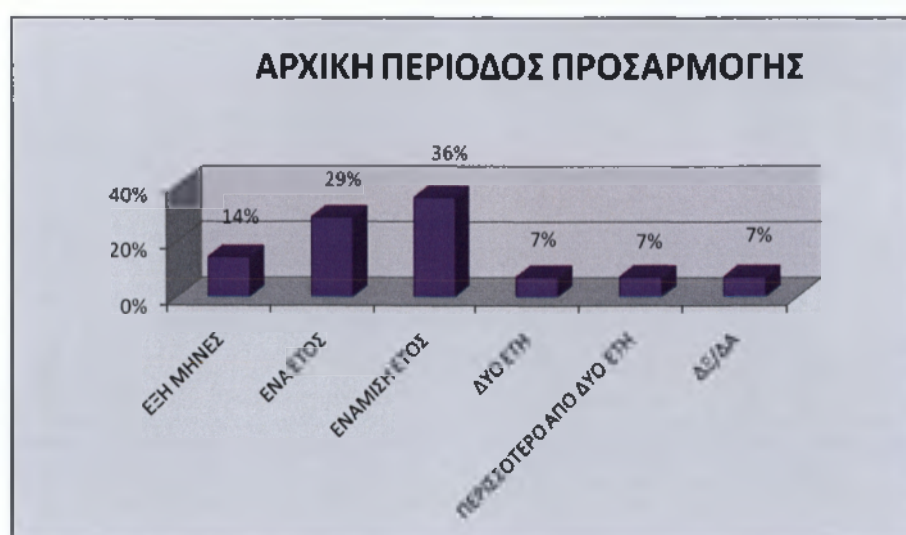

Διάγραμμα 3.33 Ετοιμότητα ΔΣ

Όλοι οι αιρετοί (100%) πιστεύουν ότι το δημοτικό συμβούλιο χρειάζεται περίοδο προσαρμογής για να ανταποκριθεί στην άσκηση των διευρυμένων αρμοδιοτήτων.

Πίνακας 3.34 Περίοδος προσαρμογής

ΑΡΧΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΕΞΗ ΜΗΝΕΣ	2	14%
ΕΝΑ ΕΤΟΣ	4	29%
ΕΝΑΜΙΣΗ ΕΤΟΣ	5	36%
ΔΥΟ ΕΤΗ	1	7%
ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΠΟ ΔΥΟ ΕΤΗ	1	7%
ΔΞ/ΔΑ	1	7%
	14	100%

Διάγραμμα 3.34 Περίοδος προσαρμογής

Όσο για το πόσο χρόνο χρειάζεται το δημοτικό συμβούλιο για να προσαρμοστεί, ένα 36% πιστεύει ότι χρειάζεται ενάμιση έτος και ένα 29% πιστεύει ότι χρειάζεται ένα έτος.

3.3.3 Ικανότητες και πολιτική βούληση του δημοτικού συμβουλίου (ερωτ. 30);

Πίνακας 3.35 Ικανότητες και πολιτική βούληση του ΔΣ

Ικανότητες και πολιτική βούληση του ΔΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	11	79%
ΟΧΙ	3	21%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	14	100%

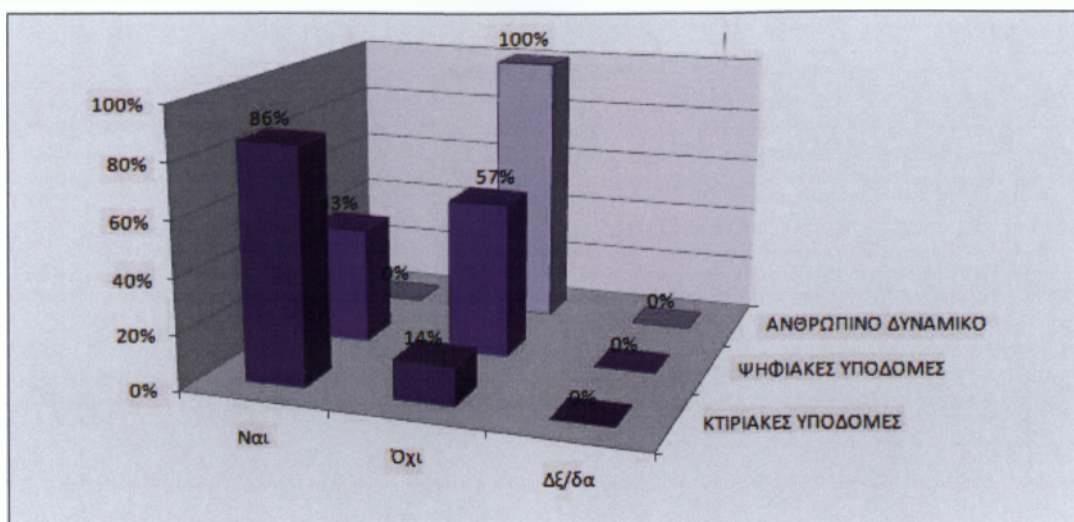
Διάγραμμα 3.35 Ικανότητες και πολιτική βούληση του ΔΣ

Το 79% των αιρετών θεωρεί ότι το δημοτικό συμβούλιο στο Δήμο Πόρου διαθέτει τις ικανότητες και την πολιτική βούληση για να ανταποκριθεί με επιτυχία στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού και επίτευξης των στόχων του.

3.3.4 Επάρκεια ή και καταλληλότητα στους πόρους (ερωτ. 31)

Πίνακας 3.36 Επάρκεια ή και καταλληλότητα στους πόρους

ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΕΠΑΡΚΕΙΑ - ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑ ΠΟΡΩΝ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΞ/ΔΑ	ΣΥΝΟΛΟ
ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	12	2	0	14
ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	6	8	0	14
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	0	14	0	14

Διάγραμμα 3.36 Επάρκεια ή και καταλληλότητα στους πόρους

Σύμφωνα με το διάγραμμα 3.36, το 86% των αιρετών θεωρεί ότι υπάρχει επάρκεια στον Δήμο στις κτιριακές υποδομές. Όμως το 100% των αιρετών θεωρεί ότι δεν υπάρχει επάρκεια στο ανθρώπινο δυναμικό.

3.3.5 Εκπαίδευση των στελεχών του δήμου (ερωτ. 32)

Πίνακας 3.37 Εκπαίδευση των στελεχών του δήμου

ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	13	93%
ΟΧΙ	0	0%
ΔΞ/ΔΑ	1	7%
	14	100%

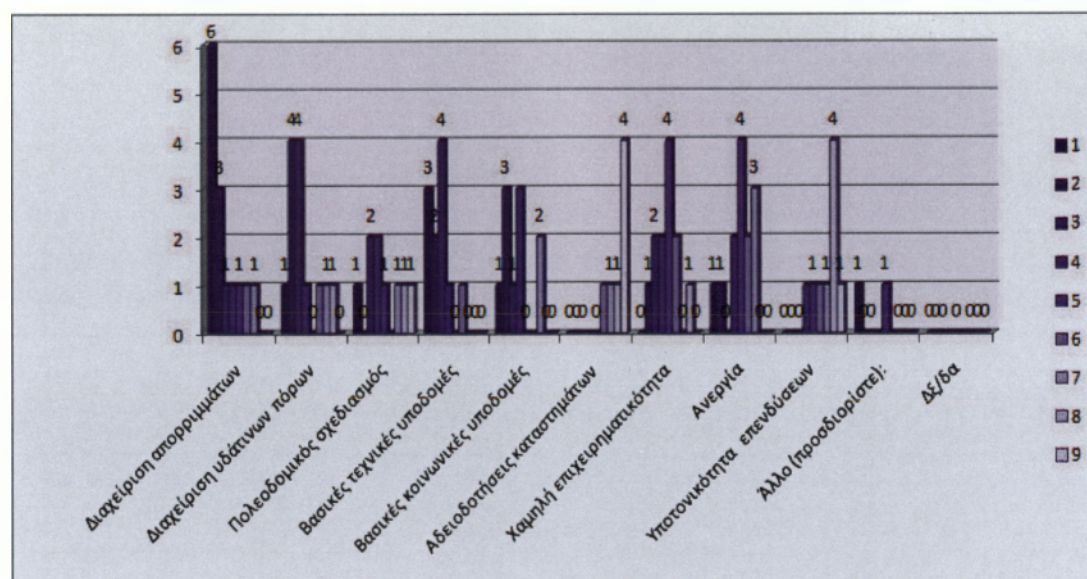
Διάγραμμα 3.37 Εκπαίδευση των στελεχών του δήμου

Σχεδόν όλοι οι αιρετοί του Δήμου Πόρου (93%) πιστεύουν ότι απαιτείται εκπαίδευση των στελεχών του δήμου σε στρατηγικά θέματα ανάπτυξης, προγραμματισμού και διοίκησης.

3.3.6 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου (ερωτ. 34)

Πίνακας 3.38 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΘΟΥΝ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Διαχείριση απορριμμάτων	6	3	1	1	1	1	1	0	0
Διαχείριση υδάτινων πόρων	1	4	4	1	0	1	1	1	0
Πολεοδομικός σχεδιασμός	1	0	2	2	1	0	1	1	1
Βασικές τεχνικές υποδομές	3	2	4	1	0	1	0	0	0
Βασικές κοινωνικές υποδομές	1	3	1	3	0	0	2	0	0
Αδειοδοτήσεις καταστημάτων	0	0	0	0	0	1	1	1	4
Χαμηλή επιχειρηματικότητα	0	1	2	2	4	2	0	1	0
Ανεργία	1	1	0	2	4	2	3	0	0
Υποτονικότητα επενδύσεων	0	0	0	1	1	1	1	4	1
Άλλο (προσδιορίστε):	1	0	0	0	1	0	0	0	0
Δξ/δα	0	0	0	0	0	0	0	0	0
max # απαντήσεων	6	4	4	3	4	2	3	4	4

Διάγραμμα 3.38 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου

Πίνακας 3.39 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου

Προτεραιότητα	Κρίσιμα ζητήματα	max # απαντήσεων
1	Διαχείριση απορριμμάτων	6
2	Διαχείριση υδάτινων πόρων	4
3	Βασικές τεχνικές υποδομές	4
3	Διαχείριση υδάτινων πόρων	4
4	Βασικές κοινωνικές υποδομές	3
5	Χαμηλή επιχειρηματικότητα	4
5	Ανεργία	4
6	Χαμηλή επιχειρηματικότητα	2
6	Ανεργία	2
7	Ανεργία	3
8	Υποτονικότητα επενδύσεων	4
9	Αδειοδοτήσεις καταστημάτων	4

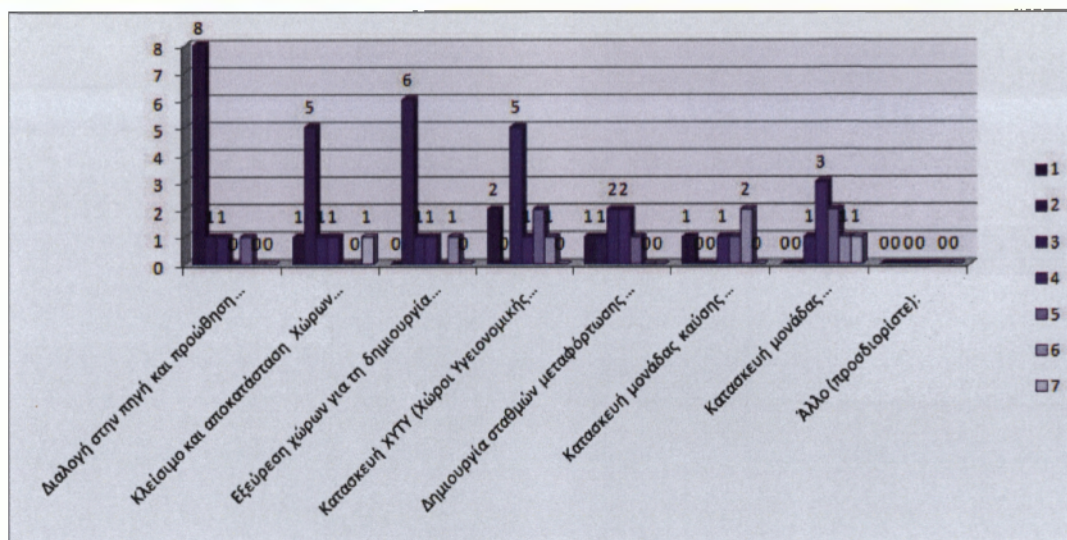
Διάγραμμα 3.39 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου

Σύμφωνα με τα διαγράμματα 3.38 και 2.39, παρατηρούμε ότι οι περισσότεροι αιρετοί θεωρούν ότι τα κρίσιμα ζητήματα της περιοχής τους τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπισθούν, είναι πρώτα η διαχείριση απορριμμάτων και έπειτα η διαχείριση υδάτινων πόρων.

3.3.7 Διαχείριση των απορριμμάτων (ερωτ. 35)

Πίνακας 3.40 Διαχείριση των απορριμμάτων

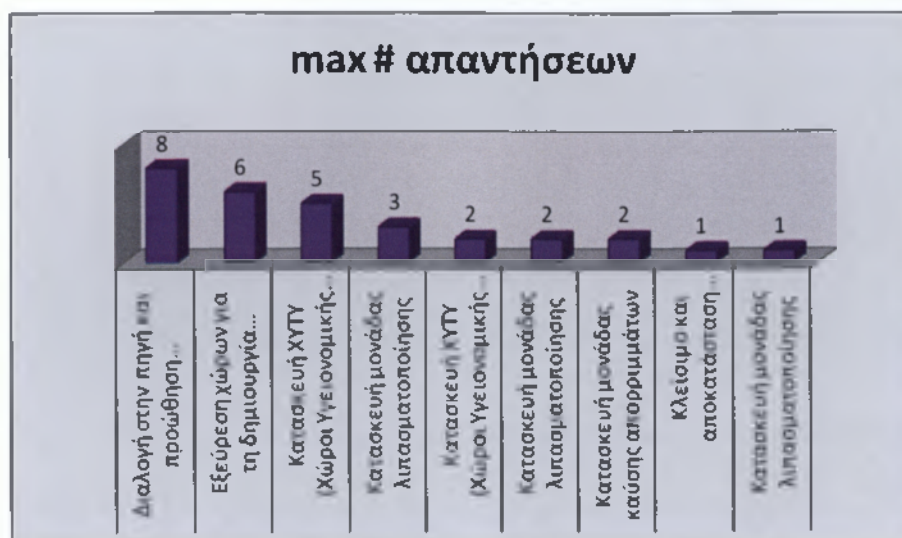
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ						
	1	2	3	4	5	6	7
Διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης	8	1	1	0	1	0	0
Κλείσιμο και αποκατάσταση Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ)	1	5	1	1	0	0	1
Εξεύρεση χώρων για τη δημιουργία μονάδων επεξεργασίας και τελικής διάθεσης υπολειμμάτων	0	6	1	1	0	1	0
Κατασκευή ΧΥΤΥ (Χώροι Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων, για ότι μένει μετά την επεξεργασία)	2	0	5	1	2	1	0
Δημιουργία σταθμών μεταφόρτωσης απορριμμάτων	1	1	2	2	1	0	0
Κατασκευή μονάδας καύσης απορριμμάτων	1	0	0	1	1	2	0
Κατασκευή μονάδας λιπασματοποίησης	0	0	1	3	2	1	1
Άλλο (προσδιορίστε):	0	0	0	0	0	0	0
max # απαντήσεων	8	6	5	3	2	2	1

Διάγραμμα 3.40 Διαχείριση των απορριμμάτων

Πίνακας 3.41 Διαχείριση των απορριμμάτων

Προτεραιότητα	Διαχείριση Απορριμμάτων	max # απαντήσεων
1	Διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης	8
2	Εξεύρεση χώρων για τη δημιουργία μονάδων επεξεργασίας και τελικής διάθεσης υπολειμμάτων	6
3	Κατασκευή ΧΥΤΥ (Χώροι Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων, για ότι μένει μετά την επεξεργασία)	5
4	Κατασκευή μονάδας λιπασματοποίησης	3
5	Κατασκευή ΧΥΤΥ (Χώροι Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων, για ότι μένει μετά την επεξεργασία)	2
5	Κατασκευή μονάδας λιπασματοποίησης	2
6	Κατασκευή μονάδας καύσης απορριμμάτων	2
7	Κλείσιμο και αποκατάσταση Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ)	1
7	Κατασκευή μονάδας λιπασματοποίησης	1

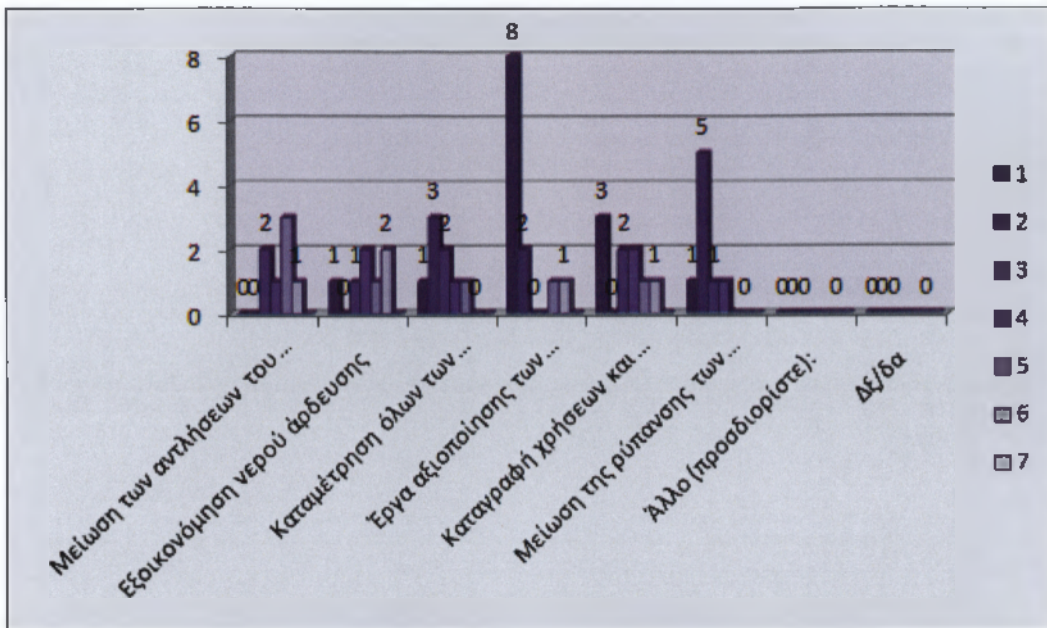
Διάγραμμα 3.41 Διαχείριση των απορριμμάτων

Σύμφωνα με τα διαγράμματα 3.40 και 3.41, παρατηρούμε ότι οι περισσότεροι αιρετοί θεωρούν ότι όσο αφορά τα θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων, το δημοτικό συμβούλιο πρέπει να θέσει σε προτεραιότητα την διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης και έπειτα την εξεύρεση χώρων για τη δημιουργία μονάδων επεξεργασίας και τελικής διάθεσης υπολειμμάτων.

3.3.8 Διαχείριση των υδάτινων πόρων (ερωτ. 36)

Πίνακας 3.42 Διαχείριση των υδάτινων πόρων

Διαχείριση των υδάτινων πόρων	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ						
	1	2	3	4	5	6	7
Μείωση των αντλήσεων του υπόγειου νερού	0	0	2	1	3	1	0
Εξοικονόμηση νερού άρδευσης	1	0	1	2	1	2	0
Καταμέτρηση όλων των χρήσεων του νερού	1	3	2	1	1	0	0
Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων (φράγματα, γεωτρήσεις κλπ)	8	2	0	0	1	1	0
Καταγραφή χρήσεων και ζήτησης νερού	3	0	2	2	1	1	0
Μείωση της ρύπανσης των νερών	1	5	1	1	0	0	0
Άλλο (προσδιορίστε):	0	0	0	0	0	0	0
Δξ/δα	0	0	0	0	0	0	0
max # απαντήσεων	8	5	2	2	3	2	0

Διάγραμμα 3.42 Διαχείριση των υδάτινων πόρων

Προτεραιότητα	Διαχείριση υδάτινων πόρων	max # απαντήσεων
1	Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων (φράγματα, γεωτρήσεις κλπ)	8
2	Μείωση της ρύπανσης των νερών	5
3	Μείωση των αντλήσεων του υπόγειου νερού	2
3	Καταμέτρηση όλων των χρήσεων του νερού	2
3	Καταγραφή χρήσεων και ζήτησης νερού	2
4	Εξοικονόμηση νερού άρδευσης	2
4	Καταγραφή χρήσεων και ζήτησης νερού	2
5	Μείωση των αντλήσεων του υπόγειου νερού	3
6	Εξοικονόμηση νερού άρδευσης	2

Πίνακας 3.43 Διαχείριση των υδάτινων πόρων

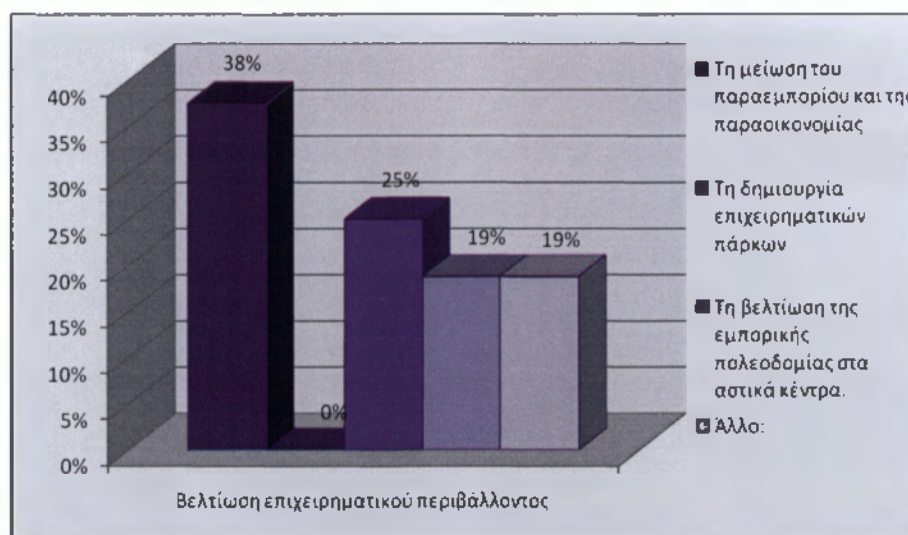
Διάγραμμα 3.43 Διαχείριση των υδάτινων πόρων

Σύμφωνα με τα διαγράμματα 3.42 και 3.43, παρατηρούμε ότι οι περισσότεροι αιρετοί θεωρούν ότι όσο αφορά τα θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων, το δημοτικό συμβούλιο πρέπει να θέσει σε προτεραιότητα τα έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων (φράγματα, γεωτρήσεις κλπ) και έπειτα την μείωση της ρύπανσης των νερών.

3.3.9 Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος (ερωτ. 37)

Πίνακας 3.44 Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος

Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Τη μείωση του παραεμπορίου και της παραοικονομίας	6	38%
Τη δημιουργία επιχειρηματικών πάρκων	0	0%
Τη βελτίωση της εμπορικής πολεοδομίας στα αστικά κέντρα.	4	25%
Άλλο:	3	19%
Δξ/δα	3	19%
	16	100%

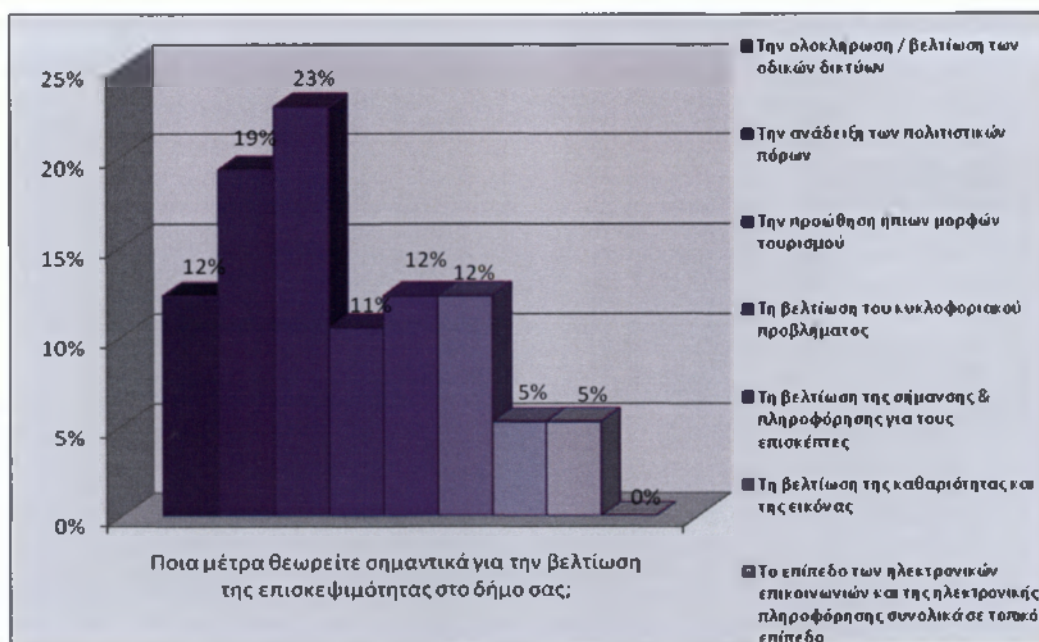
Διάγραμμα 3.44 Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος

Όσο αφορά τα μέτρα για την βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την τόνωση του ιδιωτικού τομέα και της επιχειρηματικότητας στο Δήμο Πόρου, η μείωση του παραεμπορίου και της παραοικονομίας συγκεντρώνει το 38% και η βελτίωση της εμπορικής πολεοδομίας στα αστικά κέντρα συγκεντρώνει το 25%.

3.3.10 Βελτίωση της επισκεψιμότητας (ερωτ. 38)

Πίνακας 3.45 Βελτίωση της επισκεψιμότητας

Ποια μέτρα θεωρείτε σημαντικά για την βελτίωση της επισκεψιμότητας στο δήμο σας;	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Την ολοκλήρωση / βελτίωση των οδικών δικτύων	7	12%
Την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων	11	19%
Την προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού	13	23%
Τη βελτίωση του κυκλοφοριακού προβλήματος	6	11%
Τη βελτίωση της σήμανσης & πληροφόρησης για τους επισκέπτες	7	12%
Τη βελτίωση της καθαριότητας και της εικόνας	7	12%
Το επίπεδο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και της ηλεκτρονικής πληροφόρησης συνολικά σε τοπικό επίπεδο	3	5%
Άλλο (προσδιορίστε):	3	5%
ΔΞ/δα	0	0%
	57	100%

Διάγραμμα 3.45 Βελτίωση της επισκεψιμότητας

Όσο αφορά τα μέτρα για την βελτίωση της επισκεψιμότητας στο Δήμο Πόρου, σύμφωνα με το διάγραμμα 3.45, η προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού συγκεντρώνει το 23% και η ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων συγκεντρώνει το 19%.

3.3.11 Συνεργασία δήμου με περιφέρεια. (ερωτ. 39)

Πίνακας 3.46 Συνεργασία δήμου με περιφέρεια

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΔΗΜΟΥ ΜΕ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ	11	79%
ΑΡΚΕΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ	3	21%
ΣΧΕΤΙΚΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ	0	0%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	14	100%

Διάγραμμα 3.46 Συνεργασία δήμου με περιφέρεια

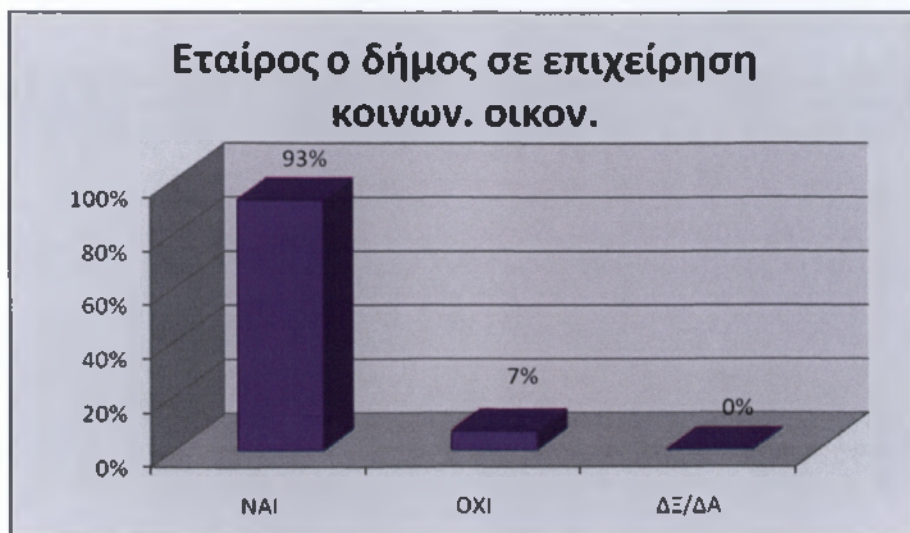
Το μεγαλύτερο ποσοστό των αιρετών του Δήμου Πόρου (79%) θεωρεί ότι η συνεργασία του δήμου με την περιφέρεια για την επίτευξη της τοπικής ανάπτυξης στο δήμο, είναι πολύ σημαντική.

Κοινωνική οικονομία και εθελοντισμός, ως νέοι τομείς προς αξιοποίηση

3.3.12 Εταίρος σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας (ερωτ. 40 & 41)

Πίνακας 3.47 Εταίρος σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας

Εταίρος ο δήμος σε επιχείρηση κοινων. οικον.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	13	93%
ΟΧΙ	1	7%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	14	100%

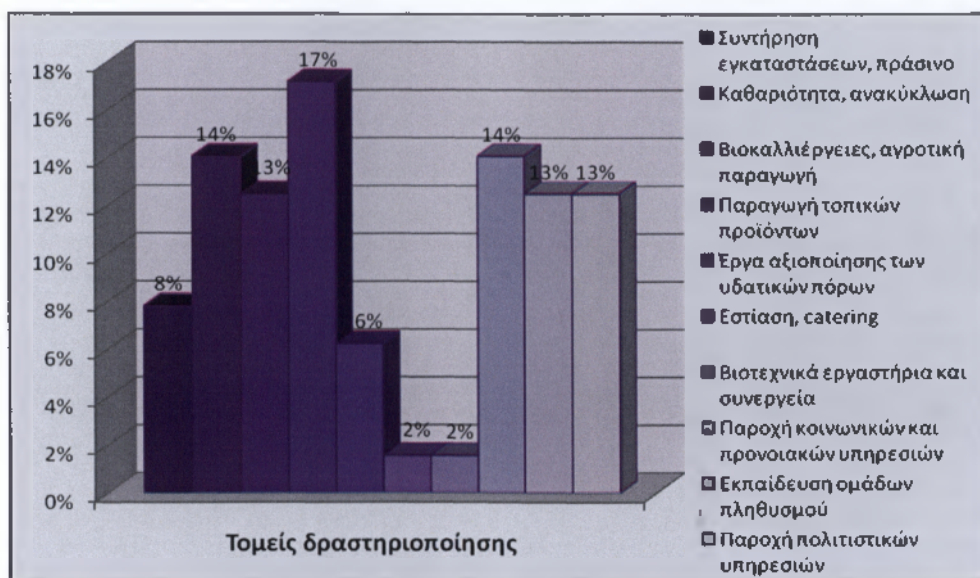

Διάγραμμα 3.47 Εταίρος σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας

Σχεδόν όλοι οι αιρετοί (93%) πιστεύουν ότι ο δήμος τους θα μπορούσε να μετέχει ως εταίρος σε μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας προκειμένου να την ενισχύσει.

Πίνακας 3.48 Τομείς δραστηριοποίησης

Τομείς δραστηριοποίησης	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Συντήρηση εγκαταστάσεων, πράσινο	5	8%
Καθαριότητα, ανακύκλωση	9	14%
Βιοκαλλιέργειες, αγροτική παραγωγή	8	13%
Παραγωγή τοπικών προϊόντων	11	17%
Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων	4	6%
Εστίαση, catering	1	2%
Βιοτεχνικά εργαστήρια και συνεργεία	1	2%
Παροχή κοινωνικών και προνοιακών υπηρεσιών	9	14%
Εκπαίδευση ομάδων πληθυσμού	8	13%
Παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών	8	13%
	64	100%

Διάγραμμα 3.48 Τομείς δραστηριοποίησης

Όσο για τους τομείς που θα μπορούσε να δραστηριοποιείται μια κοινωνική επιχείρηση με συμμετοχή του Δήμου, η παραγωγή τοπικών προϊόντων συγκεντρώνει το 17% και η παροχή κοινωνικών και προνοιακών υπηρεσιών και η καθαριότητα – ανακύκλωση συγκεντρώνουν αντίστοιχα το 14%.

3.3.13 Προμήθεια υπηρεσιών από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας (ερωτ. 42 & 43)

Πίνακας 3.49 Προμήθεια υπηρεσιών

Προμήθεια υπηρεσιών	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	12	86%
ΟΧΙ	2	14%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	14	100%

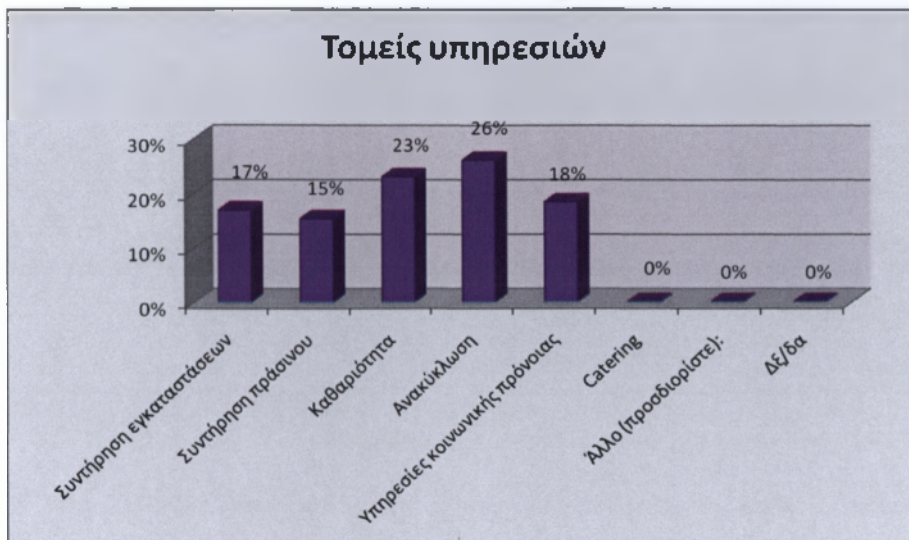

Διάγραμμα 3.49 Προμήθεια υπηρεσιών

Ένα αρκετά υψηλό ποσοστό των αιρετών που φτάνει το 86%, θεωρεί ότι ο Δήμος Πόρου θα μπορούσε να προμηθεύεται υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας.

Πίνακας 3.50 Τομείς υπηρεσιών

Τομείς υπηρεσιών	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Συντήρηση εγκαταστάσεων	11	17%
Συντήρηση πράσινου	10	15%
Καθαριότητα	15	23%
Ανακύκλωση	17	26%
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας	12	18%
Catering	0	0%
Άλλο (προσδιορίστε):	0	0%
Δξ/δα	0	0%
	65	100%

Διάγραμμα 3.50 Τομείς υπηρεσιών

Όσο για το ποιες υπηρεσίες θα μπορούσε να προμηθεύεται ο Δήμος, η ανακύκλωση συγκεντρώνει το 26% και η καθαριότητα συγκεντρώνει το 23%.

3.3.14 Αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών (ερωτ. 44 & 45)

Πίνακας 3.51 Εθελοντικές υπηρεσίες από τους δήμους

Εθελοντικές υπηρεσίες από τους δήμους	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΠΟΛΥ ΧΡΗΣΙΜΗ	13	93%
ΣΧΕΤΙΚΑ ΧΡΗΣΙΜΗ	1	7%
ΚΑΘΟΛΟΥ ΧΡΗΣΙΜΗ	0	0%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	14	100%

Διάγραμμα 3.51 Εθελοντικές υπηρεσίες από τους δήμους

Σύμφωνα με το διάγραμμα 3.51, σχεδόν όλοι οι αιρετοί (93%) θεωρούν πολύ χρήσιμη την αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών από τους δήμους.

Πίνακας 3.52 Τομείς εθελοντικών υπηρεσιών

Τομείς εθελοντικών υπηρεσιών	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Πράσινο - Καθαριότητα	12	29%
Ανακύκλωση	13	32%
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας	13	32%
Άλλο (προσδιορίστε):	3	7%
ΔΞ/δα	0	0%
	41	100%

Διάγραμμα 3.52 Τομείς εθελοντικών υπηρεσιών

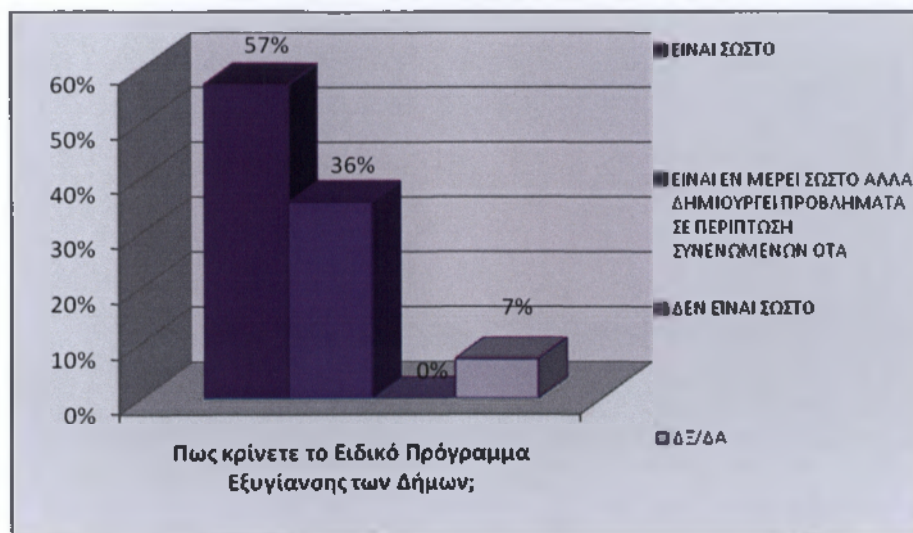
Όσο για το ποιοι τομείς θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν από εθελοντικές οργανώσεις ή πρόσωπα, η ανακύκλωση και οι υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας συγκεντρώνουν το 32% και το πράσινο – καθαριότητα συγκεντρώνει το 29%.

3.4 Οικονομική πολιτική – Προγραμματισμός – Πόροι

3.4.1 Ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης των δήμων (ερωτ.46)

Πίνακας 3.53 Ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης των δήμων

Πως κρίνετε το Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των Δήμων;	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΕΙΝΑΙ ΣΩΣΤΟ	8	57%
ΕΙΝΑΙ ΕΝ ΜΕΡΕΙ ΣΩΣΤΟ ΑΛΛΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΣΥΝΕΝΩΜΕΝΩΝ ΟΤΑ	5	36%
ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΩΣΤΟ	0	0%
ΔΞ/ΔΑ	1	7%
	14	100%

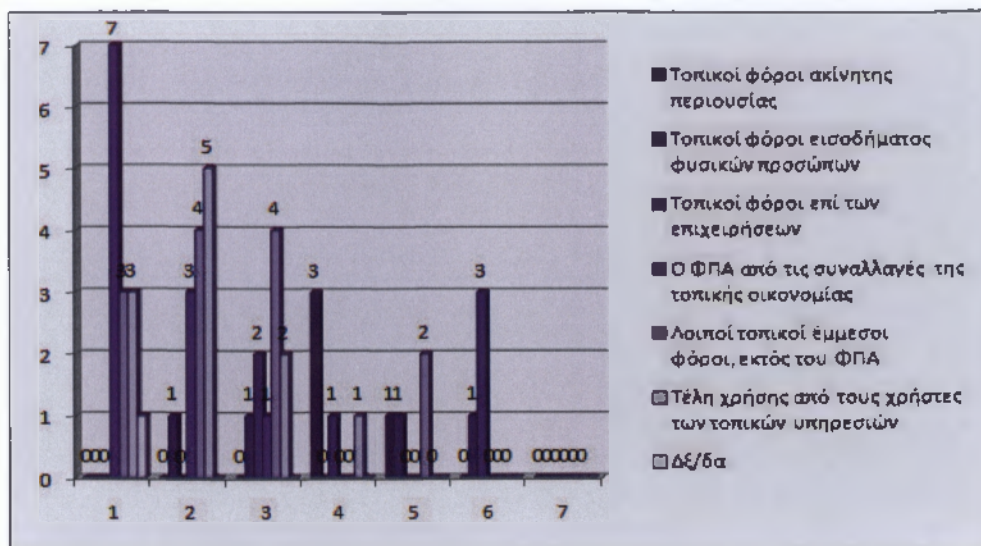
Διάγραμμα 3.53 Ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης των δήμων

Λίγο περισσότεροι από τους μισούς αιρετούς (57%), πιστεύουν ότι το Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των δήμων είναι σωστό. Υπάρχει όμως και ένα 36% που πιστεύει ότι είναι εν μέρει σωστό αλλά δημιουργεί προβλήματα σε περίπτωση συνενωμένων ΟΤΑ.

3.4.2 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων (ερωτ. 47)

Πίνακας 3.54 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων

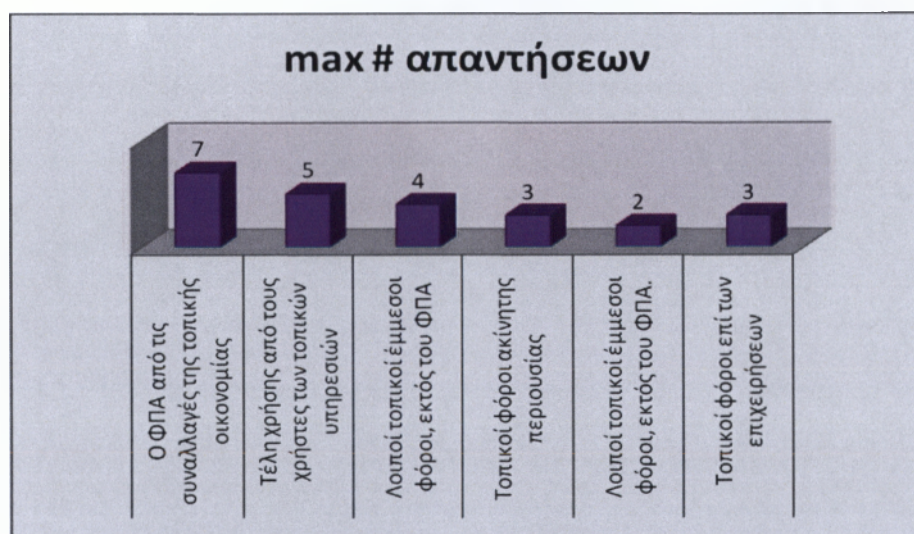
Σημαντικότερα τοπικά έσοδα	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ						
	1	2	3	4	5	6	7
Τοπικοί φόροι ακίνητης περιουσίας	0	0	0	3	1	0	0
Τοπικοί φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων	0	1	1	0	1	1	0
Τοπικοί φόροι επί των επιχειρήσεων	0	0	2	1	0	3	0
Ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας	7	3	1	0	0	0	0
Λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ	3	4	4	0	2	0	0
Τέλη χρήσης από τους χρήστες των τοπικών υπηρεσιών	3	5	2	1	0	0	0
ΔΞ/δα	1	0	0	0	0	0	0
max # απαντήσεων	7	5	4	3	2	3	0

Διάγραμμα 3.54 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων

Πίνακας 3.55 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων

Προτεραιότητα	ΠΗΓΕΣ ΕΣΟΔΩΝ	max # απαντήσεων
1	Ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας	7
2	Τέλη χρήσης από τους χρήστες των τοπικών υπηρεσιών	5
3	Λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ	4
4	Τοπικοί φόροι ακίνητης περιουσίας	3
5	Λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ.	2
6	Τοπικοί φόροι επί των επιχειρήσεων	3

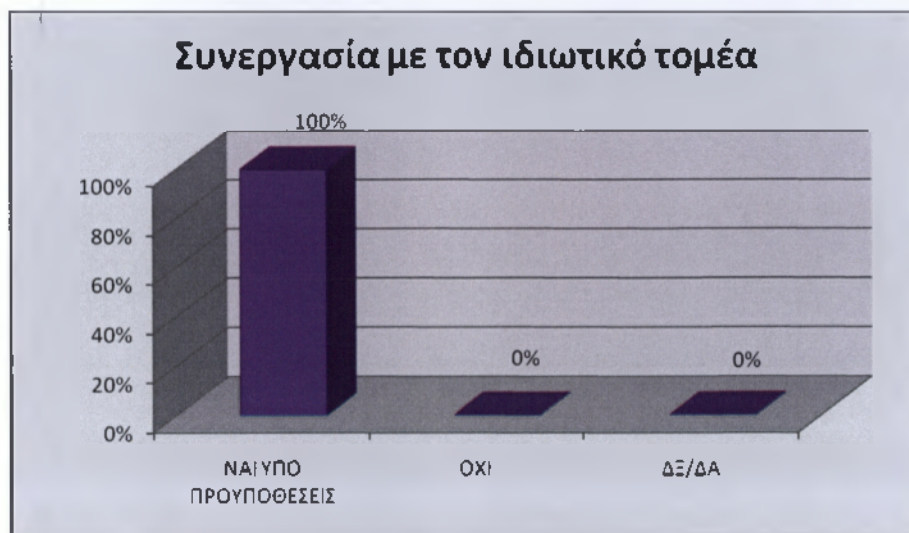
Διάγραμμα 3.55 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων

Σύμφωνα με τα διαγράμματα 3.54 και 3.55, οι αιρετοί θεωρούν ότι σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων για τη χρηματοδότηση των τοπικών υπηρεσιών και έργων, είναι ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας και τα τέλη χρήσης από τους χρήστες των τοπικών υπηρεσιών.

3.4.3 Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα (ερωτ. 48&49&50)

Πίνακας 3.56 Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα

Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ ΥΠΟ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ	14	100%
ΟΧΙ	0	0%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	14	100%

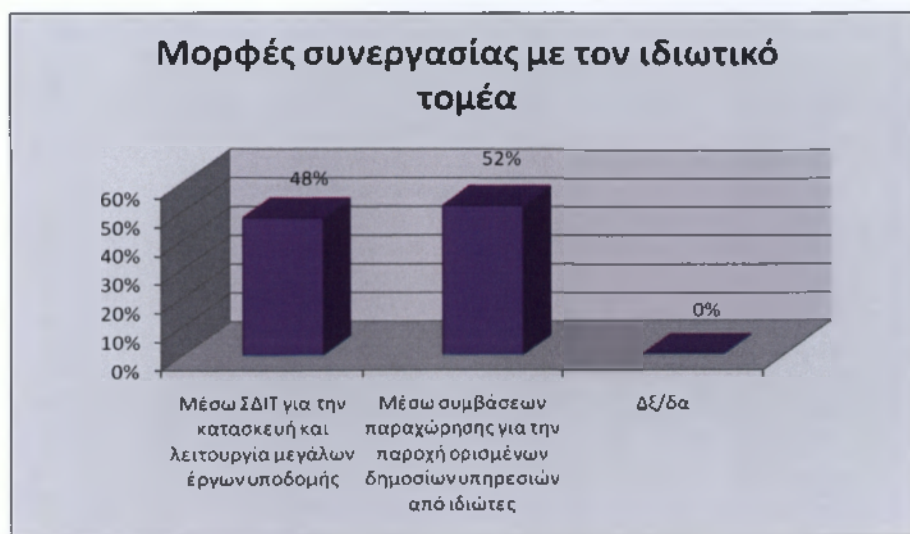

Διάγραμμα 3.56 Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα

Όλοι οι αιρετοί (100%) είναι υπέρ της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα αλλά υπό προϋποθέσεις.

Πίνακας 3.57 Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα

Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Μέσω ΣΔΙΤ για την κατασκευή και λειτουργία μεγάλων έργων υποδομής	11	48%
Μέσω συμβάσεων παραχώρησης για την παροχή ορισμένων δημοσίων υπηρεσιών από ιδιώτες	12	52%
ΔΞ/δα	0	0%
	23	100%

Διάγραμμα 3.57 Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα

Όσο για το με ποιες μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα θα συμφωνούσαν, το 52% συμφωνεί με τις συμβάσεις παραχώρησης για την παροχή ορισμένων δημοσίων υπηρεσιών από ιδιώτες και το υπόλοιπο 48% με ΣΔΙΤ για την κατασκευή και λειτουργία μεγάλων έργων υποδομής.

Πίνακας 3.58 Υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες

Υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Συλλογή απορριμμάτων	10	27%
Επεξεργασία απορριμμάτων	10	27%
Υπηρεσίες υγείας	2	5%
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και αλληλεγγύης	5	14%
Υπηρεσίες κατάρτισης	4	11%
Πολιτιστικές υπηρεσίες	4	11%
Διαχείριση δημοτικής ακίνητης περιουσίας	2	5%
	37	100%

Διάγραμμα 3.58 Υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες

Σύμφωνα με το διάγραμμα 3.58, και τις υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες, η συλλογή απορριμμάτων και η επεξεργασία απορριμμάτων συγκεντρώνουν το 27%.

3.5 Κλείσιμο (ανοικτή ερώτηση)

Ποιο είναι το όραμά σας για το δήμο κατά τη διάρκεια της πρώτης αιρετής διακυβέρνησης του προγράμματος Καλλικράτης;

Στην παραπάνω ερώτηση απάντησαν 8 από τους 14 αιρετούς.

Οι 5 από τους 8 αιρετούς έχουν σαν όραμα την ενεργοποίηση των πολιτών, την τοπική ανάπτυξη, την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών και την καλύτερη λειτουργία του Δήμου ώστε να αναλάβει τις νέες αρμοδιότητες και να τις εκτελεί με διαφάνεια και αξιοκρατία.

Οι 2 από τους 8 αιρετούς πιστεύουν ότι με την Διοικητική Μεταρρύθμιση του Προγράμματος Καλλικράτης μπορούν να αναβαθμιστούν από διαχειριστικά όργανα ορισμένων τοπικών υπηρεσιών σε διοικητικά κέντρα βελτίωσης της καθημερινότητας του πολίτη - δημότη. Ειδικότερα για το Δήμο Πόρου η αξιοποίηση των δυνατοτήτων του Προγράμματος Καλλικράτης θα βοηθήσει στην ενίσχυση της τοπικής οικονομίας, στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και των μικρών και των μεγάλων προβλημάτων των μόνιμων κατοίκων και επισκεπτών του νησιού. Θα βελτιώσει το επίπεδο υπηρεσιών στους πιο σημαντικούς τομείς: υγεία, περιβάλλον, κοινωνική πρόνοια, τοπική ανάπτυξη.

Θα υπάρξει αποτελεσματική προστασία του δασικού και θαλάσσιου περιβάλλοντος, εύρυθμη λειτουργία όλων των τμημάτων του βιολογικού καθαρισμού, δημιουργία μονάδας αφαλάτωσης και δημιουργία υδατοδεξαμενών για την αξιοποίηση του νερού προς ύδρευση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

Η ΕΡΕΥΝΑ ΤΩΝ ΑΙΡΕΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΣΠΕΤΣΩΝ

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας που πραγματοποιήθηκε στους αιρετούς του Δήμου Σπετσών. Τα αποτελέσματα παρουσιάζονται τόσο σε πίνακες όσο και σε διαγράμματα.

4.1 Ταυτότητα αιρετών

4.1.1 Στοιχεία εκλογής

Πίνακας 4.1 Συνδυασμός

Συνδυασμός	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Επιτυχών	11	61%
Επιλαχών	7	39%

Διάγραμμα 4.1 Συνδυασμός

Σύμφωνα με το διάγραμμα 4.1 το 61% των αιρετών του Δήμου Σπετσών ανήκει στον επιτυχόντα συνδυασμό.

Πίνακας 4.2 Εκλογική ταυτότητα

Εκλογική ταυτότητα	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Επικεφαλής συνδυασμού	1	6%
Δημοτικός σύμβουλος	17	94%
Τοπικός σύμβουλος	0	0%

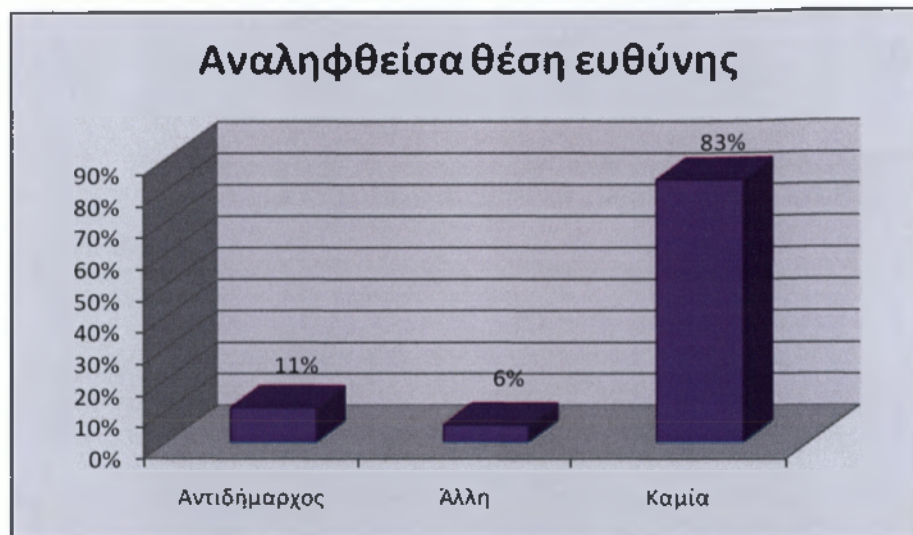

Διάγραμμα 4.2 Εκλογική ταυτότητα

Σχεδόν όλοι οι αιρετοί που έλαβαν μέρος στην έρευνα (94%) είναι δημοτικοί σύμβουλοι.

Πίνακας 4.3 Αναληφθείσα θέση ευθύνης

Αναληφθείσα θέση ευθύνης	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Αντιδήμαρχος	2	11%
Άλλη	1	6%
Καμία	15	83%

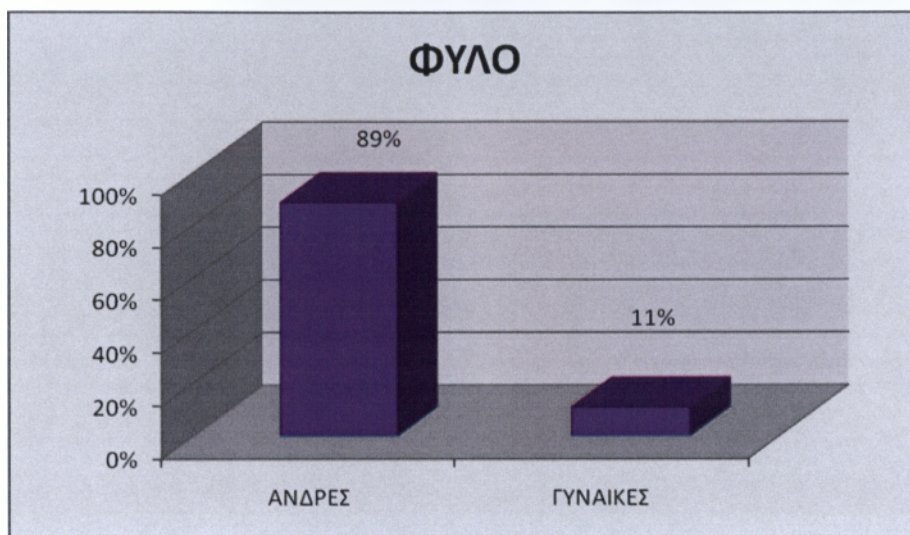
Διάγραμμα 4.3 Αναληφθείσα θέση ευθύνης

Το 83% των αιρετών, σύμφωνα με το διάγραμμα 4.3, δεν έχει αναλάβει κάποια θέση ευθύνης.

4.1.2 Φύλο αιρετών

Πίνακας 4.4 Φύλο

ΦΥΛΟ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΑΝΔΡΕΣ	16	89%
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	2	11%
	18	100%

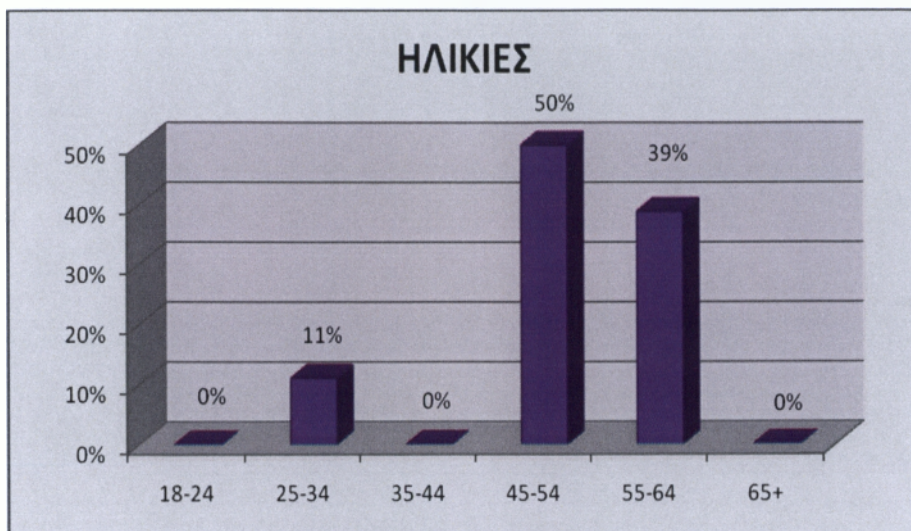
Διάγραμμα 4.4 Φύλο

Οι περισσότεροι αιρετοί του Δήμου Σπετσών που έλαβαν μέρος στην έρευνα είναι άνδρες (89%).

4.1.3 Ηλικιακή Ομάδα (ερωτ. 3)

Πίνακας 4.5 Ηλικιακή Ομάδα

ΗΛΙΚΙΕΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
18-24	0	0%
25-34	2	11%
35-44	0	0%
45-54	9	50%
55-64	7	39%
65+	0	0%
	18	100%

Διάγραμμα 4.5 Ηλικιακή Ομάδα

Η ηλικίες που κυριαρχούν στους αιρετούς του Δήμου Σπετσών είναι μεταξύ 45 - 54 έτη και 55 - 64 έτη.

4.1.4 Επίπεδο εκπαίδευσης (ερωτ. 4)

Πίνακας 4.6 Επίπεδο εκπαίδευσης

ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ	3	17%
ΓΥΜΝΑΣΙΟ	3	17%
ΛΥΚΕΙΟ	4	22%
ΙΕΚ	1	6%
ΑΕΙ/ΤΕΙ	5	28%
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ / ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΟ	2	11%
	18	100%

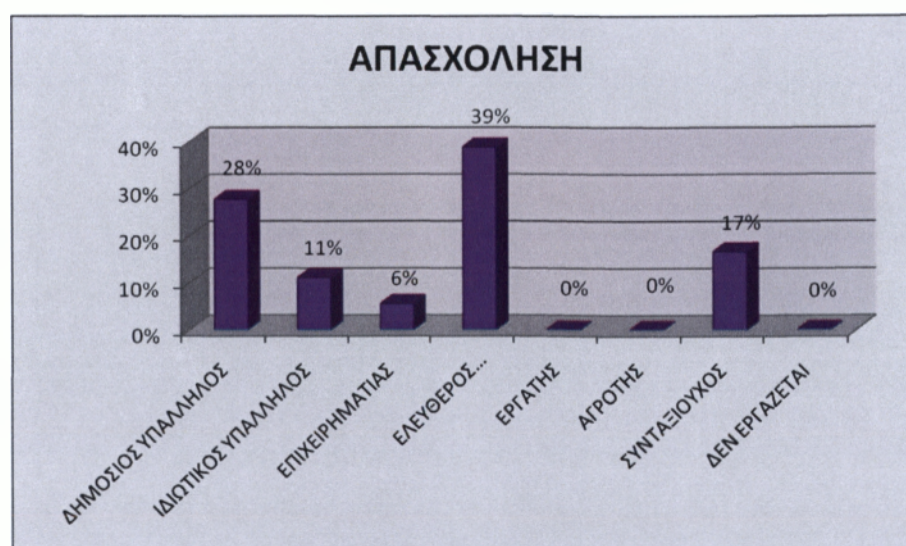
Διάγραμμα 4.6 Επίπεδο εκπαίδευσης

Οι περισσότεροι αιρετοί σύμφωνα με το διάγραμμα 4.6 είναι απόφοιτοι ΑΕΙ / ΤΕΙ (28%). Ένα μεγάλο ποσοστό επίσης είναι απόφοιτοι Λυκείου (22%).

4.1.5 Απασχόληση (ερωτ. 5)

Πίνακας 4.7 Απασχόληση

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ	5	28%
ΙΔΙΩΤΙΚΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ	2	11%
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑΣ	1	6%
ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΑΣ	7	39%
ΕΡΓΑΤΗΣ	0	0%
ΑΓΡΟΤΗΣ	0	0%
ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΣ	3	17%
ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΕΤΑΙ	0	0%
	18	100%

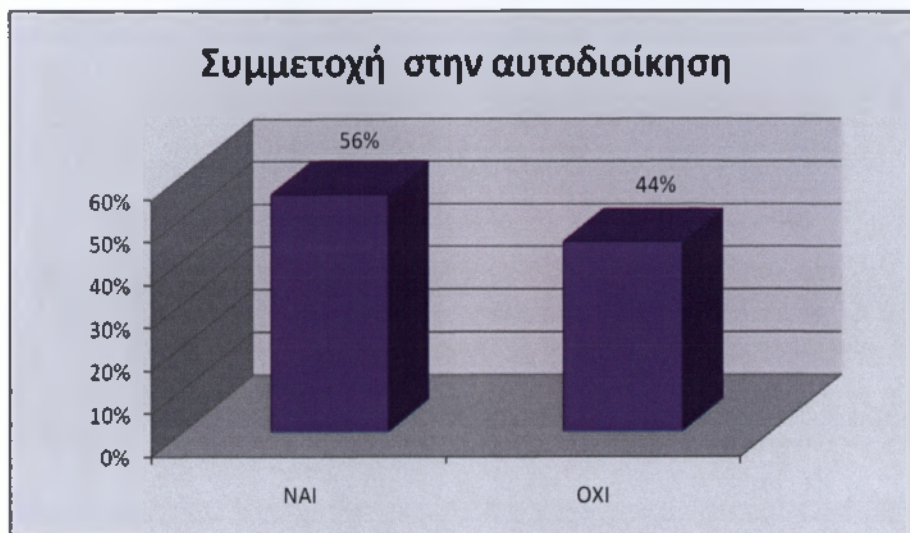
Διάγραμμα 4.7 Απασχόληση

Το μεγαλύτερο ποσοστό των αιρετών πριν την πρόσφατη εκλογή τους, ήταν ελεύθεροι επαγγελματίες (39%) και δημόσιοι υπάλληλοι (28%).

4.1.6 Προηγούμενη συμμετοχή σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης (ερωτ. 6 & 7)

Πίνακας 4.8 Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση

Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	10	56%
ΟΧΙ	8	44%
	18	100%

Διάγραμμα 4.8 Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση

Λίγο περισσότεροι από τους μισούς αιρετούς (56%) έχουν συμμετάσχει και παλιότερα σε θέση αιρετών οργάνων Αυτοδιοίκησης.

Πίνακας 4.9 Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση

Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση ως:	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΟΜΑΡΧΗΣ	0	0%
ΔΗΜΑΡΧΟΣ	1	9%
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	0	0%
ΝΟΜΑΡΧ. ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	0	0%
ΔΗΜΟΤ. ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	8	73%
ΚΟΙΝΟΤ. ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	0	0%
ΤΟΠΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	0	0%
ΠΑΡΕΔΡΟΣ	0	0%
ΑΛΛΟ	2	18%
ΣΥΝΟΛΟ ΕΜΠΕΙΡΙΩΝ	11	100%

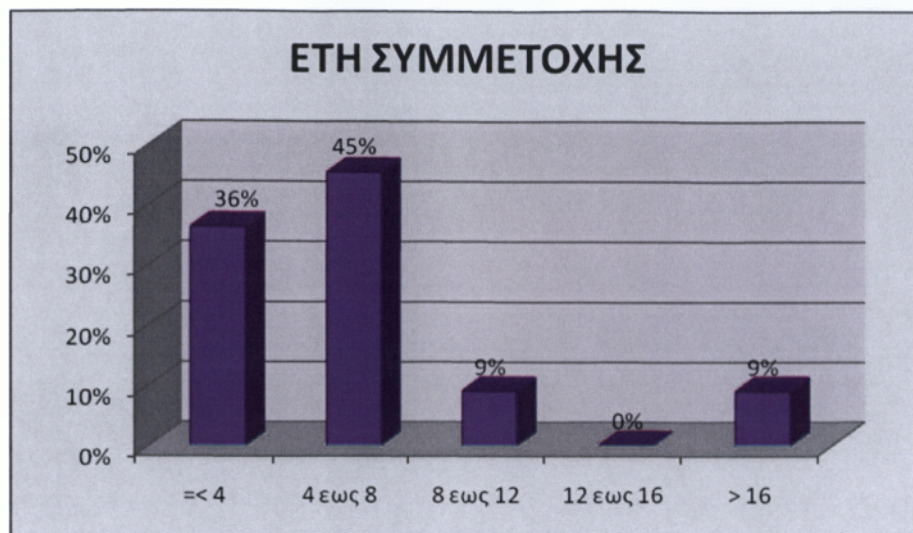

Διάγραμμα 4.9 Συμμετοχή στην αυτοδιοίκηση

Το 73% των αιρετών που έχουν συμμετάσχει και παλιότερα σε θέση αιρετών οργάνων Αυτοδιοίκησης, ήταν δημοτικοί σύμβουλοι.

Πίνακας 4.10 Έτη συμμετοχής

ΕΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
=< 4	4	36%
4-8	5	45%
8-12	1	9%
12-16	0	0%
> 16	1	9%
ΣΥΝΟΛΟ	11	100%

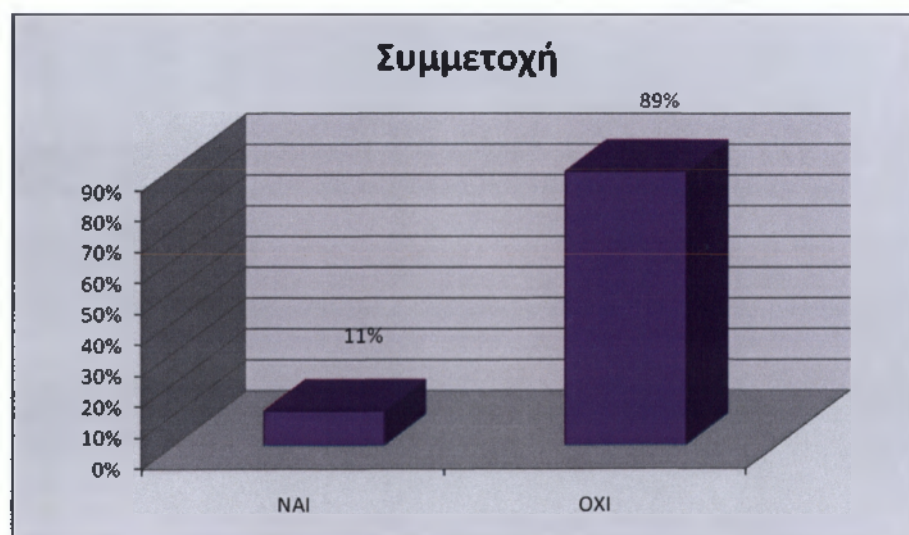
Διάγραμμα 4.10 Έτη συμμετοχής

Όσο για το πόσα έτη συμμετείχαν στη θέση αιρετών οργάνων Αυτοδιοίκησης, το 45% συμμετείχε από 4 έως 8 έτη.

4.1.7 Προηγούμενη συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα (ερωτ. 8 & 9)

Πίνακας 4.11 Συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα

Συμμετοχή	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	2	11%
ΟΧΙ	16	89%
	18	100%

Διάγραμμα 4.11 Συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα

Στην ερώτηση για το αν έχουν συμμετάσχει στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα παλαιότερα, σχεδόν όλοι οι αιρετοί του Δήμου Σπετσών (89%) απάντησαν αρνητικά.

Πίνακας 4.12 Συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα

ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ, ΩΣ:	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ	0	0%
ΣΤΟ ΔΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ	1	33%
ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	1	33%
ΆΛΛΟ	1	33%
ΣΥΝΟΛΟ	3	100%

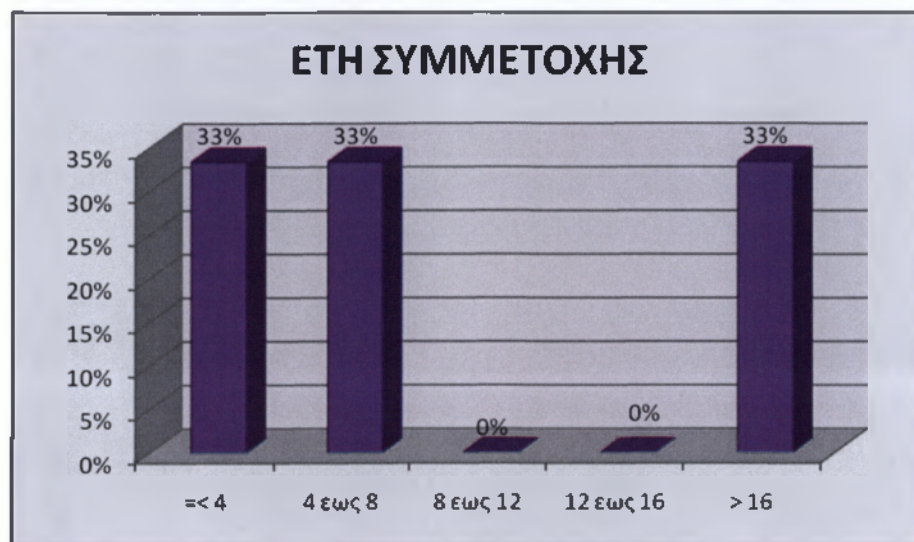

Διάγραμμα 4.12 Συμμετοχή στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα

Από το διάγραμμα 4.12 και τον αντίστοιχο πίνακα, διαπιστώνουμε ότι τρία άτομα συμμετείχαν στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα παλαιότερα και η θέση τους ήταν: ο ένας μέλος σε ΔΣ οργανισμού, ο ένας επικεφαλής δημόσιας υπηρεσίας και ο τρίτος σε άλλη θέση που δεν μας προσδιόρισε.

Πίνακας 4.13 Έτη συμμετοχής

ΕΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
=< 4	1	33%
4-8	1	33%
8-12	0	0%
12-16	0	0%
> 16	1	33%
ΣΥΝΟΛΟ	3	100%

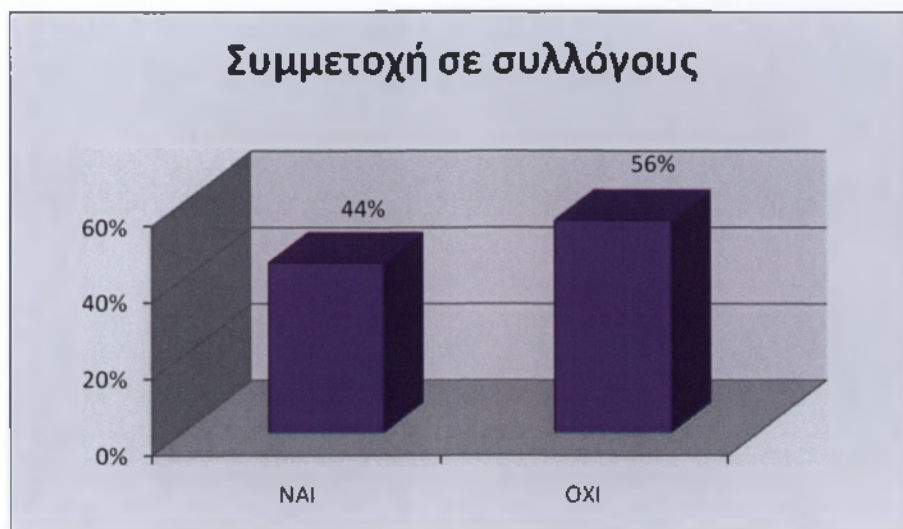
Διάγραμμα 4.13 Έτη συμμετοχής

Όσο για το πόσα έτη ήταν στην θέση αυτή, δήλωσαν ότι ένας ήταν έως 4 έτη, ένας ήταν από 4 έως 8 έτη και ο τρίτος πάνω από 16 έτη.

4.1.8 Προηγούμενη συμμετοχή σε τοπικά συλλογικά σχήματα (ερωτ. 10 & 11)

Πίνακας 4.14 Συμμετοχή σε συλλόγους

Συμμετοχή σε συλλόγους	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	8	44%
ΟΧΙ	10	56%
	18	100%

Διάγραμμα 4.14 Συμμετοχή σε συλλόγους

Λίγο περισσότεροι από τους μισούς αιρετούς (56%), δεν έχουν συμμετάσχει παλαιότερα σε τοπικά συλλογικά σχήματα.

Πίνακας 4.15 Συμμετοχή σε συλλόγους

Συμμετοχή σε συλλόγους	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Πολιτιστικός/περιβαλλοντικός σύλλογος	0	0%
Συνεταιρισμός	0	0%
Επιμελητήριο	1	11%
Επαγγελματικός σύλλογος (προσδιορίστε)	2	22%
Αθλητικός σύλλογος	5	56%
Άλλο (προσδιορίστε)	1	11%
ΣΥΝΟΛΟ	9	100%

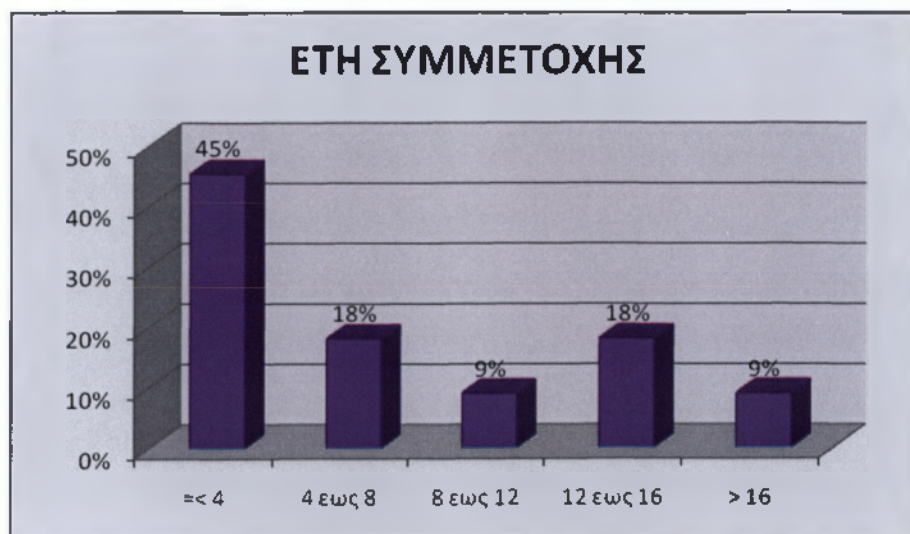

Διάγραμμα 4.15 Συμμετοχή σε συλλόγους

Από τους αιρετούς που έχουν συμμετάσχει σε τοπικά συλλογικά σχήματα, το 56% δήλωσε πως ο σύλλογος αυτός ήταν αθλητικός.

Πίνακας 4.16 Έτη συμμετοχής

ΕΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
= < 4	5	45%
4-8	2	18%
8-12	1	9%
12-16	2	18%
> 16	1	9%
ΣΥΝΟΛΟ	11	100%

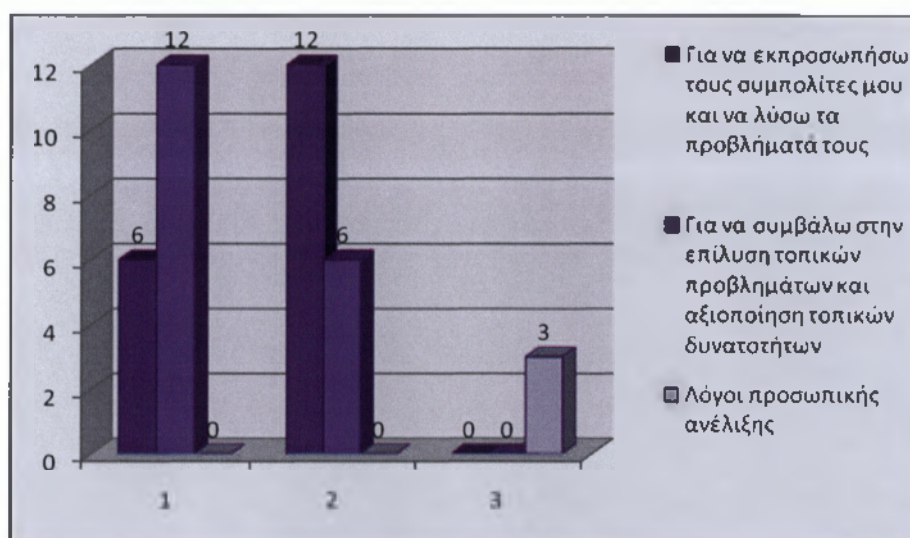
Διάγραμμα 4.16 Έτη συμμετοχής

Όσο για το πόσα έτη συμμετείχαν σε σύλλογο, το 45% συμμετείχε έως 4 έτη.

4.1.9 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές (ερωτ. 12)

Πίνακας 4.17 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές

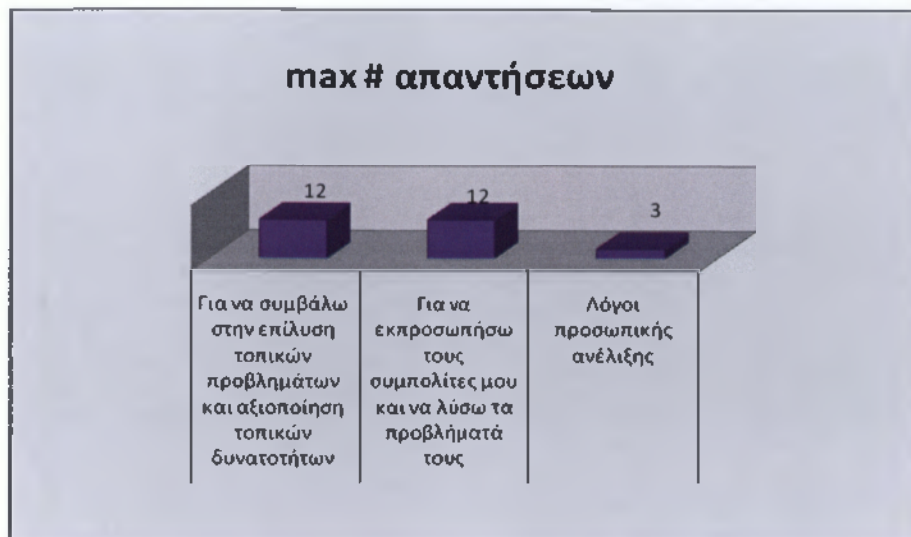
ΙΕΡΑΡΧΗΜΕΝΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΙΡΕΤΩΝ			
ΚΙΝΗΤΡΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ		
	1	2	3
Για να εκπροσωπήσω τους συμπολίτες μου και να λύσω τα προβλήματά τους	6	12	0
Για να συμβάλω στην επίλυση τοπικών προβλημάτων και αξιοποίηση τοπικών δυνατοτήτων	12	6	0
Λόγοι προσωπικής ανέλιξης	0	0	3
max # απαντήσεων	12	12	3

Διάγραμμα 4.17 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές

Πίνακας 4.18 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΚΙΝΗΤΡΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ	max # απαντήσεων
1	Για να συμβάλω στην επίλυση τοπικών προβλημάτων και αξιοποίηση τοπικών δυνατοτήτων	12
2	Για να εκπροσωπήσω τους συμπολίτες μου και να λύσω τα προβλήματά τους	12
3	Λόγοι προσωπικής ανέλιξης	3

Διάγραμμα 4.18 Κίνητρα συμμετοχής στις δημοτικές εκλογές

Όσο αφορά τα κίνητρα συμμετοχής των αιρετών στις δημοτικές εκλογές, σύμφωνα με τα διαγράμματα 4.17 και 4.18, παρατηρούμε πως πρώτη προτεραιότητά τους ήταν για να συμβάλουν στην επίλυση τοπικών προβλημάτων και αξιοποίηση τοπικών δυνατοτήτων και δεύτερη προτεραιότητα για να εκπροσωπήσουν τους συμπολίτες τους και να λύσουν τα προβλήματά τους.

4.2 Θεσμικό Πλαίσιο Α΄βάθμιας Αυτοδιοίκησης

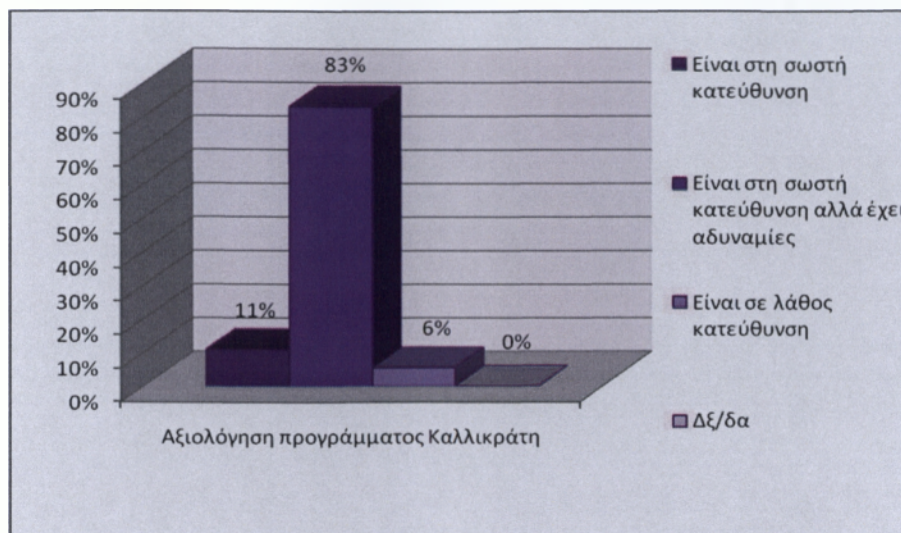
Γενική αξιολόγηση του προγράμματος Καλλικράτης για τους δήμους

4.2.1 Αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη (ερωτ. 13)

Οι αιρετοί ερωτήθηκαν πως κρίνουν το πρόγραμμα Καλλικράτης. Τα αποτελέσματα είναι τα εξής:

Πίνακας 4.19 Αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη

Αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Είναι στη σωστή κατεύθυνση	2	11%
Είναι στη σωστή κατεύθυνση αλλά έχει αδυναμίες	15	83%
Είναι σε λάθος κατεύθυνση	1	6%
Δε/δα	0	0%
	18	100%

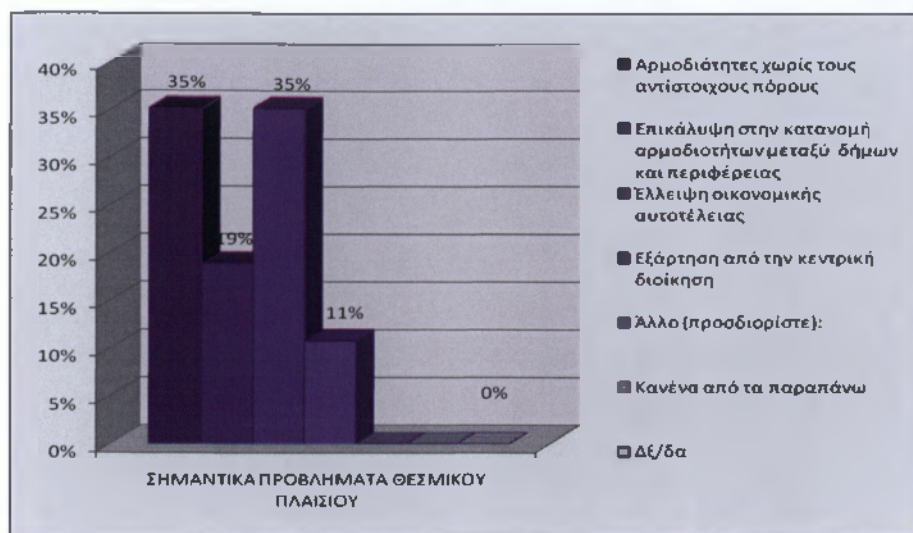
Διάγραμμα 4.19 Αξιολόγηση προγράμματος Καλλικράτη

Η πλειοψηφία των αιρετών του Δήμου Σπετσών (83%) θεωρούν ότι το πρόγραμμα Καλλικράτης είναι στη σωστή κατεύθυνση αλλά έχει αδυναμίες.

4.2.2 Σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου (ερωτ. 14)

Πίνακας 4.20 Σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Αρμοδιότητες χωρίς τους αντίστοιχους πόρους	13	35%
Επικάλυψη στην κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ δήμων και περιφέρειας	7	19%
Έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας	13	35%
Εξάρτηση από την κεντρική διοίκηση	4	11%
Άλλο (προσδιορίστε):	0	0%
Κανένα από τα παραπάνω	0	0%
Δξ/δα	0	0%
	37	100%

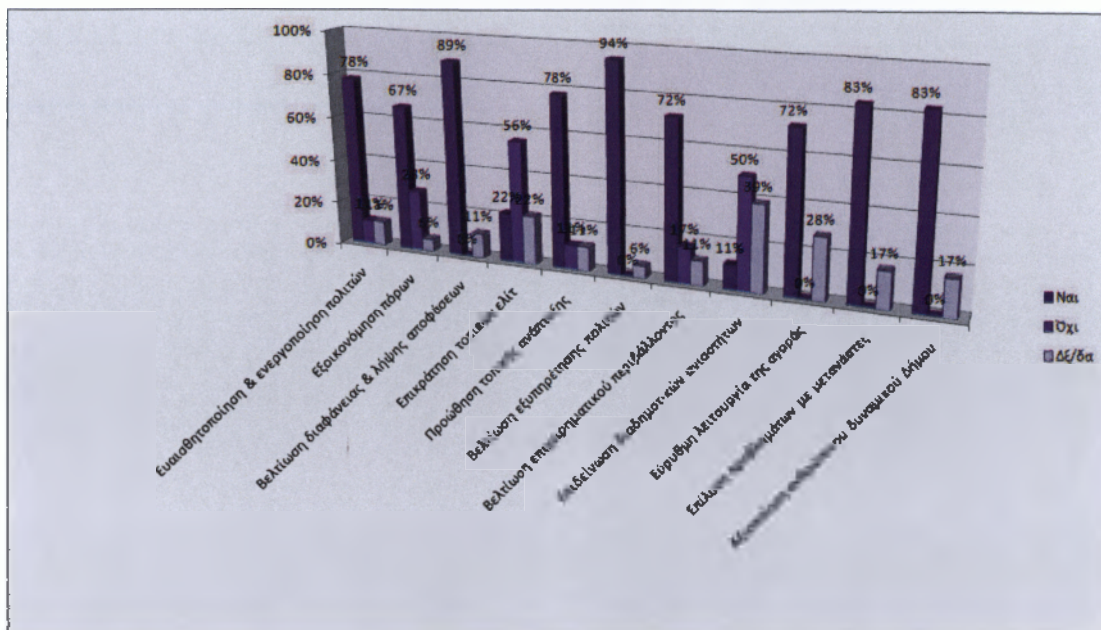
Διάγραμμα 4.20 Σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου

Σύμφωνα με το διάγραμμα 4.20, τα σημαντικότερα προβλήματα του θεσμικού πλαισίου είναι οι αρμοδιότητες χωρίς τους αντίστοιχους πόρους (35%) και η έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας (35%).

4.2.3 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου (ερωτ. 15)

Πίνακας 4.21 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΞ/ΔΑ
Ευαισθητοποίηση & ενεργοποίηση πολιτών	14	2	2
Εξοικονόμηση πόρων	12	5	1
Βελτίωση διαφάνειας & λήψης αποφάσεων	16	0	2
Επικράτηση τοπικών ελίτ	4	10	4
Προώθηση τοπικής ανάπτυξης	14	2	2
Βελτίωση εξυπηρέτησης πολιτών	17	0	1
Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος	13	3	2
Επιδείνωση διαδημοτικών ανισοτήτων	2	9	7
Εύρυθμη λειτουργία της αγοράς	13	0	5
Επίλυση προβλημάτων με μετανάστες	15	0	3
Αξιοποίηση ανθρώπινου δυναμικού Δήμου	15	0	3

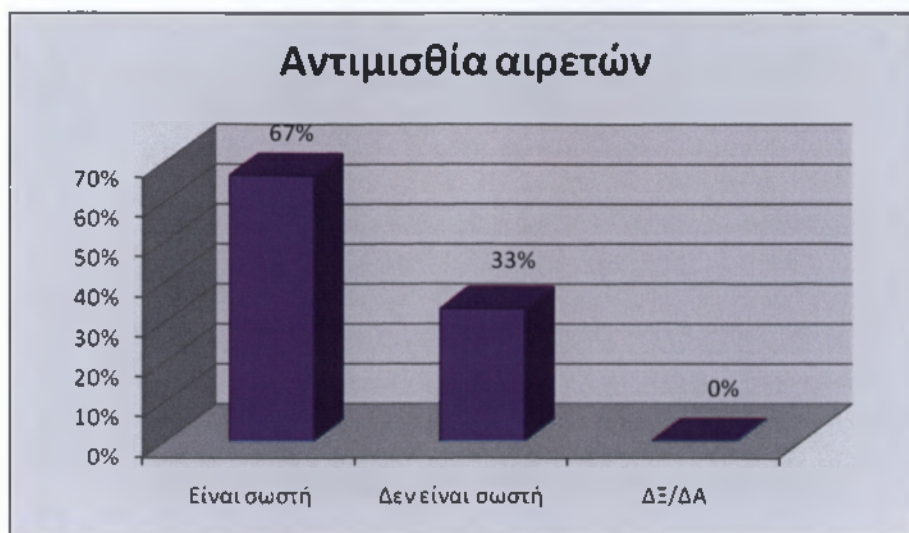
Διάγραμμα 4.21 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου

Όσο αφορά τις επιπτώσεις του θεσμικού πλαισίου, όλοι οι αιρετοί θεωρούν ότι η Α' βάρθμια τοπική αυτοδιοίκηση όπως θεσμοθετήθηκε, θα βελτιώσει την εξυπηρέτηση των πολιτών (94%). Επίσης ότι θα βελτιώσει στην διαφάνεια και λήψη αποφάσεων (89%).

4.2.4 Αντιμισθία αιρετών (ερωτ. 16)

Πίνακας 4.22 Αντιμισθία αιρετών

Αντιμισθία αιρετών	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Είναι σωστή	12	67%
Δεν είναι σωστή	6	33%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	18	100%

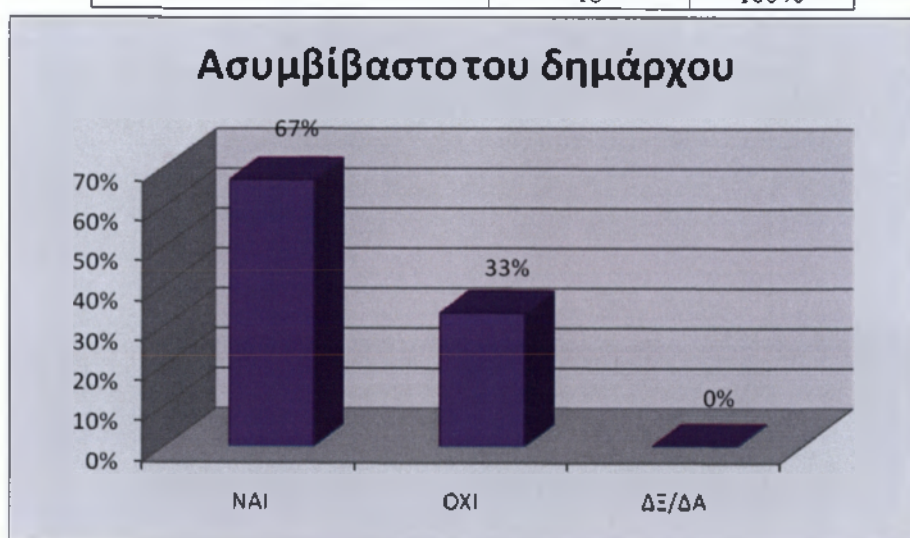
Διάγραμμα 4.22 Αντιμισθία αιρετών

Οι περισσότεροι αιρετοί (67%) θεωρούν ότι η αντιμισθία για τους αιρετούς (Δήμαρχοι / Αντιδήμαρχοι / Πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων) που προβλέπεται για πρώτη φορά, είναι σωστή.

4.2.5 Ασυμβίβαστο δημάρχου (ερωτ. 17)

Πίνακας 4.23 Ασυμβίβαστο του δημάρχου

Ασυμβίβαστο του δημάρχου	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	12	67%
ΟΧΙ	6	33%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	18	100%

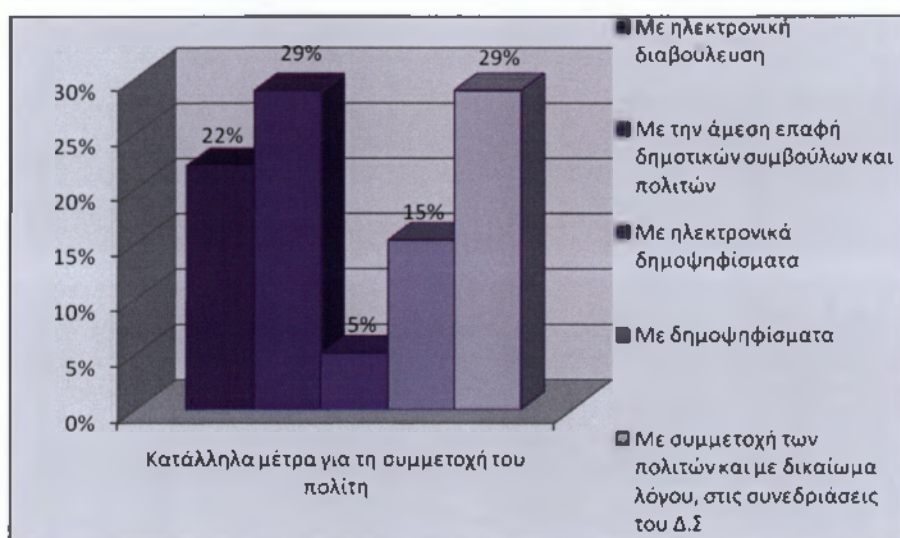
Διάγραμμα 4.23 Ασυμβίβαστο του δημάρχου

Σύμφωνα με το διάγραμμα 4.23, διαπιστώνουμε ότι το 67% των αιρετών συμφωνεί με το ασυμβίβαστο του δημάρχου (μεταξύ δημαρχιακής και επαγγελματικής ιδιότητας).

4.2.6 Κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη (ερωτ. 18)

Πίνακας 4.24 Κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη

Κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Με ηλεκτρονική διαβούλευση	13	22%
Με την άμεση επαφή δημοτικών συμβούλων και πολιτών	17	29%
Με ηλεκτρονικά δημοψηφίσματα	3	5%
Με δημοψηφίσματα	9	15%
Με συμμετοχή των πολιτών και με δικαίωμα λόγου, στις συνεδριάσεις του Δ.Σ	17	29%
	59	100%

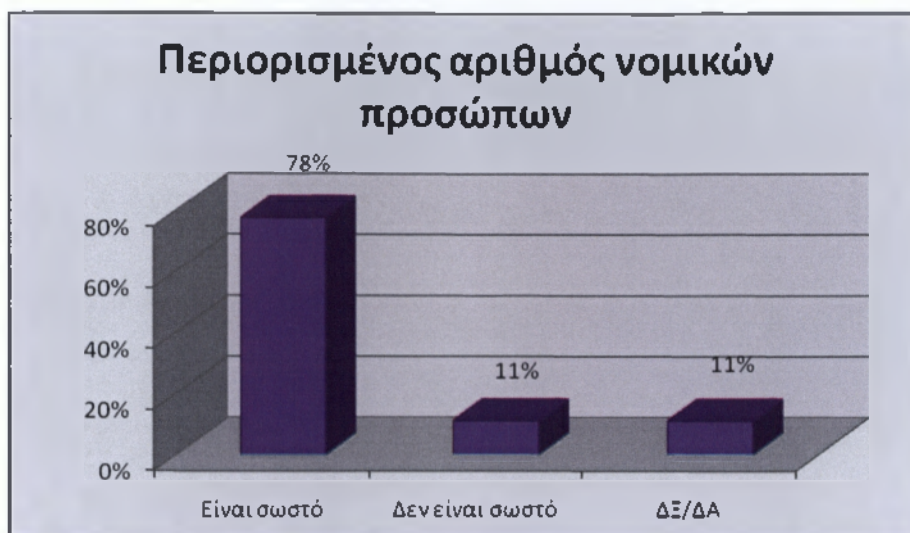
Διάγραμμα 4.24 Κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη

Στην ερώτηση ποια θεωρούν ως πιο κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη στο νέο σύστημα αυτοδιοίκησης, το μεγαλύτερο ποσοστό συγκεντρώνει η άμεση επαφή δημοτικών συμβούλων και πολιτών και η συμμετοχή των πολιτών και το δικαίωμα λόγου στις συνεδριάσεις του ΔΣ (29%) αντίστοιχα.

4.2.7 Περιορισμένος αριθμός νομικών προσώπων (ερωτ. 19)

Πίνακας 4.25 Περιορισμένος αριθμός νομικών προσώπων

Περιορισμένος αριθμός νομικών προσώπων	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Είναι σωστό	14	78%
Δεν είναι σωστό	2	11%
ΔΞ/ΔΑ	2	11%
	18	100%

Διάγραμμα 4.25 Περιορισμένος αριθμός νομικών προσώπων

Σύμφωνα με το διάγραμμα 4.25 διαπιστώνουμε ότι το 78% των αιρετών πιστεύει ότι το μέτρο για τον περιορισμένο αριθμό των νομικών προσώπων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους είναι σωστό.

4.2.8 Μορφές επιχειρήσεων (ερωτ. 20)

Πίνακας 4.26 Μορφές επιχειρήσεων

ΜΟΡΦΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	11	61%
ΟΧΙ	5	28%
ΔΞ/ΔΑ	2	11%
	18	100%

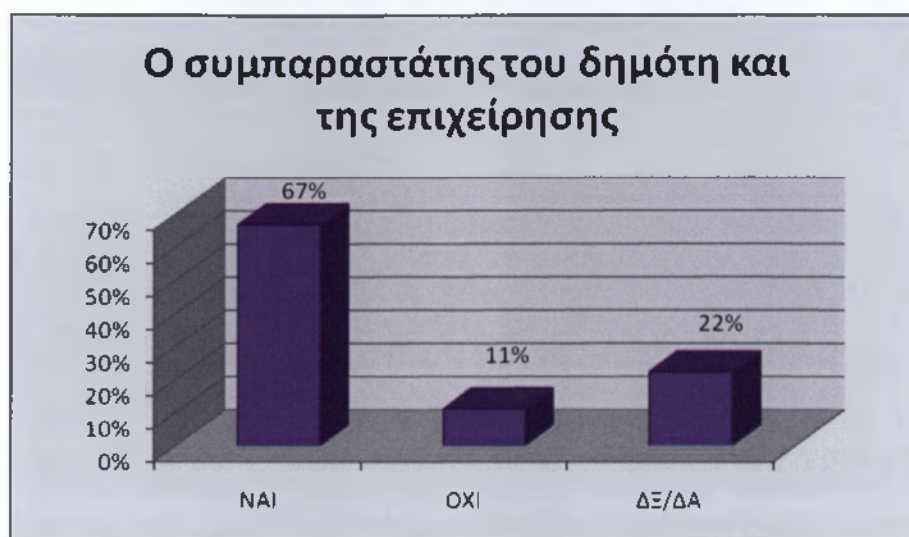
Διάγραμμα 4.26 Μορφές επιχειρήσεων

Όσο για της μορφές των επιχειρήσεων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους, οι περισσότεροι αιρετοί (61%) συμφωνούν με αυτή την απόφαση.

4.2.9 Συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης (ερωτ. 21)

Πίνακας 4.27 Ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης

Ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	12	67%
ΟΧΙ	2	11%
ΔΞ/ΔΑ	4	22%
	18	100%

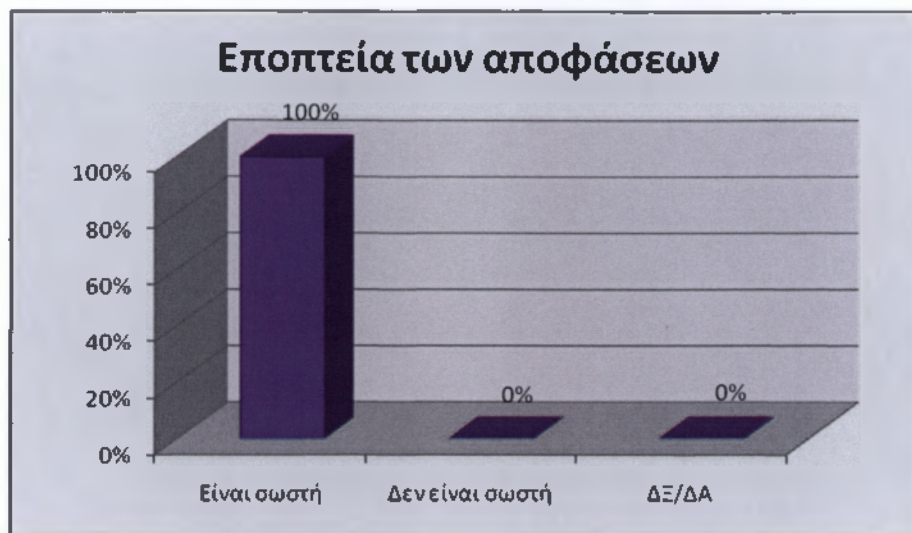
Διάγραμμα 4.27 Ο συμπαραστάτης του δημότη και της επιχείρησης

Το 67% των αιρετών θεωρεί ότι ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης θα βελτιώσει τις σχέσεις μεταξύ δήμου και δημοτών και θα καταπολεμήσει τα φαινόμενα κακοδιοίκησης.

4.2.10 Σύστημα εποπτείας των αποφάσεων (ερωτ. 22)

Πίνακας 4.28 Εποπτεία των αποφάσεων

Εποπτεία των αποφάσεων	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Είναι σωστή	18	100%
Δεν είναι σωστή	0	0%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	18	100%

Διάγραμμα 4.28 Εποπτεία των αποφάσεων

Όλοι οι αιρετοί (100%) θεωρούν ότι το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων του δήμου είναι σωστό.

4.2.11 Αποφασιστικές αρμοδιότητες (ερωτ. 23)

Πίνακας 4.29 Αποφασιστικές αρμοδιότητες

ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	15	83%
ΟΧΙ	1	6%
ΔΞ/ΔΑ	2	11%
	18	100%

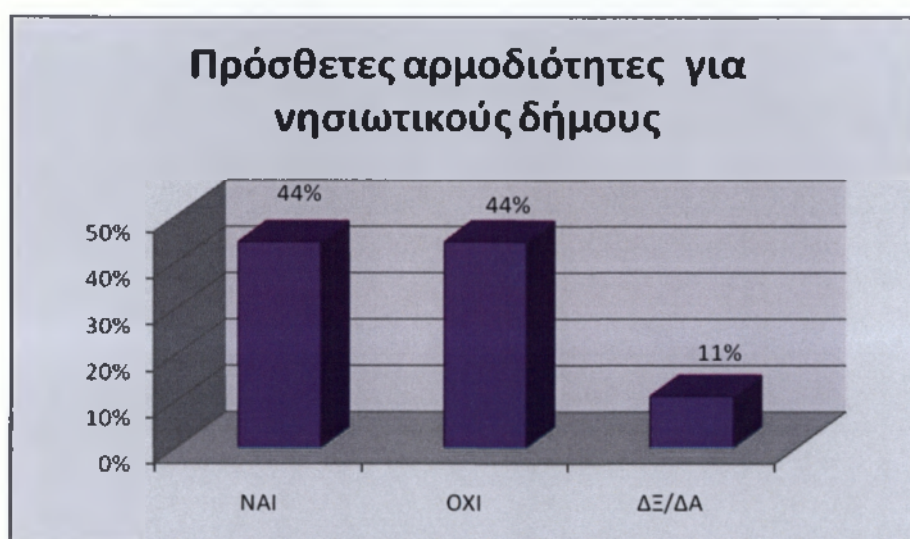
Διάγραμμα 4.29 Αποφασιστικές αρμοδιότητες

Σύμφωνα με το διάγραμμα 4.29, το 83% των αιρετών θεωρεί ότι οι δημοτικές και τοπικές κοινότητες θα έπρεπε να είχαν αποφασιστικές αρμοδιότητες.

4.2.12 Πρόσθετες αρμοδιότητες για τους νησιωτικούς δήμους (ερωτ. 25)

Πίνακας 4.30 Πρόσθετες αρμοδιότητες για νησιωτικούς δήμους

Πρόσθετες αρμοδιότητες για νησιωτικούς δήμους	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	8	44%
ΟΧΙ	8	44%
ΔΞ/ΔΑ	2	11%
	18	100%

Διάγραμμα 4.30 Πρόσθετες αρμοδιότητες για νησιωτικούς δήμους

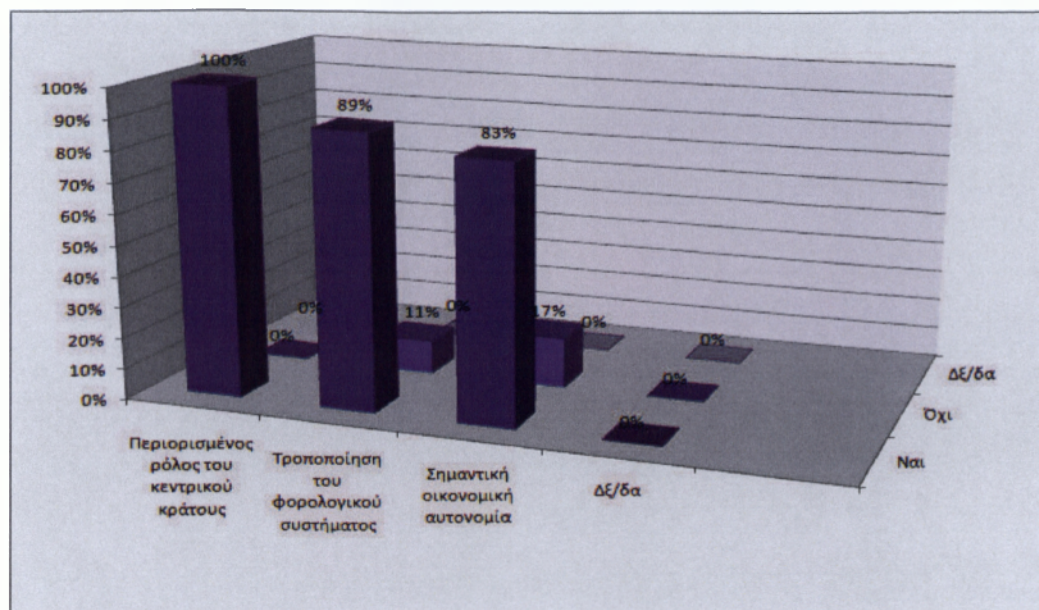
Στην ερώτηση αν είναι εφικτό να εφαρμοσθούν οι πρόσθετες αρμοδιότητες που προβλέπονται για τους νησιωτικούς δήμους, οι απόψεις των αιρετών του Δήμου Σπετσών είναι μοιρασμένες. Το 44% θεωρεί ότι είναι εφικτό να εφαρμοστούν και το άλλο 44% ότι δεν είναι εφικτό.

Αξιολόγηση του συστήματος αποκέντρωσης γενικά

4.2.13 Αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης (ερωτ. 26)

Πίνακας 4.31 Αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΞ/ ΔΑ
Περιορισμένος ρόλος του κεντρικού κράτους	18	0	0
Τροποποίηση του φορολογικού συστήματος	16	2	0
Σημαντική οικονομική αυτονομία	15	3	0

Διάγραμμα 4.31 Αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης

Στην ερώτηση για το τι πρέπει να περιλαμβάνει ένα αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης, το 100% των αιρετών πιστεύει ότι θα πρέπει να υπάρχει περιορισμένος ρόλος του κεντρικού κράτους.

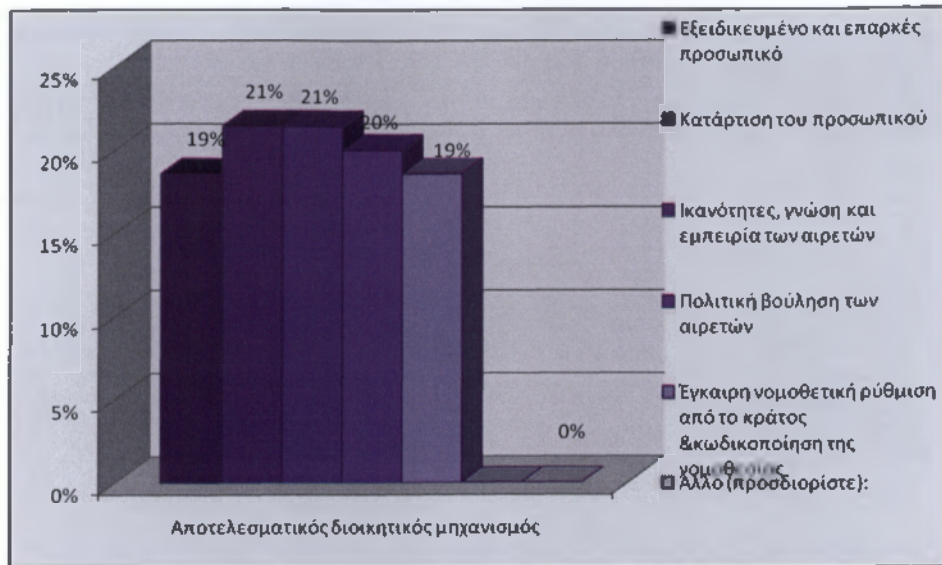
4.3 Εφαρμογή Διοικητικής Μεταρρύθμισης

Γενική αξιολόγηση της προοπτικής αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος Καλλικράτης στην Α' βάρθμια αυτοδιοίκηση

4.3.1 Εδραίωση αποτελεσματικού διοικητικού μηχανισμού (ερωτ. 27)

Πίνακας 4.32 Αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός

Αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Εξειδικευμένο και επαρκές προσωπικό	13	19%
Κατάρτιση του προσωπικού	15	21%
Ικανότητες, γνώση και εμπειρία των αιρετών	15	21%
Πολιτική βούληση των αιρετών	14	20%
Έγκαιρη νομοθετική ρύθμιση από το κράτος & κωδικοποίηση της νομοθεσίας	13	19%
Άλλο (προσδιορίστε):	0	0%
Δε/δα	0	0%
	70	100%

Διάγραμμα 4.32 Αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός

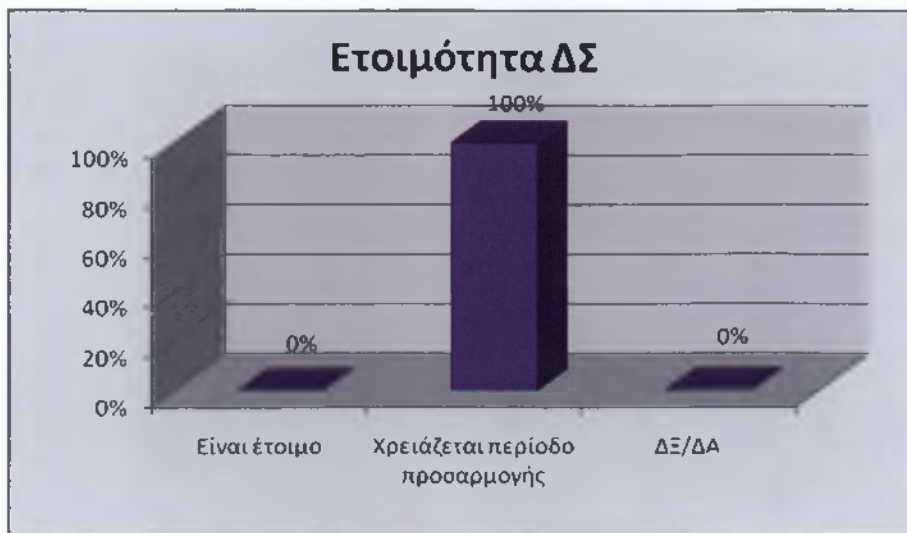
Σύμφωνα με το διάγραμμα 4.32, το μεγαλύτερο ποσοστό των αιρετών (21%) θεωρεί ότι για να εδραιωθεί ένας αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός στην Α' βάρθμια αυτοδιοίκηση θα πρέπει να υπάρχει κατάρτιση του προσωπικού. Επίσης το ίδιο ποσοστό θεωρεί ότι θα πρέπει να υπάρχουν ικανότητες, γνώση και εμπειρία των αιρετών.

Αξιολόγηση της προοπτικής αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος Καλλικράτης στο δήμο σας

4.3.2 Είναι έτοιμο το δημοτικό συμβούλιο ή χρειάζεται περίοδο προσαρμογής (ερωτ. 28 & 29);

Πίνακας 4.33 Ετοιμότητα ΔΣ

Ετοιμότητα ΔΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Είναι έτοιμο	0	0%
Χρειάζεται περίοδο προσαρμογής	18	100%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	18	100%

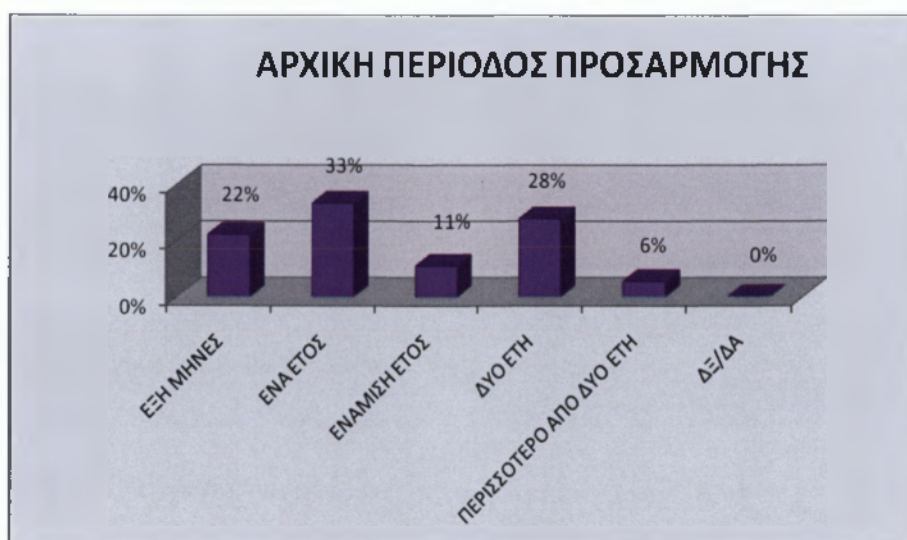

Διάγραμμα 4.33 Ετοιμότητα ΔΣ

Όλοι οι αιρετοί (100%) πιστεύουν ότι το δημοτικό συμβούλιο χρειάζεται περίοδο προσαρμογής για να ανταποκριθεί στην άσκηση των διευρυμένων αρμοδιοτήτων.

Πίνακας 4.34 Περίοδος προσαρμογής

ΑΡΧΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΕΞΗ ΜΗΝΕΣ	4	22%
ΕΝΑ ΕΤΟΣ	6	33%
ΕΝΑΜΙΣΗ ΕΤΟΣ	2	11%
ΔΥΟ ΕΤΗ	5	28%
ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΠΟ ΔΥΟ ΕΤΗ	1	6%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	18	100%

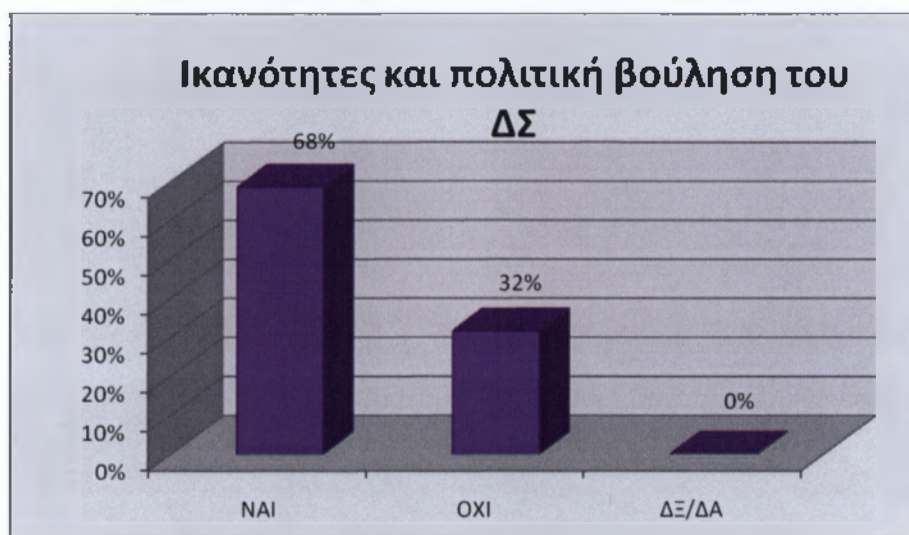
Διάγραμμα 4.34 Περίοδος προσαρμογής

Όσο για το πόσο χρόνο χρειάζεται το δημοτικό συμβούλιο για να προσαρμοστεί, ένα 33% πιστεύει ότι χρειάζεται ένα έτος και ένα 28% πιστεύει ότι χρειάζονται δύο έτη.

4.3.3 Ικανότητες και πολιτική βούληση του δημοτικού συμβουλίου (ερωτ. 30);

Πίνακας 4.35 Ικανότητες και πολιτική βούληση του ΔΣ

Ικανότητες και πολιτική βούληση του ΔΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	13	68%
ΟΧΙ	6	32%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	19	100%

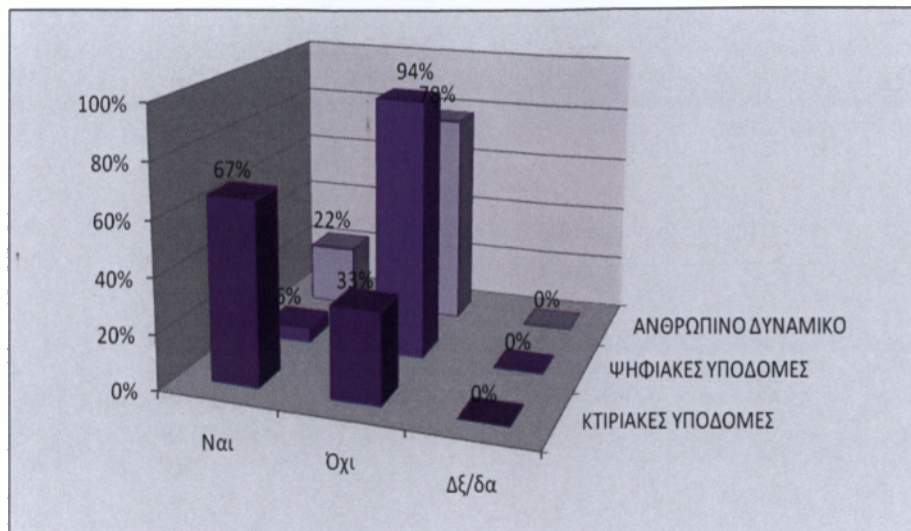
Διάγραμμα 4.35 Ικανότητες και πολιτική βούληση του ΔΣ

Το 68% των αιρετών θεωρεί ότι το δημοτικό συμβούλιο στο Δήμο Σπετσών διαθέτει τις ικανότητες και την πολιτική βούληση για να ανταποκριθεί με επιτυχία στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού και επίτευξης των στόχων του.

4.3.4 Επάρκεια ή και καταλληλότητα στους πόρους (ερωτ. 31)

Πίνακας 4.36 Επάρκεια ή και καταλληλότητα στους πόρους

ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΕΠΑΡΚΕΙΑ - ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑ ΠΟΡΩΝ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΔΞ/ΔΑ	ΣΥΝΟΛΟ
ΚΤΙΡΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	12	6	0	18
ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	1	17	0	18
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	4	14	0	18

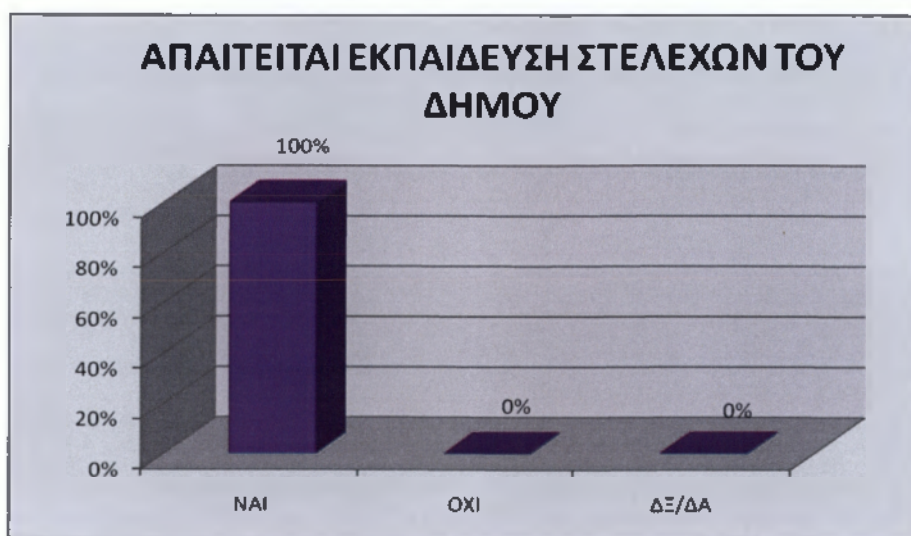
Διάγραμμα 4.36 Επάρκεια ή και καταλληλότητα στους πόρους

Σύμφωνα με το διάγραμμα 4.36, το 67% των αιρετών θεωρεί ότι υπάρχει επάρκεια στον Δήμο στις κτιριακές υποδομές. Όμως το 94% των αιρετών θεωρεί ότι δεν υπάρχει επάρκεια στις ψηφιακές υποδομές.

4.3.5 Εκπαίδευση των στελεχών του δήμου (ερωτ. 32)

Πίνακας 4.37 Εκπαίδευση των στελεχών του δήμου

ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	18	100%
ΟΧΙ	0	0%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	18	100%

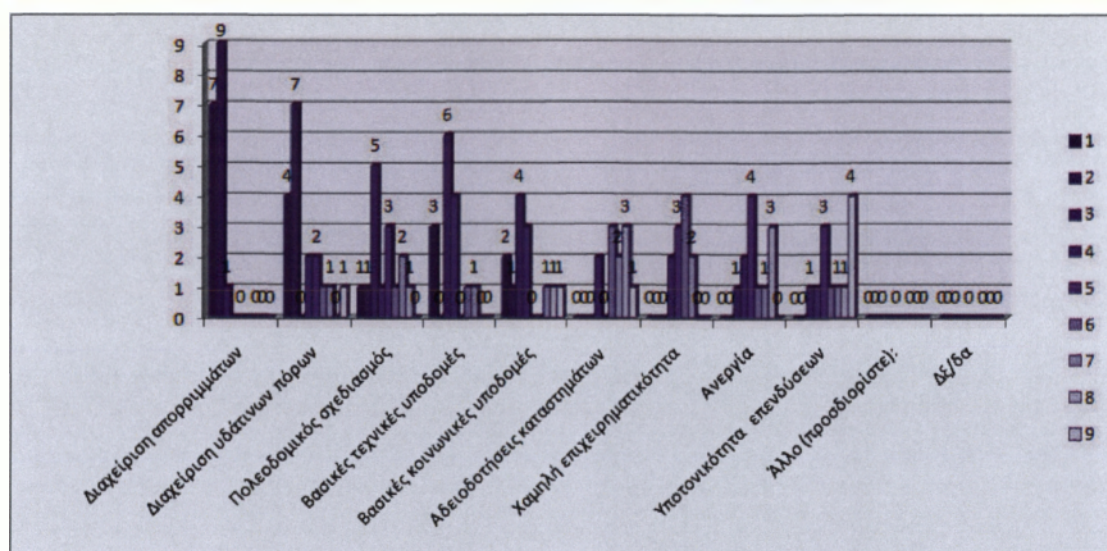
Διάγραμμα 4.37 Εκπαίδευση των στελεχών του δήμου

Όλοι οι αιρετοί του Δήμου Σπετσών (100%) πιστεύουν ότι απαιτείται εκπαίδευση των στελεχών του δήμου σε στρατηγικά θέματα ανάπτυξης, προγραμματισμού και διοίκησης.

4.3.6 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου (ερωτ. 34)

Πίνακας 4.38 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΘΟΥΝ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Διαχείριση απορριμμάτων	7	9	1	0	0	0	0	0	0
Διαχείριση υδάτινων πόρων	4	7	0	2	2	1	1	0	1
Πολεοδομικός σχεδιασμός	1	1	5	1	3	1	2	1	0
Βασικές τεχνικές υποδομές	3	0	6	4	0	1	1	0	0
Βασικές κοινωνικές υποδομές	2	1	4	3	0	0	1	1	1
Αδειοδοτήσεις καταστημάτων	0	0	0	2	0	3	2	3	1
Χαμηλή επιχειρηματικότητα	0	0	0	2	3	4	2	0	0
Ανεργία	0	0	1	2	4	1	1	3	0
Υποτονικότητα επενδύσεων	0	0	1	1	3	1	1	1	
Άλλο (προσδιορίστε):	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Δξ/δα	0	0	0	0	0	0	0	0	0
max # απαντήσεων	7	9	6	4	4	4	2	3	1

Διάγραμμα 4.38 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου

Πίνακας 4.39 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου

Προτεραιότητα	Κρίσιμα ζητήματα	max # απαντήσεων
1	Διαχείριση απορριμμάτων	7
2	Διαχείριση απορριμμάτων	9
3	Βασικές τεχνικές υποδομές	6
4	Βασικές τεχνικές υποδομές	4
5	Ανεργία	4
6	Χαμηλή επιχειρηματικότητα	4
7	Πολεοδομικός σχεδιασμός	2
7	Αδειοδοτήσεις καταστημάτων	2
7	Χαμηλή επιχειρηματικότητα	2
8	Αδειοδοτήσεις καταστημάτων	3
8	Ανεργία	3
9	Διαχείριση υδάτινων πόρων	1
9	Βασικές κοινωνικές υποδομές	1
9	Αδειοδοτήσεις καταστημάτων	1

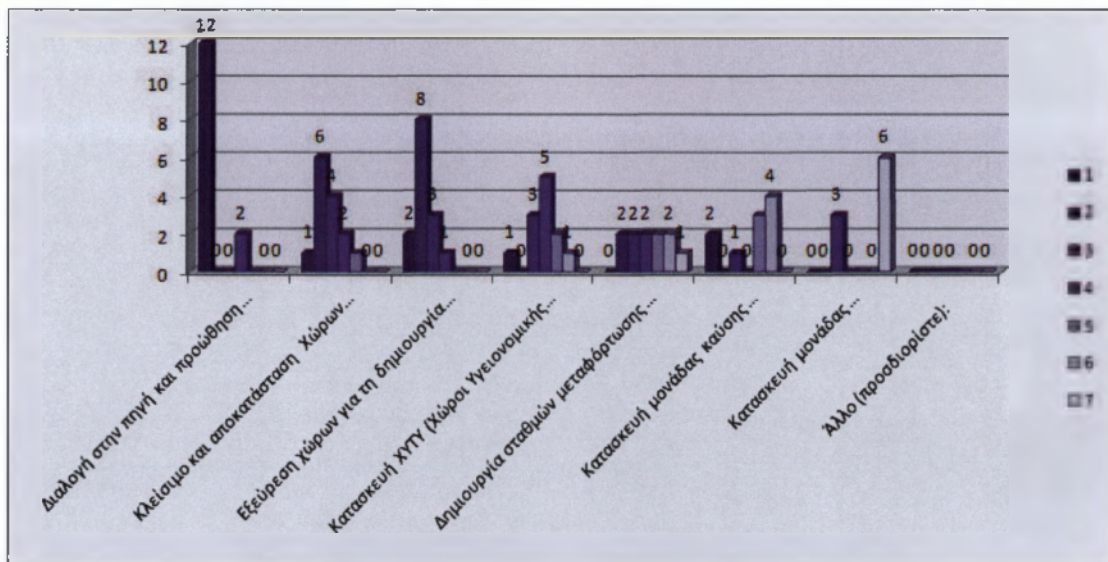
Διάγραμμα 4.39 Κρίσιμα ζητήματα του Δήμου

Σύμφωνα με τα διαγράμματα 4.38 και 4.39, παρατηρούμε ότι οι περισσότεροι αιρετοί θεωρούν ότι τα κρίσιμα ζητήματα της περιοχής τους τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπισθούν, είναι η διαχείριση απορριμμάτων και έπειτα οι βασικές τεχνικές υποδομές.

4.3.7 Διαχείριση των απορριμμάτων (ερωτ. 35)

Πίνακας 4.40 Διαχείριση των απορριμμάτων

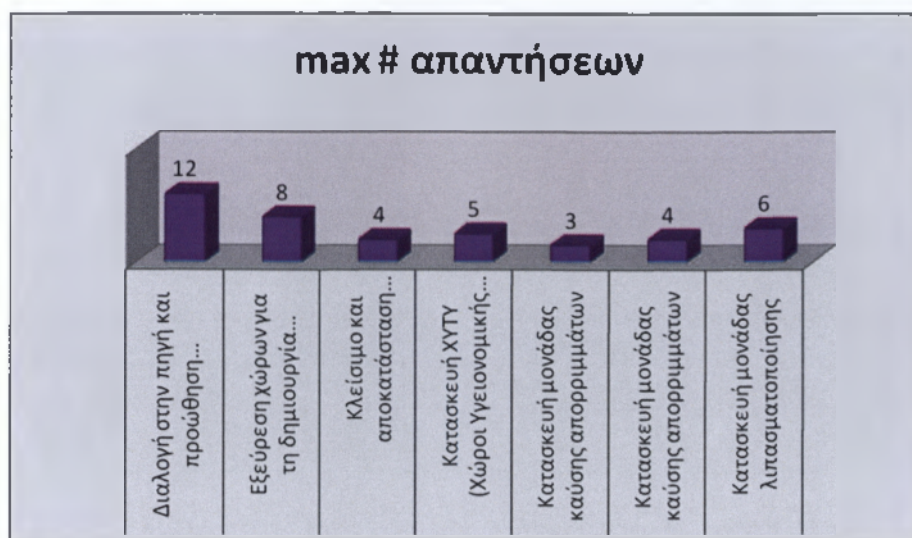
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ						
	1	2	3	4	5	6	7
Διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης	12	0	0	2	0	0	0
Κλείσιμο και αποκατάσταση Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ)	1	6	4	2	1	0	0
Εξεύρεση χώρων για τη δημιουργία μονάδων επεξεργασίας και τελικής διάθεσης υπολειμμάτων	2	8	3	1	0	0	0
Κατασκευή ΧΥΤΥ (Χώροι Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων, για ό,τι μένει μετά την επεξεργασία)	1	0	3	5	2	1	0
Δημιουργία σταθμών μεταφόρτωσης απορριμμάτων	0	2	2	2	2	2	1
Κατασκευή μονάδας καύσης απορριμμάτων	2	0	1	0	3	4	0
Κατασκευή μονάδας λιπασματοποίησης	0	0	3	0	0	0	6
Άλλο (προσδιορίστε):	0	0	0	0	0	0	0
max # απαντήσεων	12	8	4	5	3	4	6

Διάγραμμα 4.40 Διαχείριση των απορριμμάτων

Πίνακας 4.41 Διαχείριση των απορριμμάτων

Προτεραιότητα	Διαχείριση Απορριμμάτων	max # απαντήσεων
1	Διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης	12
2	Εξεύρεση χώρων για τη δημιουργία μονάδων επεξεργασίας και τελικής διάθεσης υπολειμμάτων	8
3	Κλείσιμο και αποκατάσταση Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ)	4
4	Κατασκευή ΧΥΤΥ (Χώροι Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων, για ό,τι μένει μετά την επεξεργασία)	5
5	Κατασκευή μονάδας καύσης απορριμμάτων	3
6	Κατασκευή μονάδας καύσης απορριμμάτων	4
7	Κατασκευή μονάδας λιπασματοποίησης	6

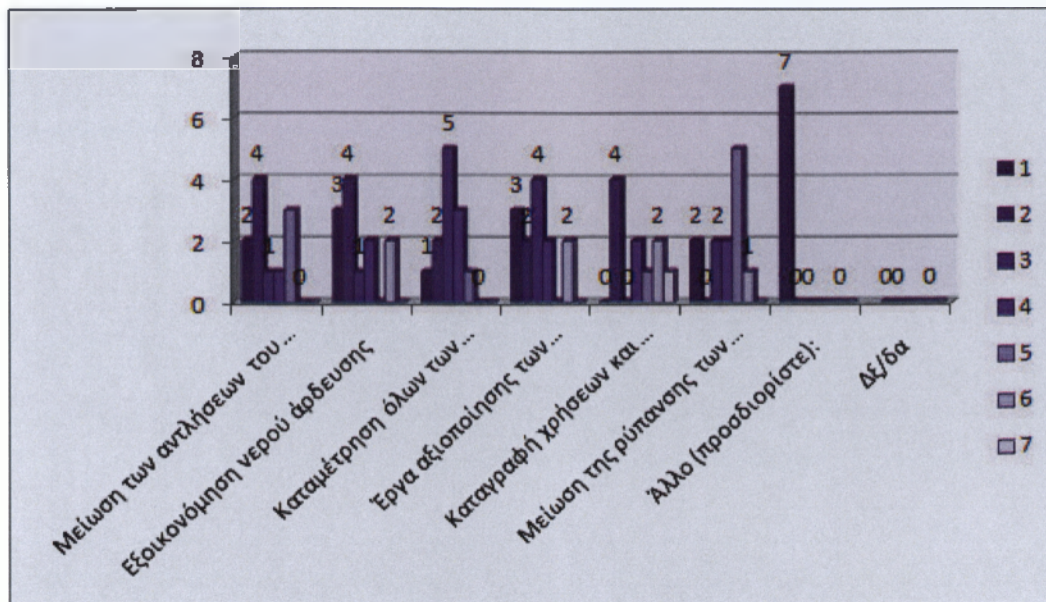
Διάγραμμα 4.41 Διαχείριση των απορριμμάτων

Σύμφωνα με τα διαγράμματα 4.40 και 4.41, παρατηρούμε ότι οι περισσότεροι αιρετοί θεωρούν ότι όσο αφορά τα θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων, το δημοτικό συμβούλιο πρέπει να θέσει σε προτεραιότητα την διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης και έπειτα την εξεύρεση χώρων για τη δημιουργία μονάδων επεξεργασίας και τελικής διάθεσης υπολειμμάτων.

4.3.8 Διαχείριση των υδάτινων πόρων (ερωτ. 36)

Πίνακας 4.42 Διαχείριση των υδάτινων πόρων

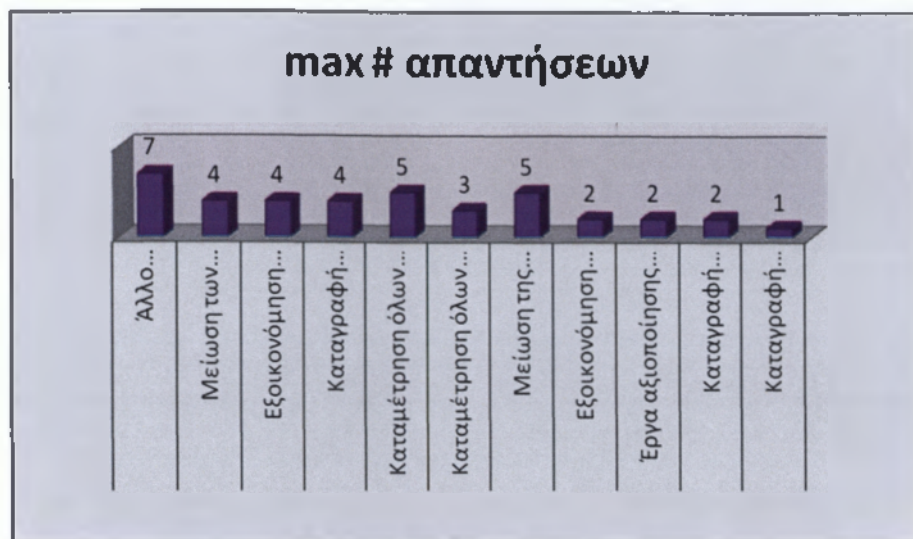
Διαχείριση των υδάτινων πόρων	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ						
	1	2	3	4	5	6	7
Μείωση των αντλήσεων του υπόγειου νερού	2	4	1	1	3	0	0
Εξοικονόμηση νερού άρδευσης	3	4	1	2	0	2	0
Καταμέτρηση όλων των χρήσεων του νερού	1	2	5	3	1	0	0
Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων (φράγματα, γεωτρήσεις κλπ)	3	2	4	2	0	2	0
Καταγραφή χρήσεων και ζήτησης νερού	0	4	0	2	1	2	1
Μείωση της ρύπανσης των νερών	2	0	2	2	5	1	0
Άλλο (προσδιορίστε):	7	0	0	0	0	0	0
Δξ/δα		0	0	0	0	0	0
max # απαντήσεων	7	4	5	3	5	2	1

Διάγραμμα 4.42 Διαχείριση των υδάτινων πόρων

Προτεραιότητα	Διαχείριση υδάτινων πόρων	max # απαντήσεων
1	Άλλο (προσδιορίστε):	7
2	Μείωση των αντλήσεων του υπόγειου νερού	4
2	Εξοικονόμηση νερού άρδευσης	4
2	Καταγραφή χρήσεων και ζήτησης νερού	4
3	Καταμέτρηση όλων των χρήσεων του νερού	5
4	Καταμέτρηση όλων των χρήσεων του νερού	3
5	Μείωση της ρύπανσης των νερών	5
6	Εξοικονόμηση νερού άρδευσης	2
6	Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων (φράγματα, γεωτρήσεις κλπ)	2
6	Καταγραφή χρήσεων και ζήτησης νερού	2
7	Καταγραφή χρήσεων και ζήτησης νερού	1

Πίνακας 4.43 Διαχείριση των υδάτινων πόρων

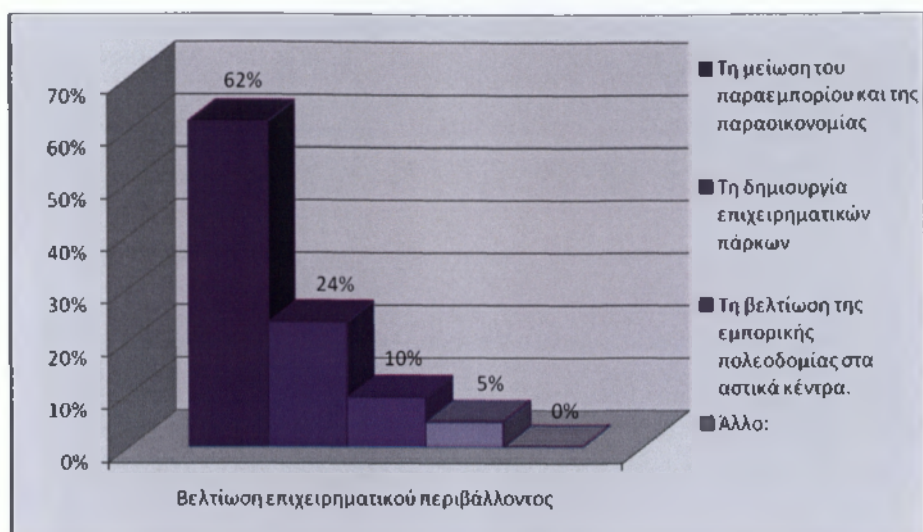
Διάγραμμα 4.43 Διαχείριση των υδάτινων πόρων

Σύμφωνα με τα διαγράμματα 4.42 και 4.43, παρατηρούμε ότι οι περισσότεροι αιρετοί θεωρούν ότι όσο αφορά τα θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων, το δημοτικό συμβούλιο πρέπει να θέσει σε προτεραιότητα την μείωση των αντλήσεων του υπόγειου νερού και έπειτα την εξοικονόμηση νερού άρδευσης. Αρκετοί είναι οι αιρετοί που δηλώνουν ως σημαντικό κάποιο άλλο έργο, που όμως δεν μας διευκρινίζουν ποιο είναι αυτό.

4.3.9 Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος (ερωτ. 37)

Πίνακας 4.44 Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος

Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Τη μείωση του παραεμπορίου και της παραοικονομίας	13	62%
Τη δημιουργία επιχειρηματικών πάρκων	5	24%
Τη βελτίωση της εμπορικής πολεοδομίας στα αστικά κέντρα.	2	10%
Άλλο:	1	5%
Δξ/δα	0	0%
	21	100%

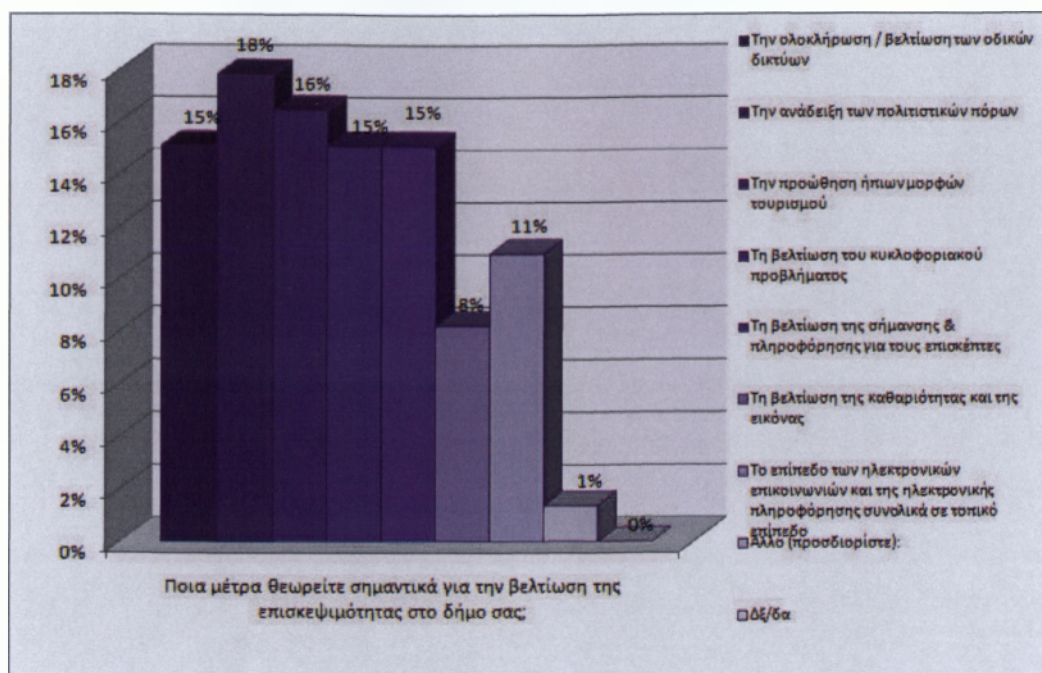
Διάγραμμα 4.44 Βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος

Όσο αφορά τα μέτρα για την βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την τόνωση του ιδιωτικού τομέα και της επιχειρηματικότητας στο Δήμο Σπετσών, η μείωση του παραεμπορίου και της παραοικονομίας συγκεντρώνει το 62% και η δημιουργία επιχειρηματικών πάρκων συγκεντρώνει το 24%.

4.3.10 Βελτίωση της επισκεψιμότητας (ερωτ. 38)

Πίνακας 4.45 Βελτίωση της επισκεψιμότητας

Ποια μέτρα θεωρείτε σημαντικά για την βελτίωση της επισκεψιμότητας στο δήμο σας;	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Την ολοκλήρωση / βελτίωση των οδικών δικτύων	11	15%
Την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων	13	18%
Την προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού	12	16%
Τη βελτίωση του κυκλοφοριακού προβλήματος	11	15%
Τη βελτίωση της σήμανσης & πληροφόρησης για τους επισκέπτες	11	15%
Τη βελτίωση της καθαριότητας και της εικόνας	6	8%
Το επίπεδο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και της ηλεκτρονικής πληροφόρησης συνολικά σε τοπικό επίπεδο	8	11%
Άλλο (προσδιορίστε):	1	1%
ΔΕ/δα	0	0%
	73	100%

Διάγραμμα 4.45 Βελτίωση της επισκεψιμότητας

Όσο αφορά τα μέτρα για την βελτίωση της επισκεψιμότητας στο Δήμο Σπετσών, σύμφωνα με το διάγραμμα 4.45, η ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων συγκεντρώνει το 18% και η προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού συγκεντρώνει το 16%.

4.3.11 Συνεργασία δήμου με περιφέρεια. (ερωτ. 39)

Πίνακας 4.46 Συνεργασία δήμου με περιφέρεια

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΔΗΜΟΥ ΜΕ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ	18	100%
ΑΡΚΕΤΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ	0	0%
ΣΧΕΤΙΚΑ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ	0	0%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	18	100%

Διάγραμμα 4.46 Συνεργασία δήμου με περιφέρεια

Όλοι οι αιρετοί του Δήμου Σπετσών (100%) θεωρεί ότι η συνεργασία του δήμου με την περιφέρεια για την επίτευξη της τοπικής ανάπτυξης στο δήμο, είναι πολύ σημαντική.

Κοινωνική οικονομία και εθελοντισμός, ως νέοι τομείς προς αξιοποίηση

4.3.12 Εταίρος σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας (ερωτ. 40 & 41)

Πίνακας 4.47 Εταίρος σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας

Εταίρος ο δήμος σε επιχείρηση κοινων. οικον.	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	16	89%
ΟΧΙ	2	11%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	18	100%

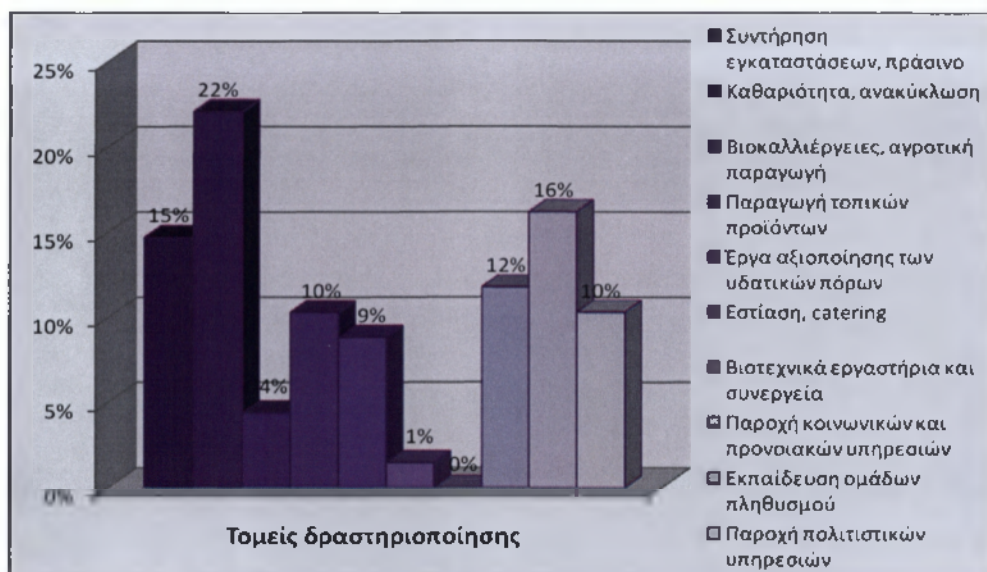

Διάγραμμα 4.47 Εταίρος σε επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας

Σχεδόν όλοι οι αιρετοί (89%) πιστεύουν ότι ο δήμος τους θα μπορούσε να μετέχει ως εταίρος σε μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας προκειμένου να την ενισχύσει.

Πίνακας 4.48 Τομείς δραστηριοποίησης

Τομείς δραστηριοποίησης	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Συντήρηση εγκαταστάσεων, πράσινο	10	15%
Καθαριότητα, ανακύκλωση	15	22%
Βιοκαλλιέργειες, αγροτική παραγωγή	3	4%
Παραγωγή τοπικών προϊόντων	7	10%
Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων	6	9%
Εστίαση, catering	1	1%
Βιοτεχνικά εργαστήρια και συνεργεία	0	0%
Παροχή κοινωνικών και προνοιακών υπηρεσιών	8	12%
Εκπαίδευση ομάδων πληθυσμού	11	16%
Παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών	7	10%
	68	100%

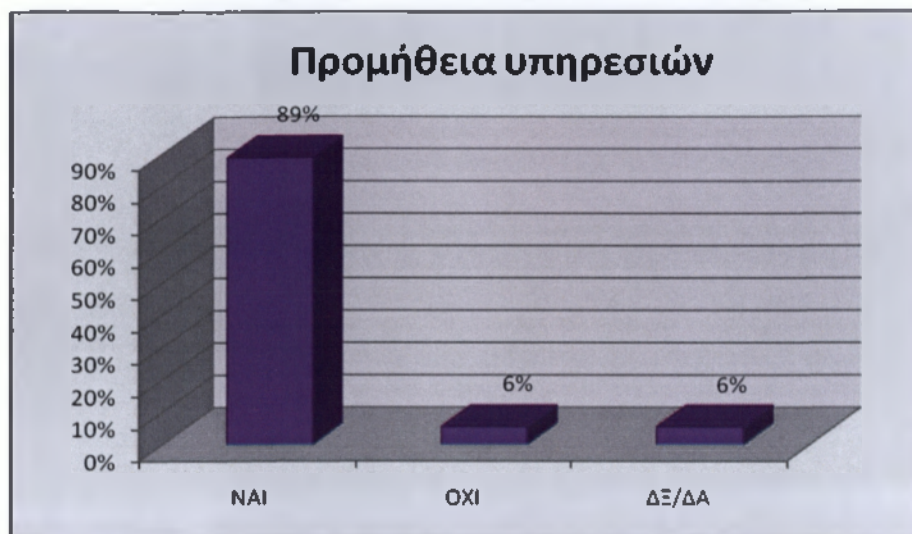
Διάγραμμα 4.48 Τομείς δραστηριοποίησης

Όσο για τους τομείς που θα μπορούσε να δραστηριοποιείται μια κοινωνική επιχείρηση με συμμετοχή του Δήμου, η καθαριότητα – ανακύκλωση συγκεντρώνει το 22% και η εκπαίδευση ομάδων πληθυσμού συγκεντρώνει το 16%.

4.3.13 Προμήθεια υπηρεσιών από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας (ερωτ. 42 & 43)

Πίνακας 4.49 Προμήθεια υπηρεσιών

Προμήθεια υπηρεσιών	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	16	89%
ΟΧΙ	1	6%
ΔΞ/ΔΑ	1	6%
	18	100%

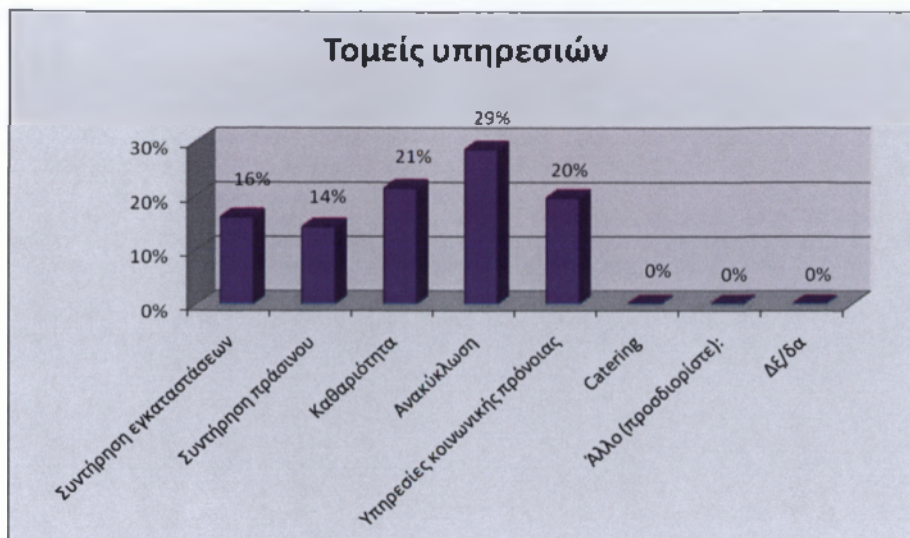

Διάγραμμα 4.49 Προμήθεια υπηρεσιών

Ένα αρκετά υψηλό ποσοστό των αιρετών που φτάνει το 89%, θεωρεί ότι ο Δήμος Σπετσών θα μπορούσε να προμηθεύεται υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας.

Πίνακας 4.50 Τομείς υπηρεσιών

Τομείς υπηρεσιών	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Συντήρηση εγκαταστάσεων	9	16%
Συντήρηση πράσινου	8	14%
Καθαριότητα	12	21%
Ανακύκλωση	16	29%
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας	11	20%
Catering	0	0%
Άλλο (προσδιορίστε):	0	0%
ΔΞ/δα	0	0%
	56	100%

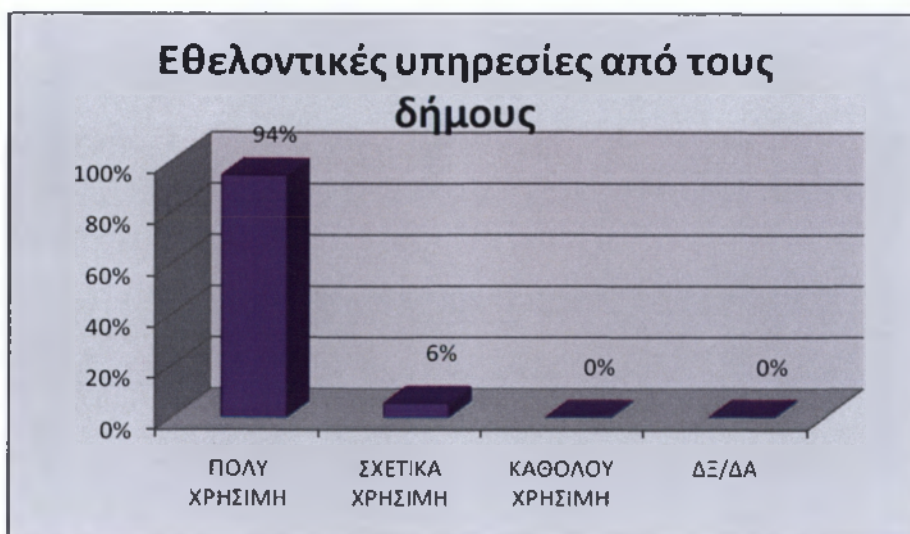
Διάγραμμα 4.50 Τομείς υπηρεσιών

Όσο για το ποιες υπηρεσίες θα μπορούσε να προμηθεύεται ο Δήμος, η ανακύκλωση συγκεντρώνει το 29% και η καθαριότητα συγκεντρώνει το 21%.

4.3.14 Αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών (ερωτ. 44 & 45)

Πίνακας 4.51 Εθελοντικές υπηρεσίες από τους δήμους

Εθελοντικές υπηρεσίες από τους δήμους	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΠΟΛΥ ΧΡΗΣΙΜΗ	17	94%
ΣΧΕΤΙΚΑ ΧΡΗΣΙΜΗ	1	6%
ΚΑΘΟΛΟΥ ΧΡΗΣΙΜΗ	0	0%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	18	100%

Διάγραμμα 4.51 Εθελοντικές υπηρεσίες από τους δήμους

Σύμφωνα με το διάγραμμα 4.51, σχεδόν όλοι οι αιρετοί (94%) θεωρούν πολύ χρήσιμη την αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών από τους δήμους.

Πίνακας 4.52 Τομείς εθελοντικών υπηρεσιών

Τομείς εθελοντικών υπηρεσιών	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Πράσινο - Καθαριότητα	15	28%
Ανακύκλωση	17	32%
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας	16	30%
Άλλο (προσδιορίστε):	5	9%
ΔΞ/δα	0	0%
	53	100%

Διάγραμμα 4.52 Τομείς εθελοντικών υπηρεσιών

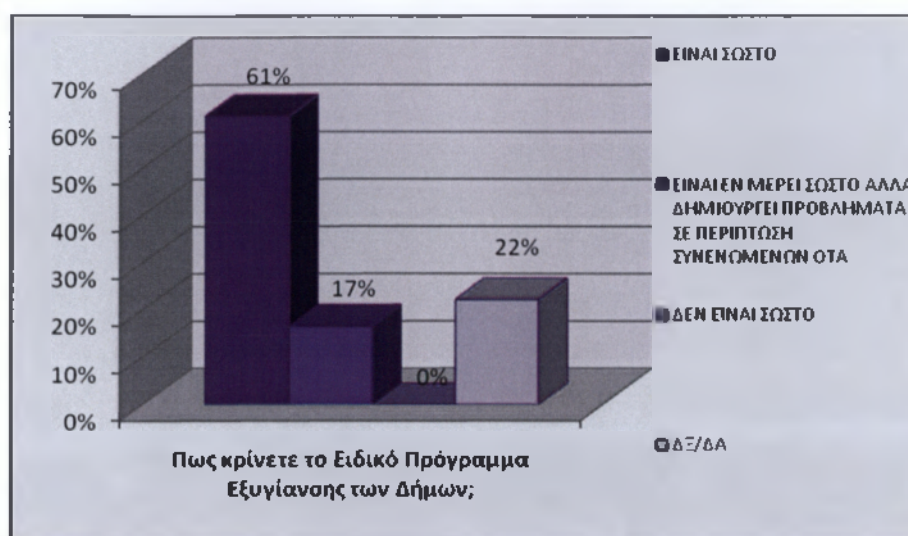
Όσο για το ποιοι τομείς θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν από εθελοντικές οργανώσεις ή πρόσωπα, η ανακύκλωση συγκεντρώνει το 32% και οι υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας συγκεντρώνουν το 30%.

4.4 Οικονομική πολιτική – Προγραμματισμός – Πόροι

4.4.1 Ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης των δήμων (ερωτ.46)

Πίνακας 4.53 Ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης των δήμων

Πως κρίνετε το Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των Δήμων;	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΕΙΝΑΙ ΣΩΣΤΟ	11	61%
ΕΙΝΑΙ ΕΝ ΜΕΡΕΙ ΣΩΣΤΟ ΑΛΛΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΣΥΝΕΝΩΜΕΝΩΝ ΟΤΑ	3	17%
ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΣΩΣΤΟ	0	0%
ΔΞ/ΔΑ	4	22%
	18	100%

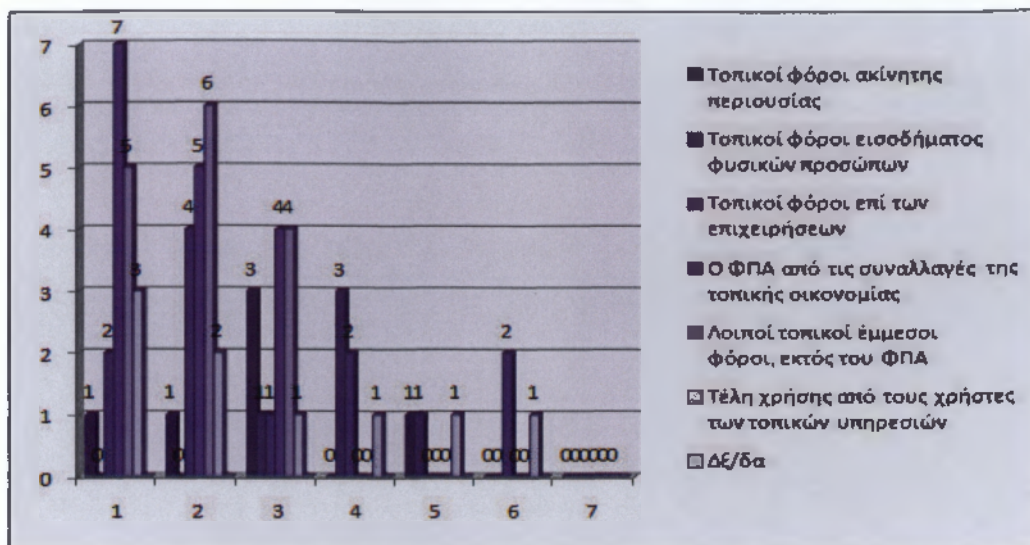
Διάγραμμα 4.53 Ειδικό πρόγραμμα εξυγίανσης των δήμων

Λίγο περισσότεροι από τους μισούς αιρετούς (61%), πιστεύουν ότι το Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των δήμων είναι σωστό.

4.4.2 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων (ερωτ. 47)

Πίνακας 4.54 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων

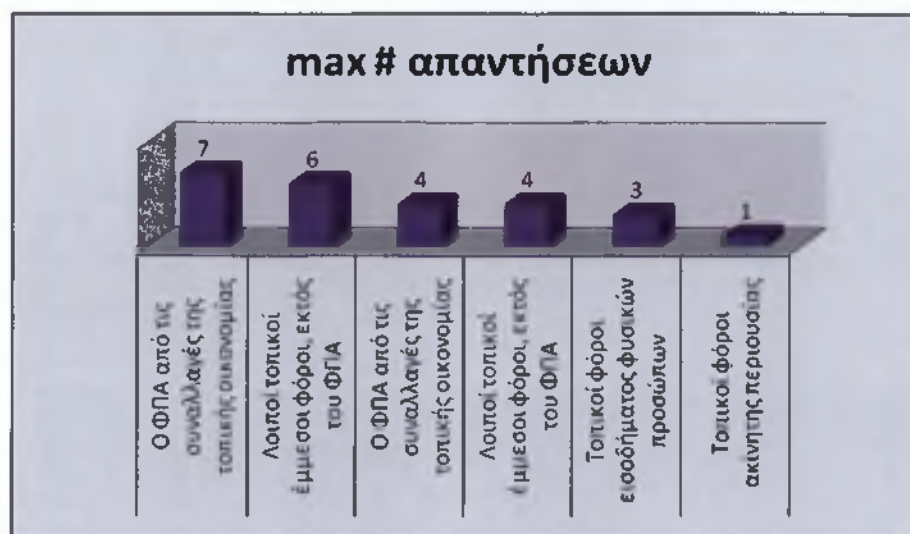
Σημαντικότερα τοπικά έσοδα	ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ						
	1	2	3	4	5	6	7
Τοπικοί φόροι ακίνητης περιουσίας	1	1	3	0	1	0	0
Τοπικοί φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων	0	0	1	3	1	0	0
Τοπικοί φόροι επί των επιχειρήσεων	2	4	1	2	0	2	0
Ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας	7	5	4	0	0	0	0
Λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ	5	6	4	0	0	0	0
Τέλη χρήσης από τους χρήστες των τοπικών υπηρεσιών	3	2	1	1	1	1	0
ΔΞ/δα	0	0	0	0	0	0	0
max # απαντήσεων	7	6	4	3	1	2	0

Διάγραμμα 4.54 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων

Πίνακας 4.55 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων

Προτεραιότητα	ΠΗΓΕΣ ΕΣΟΔΩΝ	max # απαντήσεων
1	Ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας	7
2	Λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ	6
3	Ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας	4
3	Λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ	4
4	Τοπικοί φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων	3
5	Τοπικοί φόροι ακίνητης περιουσίας	1
5	Τοπικοί φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων	1
5	Τέλη χρήσης από τους χρήστες των τοπικών υπηρεσιών	1
6	Τοπικοί φόροι επί των επιχειρήσεων	2

Διάγραμμα 4.55 Σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων

Σύμφωνα με τα διαγράμματα 4.54 και 4.55, οι αιρετοί θεωρούν ότι σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων για τη χρηματοδότηση των τοπικών υπηρεσιών και έργων, είναι ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας και οι λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ.

4.4.3 Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα (ερωτ. 48&49&50)

Πίνακας 4.56 Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα

Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ ΥΠΟ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ	18	100%
ΟΧΙ	0	0%
ΔΞ/ΔΑ	0	0%
	18	100%

Διάγραμμα 4.56 Συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα

Όλοι οι αιρετοί (100%) είναι υπέρ της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα αλλά υπό προϋποθέσεις.

Πίνακας 4.57 Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα

Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΡΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Μέσω ΣΔΙΤ για την κατασκευή και λειτουργία μεγάλων έργων υποδομής	10	42%
Μέσω συμβάσεων παραχώρησης για την παροχή ορισμένων δημοσίων υπηρεσιών από ιδιώτες	14	58%
ΔΞ/δα	0	0%
	24	100%

Διάγραμμα 4.57 Μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα

Όσο για το με ποιες μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα θα συμφωνούσαν, το 58% συμφωνεί με τις συμβάσεις παραχώρησης για την παροχή ορισμένων δημοσίων υπηρεσιών από ιδιώτες και το υπόλοιπο 42% με ΣΔΙΤ για την κατασκευή και λειτουργία μεγάλων έργων υποδομής.

Πίνακας 4.58 Υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες

Υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤΕΤΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ
Συλλογή απορριμμάτων	10	24%
Επεξεργασία απορριμμάτων	13	32%
Υπηρεσίες υγείας	3	7%
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και αλληλεγγύης	6	15%
Υπηρεσίες κατάρτισης	6	15%
Πολιτιστικές υπηρεσίες	2	5%
Διαχείριση δημοτικής ακίνητης περιουσίας	1	2%
	41	100%

Διάγραμμα 4.58 Υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες

Σύμφωνα με το διάγραμμα 4.58, και τις υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες, η επεξεργασία απορριμμάτων συγκεντρώνει το 32% και η συλλογή απορριμμάτων συγκεντρώνει το 24%.

4.5 Κλείσιμο (ανοικτή ερώτηση)

Ποιο είναι το όραμά σας για το δήμο κατά τη διάρκεια της πρώτης αιρετής διακυβέρνησης του προγράμματος Καλλικράτης;

Στην παραπάνω ερώτηση απάντησαν 10 από τους 18 αιρετούς.

Οι 4 στους 10 αιρετούς εκφράζουν σαν όραμά τους την ύπαρξη ενός υγιούς και αυτόνομου Δήμου αφού πρώτα στελεχωθεί κατάλληλα με το ανάλογο προσωπικό και ιεραρχήσει τις άμεσες προτεραιότητες ως προς τις δράσεις που χρήζουν άμεσης παρέμβασης.

Οι 2 στους 10 αναφέρουν ότι θα πρέπει να εφαρμοστεί το «ίσος νόμος για όλους» και ότι οι Δημότες θα πρέπει να καταλάβουν ότι ο Δήμος δεν μπορεί να κάνει τίποτα από μόνος του και να δραστηριοποιηθούν σε ένα πλαίσιο συνεργασίας με σκοπό να πάει μπροστά ο τόπος.

Οι 4 στους 10 θέτουν κάποιους συγκεκριμένους στόχους για την επίλυση σημαντικών προβλημάτων όπως την καταπολέμηση της ανεργίας κυρίως για τους νέους, την αντιμετώπιση του προβλήματος του μεγάλου κόστους μετακίνησης για κάλυψη βασικών αναγκών που σχετίζονται με την υγεία, την αναβάθμιση της πολιτιστικής ζωής του τόπου και την πραγματοποίηση βασικών έργων υποδομής όπως η αποκατάσταση της χωματερής, το λιμάνι και ο βιολογικός καθαρισμός με το αποχετευτικό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΤΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΥΔΡΑΣ - ΠΟΡΟΥ - ΣΠΕΤΣΩΝ

5.1 Αποτελέσματα Δήμου Ύδρας

Σύμφωνα με την επεξεργασία και την ανάλυση των δεδομένων του Δήμου Ύδρας, προκύπτουν κάποια χρήσιμα συμπεράσματα για τις απόψεις των αιρετών του Δήμου, όσο αφορά την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης.

Όσο αφορά τα κίνητρα συμμετοχής των αιρετών στις δημοτικές εκλογές, πρώτη προτεραιότητά τους ήταν για να εκπροσωπήσουν τους συμπολίτες τους και να λύσουν τα προβλήματά τους και δεύτερη προτεραιότητα για να συμβάλουν στην επίλυση τοπικών προβλημάτων και αξιοποίηση τοπικών δυνατοτήτων.

Η συντριπτική πλειοψηφία των αιρετών του Δήμου Ύδρας θεωρεί ότι το πρόγραμμα Καλλικράτης είναι στη σωστή κατεύθυνση αλλά έχει αδυναμίες. Όσο για τα σημαντικότερα προβλήματα του θεσμικού πλαισίου είναι οι αρμοδιότητες χωρίς τους αντίστοιχους πόρους, η έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας και η εξάρτηση από την κεντρική διοίκηση.

Όσο αφορά τις επιπτώσεις του θεσμικού πλαισίου, όλοι οι αιρετοί θεωρούν ότι η Α' βάθμια τοπική αυτοδιοίκηση όπως θεσμοθετήθηκε, θα βελτιώσει τη διαφάνεια στον τρόπο λήψης και υλοποίησης των διοικητικών αποφάσεων. Επίσης ότι θα βελτιώσει την εξυπηρέτηση του πολίτη και θα αναβαθμίσει τις συνθήκες της ζωής του.

Σχεδόν όλοι οι αιρετοί θεωρούν ότι η αντιμισθία για τους αιρετούς (Δήμαρχοι / Αντιδήμαρχοι / Πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων) που προβλέπεται για πρώτη φορά, είναι σωστή. Δεν ισχύει όμως το ίδιο και με το ασυμβίβαστο του δημάρχου (μεταξύ δημαρχιακής και επαγγελματικής ιδιότητας), καθώς περίπου οι μισοί είναι σύμφωνοι με αυτή την απόφαση.

Όσο για το ποια είναι τα πιο κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη στο νέο σύστημα αυτοδιοίκησης, οι απόψεις των αιρετών του Δήμου Ύδρας είναι μοιρασμένες. Κάποιοι από τους αιρετούς θεωρούν κατάλληλο μέτρο την άμεση επαφή δημοτικών συμβούλων και πολιτών και κάποιοι άλλοι τη συμμετοχή των πολιτών και το δικαίωμα λόγου στις συνεδριάσεις του ΔΣ.

Παρόλο που με την μέχρι τώρα ανάλυση διαπιστώνουμε ότι οι αιρετοί έχουν σχετικά μια καλή άποψη για τον Καλλικράτη, δεν παίρνουν όλοι τους θέση για το μέτρο για τον περιορισμένο αριθμό των νομικών προσώπων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους. Οι απόψεις είναι πάλι μοιρασμένες. Παρόλα αυτά, οι περισσότεροι συμφωνούν για τις μορφές των επιχειρήσεων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους.

Θετική είναι η άποψή τους και για τον Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης, καθώς θεωρούν ότι θα βελτιώσει τις σχέσεις μεταξύ δήμου και δημοτών και θα καταπολεμήσει τα φαινόμενα κακοδιοίκησης.

Ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό των αιρετών θεωρεί ότι το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων του δήμου είναι σωστό. Και πως οι δημοτικές και τοπικές κοινότητες θα έπρεπε να είχαν αποφασιστικές αρμοδιότητες. Παρόλα αυτά, δεν θεωρούν όλοι τους ότι είναι εφικτό να εφαρμοσθούν οι πρόσθετες αρμοδιότητες που προβλέπονται για τους νησιωτικούς δήμους. Επιπλέον όλοι οι αιρετοί του Δήμου Ύδρας θεωρούν ότι η συνεργασία του δήμου με την περιφέρεια για την επίτευξη της τοπικής ανάπτυξης στο δήμο, είναι πολύ σημαντική.

Ο περιορισμένος ρόλος του κεντρικού κράτους θα πρέπει να περιλαμβάνει ένα αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης, σύμφωνα με τους περισσότερους αιρετούς, δηλαδή το κράτος να παρέχει μόνο τα δημόσια αγαθά εθνικής εμβέλειας (όπως άμυνα, δικαιοσύνη, θεσμικό/ρυθμιστικό πλαίσιο) και να ασκεί μόνο αρμοδιότητες συντονισμού και κατεύθυνσης στις βασικές κοινωνικές υπηρεσίες (εκπαίδευση, υγεία, κοινωνική αλληλεγγύη, κλπ). Επιπλέον για να εδραιωθεί ένας αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός στην Α' βάρθμα αυτοδιοίκηση θα πρέπει να υπάρχει εξειδικευμένο και επαρκές προσωπικό.

Όσο αφορά το δημοτικό συμβούλιο του Δήμου Ύδρας, οι αιρετοί πιστεύουν ότι χρειάζεται περίοδο προσαρμογής για να ανταποκριθεί στην άσκηση των διευρυμένων αρμοδιοτήτων. Ο χρόνος που χρειάζεται κυμαίνεται μεταξύ έξι μηνών και ενός έτους. Τέλος, το δημοτικό συμβούλιο στο Δήμο Ύδρας πιστεύουν σχεδόν όλοι τους ότι διαθέτει τις ικανότητες και την πολιτική βούληση για να ανταποκριθεί με επιτυχία στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού και επίτευξης των στόχων του.

Αναφορικά με τις υποδομές του Δήμου, αρκετοί είναι οι αιρετοί που θεωρούν ότι υπάρχει επάρκεια στις ψηφιακές υποδομές και ότι δεν υπάρχει επάρκεια στις κτιριακές υποδομές. Επίσης όλοι τους πιστεύουν ότι απαιτείται εκπαίδευση των στελεχών του δήμου σε στρατηγικά θέματα ανάπτυξης, προγραμματισμού και διοίκησης.

Παρατηρούμε ότι οι περισσότεροι αιρετοί θεωρούν ότι τα κρίσιμα ζητήματα της περιοχής τους τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπισθούν, είναι πρώτα η διαχείριση απορριμμάτων και έπειτα η διαχείριση υδάτινων πόρων. Όσο αφορά τα θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων, το δημοτικό συμβούλιο πρέπει να θέσει σε προτεραιότητα την διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης και έπειτα το κλείσιμο και αποκατάσταση Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ) και όσο αφορά τα θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων, το δημοτικό συμβούλιο πρέπει να θέσει σε προτεραιότητα τα έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων (φράγματα, γεωτρήσεις κλπ) και έπειτα την καταγραφή χρήσεων και ζήτησης νερού.

Για την βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την τόνωση του ιδιωτικού τομέα και της επιχειρηματικότητας στο Δήμο Ύδρας, θα βοηθούσε η μείωση του παραεμπορίου και της παραοικονομίας και η δημιουργία επιχειρηματικών πάρκων. Και για την βελτίωση της επισκεψιμότητας στο Δήμο Ύδρας, θα βοηθούσε η προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού και η ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων.

Σχεδόν όλοι οι πιστεύουν ότι ο δήμος τους θα μπορούσε να μετέχει ως εταίρος σε μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας προκειμένου να την ενισχύσει. Όσο για τους τομείς που θα μπορούσε να δραστηριοποιείται μια κοινωνική επιχείρηση με συμμετοχή του Δήμου, προτείνουν την παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών, την παροχή κοινωνικών και προνοιακών υπηρεσιών και την καθαριότητα – ανακύκλωση.

Ένα αρκετά υψηλό ποσοστό των αιρετών θεωρεί ότι ο Δήμος Ύδρας θα μπορούσε να προμηθεύεται υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας. Και οι υπηρεσίες που θα μπορούσε να προμηθεύεται είναι η καθαριότητα, η ανακύκλωση και οι υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας.

Όλοι οι αιρετοί θεωρούν πολύ χρήσιμη την αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών από τους δήμους και οι τομείς που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν από εθελοντικές οργανώσεις ή πρόσωπα, είναι η ανακύκλωση και το πράσινο – καθαριότητα.

Αναφορικά με τα οικονομικά του Δήμου, κάποιοι αιρετοί πιστεύουν ότι το Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των δήμων είναι σωστό. Υπάρχει όμως και αρκετοί που πιστεύουν ότι είναι εν μέρει σωστό αλλά δημιουργεί προβλήματα σε περίπτωση συνενωμένων ΟΤΑ. Επιπλέον θεωρούν ότι σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων για τη χρηματοδότηση των τοπικών υπηρεσιών και έργων, είναι οι λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ.

Όλοι οι αιρετοί είναι υπέρ της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα αλλά υπό προϋποθέσεις. Όσο για το με ποιες μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα θα συμφωνούσαν, οι μισοί συμφωνούν με τις συμβάσεις παραχώρησης για την παροχή ορισμένων δημοσίων υπηρεσιών από ιδιώτες και οι άλλοι μισοί με ΣΔΙΤ για την κατασκευή και λειτουργία μεγάλων έργων υποδομής. Τέλος, οι υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες, είναι η συλλογή απορριμμάτων και η επεξεργασία απορριμμάτων.

Στο τελευταίο μέρος του ερωτηματολογίου, οι αιρετοί είχαν τη δυνατότητα να διατυπώσουν το όραμά τους για το δήμο κατά τη διάρκεια της πρώτης αιρετής διακυβέρνησης του προγράμματος Καλλικράτης. Έτσι λοιπόν, μερικοί αιρετοί έχουν σαν όραμα να υπάρξει εξυγίανση στα οικονομικά του Δήμου και γενικότερα στην νοοτροπία που μέχρι τώρα λειτουργούσε ο Δήμος και οι υπηρεσίες του. Ακόμα να ενεργοποιηθούν οι πολίτες και αυτό θα γίνει μόνο αν διαπιστώσουν ότι κάτι πάει να γίνει στον τόπο τους. Κάποιοι άλλοι θεωρούν σημαντικό την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής του πολίτη μέσω παρεχόμενων υπηρεσιών, την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού και την συντήρηση παραδοσιακού οικισμού και αι την ρύθμιση των χρεών του Δήμου της Ύδρας που είναι και βασικό για να συνεχιστούν τα έργα που έχουν σχεδιαστεί. Επιπλέον να βρεθεί λύση για την ύδρευση του νησιού με δημιουργία φραγμάτων, νέας μονάδας αφαλάτωσης και κατασκευή της παλιάς. Να υπάρξει καθαριότητα στο νησί και να γίνει σωστή προβολή του νησιού σε εκθέσεις τουριστικού ενδιαφέροντος, ώστε να τονωθεί η τοπική οικονομία.

5.2 Αποτελέσματα Δήμου Πόρου

Σύμφωνα με την επεξεργασία και την ανάλυση των δεδομένων του Δήμου Πόρου, προκύπτουν κάποια χρήσιμα συμπεράσματα για τις απόψεις των αιρετών του Δήμου, όσο αφορά την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης.

Όσο αφορά τα κίνητρα συμμετοχής των αιρετών στις δημοτικές εκλογές, πρώτη προτεραιότητά τους ήταν για να εκπροσωπήσουν τους συμπολίτες τους και να λύσουν τα προβλήματά τους και δεύτερη προτεραιότητα για να συμβάλουν στην επίλυση τοπικών προβλημάτων και αξιοποίηση τοπικών δυνατοτήτων.

Η συντριπτική πλειοψηφία των αιρετών του Δήμου Πόρου θεωρεί ότι το πρόγραμμα Καλλικράτης είναι στη σωστή κατεύθυνση αλλά έχει αδυναμίες. Όσο για τα σημαντικότερα προβλήματα του θεσμικού πλαισίου είναι οι αρμοδιότητες χωρίς τους αντίστοιχους πόρους, η έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας και η εξάρτηση από την κεντρική διοίκηση.

Όσο αφορά τις επιπτώσεις του θεσμικού πλαισίου, όλοι οι αιρετοί θεωρούν ότι η Α' βάρθια τοπική αυτοδιοίκηση όπως θεσμοθετήθηκε, θα βελτιώσει την εξοικονόμηση πόρων και στην προώθηση τοπικής ανάπτυξης.

Οι περισσότεροι αιρετοί θεωρούν ότι η αντιμισθία για τους αιρετούς (Δήμαρχοι / Αντιδήμαρχοι / Πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων) που προβλέπεται για πρώτη φορά, είναι σωστή. Το ίδιο θεωρούν και για το ασυμβίβαστο του δημάρχου (μεταξύ δημαρχιακής και επαγγελματικής ιδιότητας).

Όσο για το ποια είναι τα πιο κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη στο νέο σύστημα αυτοδιοίκησης, κάποιοι από τους αιρετούς θεωρούν κατάλληλο μέτρο την άμεση επαφή δημοτικών συμβούλων και πολιτών και τη συμμετοχή των πολιτών και το δικαίωμα λόγου στις συνεδριάσεις του ΔΣ.

Αρκετοί είναι οι αιρετοί που πιστεύουν ότι το μέτρο για τον περιορισμένο αριθμό των νομικών προσώπων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους είναι σωστό. Το ίδιο ισχύει και για τις μορφές των επιχειρήσεων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους.

Οι απόψεις τους όμως για τον Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης και για το αν θα βελτιώσει τις σχέσεις μεταξύ δήμου και δημοτών και θα καταπολεμήσει τα φαινόμενα κακοδιοίκησης, είναι μοιρασμένες.

Ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό των αιρετών θεωρεί ότι το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων του δήμου είναι σωστό. Και πως οι δημοτικές και τοπικές κοινότητες θα έπρεπε να είχαν αποφασιστικές αρμοδιότητες. Παρόλα αυτά, δεν θεωρούν όλοι τους ότι είναι εφικτό να εφαρμοσθούν οι πρόσθετες αρμοδιότητες που προβλέπονται για τους νησιωτικούς δήμους. Επιπλέον όλοι οι αιρετοί του Δήμου Πόρου θεωρούν ότι η συνεργασία του δήμου με την περιφέρεια για την επίτευξη της τοπικής ανάπτυξης στο δήμο, είναι πολύ σημαντική.

Σημαντική οικονομική αυτοτέλεια θα πρέπει να περιλαμβάνει ένα αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης, σύμφωνα με τους περισσότερους αιρετούς. Επιπλέον για να εδραιωθεί ένας αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός στην Α' βάθμια αυτοδιοίκηση θα πρέπει να υπάρχει εξειδικευμένο και επαρκές προσωπικό και ικανότητες, γνώση και εμπειρία των αιρετών.

Όσο αφορά το δημοτικό συμβούλιο του Δήμου Πόρου, οι αιρετοί πιστεύουν ότι χρειάζεται περίοδο προσαρμογής για να ανταποκριθεί στην άσκηση των διευρυμένων αρμοδιοτήτων. Ο χρόνος που χρειάζεται κυμαίνεται μεταξύ ενός έτους και ενάμιση έτους. Τέλος, το δημοτικό συμβούλιο στο Δήμο Πόρου διαθέτει τις ικανότητες και την πολιτική βούληση για να ανταποκριθεί με επιτυχία στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού και επίτευξης των στόχων του.

Αναφορικά με τις υποδομές του Δήμου, οι αιρετοί θεωρούν ότι υπάρχει επάρκεια στις κτιριακές υποδομές και πως δεν υπάρχει επάρκεια στο ανθρώπινο δυναμικό, επίσης σχεδόν όλοι οι αιρετοί πιστεύουν ότι απαιτείται εκπαίδευση των στελεχών του δήμου σε στρατηγικά θέματα ανάπτυξης, προγραμματισμού και διοίκησης.

Παρατηρούμε ότι οι περισσότεροι αιρετοί θεωρούν ότι τα κρίσιμα ζητήματα της περιοχής τους τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπισθούν, είναι πρώτα η διαχείριση απορριμμάτων και έπειτα η διαχείριση υδάτινων πόρων. Όσο αφορά τα θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων, το δημοτικό συμβούλιο πρέπει να θέσει σε προτεραιότητα την διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης και έπειτα την εξεύρεση χώρων για τη δημιουργία μονάδων επεξεργασίας και τελικής διάθεσης υπολειμμάτων και όσο αφορά τα θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων, το δημοτικό συμβούλιο πρέπει να θέσει σε προτεραιότητα τα έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων (φράγματα, γεωτρήσεις κλπ) και έπειτα την μείωση της ρύπανσης των νερών.

Για την βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την τόνωση του ιδιωτικού τομέα και της επιχειρηματικότητας στο Δήμο Πόρου, θα βοηθούσε η μείωση του παραεμπορίου και της παραοικονομίας και η βελτίωση της εμπορικής πολεοδομίας στα αστικά κέντρα. Και για την βελτίωση της επισκεψιμότητας στο Δήμο Πόρου, θα βοηθούσε η προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού και η ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων.

Σχεδόν όλοι οι αιρετοί πιστεύουν ότι ο δήμος τους θα μπορούσε να μετέχει ως εταίρος σε μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας προκειμένου να την ενισχύσει. Όσο για τους τομείς που θα μπορούσε να δραστηριοποιείται μια κοινωνική επιχείρηση με συμμετοχή του Δήμου, προτείνουν την παραγωγή τοπικών προϊόντων, την παροχή κοινωνικών και προνοιακών υπηρεσιών και την καθαριότητα – ανακύκλωση.

Ένα αρκετά υψηλό ποσοστό των αιρετών θεωρεί ότι ο Δήμος Πόρου θα μπορούσε να προμηθεύεται υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας. Και οι υπηρεσίες που θα μπορούσε να προμηθεύεται είναι η ανακύκλωση και η καθαριότητα.

Σχεδόν όλοι οι αιρετοί θεωρούν πολύ χρήσιμη την αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών από τους δήμους και οι τομείς που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν από εθελοντικές οργανώσεις ή πρόσωπα, είναι η ανακύκλωση, οι υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και το πράσινο – καθαριότητα.

Αναφορικά με τα οικονομικά του Δήμου, κάποιοι αιρετοί πιστεύουν ότι το Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των δήμων είναι σωστό. Υπάρχει όμως και αρκετοί που πιστεύουν ότι είναι εν μέρει σωστό αλλά δημιουργεί προβλήματα σε περίπτωση συνενωμένων ΟΤΑ. Επιπλέον θεωρούν ότι σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων για τη χρηματοδότηση των τοπικών υπηρεσιών και έργων, είναι ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας και τα τέλη χρήσης από τους χρήστες των τοπικών υπηρεσιών.

Όλοι οι αιρετοί είναι υπέρ της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα αλλά υπό προϋποθέσεις. Όσο για το με ποιες μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα θα συμφωνούσαν, οι μισοί συμφωνούν με τις συμβάσεις παραχώρησης για την παροχή ορισμένων δημοσίων υπηρεσιών από ιδιώτες και οι άλλοι μισοί με ΣΔΙΤ για την κατασκευή και λειτουργία μεγάλων έργων υποδομής. Τέλος, οι υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες, η συλλογή απορριμμάτων και η επεξεργασία απορριμμάτων.

Στο τελευταίο μέρος του ερωτηματολογίου, οι αιρετοί είχαν τη δυνατότητα να διατυπώσουν το όραμά τους για το δήμο κατά τη διάρκεια της πρώτης αιρετής διακυβέρνησης του προγράμματος Καλλικράτης. Έτσι λοιπόν, μερικοί αιρετοί έχουν σαν όραμα την ενεργοποίηση των πολιτών, την τοπική ανάπτυξη, την καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών και την καλύτερη λειτουργία του Δήμου ώστε να αναλάβει τις νέες αρμοδιότητες και να τις εκτελεί με διαφάνεια και αξιοκρατία. Κάποιοι άλλοι πιστεύουν ότι με την Διοικητική Μεταρρύθμιση του Προγράμματος Καλλικράτης μπορούν να αναβαθμιστούν από διαχειριστικά όργανα ορισμένων τοπικών υπηρεσιών σε διοικητικά κέντρα βελτίωσης της καθημερινότητας του πολίτη - δημότη. Ειδικότερα για το Δήμο Πόρου η αξιοποίηση των δυνατοτήτων του Προγράμματος Καλλικράτης θα βοηθήσει στην ενίσχυση της τοπικής οικονομίας, στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και των μικρών και των μεγάλων προβλημάτων των μόνιμων κατοίκων και επισκεπτών του νησιού. Θα βελτιώσει το επίπεδο υπηρεσιών στους πιο σημαντικούς τομείς: υγεία, περιβάλλον, κοινωνική πρόνοια, τοπική ανάπτυξη. Θα υπάρξει αποτελεσματική προστασία του δασικού και θαλάσσιου περιβάλλοντος, εύρυθμη λειτουργία όλων των τμημάτων του βιολογικού καθαρισμού, δημιουργία μονάδας αφαλάτωσης και δημιουργία υδατοδεξαμενών για την αξιοποίηση του νερού προς ύδρευση.

5.3 Αποτελέσματα Δήμου Σπετσών

Σύμφωνα με την επεξεργασία και την ανάλυση των δεδομένων του Δήμου Σπετσών, προκύπτουν κάποια χρήσιμα συμπεράσματα για τις απόψεις των αιρετών του Δήμου, όσο αφορά την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης.

Όσο αφορά τα κίνητρα συμμετοχής των αιρετών στις δημοτικές εκλογές, πρώτη προτεραιότητά τους ήταν για να συμβάλουν στην επίλυση τοπικών προβλημάτων και αξιοποίηση τοπικών δυνατοτήτων και δεύτερη προτεραιότητα για να εκπροσωπήσουν τους συμπολίτες τους και να λύσουν τα προβλήματά τους.

Η πλειοψηφία των αιρετών του Δήμου Σπετσών θεωρούν ότι το πρόγραμμα Καλλικράτης είναι στη σωστή κατεύθυνση αλλά έχει αδυναμίες. Όσο για τα σημαντικότερα προβλήματα του θεσμικού πλαισίου είναι οι αρμοδιότητες χωρίς τους αντίστοιχους πόρους και η έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας.

Όσο αφορά τις επιπτώσεις του θεσμικού πλαισίου, όλοι οι αιρετοί θεωρούν ότι η Α' βάρθμια τοπική αυτοδιοίκηση όπως θεσμοθετήθηκε, θα βελτιώσει την εξυπηρέτηση των πολιτών και στην διαφάνεια και λήψη αποφάσεων.

Οι περισσότεροι αιρετοί θεωρούν ότι η αντιμισθία για τους αιρετούς (Δήμαρχοι / Αντιδήμαρχοι / Πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων) που προβλέπεται για πρώτη φορά, είναι σωστή. Το ίδιο θεωρούν και για το ασυμβίβαστο του δημάρχου (μεταξύ δημαρχιακής και επαγγελματικής ιδιότητας).

Όσο για το ποια είναι τα πιο κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη στο νέο σύστημα αυτοδιοίκησης, κάποιου από τους αιρετούς θεωρούν κατάλληλο μέτρο την άμεση επαφή δημοτικών συμβούλων και πολιτών και την συμμετοχή των πολιτών και το δικαίωμα λόγου στις συνεδριάσεις του ΔΣ.

Πολλοί από τους αιρετούς πιστεύουν ότι το μέτρο για τον περιορισμένο αριθμό των νομικών προσώπων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους είναι σωστό. Το ίδιο ισχύει και για τις μορφές των επιχειρήσεων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους.

Περισσότεροι από τους μισούς αιρετούς θεωρούν ότι ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης θα βελτιώσει τις σχέσεις μεταξύ δήμου και δημοτών και θα καταπολεμήσει τα φαινόμενα κακοδιοίκησης.

Όλοι οι αιρετοί θεωρούν ότι το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων του δήμου είναι σωστό. Και πως οι δημοτικές και τοπικές κοινότητες θα έπρεπε να είχαν αποφασιστικές αρμοδιότητες. Όσο αφορά την εφαρμογή των πρόσθετων αρμοδιοτήτων που προβλέπονται για τους νησιωτικούς δήμους, οι απόψεις των αιρετών του Δήμου Σπετσών είναι μοιρασμένες. Οι μισοί θεωρούν ότι είναι εφικτό να εφαρμοστούν και οι άλλοι μισοί ότι δεν είναι εφικτό. Επιπλέον όλοι οι αιρετοί του Δήμου Σπετσών θεωρούν ότι η συνεργασία του δήμου με την περιφέρεια για την επίτευξη της τοπικής ανάπτυξης στο δήμο, είναι πολύ σημαντική.

Περιορισμένο ρόλο του κεντρικού κράτους πρέπει να περιλαμβάνει ένα αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης, σύμφωνα με όλους τους αιρετούς. Επιπλέον για να εδραιωθεί ένας αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός στην Α' βάρθμια αυτοδιοίκηση θα πρέπει να υπάρχει κατάρτιση του προσωπικού και ικανότητες, γνώση και εμπειρία των αιρετών.

Όσο αφορά το δημοτικό συμβούλιο του Δήμου Σπετσών, όλοι οι αιρετοί πιστεύουν ότι χρειάζεται περίοδο προσαρμογής για να ανταποκριθεί στην άσκηση των διευρυνμένων αρμοδιοτήτων. Ο χρόνος που χρειάζεται κυμαίνεται μεταξύ ενός έτους και δύο ετών. Τέλος, το δημοτικό συμβούλιο στο Δήμο Σπετσών διαθέτει τις ικανότητες και την πολιτική βούληση για να ανταποκριθεί με επιτυχία στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού και επίτευξης των στόχων του.

Αναφορικά με τις υποδομές του Δήμου, οι περισσότεροι αιρετοί θεωρούν ότι υπάρχει επάρκεια στις κτιριακές υποδομές και πως δεν υπάρχει επάρκεια στις ψηφιακές υποδομές. Επίσης όλοι οι αιρετοί του Δήμου Σπετσών πιστεύουν ότι απαιτείται εκπαίδευση των στελεχών του δήμου σε στρατηγικά θέματα ανάπτυξης, προγραμματισμού και διοίκησης.

Παρατηρούμε ότι οι περισσότεροι αιρετοί θεωρούν ότι τα κρίσιμα ζητήματα της περιοχής τους τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπισθούν, είναι η διαχείριση απορριμμάτων και των υδάτινων πόρων. Όσο αφορά τα θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων, το δημοτικό συμβούλιο πρέπει να θέσει σε προτεραιότητα την διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης και έπειτα την εξεύρεση χώρων για τη δημιουργία μονάδων επεξεργασίας και τελικής διάθεσης υπολειμμάτων και όσο αφορά τα θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων, το δημοτικό συμβούλιο πρέπει να θέσει σε προτεραιότητα την μείωση των αντλήσεων του υπόγειου νερού και έπειτα την εξοικονόμηση νερού άρδευσης.

Για την βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την τόνωση του ιδιωτικού τομέα και της επιχειρηματικότητας στο Δήμο Σπετσών, θα βοηθούσε η μείωση του παραεμπορίου και της παραοικονομίας και η δημιουργία επιχειρηματικών πάρκων. Και για την βελτίωση της επισκεψιμότητας στο Δήμο Σπετσών, θα βοηθούσε η ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων και η προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού.

Σχεδόν όλοι οι αιρετοί πιστεύουν ότι ο δήμος τους θα μπορούσε να μετέχει ως εταίρος σε μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας προκειμένου να την ενισχύσει. Όσο για τους τομείς που θα μπορούσε να δραστηριοποιείται μια κοινωνική επιχείρηση με συμμετοχή του Δήμου, προτείνουν την καθαριότητα – ανακύκλωση και την εκπαίδευση ομάδων πληθυσμού.

Ένα αρκετά υψηλό ποσοστό των αιρετών θεωρεί ότι ο Δήμος Σπετσών θα μπορούσε να προμηθεύεται υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας. Και οι υπηρεσίες που θα μπορούσε να προμηθεύεται είναι η ανακύκλωση και η καθαριότητα.

Σχεδόν όλοι οι αιρετοί θεωρούν πολύ χρήσιμη την αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών από τους δήμους και οι τομείς που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν από εθελοντικές οργανώσεις ή πρόσωπα, είναι η ανακύκλωση και οι υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας.

Αναφορικά με τα οικονομικά του Δήμου, λίγο περισσότεροι από τους μισούς αιρετούς πιστεύουν ότι το Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των δήμων είναι σωστό. Επιπλέον θεωρούν ότι σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων για τη χρηματοδότηση των τοπικών υπηρεσιών και έργων, είναι ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας και οι λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ.

Όλοι οι αιρετοί είναι υπέρ της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα αλλά υπό προϋποθέσεις. Όσο για το με ποιες μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα θα συμφωνούσαν, οι μισοί συμφωνούν με τις συμβάσεις παραχώρησης για την παροχή ορισμένων δημοσίων υπηρεσιών από ιδιώτες και οι άλλοι μισοί με ΣΔΙΤ για την κατασκευή και λειτουργία μεγάλων έργων υποδομής. Τέλος, οι υπηρεσίες που θα

μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες, είναι η επεξεργασία απορριμμάτων και η συλλογή απορριμμάτων.

Στο τελευταίο μέρος του ερωτηματολογίου, οι αιρετοί είχαν τη δυνατότητα να διατυπώσουν το όραμά τους για το δήμο κατά τη διάρκεια της πρώτης αιρετής διακυβέρνησης του προγράμματος Καλλικράτης. Έτσι λοιπόν, μερικοί αιρετοί έχουν σαν όραμα την ύπαρξη ενός υγιούς και αυτόνομου Δήμου αφού πρώτα στελεχωθεί κατάλληλα με το ανάλογο προσωπικό και ιεραρχήσει τις άμεσες προτεραιότητες ως προς τις δράσεις που χρήζουν άμεσης παρέμβασης. Κάποιοι άλλοι πιστεύουν ότι θα πρέπει να εφαρμοστεί το «ίσος νόμος για όλους» και ότι οι δημότες θα πρέπει να καταλάβουν ότι ο Δήμος δεν μπορεί να κάνει τίποτα από μόνος του και να δραστηριοποιηθούν σε ένα πλαίσιο συνεργασίας με σκοπό να πάει μπροστά ο τόπος. Τέλος κάποιοι θέτουν συγκεκριμένους στόχους για την επίλυση σημαντικών προβλημάτων όπως την καταπολέμηση της ανεργίας κυρίως για τους νέους, την αντιμετώπιση του προβλήματος του μεγάλου κόστους μετακίνησης για κάλυψη βασικών αναγκών που σχετίζονται με την υγεία, την αναβάθμιση της πολιτιστικής ζωής του τόπου και την πραγματοποίηση βασικών έργων υποδομής όπως η αποκατάσταση της χωματερής, το λιμάνι και ο βιολογικός καθαρισμός με το αποχετευτικό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΣΥΓΚΡΙΣΕΙΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ - ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

6.1 Σύγκριση αποτελεσμάτων

Με βάση των ανάλυση των συμπερασμάτων στο προηγούμενο κεφάλαιο, παρακάτω πραγματοποιείται σύγκριση των απόψεων των αιρετών οργάνων των τριών Δήμων.

Όσο αφορά τα κίνητρα συμμετοχής των αιρετών στις δημοτικές εκλογές, για τους αιρετούς των Δήμων Ύδρας και Πόρου πρώτη προτεραιότητα ήταν να εκπροσωπήσουν τους συμπολίτες τους και να λύσουν τα προβλήματά τους και δεύτερη προτεραιότητα να συμβάλουν στην επίλυση τοπικών προβλημάτων και αξιοποίηση τοπικών δυνατοτήτων. Στους αιρετούς του Δήμου Σπετσών όμως, οι προτεραιότητες είναι αντίστροφες.

Όλοι οι αιρετοί και των τριών Δήμων, θεωρούν ότι το πρόγραμμα Καλλικράτης είναι στη σωστή κατεύθυνση αλλά έχει αδυναμίες. Πλήρη ταύτιση των απόψεων έχουμε και στα σημαντικότερα προβλήματα του θεσμικού πλαισίου, που σύμφωνα με τους αιρετούς είναι οι αρμοδιότητες χωρίς τους αντίστοιχους πόρους και η έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας.

Όσο αφορά τις επιπτώσεις του θεσμικού πλαισίου, οι αιρετοί των Δήμων Ύδρας και Σπετσών θεωρούν ότι η Α' βάρθια τοπική αυτοδιοίκηση όπως θεσμοθετήθηκε, θα βελτιώσει τη διαφάνεια στον τρόπο λήψης αποφάσεων και την εξυπηρέτηση του πολίτη, σε αντίθεση με τους αιρετούς του Δήμου Πόρου που θεωρούν ότι θα βελτιώσει την εξοικονόμηση πόρων και στην προώθηση τοπικής ανάπτυξης.

Οι αιρετοί και των τριών Δήμων θεωρούν ότι η αντιμισθία για τους αιρετούς (Δήμαρχοι / Αντιδήμαρχοι / Πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων) που προβλέπεται για πρώτη φορά, είναι σωστή. Δεν ισχύει όμως το ίδιο και με το ασυμβίβαστο του δημάρχου (μεταξύ δημαρχιακής και επαγγελματικής ιδιότητας), καθώς οι αιρετοί των δήμων Πόρου και Σπετσών είναι σύμφωνοι με αυτή την απόφαση, αλλά οι μισοί αιρετοί του Δήμου Ύδρας έχουν αντίθετη άποψη.

Απόλυτη ταύτιση απόψεων έχουμε στα κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη στο νέο σύστημα αυτοδιοίκησης, καθώς όλοι θεωρούν κατάλληλα μέτρα την άμεση επαφή δημοτικών συμβούλων και πολιτών και τη συμμετοχή των πολιτών και το δικαίωμα λόγου στις συνεδριάσεις του ΔΣ.

Όσο αφορά τον περιορισμένο αριθμό των νομικών προσώπων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους, τόσο οι αιρετοί του Δήμου Σπετσών όσο και οι αιρετοί του Δήμου Πόρου, είναι σύμφωνοι με την εφαρμογή αυτού του μέτρου. Όμως δεν είναι σύμφωνοι οι αιρετοί του Δήμου Ύδρας. Η απόφαση για τις μορφές των επιχειρήσεων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους, βρίσκει σύμφωνους όλους τους αιρετούς. Ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης σύμφωνα με τις απόψεις των αιρετών των Δήμων Ύδρας και Σπετσών, θα βελτιώσει τις σχέσεις μεταξύ δήμου και δημοτών και θα καταπολεμήσει τα φαινόμενα κακοδιοίκησης.

Παρόλα αυτά, οι αιρετοί του Δήμου Πόρου δεν είναι απόλυτα σύμφωνοι με αυτή την άποψη.

Όλοι οι αιρετοί θεωρούν ότι το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων των δήμων είναι σωστό. Και πως οι δημοτικές και τοπικές κοινότητες θα έπρεπε να είχαν αποφασιστικές αρμοδιότητες. Όσο αφορά την εφαρμογή των πρόσθετων αρμοδιοτήτων που προβλέπονται για τους νησιωτικούς δήμους, οι περισσότεροι αιρετοί και των τριών Δήμων είναι διστακτικοί. Επίσης όλοι τους θεωρούν ότι η συνεργασία του δήμου με την περιφέρεια για την επίτευξη της τοπικής ανάπτυξης στο δήμο, είναι πολύ σημαντική.

Περιορισμένο ρόλο του κεντρικού κράτους πρέπει να περιλαμβάνει ένα αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης, σύμφωνα με τους αιρετούς των Δήμων Ύδρας και Σπετσών. Ενώ σύμφωνα με τους αιρετούς του Δήμου Πόρου πρέπει να περιλαμβάνει οικονομική αυτοτέλεια. Επιπλέον για να εδραιωθεί ένας αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός στην Α' βάρθια αυτοδιοίκηση θα πρέπει να υπάρχει εξειδικευμένο και επαρκές προσωπικό σύμφωνα με τους αιρετούς των Δήμων Ύδρας και Πόρου και ικανότητες, γνώση και εμπειρία των αιρετών σύμφωνα με τους αιρετούς των Δήμων Σπετσών και Πόρου.

Όσο αφορά τα δημοτικά συμβούλια των Δήμων Ύδρας, Πόρου και Σπετσών, όλοι οι αιρετοί πιστεύουν ότι χρειάζονται περίοδο προσαρμογής για να ανταποκριθούν στην άσκηση των διευρυνμένων αρμοδιοτήτων. Η μόνη διαφορά παρατηρείται στον χρόνο που χρειάζεται το κάθε δημοτικό συμβούλιο για να προσαρμοστεί. Τέλος, όλοι τους θεωρούν ότι και τα τρία δημοτικά συμβούλια διαθέτουν τις ικανότητες και την πολιτική βούληση για να ανταποκριθούν με επιτυχία στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού και επίτευξης των στόχων του.

Τόσο στον Δήμο Σπετσών όσο και στον Δήμο Πόρου, οι αιρετοί θεωρούν ότι υπάρχει επάρκεια στις κτιριακές υποδομές στον Δήμο τους, σε αντίθεση με τους αιρετούς του Δήμου Ύδρας που θεωρούν ότι υπάρχει επάρκεια στις ψηφιακές υποδομές. Ταύτιση απόψεων παρατηρούμε στο ότι απαιτείται εκπαίδευση των στελεχών του δήμου σε στρατηγικά θέματα ανάπτυξης, προγραμματισμού και διοίκησης.

Οι αιρετοί και των τριών Δήμων, θεωρούν ότι το πιο κρίσιμο ζήτημα της περιοχής τους το οποίο θα πρέπει να αντιμετωπιστεί, είναι η διαχείριση απορριμμάτων και πως το δημοτικό συμβούλιο θα πρέπει να θέσει σε προτεραιότητα την διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης. Όσο αφορά τα θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων, το δημοτικό συμβούλιο πρέπει να θέσει σε προτεραιότητα τα έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων (φράγματα, γεωτρήσεις κλπ) σύμφωνα με τις απόψεις των αιρετών των Δήμων Ύδρας και Πόρου, σε αντίθεση με τους αιρετούς του Δήμου Σπετσών που θεωρούν ότι το δημοτικό συμβούλιο πρέπει να θέσει σε προτεραιότητα την μείωση των αντλήσεων του υπόγειου νερού.

Για την βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την τόνωση του ιδιωτικού τομέα και της επιχειρηματικότητας στους τρεις Δήμους, όλοι οι αιρετοί πιστεύουν ότι θα βοηθούσε η μείωση του παραεμπορίου και της παραοικονομίας. Το ίδιο ισχύει και για την βελτίωση της επισκεψιμότητας στους τρεις Δήμους, καθώς όλοι τους πιστεύουν ότι θα βοηθούσε η προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού και η ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων.

Οι απόψεις των αιρετών συνεχίζουν να ταυτίζονται και στα θέματα κοινωνικής οικονομίας και εθελοντισμού. Όλοι τους πιστεύουν ότι ο δήμος τους θα μπορούσε να μετέχει ως εταίρος σε μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας προκειμένου να την ενισχύσει και κυρίως στην καθαριότητα – ανακύκλωση. Επίσης ότι θα μπορούσε να προμηθεύεται υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας και κυρίως υπηρεσίες ανακύκλωσης και καθαριότητας. Όσο αφορά την αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών από τους δήμους, η ανακύκλωση παραμένει πρώτη επιλογή για όλους τους αιρετούς.

Αναφορικά με τα οικονομικά του Δήμου, οι αιρετοί του Δήμου Σπετσών πιστεύουν ότι το Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των δήμων είναι σωστό. Όμως στους άλλους δύο Δήμους οι απόψεις είναι μοιρασμένες. Κάποιοι πιστεύουν ότι είναι σωστό, υπάρχουν όμως και αρκετοί που πιστεύουν ότι είναι εν μέρει σωστό αλλά δημιουργεί προβλήματα σε περίπτωση συνενωμένων ΟΤΑ.

Όσο αφορά τις σημαντικές πηγές τοπικών εσόδων για τη χρηματοδότηση των τοπικών υπηρεσιών και έργων, οι απόψεις των αιρετών των τριών Δήμων συμπίπτουν εν μέρη. Για τους αιρετούς του Δήμου Ύδρας είναι οι λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ. Για τους αιρετούς του Δήμου Πόρου είναι ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας και τα τέλη χρήσης από τους χρήστες των τοπικών υπηρεσιών. Και για τους αιρετούς του Δήμου Σπετσών είναι ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας και οι λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ.

Όλοι οι αιρετοί και των τριών Δήμων είναι υπέρ της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα αλλά υπό προϋποθέσεις. Όσο για το με ποιες μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα θα συμφωνούσαν, οι μισοί συμφωνούν με τις συμβάσεις παραχώρησης για την παροχή ορισμένων δημοσίων υπηρεσιών από ιδιώτες και οι άλλοι μισοί με ΣΔΙΤ για την κατασκευή και λειτουργία μεγάλων έργων υποδομής. Τέλος, οι υπηρεσίες που θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες, είναι η επεξεργασία απορριμμάτων και η συλλογή απορριμμάτων.

Όσο αφορά την διατύπωση του οράματος των αιρετών του κάθε Δήμου, παρατηρούμε ότι και στους τρεις Δήμους, η ύδρευση είναι ένα σημαντικό ζήτημα που πρέπει να λυθεί, καθώς και η δημιουργία μονάδων αφαλάτωσης και η σωστή λειτουργία των βιολογικών καθαρισμών. Τελειώνοντας διαπιστώνουμε ότι όραμα των αιρετών και των τριών Δήμων - και υποθέτουμε και όλων των Δήμων της Ελλάδας - είναι η οικονομική ανάπτυξη και η αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών.

6.2 Διαπιστώσεις –Προτάσεις

Κλείνοντας την πτυχιακή εργασία θα ήταν σκόπιμο να κάνουμε μία γενική επισκόπηση του τι αποκομίσαμε από αυτήν.

Το πρόγραμμα Καλλικράτης είναι σε σωστή κατεύθυνση αλλά έχει κάποιες σοβαρές αδυναμίες όσον αφορά την υλοποίηση του κυρίως στους μικρούς και νησιώτικους

δήμους. Αυτό οφείλετε στο ότι οι δήμοι αδυνατούν να αναλάβουν τις νέες αρμοδιότητες εφόσον δεν έχουν στελεχωθεί με το κατάλληλο προσωπικό, δεν διαθέτουν κτιριακές υποδομές και φυσικά τους κατάλληλους πόρους.

Παρόλο που στα τρία αυτά νησιά δεν έγινε κάποια μεταβολή στη σύστασή τους με τον «Καλλικράτη», οι περισσότεροι αιρετοί, παρά τις δυσκολίες που έχουν προκύψει από τα νέα δεδομένα της αυτοδιοίκησης, είναι αρκετά αισιόδοξοι αλλά είναι ιδιαίτερα επιφυλακτικοί για το πώς θα εφαρμοστεί αυτό το πρόγραμμα στην πράξη.

Και τα τρία νησιά έχουν περίπου τις ίδιες ανάγκες και άρα κοινούς στόχους. Γι' αυτό και θα πρέπει να συνεργαστούν μεταξύ τους προκειμένου να εφαρμόσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις διατάξεις του «Καλλικράτη». Επιπλέον θα πρέπει να συνεργαστούν μεταξύ τους για να καταφέρουν να αντιμετωπίσουν κάποια κρίσιμα ζητήματα που επικρατούν και στα τρία νησιά όπως ο τουρισμός και η διαχείριση των υδάτινων πόρων. Ο τουρισμός είναι πολύ σημαντικός γιατί βοηθάει στην ενίσχυση της τοπικής οικονομίας καθώς θεωρείται κύρια απασχόληση των κατοίκων. Μάλιστα το τελευταίο διάστημα συζητείται και η κατασκευή αεροδρομίου προσελκύοντας έτσι του τουρίστες μέσω τσάρτερ αυξάνοντας τον τουρισμό και το χειμώνα.

Όσον αφορά τους υδάτινους πόρους θα πρέπει να δημιουργηθεί κατασκευή μονάδας αφαλάτωσης (μετατροπή θαλάσσιου νερού σε πόσιμο) δίνοντας με αυτό τον τρόπο λύση σε ένα χρόνιο πρόβλημα για τους κατοίκους. Στις Σπέτσες και στην Ύδρα σημαντικό είναι και το πρόβλημα της διαχείρισης απορριμμάτων διότι ακόμα δεν έχουν κατασκευαστεί σταθμοί μεταφόρτωσης απορριμμάτων. Αντίθετα στον Πόρο το θέμα αυτό έχει λυθεί.

Τέλος, για την καλύτερη διεξαγωγή της έρευνας, το ερωτηματολόγιο θα έπρεπε να είχε πιο συγκεντρωμένες ερωτήσεις γιατί πολλοί από τους αιρετούς σχολίασαν αρνητικά ότι οι ερωτήσεις ήταν πολλές και από ένα σημείο και μετά τους κούραζε η όλη διαδικασία. Επίσης, η έρευνα θα έπρεπε να επαναληφθεί για δεύτερη φορά έτσι ώστε οι αιρετοί να είναι περισσότερο ενημερωμένοι για τα αποτελέσματα της εφαρμογής της νέας διοικητικής μεταρρύθμισης.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. «Πόρος: Εύπορος», περιοδικό *Γεωτρόπιο*, τεύχος 65, Ιούλιος 2001.
2. «Σπέτσες: Ομορφιά αλά Σπετσιώτα», περιοδικό *Γεωτρόπιο*, τεύχος 15, Ιούλιος 2000.
3. «Υδρα: Υδράτινη ντίβα», περιοδικό *Γεωτρόπιο*, τεύχος 62, Ιούνιος 2001.
4. **ΕΣΥΕ, (2001)**, «*Απογραφή πληθυσμού 2001*», Γενική Γραμματεία Απογραφής Πληθυσμού, Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος, Αθήνα.
5. **Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης, (2010)**, «*Τι αλλάζει με το προσχέδιο Καλλικράτης*», ΚΕΔΚΕ, διαθέσιμο στο http://www.eetaa.gr/kallikratis/kallikratis_allages.ppt. ανακτήθηκε 03/06/2011
6. **Ν. 3852/2010**, «*Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης*», ΦΕΚ 87, τεύχος 'Α, Εθνικό Τυπογραφείο, Αθήνα.
7. **Σωτηρέλης, Γ., (2005)**, «*Η οργανωτική αναδιάρθρωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο επίκεντρο της μεταρρύθμισης του διοικητικού μας συστήματος*», Μελέτη επιστημονικής επιτροπής του ΙΤΑ.
8. **Υπουργείο Εσωτερικών (2010)**, «*Σύσταση – συγκρότηση Δήμων, Περιφερειών και Αποκεντρωμένης Διοίκησης, πρόγραμμα Καλλικράτης*», Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Απρίλιος, Αθήνα.
9. http://dlib.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/categoryyears?p_cat=10007862&p_topic=10007862
10. http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/PAGEthemes?p_param=A1602&r_param=SAM03&y_param=2001_00&mytabs=0
11. http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/PAGEthemes?p_param=A1604&r_param=SAP06&y_param=2001_00&mytabs=0
12. http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/PAGEthemes?p_param=A1602&r_param=SAM04&y_param=2001_00&mytabs=0
13. <http://www.hydra.com.gr/>
14. <http://www.ydra.gov.gr>
15. <http://www.poros.gov.gr>
16. <http://www.spetses.gr>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΙΡΕΤΟΥΣ ΤΗΣ Α' ΒΑΘΜΙΑΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Οι απαντήσεις στον ερωτηματολόγιο είναι ΑΚΡΩΣ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΕΣ. Οι απαντήσεις σας θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά και μόνο για σκοπούς στατιστικής και κανένας δε θα λάβει γνώση των ατομικών σας στοιχείων ή απαντήσεων, ούτε Δημόσια Αρχή, ούτε ιδιώτης.

Βασικές διευκρινίσεις:

- Υπάρχουν τρεις τύποι ερωτήσεων: (α) πολλαπλών απαντήσεων χωρίς ιεράρχηση, (β) πολλαπλών απαντήσεων με ιεράρχηση, (γ) μοναδικής απάντησης. Οι δύο πρώτοι τύποι ερωτήσεων προσδιορίζονται, όπου απαντώνται, με 'δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση' ή 'ιεραρχήστε', αντίστοιχα. Όλες οι άλλες ερωτήσεις για τις οποίες δεν προσδιορίζεται ο τρόπος απάντησης, ανήκουν στην τρίτη κατηγορία.
- Οι παραπάνω κανόνες δεν ισχύουν με συνέπεια για τις ερωτήσεις 1-11 ('Τμήμα Α. Ταυτότητα ερωτώμενου').
- Όπου ζητείται **ιεράρχηση** των απαντήσεων, χρησιμοποιούμε την κλίμακα: '1: το πιο σημαντικό, 2: το δεύτερο πιο σημαντικό, κλπ'.
- Σημειώστε τις απαντήσεις σας με Χ.

ΑΜ ΕΡΕΥΝΗΤΗ: _____

ΑΥΞΩΝ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ: _____

Τμήμα Α. Ταυτότητα ερωτώμενου

1. Στοιχεία εκλογής (α)

1.01	Δήμος		
1.02	Δημοτική ενότητα		
1.03	Όνοματεπώνυμο		
1.04	Τηλέφωνο		
1.05	Δ/ση ηλεκτρ. ταχυδρομείου (e-mail)		
	Συνδυασμός	1.06 Επώνυμο επικεφαλής	
		1.07 Επιτυχών [1]	
		1.08 Επιλαχών [2]	
1.09	Εκλογική ταυτότητα	Επικεφαλής συνδυασμού	(1)
		Δημοτικός Σύμβουλος	(2)
		Τοπικός Σύμβουλος	(3)
	Αναληφθείσα θέση ευθύνης	Αντιδήμαρχος	(1)
1.10		Άλλη (προσδιορίστε)	(2)
		1.11	
		Καμία	(3)

2. Φύλο ερωτώμενου (γ)

Άρρεν		(1)
Θήλυ		(2)

3. Ηλικιακή Ομάδα (α)

18-24		(1)
25-34		(2)
35-44		(3)
45-54		(4)
55-64		(5)
65+		(6)

4. Επίπεδο εκπαίδευσης (α)

Δημοτικό		(1)
Γυμνάσιο		(2)
Λύκειο		(3)
Μεταλυκειακή Εκπαίδευση (ΙΕΚ)		(4)
ΑΕΙ/ΤΕΙ		(5)
Μεταπτυχιακό/Διδακτορικό		(6)

5. Απασχόληση (πριν την πρόσφατη εκλογή σας ή πριν την πρώτη εκλογή σας αν είχατε επανεκλεγεί σε θέση αιρετού) (α)

Δημόσιος Υπάλληλος		(1)
Ιδιωτικός Υπάλληλος		(2)
Επιχειρηματίας		(3)
Ελεύθερος Επαγγελματίας		(4)
Εργάτης		(5)
Αγρότης		(6)
Συνταξιούχος		(7)
Δεν εργάζεται		(8)

6. Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή σας σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)

Αν η απάντησή σας είναι Ναι πηγαίστε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίστε στην μεθεπόμενη

7. Προηγούμενη συμμετοχή σας σε αιρετά όργανα αυτοδιοίκησης, ως: (α)

	7.1		7.2 Έτη
Νομάρχης		(1)	
Δήμαρχος		(2)	
Πρόεδρος Κοινότητας		(3)	
Νομαρχιακός Σύμβουλος		(4)	
Δημοτικός Σύμβουλος		(5)	
Κοινοτικός Σύμβουλος		(6)	
Τοπικός Σύμβουλος		(7)	
Πάρεδρος		(8)	
Άλλο (προσδιορίστε):		(9)	

8. Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή σας στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα (κράτος ή ΔΕΚΟ ή νομικά πρόσωπα της αυτοδιοίκησης); (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)

Αν η απάντησή σας είναι Ναι πηγαίστε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίστε στην μεθεπόμενη

9. Προηγούμενη συμμετοχή σας στο Κοινοβούλιο ή σε θέσεις ευθύνης στο δημόσιο τομέα, ως: (α)

	9.1		9.2 Έτη
Βουλευτής		(1)	
Στο ΔΣ οργανισμού		(2)	
Επικεφαλής δημόσιας υπηρεσίας		(3)	
Άλλο (προσδιορίστε):		(4)	

10. Υπάρχει προηγούμενη συμμετοχή σας σε τοπικά συλλογικά σχήματα; (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)

Αν η απάντησή σας είναι Ναι πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνετε στην μεθεπόμενη

11. Προηγούμενη συμμετοχή σας σε τοπικά συλλογικά σχήματα, ως: (β)

	μέλος του ΔΣ (1)	απλό μέλος (2)		Έτη
11.1 Πολιτιστικός/περιβαλλοντικός σύλλογος			11.1.1	
11.2 Συνεταιρισμός			11.2.1	
11.3 Επιμελητήριο			11.3.1	
11.4 Επαγγελματικός σύλλογος (προσδιορίστε)			11.4.1	
11.5 Αθλητικός σύλλογος			11.5.1	
11.6 Άλλο (προσδιορίστε)			11.6.1	

12. Ποια ήταν τα κίνητρα συμμετοχής σας στις δημοτικές εκλογές; (ιεραρχήστε)
(α)

12.1	Για να εκπροσωπήσω τους συμπολίτες μου και να λύσω τα προβλήματά τους	
12.2	Για να συμβάλω στην επίλυση τοπικών προβλημάτων και αξιοποίηση τοπικών δυνατοτήτων	
12.3	Λόγοι προσωπικής ανέλιξης	
12.4	Άλλο 12.4.1 Προσδιορίστε:	

Τμήμα Β. Θεσμικό Πλαίσιο Α'βάθμιας Αυτοδιοίκησης

Β.1 Γενική αξιολόγηση του προγράμματος Καλλικράτης για τους δήμους

13. Πως αξιολογείτε το πρόγραμμα Καλλικράτης για την Α' βάρθμια αυτοδιοίκηση; (α)

Είναι στη σωστή κατεύθυνση		(1)
Είναι στη σωστή κατεύθυνση αλλά έχει αδυναμίες		(2)
Είναι σε λάθος κατεύθυνση		(3)
Δξ/δα		(4)

14. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας τα σημαντικά προβλήματα του θεσμικού πλαισίου για την Α' βάρθμα αυτοδιοίκησης; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

Αρμοδιότητες χωρίς τους αντίστοιχους πόρους (επιχορηγήσεις)		14.1
Επικάλυψη στην κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ δήμων και περιφέρειας		14.2
Έλλειψη οικονομικής αυτοτέλειας (περιορισμένα ίδια έσοδα)		14.3
Εξάρτηση από την κεντρική διοίκηση (διοικητική, πολιτική, οικονομική)		14.4
Άλλο (προσδιορίστε):		14.5
Κανένα από τα παραπάνω		14.6
Δέ/δα		14.7

15. Θεωρείτε ότι η Α' βάρθμα τοπική αυτοδιοίκηση όπως θεσμοθετήθηκε: (α)

	Ναι (1)	Όχι (2)	Δέ/δα (3)	Ερωτ/ ση
Θα συμβάλλει στην ευαισθητοποίηση και ενεργοποίηση των πολιτών (ενίσχυση συμμετοχικής δημοκρατίας)				15.01
Θα συμβάλλει στην εξοικονόμηση πόρων (με οικονομίες κλίμακας στη χρήση των οικονομικών και ανθρώπινων πόρων και με τον περιορισμό των λειτουργικών δαπανών)				15.02
Θα βελτιώσει τη διαφάνεια στον τρόπο λήψης και υλοποίησης των διοικητικών αποφάσεων (ειδικά όσον σχετίζονται και εξυπηρετούν οικονομικά συμφέροντα)				15.03
Θα οδηγήσει στην επικράτηση τοπικών ομάδων συμφερόντων (τοπικές ελίτ) και στην εγκαθίδρυση πελατειακών σχέσεων & ευνοιοκρατίας				15.04
Θα προωθήσει πιο αποτελεσματικά την τοπική ανάπτυξη				15.05
Θα βελτιώσει την εξυπηρέτηση του πολίτη και θα αναβαθμίσει τις συνθήκες της ζωής του (καλύτερη γνώση και εξυπηρέτηση των τοπικών αναγκών)				15.06
Θα βελτιώσει το επιχειρηματικό περιβάλλον (με στόχο την ενίσχυση των ιδιωτικών επενδύσεων και της τοπικής ανάπτυξης)				15.07
Θα συμβάλλει στην επιδείνωση των διαδημοτικών ανισοτήτων (λόγω των διαφορών στις τοπικές δυνατότητες)				15.08
Θα συμβάλλει στην εύρυθμη λειτουργία της αγοράς (αδειοδοτήσεις καταστημάτων και επιχειρήσεων, καθορισμός χώρων λαϊκών αγορών κλπ.) και τον περιορισμό φαινομένων αθέμιτου ανταγωνισμού (υπαίθριο εμπόριο κλπ)				15.09
Θα συμβάλλει στην επίλυση προβλημάτων που σχετίζονται με τους μετανάστες που κατοικούν μόνιμα στο νέο δήμο (με στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής)				15.10
Θα συμβάλλει στην αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού που θα απασχολείται στους νέους δήμους				15.11

16. Θεωρείτε ότι η αντιμισθία για τους αιρετούς (Δήμαρχοι / Αντιδήμαρχοι / Πρόεδροι δημοτικών συμβουλίων) που προβλέπεται για πρώτη φορά: (α)

Είναι σωστή (λόγω του χρόνου που απαιτεί η ενασχόληση με τα κοινά από θέσεις ευθύνης)		(1)
Δεν είναι σωστή		(2)
Δέ/δα		(3)

17. Συμφωνείτε με το ασυμβίβαστο του δημάρχου (μεταξύ δημαρχιακής και επαγγελματικής ιδιότητας); (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

18. Ποιά θεωρείτε ως πιο κατάλληλα μέτρα για τη συμμετοχή του πολίτη στο νέο σύστημα αυτοδιοίκησης; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

	Επίση
Με ηλεκτρονική διαβούλευση μέσω διαδικτύου	18.1
Με την άμεση επαφή μεταξύ δημοτικών, συμβούλων και πολιτών	18.2
Με ηλεκτρονικά δημοψηφίσματα	18.3
Με δημοψηφίσματα	18.4
Με συμμετοχή των πολιτών, με δικαίωμα λόγου, στις συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου	18.5
Δξ/δα	18.6

19. Πώς αξιολογείτε το μέτρο για τον περιορισμένο αριθμό των νομικών προσώπων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους; (β)

Είναι σωστό		(1)
Δεν είναι σωστό		(2)
Δξ/δα		(3)

20. Συμφωνείτε με τις μορφές των επιχειρήσεων που επιτρέπεται να συσταθούν από τους δήμους; (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

21. Θεωρείτε ότι ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης θα βελτιώσει τις σχέσεις μεταξύ δήμου και δημοτών και θα καταπολεμήσει τα φαινόμενα κακοδιοίκησης; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

22. Πώς αξιολογείτε το νέο σύστημα εποπτείας των αποφάσεων των οργάνων του δήμου; (β)

Είναι σωστό		(1)
Δεν είναι σωστό		(2)
Δξ/δα		(3)

23. Θεωρείτε ότι οι δημοτικές και τοπικές κοινότητες θα έπρεπε να είχαν αποφασιστικές αρμοδιότητες; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

B.2 Αξιολόγηση του προγράμματος Καλλικράτης για το δήμο σας

24. [Μόνο για δήμους που προέκυψαν από συνένωση]

Πως κρίνετε τη συνένωση που εφαρμόστηκε στο δήμο σας; (α)

Είναι σωστή		(1)
Δεν είναι σωστή		(2)
ΔΞ/δα		(3)

25. [Αν ο δήμος σας είναι νησιωτικός]

Θεωρείτε ότι είναι εφικτό να εφαρμοσθούν οι πρόσθετες αρμοδιότητες που προβλέπονται για τους νησιωτικούς δήμους; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
ΔΞ/δα		(3)

B.3 Αξιολόγηση του συστήματος αποκέντρωσης γενικά

26. Ποια από τα παρακάτω θεωρείτε ότι πρέπει να περιλαμβάνει ένα αποτελεσματικό αποκεντρωμένο σύστημα διοίκησης; (β)

	(1) Ναι	(2) Όχι	(3) ΔΞ/δα	Ερ/ση
Περιορισμένος ρόλος του κεντρικού κράτους [το κράτος να παρέχει μόνο τα δημόσια αγαθά εθνικής εμβέλειας (όπως άμυνα, δικαιοσύνη, θεσμικό/ρυθμιστικό πλαίσιο) και να ασκεί μόνο αρμοδιότητες συντονισμού και κατεύθυνσης στις βασικές κοινωνικές υπηρεσίες (εκπαίδευση, υγεία, κοινωνική αλληλεγγύη, κλπ)]				(26.1)
Τροποποίηση του φορολογικού συστήματος με δυνατότητα αυτόνομης επιβολής και είσπραξης φόρων από τα τρία επίπεδα διοίκησης (κεντρικό κράτος, περιφέρειες, δήμοι)				(26.2)
Σημαντική οικονομική αυτονομία των βαθμίδων αυτοδιοίκησης, με δικά τους έσοδα και μικρότερη εξάρτηση από τις κρατικές επιχορηγήσεις				(26.3)
Άλλο (προσδιορίστε):				(26.4)
ΔΞ/δα				(26.5)

Τμήμα Γ. Εφαρμογή Διοικητικής Μεταρρύθμισης

Γ.1 Γενική αξιολόγηση της προοπτικής αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος Καλλικράτης στην Α' βάρθμα αυτοδιοίκηση

27. Τι απαιτείται κατά τη γνώμη σας για να εδραιωθεί ένας αποτελεσματικός διοικητικός μηχανισμός στην Α' βάρθμα αυτοδιοίκηση; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

	Ερώση
Εξειδικευμένο και επαρκές προσωπικό	(27.1)
Κατάρτιση του προσωπικού	(27.2)
Ικανότητες, γνώση και εμπειρία των αιρετών σε θέματα διοίκησης και προγραμματισμού	(27.3)
Πολιτική βούληση των αιρετών	(27.4)
Έγκαιρη νομοθετική ρύθμιση από το κράτος (όπου απαιτείται) και κωδικοποίηση της νομοθεσίας	(27.5)
Άλλο (προσδιορίστε):	(27.6)
Δξ/δα	(27.7)

Γ.2 Αξιολόγηση της προοπτικής αποτελεσματικής εφαρμογής του προγράμματος Καλλικράτης στο δήμο σας

28. Θεωρείτε ότι το δημοτικό συμβούλιο είναι έτοιμο να ανταποκριθεί στην άσκηση των διευρυνμένων αρμοδιοτήτων, ή χρειάζεται περίοδο προσαρμογής; (α)

Είναι έτοιμο	(1)
Χρειάζεται περίοδο προσαρμογής	(2)
Δξ/δα	(3)

Αν απαντήσατε (2) πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίνετε στην μεθεπόμενη

29. Πόσο εκτιμάτε ότι θα διαρκέσει η αρχική περίοδος προσαρμογής μέχρις ότου ομαλοποιηθεί η λειτουργία του δήμου; (α)

Έξη μήνες	(1)
Ένα έτος	(2)
Ενάμιση έτος	(3)
Δύο έτη	(4)
Περισσότερο από δύο έτη (προσδιορίστε):	(5)
Δξ/δα	(6)

30. Θεωρείτε ότι το δημοτικό συμβούλιο στο δήμο σας διαθέτει τις ικανότητες και την πολιτική βούληση για να ανταποκριθεί με επιτυχία στην πρόκληση εφαρμογής του νέου θεσμού και επίτευξης των στόχων του; (α)

Ναι	(1)
Όχι	(2)
Δξ/δα	(3)

31. Θεωρείτε ότι υπάρχει στο δήμο σας επάρκεια ή/και καταλληλότητα στους παρακάτω πόρους; (α)

	Ναι	Όχι	Δξ/δα	
Κτιριακές υποδομές				(1)
Ψηφιακές υποδομές				(2)
Ανθρώπινο δυναμικό				(3)

32. Θεωρείτε ότι απαιτείται εκπαίδευση των στελεχών του δήμου σας σε στρατηγικά θέματα ανάπτυξης, προγραμματισμού και διοίκησης (όχι τόσο σε θέματα καθημερινότητας); (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

33. Θεωρείτε ότι θα υπάρξει αποτελεσματική συνεργασία των δημοτικών και τοπικών κοινοτήτων με το δημοτικό συμβούλιο στο δήμο σας; (α)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

34. Ποια θεωρείτε ως τα κρίσιμα ζητήματα της περιοχής σας τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπισθούν κατά προτεραιότητα; (ιεραρχήστε) (α)

	Ερώση
Διαχείριση απορριμμάτων	(34.01)
Διαχείριση υδάτινων πόρων	(34.02)
Πολεοδομικός σχεδιασμός	(34.03)
Βασικές τεχνικές υποδομές (δρόμοι, δίκτυα ύδρευσης-αποχέτευσης, βιολογικοί καθαρισμοί, εγχειοβελτιωτικά έργα κλπ.)	(34.04)
Βασικές κοινωνικές υποδομές (στους τομείς υγείας, κοινωνικής αλληλεγγύης, παιδείας, πολιτισμού, αθλητισμού)	(34.05)
Αδειοδοτήσεις καταστημάτων	(34.06)
Χαμηλή επιχειρηματικότητα	(34.07)
Ανεργία	(34.08)
Υποτονικότητα παραγωγικών επενδύσεων	(34.09)
Άλλο (προσδιορίστε):	(34.10)
Δξ/δα	(34.11)

35. Ποιες προτεραιότητες θα πρέπει να θέσει το Δημοτικό Συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των απορριμμάτων; (ιεραρχήστε) (α)

	Ερώση
Διαλογή στην πηγή και προώθηση προγραμμάτων ανακύκλωσης	(35.1)
Κλείσιμο και αποκατάσταση Χώρων Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Απορριμμάτων (ΧΑΔΑ)	(35.2)
Εξεύρεση χώρων για τη δημιουργία μονάδων επεξεργασίας και τελικής διάθεσης υπολειμμάτων	(35.3)
Κατασκευή ΧΥΤΥ (Χώροι Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων, για ό,τι μένει μετά την επεξεργασία)	(35.4)
Δημιουργία σταθμών μεταφόρτωσης απορριμμάτων	(35.5)
Κατασκευή μονάδας καύσης απορριμμάτων	(35.6)
Κατασκευή μονάδας λιπασματοποίησης	(35.7)
Άλλο (προσδιορίστε):	(35.8)
Δξ/δα	(35.9)

36. Ποιες προτεραιότητες θα πρέπει να θέσει το Δημοτικό Συμβούλιο στα θέματα διαχείρισης των υδάτινων πόρων; (ιερարχίστε) (γ)

	Ερώση
Μείωση των αντλήσεων του υπόγειου νερού	(36.1)
Εξοικονόμηση νερού άρδευσης	(36.2)
Καταμέτρηση όλων των χρήσεων του νερού	(36.3)
Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων (φράγματα, γεωτρήσεις, κλπ)	(36.4)
Καταγραφή χρήσεων και ζήτησης νερού	(36.5)
Μείωση της ρύπανσης των νερών	(36.6)
Άλλο (προσδιορίστε):	(36.7)
Δξ/δα	(36.8)

37. Ποια μέτρα θεωρείτε σημαντικά για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την τόνωση του ιδιωτικού τομέα και της επιχειρηματικότητας στο δήμο σας; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

	Ερώση
Τη μείωση του παραεμπορίου και της παραοικονομίας (με την πιστή τήρηση της προβλεπόμενης εμπορικής νομοθεσίας)	(37.1)
Τη δημιουργία επιχειρηματικών πάρκων	(37.2)
Τη βελτίωση της εμπορικής πολεοδομίας στα αστικά κέντρα (σαφείς και λειτουργικοί κανόνες χωροταξίας και πολεοδόμησης για τις εμπορικές δραστηριότητες)	(37.3)
Άλλο (προσδιορίστε):	(37.4)
Δξ/δα	(37.5)

38. Ποια μέτρα θεωρείτε σημαντικά για την βελτίωση της επισκεψιμότητας στο δήμο σας; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

	Ερώση
Την ολοκλήρωση / βελτίωση των οδικών δικτύων	(38.1)
Την ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων	(38.2)
Την προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού	(38.3)
Τη βελτίωση του κυκλοφοριακού προβλήματος (στα αστικά κέντρα)	(38.4)
Τη βελτίωση της σήμανσης & πληροφόρησης για τους επισκέπτες	(38.5)
Τη βελτίωση της καθαριότητας και της εικόνας (των αστικών κέντρων)	(38.6)
Το επίπεδο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και της ηλεκτρονικής πληροφόρησης συνολικά σε τοπικό επίπεδο (όπως info kiosks κλπ)	(38.7)
Άλλο (προσδιορίστε):	(38.8)
Δξ/δα	(38.9)

39. Πόσο σημαντική είναι κατά τη γνώμη σας η συνεργασία του δήμου σας με την περιφέρεια για την επίτευξη της τοπικής ανάπτυξης στο δήμο σας; (γ)

Πολύ σημαντική	(1)
Αρκετά σημαντική	(2)
Σχετικά σημαντική	(3)
Δξ/δα	(4)

Γ.3 Κοινωνική οικονομία και εθελοντισμός, ως νέοι τομείς προς αξιοποίηση

40. [Η Κοινωνική Οικονομία, για την οποία ετοιμάζεται θεσμικό πλαίσιο που θα αρχίσει να εφαρμόζεται από το 2011, αποτελεί τον τρίτο τομέα της οικονομίας ανάμεσα στον ιδιωτικό τομέα και τον δημόσιο τομέα. Απευθύνεται σε ευπαθείς ομάδες (μακροχρόνια ανέργους, ΑμεΑ, νέους ανέργους, άνεργες γυναίκες κλπ) και τους επιτρέπει να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά σε κοινωφελείς δραστηριότητες και σε ένα προστατευόμενο περιβάλλον με φοροαπαλλαγές, εισφοροαπαλλαγές και δυνατότητα απευθείας ανάθεσης υπηρεσιών από δημόσιους φορείς. Με βάση τα παραπάνω:]

Θεωρείτε ότι ο δήμος σας θα μπορούσε να μετέχει ως εταίρος σε μια επιχείρηση κοινωνικής οικονομίας προκειμένου να την ενισχύσει; (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δέ/δα		(3)

Αν η απάντησή σας είναι Ναι πηγαίετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίετε στη μεθεπόμενη

41. Σε ποιους τομείς θα δραστηριοποιούνταν μια κοινωνική επιχείρηση με συμμετοχή του δήμου σας; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (β)

	Ερώση
Συντήρηση εγκαταστάσεων, πράσινο	(41.01)
Καθαριότητα, ανακύκλωση	(41.02)
Βιοκαλλιέργειες, αγροτική παραγωγή	(41.03)
Παραγωγή τοπικών προϊόντων	(41.04)
Έργα αξιοποίησης των υδατικών πόρων	(41.05)
Εστίαση, catering	(41.06)
Βιοτεχνικά εργαστήρια και συνεργεία	(41.07)
Παροχή κοινωνικών και προνοιακών υπηρεσιών (ηλικιωμένοι, παιδιά, ανάπηροι)	(41.08)
Εκπαίδευση ομάδων πληθυσμού	(41.09)
Παροχή πολιτιστικών υπηρεσιών	(41.10)
Άλλο (προσδιορίστε):	(41.11)
Δέ/δα	(41.12)

42. Θεωρείτε ότι ο δήμος σας θα μπορούσε να προμηθεύεται υπηρεσίες από επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας; (β)

Ναι		(1)
Όχι		(2)
Δέ/δα		(3)

Αν η απάντησή σας είναι Ναι πηγαίετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίετε στη μεθεπόμενη

43. Σε ποιους τομείς θα προμηθευόταν ο δήμος υπηρεσίες; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (β)

	Ερώση
Συντήρηση εγκαταστάσεων	(43.1)
Συντήρηση πράσινου	(43.2)
Καθαριότητα	(43.3)
Ανακύκλωση	(43.4)
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας	(43.5)
Catering	(43.6)
Άλλο (προσδιορίστε):	(43.7)
Δέ/δα	(43.8)

44. Θεωρείτε την αξιοποίηση εθελοντικών υπηρεσιών από τους δήμους; (β)

Πολύ χρήσιμη		(1)
Σχετικά χρήσιμη		(2)
Καθόλου χρήσιμη		(3)
Δξ/δα		(4)

Αν απαντήσετε (1) ή (2) πηγαίετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίετε στη μεθεπόμενη

45. Σε ποιους τομείς πιστεύετε ότι θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν υπηρεσίες εθελοντικών οργανώσεων ή προσώπων; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (β)

	Ερώση
Πράσινο – Καθαριότητα	(45.1)
Ανακύκλωση	(45.2)
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας	(45.3)
Άλλο (προσδιορίστε):	(45.4)
Δξ/δα	(45.5)

Τμήμα Δ. Οικονομική πολιτική – Προγραμματισμός – Πόροι

46. Πώς κρίνετε το Ειδικό Πρόγραμμα Εξυγίανσης των Δήμων; (άρθρα 262 & 263)

Είναι σωστό (καθώς κλείνουν οι μαύρες τρύπες του παρελθόντος και επιβάλλεται χρηστή χρηματοοικονομική διαχείριση)		(1)
Είναι εν μέρει σωστό αλλά δημιουργεί προβλήματα σε περίπτωση συνενωμένων ΟΤΑ		(2)
Δεν είναι σωστό		(3)
Δξ/δα		(4)

47. Ποιές από τις παρακάτω πηγές τοπικών εσόδων θεωρείτε ως τις πιο σημαντικές ή πιο κατάλληλες για τη χρηματοδότηση των τοπικών υπηρεσιών και έργων; (ιεραρχήστε) (β)

	Ερώση
Τοπικοί φόροι ακίνητης περιουσίας	(47.1)
Τοπικοί φόροι εισοδήματος φυσικών προσώπων	(47.2)
Τοπικοί φόροι επί των επιχειρήσεων	(47.3)
Ο ΦΠΑ από τις συναλλαγές της τοπικής οικονομίας	(47.4)
Λοιποί τοπικοί έμμεσοι φόροι, εκτός του ΦΠΑ (όπως π.χ. φόρος στις συναλλαγές εστιατορίων και ξενοδοχείων)	(47.5)
Τέλη χρήσης από τους χρήστες των τοπικών υπηρεσιών	(47.6)
Δξ/δα	(47.7)

48. Είστε υπέρ της συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα για την κατασκευή των έργων και την παροχή των υπηρεσιών που εμπίπτουν στις αρμοδιότητες των δήμων; (α)

Ναι, υπό προϋποθέσεις		(1)
Όχι		(2)
Δξ/δα		(3)

Αν απαντήσετε (1) πηγαίετε στην επόμενη ερώτηση, διαφορετικά πηγαίετε στη μεθεπόμενη

49. Αναφέρατε τις μορφές συνεργασίας με τον ιδιωτικό τομέα με τις οποίες θα συμφωνούσατε (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

	Ερώση
Μέσω ΣΔΙΤ για την κατασκευή και λειτουργία μεγάλων έργων υποδομής	(49.1)
Μέσω συμβάσεων παραχώρησης για την παροχή ορισμένων δημοσίων υπηρεσιών από ιδιώτες	(49.2)
Δξ/δα	(49.3)

Αν απαντήσατε (49.2) πηγαίνετε στην επόμενη ερώτηση

50. Ποιες από τις παρακάτω υπηρεσίες θεωρείτε ότι θα μπορούσαν να παραχωρηθούν σε ιδιώτες; (δυνατότητα πολλαπλών απαντήσεων, χωρίς ιεράρχηση) (α)

	Ερώση
Συλλογή απορριμμάτων	(50.1)
Επεξεργασία απορριμμάτων	(50.2)
Υπηρεσίες υγείας	(50.3)
Υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας και αλληλεγγύης	(50.4)
Υπηρεσίες κατάρτισης	(50.5)
Πολιτιστικές υπηρεσίες	(50.6)
Διαχείριση δημοτικής ακίνητης περιουσίας (κτίρια, οικόπεδα, αγροτεμάχια)	(50.7)
Άλλο (προσδιορίστε)	(50.8)
Δξ/δα	(50.9)

Τμήμα Ε. Κλείσιμο (ανοικτή ερώτηση)

Ποιο είναι το όραμά σας για το δήμο κατά τη διάρκεια της πρώτης αιρετής διακυβέρνησης του προγράμματος Καλλικράτης;